This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

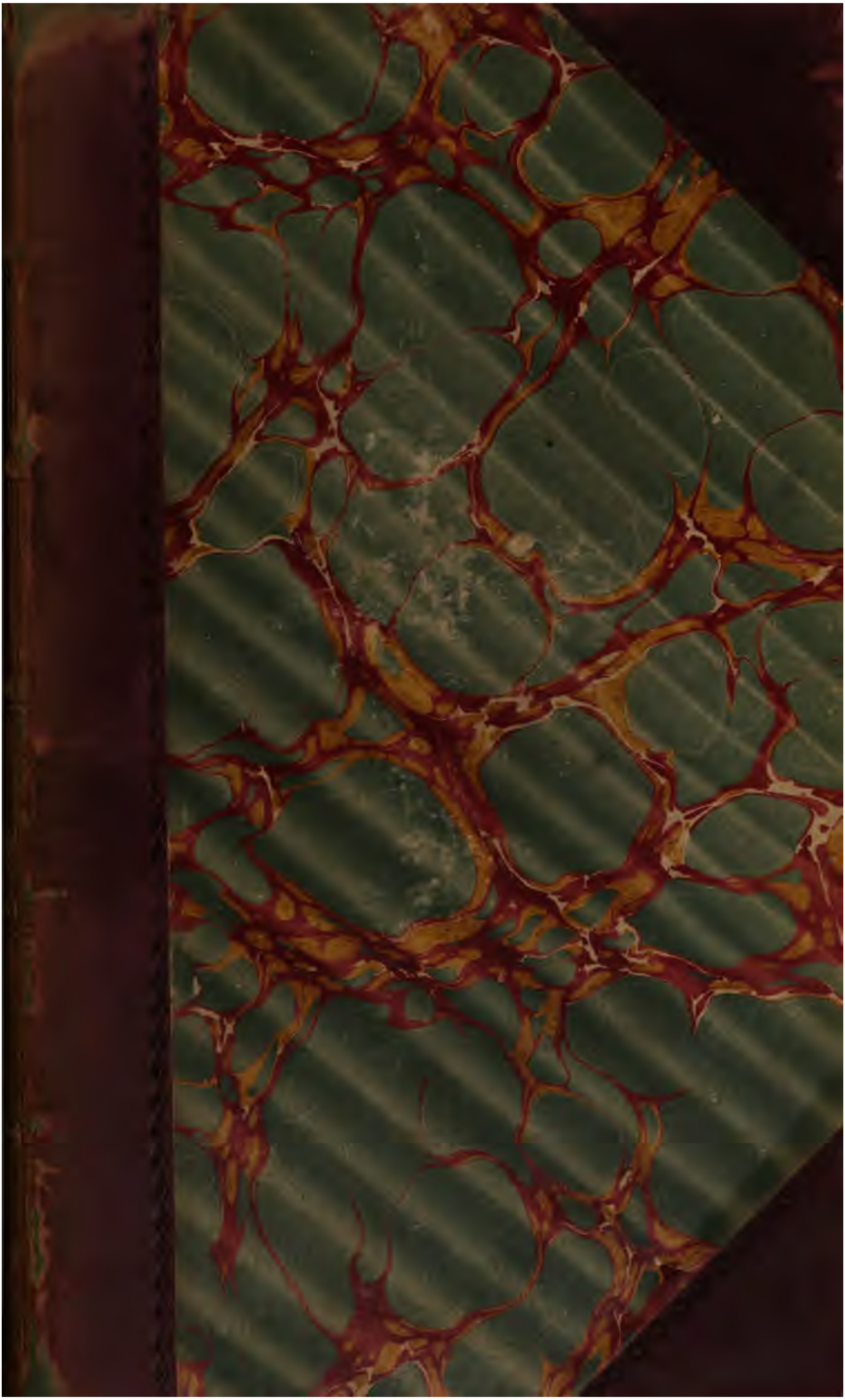

~~55. h. 6~~

NS 12 ADDS of 26

Taylor Institution.
1863

Se. Excellenz
Hr. Johann Sigismund von Möſting,
Königl. Däniſcher Geheimer Staats-Miniſter,
Präſident der Königlichen Geſellſchaft
für Nordiſche Alterthumskunde
und Ehren-Mitglied mehrerer ge-
lehrten Geſellſchaften.

Nordiſke Fortids Sagaer.

Førſte Bind.

Nordiſke Fortids Sagaer,

efter

den udgivne islandſke

eller gamle nordiſke Grundſkrift

overſatte

af

C. C. Rafn.

Førſte Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Poppſke Bogtrykkerie.
1829.

LIBRARY OF THE TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
13 JUN 1942
OF OXFORD

Til Læſeren.

I et heelt Aartuſinde have de Sagaer, ſom her udgives i danſk Overſættelſe, førſt ſom mundtlige Fortællinger, ſiden i det tolvte til fjortende Aarhundrede opſkrevne, belært, underholdt og forlyſtet den ene Slægt efter den anden. Den Yndeſt, de i et ſaa langt Tidsrum have haft ſom Folkeunderholdning og Folkelæsning, giver dem ſom ſaadan et afgjort Værd. End den Dag i Dag ere de en yndet Læsning for Høie og Lave, Mænd og Qvinder, Gamle og Unge, paa den fjerne Klippeø, hvis tidligſte Beboere bragte dem i Landets Bebyggelſes Tid med ſig fra Moderlandet, og opbevarede dem i en ſkjøn Behandling gjennem Aarhundreders Række til den nærværende Slægt. End, ſom i fjerne Tider, lytter Ynglingen til dem med Begjerlighed og Forundring, Manden frydes ved kraftfuld Daad, og den Gamle oplives ved Mindet om de forgangne Dage.

Det er de Sagaer, der handle om Begivenheder her i Norden før Islands Bebyggelſe i det 9de Aarhundrede, eller med andre Ord før den egentlig hiſtoriſke Tidsalders Begyndelſe. De Sagaer derimod, der handle om Begivenheder efter denne Tid, har det Kongelige Nordiſke Oldſkrift-Selſkab begyndt at udgive ſaavel i Grundſkriften under Benævnelſen **Fornmanna Sögur** og **Islendinga Sögur**, ſom i danſk Overſættelſe „Oldnordiſke Sagaer," og i latinſk Overſættelſe *Scripta historica Islandorum*. Som hiſtoriſke Mindeſkrifter betragtede, ere viſtnok disſe af langt ſtørre Vigtighed, men dog have hine ogſaa ſtort Krav paa Oldtidsgranſkerens og Oldtidsvennens Opmærkſomhed. De ere af forſkjelligt Værd, i det nogle, de ſaakaldte mythiſke, udſprungne af Nordens egen ældgamle Folkepoeſi, opbevare os en levende Skildring af Forfædres Færd, Indretninger og Troesmeninger i længſt henſvundne Tider, andre, de romantiſke, derimod, ſom førſt ere forfattede i en Tid, da Islænderne havde ſaaet Smag paa fremmed Romantik, ikkun indeholde dunkle Gjenklang af Forfædres Id og Fortidens Væſen. Disſe ſidſtnævnte have ſaaledes ſaavel i hiſtoriſk ſom i poetiſk Henſeende mindre Betydenhed, men betragtede ſom Mindeſkrifter af en fem til ſex Aarhundreders Alder kunne de vel fortjene at udgives, alle i Grundſkriften, de vigtigſte ogſaa i Overſættelſe. De Førſte derimod have et høit poetiſk Værd, og ere af Nordens ſtørſte Hiſtorieſkrivere, en Torfæus, en Suhm, en Schønning og en Gejier, lagte til Grund for vigtige hiſtoriſke Forſkninger. Vel have Fortællinger om ſaa gamle Tildragelſer ikke i de enkelte Træk den ſtrængeſte hiſtoriſke Vished, men for Hovedſagnenes Paalidelighed ere der dog næſten altid talende Beviſer, og ſelv det æventyrlige Anſtrøg, hvormed Fortællingen er overtrukken, er ganſke i Fortidens Aand, og Sagaen fremſtiller for vort Blik kraftig vidnende Mindesmærker om Forfædres uſminkede Dyder, ſtolte Høimod og klippeſtærke Trofaſthed.

Deres eiendommelige Værd, og det Lys, de udbrede over hele det nordlige Europas ældre Literatur, har ogſaa udenfor det egentlige Norden vakt dem mange Beundrere og ivrige Dyrkere. Blandt Tydſkerne have de lærde Oldgranſkere Graeter, Grimm og fremfor alle von der Hagen gjort deres Landsmænd bekjendte med disſe Oldtids Minder, ligeſom den berømte Digter de la Motte-Fouqué har ved ſine herlige Heltedigte ladet Nordens djærve Aand tale til fjerne Folkeſlag. I Fortalen til ſin Udgave af Altnordiſche Lieder und Sagen udtrykker von der Hagen ſig ſaaledes: „Disſe Sagaers Vigtighed er af ſig ſelv indlyſende, og at de i og ved ſig ſelv ved deres eiendommelige Fremſtilling ere fortræffelige og kunſtrige Værker ville iſær Vølſunga og Ragnar Lodbroks Saga tydeliggjøre. Begge, ſom udgjøre eet Værk, høre tilligemed Hervørs Saga til det Største og Herligſte af den gamle nordiſke Heltepoeſi." I Fortalen til Værket Nordiſche Heldenromane, ſom indeholder tydſke Overſættelſer af nogle af disſe Sagaer, ſiger ſamme tydſke Lærde: „Vor gamle fædrelandſke Literatur har nu taget en afgjørende Retning imod Norden, og viſer betydningsfuld, ligeſom Magneten, tilbage paa ſin Oprindelſe. Begge Eddaerne og flere os vigtige Sagaer ere nyligen udkomne hos os i Grundſkrift og Overſættelſe, og den dybe og mangfoldige Sammenhæng mellem den gamle nordiſke og den gamle tydſke Poeſi vil ſtedſe mere og mere erkjendes og forkyndes." En kritiſk Vurdering af alle disſe Sagaer findes i P. E. Müllers vigtige Sagabibliotheks 2det Bind, hvortil henviſes.

Den ſtørſte Deel af disſe Sagaer har Udgiveren forhen meddeelt i danſk Overſættelſe i Værket „Nordiſke Kæmpe-Hiſtorier, eller mythiſke og romantiſke Sagaer, efter islandſke Haandſkrifter fordanſkede, 1-3 Bind, Kbhavn 1821-1826. 8. Dette Værk blev ſaavel her i Norden ſom i Udlandene modtaget med Velvillie og vandt Kjenderes Bifald; det blev recenſeret i Danſk Literaturtidende, 1821, S. 395-400, 1822 S. 753-756, 1824, S. 337-347, Literatur- og Kunſtblad, 1821, S. 1-4, 6-8, 11-12, 14-16, Tilſkueren 1821, S. 681-694, Tilſkuerne 1822, S. 174, Revue encyclopédique, 1827 Mai, Ergänzungsblätter zur Allgem. Literatur-Zeitung, 1823 S. 301-306, og i Göttinger gelehrte Anzeigen, 1826, S. 1540-1544. Denne ſidſtnævnte Recenſion ſlutter med en Opfordring til mig om at udgive hele denne Sagacyclus ogſaa i den islandſke eller gamle nordiſke Grundſkrift. Denne Opfordring var mig ſaa meget mere velkommen, ſom jeg allerede tidligere havde foreſat mig at beſørge en ſaadan Udgave, efterſom de rige Hjælpemidler af Haandſkrifter, hvoriblandt en Deel fortræffelige Membraner, iſær i den her værende efter dens fortjente Stifter Arne Magnuſen benævnte Arna-Magnæanſke Haandſkrift-Samling indeholde betydelige Tillæg og afgive vigtige Berigtigelſer næſten til alle disſe Sagaers ældre Udgaver, der ere beſørgede paa en Tid, da man ikke havde de Fordringer ved Oldſkrifters Udgivelſe, ſom det flerſidige Formaal med ſamme i ſenere Tider har gjort det nødvendigt at tage Henſyn til. Med Afbenyttelſe af disſe Hjælpemidler har jeg nu begyndt paa en fuldſtændig Udgave i Grundſkriften af denne Sagacyclus, hvorved, iſær ved den formedelſt Haandſkrifternes meget betydelige Mængde vidtløftige Collationering, jeg har havt god Biſtand af en indfødt Islænder Hr. Cand. Th. Helgaſon. Dette Værk benævnes FORNALDAR SÖGUR NORDRLANDA eptir gömlum handritum útgefnar, og er beſtemt til at udgjøre tre Bind, af hvilke de to førſte nu udkomme, og jevnſides med dem, indeholdende de ſamme Sagaer i danſk Overſættelſe, de tvende førſte Bind af nærværende Værk.

I Fortalen til Grundſkriftens Udgave er der givet omſtændeligere Underretning om Beſkaffenheden af de Hjælpemidler, ſom benyttedes ved Udgavens Bearbeidelſe, ſamt om Fremgangsmaaden ved ſamme, ligeſom ogſaa meddeelt Fortegnelſe paa de ældre Udgaver og Overſættelſer af Sagaerne. Her vil jeg derfor lade det beroe ved blot at meddele en kortere Overſigt desangaaende, og iøvrigt henviſe til hin Fortale.

Det bemærkes, at alle Haandſkrifter, ved hvilke ikke andet er angivet, ere af den Arna-Magnæanſke Haandſkrift-Samling, ſom opbevares paa Univerſitets Bibliotheket her i Kjøbenhavn.

Førſte Bind.

Forreſt i dette Bind ſættes de naive hjertelige Fortællinger om Danmarks navnkundige Konge Rolf Krake og hans bjærve Kæmper. Dernæſt følger den Sagnkreds, der af alle har været videſt udbredt i Fortiden og har vakt meſt Opſigt blandt Nutidens Oldtidsvenner, den om Sigurd Fafnersbane og hans Æt, i hvilke fjerne Oldtids Levninger den nordiſke Mythologis romantiſke Høihed udtaler ſig gjennem tryllende, ſkjønt grufulde Former. Det er, ſom een af Tydſklands ſtørſte Kunſtdommere J. P. F. Richter i Anledning af de la Motte-Fouqués Sigurd der Schlangentödter udtrykker ſig: et Rige fuldt af Ispaladſer, Isſøer, Isfjelde, dets Menneſkeſlægt en Egeſkov i Stormveir," eller, ſom vor Grundtvig ſiger i Fortalen til Optrin af Norners og Aſers Kamp: „Iskæmper, ſom vandre, og naar de ſmelte, er det ſom Skybrud." Sigurd, ſtammende paa Mødreneſide fra Danmark, er den ſamme der ſom den tydſke Oldtids ypperſte Helt beſynges under Navnet Siegfried tilligemed de ham omgivende Perſoner i det ſkjønneſte af den tydſke Middelalders Digtninger Nibelungenlied, der dog i Ælde og indvortes Vilkaar ſtaaer langt tilbage for de eddiſke Kvad, hvorfra denne Saga udſpringer: „Alt er her", ſom Grundtvig anførte Sted i Modſætning til de tydſke Digtninger udtrykker ſig, „Alvor, alt er gaadefüldt, kæmpemæsſigt og jernfaſt. Skjaldene fortælle ikke et gammelt Æventyr til Skjemt, men ſtirre med Gru og Rørelſe hen paa det ſtore Sørgeſpil de afbilde." Efter den mærkelige Saga om Ragnar Lodbrok og hans Sønner, til hvilken hin Saga er knyttet, og Fortællingen om Norna-Geſt, ſom ogſaa omtaler de ſamme Begivenheder, følger det vigtige Sagabrudſtykke om Harald Hildetand og Sigurd Ring ſamt Brovalle-Slaget og de faare ſkjønne poetiſke Sagaer om Hedin og Høgne og om Hervør og Kong Heidrek.

1. **Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Saga**, S. 1-102. Sagaen er forhen trykt med ſvenſk og latinſk Overſættelſe i Bjørners Nordiſka Kämpadater, Stockholm 1737, Fol. Den er bearbeidet paa Latin af **Torfæus** i hans *Historia Hrolfi Krakii, Hafniæ* 1705. 8. Dens Fortællinger have givet Stof til Oehlenſchlägers Helge, Hroars Saga og Hrolf Krake.

Ved min Udgave af Grundſkriften er Papirshaandſkriftet Nr. 9 i Fol. lagt til Grund; det er ſkrevet af Præſten Jon Erlendsſon i Villingaholt, ſom var Afſkriver for den lærde Biſkop i Skalholt Brynjulf Sveinsſon. Med dette Haandſkrift jevnførtes 9 Papirshaandſkrifter, een, dog yngre, Membran af Haandſkriftſamlingen paa det ſtore Kongelige Bibliothek, og Bjørners Udgave.

Af Bødvar Bjarkes Levnet har man en ſærſkilt Bearbeibelſe i **Saga af Böðvari bjarka**, hvoraf der findes to Haandſkrifter i Nr. 286 i 4. af den Arna-Magnæanſke Samling, men denne Saga er de ſildigere Tiders Foſter og neppe ældre end det 15de Aarhundrede, og af liden eller aldeles ingen Værd. Et Par Vers forekomme vel i Sagaen, men disſe røbe ligeſaa lidet nogen høiere Ælde.

2. Brudſtykker af det gamle Bjarkemaal, S. 103-106. De ere forhen trykte med latinſk Overſættelſe i Bartholins *Antiquitates Danicæ, Hafniæ* 1689, S. 178-182, overſatte paa Danſk af Sandvig i Danſke Sange af det ældſte Tidsrum, Kbhavn 1779, S. 11, og paa Tydſk af Herder i Sämmtliche Werke der ſchönen Literatur, 8 Th., S. 421; de førſte to Stropher findes desuden i alle Udgaver af Olaf den Helliges Saga i Heimskringla, og de andre tre i Reſens og Raſks Udgaver af Snorres Edda. Nu benyttedes til Udgaven Membranfragmentet Nr. 325 i 4 for de to førſte Stropher, og den ſaakaldte *Codex Regius* af Edda, ſom findes paa det ſtore Kgl. Bibliothek, til de tre andre.

3. Vølſunga Saga, S. 107-217. Den er forhen udgivet med ſvenſk og latinſk Overſættelſe i Bjørners Nordiſka Kämpadater. Bjørners Text er med nogle giſnede Forbedringer aftrykt i F. H. von der Hagens Altnordiſche Lieder und Sagen, welche zum Fabelkreis des Heldenbuchs und der Nibelungen gehören, zweite Sammlung, Breslau 1814-1815. Sagaen udgjør i tydſk Overſættelſe det 4de Bind af ſammes Nordiſche Heldenromane. Den bærer der Titel af Volſunga-Saga oder Sigurd der Fafnirstödter und die Niflungen. Af Brynhilds Sang om Runernes Magt haves en danſk Overſættelſe af Abrahamſon, aftrykt ſom Tilgift til Nyerups Udſigt over Nordens ældſte Poeſie og dens Literatur; den findes ogſaa, ligeſom alle de andre Viſer i Sagaen, i de forſkjellige Udgaver og Overſættelſer af den ældre eller Sæmunds Edda, hvis Indhold, med Henſyn til tabte Sange, kan gjøres fuldſtændigere ved Sagaens Hjælp, ſaaledes ſom ogſaa er ſkeet i den efter Raſks Recenſion af Afzelius beſørgede Udgave og i Finn Magnu-

ſens Overſættelſe: Den ældre Edda, en Samling af de nordiſke Folks ældſte Sagn og Sange ved Sæmund Sigfusſon, 4 B. S. 54 og flg. Dette Værk, ſom ved min ældre Overſættelſe af Sagaen endnu ikke var udkommet, har jeg nu kunnet benytte ved nærværende, og jeg har derefter berigtiget enkelte Udtryk i Overſættelſen af de i Sagaen forekommende Viſer. Sagaens Begivenheder ere poetiſk behandlede i Grundtvigs Optrin af Norners og Aſers Kamp og i Baron de la Motte Fouqués der Held des Nordens.

I de danſke Kæmpeviſer om Sivard Snaren-Svend, Brynhild og Flere ere Sagaens Begivenheder næſten ukjendelige. Med ſtørre Overeensſtemmelſe ere de opbevarede i Kæmpeviſer paa Færøerne, af hvilke H. C. Lyngbye har meddeelt en fuldſtændig, høiſt interesſant Samling i ſit udgivne Værk: Færøiſke Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt, med en indholdsrig Fortale af P. E. Müller, Randers 1822.

Ved min Udgave lagde jeg til Grund en Membrancodex i Haandſkriftſamlingen paa det ſtore Kongl. Bibliothek efter al Rimelighed fra Begyndelſen af det 15de Aarhundrede. Denne Oldbog blev af Biſkop Brynjulf Sveinsſon nedſendt ſom en Foræring til Kong Frederik den Tredie, men bortkom ſtrax efter Nedſendelſen, og fandtes førſt igjen i Aaret 1821, henkaſtet mellem en Deel Skramleri i en Krog paa Kunſtkammeret; (ſee herom mere i min Udgave af Krákumál, S. 83-84). Den indeholder Vølſunga Saga og Ragnar Lodbroks Saga, ſom begge ere forbundne i de fleſte Afſkrifter under Benævnelſen Saga af Ragnari loðbrók ok sonum hans. De to ſidſte Blade indeholde Krákumál. Denne Codex har tydelige Mærker paa at være afſkreven af en ældre, da Afſkriveren flere Steder har med uvisſe Træk eftermalet Ord, ſom han ikke har kunnet læſe eller forſtaae i den ældre. Herved ere opſtaaede beſynderlige og urigtige Læſemaader, hvoraf det er lykkedes at berigtige mange, ved gjennem de utydelige Træk at opſpore de Ord, ſom have ſtaaet i den ældre Codex. Til Jevnførelſe benyttedes 8 Papirs Haandſkrifter og Bjørners Udgave.

4. **Ragnar Lodbroks og hans Sønners Saga**, S. 219-276. Sagaen er forhen trykt, ligeſom den forrige, i Bjørners Værk, og Bjørners Text er aftrykt i F. H. von der Hagens Altnordiſche Sagen und Lieder, zweite Sammlung, og overſat paa Tydſk i hans Nordiſche Heldenromane, 5 B., Breslau, 1828. Tidligere blev Sagaen overſat paa Tydſk af Karl Victor von Bonſtetten, og findes i hans Neue Schriften 2 Th. Kopenhagen 1800, fra S. 201. I *Bibliothéque universelle des Romans, à Paris* 1784, II vol. S. 43 flg. ſtaaer en Roman betitlet Regner Lodbrok, ſom dog kun har liden Lighed med Sagaen. Mærkeligt er imidlertid den foran ſamme ſtaaende Bemærkning: *Ce roman a une conformité de nom avec celui qu'on trouve manuscrit dans la Bibliothéque du Roi sous ce titre* Ragnars saga loðbrókar, da dette viſer, at der paa det Kongl. Bibliothek i Paris findes et Haandſkrift af Sagaen. En Deel af Sagaens Aslaug vedrørende Begivenheder ere poetiſk behandlede af Baron de la Motte Fouqué, og udgjør det tredie Led i hans herlige Triade Sigurd der Schlangentödter, Sigurds Rache, und Aslauga, ſamlede under Titel Der Held des Nordens.

Her maa ogſaa henviſes til de tvende færøiſke Kvad Ragnar Tåttur og Åsla Rujma i Lyngbyes ovenanførte Værk, S. 306-344 og 350-355.

For min Udgave er den fornævnte Membran lagt til Grund, og med ſamme jevnførtes 9 Haandſkrifter paa Papir ſamt Bjørners Udave.

5. **Krakas Maal**, S. 277-288. Af det gamle Nordens hiſtoriſke Kvad er Krákumál det af alle, der ofteſt er blevet udgivet og overſat; man har ſaaledes af det 30 forſkjellige Udgaver, Aftryk eller Overſættelſer i det danſke, latinſke, tydſke, hollandſke, engelſke, franſke og italienſke Sprog. De vigtigſte ere Udgaverne i Worms *Danica literatura antiquissima, Hafniæ* 1636, og Johnſtones Loðbrókar Qviða *or the deathsong of Lodbrok*, Sandvigs danſke Overſættelſe i Danſke Sange af det ældſte Tidsrum, Kbh. 1779, ſamt F. D. Graeters tydſke i Nordiſche Blumen

1789 og 2den Udgave 1812, og W. Herberts engelſke i *Miscellaneous Poetry, Vol. II, London* 1806. Da den gjenfundne Membrancodex, ſaavelſom ogſaa de øvrige Haandſkrifter frembøde en Deel Berigtigelſer, foretog jeg mig at beſørge en ny Udgave af Kvadet, ſom udkom under Titel: Krákumál *sive epicedium Ragnaris Lodbroci, regis Daniæ*; Krakas Maal eller Kvad om Kong Ragnar Lodbroks Krigsbedrifter og Heltedød, efter en gammel Skindbog og flere hidtil ubenyttede Haandſkrifter med danſk, latinſk og franſk Overſættelſe, forſkjellige Læſemaader ſamt kritiſke og philologiſke Anmærkninger, Kbhavn og London 1826. 8. Til Udgaven af dette Kvad er føiet Noder til dets gamle Melodi og kobberſtukket Facſimile af en heel Side af den mærkelige Codex, hvilket indeholder Slutningen af Ragnar Lodbroks Saga og Begyndelſen af Krakas Maal. Til denne Udgave har jeg omhyggelig benyttet alle forhaanden værende Hjælpemidler, og henviſer dem, ſom ønſke nærmere at gjøre ſig bekjendte med dette mærkelige Kvad, til ſamme. Ved Udgaven i denne Sagaſamling optoges kun de allervigtigſte forſkjellige Læſemaader, hvortil med Membranen vare jevnførte Worms Udgave og 8 Papirshaandſkrifter.

Min Udgave af Krakas Maal, iſær min i ſamme indførte Underſøgelſe om Kvadets Alder og Forfatter har en tydſk Skribent Dr. G. Th. Legis benyttet paa en beſynderlig Maade i et nylig udkommet Værk Fundgruben des alten Nordens, hvilket han ogſaa benævner med en med Runer trykt Titel **Fornaldar gullmánur Norðrlanda**, der øienſynlig er laant af Titelen paa Udgaven af nærværende Sagaſamlings Grundſkrift, hvis Udgivelſe allerede for et Par Aar ſiden var bebudet. I dette Værk, 1 B. S. 160-174 har han nemlig et Afſnit: Ueber Aechtheit, Alter und Verfaſſer des Schwanengeſanges Ragnar Lodbroks, ſom, uagtet han udgiver det for ſit eget Arbeide, vil ved Sammenhold befindes at være en Overſættelſe, for en ſtor Deel ordret, af min ovenanførte Underſøgelſe. Paa ſamme Maade har denne Forfatter udſkrevet hele Stykker af mine lærde Venner Rafns og Magnuſens ypperlige Arbeider, og ligeviis ſammenſat næſten hele ſin Bog; ſee herom Raſks Recenſion i den af ham udgivne intereſſante Tidende for indenlandſk og udenlandſk Literatur, benævnt „Literaturbladet,“ 1829, S. 217-230.

6. **Fortælling om Norna-Geſt**, S. 289-316. Denne Fortælling, ſom kan ſammenlignes med Grækernes Fortælling om Meleagers Brand, er forhen udgivet med ſvenſk og latinſk Overſættelſe i Bjørners Værk, og findes ogſaa i Grundſkrift allene i Skalholts Udgaven af Olaf Tryggveſøns Saga 2 P., S. 132-146. Bjørners Text er aftrykt i F. H. von der Hagens Altnordiſche Sagen und Lieder, zweite Sammlung, Breslau 1815, og paa Tydſk er Fortællingen overſat af ſamme Lærde og indført i Nordiſche Heldenromane, 5 B., Breslau 1828. Den haves fordanſket af Grundtvig i Heimdal, en Nyaarsgave for 1816. I Lyngbyes Samling af Færøiſke Qvæder findes et under Titel Nodna-Gjest Rujma, ſom taler noget vidtløftigere om, hvorledes Geſt fik det omtalte Stykke af Sigurds Sadelſpænde.

Til Grund for Udgaven lagde jeg Membrancodexen Nr. 2845 i 4 i Haandſkriftſamlingen paa det ſtore Kongelige Bibliothek, rimelig fra Begyndelſen af det 15de Aarhundrede; med den jevnførtes tre Skindbøger, eet Papirs Haandſkrift og Bjørners Udgave.

7. **Fortælling om Ragnars Sønner**, S. 317-332. Den er forhen udgiven med latinſk Overſættelſe tilligemed Fortællingen om Oplændingernes Konger i Langebeks *Scriptores Rerum Danicarum medii ævi, T. II.* S. 266-86 og benævnes der *Fragmentum Islandicum de Regibus Dano-Norvegicis ab Ivare Vidfadme ad Haraldum Blaatand.* Den ſamme ypperlige Membran, rimelig fra Begyndelſen af det 14de Aarhundrede, Nr. 544 i 4, ſom Langebek fulgte, og hvoraf han har vedføiet et Facſimile, blev igjen lagt til Grund. Langebek har læſt enkelte Ord urigtig, deriblandt det ſidſte, ſom han læſer Noregs iſtedenfor Noregi, og ledes derved til at antage

Fortællingen for et Brudſtykke, hvorfor han tilføier *Cetera vix legi possunt.* Dette forholder ſig ikke ſaa, men Fortællingen ſlutter med Ordet, ſom maa læſes Noregi, ſaa at den er fuldſtændig. Ganſke umiddelbar efter ſtaae paa ſamme Side med en anden Haand nogle Spaadomme paa Latin om Veirliget efter Beſkaffenheden af Aarets førſte Dage, ſom begynder ſaaledes: *Si prima feria fuerit kalendas januarii hiems bonus, ver ventuosus, æstas sicca et vindèmia bona, boves crescunt, et mel habundat, et vituli moriuntur. Si secunda &c.* De i denne Fortælling indeholdte Begivenheder ere opbevarede ved mundtlig Tradition paa Færøerne lige til vor Tid. Paſtor Schrøter paa Suderø blandt Færøerne har meddeelt det Kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab et Folkeſagn om Ragnar Lodbroks Sønner, ſom han havde opſkrevet i den færøiſke Dialect efter et aldrende Fruentimmers Fortælling og ledſaget med danſk Overſættelſe, hvorom jeg gav Selſkabet Meddelelſe i Mødet den 15de November 1827. Underretningen herom i Selſkabets Hovedberetning for Aarene 1825 til 1827 S. 27 har vakt udenlandſke Lærdes Opmærkſomhed (See Deppings Recenſion i *Revue encyclopédique*, 1828, S. 408). Skjønt dette Folkeſagn i ſig ſelv ikke indeholder noget Vigtigt, ſaa er det dog høiſt mærkeligt, at ſee et Sagn om ſaa gamle Tildragelſer ad denne Vei opbevaret til vor Tid, og da det ſaaledes har ſtørre Krav paa at kjendes, vil jeg her indføre det Ord til andet ſom det er meddeelt, blot med nogle Smaaforandringer i Færøiſkens Retſkrivning efter Forſlag af vor berømte Sprogforſker Prof. Raſk, for at bringe ſamme til ſtørre Overeensſtemmelſe og Faſthed.

Mér ér sagt um Yvar in Bajnlejsa, à han åtti truja Brøur: Bjødn Jadnsuju, Kvujdingur Kvåji o Sjûrur Ormeja. Tajr fingø Bojìni à Påbin vär dejur. Ajn helt å Spjowdinum, o han krojsti tä so fast, à tä stow brûnt uj Hondine; men Yvar

Mig er fortalt om Ivar hin Beenløſe, at han havde tre Brødre: Bjørn Jernſide, Hviding den Høirøſtede og Sigurd Orm i Øie. De fik Bud, at Faderen var død. Een holdt om Spydet, ſom han kryſtede ſaa faſt, at det blev brunt i

in Bajnlejsi gjerdi onkje, utan säd o stardi uj Eldin, o tälaje onkje, men fek imsa Lidi, so han vär båje grønur o gulur, rejur o blåur. Adlir söddu näga, sum e ikkje kan minnast, utan tä, à alt vär um à hevna Påban.

Bojini fowrø attur vi tuj Svari, tajr fingø. Nû spurdi Kong Ella tajr ettur, kväd hinir segjø. So segjø tajr, kväd uj kvør sväraje, men Yvarin han tälaje ikkje, utan stardi uj Eldin o fek imsa Lidi. Yä, seje Kong Ella, à tä vär tä ajnasta, han ræddist firi, honun óttajist han firi, men ikkje tajm hinun.

Badjanir fowrø nû à gjera se til. Nû tajr vowru lidnir, seje Yvar in Bajnlejsi vi tajr, à han vildi sleppa vi tajmun, tajr söddu han kundi onkje gjera; han seje yû, han skuldi vi tajmun fära kortini. Tvej Hendilsir mötti tajmun, sum e ikkje minnist, men tow äv Sjogw o Owvegri, sum alt vär Ûdsendingar, so tajr hildu sär ikkje til näga Lujv; men Yvarin segje tä, à tajr doju ikkje enn, à tajr fingø verri à møda in so; bä tajr higgja väl ettur, tåi Landi kóm ûj Egsjown. Tajr hugdø. Nû sögdu tajr, tajr sowu Landi, men tä kóm äv Landinun, söddu tajr, ettur Sjownun kóm tä, so tä såst kvörkje Himmal ella Jør. Yä,

Haanden; men Ivar Beenløſe gjorde intet andet, end ſad og ſtirrede i Ilden og talte intet, men ſkiftede ſtedſe Farve, ſaa han var grøn og guul, rød og blaa. Alle ſagde noget, ſom jeg ikke kan mindes, uden ſaavidt, at alt gik ud paa at hævne Faderen.

Budene fore hjem med de Svar de finge. Nu ſpurgte Kong Ella dem om, hvad hine ſagde. Saa ſagde de, hvad hver ſvarede, men at Ivar intet talte, men blot ſtirrede i Ilden og ſkiftede Farve. Ja, ſagde Kong Ella, det var det eneſte han ræddedes for, for ham frygtede han, men ikke for de andre.

Brødrene begyndte nu at gjøre ſig færdige. Og da de vare færdige, ſagde Ivar Beenløſe til dem, at han vilde fare med dem. De ſagde at han kunde intet udrette; han ſagde jo, han ſkulde alligevel fare med dem. To Hændelſer mødte dem, ſom jeg ikke mindes, men dog foranledigede af Bølgebrud og Uveir, ſom alt var Forgjørelſe udſendt mod dem; ſaa de opgave Haabet om Livet, men Ivar ſagde da, at de døde ikke end, og de finge værre at møde end ſaa; bad dem ſee vel efter, naar Landet kom i Øieſyn. De holdt Udkik. Nu ſagde de, at de ſaae Land, men der kom noget fra Landet, ſagde de; over Søen kom det, seje Yvar in Bajnleisi, à nû måttu tajr väl óttast, à tä vär Blowkigwin í nû kóm, häruj vowru Bajn sujni, o tâi hón leje äd Skjibinun, årin hón nærti vi tä, skuldø tajr täga se o bläga se midlun Hodnana å henni, o sujggja tíl, à tajr blägaje bajnt, tuj blägaje tajr ikkje bajnt, vär tajrra Lujv burtur. So narkajist hón tíl tajrra, so tajr hildø se bläga tå tíl hennara. So towgø tajr han Yvar in Bajnlejsa, o tajr blägajø han midlun Hodnana å henni; dér drowust tej béje å Sjownun. Tå vär han so tungur å henni, à Höddi snärajist äv Hólsvølini, o tå fek han ødl sujni Bajn attur, sum han skuldi häva. So fowru tajr til Lands, o so flettø tajr Blowkûdna. So fowr Yvar in Bajnlejsi tíl Kongjin, o han seje han vildi ongar Bødur häva firi Påban, dassum han vildi gjeva sér so migji äv Landønun, sum ajn Nejds hû kundi rókka ûd ivur. Tä lovaje Kongurin à han skuldi fåa, o so risti han Hûina sundur uj Ålar, so klénar sum han kundi fåa tajr, o tä rak um adla Lundina uj Ånglandi. Lundina fek han ikkje; men blajv vi ajt anna Petti, sum Hûin rak um, o här bigdi han. Men ettur tä druhø tajr Kong Ella kortini, o hevndø so Påban.

ſaa der hverken ſaaes Himmel eller Jord. Ja, ſagde Ivar Beenløſe, nu maatte de vel frygte, at det var Blodkoen, hvori hans Been vare, ſom nu kom, og naar hun lagde til Skibet, ſkulde de, førend hun rørte ved det, tage ham og kaſte ham mellem Hornene paa hende, og ſee til at de kaſtede lige, thi traf de ikke ret, var deres Liv fortabt. Derpaa nærmede hun ſig til dem, ſaa de holdt for, at de kunde kaſte til hende. Saa toge de Ivar Beenløſe, og de kaſtede ham mellem Hornene paa hende, ſaa droges de begge paa Søen. Da var han ſaa tung for hende, at Hovedet vriedes af Halsbenet, og da fik han alle ſine Been igjen, ſom han ſkulde have. Derpaa fore de til Land, og ſlaaede Blodkoen. Saa foer Ivar Beenløſe til Kongen, og han ſagde, at han vilde ingen Bøder have for Faderen, derſom han vilde give ham ſaa meget Jord, ſom en Kohud kunde række ud over. Det lovede Kongen, at han ſkulde faae; og da riſtede han Huden ſønder i Remmer, ſaa ſmalle ſom han kunde faae dem, og da ſtrakte den rundt om hele London i England. London fik han ikke, men blev ved et andet Stykke, ſom Huden rækkede om, og der byggede han. Men derefter dræbte de Kong Ella alligevel, og hævnede ſaaledes Faderen.

Om Ragnar Lodbroks Sønner ſkal man forhen have haft Sagaer, hvilke nu desværre ere forgaaede; af ſaadanne nævnes en Saga af Birni járnsíðu og en af Ivari beinlausa i Halfdan Einarſens Sciagraphia hist. lit. Isl. S. 123.

8. Saga-Brudſtykke om nogle Oldtids Konger i Danmark og Sverrig, S. 333-359. Det er forhen udgivet af J. F. Peringſkjöld under Titel: Sögubrot af nokkorum fornkóngum í Dana ok Svía veldi, Stockholm 1719, 4. Den ſtørſte Deel af dette Brudſtykke har N. F. S. Grundtvig fordanſket under Titel: „Saga om Halfdans Sønner og Harald Hildetand" i Dannevirke, 1 B., S. 356-392. Beſkrivelſen af Brovalle-Slaget er bleven ſærſkilt trykt med latinſk Overſættelſe og Anmærkninger af C. E. Norman i en Magiſterdiſputats, Gripsvalde, 1815. Sagaen har givet Stof til Samſøes ſkjønne Fortælling om Halfdans Sønner.

Til Grund for min Udgave lagde jeg et Brudſtykke af 6 Membranblade eller 3 Læg af en ſaare fortræffelig Codex, ſom det ſynes fra Begyndelſen af det 14de Aarhundrede, der er Afſkrift af en ældre, maaſkee en Bearbeidelſe af den tabte Skjöldúnga saga, ſom ſees af, at Afſkriveren et Sted i 9de Capitel har ladet Plads ſtaae aaben for nogle Ord, ſom han ikke har kunnet læſe, af at enkelte urigtige Læſemaader ere indkomne ved en urigtig Læsning af den ældre Codex, og at enkelte Bogſtaver ſees at være eftermalede med uſikre Træk, ſaaſom Navnet paa det Sted, hvor Harald Hildetands Hær ſamledes, ſom ſkrives med uſikre Træk Sögia eller Sygia, iſtedenfor hvilket der upaatvivlelig i den ældre Codex har ſtaaet Kögia. Af disſe Blade har Arne Magnuſen ſelv med megen Omhu forfattet en fuldſtændig Afſkrift, Nr. 1da i Fol., med hvilken den Afſkrift, hvorefter Trykningen er ſkeet, er ſammenholdt til deſto ſtørre Sikkerhed om, at Codex paa alle Steder er læſt rigtig. Med Membranen ere desuden fem Papirsafſkrifter og Peringſkjölds Udgave jevnførte. Ved at ſammenholde disſe Afſkrifter og denne Udgave med Skindbladene finder man dem alle i Udtryk og Vendinger, dog ikke i ſelve Fortællingens Indhold, hviſt forſkjellige fra ſamme, iſær er Forſkjellen mærkeligſt, ſaa vidt Membranens førſte meget udſlidte Side naaer. Peringſkjölds Udgave og nogle af Afſkrifterne udelade ogſaa enkelte Sætninger, og iſær adſkillige af Navnene i Beſkrivelſen af Brovalle-Slaget, eller ſkrive dem ganſke urigtig, f. Ex. Ursina for Visma. At alligevel alle ſtamme fra Membranen, er klart af, at de alle begynde ſamme Sted og ende henimod ſamme Sted ſom Skindbladene, og have alle Lacun paa ſamme Sted ſom disſe, i hvilke der lige midt i fattes i det mindſte et Læg eller to Blade, dog rimeligviis ikke mere. Det er ikke troligt, at een af de ovenanførte Afſkrifter, med den paalidelige Afſkriver Jon Erlendsſons Haand, ſkjønt den er mindſt uovereensſtemmende, er forfattet umiddelbar efter Skindbladene, thi han pleier dog at være mere nøiagtig, men Stykket har upaatvivlelig gaaet igjennem flere vilkaarlige Afſkriveres Penne, ſom ikke have agtet paa Membranens Ord, men blot paa Fortællingens Indhold. Det er altſaa klart, at de, ſaavel Afſkrifterne ſom Peringſkjölds Udgave, ved Siden af Membranen aldeles intet Værd have, og at det vilde have været et unyttigt Arbeide at ſamle de mangfoldige Varianter, ſom de frembyde; derfor bleve allene til enkelte vanſkelige Udtryk i Membranen deres Forſkjelligheder anførte, hvilke dog blot maae betragtes ſom Afſkrivernes egne vilkaarlige Gisninger.

9. Hedins og Høgnes Saga, S. 361-376. Den er forhen udgivet tilligemed Ketil Hængs, Grim Lodinkins og Orvar-Odds Sagaer af Ole Rudbeck, med Jon Gudmundſens latinſke Overſættelſe, Upſala 1697 i Fol. Den er trykt paa Islandſk allene i den ſkalholtſke Udgave af Olaf Tryggveſøns Saga, 2 D., S. 49-58, og de to førſte Capitler under Titel: Um Brisinga-men i Raſks Udgave af Snorra Edda ásamt Skáldu og þarmeð fylgjandi ritgjörðum, Stockholm 1818. Af denne Saga har Samſøe

taget Æmne til ſin ſkjønne Fortælling Hildur, i hans Samlede Skrifter, 1 D., S. 35-70.

Til Grund for Udgaven lagde jeg den berømte Flatøbog paa det ſtore Kgl. Bibliothek, ſom er ſkreven fra Aarene 1387 til 1395. Der benævnes Sagaen Sørles Fortælling, og udgjør en Epiſode af Kong Olaf Tryggveſøns Saga, med hvilken den forbindes, fordi Sagnet beretter: at Kong Olafs Hofſinde Ivar Ljome hævede den Uſkjæbne, der hvilede over Hedin og Høgne. Med den jevnførtes Rudbecks Udgave, ſom dog er meget upaalidelig.

10. **Hervørs og Kong Heidreks Saga**, S. 377-470. Den er forhen udgiven med ſvenſk Overſættelſe og mange paa Latin ſkrevne Anmærkninger af O. Verelius, Upſala 1672 i Fol. Ligeledes er den efter en anden Recenſion udgiven med latinſk Overſættelſe af Stephen Bjørnsſøn paa Suhms Bekoſtning, *Hafniæ* 1785. 4. Efter Verelii Udgave har Hofprædikanten Afzelius beſørget en ny ſvenſk Overſættelſe, ledſaget med et Uddrag af Verelii Anmærkninger, Stockholm 1811. 8. F. D. Graeter har givet en fri Bearbeidelſe af Sagaens Hovedæmne under Navn af Tyrſing oder das Zwergengeſchmeide i Bragur, 1, 2, 7 B., og Grundtvig en fri Overſættelſe deraf i Idunna, en Nyaarsgave for 1811. I ſvenſk Iduna, 9de H., Stockholm 1822, S. 38-118, findes en Afhandling med Titel: „Om Krigen på Samsø, et hiſtoriſkt-geographiſkt Bidrag till Nordens fornkundſkap i Anledning af Hervarar Sagan". Af Heidreks Gaader haves en ſaare forſkjellig Bearbeidelſe i det utrykte færøiſke Kvæd: Gådu Rujma.

Til Grund lagdes nu Papirshaandſkriftet Nr. 345 i 4, ſkrevet 1694; med det jevnførtes een Membran paa det ſtore kgl. Bibliothek, eet Papirshaandſkrift og Verelii Udgave, og desuden efterſaaes 8 andre Haandſkrifter, ſom ikke fandtes benyttelige ved Udgaven, da de ſtamme fra de benyttede Haandſkrifter og tildeels kun indeholde urigtige Læſemaader.

En heel anden Recenſion findes i den ypperlige Membran Nr. 544 i 4, i hvilken Slutningen af Sagaen er gaaet tabt, ſaa den kun gaaer til Begyndelſen af Gaaderne. Da Recenſionen var ſaa forſkjellig og Membranen heel mærkelig, lod jeg den aftrykke bag i Bindet med mindre Skrift.

Andet Bind.

De i dette Bind indeholdte Sagaer omhandle for ſtørſte Deel norſke Begivenheder eller Fortællinger om Perſoner af norſk Oprindelſe. Her ſættes de tvende Stykker om Fornjot og hans Slægt i Spidſen, en kort Beretning, der maa anſees for eet af de tidligſte Forſøg paa at give nogen Oplysning om Norges ældſte Hiſtorie. Dernæſt følge de ypperlige Oldtids Sagn om Half og Halfs Kæmper; og om Fridthjof hin Frække, og efter den livlige Skildring af Ørvar-Odd og de med ſamnie i Forbindelſe ſatte Fortællinger om hans Ætmænd, ſlutter Bindet med Sagaerne om Romund Greipſøn, Thorſtein Vikingſøn og Asmund Kæmpebane, der have mere æventyrligt Anſtrøg.

1. Om Fornjot og hans Slægt, S. 1-19. Disſe tvende Beretninger ere forhen udgivne af Raſk i hans Udgave af Snorres Edda, S. 357-372. Det Stykke, ſom har til Overſkrift: Det fundne Norge, findes ligeledes i Bjørners tidt nævnte Værk, hvor ogſaa et Uddrag af det førſte Stykke er tilføiet, ſamt i den ſkalholtſke Udgave af Olaf Tryggveſøns Saga. Ved min Udgave blev Flatøbogen lagt til Grund.

2. Halfs bg Halfs Kæmpers Saga, S. 23-58. Den er forhen trykt i Bjørners Værk. Nu lagdes til Grund Skindbogen Nr. 2845 i 4 i den ældre Kongelige Haandſkriftſamling, rimelig fra Begyndelſen af det 15de Aarhundrede. Med den jevnførtes eet Papirshaandſkrift og Bjørners Udgave.

3. Fridthjof hin Fræknes Saga, S. 59-96 Den er forhen udgiven i Bjørners Værk. Som en romantiſk Fortælling er den behandlet af Samſøe (Efterladte Skrif-

ter, 1 Deel), ſom et dramatiſk Digt af Søtoft (Romantiſke Digte) og paa Svenſk ſom et Epos af Tegnér, hvis Frithjofs Saga er overſat paa Danſk af Foſs, paa Tydſk af Mohnike og flere.

Nu lagdes til Grund Papirshaandſkriftet Nr. 173 i Fol., ſom er ſkrevet af Torfæi Haandſkriver Aſgeir Jonsſon. Med ſamme jevnførtes 2 andre Papirshaandſkrifter og Bjørners Udgave.

En noget forſkjellig Recenſion, ſom har enkelte Viſer, der ikke findes i den anden, har man i en Membran Nr. 510 i 4, rimeligviis fra det 15de Aarhundredes Slutning. Da Sagaen er ſaa mærkelig, og denne Recenſion, ſkjønt den indeholder Urigtigheder i enkelte Udtryk, findes i en Skindbog, fandt jeg det retteſt at indføre den med mindre Skrift bag i Bindet.

4. Om Oplændingernes Konger, S. 97-100. I Forbindelſe med Fortællingen om Ragnar Lodbroks Sønner er denne Fortælling forhen udgiven af Langebek i *Scriptores Rer. Dan. T. II.* S. 266-270, efter den ſamme fortræffelige Skindbog Nr. 544 i 4, ſom jeg ved min Udgave lagde til Grund.

5-6. Ketil Hængs og Grim Lodinkins Sagaer, S. 101-142. De ere forhen udgivne med Isleif Thorleifſons latinſke Overſættelſe af Ole Rudbeck, tillige med Orvar-Odds og Hedins og Høgnes Sagaer. Upſala 1697, Fol. Nu lagde jeg til Grund Skindbogen Nr. 343 i 4, ſandſynlig fra Midten af det 14de Aarhundrede. Med den jevnførtes een Skindbog, eet Membranbrudſtykke og to Papirshaandſkrifter.

7. Orvar-Odds Saga, S. 143-254. Den er forhen udgiven af Rudbeck. En meget forſkjellig og tillige efter alt at dømme ældre Recenſion af Sagaen har Rafn udgivet i ſit **Sýnishorn af fornum og nýjum norrænum ritum. Stockholm, 1819. 8.** Paa Svenſk er denne Recenſion overſat af J. G. Liljegren i **Skandinaviska Forn-**

ålderns Hjeltesagor, 2 Del. Nu lagdes til Grund den førnævnte Skindbog Nr. 343. Med den jevnførtes to Skindbøger, af hvilke den ene bærer Mærker af at være ſkreven i Norge, hvorfra ogſaa Arne Magnuſen beretter at have faaet den, to Membranbrudſtykker og to Papirshaandſkrifter.

Recenſionen i Prof. Rafns Sýnishorn er trykt efter en ypperlig Skindbog Nr. 7 i 4 af den Kgl. Haandſkrift-Samling i Stokholm. Da den afviger ſaa meget fra den anden Recenſion; lod jeg den med Udgiverens Tilladelſe aftrykke bag i Bindet med mindre Skrift, og da Recenſionen er den ældſte og bedſte, foretrak jeg at følge den i Overſættelſen.

8. An Buebøiers Saga, S. 255-290. Den er forhen trykt i Bjørners Værk. Nu lagdes Skindbogen Nr. 343 i 4 til Grund, og med den jevnførtes to Papirshaandſkrifter og Bjørners Udgave.

9. Romund Greipſøns Saga, S. 291-307. Den er forhen udgiven i Bjørners Værk. Nu lagdes Papirshaandſkriftet Nr. 587b i 4 til Grund, og med ſamme jevnførtes eet Papirshaandſkrift og Bjørners Udgave.

10. Thorſtein Vikingſøns Saga, S. 309-377. Den er forhen udgiven med ſvenſk Overſættelſe og Anmærkninger af Reenhjelm. Upſala 1680. 8vo. Nu lagdes Skindbogen Nr. 152 i Fol. til Grund, rimelig fra Begyndelſen af det 15de Aarhundrede, og med den jevnførtes een anden Skindbog, to Skindbogbrudſtykker og Reenhjelms Udgave.

11. Asmund Kæmpebanes Saga, S. 379-402. Den er forhen udgiven af J. F. Peringſkjöld med ſvenſk og latinſk Overſættelſe, Stockholm 1722. Fol. Asmund Kæmpebane ſpiller en vigtig Rolle i det utrykte færøiſke Sniolfs Kväji. Nu lagdes til Grund den ypperlige Skindbog Nr. 7 i 4 af den Kgl. Haandſkrift-Samling i Stokholm, af hvilken Cand. Gudmundſen tjente mig med at tage

en Afſkrift, da han i Sommeren 1827 opholdt ſig i Stockholm, for at beſørge Afſkrifter og Jevnførelſer til Brug ved det Kongelige Nordiſke Oldſkrift-Selſkabs Sagaudgaver. Med den jevnførtes eet Skindbogbrudſtykke og Peringſkjölds Udgave.

Tredie Bind.

Til tredie Bind af Fornaldar Sögur Norðrlanda har jeg beſtemt følgende Sagaer, hvis Udgave for ſtørſte Delen allerede er bearbeidet, ſaa at jeg venter Bindet endnu i Aar færdigt fra Trykken:

1. Kong Gøtreks Saga.
2. Kong Rolf Gøtrekſøns Saga.
3. Herrøds og Boſes Saga.
4. Gange-Rolfs Saga.
5. Egils og Ásmunds Saga.
6. Sørle den Stærkes Saga.
7. Hjalmters og Ølvers Saga.
8. Halfdan Eyſteinſøns Saga.
9. Halfdan Branefoſtres Saga.
10. Sturlaug Starfſames Saga.
11. Illuge Grydefoſtres Saga.
12. Erik Vidførles Saga.

Alle disſe Sagaer ere meget æventyrlige; men da de alle have en fem til ſex Aarhundreders Alder, og for en ſtor Deel ogſaa findes i gode gamle Skindbøger, ſaa fortjente de at udgives i Grundſkrift, iſær for Sprogets Skyld. Da de ikke, fra den poetiſke Side betragtede, have nogen beſynderlig Fortrinlighed, ſaa fandt jeg det retteſt at lade det med disſe Sagaer beroe med Udgaven i Grundſkrift, og derimod i tredie Bind af Nordiſke Fortids Sagaer at indføre Overſættelſen af den i flere Henſeender mærkelige Saga om Kong Didrik af Bern og hans Kæmper, der ſtaaer i en ſaa vigtig Forbindelſe med de i den ældre Eddas hiſtoriſke Sange og i Vølſunga Saga indeholdte Fortællinger. Da jeg har tænkt paa, naar Tiden engang vil tillade mig det, at beſørge en Udgave af Ridderſagaerne, ſom for ſtørſte Delen ere overſatte paa Norſk, af lignende tydſke, hollandſke, engelſke, franſke eller ſpanſke Skrifter i det 13de og 14de Aarhundrede, iſær paa den norſke Konge Hakon Hakonſøns Befaling, og denne Udgave da allene beſørges i Grundſkriften, ſaa fandt jeg det ſaa meget mere pasſende, at give den danſke Overſættelſe af den vigtigſte af dem, og den, af hvilken Overſættelſe var helſt ønſkelig, Plads i nærværende Værk. I denne Sagas Hovedperſon Didrik vil man finde Øſtgothernes berømte Konge Theodrik, der ofte reſiderede i Verona, men dog kan Sagaen, ſom for en ſtor Deel er en Bearbeidelſe af tydſke Mænds mundtlige Fortællinger, i det Hele aldeles ikke forenes med Hiſtorien. Angaaende de tydſke Sagn om Vølſunger og Gjukunger og denne hele Sagnkreds's Oprindelſe og hiſtoriſke Betydning, ſamt dens Udbredelſe og Forplantelſe i Norden, har man fortræffelige høiſt indholdsrige Underſøgelſer i P. E. Müllers ovenanførte Værk.

Didrik af Berns Saga er forhen udgiven, med ſvenſk og latinſk Overſættelſe, af J. Peringſkjöld, under Titel: Vilkina Saga eller Hiſtorien om Konung Thiderich af Bern och hans Kämpar, ſamt Niflunga Sagan, Stockholm 1715, Fol. Efter Sagaen i denne Udgave har man en ordret tro Fortydſkning af F. H. von der Hagen under Titel: Vilkina und Niflunga Saga, oder Dietrich von Bern und die Nibelungen, 1—3 Bind, Breslau 1814, ſom ogſaa udgjør de tre førſte Bind af hans Nordiſche Heldenromane. Denne Fortydſkning overgaaer ved Nøiagtighed i Udtryk og Vendinger de fleſte ſaavel ældre ſom nyere islandſke Sagaoverſættelſer. Af Sagaens tredie Fortælling, Velents Saga, har man en ſkjøn Fordanſkning af A. Oehlenſchläger, der er indrykket i Skandinaviſk Muſeum for 1809, og ſiden friere bearbeidet i hans Samling af Æventyr, 1 D., 1816.

Af disſe mine Forgængeres Arbeider har jeg ved nærværende Overſættelſe haft megen Nytte. Min Overſættelſe er forfattet efter Papirshaandſkriftet Nr. 178 i Fol., ſom er ſkrevet af Jon Erlendsſon i Villingeholt for Biſkop Brynjulf Sveinsſon omtrent i Midten af det 17de Aarhundrede. Ogſaa et andet Papirshaandſkrift Nr. 177 i Fol. benyttedes. Om dem begge giver Arne Magnuſon paa en løs Seddel foran i den ſidſte følgende Underretning: „Hún er, sem eg sè, copía af Austfjarða bókinni (Eiðagás), en ekki progenies Bræðratúngu bókarinnar, og er þar fyrir eigi í allan máta samhljóða þeirri, er Sra. Jón Erlendsson hefir ritað fyrir Mag. Brynjúlf.” Denne Forſkjellighed befindes ſaaledes, at Nr. 177, ſkjønt ikke ganſke overeensſtemmende, dog nærmer ſig meget til Peringſkjölds Udgave. Afſkriveren af Nr. 178 har af Uagtſomhed udeladt enkelte til Meningens Fuldſtændighed nødvendige Ord, der altſaa maae have ſtaaet i Grundcodexen; Nr. 177 og Peringſkjölds Udgave have ogſaa adſkillige oplyſende Tilſætninger; i disſe Tilfælde har jeg, for at fuldſtændiggjøre min Fordanſkning, benyttet ogſaa disſe. Nøiere Angivelſer desangaaende fandt jeg det bedſt pasſende at opſætte til Grundſkriftens Udgave. Stundum findes i Peringſkjölds Udgave beſynderlige Udladelſer, der ofte falde i det Platte, og ſaaledes tydelig viſe, at denne er en ſenere Bearbeidelſe. Sagaen fører vel hos Peringſkjöld og de Nyere Titel af Vilkina Saga, men i de herværende Haandſkrifter har den den mere pasſende Titel, ſom jeg har beholdt. Inddelingerne af Fortællinger (þættir) og af Capitler har jeg ikke taget af Haandſkrifterne, men derimod har jeg i den førſte Inddeling fulgt den af P. E. Müller i Sagabibliotheket foreſlaaede. I Capitel-Inddelingen har jeg fulgt Peringſkjölds Udgave til det 381 Cap., og dernæſt afdeelt det øvrige, ſom ikke findes i ſamme, efter bedſte Skjøn. De hiſt og her i Anmærkningerne tilføiede, iſær geographiſke, Oplysninger ere for det meſte Prof. F. H. von der Hagens Gisninger.

Jeg kan ikke ſlutte uden at nedſkrive denne Lærdes ſaa træffende Dom over Sagaen: „Saa høiſt vigtig," ſiger han i Fortalen til ſin Fortydſkning, „denne Bog er for vor Poeſis Hiſtorie, ſaa henrivende og indtagende er den ogſaa i ſig ſelv ved aldeles nye og vidunderlige Sagn om Heltedaad og Elſkovs Handeler, ved mangfoldige Berørelſer med bekjendte Sagn og ved afvigende Fortælling og betydningsfuld Forbindelſe af disſe og alle indbyrdes. Ogſaa Fremſtillingen er fortræffelig i Oldtids Smag, ſimpel, kraftfuld, til Hjertet talende, ikke blot udtogsviis, men udførlig, ofte dramatiſk efter vort gamle og endnu mere det nordiſke Epos's Maade. Kort det er et i alle Henſeender fortræffeligt, uudtømmelig rigt Heltedigt."

Idet jeg udgiver de to førſte Bind af dette Værk, maa jeg med Erkjendtlighed takke følgende Herrer, ſom dem der beredvilligen have ydet fortrinlig Biſtand til at gjøre Værkets Udgivelſe muelig:

Hr. v. **Abrahamſon**, Major, Diviſionsadjutant, C. D., D. M., Commandeur af St. Anna-Ordenen, Ridder af Bath-Ordenen, Æreslegionen og Sværdordenen, Formand i det Kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab, ꝛc.
— **Bagge**, Cancellieraad, Apotheker, Nakſkov.
— **Barth**, Capitain, Chriſtianſand.
— **Bernt**, Juſtitsraad, Horſens.
— **Finſen**, Cancellie-Secretair, Colding.
— **Fritzner**, Adjunct, Bergen.
— **Galſkjøtt**, Præſt til Veſtre Toten.
— v. **Gebbe**, Lieutenant, Aalborg.
— **Hanſen**, Overlærer, Ribe.
— **Kildal**, Provſt, Finmarken.
— **Knudtſon**, Broder, Grosſerer, Trondhjem.
— **Krag**, Præſt til Grong, Provſt i Nummedalen.
— v. **Lachmann**, Capitain, Slesvig.
— **Munthe**, Capitain, Chriſtiania.
— **Møller**, P. R., Kjøbmand, Molde.

Hr. Nielſen, Præſt til Eid, Nordfjord.
— Pavels, Provſt, Nordfjord.
— Smith, Søe- og Land-Krigscommiſſair, R. S. O., Stavanger.

I Værkets tredie Bind ſkal følge hiſtoriſk, mythologiſk, geographiſk og antiqvariſk Regiſter til alle tre Bind, og vil der tillige blive indført en, ſaa vidt mueligt, fuldſtændig Fortegnelſe paa dem, der ved Subſcription have befordret dette Værks Udgivelſe.

Kjøbenhavn den 28de Januar 1829.

Saga
om
Kong Rolf Krake
og
hans Kæmper.

Her begynder
Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Saga.

Førſte Fortælling.
Om Frode.

Kong Frode dræber ſin Broder Halfdan og om Halfdans Sønner Helge og Roar.

Der var en Mand, ved Navn Halfdan, en anden, ſom hed Frode; de vare Brødre og Kongeſønner, og ſtyrede hver ſit Rige; Kong Halfdan var blid og ſagtmodig, ſtille og fredſommelig, men Kong Frode var overmaade ſtridig og trodſig. Kong Halfdan havde tre Børn, to Sønner Roar og Helge og en Datter Signe, ſom var den ældſte og gift med Jarlen Sævil. Men da diſſe Begivenheder foregik, vare Halfdans Sønner Roar og Helge endnu i deres Barndom, og de havde en Foſterfader, ved Navn Regin, ſom elſkede dem høit. I Nærheden af Borgen laae der en Ø, hvor Oldingen Viſil, ſom var en gammel Ven af Kong Halfdan, boede; han eiede tvende Hunde, ſom løde Navnene Hop og Ho; han var meget rig, og ſærdeles kyndig i Trylleſange, naar man forſøgte ham deri. Men om Kong Frode er det at fortælle, at, ſkjønt han ſelv eiede et Rige, misundte han dog høiligen ſin Broder Kong Halfdan Enevældet over Danmark, i det han ſyntes, at hans Andeel ikke var bleven ſaa god. Han ſamlede derfor en ſtor Hær, drog til Danmark, og kom der ved Nattetid, og lod alt gaae op i Røg og Lue, ſaa at Kong Halfdan næſten ikke kom til at værge ſig, for han blev tagen fangen og dræbt; men de flyede, ſom fik Leilighed til at undkomme. Borgens Beboere maatte da ſværge Kong Frode Troſkabsed, og dem, ſom ikke vilde det, lod han martre med forſkjellige Pinsler. Regin bragte ſine Foſterſønner Helge og Roar i Sikkerhed ud til Øen til Oldingen Viſil. De toge ſig deres ulykkelige Skjæbne meget nær, men Regin ſagde, at, om Viſil ei kunde ſkjule dem for Kong Frode, da vare næſten alle Udveie dem afſkaarne; Viſil ſvarede: „Her har man at trækkes med den Stærke;" men tilføiede, at det i høi Grad var hans Skyldighed at hjælpe Drengene; han modtog dem da, og ſatte dem ind i en Hule under Jorden, hvor de for det meſte opholdt ſig om Natten, men om Dagen kvægede de ſig i fri Luft ude i Oldingens Lunde; thi Øen var halv bevoxen med Skov. De ſkiltes ſaaledes fra Regin, ſom havde ſtore Eiendomme og tillige Kone og Børn i Danmark, hvorfor han ikke ſaae andet for ſig, end at gaae Kong Frode til Haande, og ſværge ham Troſkabsed. Kong Frode underlagde ſig nu hele Danmarks Rige med Skat og Skyld, ihvorvel de fleſte kun nødigen ginge under ham, da han var overordentlig forhadt; ligeledes gjorde han Sævil Jarl ſkatſkyldig. Efter ſaaledes at have faaet alt dette iværkſat, var han dog meget utilfreds med, at han ikke havde fundet Drengene Helge og Roar. Til alle Kanter udſendte han derfor Speidere, til nær og fjernt at ſøge at opdage dem, imod Nord og Syd, Øſt og Veſt, og han lovede anſeelige Gaver til dem, ſom kunde bringe ham nogen Underretning om dem; men dem, ſom ſkjulte dem, tilſagde han forſkjellige Pinsler, naar det engang blev opdaget; desuagtet kunde dog ingen give ham Underretning. Dernæſt lod han opſøge alle Spaakvinder og Viismænd[1] over hele Landet, og lod dem gjennemſøge baade det faſte Land og alle Øer og Udſkjær, men Drengene fandtes alligevel ikke. Endelig tog han ſin Tilflugt til Tryllemeſtere[2], ſom ved Runers Hjælp kunde udforſke ſkjulte Ting, hvilke de ſelv vilde; de berettede, at Drengene ikke opfødtes paa Faſtlandet, men at de dog ikke vare langt fra Kongen, hvorpaa denne ſagde: „Vidt og bredt have vi ledt efter dem, og mindſt ſynes der mig Forhaabning om, at de kunne være her i Nærheden; en Ø er her vel, ſom vi endnu ikke ofte nok have gjennemſøgt, men paa den er der næſten ingen Bygning, thi der boer kun en eneſte fattig Gubbe." „Leder paa den førſt!" ſagde Tryllemeſterne; „thi megen Taage og Dunkelhed hviler over denne Ø, og vi ere ikke i Stand til, klarligen at gjennemſkue denne Gubbes Bolig; og vi frygte for, at han er fremſynet og i det Hele ikke den, man anſeer ham for." „Der ſkal man da endnu lede," ſagde Kongen, „og det ſynes mig et Under, om en gammel Fiſker ſkulde ſkjule diſſe Drenge, og torde underſtaae ſig, os til Trods, at dølge Folk."

---

[1] Det var ganſke i den nordiſke Oldtids Aand, at antage Begivenhederne fremledede ved Tryllekunſter. En Spaakvindes eller Valas Sysſel gik egentlig ud paa at forudſige Menneſkene deres tilkommende Skjæbne, men Viismændene, den Tids Philoſopher, vare Mænd, ſom forſkede Naturens Hemmeligheder, og ved disſes Hjælp havde givet ſig et Anſtrøg af overnaturlig Viden. [2] eller Galdermænd, ſaa kaldtes det Slags Troldkarle, ſom til Udøvelſen af deres Kunſt betjente ſig af Runer eller Trylleſange. Denne Trolddom, ſom kaldtes Galder, tillagdes langt ſtørre Virkninger end andre Arter af Trolddom, hvilket ogſaa Sagaſkriveren viſer, ved at lade Frode førſt tage ſin Tilflugt til dem, ſom udøvede denne Trolddom, efterat hines Kunſter forgjeves vare forſøgte. Den var efter Sagnet indført her i Norden af Odin.

Kong Frode leder efter Helge og Roar hos Oldingen Viſil.

2. En Morgen tidlig, da Oldingen Viſil vaagnede, ſagde han: „Meget Underligt er nu i Fart og Flugt, og ſtore og mægtige Fylgier[1] ere komne hid til Øen; ſtander op, Halfdans Sønner Roar og Helge, og ſkjuler eder vel i Lundene i Dag!" De løb til Skoven, og det ſkete, ſom Oldingen ſpaaede, at Kong Frodes Udſendinge kom der til Øen, og ledte efter Drengene allevegne, hvor det faldt dem ind, men de fandt dem ingenſteds, ſkjønt Oldingen dog forekom dem meget miſtænkelig. Efter ſaaledes at have udført deres Hverv, droge de bort, og mældte Kongen, at de ikke vare i Stand til at finde Drengene. „Slet maae J have ledt," ſagde Kongen, „thi denne Gubbe er meget trollekyndig; ſkynder eder derfor uopholdelig derud igjen, for at Gubben, hvis de ere der, kan blive for ſildig færdig med at ſkjule dem." Der var nu intet andet for, end at gjøre, ſom Kongen bød, og de droge atter anden Gang ud til Øen. Oldingen ſagde

---

[1] Fylgier vare et Slags Genier eller Skytsaander. Ethvert Menneſke troedes at have ni ſaadanne, og hver af diſſe at aabenbare ſig i viſſe Dyrſkikkelſer efter Egenhederne i Menneſkets Characteer. Diſſe viſte ſig nu enten ſom Gjenfærd eller ſom Dødsbud, eller, ſom hvilke de her maae antages, ſom Varſler i Almindelighed eller Forbud paa Menneſkets Ankomſt did i vigtige Anliggender.

igjen til Drengene: „Det er nu ikke længere fornødent eder at ſidde i Ro, ſkynder eder ſaa hurtig muligt til Skoven!" og ſaa gjorde de. Hine ſprang ilſomt paa Land, og forlangte at ranſage, og Oldingen lod alt ſtaae aabent for dem; men hvor meget de end ledte, fandt de dem dog ingenſteds paa Øen, og derefter droge de atter tilbage til Kongen med denne Beſked. Da ſagde Kong Frode, at de ikke ledte ſaa vaerſomt, ſom det gjordes fornødent, og at man nu ei længere ſkulde gaae lempelig til Værks mod denne Mand; „men jeg vil nu," ſagde han til, „ſelv drage til Øen ſtrax i Morgen," og det ſkete ogſaa, at Kongen drog ſelv derud. Oldingen vaagnede i ſtor Bekymring, og indſaae at man maatte være ilſom og fatte en god Plan. Han ſagde da til Brødrene: „Nu ſkulle I tage vare paa, naar jeg raaber høit paa mine Hunde Hop og Ho, og da løbe ned i Hulen, og have det til Tegn paa, at da er ikke Fred kommen her til Øen!" Skjuler eder der vel, thi eders Frænde Kong Frode er nu ſelv med at lede, men han ſtræber eder efter Livet med alſkens underfundig Liſt, og jeg ſeer nu ikke, om jeg vil være i Stand til længere at fordølge eder." Oldingen gik derpaa ned til Stranden, hvor Kongens Skib allerede var landet; han lod da, ſom han ikke blev det vaer, og ſom om han lod Øinene løbe over ſine Faar ſaa hurtig, at han aldrig ſaae om, hverken til Kongen eller hans Folk. Kongen bød ſine Mænd at gribe ham; ſaa ſkete, og han blev ført for Kongen, ſom tiltalte ham ſaaledes: „Du er en liſtig Karl og meget underfundig, ſig du mig, hvor Kongeſønnerne ere! thi du veed det." Oldingen ſvarede: „Hil dig, Herre! holder mig ikke, thi Ulven ſønderriver ellers mine Faar;" og han raabte derpaa høit: „Hop og Ho, hjælper Faarene! thi jeg kan ikke redde dem." „Hvad raaber du nu paa?" ſpurgte Kongen; „Saaledes hedde mine Hunde," gjenſvarede hin! „og leder I kun, Herre! ſaa meget ſom I vil, men ikke venter jeg, at Kongeſønnerne ville findes hos mig, og meget undrer det mig, at I kan troe, at jeg, eder til Trods, torde ſkjule Folk." Kongen ſagde: „Du er viſt en ſnu Karl, men de ville dog ikke herefter kunne holde ſig her i andre Smuthuller, ſkjønt de hidindtil have holdt ſig deri; men du har fortjent at vorde ſkilt ved Livet." „Det ſtaaer nu i eders Magt," ſvarede Oldingen, „og kan man da ſige, at I har haft noget Ærende her til Øen, helkere end at fare hjem med uforrettet Sag." Kongen ſagde: „Jeg nenner vel ei at lade dig dræbe, men dog troer jeg, at denne Renſomhed er ſlet overlagt af mig." Herpaa drog Kongen hjem igjen, men Oldingen gik til Drengene, og ſagde at de ikke kunde opholde ſig længere paa Øen, „og jeg vil," tilføiede han, „ſende eder til eders Svoger Sævil Jarl, og I ville viſt blive berømte Mænd, naar kun Livet bliver eder forbeholdt.

Helge og Roar komme til Sævil Jarl, og drage med ham til Gjæſtebud hos Kong Frode.

3. Roar var da tolv og Helge ti Aar-gammel, men Helge var dog den ſtørſte og mandigſte af dem. De droge nu bort, og hvor de paa Reiſen traf paa Folk, kaldte den ene ſig Ham og den anden Rane. De kom til Sævil Jarl, og vare der en heel Uge, før de bad Jarlen om Tilladelſe til at opholde ſig der. Han ſvarede dem da ſaaledes: „I tegne ikke til at blive til noget Stort, men dog vil jeg ikke ſpare Mad for eder en Tid." Der vare de nu en god Tid, og viſte meget uſlebne Sæ-

der, for at man ikke ſkulde kjende, hvo, eller af hvad Slægt de vare; Jarlen anede det ikke, og de meddeelte ham heller ingen Underretning om deres Forfatning. Det ſagde dog ſomme, at de vel vare ſødte med onde Saar i Hovedet, og gjorde Nar af dem, fordi de beſtandig havde Maſker for Anſigtet, og aldrig toge Maſkehætterne af Hovedet. De vare der ſaaledes i tre Aar. Engang bød Kong Frode Sævik Jarl til Gilde; han havde nemlig ſtørſt Mistanke til, at Jarlen vel ſkjulte Drengene for Svogerſkabs Skyld. Jarlen gjorde ſig færdig til Reiſen med et ſtort Følge; Drengene tilbøde ſig at ville drage med ham, men han forbød dem at reiſe med. Jarlens Kone Signe var ogſaa med paa denne Færd. Ham, ſom i Grunden var Helge, ſkaffede ſig en utæmmet Fole at ride, gallopperede nu efter Hæren, og vendte ſig baglænds mod Halen, og ſtillede ſig ſtedſe meget tosſet an. Rane tog en anden lignende Rideheſt, og ſatte ſig rigtig op. Jarlen blev nu vaer, at de ilte efter ham, og at de ikke kunde ſtyre Rideheſtene, men at de ſlokhaarede Føler gallopperede frem og tilbage med dem. Da faldt i det ſamme Maſkehætten af Hovedet paa Rane, hvilket Søſteren Signe blev vaer; hun kjendte dem da ſtrax, og græd bitterlig; Jarlen ſpurgte hende, hvorfor hun græd; hun kvad da denne Viſe:

Skjoldungættens
Kongeſtamme
Er nu til Kviſte
Ene vorden;
Mine Brødre
Paa baren Ryg, men
Sævils Mænd i
Sadler ride.

Jarlen ſagde: „En ſtor Tidende," men lad den ei aabenbares!" Han red derpaa tilbage til dem, og bød dem drage hjem, ſigende at det var en ſtor Skam at have ſaadanne med i gode Mænds Følge. De vare da allerede begge til Fods. Men han talte paa den Viis, fordi han maatte mage det ſaa, at ingen af hans Ord ſkulde falde paa, hvo de vare. De løb nu afſides, men i Nærheden; dog vilde de ikke atter vende tilbage, men holdt ſig bagerſt i Følget. De kom nu til Gildet, og løb frem og tilbage i Hallen, og engang kom de derhen, hvor deres Søſter Signe ſad; hun hviſkede til dem ganſke ſagte: „Bliver ikke her i Hallen, thi eders Dannelſe er kun ringe;" men de gave ikke Agt paa hendes Ord. Kong Frode tilkjendegav nu, at han vilde lade lede efter Kong Halfdans Sønner, og ſagde, at han vilde tilſtaae megen Ære til den, ſom kunde give ham Underretning om dem. Der var ogſaa kommen en Spaakvinde, ved Navn Heid; hende bad Kong Frode at forſøge ſin Kunſt, og ſee til, hvad hun kunde ſige om Drengene; han gjorde prægtige Anrettelſer for hende, og ſatte hende dernæſt paa et høit Tryllehjal[1]. Kongen ſpurgte hende, hvad Nyt hun blev vaer; „thi jeg kan vide," ſagde han, „at der nu aabenbarer ſig meget for dig, og heldig Fremgang ſeer jeg i dit Foretagende; ſvar mig derfor ſaa ſnart ſom muligt,

---

[1]) Det var Sædvane at byde diſſe Valaer eller Spaakvinder til Gilde, og der blev da intet ſparet for dem, for at de ſkulde tolke Fremtidens Skjæbne og tage Dækket af ſkjulte Ting. Naar Trolddommen ſkulde øves, reiſtes førſt Tryllehjalet eller Seidhjalet, ſom var en under Trylleformularer indrettet Forhøining eller Stellads. Paa dette ſatte, efter flere Forberedelſer, Valaen ſig, og da gik under mange underlige Gebærder Spaaningen for ſig.

Seidkvinde[1]!" Hun aabnede da Kjæften, ſpærrede Munden vidt op, og denne Sang kom hende paa Tungen:

To ere inde,
Troer jeg dem ikke,
De, ſom ved Ilden
Yderſt ſidde.

Kongen ſpurgte: „Hvor ere da Drengene, eller de, ſom have ſkjult dem?" Hun ſvarede:

De, ſom paa Vifilsø
Vare længe,
Og kaldtes der med
Hundenavne
Hop og Ho.

Men i det ſamme kaſtede Signe en Guldring til hende. Glad ved Gaven vilde hun nu bryde af: „Hvi blev det nu ſaa?" ſagde hun, „det er jo en Løgn, hvad jeg ſiger, og min hele Spaadom forvildes nu ganſke for mig." Da ſagde Kongen: „Jeg ſkal pine Sandheden ud af dig, om du ikke vil have det bedre, og end veed jeg ikke nøiere end tilforn, i ſaa ſtor en Forſamling, hvad det vil ſige. Men hvorfor er Signe ikke i ſit Sæde? det kan vel hændes, at her gaae Ræve paa Raad med Ulve." Man ſagde Kongen, at Signe havde faaet ondt af den Røg, ſom ſteg op af Ovnen. Sævil Jarl bad hende at ſidde op, og ſtille ſig frimodig an: „Der er," ſagde han, „endnu meget, ſom kan bidrage til, at Drengene beholde

---

[1] Seid betyder egentlig Sydning, Kogning, iſær af forgiftige Urter, og var den allerafſkyeligſte Art af Troldom, ſom meſt gik ud paa at føre Ulykker over Folk, ſkjønt undertiden ogſaa betydelig Lykke. Det var meſt Kvinder, der gave ſig af dermed, og derfor kaldtes Seidkvinder.

Livet, om Skjæbnen ſaa vil føie ſig; men lad dig for alting ikke formærke med, hvad du tænker paa, thi vi maae ikke, ſaalænge Sagerne ſtaae paa den Fod," give os af med at hjælpe dem." Kong Frode trængte nu haardt ind paa Hexen, og bød hende fremſige Sandheden, om hun ikke vilde udſætte ſig for at blive piint dertil. Hun gabede da meget, og Trolddommen faldt hende ſaare beſværlig, hvorpaa hun kvad denne Viſe:

Seer jeg, hvor Halfdans
Sønner ſidde,
Roar og Helge,
Sunde begge;
Snart de fra Frode
Livet vil rane,
Om de ei hurtig
Forekommes.

„Men ſaa vil det nu ei ſkee," ſagde hun, og dernæſt hoppede hun ned af Tryllehiallet, og kvad:

Hams og Ranes
Dine ſpille,
Ædlinger de ere,
Underdjærve.

Derefter løb Drengene ud, og ilte til Skoven med ſtor Rædſel. Deres Foſterfader Regin kjendte dem, og det ſyntes ham at være en mærkelig Begivenhed. Men dette gode Raad, at de ſkulde undſlye, indgav Spaakvinden dem, da hun løb ud yderſt i Hallen. Kongen bød nu ſine Mænd at ſpringe op, og ſætte efter dem; men Regin ſlukkede alle Lyſene i Hallen, og den ene holdt den anden, thi nogle ſade helſt, at de undkom, og ſaaledes nanede de Skoven. „Nær vare de mig nu," ſagde da Kongen, „og mange gaae her ſvigefulde paa Raad med dem," og dette ſkal vorde gruſomt hævnet, ſaaſnart Tid er dertil; men lad os nu førſt drikke, ſaa lang Tid Aftenen ſtaaer paa; thi de maae være fuldkommen fornøiede med at være undkomne, og maae nu førſt beſtræbe ſig for at ſætte ſig i Sikkerhed. Regin gik nu at ſkjenke for Gjæſterne, og bød Øllet omkring med Iverighed, og det ſamme gjorde mange andre, ſaa at ſnart alle faldt ſovende ned.

Roar og Helge indebrænde Kong Frode.

4. Brødrene ſade nu, ſom ſagt, i Skoven, og da de havde været der en føie Stund, fik de Øie paa en Mand, ſom fra Kongsgaarden af red hen til dem; de kjendte nøie, at det var deres Foſterfader Regin, ſom kom; de bleve da inderlig glade ved ham, og hilſte ham venlig; han gav ikke Gjenhilſen, men vendte Heſten tilbage fra dem og mod Kongsgaarden; de undredes derover, og talte med hinanden om, hvad dette vel ſkulde betyde; nu vendte Regin Heſten anden Gang mod dem, og ſtillede ſig vred an, ſom om han vilde ſtrax voldelig overfalde dem. Helge ſagde: „Jeg troer at kunne forſtaae, hvad hans Mening er." Han red nu hjem til Hallen, men de ginge efter ham. Da ſagde Helge: „Grunden til, at min Foſterfader bærer ſig ſaaledes ad, er, at han ikke vil bryde ſin Ed mod Kong Frode, og derfor vil han nu ikke tale til os, men han vil desuagtet gjerne hjælpe os." En Lund var nær Hallen, og da de kom der, ſagde Regin til ſig ſelv; „Havde jeg noget Ondt at udſtaae med Kong Frode, da vilde jeg opbrænde denne Lund;" og det var alt, hvad han ſagde." „Hvad mon det ſkal betyde?" ſpurgte Roar. Helge ſvarede: „Han vil nu, at vi

ſkulle drage hen til Hallen, og ſætte Ild paa den, dog maae vi naturligviis lade een Udgang være i Behold for vore Venner." „Hvad ville vi to Ungerſvende kunne formaae til at udføre en ſaadan Stordaad," ſagde Roar, „ſlig Overmagt, ſom vi her have imod os." „Saa ſkal det dog nu være," ſvarede Helge, „og vi maae dog engang vove paa, om vi kunne faae vor Harme hævnet;" og de gjorde nu ſaa. Dernæſt kom Sævil Jarl ud med alle ſine Mænd, til hvilke han ſagde: „Forøger nu Ilden, og hjælper diſſe Ungerſvende, thi mod Kong Frode har jeg ingen Forpligtelſe." Kong Frode havde tvende Smede, ſom vare ſtore Kunſtnere, og begge hedde Var. Regin hjalp ſine Venner og Frænder ud igjennem den ene Dør paa Hallen.

5. Kong Frode vaagnede nu i Hallen, ſukkede dybt, og ſagde: „Jeg har drømt en Drøm, Svende! ſom ikke betyder noget Godt; jeg vil fortælle eder den: det forekom mig i Drømme, at een kaldte paa os, og talte ſaa: Nu er du kommen hjem, Konge! med dine Mænd; jeg ſpurgte da meget vredt: hvor hjem? da ſvaredes, og det ſaa nær, at jeg kunde mærke dens Aande, ſom talte: hjem til Hel, hjem til Hel[1], ſagde den, ſom talte, og ved det vaagnede jeg." Juſt ſom Kongen fortalte denne Drøm, hørte de, at Regin Foſterfader ude ved Hallens Dør kvad denne Viſe:

Regin er ude
Og Halfdans Kæmper,

---

[1] Dødens Gudinde, af hvis Navn Ordet Helvede har ſit Udſpring; hun herſkede over en Deel af Niflheim eller Skyggeverdenen, hvor hun modtog alle dem, ſom døde af Sygdom og Alderdom, og ei for Vaaben og i Kampen.

Tapre Fiender,
Siger det til Frode!
Var ſlog Nagler,
Var ſatte Hoved paa,
Men Var for den Vare
Varnagler[1] ſlog.

Da ſagde Kongens Mænd, ſom vare der inde, at denne Tidende havde ikke meget at betyde, at Regin var ude, eller Kongens Smede ſmedede, hvad enten de nu ſmedede Nagler eller andet Smedearbeide. „Holde I det for en ringe Tidende?" ſagde Kongen, „ei vil det ſaa blive os; nu har Regin forkyndt os nogen Fare, hvori vi ſvæve, og giver os Vink til Vaerſomhed, men han er trædſk og underfundig." Kongen gik nu til Hallens Dør, og ſaae, at der var Ufred udenfor. Da ſtod hele Hallen i lys Lue; han ſpurgte, hvo der raadede for Ilden, og fik til Svar, at det var Helge og hans Broder Roar. Kongen bød dem Farlig, og tilbød dem, at de maatte ene raade for Vilkaarene: „Det vilde være for grueſomt mellem os Frænder," ſagde han, „at den ene ſkulde ønſke at være den andens Banemand." Helge ſvarede: „Ingen kan troe dig, og du ſviger ſaa os ikke mindre, end du ſveg min Fader Halfdan, hvilket du nu ſkal undgjelde." Kong Frode gik da bort fra Hallens Dør, og til Indgangen af en underjordiſk Gang, i den Agt, derigjennem at ile til Skoven og undflye. Men da han kom derned, ſtod Regin der imod ham, og modtog ham ikke meget fredelig, hvorpaa han vendte tilbage, og indebrændte der med mange af ſine Mænd. Der indebrændte ogſaa Helges og Roars Moder Sigrid, thi hun vilde ikke gaae ud. Brødrene takkede nu deres Svoger Sævil Jarl, og deres Foſterfader Regin, ſamt alt det øvrige Folk, for den gode Hjælp, de havde ydet dem, og de tildeelte Mændene ſtore Gaver. De underlagde ſig Riget og alle Kong Frodes Eiendele, baade Land og Løsøre. Diſſe Brødre vare hinanden ulige i Sindelag; Roar var en blid og ſagtmodig Mand, men Helge var en ſtor Kriger, og ſyntes at overgaae Broderen i alt. Saaledes gik en Tid hen, og her ender nu Fortællingen om Frode, og derpaa begynder den om Roar og Helge, Halfdans Sønner.

---

[1] Her er et Ordſpil med Smedenes Navne Var, ſom ogſaa betyder den Vare eller Forſigtige.

Anden Fortælling.

Om Roar og Helge, Halfdans Sønner.

Om Roars Giftermaal og Regins Død.

6. Der var til den Tid en Konge, ved Navn Nordre, ſom herſkede over en Deel af England, og havde en Datter, ſom hed Øgn. Roar opholdt ſig ofte og længe hos Kong Nordre, for at yde ham Biſtand til Landets Forſvar. De vare hinandens kjæreſte Venner, og omſider fik Roar Øgn tilægte, og ſtyrede derneſt Riget i Forbindelſe med ſin Svigerfader Kong Nordre; men Helge regjerede deres Fædrenearv Danmark. Sævil Jarl ſtyrede ogſaa ſit Rige i Forbindelſe med Signe; deres Søn hed Hrok. Kong Helge Halfdanſøn i Danmark var ikke gift. Regin blev ſyg og døde, og det blev anſeet ſom et ſtort Tab for Riget, efterſom han var meget venneſæl.

Kong Helge beſøger Dronning Oluſa.

7. I de Tider herſkede over Saxland en Dron-

ning, ſom hed Olufa; hun var i alt lig en Hærkonge[1]; og gik med Skjold og Brynie, omgjordet med et Sværd, og med en Hjelm paa Hovedet; med hende forholdt det ſig ſaa, at hun var ſkjøn af Udſeende, men grum og hovmodig i Sindelag; dog det vare alle enige om, at hun var det bedſte Parti til den Tid her i de nordiſke Lande, ſaa vidt man kunde ſkjønne; men gifte ſig vilde hun ikke. Kong Helge fik Underretning om denne hovmodige Dronning, og ſyntes, at hans Magt vilde meget forøges ved at ægte hende, hvad enten det nu ſkete med eller mod hendes Villie; han drog derfor engang med en ſtor Krigshær did, og kom der, uden at hun tænkte derpaa; han ſendte Mænd til Hallen, at lade ſig mælde hos Dronning Olufa, at han vilde gjæſte hende tilligemed ſin Hær; dette kom meget uventet over hende, ſaa at der ingen Muelighed var i at ſamle Tropper; hun valgte derfor, hvad der efter Omſtændighederne var bedre, og bød Kong Helge til Gjæſtebud med hele hans Hær. Kongen kom nu til Gjæſtebudet, og ſatte ſig i Høiſædet hos Dronningen, og de drak begge tilſælles den Aften. Der blev intet ſparet, og ingen kunde mærke mindſte Misfornøielſe paa Dronning Olufa. Imidlertid tiltalte Kong Helge hende ſaalunde: „Det forholder ſig nu ſaa," ſagde han, „at jeg har taget den Beſlutning, at vi ſkulle holde vort Bryllup i Aften, ſaaſom der er Folk nok ſamlet dertil, og vi ſkulle dernæſt dele Seng ſammen i Nat." Hun ſvarede: „Alt for hurtig, Herre! ſynes mig at I gaaer til Værks med dette, men ei holder jeg nogen anden Mand for mere belevet, end I er, om jeg ſkal nødſages til at tage den Beſtemmelſe at elſke en Mand; men dog haaber jeg, at I vil gjøre det uden at tilſideſætte Agtelſe." „For din Hoffærdighed og Overmod," ſagde Kongen, „har du fortjent, at vi leve ſammen, ſaa længe jeg finder for godt." „Ønſke maatte vi," ſvarede hun, „at flere af vore Venner være her tilſtede, men nu kan jeg jo ikke gjøre noget derved, og derfor kommer I nu til at raade, og maa I lade det gaae af i Sømmelighed med os." Der blev nu drukket ſtærkt om Aftenen og langt ud paa Natten; Dronningen var meget munter, og ingen kunde mærke andet paa hende, end at hun tyktes godt om Giftermaalet. Omſider fulgte man Kongen til Sengs; Dronningen havde allerede lagt ſig til Leie. Kongen havde drukket ſaa ſtærkt, at han ſtrax faldt ſovende ned paa Leiet. Denne Leilighed benyttede nu Dronningen, og ſtak ham med en Søvntorn[1], og da nu alle Mændene vare bortgangne, ſtod hun op, ragede alt Haaret af ham, og beſmurte Hovedet med Tjære; derpaa tog hun en Læderſæk, ſtoppede førſt nogle Klæder deri, og tog dernæſt Kongen og indſvøbte ham i Læderſækken. Derefter kaldte hun paa nogle Folk, og befalede dem at bære ham til hans Skibe, vakte dernæſt hans Mænd op, og ſagde dem, at deres Konge var allerede ude paa Skibene, og vilde ſeile, da Børen nu var bleven god. De ſprunge nu op ſaa haſtig mueligt, men vare drukne, ſaa at de ikke vidſte nøie, hvad de toge ſig for. De kom da til Skibene, men Kongen ſaae de ingenſteds. Derimod bleve de vaer, at der var kommen en overordentlig ſtor Læderſæk, og de vilde nu ſee efter, hvad der var deri, og ventede imidlertid paa Kongen, troende, at han vilde komme ſtrax efter dem. Men da de nu havde løſt op, fandt de deres Konge i Sækken ſkammeligen medhandlet, og borttoge Søvntornen, hvorpaa Kongen vaagnede ikke juſt med den behageligſte Drøm; og da var han, kan man vel tænke, ilde til Sinds mod Dronningen. Paa den anden Side ſamlede Dronning Olufa en Hær ſammen om Natten, og da fattedes hun ikke Folk; Kong Helge ſaae ſig nu ikke i Stand til at anfalde hende. De hørte Lurelyd og Krigsraab oppe paa Landet, hvorfor Kongen indſaae, at det var ham bedſt tjenligt, at drage bort ſaaſnart ſom mueligt, ſaa meget mere, ſom det juſt var god Bør. Han ſeilede da hjem til ſit Rige med denne ſtore Beſkæmmelſe, harmede ſig meget, og overveiede ofte, hvorledes han kunde faae Hævn over Dronningen.

---

[1] En Hærkonge var egentlig en Konge over en Krigshær, men uden Land; Navnet tyder hen paa hendes krigerſke Sind og Syſler.

---

[1] Søvntorn eller Søvnpreen var en Torn eller Preen, hvorpaa Søvn bringende Runer vare riſtede, eller ogſaa ſtundum en Tand af et Lig. At ſtinge een med ſaadan en Torn, vil altſaa ſige ſaa meget ſom at bibringe ham en Dvaleſøvn.

Kong Helge hævner ſig paa Dronning Olufa.

8. Dronning Olufa ſad nu en Tid ſtille i ſit Rige, og hendes Overmod og Uretfærdighed havde aldrig været ſtørre end nu. Hun havde beſtandig en ſtærk Livvagt om ſig efter hint Gjæſtebud, ſom hun anrettede for Helge. Denne Tildragelſe ſpurgtes vidt og bredt, og alle ſyntes at det var en uhørt Begivenhed, at hun ſkulde kunne have beſkæmmet en ſaadan Konge. Ei længe derefter holdt Helge med ſit Skib fra Land, og paa denne Færd kom han til Saxland, der hvor Dronning Olufa havde

ſit Sæde. Hun havde da meget Folk om ſig. Han lagde med ſit Skib ind i en Landvig, og befalede derpaa Folket, at vente ham der til paa tredie Dag, men ſiden drage deres Vei, hvis han ikke til den Tid var kommen tilbage. Han tog to Kiſter fulde af Guld og Sølv med ſig, og ſkaffede ſig en ſlet Overklædning, drog ſiden til en Skov, hvor han ſkjulte Koſtbarhederne. Derefter gik han omkring i Nærheden af Dronningens Hal, hvor han traf paa een af hendes Trælle, og ſpurgte ham om Tidender fra Landet. Trællen ſagde, at der herſkede god Fred, og ſpurgte igjen, hvo han var? Han gav ſig ud for en Tigger, „men dog har jeg," føiede han til, „været ſaa heldig at finde en ſtor Skat i Skoven, og det ſynes mig raadeligt at viſe dig, hvor Skatten er." De gik nu tilbage i Skoven, og han viſte Trællen Skatten, og denne priſte da den uventede Lykke, ſom var kommen over ham. „Er Dronningen gjerrig?" ſpurgte Tiggeren." „Ja," ſvarede Trællen, „hun er den gjerrigſte af alle Kvinder." „Det maa behage hende," vedblev Tiggeren, „og den Skat, ſom jeg har fundet, ſynes at være hendes Eiendom, efterſom Landet tilhører hende; og jeg vil ikke tilintetgjøre hendes uventede Lykke, og fordølge denne Skat; Dronningen kan da give mig den Deel, ſom hun ſynes; det vil være bedſt for mig. Men! mon hun vil bekvemme ſig til at hente Skatten her?" „Det troer jeg," ſvarede Trællen, „naar man gaaer hemmelig til Værks dermed." „Her er et Halsſmykke og en Ring," ſagde da Tiggeren, „ſom jeg vil give dig, om du kan ſkaffe hende ene hid i Skoven, og ſkal jeg derhos indgive hende ſligt et Raad, ſom ikke ſkal ſtemme hende imod dig." Denne Beſlutning toge de nu, og overlagde den indbyrdes. Trællen gik derpaa hjem, og fortalte Dronningen, at han havde fundet en Skat i Skoven, ſaa ſtor, at den ene vilde udgjøre mange Menneſkers Velfærd; og han bad hende nu at ſkynde ſig at gaae med ham for at hente Skatten. „Om dette er ſandt, hvad du beretter," ſagde hun, „da ſkal du faae ſtore Gaver for denne din Underretning, men i modſat Fald ſkal du miſte Livet; dog tilforn har jeg jo prøvet dig ſom en tro og ærlig Svend, hvorfor jeg ogſaa troer, hvad du nu ſiger." Hun lod nu her ſee, at hun var gjerrig, og gik med ham hemmelig ved Nattetid, ſaa at intet Menneſke, uden de to allene, vidſte noget deraf. Da de nu kom til Skoven, var Helge der tilſtede, og greb hende, og ſagde, at de nu traf hinanden ret tilpas, for at han kunde faae ſin Beſkæmmelſe hævnet. Dronningen ſagde, at hun vel havde taget ilde mod ham; „men," føiede hun til, „nu vil jeg gjøre det altſammen godt igjen, og ſaa foranſtalter du os vort Bryllup, ſom ſømmeligt er!" „Nei," ſagde han, „ei ſkal du ſlippe paa den Viis, men nu ſkal du gaae med mig til mine Skibe, og være der, ſaa længe jeg lyſter, thi jeg kan ikke for min Anſeelſes Skyld lade det være uhævnet, ſaa ilde og haanligen ſom jeg blev medhandlet." „Du faaer nu at raade denneſinde," ſagde hun. Kong Helge deelte Leie med Dronningen mange Nætter, og derefter drog hun atter hjem, og der gik ſaaledes Hævn over hende, ligeſom nu er fortalt, og hun var meget ilde tilfreds med ſin Forfatning.

Kong Helge ægter ſin Datter Yrſa.

9. Efter dette drog Kong Helge paa Krigstoge, og var en navnkundig Mand. Men da nu Tiden var

omme, nedkom Olufa med en Datter; paa dette Barn yttrede hun al ſin Harme; hun eiede en Hund, ſom hed Yrſa, og efter denne opkaldte hun Pigebarnet, ſaa hun kom til at hedde Yrſa; hun var meget ſmuk, og da hun var tolv Aar gammel, maatte hun paſſe Hjorden, ſaa man aldrig ſkulde ſige andet, end hun var et Barn af fattige Folk, ſaa meget mindre, ſom Dronningen var gaaet ſaa hemmelig til Værks dermed, at faa vidſte, at hun havde baaret og født Barnet. Saaledes gik nu Tiden hen, indtil Møen var tretten Aar gammel; da tildrog det ſig, at Kong Helge kom der til Landet, og var da naturligviis begjerlig efter at ſpørge Tidender derfra; han iførte ſig derfor en Tiggerklædning, og gik op til Skoven, og der ſaae han for ſig en ſtor Hjord og en ung Pige, ſom var ſat til at paſſe den; hun var ſaa ſkjøn, at han ſyntes aldrig at have ſeet ſkjønnere Kvinde; han ſpurgte hende, hvad hun hed, og af hvad Slægt hun var. Hun ſvarede, at hun var Fattigmands Barn, og hed Yrſa. „Ei har du Trælleøine,“ ſagde han, og han fattede ſtrax Kjærlighed til hende, og ſagde, at det var meſt paſſende, at en Tigger tog hende tilægte, efterſom hun var en Tiggers Datter. Hun bad ham ei gjøre det, men han tog hende ligefuldt, førte hende til ſine Skibe, og ſeilede ſiden hjem til ſit Rige. Dronning Olufa forholdt ſig liſtig ved dette, og ikke oprigtig, da hun fik det at vide. Hun lod, ſom hun ikke vidſte, hvad der var ſkeet, og tænkte, at dette vilde være Kong Helge til Sorg og Beſkæmmelſe, men til ingen Ære eller Glæde. Kong Helge holdt nu Bryllup med Yrſa, og elſkede hende høit.

Om Helge og Roars broderlige Sindelag.

10. Kong Helge havde en Ring af meget fortrinlig Beſkaffenhed, hvilken begge Brødrene vilde have til Eie og ligeledes deres Søſter Signe. Kong Roar beſøgte engang Kong Helge i hans Rige; denne anrettede da et prægtigt Gjæſtebud for ham; Kong Roar ſagde: „Da du er den ſtørſte Mand af os to, og jeg desuden har ſlaaet min Bopæl op i Nordhumberland, ſaa tilſtaaer jeg dig dette Rige, hvortil vi begge have lige Adkomſt, naar du vil meddele mig noget af Løsørene; jeg vil have Ringen, ſom er den bedſte Koſtbarhed i din Eie, den vi begge vilde beſidde." „Det er tilbørligt, Frænde!" ſvarede Helge, „at du faaer Ringen til ſikker Eie." Ved denne Aftale glædedes de begge, og Kong Helge gav nu ſin Broder Kong Roar Ringen; denne drog derefter hjem til ſit Rige, og ſad der i Fred og Ro.

Hrok kaſter Ringen gode over Borde, og dræber Kong Roar.

11. Det hændte ſig imidlertid, at Brødrenes Svoger Sævil døde, og Hrok, med Tilnavn den Sorte, arvede Riget efter ham; han var en grum Mand og meget-gjerrig. Hans Moder fortalte ham meget om Ringen, ſom hendes Brødre eiede. „Det ſynes mig Billighed fordrer," ſagde hun, „at mine Brødre betænkte os med nogen Deel af Riget, efterſom vi ſtode dem bi med at hævne vor Fader, men de have hverken betænkt din Fader eller mig derfor." „Soleklart er det, ſom du ſiger," ſagde Hrok, „og det er at undres over, og nu ſkal jeg forſøge hos dem, hvilken Forfremmelſe de ville tilſtaae os derfor." Derpaa drog han til Kong Helge, og krævede af ham Trediedelen af Danmarks Rige eller Ringen go-

de, thi han vidſte da ikke, at Roar havde faaet den. „Du taler heel frækt,” ſagde Kongen, „og farer frem paa ſtor Wiis; vi vandt Riget ved Heltedaad, ſaa at vi ſatte vort Liv i Vove, med din Faders og min Foſterfader Regins og andre brave Mænds Biſtand, de ſom vilde yde os Hjælp. Nu ville vi ſikkerligen lønne dig derfor for vort Slægtſkabs Skyld, om du det vil antage; men ſaa meget har dette Rige koſtet mig, at jeg til ingen Mand vil afſtaae det; men Kong Roar er nu i Beſiddelſe af Ringen, og jeg formoder, at den ei ſidder løs for dig.” Derefter drog Hrok bort, meget ilde tilfreds, og begav ſig nu til Kong Roar. Denne tog vel og hæderlig mod ham, og han blev hos ham i nogen Tid. Som de engang ſeilede frem for Landet, og laae paa en Fjord, da ſagde Hrok: „Det ſynes mig at ville ſømme ſig for dig, ſom min Frænde, at du overgiver mig Ringen gode, og mindes ſaaledes vort Slægtſkab.” Hertil ſvarede Kongen: „Saa meget har jeg givet for at faae denne Ring, at jeg ei vil give ſlip paa den for hvad det ſaa ſkulde være.” „Da maa du dog,” ſagde Hrok, „tilſtaae mig at ſee Ringen, thi jeg er ſærdeles begjerlig efter at vide, om den er ſaadan en Koſtbarhed, ſom der fortælles.” „Det er en ringe Tjeneſte,” ſagde Kong Roar, „og den vil jeg med Fornøielſe beviſe dig,” og han rakte ham Ringen. Nu betragtede Hrok Ringen en Tid, og ſagde, at den ikke nokſom kunde berømmes, „og jeg har,” tilføiede han, „aldrig ſeet ſaadan Koſtbarhed, og kan man vel bære over med dig, at du anſeer Ringen for heel god; men det er nu det bedſte, at ingen af os og heller ingen anden faaer Nytte af den;” og han kaſtede derpaa Ringen ud i Søen, ſaa langt han formaaede. Da tog Kong Roar til

Orde: „Du er et meget ondt Menneſke;" og han lod hans Fødder afhugge, og ham dernæſt bringe hjem til hans Rige. Hrok blev ſnart helbredet, ſaa at Fodſtumperne groede til. Da ſamlede han ſig Mandſkab, og vilde hævne den ham tilføiede Beſkæmmelſe. Med en betydelig Hær drog han til Nordhumberland, og kom uforvarendes over Kong Roar, ſom juſt ſad ved et Gilde, og kun havde faa Mænd om ſig. Hrok lagde ſtrax til Strid, og det kom til et haardt Slag, men Kampen var meget ulige, ſaa at Kong Roar faldt, hvorpaa Hrok underlagde ſig Landet, og dernæſt lod han ſig give Kongenavn. Siden beilede han til Kong Nordres Datter Øgn, ſom hans Frænde Kong Roar tilforn havde haft tilægte. Kong Nordre ſyntes, at en ſtor Modgang nu havde truffet ham, efterſom han da allerede var en aldrende Mand og kun lidet ſkikket til at gaae i Strid. Han fortalte nu ſin Datter Øgn, hvorvidt det var kommet, og ſagde, at han, uagtet han var gammel, ikke vilde unddrage ſig fra at rykke ud til Kamp, hvis dette var hende imod. Hun ſagde da med ſtor Bekymring: „Viſt er dette mod min Villie, men dog ſeer jeg, at dit Liv er afhængigt deraf; derfor vil jeg ikke aldeles afſlaae hans Begjering; men dog kun tilſtaae den paa det Vilkaar, at der forundes mig Friſt paa nogen Tid, da jeg er frugtſommelig ved Kong Roar, og det maa førſt være tilende." Da dette derpaa blev foreſtillet Hrok, tilſtod han at give denne Friſt, naar han ſaa uden Møie kunde komme til Regjeringen og Ægteſkabet. Kong Hrok ſyntes nu, at han paa denne Færd ret var kommen i Veiret, da han havde overvundet en ſaa mægtig og navnkundig Konge.

I dette Mellemrum ſendte Øgn Mænd til Kong Helge, og bød dem ſige, at hun ei havde Lyſt til at ægte Hrok, naar hun maatte raade ſig ſelv og ikke vorde tvungen, fordi hun var frugtſommelig ved Kong Roar. De Udſendte droge bort, og ſagde, hvad dem var befalet. Kong Helge ſvarede: „Det er forſtandig talt af hende, thi jeg vil hævne min Broder Kong Roar.” Af dette anede Hrok intet.

Kong Helge hævner ſin Broder Roar, og Agnar Roarſon henter atter Ringen fra Havets Bund.

12. Dronning Øgn fødte nu en Søn, ſom fik Navnet Agnar; han blev tidlig ſtor og haabefuld. Men Kong Helge ſamlede en Hær, ſaaſnart han ſpurgte dette, og drog mod Hrok. Det kom til en Træfning, ſom endtes med, at Hrok blev fangen; da ſagde Kong Helge: „Du er en meget ond Høvding, men dog ſynes jeg ikke om at dræbe dig, thi du har mere Skam af at leve i Jammer og Kval;” han lod derpaa hans Skinnebeen og Arme bryde over, og ſendte ham ſiden hjem til hans Rige i den Forfatning, at han ikke var duelig til noget. Men da Agnar Roarſøn var tolv Aar gammel, ſyntes man aldrig at have ſeet hans Lige, og i alle Færdigheder overgik han langt alle andre; han blev en ſtor Kriger og ſaa navnkundig, at om ham er meget fortalt i Fortidens Sagaer, at han har været den ſtørſte Kæmpe baade i ældre og nyere Tider. Han ſøgte Underretning om, i hvilken Fjord det var, at Hrok havde kaſtet Ringen over Borde. Mange havde alt ledt efter den med alſkens Paafund, men dog ei fundet den. Agnar kom nu, fortælles der, med ſit Skib i denne Fjord, og ſagde, at det var et raſkt Foretagende at opſøge Ringen, derſom man havde taget

Mærke paa Stedet, hvor den var bleven udkaſtet; dette underrettede man ham om; ſiden beredte Agnar ſig dertil, dykkede til Bunds, men kom op uden at have Ringen; han gik til Bunds anden Gang, men havde ikke fundet den, da han kom op; da ſagde han: „Uagtſomt er her ſøgt efter den," hvorpaa han nu gik ned tredie Gang, og kom op med Ringen; af dette blev han meget berømt. Han opholdt ſig nu i ſit Rige om Vinteren, men om Sommeren var han i Vikingsfærd, og blev en navnkundig Mand, og navnkundigere end hans Fader Kong Roar. Kong Helge og Dronning Yrſa elſkede hinanden høit, og havde en Søn ſammen, ved Navn Rolf, ſom ſiden blev en ypperlig Mand.

Dronning Olufa aabenbarer Yrſas Herkomſt.

13. Dronning Olufa ſpurgte nu, at Kong Helge og Dronning Yrſa elſkede hinanden høit, og vare vel tilfredſe med deres Kaar. Det ſaae hun ikke gjerne, og reiſte derfor til dem; da hun kom der til Landet, ſendte hun Bud til Dronning Yrſa; og da de mødtes, bød Yrſa hende hjem til Hallen med ſig. Dertil ſagde hun nei, og at hun havde ingen Ære at gjengjelde Kong Helge. Yrſa ſagde: „Vanærende behandlede du mig, medens jeg var hos dig, men kan du ſige mig noget om, hvad Slægt jeg er af; thi jeg har Anelſe om, at det ikke maa forholde ſig ſaaledes, ſom man ſagde mig, at jeg var et Barn af fattige Folk." „Det kunde man vente," ſvarede Olufa, „at jeg maa kunne berette noget derom; det var netop mit fornemſte Ærende herhid, at jeg vilde kundgjøre dig det; førſt vil jeg dog ſpørge dig, om du ſynes godt om Giftermaalet." „Ja," ſagde hun, „det maa jeg vel ſynes godt om, efterſom jeg er gift med den ypperligſte og navnkun-

digſte Konge." „Din Lykke er dog ikke ſaa ſtor, ſom dig ſynes," vedblev Olufa, „thi han er din Fader, og du er min Datter." „Da er min Moder den værſte og grumſte Kvinde," ſagde Yrſa, „thi det er en ſjelden ſørgelig Tildragelſe, ſom ikke vil glemmes, ſaa længe Verden ſtaaer." „Helge har du at takke for dette," ſagde Olufa, „og min Vrede; men nu vil jeg byde dig hjem med mig til Hæder og Anſeelſe, og i alle Henſeender behandle dig ſaa godt, ſom jeg formaaer." „Ikke veed jeg, hvordan det vil blive;" ſvarede Yrſa, „men her kan jeg nu ikke være længere, efterat jeg har faaet at vide, at denne ſjeldne ſørgelige Skjæbne hviler over mig." Hun gik ſtrax til Kong Helge, og fortalte ham, hvor tungt Skjæbnen havde føiet det. Kongen ſagde: „Du har en overmaade gruſom Moder, men dog vil jeg, at det ſkal forblive ved, hvad ſkeet er." Men Yrſa ſagde, at det ei kunde forblive ſaa, at de herefter kunde leve ſammen. Yrſa drog nu hjem med Dronning Olufa, og var i Saxland en Tid. Dette gik Kong Helge ſaa nær til Hjerte, at han lagde ſig i ſin Seng, og var meget ſorrigfuld. Til den Tid kjendte man intet bedre Parti end Yrſa; imidlertid varede det dog længe, inden andre Konger beilede til hende, hvortil Aarſagen fornemmelig var den, at man altid havde Formodning om, at Helge vilde komme efter hende, eftersom han ofte lod ſig forlyde med, at det vilde ſærdeles mishage ham, om hun ſkulde blive gift med nogen anden.

Kong Adils i Sverrig ægter Dronning Yrſa.

14. Der var til den Tid en mægtig og gjerrig Konge, ved Navn Adils, ſom herſkede over Sverrig, og havde ſit Sæde i Hovedborgen Upſal. Han fik Under-

retning om Yrſa, beredte da ſine Skibe, og reiſte derpaa i Beſøg til Olufa og Yrſa. Olufa anrettede et Gjæſtebud for ham, og tog imod ham med al muelig Høflighed. Han anholdt nu om Dronning Yrſa til ſin Egtekone; Olufa ſvarede: „Du har vel ſpurgt Sagens Beſkaffenhed, og hvorledes hendes Tilſtand er, men jeg vil ikke afſlaae det, naar hun ſynes derom.“ Sagen blev nu andraget for Yrſa; hun kaldte det et ſlet Bytte, efterſom han var en uvenneſæl Konge. Sagen fik dog Fremgang, hvad enten hun ſaa talte lidt eller meget derimod; og Adils drog bort med hende, uden at man ſpurgte Kong Helge derom, efterſom Adils anſaae ſig for den fornemſte af de to Konger. Kong Helge fik det heller ikke at vide, før de vare komne hjem til Sverrig, hvor Kong Adils da høitideligholdt deres Bryllupsfeſt. Da Kong Helge ſpurgte dette, blev han endnu ſlettere til Mode end tilforn, ſaa at han ſov ganſke allene i en afſides liggende Hytte. Om Olufa forekommer nu ikke mere i denne Saga; og ſaaledes forløb en Tid.

Kong Helge avler Skulde med en Alf.

15. Det hændte ſig en Juleaften, da Kong Helge var gaaet til Sengs, og Veiret var ſlet udenfor, at noget kom til Døren og hylte ynkelig. Da tænkte Kongen hos ſig ſelv, at det var ukongeligt at lade den Arme ſtaae udenfor, naar det ſtod i hans Magt at hjælpe den; han gik da hen, og lukte Døren op, og ſaae, at der var kommet et fattigt pjaltet Væſen, ſom ſagde: „Vel har du nu gjort, Konge,“ hvorpaa det gik ind i Hytten. Kongen ſagde: „Svøb dig ind i Halmen og Bjorneſkindet, at du ei ſkal fryſe.“ Det ſagde: „Tilſtaae mig, o Konge! at dele Seng med dig, og

hvile hos dig, da mit Liv beroer derpaa." „Vel gyſer jeg for dig," ſvarede Kongen, „men om det er ſaa, ſom du ſiger, da læg dig her ved Sengeſtokken i dine Klæder, ſaa kan det vel ikke ſkade mig." Hun gjorde nu ſaa, og Kongen vendte ſig fra hende. I Hytten brændte Lys, og kort efter kaſtede Kongen Øinene over Skuldren, og ſaae, at der laae en Kvinde ſaa ſkjøn, at han tyktes aldrig at have ſeet ſkjønnere, og hun var klædt i en Silkekjortel. Han vendte ſig da hurtig om til hende med Venlighed. Da ſagde hun: „Nu vil jeg drage bort, og du har nu frelſt mig af ſtor Nød, thi min Stedmoder havde paalagt mig denne Uſkjæbne, og jeg har beſøgt mange Konger, men ingen har villet modtage mig; tilføi mig nu ingen Skændſel! nu vil jeg ikke længere forblive her." „Nei," ſagde Kongen, „det gaaer ei an, at du drager ſaa ſnart bort, og vi maae ei ſaa hurtig ſkilles ad; thi jeg vil ſtrax holde Bryllup med dig, efterſom jeg ſynes ſaa vel om dig." „Faaer du da vel at raade, Herre!" ſagde hun, og de hvilte nu ſammen den Nat; men om Morgenen tog hun til Orde: „Vellyſtigen har du behandlet mig, men det ſkal du vide, at vi have Barn ſammen; giør nu ſom jeg ſiger, Konge! og ſøg efter vort Barn næſte Vinter ved denne Tid ved dit Skibshuus[1], thi om du ei giør ſaa, kommer du til at undgjelde det." Derefter drog hun bort. Kong Helge var nu noget muntrere end tilforn. En god Tid randt dog hen, i hvilken han ingen Agt gav derpaa. Men efter tre Aars Forløb ſkete det, at der en Midnat kom tre ridende til den ſamme Hytte, hvori Kongen ſov; de havde et Pigebarn med, og ſatte det ned ved Hytten; en Kvinde, ſom havde holdt Barnet, tog til Orde: „Du ſkal vide, Konge! at dine Slægtninge ſkulle undgjelde det, at du ikke agtede efter, hvad jeg bød dig; men det kommer dig nu til Gode, at du den Gang frelſte mig af min Nød, og maa du vide, at denne Pige hedder Skulde, og er vor Dotter.“ Derefter rede disſe Folk bort. Det har været en Alf eller Ellekvinde, og Kongen ſaae hende aldrig ſiden. Skulde voxte der op, og blev ſnart gruſom i Sind. Men der fortælles, at Kong Helge, for at glemme ſin Sorg, beredte ſig til en Udenlandsfærd. Hans Søn Rolf blev tilbage, men Faderen hærjede vidt og bredt, og udførte mangen Stordaad.

---

[1] Skibshuus eller Nøſt var et ved Stranden beliggende Huus, hvori Skibe og Skibsredſkaber forvaredes.

Kong Helge falder i Sverrig ved Kong Adils's Svig.

16. Kong Adils havde ſit Sæde i Upſal; han havde tolv Berſærker, ſom vare ham til Landeværn, ſaa at han var ſikker mod alle Farer og Ufred. Kong Helge beredte ſig at drage til Upſal for at bortføre Yrſa. Han kom der til Landet, men da Kong Adils ſpurgte Kong Helges Ankomſt, adſpurgte han Dronning Yrſa, hvorledes hun vilde, man ſkulde modtage ham. „Det raader du vel ſelv for,“ ſvarede hun, „men du veed det forud, at der er ingen Mand, med hvem jeg er nærmere beſlægtet, end med ham.“ Kong Adils fandt det derfor bedſt, at byde ham hjem til Gjæſtebud, men ikke tænkte han at lade det gaae af uden Svig. Kong Helge tog med Glæde mod Indbydelſen, og han drog til Gjæſtebudet med hundrede Mand, men den ſtørſte Deel af hans Mandſkab efterlodes nede ved Skibene. Kong Adils modtog ham med aabne Arme, og Dronning Yrſa agtede at forſone Kongerne, og hun behandlede Kong Helge i alle Henſeen-

der med Ærbødighed; men denne blev ſaa inderlig glad ved Dronningen, at han ſatte alt andet tilſide, og vilde tale med hende al den Tid, han kunde anvende dertil, og ſaaledes tilbragte de Gjæſtebudet. Det hændte ſig nu at Kong Adils's Berſærker kom hjem; ſaaſnart de vare komne i Land, drog Kong Adils, uden at nogen vidſte det, til dem, og bød dem at drage til en Skov, ſom laae imellem Borgen og Kong Helges Skibe, og derfra anfalde Kong Helge, naar han begav ſig tilbage til ſine Skibe; „Jeg ſkal ogſaa," ſagde han, „ſende eder Mandſkab til Hjælp, ſom ſkal falde dem i Ryggen, ſaa de komme i dobbelt Klemme; thi jeg vil nu alvorlig beſtræbe mig for, at Kong Helge ikke ſkal undkomme, da jeg mærker, at han har en ſaadan Kjærlighed til Dronningen, at jeg ei vil ſtaae Fare for, hvad han kan faae i Sinde." Kong Helge ſad imidlertid ved Gjæſtebudet, og dette falſke Raad blev omhyggeligen dulgt for ham, ligeſom ogſaa for Dronningen. Yrſa ſagde til Kong Adils, at hun gjerne ſaae, at han vilde give Kong Helge fyrſtelige Gaver, Guld og Koſtbarheder. Dette lovede han, men agtede dog i Grunden at beholde det alt for ſig ſelv. Kong Helge drog derpaa bort; Kong Adils og hans Dronning fulgte ham paa Veien, og nu ſkiltes Dronningen og Kongerne ad paa en meget pasſende Maade; men ikke længe efter at Adils var dragen tilbage, traf Kong Helge og hans Mænd Ufred for ſig, og kom pludſelig i Kamp. Kong Helge gik vel frem, og ſtred tappert, men formedelſt den overlegne Fjende, han havde at ſtride imod, faldt han der med megen Berømmelſe og med mange og ſtore Saar. En heel Hær faldt dem i Ryggen, nemlig Kong Adils's egne Tropper, ſaa at de ſom midt imellem Hammeren og Amboltén. Dronning Yrſa fik det ei at vide, førend Kong Helge var falden, og Kampen var forbi. Med Kong Helge faldt alt det Mandſkab, ſom var gaaet op med ham paa Landet; men det andet undflyede hjem til Danmark.

Om Kong Adils og Dronning Yrſa.

17. Kong Adils roſte ſig af ſin Seier, og ſyntes at han havde forfremmet ſin Sag godt, i det han havde overvundet en ſaa ypperlig og derhos ſaa vidt navnkundig Konge, ſom Helge var. Dronning Yrſa ſvarede: „Ei er det paſſende at broute ſaa meget af, at du har ſveget den Mand, med hvem jeg ſtød nærmeſt i Slægtſkab, og ſom jeg elſkede høieſt; og for den Sags Skyld vil jeg aldrig blive dig huld mere, naar du har med Kong Helges Paarørende at dele. Dine Berſærker ſkal jeg lade dræbe, ſaaſnart jeg kan komme afſted dermed, om nogen er ſaa tapper, at han vil gjøre det for min Skyld og for ſin egen Navnkundighed.“ Kong Adils bad hende, ikke at opirre ham eller hans Berſærker: „thi,“ ſagde han, „det vil ikke bekomme dig vel, men jeg vil bøde til dig for din Faders Død med ypperlige Gaver, ſtore Pengeſumme og koſtbare Klenodier, om du ſaa ſynes;“ Dronningen ſagtnedes da noget i ſin Vrede, og modtog Gaver af Kongen; hun var dog efter den Tid vanſkeligere i Sind, og hun tænkte ofte paa at tilføie Berſærkerne nogen Meen og Beſkæmmelſe, og aldrig fandt man hende efter Kong Helges Fald ret fornøiet og ved god Lune; der var ogſaa mere Uenighed i Hallen, end der før havde været, og Dronningen vilde ikke vel enes med Kong Adils, ſaa vidt hun maatte raade. Kong Adils ſyntes nu at blive

meget berømt, og det ſyntes at være en ſtor Hæder, at være om ham og blandt hans Kæmper; han ſad nu en Tid i ſit Rige, og troede at ingen torde vove ſig i Kamp mod ham og hans Berſærker. Kong Adils var en meget ſtor Afgudsdyrker, og fuld af Trolddom. Her ender Fortællingen om Helge og Roar, Halfdans Sønner.

Tredie Fortælling.

Om Svipdag Svipſøn.

Svipdag Svipſøn drager til Kong Adils.

18. Der var en Bonde, ved Navn Svip, ſom boede i Sverrig fjernt borte fra andre Folk; han var meget rig, og havde i ſin Tid været en ſtor Kæmpe; han var ikke i alt den, man anſaae ham for, men kyndig i mange Ting. Han havde tre Sønner, ſom her nævnes; den ene hed Svipdag, den anden Beigald og den tredie, ſom var den ældſte, Serk eller Hvitſerk; de vare alle drabelige Mænd, ſtærke og ſkjønne af Udſeende. Da Svipdag var atten Aar gammel, ſagde han en Dag til ſin Fader: „Kjedſomt hendrage vi vor Levetid, medens vi opholde os her oppe blandt Fjeldene, i afſides Dale og ubeboede Egne, og komme aldrig til andre Folk, og andre heller ikke til os; det er derfor en raſkere Beſlutning, at vi drage til Kong Adils, og ſee til at blive anſat hos ham blandt hans Kæmper, om han vil antage os.” Den gamle Svip ſvarede: „Det ſynes mig ikke raadeligt; thi Kong Adils er en gruſom Mand, og ſtaaer ikke til at troe, uagtet han ſeer blid ud; og hans Mænd ere fulde af Avind og dog drabelige; men viſt er det, at Kong Adils er mægtig og navnkundig.” „Man maa vove noget,” ſagde derpaa Svipdag, „om man vil komme frem

i Verden, og man kan ikke vide, før man har forſøgt det, hvorledes Lykken vil føie ſig; men viſt er det, at her vil jeg ikke ſidde længer, i hvad der ſaa ſkal ſkee." Og efterſom han nu havde faſt beſluttet dette, gav hans Fader ham en ſtor Øxe, ſom baade var ſmuk og ſkarp, og talte ſaaledes til Sønnen: „Vær ikke gjerrig mod andre, og pral ei, thi det er laſtværdigt, men forſvar dig vel, naar nogen angriber dig; thi det anſtaaer ſig for en ſtor Mand, at broute lidet, men dog udrette meget, naar han kommer i nogen Fare." Han gav ham dernæſt en fuldſtændig Vaabenruſtning og en god Heſt. Svipdag red nu bort, og kom om Aftenen til Kong Adils's Borg. Han ſaae at der anſtilledes Lege udenfor Hallen, og at Kong Adils ſad, omgiven af ſine Berſærker, paa en ſtor Guldſtol, og ſaae derpaa. Da Svipdag kom til Skigaarden[1], var Borgporten lukket, thi det var da Skik, at man bad om Tilladelſe at ride ind; den Uleilighed gjorde Svipdag ſig ikke, men han opbrød ſtrax Porten, og red ind. „Denne Mand farer uklogt frem," ſagde Kongen, „og dette har aldrig nogen før prøvet; muelig er han ſig ſin Styrke bevidſt, og ſkader det ikke, om han fik ſat en Prøve paa den." Berſærkerne ſatte et forſkrækkelig bredt Anſigt op derved, og det ſyntes dem, at han teede ſig meget hovmodig. Svipdag red hen for Kongen, og hilſte ham med Anſtand, thi det forſtod han ſig godt paa. Kong Adils ſpurgte, hvo han var; han ſagde det, og da kjendtes Kongen ſtrax ved ham, og alle formodede nu, at han maatte være en ſtor og fortrinlig Kæmpe. Legen vedvarede, og Svipdag ſatte ſig paa en Bænk, og ſaae paa den. Berſærkerne ſaae vredt til ham, og ſagde derpaa til Kongen, at de vilde forſøge ham. „Det holder jeg for," ſagde Kongen, „at han ingen ringe Karl er, men jeg ſynes vel om, at I prøve ham, om han er ſaadan en Mand, ſom han lader." De ginge ſiden tilhobe ind i Hallen, men Berſærkerne ginge til Svipdag, og ſpurgte ham, om han maaſkee var en Kæmpe, efterſom han ſtillede ſig ſaa ſtormodig an; han ſagde, at han var ſlig en Mand ſom een af dem. Ved diſſe hans Ord voxte deres Hovmod og Stridslyſt; men Kongen bød dem være rolige om Aftenen. Berſærkerne ſatte et vredt Anſigt op, og brølede høit, og ſagde til Svipdag: „Driſter du dig til at ſtride med os; da behøver du at have flere Vaaben end Skjeldsord og Skryden allene, og nu ville vi forſøge, hvad Karl du er." Han ſvarede: „Det vil jeg ſige ja til, at ſtride med een ad Gangen, og gad ſaa ſeet den, ſom kunde overvinde mig." Kongen ſyntes heel vel om, at de forſøgte hinanden. Dronning Yrſa ſagde: „Denne Mand ſkal her være ſærdeles velkommen." „Det vide vi," ſagde Berſærkerne da til hende, „at du ønſker os alle i Underverdenen; men vi ere bedre ved Kræfter, end at vi ſkulde falde for Ord allene eller for en ond Villie." „Det er godt," ſagde Dronningen, „at Kongen forſøger, hvad for Mænd han har i eder, efterdi han ſætter ſaa megen Lid til eder." Da ſagde Berſærkernes Formand: „Jeg ſkal bevæge dig til Taushed, og tæmme din Hoffærdighed, ſaa vi juſt ikke ſkulle have nogen Skræk for ham."

---

[1]) en Indhegning af Træplanker omkring Borgen.

Svipdags og Berſærkernes Kamp.

19. Morgenen derpaa begyndte der en haard Tvekamp, og der manglede ikke paa ſtore Hug. Da ſaae

alle, at den Fremmede kunde ſvinge Sværdet med megen Styrke, og at Berſerken veg ganſke tilbage for ham, hvorpaa Svipdag dræbte ham. Strax traadte en anden frem, og vilde hævne hin, og dræbe ham; men han gik ſamme Vei, og Svipdag lod ei af, før han havde dræbt fire af dem. Da ſagde Kong Adils: „Megen Skade har du tilføiet mig, og det ſkal du nu undgjelde," hvorpaa han bød ſine Mænd at ſtaae op og dræbe ham. Men Dronningen ſamlede ſig Folk, for at hjælpe ham, og ſagde, at Kongen nu kunde ſee, at der var langt mere Manddom i denne ene Mand end i alle Berſerkerne tilhobe; Dronningen ſtiftede nu Fred imellem dem, og alle tyktes, at Svipdag var en overordentlig Kæmpe. Han ſatte ſig nu, efter Dronning Yrſas Raad, paa en anden Bænk ligeoverfor Kongen. Da det begyndte at blive mørkt, ſaae han ſig om, og tyktes, at han kun havde udrettet meget lidet mod Berſerkerne, og han ønſkede nu atter at træffe dem. Han troede det rimeligt, om de ſaae ham ene, at de da vilde overfalde ham; han gik derfor ud, og det gik juſt, ſom han troede; thi de begyndte da ſtrax at anfalde ham, men da de havde ſtredet en Tid, kom Kongen til, og ſkilte dem ad. Efter dette drev Kongen de Berſerker, ſom vare tilbage, i Landflygtighed, fordi de ikke kunde ſtaae ſig alle mod een Mand, og yttrede, at han ei før havde vidſt, at de vare ſaa ringe Mænd i alt uden i hovmodige Ord allene. De maatte nu drage bort, men truede dog med at hærje paa Kong Adils's Rige. Kongen lod ſom han aldrig ændſede deres Trudsler, og ſagde, at der ingen Styrke var i det Smaakravl; de droge da bort med Skam og Skændſel. Kong Adils havde dog i Forſtningen virkelig ſelv opegget dem til at anfalde Svipdag og dræbe ham, naar de ſaae ham gaae ene ud af Hallen, og ſaaledes hævne ſig, uden at Dronningen ſkulde forud mærke det. Svipdag havde dræbt een, da Kongen kom og ſkilte dem ad. Kong Adils bad nu Svipdag, at yde ham den ſamme Biſtand, ſom tilforn alle Berſærkerne, „helſt efterſom Dronningen ønſker," ſagde han, „at du ſkal være i deres Sted." Der var nu Svipdag i nogen Tid.

Slag imellem Svipdag og Berſærkerne.

20. Kort derefter fik Kongen Budſkab om fjendtligt Indfald, at Berſærkerne nemlig havde ſamlet ſig en ſtor Hær, og hærjede i hans Rige. Kong Adils bad Svipdag at drage ud mod dem, ſigende, at det var hans Skyldighed, og at han ſkulde faae ſaa ſtor en Hær, ſom han behøvede. Svipdag var ikke meget for at være Anfører for Hæren, men tilbød, at han vilde drage med Kongen, hvorhen han vilde; men Kongen vilde endelig, at han ſkulde føre Hæren an. Svipdag ſagde da: „Allene paa det Vilkaar vil jeg gjøre det, at I lover mig tolv Mands Liv, ſaaſnart jeg faaer i Sinde at bede eder derom." „Det vil jeg tilſtaae," ſvarede Kongen. Derefter drog Svipdag til denne Kamp med en betydelig Hær, men Kongen blev hjemme. Svipdag lod gjøre Fodangler og kaſte ned der, hvor Kamppladſen var afſtukken, og anſtillede der desuden mange andre Krigspuds. Derpaa begyndte en ſkarp og haard Strid, og Vikingernes Hær veg meget tilbage, og det gjorde dem ondt, da de fik Fodanglerne at føle. Der faldt een Berſærk og et betydeligt Mandſkab; men de, ſom vare tilbage, flyede til Skibene, og ſaaledes bort derfra. Svipdag kom nu hjem til Kong Adils, og

havde da vundet en berømmelig Seier. Kongen takkede ham meget for hans Fremgang og Landeværn. Dronning Yrsa ſagde: „Viſt er den Plads bedre beſat, der beklædes af ſaadan en Mand ſom Svipdag, end da alle dine Berſærker ſamlede indtoge den," hvilket Kongen ſandede. De Berſærker, ſom vare undkomne, ſamlede atter en Hær, og hærjede igjen paa Kong Adils's Rige; Kongen fordrede da atter af Svipdag, at han ſkulde gaae imod dem, og ſagde, at han vilde give ham udvalgt Mandſkab. Svipdag drog nu til Kampen, og havde kun Tredieparten Folk imod Berſærkerne. Kong Adils lovede imidlertid at komme ham til Undſætning med ſin Huustrop. Svipdag havde hurtigere giort ſig færdig, end Berſærkerne havde tænkt, og de ſtødte nu paa hinanden, og der begyndte en haard Strid. Kong Adils ſamlede en Hær, i den Agt at trænge uforvarendes ind paa Berſærkerne.

Svipdags Brødre komme ham til Undſætning.

21. Det er nu at fortælle, at da Oldingen Svip en Morgen vaagnede af ſin Søvn, ſukkede han bekymret, og ſagde til ſine Sønner: „Nu ſynes eders Broder Svipdag at trænge til Hjælp, thi han holder et Slag ei langt herfra, og han har en ſtor Overmagt at ſtride imod; han har miſtet ſit ene Øie, og har desuden mange andre Saar; han har vel fældet tre Berſærker, men der ere endnu andre tre tilbage." Brødrene gjorde ſig da i Haſt færdige, væbnede ſig, og ilte derhen, hvor Striden ſtod, og da havde Vikingerne en halv Gang ſaameget Mandſkab. Svipdag havde udrettet ſtore Bedrifter, men var haardt ſaaret, og havde miſtet det ene Øie; hans Hær var nedhugget for Fode, men Kongen

kom ham ikke til Undſætning. Da hans Brødre nu kom til Kampen, ginge de vel frem og did, hvor Berſærkerne ſelv ſtode, og ſaa blev Stridens Udfald, at Berſærkerne faldt alle for Brødrenes Hænder, hvorpaa Mandefaldet pludſeligen vendte ſig til Vikingernes Hær, men de, ſom vilde beholde Livet, overgave ſig til Brødrene. Efter dette droge de til Kong Adils, og underrettede ham om Slagets Udfald; Kongen takkede dem for denne berømmelige Heltedaad. Svipdag havde faaet to Saar i Haanden og et ſtort Saar i Hovedet, og desuden var han eenøiet for hele ſin Levetid; han laae nu en Tid ſyg af disſe Saar, og Dronning Yrſa lægte ham. Men da han var bleven helbredet, ſagde han til Kongen, at han vilde drage bort derfra. „Vi ville," ſagde han, „ſøge at træffe en Konge, ſom vil yde os mere Hæder, end du gjør, Konge! thi ſlet har du lønnet mig for mit Landeværn, og for ſaadan Seier, ſom vi have vundet dig." Kong Adils bad ham at forblive der, og foregav, at han vilde gjøre vel imod ham og hans Brødre, og lovede, at han ſkulde ikke ægte nogen Mand over dem. Men Svipdag havde faſt beſluttet at drage bort, fornemmelig fordi Kong Adils ikke var kommen til Slaget, før alt var forbi, hvortil Grunden var, at det var ham ligegyldigt, paa hvis Side Seiren vilde falde, paa Svipdags eller Berſærkernes; derfor havde han holdt ſig i en Skov, og derfra været Tilſkuer af Kampen, og det havde ſtaaet i hans Magt at rykke til, ſaaſnart han vilde, og komme Svipdag til Undſætning; men han var, ſandt at ſige, lige glad, om end Svipdag havde tabt Slaget og ladet Næſen ſynke.

Om Kong Rolf og om Svips Sønner, ſom kaares til hans Mænd.

22. Nu beredte Brødrene ſig til at drage bort; uden at det var mueligt at hindre dem. Kong Adils ſpurgte ofte, hvorhen de agtede ſig? De ſagde, at de endnu ikke i den Henſeende havde taget nogen Beſlutning: „Men vi ville nu overlægge det," ſagde Svipdag, „og jeg vil nu lære at kjende andre Mænds og Kongers Skik, og ikke blive gammel her i Sverrig." De takkede Dronningen meget for den Hæder, hun havde beviiſt Svipdag, ſtege dernæſt paa deres Heſte, og rede Veien frem til deres Fader. De ſpurgte nu hans Raad, hvad Beſlutning de ſkulde tage, og hvorhen de ſkulde vende ſig. Han kaldte det ſtørſt Hæder, at være hos Kong Rolf i Danmark og blandt hans Kæmper. „Der er den ſkjønneſte Leilighed til Forfremmelſe," ſagde han, „og til at faae eders Overmod ſagtnet, thi jeg har ſpurgt det for viſt, at der have de ſtørſte Kæmper her i Norden ſamlet ſig." „Hvorledes forholder det ſig med ham?" ſpurgte Svipdag. „Det er mig ſagt om Kong Rolf," ſvarede Faderen, „at han er rund og gavmild, trofaſt, men varſom i at indgaae Venſkabsforbindelſe, ſaa at hans Lige ikke vil findes; han ſparer næſten hverken Guld eller Koſtbarheder mod nogen, ſom vil modtage dem; han er en middelmaadig Mand at ſee til, men ſtor og vanſkelig at komme i Kaſt med; han er den ſkjønneſte af Mænd, ſtolt mod de Ubarmhjertige, men venlig og godmod de Arme, og mod alle, ſom ikke trodſe ham; han er overmaade nedladende, ſaa at han venlig tiltaler ſaavel Fattige ſom Rige. Han er ſaa berømmelig en Mand, at hans Navn ei vil ældes, ſaa længe Verden er beboet;

han har ogſaa gjort ſig ſkatſkyldige alle de Konger, ſom ere i Nabolandene deromkring, da alle ere villige til at tjene ham.” Da ſagde Svipdag: „Saa har du nu talt om ham, at jeg og alle vi Brødre have faſt beſluttet at drage til Kong Rolf, om han vil tage mod os.” Svip Bonde ſagde: „J maae uu raade for eders Færd og Foretagende, men bedſt tykkes det mig, at J blive hjemme hos mig.” De ſagde, at nu vilde det ikke nytte at fraraade dem. Siden toge de Afſked med deres Fader og Moder, og kom ikke til Kong Adils, uagtet Svipdag havde lovet ham at komme til ham, før de droge bort. De droge nu Veien frem lige til Kong Rolf; Svipdag gik ſtrax ind for Kongen, og hilſte paa ham; denne ſpurgte, hvo han var? Svipdag nævnte ſit og ſine Brødres Navne for ham, og ſagde, at de havde været en Tid hos Kong Adils. „Hvi drog du da hid,” ſpurgte Kong Rolf, „efterſom du veed, at der er ikke meget Venſkab mellem Kong Adils og mig?” „Det veed jeg vel, Herre!” ſvarede Svipdag, „men dog vil jeg ſøge om at blive eders Mand, ligeſom ogſaa alle mine Brødre, hvis det lader ſig gjøre, om J end kunde ſynes, at vi ikke ere af megen Værd.” Kongen ſvarede; „Ei havde jeg beſluttet at tage mig Venner af Kong Adils's Mænd, men efterdi J ere dragne til mig, ſaa vil jeg ogſaa antage eder, thi jeg anſeer dens Vilkaar for bedre, ſom ikke bortviſer eder, efterſom jeg ſeer, at J ere dygtige Kæmper, og jeg har ſpurgt, at J have vundet ſtor Navnkundighed, dræbt Kong Adils's Berſærker, og udført mangen anden berømmelig Heltedaad.” „Hvor viſer du mig til Sæde?” ſpurgte Svipdag; Kongen ſagde: „Sætter eder hos den Mand der, ſom hedder Bjalke, og lader Plads ſtaae ledig ovenfor eder til tolv Mænd!" Nu ginge Brødrene til den Plads, ſom Kongen havde anviiſt dem; Svipdag ſpurgte Bjalke, hvorfor de Pladſe ſkulde ſtaae ledige, ſom vare indenfor dem; Bjalke ſvarede, at Kongens tolv Berſærker ſade der, naar de kom hjem, men de vare nu ude paa Krigstoge. Den ene af Kong Rolfs Døttre hed Skur, den anden Drifa, denne var hjemme hos Kongen, og var en meget beleven Kvinde; Drifa ſyntes godt om disſe Brødre, og var meget velvillig imod dem. Saaledes forløb nu Sommeren, indtil Berſærkerne om Hoſten kom hjem. Efter Skik og Brug ginge de, da de kom i Hallen, for hver Mand, og de ſpurgte deres Formand, om den, der ſad for ham, torde kalde ſig ligeſaa tapper ſom han. De fandt da paa forſkjellige Svar, ſom enhver ſyntes bedſt at paſſe ſig, men hvilke dog beſtandig gik ud paa, at alle fandt, at der fattedes meget i, at de vare ſaa tapre. Nu gik han for Svipdag, og ſpurgte, om han anſaae ſig ſaa tapper? Svipdag ſpringer op, ſvinger ſit Sværd, og ſiger, at han i ingen Henſeende gav ham noget efter i Tapperhed. „Hug da i min Hjelm!" ſagde Berſærken; det gjorde Svipdag, men det bed ikke paa. Siden vilde de ſlaaes, men Kong Rolf ſprang imellem dem, og ſagde, at det ſkulde ikke tillades dem, og de ſkulde fra den Tid af hellere kaldes hinandens Ligemænd og begge hans Venner; derefter forligtes de, og ſtode hinanden ſtedſe bi, hvor de vare paa Krigstoge, og ſeirede, hvor de kom frem. Kong Rolf ſendte nu Mænd til Sverrig til ſin Moder Dronning Yrſa, og bad hende at ſende ham de Eiendele, ſom hans Fader, Kong Helge, havde haft, og Kong Adils havde bemægtiget ſig, da han blev dræbt. Yrſa ſagde, at det var billigt, at hun fik den Sag ſat igjennem, om det var hende muеligt. „Men hvis du ſelv, min Søn!” lod hun ſige, „vil forſøge paa at erholde diſſe Eiendele, da vil jeg ſtaae dig bi i Raad; men Kong Adils er en Mand ſaa gjerrig efter Penge, at han aldrig bryder ſig om, hvor meget han derfor opofrer.” Dette bød hun dem ſige til Kong Rolf, og ſendte ham derhos anſeelige Gaver.

Om Kong Rolf og Kong Hjørvard.

23. Kong Rolf laae nu ude paa Krigstoge, og dette voldte ham Ophold i at drage til Kong Adils; han forſkaffede ſig en ſtor Magt, og alle de Konger, ſom han traf paa, gjorde han ſkatſkyldige under ſig, hvortil det iſær hjalp ham, at alle de ſtørſte Kæmper vilde være hos ham, og ikke tjene nogen anden, efterſom han var langt gavmildere end andre Konger. Kong Rolf valgte til ſin Hovedſtad Leiregaard i Danmark, ſom var en ſtor og ſtærk Borg, hvor der herſkede mere Ødſelhed og Hofpragt end andenſteds i alt, hvad man havde befundet ſom Tegn paa høi Anſeelſe. Der var en mægtig Konge, ſom hed Hjørvard; han ægtede Skulde, Kong Helges Datter og Kong Rolfs Søſter; det ſkete med Kong Adils's og Dronning Yrſas og hendes Broder Rolfs Samtykke. Engang bød Kong Rolf ſin Svoger Hjørvard til Gjæſtebud, under hvilket det en Dag hændte ſig, medens Kongerne vare ude, at Kong Rolf løſte ſit Buxebelte, og rakte imidlertid Kong Hjørvard ſit Sværd; og da han havde bundet Buxebeltet, tog han atter Sværdet, og talte da ſaaledes til Kong Hjørvard: „Det vide vi begge, at det er et gammelt Ord, at den ſkal beſtandig ſiden være den andens Undermand, ſom holder paa

hans Sværd, medens han binder ſit Buxebelte; ſkal du nu derfor være min Underkonge, og finde dig i det ligeſaa vel ſom andre." Hjørvard blev meget opbragt herover, men nødtes dog til at lade det blive derved. Han drog ſaaledes bort, meget ilde tilfreds med ſine Kaar. Han ydede dog Skat til Kong Rolf, ligeſom hans andre Underkonger, ſom vare ham underdanige. Her ender Fortællingen om Svipdag.

Fjerde Fortælling.

Om Bødvar Bjarke og hans Brødre.

Kong Ring ægter Dronning Hvit.

24. Det er nu at fortælle, at over Opdalene, nord paa i Norge, herſkede den Gang en Konge, der hed Ring, ſom havde en Søn, ved Navn Bjørn. Det hændte ſig, at hans Dronning døde, hvilket Kongen ſaavelſom mange andre anſaae for et ſtort Tab. Hans Underſaatter og Raadgivere bade ham at gifte ſig igjen, og det ſkeer nu, at han ſender Mænd ſønderpaa i Landet, at beile for ſig; men de fik megen Modbør og ſvære Storme, ſaa de nødtes til at vende Stavnen, og holde udaf Veiret, og dreve nordpaa op til Finmarken, hvor de forbleve om Vinteren. Kort efterat de vare komne i Land, droge de en Dag op i Landet, og kom til et Huus, hvori de traf to ſmukke Kvinder. Disſe toge med Glæde imod dem, og ſpurgte, hvorfra de vare komne did. De fortalte dem nu hele deres Færd, og i hvad Ærende de vare reiſte, og ſpurgte Kvinderne, hvo de vare, og af hvad Aarſag ſaadanne fagre og yndige Kvinder vare komne til et ſaa eenſomt Sted, fjernt fra andre Folk. Den ældſte ſagde: „Enhver Ting har ſin Aarſag, Ungerſvende! her ere vi komne for den Sags

Skyld, at en mægtig Konge begjerede min Datter til ægte, men hun vilde ikke have ham, hvorpaa han truede med at bruge Vold imod hende; deſaarſag holder jeg hende her ſkjult, medens hendes Fader ligger ude paa Krigstoge." De ſpurgte, hvo hendes Fader var? „Hun er en Datter af Finnernes Konge," ſvarede Moderen. De ſpurgte om deres Navne: „Jeg hedder Ingeborg," ſagde den ældſte, „og min Datter hedder Hvit, og jeg er Finnekongens Frille;" der var desuden en Pige, ſom vartede dem op. Kongens Mænd ſyntes vel om dem, og den Beſlutning blev tagen, at forſøge at faae Hvit til at drage med dem, og gifte ſig med Kong Ring. Formanden for Kongens Udſendinge bragte dette paa Bane for hende; hun gav dem ikke ſtrax Svar, men hun ſkød det under ſin Moders Afgjørelſe. „Saa er det nu, ſom man ſiger," ſagde Moderen, „at af hver Vanſkelighed maa man rede noget Godt ud; det er vel ilde, at ſaadant ſkeer uden hendes Faders Minde, men man maa dog vove derpaa, om hun ſkal bringes Maalet nærmere." Derefter beredte hun ſig til at reiſe med dem, og de toge nu Veien lige til Kong Ring. De Udſendte ſpurgte, om Kongen vilde ægte denne Kvinde, eller lade hende atter drage bort. Kongen ſyntes godt om Kvinden, og holdt ſtrax Bryllup med hende, og det brød han ſig ei om, at hun ikke beſad Formue. Kongen var temmelig til Alders, hvilket ſnart mærkedes paa Dronningen.

Om Bjørn Ringſøn og hans Stedmoder Hvit.

25. En gammel Bonde boede der ei langt fra Kongens Sæde; han var gift, og havde en Datter, ved Navn Bera, ſom var en ung og ſmuk Pige. Kongens Søn

og Bondens Datter Bera legede ofte Børnelege ſammen, og det ſtod vel til imellem dem. Bonden var rig, og havde længe været paa Krigstoge i ſin unge Alder, og var en ſtor Kæmpe. Bera og Bjørn elſkede hinanden høit, og kom ofte ſammen; ſaaledes forløb en Tid, uden at dog noget Mærkværdigt tildrog ſig. Bjørn voxte ſnart op til en ſtor og ſtærk Mand; han var meget færdig i alle Idrætter. Kong Ring var længe ude af Landet paa Krigstoge; Hvit var da hjemme og ſtyrede imidlertid Landet; men hun var ikke afholdt af Folket. Mod Bjørn var hun meget venlig, ſkjønt han kun ſyntes lidet om hendes Kjærtegn. Da Kongen engang drog hjemmefra, raadede Dronningen ham, at han ſkulde lade ſin Søn Bjørn blive hjemme hos hende, at ſtaae hende bi i at ſtyre Landet; dette fandt Kongen vel overlagt; Dronningen blev nu hovmodig og opblæſt. Kongen befalede Bjørn at blive hjemme, for i Forbindelſe med Dronningen at vaertage Rigets Anliggender; Bjørn ſagde, at han ikke var meget derfor, og at han ikke kunde fordrage Dronningen; Kongen befalede, at han alligevel ſkulde blive tilbage, og drog nu ud af Landet med en ſtor Hær. Bjørn gik efter denne Samtale med ſin Fader hjem, og de vare blevne ganſke uenige. Han gik ſtrax til Sengs meget bedrøvet, og var rød ſom Blod; Dronningen gik til ham, for at tale med ham og opmuntre ham, og hun ſnakkede meget venligen for ham; men Bjørn bad hende at drage bort, og det gjorde hun ogſaa denneſinde. Hun kom dog ofte igjen tilbage til ham, og ſagde, at det var bedſt paſſende, at de deelte Seng ſammen, medens Kongen var borte, og at det var langt bedre, at de holdt ſig til hinanden, end at hun havde ſaa gammel en Mand, ſom Kong Ring var. Bjørn tog dette meget ilde op, og gav hende en dygtig Kindheſt, bød hende gaae bort, og ſtødte hende fra ſig. Hun ſagde, at hun ei var vant til ſlig Behandling, at blive ſtødt eller ſlaaet, og føiede til: „Efterſom du ſynes bedre om, Bjørn! at tage en Bondetøs i Favn, ſaa fortjener du ogſaa det, ſom nu vil følge, og ſom er mere ſkændigt end min Kjærlighed og Blidhed, og det vil ei være urimeligt, om jeg ſætter en Modvægt mod din Trods og Daarlighed;" og nu ſlaaer hun til ham med en Ulvehandſke, og ſiger, at han ſkulde blive til en vild og grum Hulebjørn, „og du ſkal," vedblev hun, „ikke nyde anden Føde end din Faders egne Faar, hvilke du ſkal dræbe og æde, ſaa man aldrig ſkal have ſeet Magen, og du ſkal aldrig ſlippe ud af denne Forhexelſe, og vil Mindet om dette blive dig værre end intet."

Om Bjørns Drab og om ham og Bera.

26. Efter dette forſvandt Bjørn, og ingen vidſte, hvor han blev af; men ſaaſnart man ſavnede ham, droge Mænd ud at lede efter ham, men han blev, ſom rimeligt var, ingenſteds funden. Derimod traf det ſig, at Kongens Faar bleve dræbte, det ene efter det andet, af en ſtor og grum Graabjørn, ſom anfaldt dem. En Aften hændte det ſig, at Bera ſaae denne grumme Bjørn; den løb til hende, og viſte ſig meget venlig imod hende. I denne Bjørn tyktes hun at gjenkjende Bjørn Kongeſøns Øine, hvorfor hun ikke ſkyede for den. Dyret gik derpaa fra hende, men hun gik efter det, lige indtil de kom til en Klippehule; men da hun kom til Hulen, ſtod der en Mand for hende, og hilſte hende; hun gjenkjendte i ham Bjørn Ringſøn, og de bleve overordentlig glade

ved igjen at ſees. Der vare de nu i Hulen en Tid, thi hun vilde ikke ſkilles fra ham, ſaa længe det ſtod i hendes Magt at blive, uagtet han paamindte hende, at det var uſømmeligt at være der hos ham, ſaaſom han om Dagen var et Dyr, men kun om Natten et Menneſke. Imidlertid kom Kong Ring hjem fra ſine Krigstoge, og da blev det ham fortalt, hvad Tildragelſer der i hans Fraværelſe havde hændt ſig, førſt, at hans Søn Bjørn var pludſelig forſvunden, og dernæſt om det ſtore Dyr, ſom var kommet der i Landet, ſom meſt anfaldt hans egne Faar. Dronningen ſkyndte ſtærkt til at lade Dyret dræbe, men det varede dog en Tid, inden der blev gjort noget derved, og Kongen talte ikke meget derom, men fandt det Hele dog noget underligt. En Nat ſom Bjørn og Bera laae i deres Seng, tog han til Orde: „Det aner mig, at min Dødsdag foreſtaaer mig i Morgen, thi de ville jage efter mig, og tykkes mig heller ikke ſtor Gammen ved Livet formedelſt den Uſkjæbne, ſom hviler paa mig; uagtet det glæder mig, at vi ere begge ſammen; dog maa deri nu ſkee en Forandring. Den Ring, ſom jeg har under min venſtre Arm, vil jeg give dig; du maa derfor give Agt paa Folket, ſom angriber mig i Morgen, og naar jeg er død, iil da til Kongen, og bed ham give dig det, ſom er under Dyrets venſtre Bov, hvilket han vil tilſtaae dig. Imidlertid vil Dronningen fatte Mistanke, juſt ſom du agter igjen at drage bort, og hun vil byde dig at ſpiſe af Dyrekjødet; men det ſkal du ikke ſpiſe, thi du er frugtſommelig, ſom du veed, og vil føde ved mig trende Drenge, og paa dem vil det ſees, om du ſpiſer af Dyrekjødet; thi denne Dronning er den ſtørſte Troldhex, der kan findes. Drag dernæſt hjem til din Fader, hvor du vil føde Drengene, af hvilke du dog vil holde meſt af den ene. Men hvis du ei kan holde dem hjemme formedelſt deres Uſkjæbne og Vildhed, drag da bort, og far med dem hid til denne Hule; her vil du finde en Kiſte med trende Afdelinger i, og de Runer, ſom derpaa ere riſtede, ville antyde dig, hvad hver af dem ſkal have til Eie. Trende Vaaben ere i Bjerget, og hver ſkal have det, ſom ham er beſtemt. Den af vore Sønner, ſom førſt kommer til Verden, ſkal hedde Thorer, den anden Elgfrode, og den tredie Bødvar, og det forekommer mig ſandſynligt, at de ville blive ikke umandige, og at deres Navne ville længe opbevares i Efterſlægtens Minde." Efterat han havde ſagt dette og meget andet til hende, drog Bjørnehammen ſig over ham; Bjørnen gik da ud, og hun ſorrigfuld efter ham. I det hun ſeer ſig om, faaer hun Øie paa en ſtor Hær, ſom kom frem for Bjergaaſen; mange og ſtore Hunde ginge foran Hæren. Bjørnen løb nu fra Hulen, og frem langs Fjeldet, hvor Hundene og Kongens Mænd kom imod ham, og han blev dem vanſkelig at faae Bugt med; han lemlæſtede mange Mænd for dem, inden de ret kom ham ind paa Livet, og alle Hundene dræbte han. Omſider lykkedes det dem dog at ſlaae Kreds om ham, men han ſvævede da meget raſende hiſt og her indenfor Mændenes Kreds. Men nu ſaae han, hvor vidt det var kommet med ham, at han paa ingen Maade kunde undſlippe. Han dreiede da derhen, hvor Kongen ſtod, tog fat paa den Mand, ſom ſtod ham nærmeſt, og rev ham levende ſønder. Da var han ſaa afmægtig, at han kaſtede ſig fladt ned paa Jorden; hvorpaa Mændene ſtrax løb til, og dræbte ham. Saaſnart Bera ſaae dette, gik hun til Kongen og ſagde: „Vil I, Herre! give mig det, ſom er under Dyrets venſtre Bov?" Kongen tilſtod hende det, ſigende, at det allene kunde der være, at det vel maatte anſtaae ham at tilſtaae hende det. Kongens Mænd havde da allerede næſten ſlaaet Bjørnen. Bera gik til, og tog Ringen bort, og forvarede den, uden at nogen enten ſaae, hvad hun tog, eller ſiden forſøgte at faae det at vide. Kongen ſpurgte, hvo hun var? thi han kjendte hende ikke; hun gav ham ſaadant Svar, ſom hun troede, tjente hende bedſt, men dog anderledes, end det virkelig forholdt ſig.

Bera føder tre Sønner, Elgfrode, Thorer og Bødvar.

27. Kongen drog nu hjem, og Bera fulgte med ſamme Vei. Dronningen tog meget fornøiet og venlig mod hende, og ſpurgte, hvo hun var; hun ſagde ligeſom før, men dog ikke, hvad Sandheden var. Dronningen anretter nu et ſtort Gilde, og laver Bjørnekjødet til, at ſætte for Gjæſterne. Bondedatteren var i Dronningens eget Værelſe, og fik ikke Tilladelſe at drage bort; thi Dronningen anede, hvo hun maatte være. Og Dronningen kom nu der, førend man kunde vente det, med en Tallerken, hvorpaa der laae noget Bjørnekjød, og bød Bera nyde noget deraf; men hun vilde ikke ſpiſe det. „Det er underligt," ſagde Dronningen, „at du kimſer ad den Mad, ſom Dronningen ſelv værdiger ſig at byde dig; tag ſtrax fat, ellers ſkal du blive værre faren." Hun ſkærer et Stykke af for hende, og Enden blev, at han ſpiſte dette Stykke. Dronningen ſkærer der-

paa et andet Stykke af, ſtikker det i Munden paa hende, men hun ſank kun lidet deraf; det andet ſpyttede hun ud af Munden, og ſagde, at hun vilde ikke ſpiſe mere, om hun end pinte hende til Døde. Dronningen ſvarede: „Muelig vil dette dog virke noget,“ og loe derad. Derpaa drog Bera bort og hjem til ſin Fader, og hun havde en ſvar Byrde at bære paa. Hun fortalte nu ſin Fader, hvorledes alt hang ſammen. Nogen Tid derefter nedkom hun, og fødte et Drengebarn, ſom dog var af noget beſynderlig Beſkaffenhed; det var for oven et Menneſke, men fra Navlen og nedad var det et Elsdyr; det blev derfor kaldt Elgfrode. Hun fødte nok en Dreng, ſom blev kaldt Thorer; han havde Hundefødder fra Briſten af, og blev derfor kaldt Thorer Hundefod; han var for Reſten den ſkjønneſte Mand, man kunde ſee. Omſider fødte hun en tredie Dreng, han var allerſmukkeſt, og havde ikke mindſte Legems Lyde, og fik Navnet Bødvar; ham elſkede hun høieſt. De ſkøde nu op ſom Straae, og naar de legede med andre Drenge, vare de grumme og gjenſtridige i alt; mange bleve ilde medhandlede af dem, og iſær lemlæſtede Frode mange af Kongens Mænd, og ſomme dræbte han med alle.

Elgfrode bliver en Skaleboer.

28. Saaledes gik en Tid hen, indtil de vare tolv Aar gamle! da vare de ſaa ſtærke, at ingen af Kongens Mænd kunde ſtaae ſig for dem, hvorfor de heller ikke vovede ſig i Kaſt med dem. Frode ſagde da til ſin Moder, at han vilde drage bort, „og jeg vil,“ føiede han til, „ikke have noget med Folk at gjøre, thi de ere kun Uſlinger, og de ømme ſig ſtrax, naar man rører ved dem.“ Hun ſagde at han kunde ikke begaae ſig blandt

Folk formedelſt ſit Stivſind. Moderen drog nu med ham til Hulen, og viſte ham der de Eiendele, ſom hans Fader havde beſtemt ham; thi Bjørn havde faſtſat, hvad enhver ſkulde have. Frode vilde tage mere, men mægtede det ikke; thi det var de mindſte Eiendele, ſom vare ham tiltænkte. Og nu ſeer han, hvor Vaabnene rage frem af Bjerget; han tager førſt ved Fæſtet, men Sværdet var faſt, ſaa at han ikke kunde trække det ud; dernæſt tager han fat paa et Øxeſkaft, men det var ikke løſere end det forrige; da ſagde han: „Det kan være, at han, ſom har nedlagt disſe koſtbare Ting her, har villet, at Vaabenſkiftet ſkulde ligne Delingen af det andet Løsøre;" han greb da i et Haandfang, og det var ſtrax løſt, ſaa der fulgte en Skalm eller kort Sværd med Haandfanget; han betragtede Klingen et Øieblik, og ſagde ſiden: „han, ſom har ſkiftet disſe Sager, har været partiſk;" og han ſlog nu med begge Hænder Klingen mod et Klippeſtykke, og vilde ſønderſlaae den; men Klingen gik ind i Klippen, ſaa det ſmeldede mod Hæftet, men den gik ingenlunde itu deraf; da ſagde Elgfrode: „Hvad ligger det Lag paa, hvorledes jeg behandler denne ondtvarſlende Koſtbarhed! thi derom er ingen Tvivl, at den kunde bide, hvad det ſaa ſkulde være." Derefter tog Frode Afſked med ſin Moder, og drog bort; han drog op paa en Fjeldvei, og blev der en Ildgjerningsmand, og ſlog Folk ihjel, for at tilvende ſig deres Eiendomme, og byggede der en Skale[1], hvor han ſlog ſin Bopæl op.

---

[1]) En Skale eller Skaale var en langt fra andre Menneſkeboliger paa afſides Bjerge eller i eenſomme Skove beliggende Bygning, hvor meſt Kæmpev eller forhexede Væſener, eller over-

Thorer Hundefod bliver Konge over Goterne.

29. Kong Ring troede nu vel at kunne forſtaae, hvilke Vidunder alt dette maatte betegne; men han talte ikke et Ord derom for Folket, og lod alt være roligt ſom tilforn. Kort derefter forlangte Thorer Hundefod at drage bort, men hans Moder viſte ham til Hulen, og anviſte ham de Eiendele, ſom vare ham beſtemte, underrettede ham om Vaabnene, og bød ham tage Øxen, og ſagde, at hans Fader ſaaledes havde budet. Derpaa tog Thorer Afſked med ſin Moder, og drog bort; han gik ſtrax til Hulen, og tog førſt fat paa Sværdfæſtet, men Sværdet var faſt; dernæſt tog han ved Skaftet paa Øxen, den var løs, efterdi den var ham beſtemt. Han tog derpaa ſine Eiendele, og gik bort, lagde dog førſt Veien om ad til ſin Broder Elgfrode. Han gik ind i hans Skale, ſatte ſig ned i Sædet, og lod Hatten ſynke ned over Anſigtet. Lidt efter kom Frode hjem, og ſaae ikke meget mildt til den Fremmede, men trak ſit korte Sværd, og ſagde:

Skalmen ſkingrer,
Og af Skeden ganger,
Haanden mindes
Hildes Værk,

og drev det ned paa Bænken, ſom ſtod hos ham, og ſtillede ſig meget raſende og barſk an. Da kvad Thorer:

Men jeg lader
Lige Lyd min

---

hoved til Menneſkeſelſkab lidet ſkikkede Perſoner opholdt ſig. Saadan Bygning var ofte, efter dens Beboers Kaar, meget anſeelig.

Øxe give
Paa anden Vei.

Da kunde Thorer ikke fordølge ſig længere, og Frode kjendte ſin Broder, og tilbød ham Halvdelen af alt, hvad han havde forhvervet ſig, og der manglede ikke paa ſtor Rigdom. Thorer vilde dog ikke tage derimod, men dvælede der i nogen Tid, og drog ſiden bort. Elgfrode viſte ham til Gotland, ſigende, at Goternes Konge nylig var død, hvorfor han tilſkyndte ham at drage til dette Rige, efterat han forud i den Henſeende havde underrettet ham om mange Ting: „Det er,“ ſagde han, „en Lov hos Goterne, at ved ſaadan Leilighed blive alle Goter ſtævnede til et almindeligt Folkemøde. En ſtor Stol bliver dernæſt fremſat i Forſamlingen, hvori to Mænd rummeligen kunne ſidde, og den ſkal da være Konge, ſom udfylder dette Rum; men mig tykkes, at du fuldkommen kan udfylde det.“ Efter dette toge de Afſked med hinanden, og ſkiltes ad; Thorer tog nu Veien lige til Gotland, hvor han kom til en Jarl, ſom tog vel imod ham; der opholdt han ſig om Natten. Det ſagde hver Mand, ſom ſaae Thorer, at han var vel ſkikket til at være Konge over Goterne for ſin Væxts Skyld, og at man vilde finde faa, ſom vare hans Lige. Da de nu kom til Thingſtævne, gik det juſt, ſom hans Broder Frode havde forudſagt. En ypperſte Voldgiftsmand var ſat til med ſanddru Kjendelſe at afgjøre Sagen; mange ſatte ſig i Sædet, men han kjendte dem uværdige; tilſidſt gik Thorer til, og ſatte ſig i Stolen; da ſagde Voldgiftsmanden: „For dig paſſer Sædet bedſt, thi tildømmer jeg derfor dig dette Herredømme.“ Siden gave Indbyggerne ham Kongenavn, og han blev kaldt Kong Thorer Hundefod, og om ham ere vidtløftige Fortællinger. Han var almindelig yndet, førte mange Krige, og havde ſom ofteſt Seier, og ſad ſiden en Tid lang rolig hjemme i ſit Rige.

Om Bødvar Bjarke.

30. Bødvar var imidlertid hjemme hos ſin Moder, og var meget afholdt af hende; han var af alle den mandigſte og ſkjønneſte; dog var han endnu ikke meget kjendt iblandt Folk. Han ſpurgte engang ſin Moder, hvo der var hans Fader? hun fortalte ham da hans Faders Død og hele Tildragelſen, hvorledes en uheldig Skjæbne var ham paalagt af hans Stedmoder. Bødvar ſvarede: „Ilde bør vi for dette lønne denne Troldkvind." Hun fortalte derpaa, hvorledes hun af Dronningen var tvungen til at ſpiſe af Bjørnekjødet, hvilket nu kjendtes paa hans Brødre Thorer og Elgfrode; Bødvar ſagde: „Det tykkes mig, at Frode kan med ſtørre Skjel hævne vor Fader paa dette Kvindeuhyre, end ihjelſlaae uſkyldige Folk for Vindings Skyld, og bedrive Ildgjerninger; underligt ſynes det mig ogſaa, at Thorer drog bort, uden at han gav denne Hex nogen Paamindelſe, og jeg troer, at det bliver det bedſte, at jeg ſtraffer hende lidt for os alleſammen." Bera ſvarede: „Mag det ſaa, at hun ikke ſætter nogen Trolddom imod dig, ſom kan ſkade dig!" han ſagde, at det ſkulde han nok paſſe. Derefter droge Bødvar og Bera til Kongen, hvem hun efter Bødvars Raad fortalte, hvorledes alt var tilgaaet, og viſte Ringen, ſom hun havde taget ud af Dyrets Bov, og ſom havde tilhørt hans Søn Bjørn. Kongen ſyntes med Viſhed at kjende Ringen: „Jeg havde ganſke anet det, ſagde han, at alle disſe Undere, ſom her ere

foregaaede, ſkete paa Dronningens Anſtiftelſe, men formedelſt min Kjærlighed til hende har jeg tiet dermed." Bødvar ſagde: „Lad hende nu drage bort, eller vi ville tage Hævn over hende." Kongen tilbød at ville bøde til ham med Penge, ſaa meget han ſelv beſtemte, for at alt endnu ſkulde være roligt: „Jeg vil desuden," tilføiede han, „give dig et Rige at ſtyre, og Jarls Navn ſtrax, men efter min Død Kongedømmet, for at du ikke ſkal tilføie hende nogen Meen." Bødvar ſagde, at han ikke vilde være Konge, men at han hellere vilde være blandt Kongens Mænd, og tjene ham; „men," vedblev han, „ſkjønt du er ſaa indtagen af denne onde Aand, at du neppe beholder Forſtanden tilbage til ret at ſtyre dit Kongedømme, ſaa ſkal hun dog aldrig trives fra dette Øieblik." Bødvar var da ſaa raſende, at Kongen ikke torde give ſig af med ham; og han ſtyrtede ind i Dronningens Stue, og havde en Skindpoſe i Haanden, men Kongen og hans Moder ginge efter ham. Og da Bødvar kom der, vendte han ſig ſtrax til Dronning Hvit, ſatte Skindpoſen over hendes Hoved, og ſnørede den ſammen om Halſen, gav hende derpaa adſkillige Kindhug, og ſlog hende til Døde med forſkjellige Pinsler, og trak hende omkring i alle Stræder. Mange eller de fleſte der i Hallen ſyntes, at det ikke var værre end halvt fortjent; men Kongen ſyntes meget ilde derom, ſkjønt han dog ikke kunde gjøre noget derved. Saaledes lod Dronning Hvit ſit arme Liv. Bødvar var da atten Aar gammel. Kort derefter blev Kong Ring ſyg, og døde, hvorefter Bødvar modtog Regjeringen, og var dermed tilfreds en føie Tid. Siden ſtævnede han ſine Underſaatter til Thinge, og ſagde der paa Thinget, at han vilde drage bort, giftede derpaa ſin Moder med en Mand, ved Navn Valſleit, ſom tilforn havde været Jarl, og holdt deres Bryllup, før han red bort.

Om Bødvar Bjarke og Elgfrode.

31. Derefter red Bødvar ene bort, og havde ikke meget Guld eller Sølv eller andre Eiendele med ſig; dog var han vel udruſtet med Vaaben og Klæder; han red nu paa ſin gode Heſt førſt til Hulen efter ſin Moders Anviisning. Sværdet blev løſt, ſaaſnart han tog ved Fæſtet; dette Sværd beſad de Egenſkaber: at det aldrig maatte blottes uden det blev Mands Bane; aldrig maatte det lægges under Hovedet, og ikke reiſes op paa Fæſtet; kun tre Gange ſkulde det ſkærpes i hele ſin Tid, men til andre Tider maatte det ikke blottes, ſaa vanſkeligt var det at beſtøde; denne ſtore Koſtbarhed vilde alle Brødrene eie. Bødvar drog nu til ſin Broder Elgfrode, ſom gjorde ham en Skede af Birketræ til Sværdet. Paa denne hans Reiſe hændte intet Mærkværdigt, før han en Aften kom til en ſtor Skale; den eiede Elgfrode. Bødvar ledede ſin Heſt ind, og ſyntes der at eie upaatalt alt, hvad han troede at trænge til. Frode kom hjem om Aftenen, og kaſtede et vredt Øie til ham; Bødvar brød ſig ikke derom, og lod endog, ſom han hævede Bryſtet høiere derved. Nu kom ogſaa Heſtene i Uenighed, og vilde drive hinanden af Stalden. Frode tog da til Orde: „Det er en meget forvoven Karl, der driſter ſig til at ſætte ſig herind uden mit Forlov!" Bødvar trykkede Hatten ned i Anſigtet, og ſparede intet. Elgfrode ſpringer da op, trækker Skalmen, og ſtøder den ned, ſaa det ſkingrer mod Hæftet, og gjør ſaaledes tvende Gange, men Bødvar rører ſig ikke af

Stedet. Tredie Gang trækker han Skalmen, og ſpringer imod ham; thi han mærkede, at den fremmede Mand ikke lod ſig forſkrække, og tænkte at denne da vilde tage fat i ham. Og da Bødvar nu ſaae, i hvad Henſigt han gjorde det, vilde han ikke tøve længere, men ſprang op, og løb ham ind under Armene. Elgfrode ſpændte ham endnu haardere om Livet, og de toge dygtig fat i hinanden. Under dette faldt Bødvars Hat af, og da gjenkjendte Frode ham, og ſagde: „Velkommen, Frænde! vi have her længe nok ſtaaet og brudtes." „Endnu ſkader det ikke," ſagde Bødvar. Elgfrode ſvarede: „Vaerligere, Frænde! maatte du dog endnu være ved at have med mig at beſtille, om vi ſkulle forſøge hinanden, og du vil her kjende Forſkjellen paa vor Styrke, om vi ſkulle møde hinanden, og den ene ikke ſkaaner den anden. Frode tilbød ham at blive hos ſig, og eie Halvdelen af alt, hvad han eiede. Bødvar vilde ikke blive, thi han holdt det for en ond Gjerning, at ſlaae Folk ihjel for Vindings Skyld; han drog derfor bort. Frode fulgte ham paa Veien, og fortalte, at han havde givet mange Fred, ſaadanne nemlig, ſom ikke kunde forſvare ſig; derover glædede Bødvar ſig, og ſagde, at han handlede vel heri, og han burde lade de fleſte fare i Fred, om han end troede, at de havde noget med at fare. Elgfrode ſvarede: „Mig har Skjæbnen i alle Henſeender været ugunſtig; men for dig er det det bedſte at drage til Kong Rolf i Leire; thi hos ham ville alle de ſtørſte Kæmper være, efterſom han i Høimod, Gavmildhed og Kjækhed overgaaer alle andre Konger." Derpaa tog Frode og rykkede i ham, og ſagde: „Du er ikke ſaa ſtærk, Frænde! ſom det anſtaaer dig;" han ſkar ſig derpaa i Læggen, tog Blodet, og bød ham drikke, hvilket Bødvar gjorde; Frode tog derpaa i ham anden Gang, og da ſtød Bødvar faſt paa Pladſen, ſom det ſømmede ſig. „Ja nu er du meget ſtærk,“ ſagde Elgfrode, „og jeg troer at denne Drik er kommen dig godt til Nytte, og du vil overgaae de fleſte i Styrke og i al Kjækhed og Manddom; og det under jeg dig vel.“ Derefter traadte Frode med ſin ene Klove i Bjerget, ved hvilket de ſtode, og ſagde: „Til dette Spor vil jeg hver Dag gaae, og ſee efter, hvad der er i Sporet; deri vil være Muldjord, om du døer af Sot, Vand, om du døer paa Søen, og Blod, om du døer for Vaaben, og da vil jeg hævne dig; thi jeg elſker dig høieſt af alle mine.“

Om Bødvar Bjarke og Thorer Hundefod.

32. De ſkiltes nu, og Bødvar tog Veien til Gotland. Han traf ikke Kong Thorer Hundefod hjemme; men de to Brødre lignede hinanden ſaa nøie, at man ikke kunde kjende den ene fra den anden. Indbyggerne troede derfor, at det var Thorer, ſom var kommen hjem; man lod ham ſætte ſig paa Thronen, og i alle Henſeender behandlede man ham ſom Konge; ja man anviſte ham endogſaa Plads i Dronningens Seng, thi Thorer var gift. Bødvar vilde ikke ligge under det ſamme Lagen ſom hun, hvilket forekom hende underligt, efterſom hun fuldt og faſt troede, at det var hendes Mand; men da Bødvar fortalte hende, hvorledes det Hele forholdt ſig, lod hun ſig ikke videre formærke dermed. De laae nu ſaaledes hver Nat, og ſnakkede med hinanden, lige indtil Kongen kom hjem, da man fik Vished om, hvo Manden var. Begge Brødrene toge med aabne Arme imod hinanden; Thorer ſagde, at han ikke havde betroet

nogen anden at ligge ſaa nær ſin Dronning. Thorer tilbød ham, at han maatte forblive der, og ſkulde da faae Halvdelen af alle hans rørlige Eiendomme, men Bødvar vilde det ikke, hvorpaa Thorer ſagde, at han kunde handle, ſom han ſelv fandt for godt, og tilbød at give ham Mandſkab, men det vilde han ikke heller tage imod. Bødvar red derpaa bort, og hans Broder Kong Thorer fulgte ham paa Veien, og begge Brødrene ſkiltes nu ad med Venſkab, men dog med nogen Forbeholdenhed; og der fortælles intet om hans Færd, førend han kom til Danmark og var ei langt fra Leiregaard.

Bødvars Ophold hos Hotts Forældre.

33. En Dag var det ſtærk Slud og ſlemt Veir, og Bødvar blev gjennemvaad, og Heſten meget mødig og træt under ham, da han red ſaa langt, og Veien derhos var gjennemtrængende blød og tung. Det blev ogſaa meget mørkt, og drev ſtærkt paa om Natten, og han blev det ei vaer, før Heſten ſtødte Foden imod en Skrænte; Bødvar ſteg derfor af, for at føle ſig for, og mærkede, at der var et Huus, og ledte Døren op. Han bankede nu paa, og der kom en Mand ud; Bødvar bad om, at han maatte blive der Natten over; Husbonden ſagde, at han vilde ikke viſe ham bort ved Nattetid, efterſom han ikke kjendte Veien. Det forekom Bonden, at han i ſine Miner og hele ſin Adfærd tegnede til at være en ſtor Mand. Der var nu Bødvar om Natten, og blev behandlet med al Tjenſtvillighed. Han ſpurgte meget om Kong Rolfs og hans Kæmpers Heltegjerninger, og om der endnu var langt did. „Nei," ſagde Bonden, „did er kun en kort Vei; har du i Sinde at drage derhen?" „Ja," ſvarede Bødvar, „det er min Agt." Bon-

den ſagde: „Der vil du blive vel imodtagen; thi jeg ſeer at du er en ſtor og ſtærk Mand, og de der ſynes ogſaa at være anſeelige Mænd." Ved dette begyndte Kjærlingen at græde høit, da de talte om Kong Rolf og hans Kæmper i Leiregaard. „Hvad græder du for, ſtakkels Kjærling?" ſagde Bødvar. Hun ſvarede: „Jeg og min Mand har en Søn, ſom hedder Høtt; han gik en Dag til Borgen, for at fornøie ſig; men Kongens Mænd gjorde Nar af ham, hvilket han fandt ſig meget ilde ved; ſiden toge de ham, og ſatte ham i en Beenhob, og det er nu deres Tidsfordriv under Maaltidet, at, ſaaſnart eet Been efter det andet er afpillet, kaſte de det paa ham, og han faaer ſtundum ſtor Skade deraf, naar det træffer ham, og jeg veed nu ikke, om han er levende eller død; men for min Gjæſtfrihed imod dig haaber jeg, at du vil lønne mig derved, at du vil kaſte hellere mindre end ſtørre Been paa ham, om han endnu ikke er død." „Jeg ſkal gjøre efter ſom du beder," ſvarede Bødvar, „og ikke tykkes det mig ſaa mandigt, at ſlaae Folk med Been, eller behandle Børn og Smaafolk ilde." „Da gjør du vel," ſagde Kjærlingen, „efterſom din Haand ſynes mig meget ſtærk, ſaa jeg kan fuldt viſt ſkjønne, at han ingenlunde vil kunne udholde dine Slag, om du ikke vil ſkaane ham."

Om Bødvar Bjarke og Høtt Bondeſøn.

34. Siden drog Bødvar Veien frem lige til Leiregaard, hvor Kongen havde ſit Hovedſæde. Bødvar ledede derpaa ſin Heſt ind i Stalden, og ſatte den ved Siden af Kongens bedſte Heſte, uden at ſpørge nogen derom. Derpaa gik han ind i Hallen, hvor der da kun vare faa tilſtede; han ſatte ſig yderſt, og da han havde

ſiddet der en føie Stund, hørte han noget at buldre henne i et Hjørne af Hallen. Bødvar ſaae derhen, og blev vaer, at en Haand kom op af en ſtor Beendynge, ſom laae der; Haanden var meget ſort; Bødvar gik derhen, og ſpurgte, hvo der var i Beendyngen; Svaret lød med ſvag Røſt: „Høtt hedder jeg, kjære Bødvelil!" „Hvi er du her?" ſpurgte Bødvar, „eller hvad gjør du?" Høtt ſvarede: „Jeg gjør mig en Skjoldborg, kjære Bødvelil!" hvorpaa Bødvar tog til Orde: „Elendig eſt du i din Skjoldborg," tog fat i ham, og trak ham op af Beendyngen. Høtt ſkreg da høit, og ſagde: „Vil du nu ſkille mig ved Livet? gjør ei det! ſaaſom jeg nu havde ſat mig i god Forſvarsſtand, men du har nu aldeles ſønderbrudt min Skjoldborg, og nu havde jeg gjort den ſaa høi uden om mig, at den havde beſkyttet mig for alle eders Slag, ſaa at aldeles intet havde kunnet ramme mig længere, men jeg havde dog endnu ikke bragt den i den Stand, jeg agtede, den ſkulde blive." „Ei ſkal du," ſvarede Bødvar, „nu behøve at bygge Skjoldborg længere;" hvorpaa Høtt græd, og ſagde: „Vil du da nu dræbe mig, Bødvelil?" Bødvar bad ham ikke ſkrige ſaa høit, løftede ham op, og bar ham ud af Hallen og hen til et Vandſted, ſom var der i Nærheden, men faa gave Agt derpaa; der toede han ham nu fra Top til Taa, og gik derpaa atter til den Plads, ſom han tilforn havde indtaget for ſig, og ledede Høtt efter ſig, og gav ham Plads ved Siden af ſig; men denne var ſaa bange, at han ſkjalv over hele ſit Legeme, uagtet han ſyntes at kunne forſtaae, at denne Mand vilde hjælpe ham. Det blev nu Aften, og Folk ſtrømmede ind i Hallen. Rolfs Kæmper ſaae nu, at Høtt havde faaet Sæde oppe paa en Bænk, og det tyktes dem, at den Mand, ſom havde vovet at ſætte ham der, havde gjort ſig meget driſtig. Hott blev nu ilde til Mode, ſaaſnart han ſaae ſine gamle Bekjendtere, thi han havde friſtet Ondt af dem; og, ſaaſom Livet var ham kjært, vilde han til at fare tilbage i ſin Beendynge, thi han troede, at han var ikke ſlet ſaa bar for deres Kaſt, naar han naaede did, ſom han nu var; men Bødvar holdt ham, ſaa han ikke var i Stand til at drage bort. Hofſinderne bleve nu ved deres gamle Skik, og kaſtede førſt ſmaae Been tværs over Gulvet til Bødvar og Hott; men Bødvar lod, ſom han ikke ſaae det; Hott derimod var ſaa bange, at han rørte hverken Mad eller Drikke, og det kom ham beſtandig for, ſom han hvert Øieblik ſkulde blive ſlaaet; hvorpaa han ſagde til Bødvar: „Kjære Bødvelil! nu bliver en ſtor Knokkel dreven paa dig, og den er viſt beſtemt til vor Ødelæggelſe.” Bødvar bød ham være taus, og han ſætter nu ſin hule Haand imod, og fatter ſaaledes Knokkelen, hvormed ogſaa fulgte et heelt Laarbeen; han ſendte derpaa Knokkelen tilbage, rettede den paa den, ſom kaſtede, og gav ham den lige foran med ſaadant Eftertryk, at han fik ſin Bane. Derved kom en ſtor Forſkrækkelſe over Hofſinderne, og Rygtet bragte til Kong Rolf og hans Kæmper oppe i Kaſtellet, at en Mand, ſom ſaae ud til noget Overordentligt, var kommen i Hallen, og havde dræbt een af hans Hofſinder, og at de ønſkede at dræbe ham igjen. Kongen ſpurgte, om Hofſinden var dræbt ſagløs. „Ja ſaa godt ſom,” ſvarede de, men hele Sandheden kom dog nu for Dagen. Kong Rolf ſagde, at det ſkulde være langt fra, at man ſkulde dræbe Manden. „I have da her,” ſiger han, optaget eders onde Uvæſen, at ſlaae ſagløſe Folk med Been, ſom er mig til Vanære, og gjør eder ſtor Skam. Jeg har jevnligen talt om dette tilforn, men I have ingen Agt givet paa mine Ord; og jeg troer, at det maa ikke være nogen ubetydelig Karl, ſom I nu have angrebet, kalder ham derfor hid til mig, at jeg kan faae at vide, hvo han er!" Bødvar gik nu for Kongen, og hilſte med megen Anſtand paa ham; Kongen ſpurgte ham om Navn: „Hotts Værge kalde eders Hofſinder mig," ſagde han, „men jeg hedder ellers Bødvar." Kongen ſpurgte: „Hvilke Bøder vil du byde mig for min Hofſinde?" „Han ligger paa ſine Gjerninger," ſvarede Bødvar. Kongen ſpurgte: „Vil du blive min Mand, og beſætte hans Plads?" Bødvar ſvarede: „Det ſiger jeg ikke nei til, at være eders Mand; men jeg vil derfor paa ingen Viis ſkilles fra Hott, men vil, at vi begge ſidde nærmere hos dig, end denne ſad; i andet Fald drage vi begge bort." Kongen ſagde: „Skjønt jeg i ham ingen Hæder ſeer for mig, ſaa vil jeg dog ikke ſpare Mad for ham." Bødvar gik nu til den Plads, ſom ham behagede, men han vilde ikke ſidde paa den, ſom hin havde beklædt; han rykkede op etſteds trende Mænd, og han og Hott toge der Sæde, og det var længer inde i Hallen, end Sæde var dem anviiſt. Rolfs Mænd tænkte nu, at Bødvar vilde blive dem haard at faae Bugt med, og de vare yderligen forbittrede paa ham.

Bødvar dræber et ſtort Udyr.

35. Og ſom det nu led ad Julen, bleve Folk der meget bekymrede; Bødvar ſpurgte Hott om Aarſagen dertil; Hott fortalte ham, at der nu to Vintre efter hinanden var kommet et ſtort og ſkrækkeligt Dyr, ſom havde Vin-

ger paa Ryggen, og fløi beſtandig, og to Efteraar havde det været der, og anrettet ſtor Ødelæggelſe. Intet Jern bed paa det, og nu kom netop Kong Rolfs Kæmper, ſom vare de drabeligſte Helte, ikke hjem. „Ei en Hallen ſaa godt beſat, ſom jeg troede,“ ſagde Bødvar, „om et Dyr ſkal ødelægge Kongens Rige og Eiendomme?“ Hott ſvarede: „Det er intet Dyr, ſnarere er det det ſtørſte Uhyre.“ Julekveld kom nu, og da ſagde Kongen: „Nu vil jeg, at alle ſkulle være rolige og tauſe i Nat, og jeg forbyder alle mine Mænd at ſætte ſig i nogen Fare mod Dyret; gaae det nu med Kvæget, ſom Skjæbnen vil; men mine Mænd vil jeg ikke miſte.“ Alle lovede gjerne at gjøre, ſom Kongen bød. Alligevel gik dog Bødvar hemmelig bort om Natten, og lod Hott gaae med ſig, ihvorvel denne nødig gjorde det, og ſagde, at det var hans viſſe Død. Bødvar ſagde, at det vel vilde faae et bedre Udfald, end han tænkte, men han var dog ſaa bange, at Bødvar maatte bære ham. De fik nu Øie paa Dyret, og ſtrax ſkreg Hott ſaa høit han kunde, og ſagde at Dyret vilde opſluge ham. Bødvar bød nu den Usling tie, og kaſtede ham ned i Moſſet, og der laae han, og var ſaare ræd, og dog torde han ikke løbe hjem. Nu gik Bødvar mod Dyret, men den Forhindring kom ham paa, at juſt ſom han vilde trække Sværdet, ſtak det ſaa faſt i Balgen, at han ikke mægtede at trække det; han rykkede derfor ſtærkt i det, ſaa det knagede i Balgen, og da gik Sværdet af Skeden; han ſtødte det nu ſaa ſtærkt ind under Dyrets Bov, at det ſtod i Hjertet, og Dyret drattede dødt ned til Jorden. Derefter gik han hen, hvor Hott laae, tog ham op, og bar ham hen, hvor Dyret laae dødt paa Jorden. Hott ſkjalv forfærdelig. „Nu ſkal du drikke Dyrets Blod," ſagde Bødvar; han var vel længe uvillig dertil, men torde dog tilſidſt ikke andet; Bødvar lod ham nu drikke to ſtore Slurke og ſpiſe noget af Dyrets Hjerte; dernæſt tog Bødvar fat i ham, og de brødes længe; tilſidſt ſagde Bødvar: „Nu er du da bleven ganſke ſtærk, og ei venter jeg, at du nu vilræddes for Kong Rolfs Hirdmænd." „Nei fra dette Øieblik ræddes jeg ikke," ſvarede Høtt, „end ikke for dig ſelv." „Det er vel, min Stalbroder Høtt," ſagde Bødvar, „lad os nu reiſe Dyret op, og ſtille det ſaaledes, at de andre kunne troe, at det er levende!" De gjorde ſaa, og ginge dernæſt hjem, og ikke et Menneſke vidſte, hvad de havde udrettet.

Høtt Bondeſøn faaer Navn af Hjalte.

36. Morgenen derpaa ſpurgte Kongen om, hvad de havde fornummet til Dyret, om det havde været nogenſteds der om Natten. Man berettede ham, at alt hans Kvæg gik ganſke uſkadt og roligt i Folden. Kongen bød ſine Vagtmænd efterforſke, om man ikke kunde ſee noget Kjendetegn til, at det havde været der; de gjorde ſaa, men kom hurtig tilbage, og berettede Kongen, at Dyret løb med ſtor Fart ligemod Borgen. Kongen bad nu ſine Hofſinder være tapre, og hver hjælpe ſaa meget han havde Mod til, og dræbe dette Uhyre, og ſaa ſkete, ſom Kongen bød, at de gjorde ſig færdige dertil. Kongen kaſtede et Øie paa Dyret, og ſagde derpaa: „Jeg ſeer ikke, at Dyret bevæger ſig; men hvo vil nu paatage ſig at gaae imod det?" Bødvar ſagde, at det var Beviis paa en tapper Mands Lyſt til at forſøge ſin Styrke: „Min Stalbroder Høtt!" vedblev han, „ryſt nu af dig det onde Omdømme, ſom man har om dig, at man ſiger, at

der ingen Daad og Dygtighed er i dig, og ſpring nu til, og dræb Dyret, da du nu ſeer, at ingen anden er ret villig dertil!" „Ja," ſagde Hott, „dertil er jeg færdig." Kongen ſagde: „Ikke veed jeg, hvorfra du har faaet denne Mandighed, og med dig er tilviſſe i kort Tid ſkeet en ſtor Forandring." Hott ſagde: „Giv mig dit Sværd Gyldenhjalte, ſom du der holder i din Haand, og da ſkal jeg fælde Dyret, eller lade mit Liv." „Dette Sværd," ſagde Kongen, „ſtaaer ikke til at føres uden af en brav og tapper Mand." Dertil ſvarede Hott: „Det ſkal du faae at ſee, Herre! at ſaadan Mand er netop jeg." Da ſagde Kongen: „Hvo kan vide, om ikke mere er forandret i din Beſkaffenhed, end man kan ſee paa dig; thi de færreſte tykkes at kjende dig, om du er den ſamme Mand. Tag nu Sværdet, og behold det, hvis du udfører dette." Derpaa gik Hott med al Djærvhed mod Dyret, og hug til det, ſaaſnart han kom det i Hugs Vidde, og Dyret faldt dødt til Jorden. Da tog Bødvar til Orde: „See nu, Herre! hvilken Seier han har vundet." Kongen ſagde: „Viſt har han udrettet en ſtor Daad; men ikke har Hott været ene om at dræbe Dyret, ſnarere har du gjort det." „Kan vel være," ſagde Bødvar, „at det er ſaa, Herre!" Kongen ſvarede: „Det vidſte jeg, da du kom her, at faa Mænd kunde maale ſig med dig; men det anſeer jeg dog for dit mandigſte Værk, at du har gjort en anden Kæmpe af Hott, ſom kun lidet ſaae ud til en ſaa ſtor Lykke, og nu vil jeg, at han ikke længere ſkal hedde Hott, men han ſkal nævnes op efter Sværdet Gyldenhjalte, og hedde Hjalte fra denne Dag." Her endes denne Fortælling om Bødvar og hans Brødre.

Femte Fortælling.

Om Hjalte den Høimodige.

Om Kong Rolfs Berſærker.

37. Nu led det ad Vinteren, ſaa at Kong Rolfs Berſærker ſnart kunde ventes hjem. Bødvar ſpurgte Hjalte om, hvorledes Berſærkerne pleiede at tee ſig; han ſagde, at de havde for Skik, naar de kom hjem til Hove, at gaae for hver Mand og førſt for Kongen, og ſpørge, om han i Tapperhed torde ſætte ſig i Ligning med dem: „Saaledes ſvarer da Kongen," ſagde Høtt: „det er vanſkeligt, ſiger han, at nævne ſaa kjække Mænd, ſom I ere, efterſom I have ſkaffet eder et ſtort Navn i blodige Kampe mod forſkjellige Folkefærd, ſaavel i den ſøndre Verdensdeel, ſom her i den nordre: dette ſvarer Kongen mere af Høimodighed end af Svaghed; thi han kjender deres Sind, og de have vundet Kongen ſtor Seier og mange Eiendele. Derpaa gaae de fra ham, og ſpørge ſaa hver Mand, ſom er i Hallen, om det ſamme; men ingen tykkes, at han tør ligne ſig med dem i Tapperhed." „Det er et ringe Udvalg af Mænd her er hos Kong Rolf," ſagde da Bødvar, „om alle ſkulle føre feige Ord i Munden for Berſærkerne," og dermed ſluttede de denne Samtale. Bødvar havde nu været et Aar hos Kong Rolf, og ſom det nu var anden Julekveld, og Kong Rolf ſad over Bordet, ſprunge Hallens Dørre pludſelig op, og der ginge ind tolv Berſærker, alle graae af Jern, og ſkinnende, ſom om man kunde ſee paa et Isſlag. Bødvar ſpurgte Hjalte hviſkende, om han torde forſøge ſig imod nogen af dem?" „Ja," ſagde Hjalte, „ikke imod een, men ſnarere imod alle; thi jeg kan ikke ræddes, om der end er Overmagt imod mig, og ikke ſkal

een af dem indjage mig Frygt." Nu ginge Berſærkerne langs ind i Hallen, og ſaae at Kong Rolfs Kæmper havde formeret ſig, ſiden de ſidſt droge hjemmefra, og de betragtede nøie de nysankomne Mænd, og ſaae, at iſær den ene af dem var en ikke ringe Karl, og der ſiges, at deres Formand blev lidt underlig til Mode derved. Nu ginge de efter Sædvane ind for Kong Rolf, og gjorde Kongen det ſædvanlige Spørgsmaal; Kongen ſvarede dertil, ligeſom han pleiede, hvad ham ſyntes rimeligt. Siden ginge de for hver Mand i Hallen, og tilſidſt for de tvende Stalbrødre, og Formanden ſpurgte Bødvar, om han torde give ſig ud for at være ligeſaa tapper en Mand, ſom han var. Bødvar ſvarede, at han paaſtod ikke, at han var en ligeſaa tapper Mand, ſom de vare, men ſnarere, at han var langt taprere, i hvad de ſaa vilde forſøge, og torde han ikke at jage ham ſom en So, ſaadan en nederdrægtig Tæveſøn, ſom han var, og i det ſamme ſpringer han frem paa Berſærken, griber ham under Armene, ſom han ſtod i alt ſit fulde Harniſk, og kaſter ham hovedkuls til Jorden, ſaa han laae der med brudte Been; Hjalte havde den ſamme Leg for med en anden. Da blev der en ſtor Ulyd i Hallen, og det forekom Kong Rolf, at det nu ſaae ud til at ville blive en meget farlig og vanſkelig Sag, om hans Mænd ſaaledes fældte hinanden. Han ſprang da fra ſit Høiſæde hen til Bødvar, og bød ham lade alt være Fred og god Forſtaaelſe; men Bødvar paaſtod, at Berſærken ſkulde miſte Livet, hvis han ikke tilſtod, at han anſaae ſig ſelv for hans Undermand. Kong Rolf ſagde, at det var en let Sag; hvorpaa han lod Berſærken ſtaae op; ſaaledes gjorde ogſaa Hjalte efter Kongens

Bydende, hvorpaa Mændene ſatte ſig ned, hver i ſit Sæde, men Berſærkerne i deres med ſvar Bekymring. Kong Rolf holdt en Tale til dem, og ſøgte at overtyde dem, at de kunde ſee, at intet var ſaa ſærdeles ſtort eller ſtærkt, at det jo kunde finde ſit Lige. „Jeg forbyder eder," ſagde han, „at begynde nogen Drabning eller Ulempe her i min Hal; og om I overtræde denne min Befaling, da ſkal det gjelde eders Liv; men værer ſaa raſende ſom mueligt, naar jeg har med mine Fjender at dele, og vinder eder da Hæder og Anſeelſe; nu har jeg ſaadant Udvalg af Kæmper, at jeg ikke behøver at ſlaae min Lid til eder Berſærker allene." Alle gave lydelig tilkjende, at de bifaldt Kongens Tale, og de bleve nu alle fuldkommen forligte, og Pladſerne i Hallen ſaaledes tildeelte Kongens Mænd, at Bødvar blev holdt høieſt i Ære, ſaa han ſad ved Kongens høire Haand, og næſt ham Hjalte hin Høimodige; Kongen gav Hjalte det Navn, at han ſkulde hedde hugprud eller høimodig, fordi han daglig omgikkes med Kongens Hofſinder, af hvilke han havde været ſaa ilde medhandlet, ſom før er fortalt, og det uden at han tilføiede dem mindſte Skade, ſkjønt han nu var bleven langt mandigere end de; men Kongen ſyntes, at det havde været meget at bære over med, om han havde givet dem nogen Paamindelſe eller endogſaa dræbt nogen af dem. Paa Kongens venſtre Haand ſade de tre Brødre Svipdag, Hvitſerk og Beigald, i ſaa høi Anſeelſe vare de komne; dernæſt ſade de tolv Berſærker, og ſiden langs paa begge Sider i Hallen de øvrige udvalgte Mænd, hvilke her ei ere nævnte. Kongen lod diſſe ſine Mænd til Gammen og Skjemt anſtille alſkens Lege og Kunſter, og det mærkede man, at

Bødvar var den ſtørſte af alle hans Kæmper i alt, hvad der blev prøvet, og han kom i ſaa ſtor Anſeelſe hos Kong Rolf, at han fik hans kjæreſte Datter Drifa tilægte. Nu forløb ſaaledes en Tid, i hvilken de opholdt ſig rolige i Riget, og vare heel navnkundige Mænd. Her endes Fortællingen om Hjalte hin Høimodige.

Sjette Fortælling.

Om Kong Rolfs og hans Kæmpers Færd til Sverrig.

Kong Rolfs og Bødvar Bjarkes Samtale.

38. Det fortælles nu, at Kong Rolf en Dag holdt et prægtigt Gilde, og alle hans Kæmper og Stormænd vare forſamlede hos ham i hans Kongeſal. Kongen faſtede nu Øiet til begge Sider, og ſagde da: „Mægtig Styrke er her ſamlet i een Hal," hvorpaa han ſpurgte Bødvar, om han kjendte ſlig en Konge, ſom han var, der havde ſaadanne Kæmper; Bødvar ſagde, at han ei kjendte en ſaadan: „men een Ting er der," tilføiede han, „ſom ſynes mig at forringe eders kongelige Hæder." Kong Rolf ſpurgte, hvad det da var. „Det mangler eder, Herre!" ſagde Bødvar, „at I ikke har krævet eders Fædrenearv i Upſal, hvilken eders Svoger Kong Adils uretfærdigen forholder eder." Kong Rolf ſvarede: „En vanſkelig Sag vil det blive at ſøge den, thi Adils er ikke nogen eenfoldig Mand, men er ſnarere troldkyndig og en ſnu, liſtig, underfundig, og derhos gruſom Mand, og den værſte at have med at gjøre." „Dog anſtaaer det eder, Herre!" ſagde Bødvar, „at fordre eders Part og engang at drage til Kong Adils, og erfare, hvorlunde han vil ſvare til dette Krav." Kong Rolf ſagde:

„Det er en betydelig Sag, ſom du der minder mig om, thi paa den gjerrige og forræderſke Kong Adils har jeg at hævne min Faders Drab; derfor ville vi nu vove dette farlige Foretagende.” „Det vil jeg ikke dadle,” ſagde Bødvar, „ei heller fraraade at forſøge engang, hvorledes det ſtaaer til hos Kong Adils.

Om Bonden Rane i Sverrig.

39. Derpaa beredte Kong Rolf ſig til Reiſen med hundrede Mand foruden hans tolv Kæmper. Der er intet fortalt om deres Reiſe, før de kom til en Bonde; han ſtod udenfor, da de kom, og bød dem alle ind hos ſig. Kongen ſagde: „Du er en raſk Mand, men har du Evne til det, thi vi ere ikke faa, naar vi ere ſamlede? du maa ikke være ſaa ringe en Bonde, om du kan tage imod os alle.” Bonden loe, og ſagde: „Stundum har jeg dog ſeet ikke færre Mænd komme der, hvor jeg har været, og I ſkulle ikke mangle Drikke eller hvad andet I behøve Natten over.” „Det ville vi da forſøge,” ſagde Kongen, og dermed var Bonden tilfreds. Man tog da mod deres Heſte, og viſte dem den bedſte Pleie. „Hvad er dit Navn, Bonde!” ſpurgte Kongen. „Rane kalde ſomme mig,” ſvarede han. De bleve nu der ſaa vel modtagne, at de neppe ſyntes at kunne være komne paa et gjæſtfriere Sted; Bonden var meget munter, og de maatte ſpørge ham, hvad de vilde, ſaa ſvarede han dem meget vel paa alt, og de holdt for, at han var den viſeſte Mand, de nogenſinde havde truffet. De lagde ſig nu til at ſove, og vaagnede ved at de frøs ſaa, at Tænderne dirrede i Munden. De ſprang da alle op, og trak Klæder og andet, hvad de kunde faae, over ſig, undtagen Kong Rolfs Kæmper allene, ſom beholdt blot de Klæder,

de tilforn havde paa; dog frøs de alle om Natten. Om Morgenen ſpurgte Bonden: „Hvorledes have I ſovet?" „Vel," ſvarede Bødvar, hvorpaa Bonden ſagde til Kongen: „Det veed jeg, at det forekommer dine Hofſinder, at det har været noget ſvalt i deres Sovekammer i Nat; det var ogſaa Tilfældet; men ikke maae de troe at kunne udſtaae alle de Farer, hvormed Kong Adils i Upſal vil forſøge eder, naar dette tykkes dem ſaa beſværligt. Vil du derfor, Herre! komme derfra med Livet, ſaa ſend Halvdelen af din Hær hjem; thi det er ikke Mængden, der vil gjøre Udſlaget til Seier over Kong Adils." „Du er en djærv Mand, Bonde!" ſagde Kongen, „thi vil jeg følge dit Raad." De gjorde ſig nu færdige, og droge bort efterat have taget Afſked med Bonden; men Kongen ſendte Halvdelen af ſin Hær hjem, og de rede derpaa videre frem ad Veien. Da det blev Aften, laae der en anden lille Bondegaard for dem, og her ſyntes de at gjenkjende den ſamme Bonde, ſom de forrige Nat havde gjæſtet hos, hvilket forekom dem heel underligt. Bonden tog atter meget vel imod dem, og ſpurgte, hvi de kom ſaa ofte. „Vi ere nu i den Forfatning," ſvarede Kongen, „at vi neppe vide, hvad for Anſlag vi ere udſatte for, og du maa ret kaldes en liſtig Karl." Bonden ſagde: „Endnu ſkal jeg ikke tage ilde imod eder." De forbleve der om Natten, og der blev viiſt dem megen Gjæſtfrihed; de lagde ſig til at ſove; men vaagnede ved at der var kommen ſaa ſtor Tørſt over dem, at den ſyntes dem næſten utaalelig, og de neppe kunde bevæge Tungen i Munden; de ſtode da op, og ilte hen, hvor der ſtod en ſtor Kande med Viin, og drak deraf. Morgenen derpaa ſagde

Kane Bonde: „Det er nu ſaa, Herre! at I maa lyde mig ad; liden Udholdenhed ſynes mig ved de Mænd, ſom behøve at drikke om Natten; ſtørre Friſtelſer ſkulle I udſtaae, naar I komme til Kong Adils.“ Der indtraf et ſtærkt Uveir, hvorfor de forbleve der den Dag, og nu foreſtod den tredie Nat. Om Aftenen blev der gjort Ild paa for dem, og det forekom dem, ſom ſade ved Ilden, at det blev dem for hedt om Hænderne, hvorfor de fleſte ſkyede bort fra den Plads, ſom Bonden havde anviiſt dem, og de ſprang alle bort fra Ilden, undtagen Kong Rolf og hans Kæmper. Bonden ſagde: „Endnu maa I gjøre et Udvalg af eders Hær, Herre! og det er mit Raad, at ingen fortſætter Reiſen, uden I og eders tolv Kæmper, og da er der noget Haab om, at I atter kunne komme tilbage, men i andet Fald aldeles intet!“ „Saa ſtor Tillid har jeg fattet til dig, Bonde!“ ſagde Kong Rolf, „at vi ville følge dit Raad;“ og de forbleve der i tre Nætter, hvorpaa Kongen red derfra med ſine tolv Mænd, men tilbageſendte hele ſin øvrige Hær. Kong Adils havde Speidere ude paa hans Færd, og ſagde: „Det er vel, at Kong Rolf vil hjemſøge mig; thi før vi ſkilles ad, ſkal han viſt udrette ſit Ærende her, ſaa det ſkal blive værdt at omtales vidt og bredt.“

Kong Rolf Krake og hans Kæmper komme til Kong Adils i Upſal.

40. Derefter rede Kong Rolf og hans Kæmper til Kong Adils’s Hal. Alle Indbyggerne begave ſig op i Borgens høieſte Taarne for at beſkue Kong Rolfs og hans Kæmpers Prydelſe, thi de vare ſirligen udruſtede; og mange beundrede disſe ſaa belevne Riddersmænd; de

rede førſt langſomt og med høi Anſtand; men da de kom Hallen nær, lode de Heſtene føle Sporerne, og galloperede frem til Hallen, ſaa at alt ſprang af Veien, hvor de fore frem. Kong Adils lod tage vel og med al Høflighed imod dem, og bød, at man ſkulde tage imod deres Heſte. Bødvar ſagde: „Giver vel Agt paa, Svende! at hverken Mannen eller Halen kommer i Ulempe paa Heſtene, men paſſer dem godt, og bevarer dem med al Omhu fra at blive ſmudſige!" Dette blev ſtrax Kong Adils berettet, hvor omhyggelig de havde befalet, man ſkulde være med at rygte deres Heſte. Han ſagde: „Forfærdelig ſtor er deres Overmod og Hoffærdighed; lyder nu mit Raad, og gjører ſom jeg byder; hugger Halerne ganſke tæt af ved Bagdelen og afſkærer Mankerne, ſaa at Pandeſkindet følger med, og tilreder dem ſaa ilde og foragtelig, ſom det paa nogen Maade ſtaaer i eders Magt, ſaa at de neppe beholde Livet tilbage!" Man fulgte dem nu til Hallens Dør, men Kong Adils lod ſig ikke tilſyne. Da ſagde Svipdag: „Jeg kjender Leiligheden her, derfor vil jeg gaae førſt ind, og jeg har den ſtørſte Mistanke til, hvorledes her vil blive taget imod os og gjort Anrettelſer for os; men lad os ikke mærke med, hvo der er Kong Rolf, ſaa at Kong Adils vil kunne kjende ham i vor Flok. Svipdag gik da foran dem alle, og efter ham hans Brødre Hvitſerk og Beigald, derpaa Kong Rolf og Bødvar, og ſaa den ene efter den anden. Svendene, ſom bøde dem til Hallen, vare da allerede forſvundne. De havde hver en Høg ſiddende paa Skulderen, hvilket til de Tider anſaaes for en ſtor Prydelſe, og Kong Rolf havde en Høg, ſom kaldtes Habrok eller den langbuxede. Svipdag gik nu ind foran dem, og betragtede alle Ting meget opmærkſomt; han ſaae ſtore Forandringer rundt omkring. De vandt lykkelig over mange Hindringer, ſom vare ſatte for dem, hvilke det vil være vanſkeligt at opregne; og det blev deſto beſværligere for dem, jo længere de kom ind i Hallen. Omſider naaede de dog ſaa langt ind, at de ſaae, hvor Kong Adils ſad og hovmodede ſig i Høiſædet, og det gjorde et ſtort Indtryk paa begge Kongerne, at ſee hinanden; dog ſaae de, at det endnu ikke var let at komme til Kong Adils, ſkjønt de vare komne hinanden ſaa nær, at de kunde tale ſammen. Da tog Kong Adils til Orde: „Er du nu kommen her, Stalbroder Svipdag? hvad er den Kæmpes Ærende her? maaſkee er det ikke ſaa, ſom mig ſynes?

En Huling er i Nakken,
Af Hovedet er Øiet,
Et Ar er i Panden,
Tvende Hug paa Haanden,

og ſaa har hans Broder Beigald Knuder over hele Legemet." Svipdag ſagde ſaa høit, at alle kunde høre det: „Nu vil jeg modtage det Leide af eder, Kong Adils! ſom jeg har Ret til at forlange, for disſe tolv Mænd, ſom her ere komne." „Det vil jeg tilſtaae," ſagde Kong Adils, „begiver eder derfor ſtrax ind i Hallen uforſagte og med frimodige Hjerter!" De ſyntes nu at kunne kjende, at der vare gjorte lønlige Faldgrave omkring Hallen inden for dem, og at det ei vilde være behageligt at forſøge den Modtagelſe, ſom var beredt der for dem; men ſaa ſtort et Mørke var over Kong Adils, at de ikke tydelig kunde ſee ham i Anſigtet. De ſaae da ogſaa, at de Betræk, hvormed Hallen indvendig var beklædt til

Prydelſe, vare gjennembrudte, og at væbnede Mænd vel maatte være bag ved dem. Deri toge de heller ikke feil, thi ſaaſnart de vare komne over Gravene, ſtyrtede en brynieklædt Mand i fulde Vaaben frem fra hvert Forhæng, og gjorde et heftigt Anfald paa Kong Rolf og hans Kæmper; men de toge vel imod dem, og kløvede Folk lige ned i Tænderne; ſaaledes gik det en Tid; og Kong Rolf blev ikke kjendt, men de Angribende faldt dyngeviis. Kong Adils ſvulmede af Vrede i Høiſædet, da han ſaae, at Rolfs Kæmper fældte hans Mænd hobeviis, ligeſom andre Hunde, og indſaae, at den Leg ei vilde gavne ham. Han ſtod derfor op, og talte ſaa: „Hvad er det for en ſkrækkelig Allarm? I ere de ſtørſte Drog, i hvad I foretage eder, i det I anfalde ſaadanne Kæmper, ſom have beſøgt os; holder op i Øieblikket, og ſætter eder ned, og lad os modtage hinanden med Glæde, Svoger Rolf! alle tilſammen.” Svipdag ſagde: „Lidet holder du nu dit givne Leide, Kong Adils! og æreløs beviſer du dig heri. Derefter ſatte de ſig ned, Svipdag ſad inderſt, derpaa Hjalte hin Høimodige, men Bødvar og Kongen ſade ſammen, thi de vilde ikke, at han ſkulde blive kjendt. Kong Adils ſagde: „Jeg ſeer, at I farer ikke hæderligen frem i et fremmedt Land, og hvorfor har Svoger Rolf ikke mere Mandſkab med?” „Jeg ſeer,” ſvarede Svipdag, „at du ikke ſparer at pønſe paa ſvigefulde Anſlag mod Kong Rolf og hans Mænd, og det kommer derfor kun lidet an paa, om han rider hid med faa eller mange Mænd;” og ſaaledes endte de deres Ordſkifte.

Kong Adils lader en Ild antænde.

41. Efter dette lod Kong Adils Hallen reengjøre, og de døde Kroppe bære bort; thi af hans Mænd vare

mange dræbte, og en Mængde ſaarede. Kong Adils ſagde da: „Lad os nu gjøre en Langild for vore Venner, og ret for Alvor tænke paa at hædre dem, ſaa at vi alle kunne være tilfredſe dermed.[21]" Der bleve da ſatte Folk til at tænde Ilden an for dem. Kong Rolf og hans Mænd ſade beſtandig med deres Vaaben i Hænderne, og vilde aldrig give ſlip paa dem. Ilden flammede ſnart op, thi der blev ikke ſparet paa Beg og tørre Træſplinter til at bringe den i Lue med. Kong Adils ſatte ſig ſelv med ſine Hofſinder paa den ene Side af Ilden, men gav Kong Rolf og hans Kæmper Plads paa den anden Side. Paa begge Sider ſade de paa lange Bænke, og talte med hinanden indbyrdes; Kong Adils tog Ordet: „Ei er der, Kong Rolfs Kæmper! fortalt for meget om deres Tapperhed og Mandom, ſkjønt I ogſaa anſee eder ſtørre end alle andre Mænd, og der er ikke talt uſandt Ord om eders Magt. Bringer Ilden i Lue!" ſagde han fremdeles, „ſaaſom jeg ikke ſkjelner nøie, hvo Kongen er, og I ville viſt ei flye fra Ilden, om det endog bliver eder lidt lunkent." Og der blev nu gjort, ſom han bød; men han vilde derved ſkaffe ſig Sikkerhed om, hvo af dem der var Kong Rolf; thi han indbildte ſig, at denne ikke ſaa godt kunde udholde Ilden ſom Kæmperne, og han tænkte, at det da vilde blive lettere, at faae ham fat, naar man førſt vidſte, hvo af dem han var; thi tilvisſe var det hans Agt at bringe Kong Rolf af Dage. Dette bemærkede Bødvar og flere, og de beſkjermede ham noget for Heden, ſom de bedſt formaaede, dog ikke ſaa, at han derved blev kjendt. Men ſom nu Ilden ſlog ſtærkeſt ind paa dem, mindedes Kong Rolf det Løfte, han før havde gjort, at han hverken ſkulde flye Ild eller Jern, og han ſaae nu, at Kong Adils vilde ſætte et Forſøg paa, at de kunde indebrænde der, eller i andet Fald ikke fuldbyrde deres Løfte. Desuden ſaae de, at de Bænke, hvorpaa Kong Adils og hans Mænd ſade, allerede vare rykkede ud igjennem Hallens Væg. Veddet begyndte nu at bluſſe ind imod dem, og de ſaae, at Luen vilde angribe dem, hvis de ikke ſøgte at forebygge det, ſaaſom Ilden allerede fængte i deres Klæder; da kaſtede de deres Skjolde paa Ilden, og Bodvar og Svipdag ſagde:

Øge vil vi Ilden
I Adils's Borg.

Hver af Ralfs Kæmper greb da ſin Mand af dem, ſom holdt Ilden vedlige, kaſtede dem ind paa den, og ſagde: „Varmer eder nu i Ilden for eders gode Tjeneſte og Møie, thi vi ere tilfulde bagte, og nu kan I bage eder lidt, efterſom I have været ſaa flittige i at tænde Ild for os." Hjalte greb den tredie, og kaſtede ham ind paa Ilden ved ſin Ende, og ſaaledes gik det hver den, ſom puſſede Ilden; de bleve alle brændte op til Aſke, og ikke een blev bjerget, ſaaſom ingen torde vove ſig at komme nær. Efterat dette var udført, tog Kong Rolf til Orde:

Den flyer ei Ilden,
Som over den løber,

hvorpaa de ſprunge over Ilden, og agtede ſig ind paa Kong Adils, men ſaaſnart han blev dette vaer, undflyede han, og løb til en Pille, ſom ſtod der i Hallen og var huul indvendig, og ſaaledes ſlap han ud af Hallen ved Trolddom og Galder, og kom ind i Dronning Yrſas Sal. Hun begyndte i Øieblikket at tiltale ham, og ſagde ham mange haarde Ord: „Førſt lod du min Herre Kong Helge dræbe," ſagde hun, „ved Nidingsværk, og forholder nu Godſet for den, ſom have Ret dertil, og end ydermere vil du dræbe min Søn; du overgaaer enhver anden i Ondſkab og Gruſomhed; derfor ſkal jeg mage alt ſaa, at Kong Rolf erholder ſine Eiendomme, men du Skam og Vanære, ſom du høiligen har fortjent." Kong Adils ſagde: „Saavidt er det nu kommet her, at den ene ikke kan troe den anden; men fra dette Øieblik ſkal jeg aldrig komme for deres Aaſyn;" dermed ſluttede de deres Ordſkifte.

Vøgger giver Kong Rolf Tilnavnet Krake.

42. Dronning Yrſa gik nu til Kong Rolf, og tog med megen Glæde imod ham; han hilſte hende ligeledes med Venlighed; hun ſatte en Mand til at opvarte dem, og viſe dem al muelig Biſtand, men da han kom for Kong Rolf, ſagde han: „Denne Mand er mager af Anſigt, og der er nogen Krake[1]) i hans Aaſyn; er det eders Konge?" Kong Rolf ſagde derpaa: „Navn har du nu givet mig, ſom jeg ſtedſe ſkal bære; men hvad giver du mig i Navnefæſte?" Vøgger, ſaa hed han, ſvarede: „Dertil eier jeg aldeles intet, ſaaſom jeg er en fattig Mand." Da tog Kongen til Orde: „Saa faaer den at give andre, ſom dertil har Raad," og han trak en Guldring af ſin Haand, og gav den til Manden. Denne ſagde: „Hil dig Konning for din Gave! dette er jo en ſtor Koſtbarhed!" Da Kongen ſaae, at han ſkattede den ſaa høit, ſagde han: „Ved lidet bliver Vøgger fornøiet." Vøgger ſagde, i det han ſatte ſin ene Fod op paa Bænken: „Dette høitidelige Løfte gjør jeg her, at jeg ſkal hævne dig, om jeg overlever dig, og om du bliver overvundet af Menneſker." Kongen ſagde derpaa igjen: „Det er ſmukt

---

[1]) d. e. noget magert Langagtigt.

af dig, men dog ere der andre, ſom man i denne Henſeende ikke kan ſtole mindre paa end paa dig." Det ſaae de, at denne Mand var huld og trò i det Lidet, han formaaede; men de meente, at det var ogſaa kun Lidet, han kunde udrette, thi det var kun en ringe Karl at ſee til; for ham holdt de ſig nu ikke ſkjulte. De agtede derpaa at ſove, da de troede, at de uden Frygt kunde lægge ſig til Leie i det Herberge, ſom Dronningen havde anviiſt dem. Da ſagde Bodvar: „Her ere gjorte gode Anrettelſer for os, ſaa der er Syn for Sagn, at Dronningen vil vort Vel; men Kong Adils ønſker os ſaa meget Ondt, ſom han formaaer, og det ſynes mig meget, om vi ſlippe ſaaledes fra det, ſom Sagerne nu ſtaae." Vøgger fortalte dem, at Kong Adils var ſaa ſtor en Afgudsdyrker, at hans Lige ikke fandtes. „Iſær ofrer han til en Galt," ſagde han, „og jeg troer ikke, at der gives ſaa ſtort et Uhyre ſom den; tager eder derfor vel i vare, thi han gjør ſig al Umage for at ombringe eder paa den førſte den bedſte Maade!" „Ja det venter jeg," ſagde Bodvar, „at han vil huſke os det, hvorledes han maatte flygte ud af Hallen for os i Aftes." „Det maae I agte paa," ſagde Vøgger, „at han er underfundig og gruſom af Sind."

Om Kong Adils's Offergalt og ſvigefulde Anſlag.

43. Derpaa ſov de ind, og vaagnede ved at der lige med eet blev en ſaa ſtor Allarm udenfor, at alt gav Gjenlyd deraf og ryſtede, og Huſet, de laae i, ſyntes at dandſe ſom paa en Traad. Da tog Vøgger til Orde: „Nu er Galten kommen i Gang, og er udſendt af Kong Adils til Hævn over eder, og det er en Trold ſaa ſtor, at ingen kan ſtaae imod den." Kong Rolf havde

med ſig en ſtor Hund, ſom hed Gram, af ualmindeligt Mod og Styrke. Strax efter kom nu en Trold ind i en Galts Skikkelſe, og det ſkreg ynkeligt i dette onde Uhyr; Bødvar hidſer Hunden paa Galten, og denne var heller ikke ſeen med at ſtyrte ind paa den, og der blev en haardnakket Kamp. Bødvar vilde hjælpe Hunden, og hug til Galten, men det bed ikke det mindſte paa dens Ryg; men ſaa haardfør var Hunden Gram, at den rev Ørerne af Galten tilligemed alt Kjævekjødet, og med det ſamme ſank Galten ned paa Stedet. Derpaa kom Kong Adils til Huſet med en ſtor Hær, og ſatte ſtrax Ild paa det. Saaſnart Kong Rolf og hans Mænd mærkede dette, forſtode de, at de endnu ikke ſattedes Brænde. Da tog Bødvar til Orde: „En ſlet Dødsmaade er dette, om vi ſkulle alle her brænde inde, og kaarer jeg for min Deel hellere at falde for Vaaben paa aaben Mark, og ſlet er da Enden paa Kong Rolfs Kæmpers Bedrifter, om det ſkal gaae ſaaledes; nu ſeer jeg intet bedre Raad for os, end at vi trænge ſaa faſt ind paa Stolperne i Væggen, at de gaae itu, og falde ud fra Huſet, om det vil lykkes;" men det var ikke Børneleg, thi Huſet var faſt bygget. „Lad da hver tage ſin Mand, naar han kommer ud," vedblev han, „ſaa ville de vel atter ſnart give efter." „Dette er et ypperligt Raad," ſagde Kongen, „og kommer os her ret tilpas."

Kong Rolfs Kamp i Upſal.

44. De toge nu dette Raad, og ginge ſaa haardt og med ſaadan Styrke ind paa Stolperne i Væggen, at de gik itu, og faldt ud fra Huſet. Saaledes kom de

ud, og funde alle Borgens Stræder beſatte af brynieklædte Mænd. Der begyndte nu en meget ſkarp Strid, og Kong Rolf og hans Kæmper ginge haardt frem, og fældte Folk før Fode, ſaa der blev meget tyndt omkring dem, og de traf aldrig paa ſaa ſtolt og modig en Mand, at han jo maatte ſtyrte til Jorden for deres drøie Hug. Under denne haarde Kamp kom Kong Rolfs Høg flyvende fra Borgen, og ſatte ſig paa Kongens Skuldre, ladende, ſom om den havde en ſtor Seier at roſe ſig af. Da ſagde Bødvar: „Saa ſtiller Høgen ſig nu an, ſom om den havde udrettet noget Stort.” Den Mand, ſom ſkulde paſſe Høgene, fandt det underligt, at Kongens Høg var kommen ud, og ſkyndte ſig derfor til det Loft, hvor Høgene ſade forvarede; men han fandt alle Kong Adils's Høge døde, hvilken Daad Kong Rolfs Høg havde udrettet. Saa blev nu Kampens Udfald, at Kæmperne dræbte mange, og ingen kunde holde Stand, men Kong Adils var da ude af Sigte, og ingen vidſte, hvor han var bleven af, og de af Kong Adils's Mænd, ſom endnu ſtode paa Benene, bade om Fred, hvilken Kong Rolf ſkjenkede dem. Derpaa ginge de til Hallen igjen, og driſtig ind i den; Bødvar ſpurgte da, paa hvilken Bænk Kong Rolf vilde ſidde; denne ſvarede: „Paa ſelve Kongebænken ville vi ſidde, og jeg vil ſidde i Høiſædet.” Kong Adils kom nu ikke i Hallen, og ſyntes at Skjæbnen ret var ham imod, og at dette var ham til ſtor Beſkæmmelſe, hvad Kunſter han end prøvede. De ſade nu en Stund i god Ro, og hvilte ſig, hvorpaa Hjalte hin Høimodige tog til Orde: „Er det ei bedſt, at nogen ſeer til vore Heſte, at de ikke fattes, hvad de behøve?" Det ſkete; men da den Udſendte kom tilbage, fortalte han, at Heſtene vare haanligen behandlede og ſkamferede, og ſagde, hvorledes de vare tilredte, ligeſom før blev fortalt. Dog, Kong Rolf agtede ikke derpaa, men ſagde blot, at Kong Adils var i alle Henſeender ſig ſelv lig. Nu kom Dronning Yrſa ind i Hallen, og gik for Kong Rolf, og hilſte ham med Anſtand og Pryd; han gav hende en venlig Gjenhilſen, hvorpaa hun ſagde: „Du er ei her ſaa kjærlig modtagen, Frænde! ſom jeg ønſkede, og ſom det burde være, og du ſkal ikke dvæle her længere, min Søn! thi der trækkes nu Tropper ſammen fra hele Sverrig, og Kong Adils agter at dræbe eder alle, hvilket han for lang Tid ſiden havde villet, naar han kun havde kunnet det; men din Lykke har haft mere Magt end hans Trolddom. Her er nu et Sølverhorn, ſom jeg vil give dig, hvori alle Kong Adils's bedſte Ringe ere forvarede, ogſaa den, ſom han ſkatter høiere end alle de andre, og ſom hedder Sviagriis;" og hun gav ham nu ſaa meget Guld og Sølv, at det neppe kunde vurderes. Vøgger var nu tilſtede, og fik meget Guld af Kong Rolf for ſin gode Tjeneſte. Dronningen lod derpaa lede frem tolv Heſte, alle røde af Farve, undtagen een, ſom var ſneehvid, hvilken Kong Rolf ſelv ſkulde ride; disſe vare de udſøgteſte af Kong Adils's Heſte, og de vare alle heelt brynieklædte. Hun gav dem ogſaa Skjolde og Hjelme og desuden andre Klæder, de bedſte ſom fandtes, ſaaſom Ilden havde fortæret deres Klæder og Vaaben, og i alle Dele, hvad de behøvede, udſtyrede hun dem paa det fortrinligſte. Kong Rolf ſpurgte: „Har du nu givet mig de Eiendele, ſom mig tilkomme med Rette, og ſom min Fader har beſiddet." Hun ſvarede: „Mange flere Ting ere her, end han eiede, og du havde Ret til at fordre; og du og dine Mænd have desuden her vundet en ſtor Berømmelſe. Udruſter eder nu paa det bedſte, ſaa at ingen ſkal kunne fælde eder, thi I ville endnu engang blive forſøgte." Derefter ſtege de paa Heſtene, og Kong Rolf tog en meget kjærlig Afſked med ſin Moder, hvorpaa de ſkiltes med Venlighed.

Kong Rolf ſaaer Guld paa Fyrisval.

45. Kong Rolf og hans Kæmper toge nu deres Vei fra Upſal ned efter Fyrisval[1]; da ſaae Kong Rolf en ſtor Guldring glimre paa Veien foran dem, og den klingrede, ved det de rede over den. „Den ſynger nu ſaa høit," ſagde Kongen, „fordi den ſynes ilde om at ligge eenſom," og han kaſtede nok en Guldring paa Veien til den anden, ſigende: „Det ſkal Folk fortælle, at jeg ikke tager Guld op, ſkjønt det ligger paa alfar Vei, og heller ikke ſkal nogen af mine Mænd driſte ſig til at tage den op; thi den er kaſtet her, for at den ſkulde opholde vor Færd." Det lovede de ham, og i det ſamme høre de Lurerne gjalde fra alle Kanter, og bleve vaer, at en umaadelig ſtor Hær ſatte efter dem, og det ſaa heftig, at de galloperede ſaa ſtærkt, ſom Heſtene kunde løbe. Kong Rolf og hans Mænd vedbleve at ride frem ad Veien. „Disſe ride faſt efter os," ſagde Bødvar, „de ville viſt tale med os, og det var jo ganſke godt, om nogen af dem havde Ærende til os." „Det ville vi kun bekymre os lidt om," ſvarede Kongen, „de ſkulle tøve af ſig ſelv, og han rakte nu ſin Haand ud til Hornet, hvori Guldet var, og ſom Beigald red med; han ſaaede

---

[1]) En Slette nær Upſal.

nu Guld vidt og bredt paa Veien, hvorpaa de rede, over hele Fyrisval, ſaa at hele Veien glimrede ſom bare Guld. Men da de efterſættende Folk ſaae Guldet ſkinne dem i Øinene vidt og bredt paa Veien, ſaa ſprunge de fleſte af Heſtene, og den ſyntes at lege bedſt, ſom ſnareſt fik Fingre i Guldet. Her reves og ſloges de nu det bedſte de kunde, og den var bedſt faren, ſom var ſtærkeſt; men de tænkte kun ſeent paa at ſætte efter Rolfs Kæmper. Da Kong Adils ſaae dette, var han nærved at gaae fra Sands og Samling, og han iretteſatte ſine Mænd med haarde Ord, ſigende, at de optoge det Mindre, men gave ſlip paa det Større; „og vil denne hæſlige Skam," tilføiede han, „udſpredes til alle Lande, at I lade — kun tolv Mænd undkomme fra os, ſaa utallig en Mængde Folk, jeg nu har ſammendraget fra alle Sverrigs Herreder." Kong Adils ilte da foran dem alle, thi han var vredeſt, men Mængden fulgte efter ham. Og da nu Kong Rolf ſaae Kong Adils ile ſig næſten i Hælene, fremtog han Ringen Sviagriis, og kaſtede den paa Veien. Saaſnart Kong Adils ſaae Ringen, ſagde han: „Huldere end jeg har den været mod Kong Rolf, ſom har givet ham denne Koſtbarhed; dog ſkal jeg nu eie den, og ikke Kong Rolf;" hvorpaa han ſtrakte ſit Spydſkaft hen, hvor Ringen laae, og vilde for al Ting ſee til at faae fat i den; men i det han ſtak Spydet ned i Krumningen paa Ringen, bøiede han ſig ſtærkt paa Heſten. Dette bliver Kong Rolf vaer, vender ſin Heſt hurtig om, og ſiger: „Svinbøiet har jeg nu den, ſom af Svenſkerne er mægtigſt;" og, i det Kong Adils vilde drage Spydſkaftet og dermed Ringen til ſig, iler Kong Rolf til, og hugger hele Bagdelen af ham lige ind til Benet med ſit Sværd Skøfnung, ſom var det allerbedſte

Sværd, ſom nogen har baaret her i Norden. Derpaa ſagde Kong Rolf til ham: „Behold du nu denne Skamplet en Tid! og kan du nu kjende Rolf Krake, ham du ſaa længe har ſøgt efter." Blodet begyndte nu at forrinde Kong Adils, hvorved han blev meget afmægtig, ſaa at han nu maatte vende hjem igjen i denne ſlette Forfatning; men Kong Rolf tog atter Sviagriis, og ſaaledes ſkiltes de den Gang, og man har intet Sagn om, at de oftere ere trufne paa hinanden. Siden dræbte Kæmperne alle de Mænd, ſom vare redne længſt frem, og havde vovet ſig meſt i Faren; thi nu turde de ikke længere at bie efter Kong Rolf og hans Kæmper, og ingen anſaae ſig god nok til at betjene dem, hvorfor de ogſaa hver holdt af til ſin Side, ſaaſnart Leilighed gaves.

Kong Rolfs Tilbagereiſe og Beſøg hos Bonden Rane.

46. Kong Rolf red nu med ſine Mænd Veien frem næſten hele den Dag; men da Natten faldt paa, fandt de en Gaard, og da de kom til Porten, ſtod Bonden Rane der for dem, og tilbød dem al Gjæſtfrihed, og ſagde, at deres Reiſe var ikke udfalden meget forſkjellig fra det, ſom han havde ſpaaet. Dette ſandede Kongen, og ſagde, at denne Mand lod ſig ikke blænde. „Her ere nogle Vaaben, ſom jeg vil give eder, Herre!" ſagde Rane; „Forfærdelige ere de Vaaben, Gubbe!" ſagde Kongen; det var Skjold, Sværd og Brynie; Rolf vilde ikke modtage dem; derover blev Rane vred, og tyktes, at der ved dette Afſlag var ſkeet ham en ſtor Vanære. „Ei ſkikker du dig, Kong Rolf! deri, ſaa godt ſom du tænker," ſagde Rane, „og I ere ikke altid ſaa viſe, ſom I ſynes." Bonden tog det meget ilde op, og der var nu ikke at tænke paa Natteherberge; men de maatte ride deres Vei bort,

ſkjønt Natten var meget mørk. Bonden var mørk under Brynet, og tyktes, at han kun lidet var hædret, da de ikke vilde modtage Gaver af ham; han opholdt dem nu ikke, men lod dem ride, ſom dem behagede. De rede da bort og det uden at hilſe ham Farvel; men da de ikke vare komne langt, holdt Bødvar Bjarke ſtille, og tog til Orde: „For ſilde fatte Daarer et godt Raad; ſaaledes gaaer det nu mig; det aner mig, at vi ikke have handlet klogt, i det vi have nægtet os ſelv Seiren. Kong Rolf ſagde: „Det ſamme aner mig, thi denne Mand maa have været Odin hin Gamle, og tilvisſe var han eenøiet.” Lad os da vende hurtig om,” ſagde Svipdag, „og faae Vished i den Sag!” De kom nu tilbage, men da var baade Gaard og Gubbe forſvundne. „Det hjælper ikke at lede efter ham,” ſagde Kong Rolf, „thi det er en ond Aand.” De droge nu deres Vei, og intet er fortalt om deres Færd, før de kom tilbage til Danmark, hvor de ſade i Fred og Ro. Det Raad gav Bødvar Kongen, at han fra den Tid ikke ſkulde drage meget i Kamp; og det ſyntes dem da ſandſynligt, at kun faa torde angribe dem, naar de forbleve i Rolighed; men han ſagde, at han var bange for, at Kongen fra denne Tid ikke vilde blive ſaa ſeierſæl ſom tilforn, om han vilde troe derpaa. Kongen ſvarede: „Skjæbnen raader for hver Mands Liv, og ikke hin onde Aand.” „Dig ville vi ſidſt miſte,” ſagde Bødvar, „om vi raade derfor; men dog har jeg ſvær Anelſe om, at ſnart ville der indtræffe ſtore Hændelſer for os alle;” hermed ſluttede de deres Samtale. Af denne Færd bleve de meget navnkundige.

Syvende Fortælling.

Om Slaget med Skulde og om Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Endeligt.

Kong Hjørvards og Skuldes Anſlag.

47. Der forløb nu ſaaledes en lang Tid, i hvilken Kong Rolf og hans Kæmper ſade i Fred i Danmark. Ingen angrebe dem, men alle Skattekongerne forbleve i Lydighed imod Kongen, og betalte ham deres Skat; det ſamme gjorde ogſaa hans Svoger Kong Hjørvard. Engang talte Dronning Skulde med tunge Suk ſaaledes til ſin Herre Kong Hjørvard: „Det er ikke efter mit Sind, at vi ſkulle yde Skat til Kong Rolf, og trælle under hans Aag, og det ſkal heller ikke ſaa være, at du ſkal være hans Undermand." Hertil ſvarede Hjørvard: „Det gavner os bedſt, ligeſom de andre, at vi finde os deri, og leve i Fred og Ro." „Da er du kun en ringe Karl," ſagde hun: „om du vil taale alſkens Vanære, ſom dig er tilføiet." „Det er umueligt," ſagde han, „at anfalde Kong Rolf, thi ingen driſter ſig til at bære Avindſkjold imod ham." „Hvi er du ſaa ringe en Mand," vedblev hun, „at der er intet Mod i dig? Den vinder aldrig, ſom intet vover; det kan man ikke vide, før man har forſøgt det, om man ei kan ſtaae imod Kong Rolf og hans Kæmper; og nu er det ſaa, at jeg troer, at han nu for beſtandig er ſeierløs; og jeg ſkal ikke afholde mig fra at forſøge det, og ikke ſkaane ham, ſkjønt han er i Slægt med mig; han holder ſig nu ſom ofteſt hjemme, fordi han aner ſelv, at Seiren ikke længere vil være med ham. Jeg ſkal nu oplægge et Raad imod ham, ifald det vil hjælpe, og jeg ſkal ikke undlade at forſøge hver Liſt for

at ſætte det igjennem." Skulde var et ſtort Troldvæſen, og var paa mødrene Side af Alfeſlægten, og dette fik Kong Rolf og alle hans Kæmper at undgjelde. „Skulle vi nu førſt," ſagde hun, „ſende Bud til Kong Rolf, og bønfalde ham, at han forunder os Frihed fra at yde Skatten i de næſte tre Aar, paa det Vilkaar, at vi ſiden paa een Gang betaler ham alt, hvad ham med Rette kan tilkomme. Af dette Kunſtgreb troer jeg at torde haabe et godt Udfald, og gaaer det vel af, da ſkulle vi i den Tid forholde os rolige." De Udſendte droge nu bort paa Dronningens Befaling, og Kong Rolf tilſtod hendes Forlangende angaaende Skatten.

Om Skuldes Færd til Kong Rolf.

48. I denne Mellemtid forſamler Skulde alle de drabeligſte Mænd til ſig, og alſkens Menneſkeudſkud af alle de nærmeſte Herreder. Dette ſvigefulde Anſlag blev dog holdt ſaa hemmeligt, at Kong Rolf ikke mærkede noget dertil, og hans Kæmper heller ikke fattede den ringeſte Mistanke derom; thi det blev drevet med den ſtørſte Tryllekunſt og Hexeri; ja, Skulde anvendte, for at overvinde ſin Broder Kong Rolf, den allerværſte Trolddom eller Seid, og baade Alfer og Norner eller Spaakvinder og utallige andre onde Væſener vare i hendes Følge, ſaa at ingen menneſkelig Magt kunde ſtaae imod ſligt. Kong Rolf og hans Kæmper ſade imidlertid i Fryd og Gammen paa Leiregaard, og dreve Tiden hen med alſkens Lege, ſom man da kjendte til, hvilke de øvede med al Kunſt og Pryd; hver havde ogſaa ſin Frille at fornøie ſig med. Da nu Udruſtningen var færdig, droge Kong Hjørvard og Skulde til Leiregaard med denne uhyre Hær, og kom der ved Juletider. Kong Rolf havde da ladet

gjøre ſtore Anrettelſer imod Julen, og hans Mænd drak ſterkt Juleaften. Hjørvard og Skulde reiſte uden for Byen deres Telte, ſom baade vare ſtore og lange og beſynderlig indrettede; der vare ogſaa mange Vogne, alle fyldte med Vaaben og Krigsruſtninger. Kong Rolf lagde ikke Mærke dertil, men havde mere ſine Tanker henvendt paa, ret at viſe ſin Stormodighed, Pragtfuldhed og Høimod og al den Mandighed, der boede i hans Bryſt, og paa at ſee dem til Gode, ſom vare komne til ham, for at hans Hæder kunde vidt og bredt udbredes; thi han havde nu alt, hvad ſom kunde pryde en verdslig Konge. Men det har man ingen Efterretning om, at Kong Rolf eller hans Kæmper ſkulle nogenſinde have ofret til Afguder; men derimod troede de paa deres egen Magt og Styrke; thi til den Tid var den hellige Tro endnu ikke forkyndt her i Norden, og de, ſom boede her i den nordre Verdens Deel, havde kun liden Oplysning om deres Skaber.

Om Hjalte den Høimodige og Kæmpernes Opmuntring til Kampen.

49. Det hændte ſig imidlertid, at Hjalte den Høimodige gik til det Huus, hvori hans Frille var; han mærkede da tydelig, at der ikke ſaae meget fredeligt ud under Hjorvards og Skuldes Telte, men ſtilte ſig dog rolig an, ſaa man ikke kunde ſee mindſte Forandring i hans Mine, og gik til Sengs med Frillen, ſom var en ſaare ſmuk Kvinde; men, da han havde ligget der en føie Tid, ſprang han op, og ſpurgte hende, hvad hun ſyntes bedſt om, tvende Ungerſvende paa to og tyve Aar, eller en firſindstyve Aars Gubbe; hun ſvarede: „Tvende to og tyve Aars Karle ſtaae mig bedre an end firſinds-

tyve Aars Gubber." „Dette Ord ſkal du undgjelde, din Skjøge!" ſagde Hjalte, og han gik hen til hende, og bed Næſen af hende, ſigende: „Nu kan du ſkyde Skylden paa mig, om der ſkal opſtaae Slagsmaal om dig, og venter jeg, at de fleſte ville herefter kun ſynes lidt om dig." „Ilde behandler du mig nu," ſagde hun, „og ufortjent." „Ikke kan man tænke paa alt," ſagde Hjalte, og greb ſine Vaaben, thi han ſaae, at Markerne trindt omkring Borgen vare beſatte af brynieklædte Mænd, og at Bannerne alt vare reiſte i Veiret, og han forſtod da, at der ikke maatte dvæles længere, og at Ufred foreſtod; han gik derfor til Hallen, hvor Kong Rolf og hans Kæmper vare, og raabte: „Vaagner nu op, Herre Konning! thi Ufred er i Gaarden, og det er nu mere nødvendigt at kæmpe, end at favne Kvinder; og jeg troer, at kun lidet vil Guldet i Hallen forøges ved din Søſter Skuldes Skat; men hun er, ſkjønt en Kvinde, haard ſom Skjoldunger, og det kan jeg ſige dig, at det er ikke en ubetydelig Hær med haarde Sværde og Krigsruſtninger, ſom der ganger her trindt om Borgen med Avindſkjold, og at Kong Hjørvard pønſer paa Fjendtlighed imod dig, og agter viſt ikke fra denne Stund oftere at kræve Riget af dig." „Nu ville vi," ſagde han, i det han henvendte ſig til ſine Stalbrødre, „ſtyre vor Konnings Hær, thi han ſparede aldrig noget for os; lad os nu vel opfylde vore hellige Løfter, mandig at forſvare den navnkundigſte blandt Konger af dem, ſom nu ere her i Norden, ſaa at det maae ſpørges til alle Lande, at vi gjengjeldte ham hans Vaaben og Krigsruſtninger og alle de andre Velgjerninger, han har beviiſt os; og vi gjøre herved jo ikke andet end vor høieſte Skyldighed. Store Varſler ere gangne forud, ſkjønt vi ſaalænge have været rolige derved, og jeg har ſtærk Anelſe om, at derefter ville følge ſtore Tildragelſer, ſom ville blive i varigt Minde; det vil ſomme ſige, kan jeg tænke, at jeg taler dette af Mistrøſt; men det kan vel hænde ſig, at Konning Rolf nu for ſidſte Gang drikker med ſine Kæmper og Hofſinder. Op nu alle Kæmper!" vedblev Hjalte, „og ſtiller eder ſnart fra eders Friller! thi andet foreſtaaer eder nu, at berede eder mod det, ſom herefter følger. Op nu alle Kæmper, og væbner eder tilhobe!" Sprunge da op Romund Haarde og Rolf Snarhaandede, Svipdag og Beigald og Hvitſerk hin Raſke, Haklang den ſjette, Hardrefil den ſyvende, Hake hin Modige den ottende, Vøtt hin Stærke den niende, Starolf hed den tiende, den ellevte var Hjalte hin Høimodige og Bødvar Bjarke den tolvte; og han havde faaet Tilnavnet Bjarke eller Egſtyrke, fordi han ſkaffede alle Kong Rolfs Berſærker af Veien for deres Overmod og Hoffærdighed; men nogle dræbte han, ſaa at ingen af dem længere kunde trives for ham, thi de vare ſom Kvinder at regne imod ham, naar det kom an paa en Prøve, men anſaae ſig dog ſtedſe for hans Overmænd, og oplagde beſtandig ſvigefulde Anſlag imod ham. Bødvar Bjarke ſtod ſtrax op, iførte ſig ſin Vaabenruſtning, og ſagde: „Nu behøver Konning Rolf ſtolte Mænd, ſom alle have Hjertet paa det rette Sted, og ſom ikke ſtille ſig bag ved Kongen." Kong Rolf ſprang nu op, og uden mindſte Frygt tog han til Orde: „Fremtager os den bedſte Drik! thi vi ville førſt drikke, og være muntre, og ſaa udviſe, hvad for Mænd Rolfs Kæmper ere, og ſtræbe efter det me, at vor Manddom maa blive længe i Efterſlægtens Minde; thi her ere komne de ſtørſte og tapreſte Kæmper af alle omliggende Lande. Siger til Hjørvard og Skulde og deres Mænd, at vi ville drikke os lyſtige, før vi tage imod Skatten!" ſaa ſkete, ſom Kongen bød; Skulde ſvarede: „Ulig er min Broder Kong Rolf alle andre Mænd, og det er Skade for ſaadanne Mænd; men dog ſkulle vi nu alligevel engang ſlaae Hovedet paa Sømmet." I ſaadan Anſeelſe var Kong Rolf, at han var berømt baade af Venner og Uvenner.

Slagets Begyndelſe og Hjaltes Opmuntring og Samtale med Bødvar.

50. Kong Rolf ſprang nu op fra Høiſædet, da han havde drukket en Stund, og alle hans Kæmper ſkiltes nu fra den gode Drik og droge ud, undtagen Bødvar Bjarke, ham ſaae de ingenſteds, hvilket undrede dem meget, og de havde Mistanke om, at han enten var fangen eller ihjelſlagen. Saaſnart de vare komne udenfor, opſtod der en ſkrækkelig Kamp; Kong Rolf fulgte ſelv ſit Banner frem, og hans Kæmper paa begge Sider og det øvrige Mandſkab fra Borgen, hvilket det ikke er let her at opregne, men de kom nu kun til liden Nytte. Der fik man at ſee ſvære Hug i Hjelme og Brynier, og mange Sværde og Spyd at ſvinges i Luften, og ſaa mange Dynger af Lig, at alle Grunde vare bedækkede dermed. Hjalte hin Høimodige ſagde: „Mange Brynier ere nu forſlidte, og mange Vaaben ſønderbrudte, mange Hjelme forhuggede, og mangen kjæk Riddersmand ſtødt af Heſten; dog er vor Konning end ved freidigt Mod, thi han er nu ſaa glad, ſom da han ſad og drak Øl, og han ſvinger nu ſit Glavind med begge Hænder tillige, og han

er heel ulig andre Konger i Kamp, thi ſaa ſynes han mig, ſom han havde tolv Mænds Styrke; mangen tapper Mand har han fældet, og nu faaer Kong Hjørvard at føle, at Sværdet Skøfnung bider, og det ſynger høit i deres Hjerneſkaller;" thi det var Skøfnungs Natur, at det lød høit, naar det traf paa Benene. Der blev nu kæmpet med ſaadan Heftighed, at intet holdt Stand mod Kong Rolf og hans Kæmper. Kong Rolf ſvang nu Skøfnung, ſaa det var et Under at ſee paa, og Kong Hjørvards Hær blev meget formindſket, og hans Folk faldt for Fode. Nu ſeer Hjørvard og hans Mænd, hvorledes en ſtor og ſtærk Bjørn gaaer foran Kong Rolfs Mænd, og beſtandig tæt foran Kongen ſelv; den dræbte flere Mænd med ſine Kløer, end fem af Kongens andre Kæmper; Hug og Skudvaaben glede uden Virkning ned af den, men den nedſtyrtede Mænd og Heſte, ſaa mange, ſom kom den nær, og knuſte Folk med ſine Tænder, ſaa der blev en jammerlig Hylen i Kong Hjørvards Hær. Hjalte ſeer ſig nu om, og ſavner ſin Stalbroder Bødvar, og ſiger til Kong Rolf: „Hvorledes mon det forholde ſig, at Bødvar unddrager ſig nu, og er ikke hos Kongen, ſaadan og ſaa ſtor en Kæmpe ſom vi have holdt ham for, og ſom han ſaa ofte har viiſt ſig?" Kong Rolf ſvarede: „Nogenſteds maa han være, ſom os bedſt maa gavne, om han er ſig ſelv raadig. Udviis du dit ſkjønne Mod, og gaae frem ad, men laſt ham ikke, thi ingen af eder er hans Lige, det ſiger jeg, uden at gjøre nogen af eder Bebreidelſe, thi I ere alle meget tapre Kæmper." Hjalte tog ſig dog for at løbe hjem til Kongens Hal, og da han kom ind, ſaae han Bødvar ſidde der ganſke ørkesløs. „Hvor længe ſkulle vi tøve efter den drabeligſte af Kæmper," ſagde da Hjalte, „og er dette en ſørgelig Hændelſe uden Lige, at du ſtaaer ikke paa din Plads, og forſøger dine kraftfulde Arme, ſom ere ſaa ſtærke ſom mæſkede Bjørne. Op nu, Bodvar Bjarke, min Overmand! eller jeg brænder Huſet op tilligemed dig ſelv, thi det er en Hovedſkam for en ſaadan Kæmpe, ſom du er, at Kongen ſkal ſtille ſig i Fare for os, og da miſter du derved din ſtore Berømmelſe, ſom du i ſaa lang Tid har haft.” Bodvar ſtod nu op, ſukkede og ſagde: „Ei tør du, Hjalte! at ſkrække mig, thi jeg er ikke frygtſom, og jeg er nu ganſke færdig til at drage med; da jeg var ung, ſkyede jeg hverken Ild eller Jern; Ild har jeg kun enkelte Gange forſøgt, men Jern har jeg ſtundum udholdt, og jeg har ei unddraget mig fra nogen af disſe Dele hidindtil, og du ſkal med Sandhed ſige, at jeg er fuldkommen villig til at ſtride; beſtandig har Kong Rolf kaldt mig Kæmpe fremfor ſine andre Mænd, og jeg har desuden meget at gjengjelde ham, førſt Svogerſkabet, dernæſt tolv Gaarde og mange Koſtbarheder, han har givet mig; jeg fældte Berſærken Agnar, ſom tillige var Konge, og denne Daad har længe været i Folks Minde.” Dernæſt opregner han mangt et Storværk, ſom han havde udført, hvorved han var bleven mange Mænds Bane, og bad ham ſaa troe, at han uden Frygt vilde gaae til Kampen; „men dog troer jeg,” ſagde han, „at vi her have langt ſtørre Vidunder at ſtride imod, end nogenſteds, hvor vi tilforn ere komne; men du har ikke, Hjalte! været Kongen til ſaa ſtor Tjeneſte med dette Foretagende, ſom du troer; thi ſaa vidt var det nu næſten kommet, at man ikke vidſte, til hvem Seiren vilde vende ſig; dog har der nu denne Gang mere manglet dig Forſtand end Velvillie mod Kongen, og ingen anden af hans Kæmper, uden du og Kongen, ſkulde have været i Stand til at kalde mig ud; thi hver anden ſkulde jeg have dræbt; men nu nærmer ſig Skjæbnens Beſlutning, at intet Raad mere kan hjælpe, og ſiger jeg dig med Sandhed, at nu kan jeg i mange Henſeender mindre yde Kong Rolf Hjælp, end før du kaldte mig herfra." Hjalte ſagde: „Klart er det, at jeg er dig og Konning Rolf meſt forbunden, men det er dog vanſkeligt at finde Raad i ſaadanne Tilfælde.

Om Bodvar Bjarkes og Hjalte hin Hoimodiges Fremgang og Ordſkifte.

51. Efter denne Hjaltes Opmuntring ſtaaer Bødvar op, og gaaer ud til Kampen; da forſvandt Bjørnen ſtrax af Syne af Kong Rolfs Hær, og nu begyndte Kampen at falde dem beſværlig; thi Dronning Skulde havde, der hvor hun ſad i ſit ſorte Telt paa ſit Tryllehjal, ikke kunnet komme afſted med ſine Kunſter, ſaa længe Bjørnen var i Kong Rolfs Hær. Det ſkifter nu ſaa om, ſom om mørk Nat kom efter en klar Dag, og Kong Rolfs Mænd ſee en ſkrækkelig Galt komme frem af Hjorvards Hær, i Størrelſe ei mindre end en tre Vintres Kvie; den var ulvegraa af Farve, og Pile fløi ud af hver af dens Børſter, og dræbte paa denne uſædvanlige Maade Kong Rolfs Hofſinder hobeviis. Bødvar Bjarke fældte nu for Fode, og hug baade til venſtre og høire, og tænkte nu ikke paa andet, end at nedhugge ſaa mange ſom muligt, førend han faldt; den ene ſtyrtede da for ham tvært over den anden; blodige vare hans Arme lige op til Skuldrene, og døde Kroppe

laae dyngeviis paa alle Sider trindt omkring ham. Han ſtillede ſig an, ſom han var raſende; men ſaa mange Mænd af Kong Hjørvards og Skuldes Hær, ſom han og flere andre Kong Rolfs Kæmper end dræbte, ſaa gik det dog med ſaadant et Vidunder, at deres Hær aldrig derfor blev tyndere, og det var, ſom ingen udrettede noget, og aldrig tyktes de at have været i ſaadan vidunderlig Kamp. Da tog Bødvar til Orde: „Drøi tykkes mig Skuldes Hær, og jeg har Mistanke til, at de Døde ſvæve her, og ſtaae atter op, og ſtride imod os; og det vil være en vanſkelig Sag, at kæmpe mod Gjengangere; og ſaa mange Been, ſom her ere kløvede, og Skjolde ſønderſplittede, og Hjelme og Brynier huggede i ſmaa Stykker, og Høvdinger fældte til Jorden, ſaa ere de Døde dog de grummeſte at kæmpe imod; thi vi have ingen Magt imod dem. Men hvor er nu den af Konning Rolfs Kæmper, ſom udæſkede mig, og ſom ſaa ofte tilſkyndte mig at gaae ud, før jeg vilde give ham Svar? Nu ſeer jeg ham ikke, og jeg er dog ei vant til at bagtale Folk." Derpaa ſagde Hjalte: „Deri ſiger du Sandheds Ord, du pleier ikke at bagtale Folk; men her ſtaaer den Mand, ſom hedder Hjalte; jeg har endnu Evne til at udrette noget, og der er ikke langt imellem os, og nu har jeg tapre Mænds Biſtand nødig, thi alle Dækningsvaabnene ere huggede af mig, og, ſkjønt jeg tykkes, at jeg dræber Folk for Fode, formaaer jeg dog ikke at hævne alle de Hug, ſom jeg erholder; dog ſkal jeg ei ſkaane mig, om vi ſaa i Aften ſkulle gjæſte i Valhal; thi viſt ere vi aldrig ſtødte paa et ſaadant Under, ſom paa denne Dag; men længe have vi ſeet Varsler paa de Hændelſer, ſom nu foreſtaae." Bødvar Bjarke tog til Orde: „Læg Mærke til, hvad jeg nu ſiger: jeg har nu kæmpet i tolv ſtore Hovedſlag, og altid haft Ord for at være en uforſagt Helt, og har ikke givet efter for nogen Berſærk; jeg tilſkyndte Kong Rolf at beſøge Kong Adils; der mødte vi vel nogle liſtige Kunſter; men det var af liden Betydenhed imod dette Djævelſkab, ſom nu trykker mit Hjerte ſaa haardt, at jeg ikke ſvinger Sværdet med ſamme Glæde ſom tilforn; jeg mødte Kong Hjørvard nys i det førſte Angreb, og vi kom ſtrax i Kaſt med hinanden, men ingen af os kjælede for den anden; der ſkiftede vi nu Vaaben en Stund, og han gav mig et Sting, ſaa jeg kunde føle Dødens Nærmelſe; men jeg hug ham Haand og Fod væk, og det andet Hug traf i hans Skulder, ſaa jeg kløvede ham ned i Siden og Ryggen, og ſaaledes ſtønnede han derved, at han ei aandede mere; men da han nu havde ſovet en Stund, og jeg troede ham død, ſaa vil viſt faa findes hans Lige, thi han ſtred lige ſaa djærvelig derefter ſom tilforn, og jeg kan aldrig ſige, hvad Kræfter han nu har. Her ere nu ſaa mange Mænd ſammenkomne, mægtige og fornemme, imod os, og fra alle Verdens Hjørner drive de ſammen, ſaa at man ei kan udholde Kamp imod dem; men Odin kan jeg ikke kjende iblandt dem, og jeg bærer dog ingen Tvivl om, at han jo maae ſvæve her imod os, den fule og troløſe Herians Søn[1], kunde nogen viſe mig, hvor han ſtod; jeg ſkulde da kryſte ham ſom en anden, den mindſte og elendigſte Muſeunge, og kunde jeg blot faae ham imellem Hænderne, det onde øgleforgiftige Væſen ſkulde da vorde ſkammeligen medhandlet; thi hvo kunde bære mere heftigt Had i Sindet end jeg, naar han ſaae ſin Drot og ſin Herre ſaa medhandlet, ſom vi nu ſee vor." Hjalte ſagde: „Ei er Skjæbnen let at bøie, og det nytter ikke at ſtaae imod Naturen." Dermed ſluttede de deres Samtale.

---

[1] ſaa kaldtes ſtundum Odin; Herian bemærker den Krigførende.

Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Fald og Hævnen efter dem.

52. Kong Rolf værgede ſig vel og mandig og med ſtørre Tapperhed, end nogen Mand vidſte Mage til; man trængte haardt ind paa ham, og alle de udſøgteſte af Kong Hjørvards og Skuldes Mænd ſloge en Kreds trindt omkring ham. Skulde var nu ogſaa ſelv kommen til Kampen, og anſporede med Hidſighed ſine Uhyrer til at gaae løs paa Kong Rolf; thi hun ſaae, at hans Kæmper ikke vare ham nær; og det var juſt det, ſom Bodvar Bjarke og flere af Kæmperne ſtorligen angrede, at de da ikke kunde yde deres Herre Hjælp; thi de vare nu ligeſaa begjerlige efter at døe med ham, ſom de havde havt Lyſt til at leve med ham, da de vare i deres blomſtrende Ungdom. Nu var hele Kong Rolfs Hunstrop falden, ſaa at ikke een Mand ſtod mere paa Benene, men de fleſte af Kæmperne vare dødelig ſaarede; og dette gik nu, ſom rimeligt var, ſagde Meſter Galterus, at Menneſkekræfter ikke kunne ſtaae imod ſaadan Djævels Kraft uden Guds almægtige Biſtand, „og det ene var til Hinder for din Seier, Konning Rolf! at du ikke havde nogen Oplysning om din Skaber." Nu opkom der ſaadant et Trolddoms Uveir, at Kæmperne begyndte at ſtyrte, den ene tvært over den anden. Kong Rolf ſlap dog ud af Skjoldborgen, men var ſom opgiven af Mødighed, og kort at berette, der faldt Kong Rolf, og alle hans Kæm-

per med ſtor Berømmelſe; men hvor drøie Hug de deelte ud, før de faldt, det ſtaaer ikke til at beſkrive med Ord. Der faldt ogſaa Kong Hjørvard og hele hans Hær, og ikkun nogle faa Ridinger ſtode tilbage tilligemed Skulde. Hun lagde derpaa Kong Rolfs Rige under ſig, og ſtyrede det baade ſlet og i kort Tid. Elgfrode hævnede ſin Broder Bødvar Bjarke, ſom han havde lovet ham, tilligemed Kong Thorer Hundefod, ſom der berettes i Fortællingen om Frode, og de finge megen Biſtand fra Sverrig af Dronning Yrſa, og det ſiges, at Vøgger har været Hovedanfører. Med denne hele Hær droge de til Danmark mod Dronning Skulde, uden at hun tænkte derpaa, og de fangede hende, før hun kunde faae nogen Trolddom iværkſat. Alt hendes onde Pak dræbte de, men hende ſelv martrede de til Døde med alſkens Pinsler. Saaledes kom Riget igjen under Kong Rolfs Døttre, og hver drog til ſin Hjemſtavn. Over Kong Rolf blev en Høi opkaſtet, og hans Sværd Skøfnung lagt ved hans Side; ogſaa for hver Kæmpe blev en Høi opkaſtet, og nogle Vaaben lagte deri. Og ender her Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Saga.

Brudſtykker
af
det gamle Bjarkemaal

Solen er oprunden,
Ryſte Hanens Fjædre,
Tid er nu for Drenge
Tid Daad at gange;
Vaager, ſtedſe vaager,
Venner kjære,
Alle I ypperſte
Adils Uvenner!

Har hin Haardføre
Rolf den Skytte,
Ætgode Mænd, ſom
Flugt ei kjende;
Eder jeg vækker ei til Viin,
Ikke til Kvinders Tale,
Men jeg eder til Hildes
Haarde Leg[1] nu vækker.

* * *

Den gavmilde Konning
Sine Hirdmænd[2] ſkjenked[3]

---

[1] Kampgudindens Leg, d. e. Striden. [2] Hofſinder. [3] De følgende Benævnelſer ere alle Omſkrivninger paa Guldet, ſom for ſtørſte Delen grunde ſig paa eddiſke Myther, og for hvilke der gives Regler i Skalda.

Fenjas Arbeide[1],
Fafners Leie[2],
Glaſers Glandsløv[3],
Granes fagre Byrde[4],
Drøpners dyre Sved[5],
Ormens-Duun[2].

Den gjæve Fyrſte uddeelte,
Folk modtoge
Sifs Hovedhaar[6],
Haandens Is[7],
Den tvungne Odderbod[8],

---

[1]) Trælkvinderne Fenja og Menja malede ifølge Grotteſangen Guld for Kong Frode paa Kværnen Grotte. [2]) Over Guld rugede Fafner i en Orms Skikkelſe, derfor nævnes Guldet Ormens Duun, Hynde eller Leie. [3]) I Asgaard foran Valhals Dørre ſtod den deilige Lund Glaſer, hvis Løv vare røde ſom Guld. [4]) Efterat Sigurd havde overvundet Fafner, bortførte han dennes Guld paa ſin Heſt Grane. [5]) Af Ringen Drøpner, ſom Dværgen Brok havde bragt Odin, dryppede hver niende Nat otte ligeſaa tunge Ringe, ſom her benævnes dens Sved. [6]) Loke havde ved Liſt afklippet Sifs deilige Haar, men han blev af Thor tvungen til at formaae Svartalferne til at ſmede et Hovedhaar af puren Guld til hende iſtedenfor hint. [7]) Guldet benævntes Haandens Ild formedelſt dets røde Farve og dets Afbenyttelſe til Fingerringe; paa lignende Maade benævnes her Sølvet, formedelſt dets hvide Farve, Haandens Iis. [8]) Odin, Loke og Hæner traf paa en Vandring ved en Aa en Odder, ſom ſad og aad en Lax. Loke ihjelſlog den, og de ſlæbte den derefter hen til en Bonde, ved Navn Reidmar, og bade ham om Natteherberge, ſigende, at de ſelv førte Mad med ſig. Men denne Odder var egentlig Reidmars Søn Oter, ſom havde paataget ſig denne Skikkelſe; Reidmar hidkaldte derfor ſine andre Sønner Fafner og Regin, og ophidſede dem til at hævne deres Broder. Da bleve Aſerne bundne, og maatte betale ſaa meget Guld, ſom der kunde rummes i Odderens afſlaaede Skind og tillige beklædes uden omkring det. Det var den Bod eller de Bøder, ſom Aſerne ble-

Freias Taarer[1],
Flodens Ild[2],
Ides glindſende Ord[3].

Krigeren glæded
Mange Folk med
Thjasſes Arveſkifte[3],
Prydede vi ginge!
Den kampdjærve Høvding
Skjenked de Tapre
Rhinens røde Malm[2],
Niflungers Trætteæmne.

* * *

Saa ſkal jeg ham kvæle,
Som den mørkanſigtede
Skovbjørns Bedrager
Kvæler Væggens Beboer[4].

* * *

---

ve tvungne til at betale for Odderens Drab. Dette Guld, hvorover Fafner ſiden, ſom, der fortælles, rugede i en Orms Skikkelſe, indtil Sigurd efter Fafners Drab bortførte det, blev længe et Tviſtens Æble i Niflungernes Slægt, hvorom Vølſunga Saga, 14de Kap. og følgende, giver nøiere Beretning.

[1]) Freias, eller ſom hun her i Texten kaldes, Mardøls Mand Oder drog lang Vei bort; Freia græd da over ham, og hendes Taarer vare røde ſom Guld. [2]) Aſerne vare til Gjæſtebud hos Æger, Havets Gud; denne lod da indbære paa Gulvet ſkinnende Guld, ſom oplyſte Salen ligeſom Ild eller Lys; deraf kaldes Guldet Søens eller Flodernes Ild. [3]) Da Jætterne Thjasſe, Ide og Gang ſkiftede Arv efter deres Fader Ølvald, maalte de Guldet, ved hver Gang at tage ſaa meget, de kunde holde i Munden; deraf Guldets Benævnelſer, Jætters glindſende Ord og Thjasſes Arveſkifte. [4]) Væggens Beboer d. e. Muſen. Naar man ſammenholder dette Brudſtykke med de Udtryk om Odin, ſom i Rolf Krakes Saga, ſee ovenfor S. 100, lægges Bødvar Bjarke i Munden, ledes man paa

Rolf hin Høimodige
Paa Jordens Haar[1] er falden.

---

den Formodning, at dette Stykke af Bjarkemaal er Kilden til hin Beretning om Bødvars Udtryk, og at altſaa her ſigtes til Odin, hvorved Sagaens Udſagn, at Rolf og hans Kæmper ikke troede paa Odin, vinder Beſtyrkelſe.

[1] d. e. i Græsſet.

Vølſunga Saga

eller

Saga om Sigurd Fafnersbane.

Vølſunga Saga.

Sige bliver Konge i Huneland.

Her fortælles førſt om en Mand, ved Navn Sige, ſom ſagdes at være Odins Søn; en anden Mand er nævnt i Sagaen, ſom hed Skade, og var mægtig og drabelig; men dog var Sige, ifølge Beretningerne, endnu mægtigere og af høiere Byrd. Skade havde en Træl, ved Navn Brede, om hvem Sagaen ogſaa fortæller os noget; han forſtod ſig vel paa det, han ſkulde udføre, og beſad Idrætter og Færdigheder lige med, ja nogle endog fremfor dem, ſom bleve høit anſeete over ham. Det hændte ſig nu engang, at Sige drog paa Dyrejagt, og Trællen fulgte ham, og de jagede hele Dagen ligetil Aften; og da de om Aftenen bare Fangſten ſammen, havde Brede faaet mere end Sige; derover var denne ſaare misfornøiet, og ſagde, at han undrede ſig over, at en Træl ſkulde overgaae ham i Dyrejagt; han løb derfor til ham, og dræbte ham, og grov ſiden Liget ned i en Sneedrive. Om Aftenen drog han hjem, og fortalte, at Brede var reden fra ham i Skoven: „han var paa een Gang ude af mit Øieſyn," ſagde han, „ſaa jeg ei veed mere til ham." Skade fattede Mistanke til Siges Udſagn, og formodede, at det maatte være hans Svig, og at han vel havde dræbt Trællen; han udſendte derfor Folk for at lede efter ham, og ſaaledes endte Søgningen, at de fandt ham i Sneedriven. Da ſagde Skade, at den

Drive ſkulde for Eftertiden kaldes Brede-Drive, og efter den Tid har det været Skik, at benævne en ſtor Sneedrive ſaaledes. Det kom nu op, at Sige havde dræbt Trællen, og ſiden ſkjult ham; de kaldte ham da en Fredsbryder, og han maatte nu ikke forblive længere hjemme hos ſin Fader. Odin fulgte nu Sige bort af Landet ſaa lang en Vei, at det var en betydelig Reiſe, og han lod ei af, før han havde ført ham til Krigsſkibe. Da begav Sige ſig paa Krigstoge med det Mandſkab, ſom hans Fader før Skilsmiſſen havde overdraget ham, og han var ſeierſæl i Kampen, og ſaavidt kom hans Sag, at han omſider vandt ſig Land og Rige. Dernæſt gjorde han et anſeeligt Giftermaal, og blev en mægtig og vældig Konge; han herſkede over Huneland, og var en berømmelig Kriger. Han havde med ſin Kone en Søn, ſom hed Rerer; denne voxte der op hos ſin Fader, og blev ſnart ſtor af Væxt og en ypperlig Mand.

Vølſungs Fødſel og Giftermaal.

2. Nu blev Sige gammel; han havde mange Avindsmænd, ſaa at omſider endog de gjorde Anfald paa ham, hvem han bedſt troede; det var nemlig hans Kones Brødre. De anfaldt ham, da han mindſt tænkte derpaa, og var omgiven af faa Folk, ſaa at han blev overmandet, og faldt i denne Træfning med hele ſin Huustrop. Hans Søn Rerer var ikke tilſtede i Faren, og han fik ſiden af ſine Venner og Landshøvdingerne ſaa megen Hjælp, at han bemægtigede ſig baade Land og Kongedømme efter ſin Fader Sige. Og da han nu troede at have faaet faſt Fod i ſit Rige, mindedes han den Sag, ſom han havde med ſine Morbrødre, der havde dræbt hans Fader; han ſamlede ſig derfor et betydeligt

Mandſkab, drog med denne Hær mod ſine Frænder, da det ſyntes, at de tilforn havde opført ſig ſaaledes imod ham, at han nu vel kunde ſætte Slægtſkabet til Side; det gjorde han, og holdt ikke op, før han havde dræbt alle ſin Faders Mordere, i hvor vanſkelige de end vare ham at ſaae Bugt med. Nu tilegnede han ſig Lande, Rige og Gods, og han blev vældigere, end hans Fader Sige havde været. Han forhvervede ſig ſtort Bytte i Krigen, og tog ſig en ſaadan Kone, ſom han fandt at paſſe for ſig; men de vare meget længe ſammen, uden at have nogen Arving; dette bedrøvede dem begge ſaare, og de bade Guderne med ſtor Bekymring om, at de vilde ſkjenke dem et Barn. Det fortælles nu, at Frigga hørte deres Bøn, og ligeſaa Odin, hvad de bade ham om; han blev ikke raadvild, men tog ſin Ønſkemø[1], Jætten Rimners Datter, lagde et Æble i hendes Haand, og bød hende bringe det til Kongen. Hun tog imod Æblet, iførte ſig en Krageham, og fløi ſaa længe, indtil hun kom der, hvor Kongen opholdt ſig, og ſad paa en Høi. Hun lod da Æblet falde i hans Skjød; han tog dette Æble, og tyktes vide, hvad Egenſkab det beſad, og han gik da hjem fra Høien til ſine Mænd, og kom til Dronningen, og hun ſpiſte noget af Æblet. Det fortælles nu, at Dronningen fandt ſnart, at hun var frugtſommelig, men der led en lang Tid hen, inden hun kunde føde Barnet. Det indtraf nu, at Rerer ſkulde, ſom Konger pleie, drage i Leding for at frede om ſit Land. Paa denne

---

[1] Ønſkemø bemærker enten udkaaret, elſket Mø eller udvælgende Mø, Valkyrie, een af de Møer, ſom Odin ſendte til hver Strid, for at udkaare dem, ſom ſkulde falde og gjæſte hos ham i Valhal.

Færd hændte det ſig, at Rerer blev ſyg og døde, og agtede at beſøge Odin, hvilket mange i de Tider holdt for ønſkeligt. Med Dronningens Sygdom vedblev det at være det ſamme, ſaa at hun ikke kunde føde Barnet, og det varede ſaaledes ſex Aar, at hun havde denne Sot. Da fandt hun, at hun ikke kunde leve længe, og hun bød da, at man ſkulde udſkære Barnet, og hendes Bud blev efterkommet. Dette Barn var et Drengebarn, og denne Dreng var, da han kom for Lyſet, ſtor af Vext, ſom man kunde formode. Det er ſagt, at han kyſſede ſin Moder, før han døde; og, da han fik Navn, blev han kaldt Vølſung, og han blev Konge over Huneland efter ſin Fader; han blev tidlig ſtor og ſtærk og fuld af Mod i det, ſom man til den Tid holdt for Manddoms og Tapperheds Prøve; han blev den ſtørſte Kriger og ſeierſæl i de Træfninger, ſom han holdt paa ſine Krigstoge. Da nu Vølſung var bleven voxen, ſendte Rimner ham ſin Datter Ljod, ſom før blev omtalt, da hun drog med Æblet til Vølſungs Fader Rerer; Vølſung tog hende tilægte, og de levede længe og lykkelig ſammen, og havde ti Sønner og een Datter; deres ældſte Søn hed Sigmund, og Datteren Signe; de vare Tvillinger og i alle Henſeender de anſeeligſte og ſkjønneſte af Kong Vølſungs Børn, der dog alle vare djærve Folk, ligeſom det længe har været i Folkemunde og til Berømmelſe omtalt, hvilke drabelige Kæmper Vølſungerne have været, og at de, ſom det fortælles i gamle Sagaer, have udmærket ſig fremfor de fleſte baade i Skjønhed og Idrætter og alſkens Kæmpelyſt. Det berettes, at Vølſung lod bygge en ypperlig Hal, gjennem hvis Midte et ſtort Træ hævede ſig op, ſaa at dets Grene med fagre Blade ſkyggede over Hallens Tag, men Stammen ſtod ned i Hallen, og den kaldte de Brandſtokken[1].

Signe giftes med Siggeir, Goternes Konge.

3. Over Gotland herſkede paa den Tid en Konge, ſom hed Siggeir, og var mægtig og rig paa Folk. Han drog til Kong Vølſung, og beilede til Signe; dette Andragende optog baade Kongen og hans Sønner vel, men hun ſelv var uvillig dertil; imidlertid bad hun dog ſin Fader at raade for dette, ſom for alt andet, hvad hende angik. Kongen fattede da den Beſlutning at gifte hende med Siggeir, og hun blev trolovet med ham, og det blev beſtemt, at Bryllupsfeſten ſkulde holdes hos Kong Vølſung, og at Siggeir ſkulde drage did til denne Høitid. Kongen gjorde de bedſte Anrettelſer til Gildet, og da alt var beredt, kom Kong Vølſungs Gjæſter paa den beſtemte Dag, og ligeſaa Kong Siggeir, ſom ogſaa førte mange hæderlige Mænd med ſig. Det fortælles, at ſtore Ildſteder vare anbragte langs igjennem Hallen, men den ſtore før omtalte Abild ſtod i Hallens Midte. Nu berettes videre, at, idet Folk ſade ved Ilden om Aftenen, traadte en Mand ind i Hallen, der af Anſeelſe var alle ubekjendt; denne Mand var ſaaledes paaklædt, at han havde en ſpraglet Kappe over ſig, han var barbenet, og havde linnede Buxer, ſammenbundne om Benene; et Sværd bar han i Haanden og en ſid Hat paa Hovedet, og han var meget høi og aldrende at ſee til, og eenøiet[2]. Han gik til Brandſtokken, blottede Sværdet, og ſtak det i Bullen med ſaadan Kraft, at det trængte

---

[1] formodentlig fordi Ilden har været anbragt omkring ſamme.

[2] Af Beſkrivelſen kjender man ſtrax, at det var Odin, ſom efter Sagnene ofte aabenbarede ſig for ſin Slægt.

ind lige til Fæſtet. Ingen driſtede ſig til at hilſe paa denne Mand; han tog da til Orde, og ſagde: „Den, ſom trækker dette Sværd ud af Bullen, han ſkal have det til Gave af mig, og han ſkal ſelv ſande, at aldrig bar han bedre Sværd i Hænde, end dette er.” Derpaa gik denne gamle Mand ud af Hallen, og ingen vidſte, hvo han var, eller hvorhen han drog. De ſtode nu op, og ſparede ingen Møje for at trække Sværdet ud, og den holdt ſig for lykkeligſt, ſom førſt naaede det. De Fornemſte ginge førſt til, ſiden enhver af de andre, men der kom ingen, ſom fik det, thi det rokkedes ikke af Stedet, da de toge paa det. Da traadte Sigmund, Kong Volſungs Søn, til, og trak Sværdet af Bullen, og det var, ſom det ſad løſt for ham. Dette Vaaben ſyntes alle ſaa vel om, at ingen tyktes at have ſeet et ſaa godt Sværd; og Kong Siggeir tilbød Sigmund at opveie Sværdet med tre Gange ſaa meget Guld. „Du maatte have taget dette Sværd ligeſaa let ſom jeg, der hvor det ſtod,” ſagde da Sigmund, „om det ſømmede dig at bære det, men nu faaer du det aldrig, efterat det førſt er kommet i mine Hænder, om du end bød mig alt det Guld, ſom du eier.” Kong Siggeir blev vred ved denne Tale, og tyktes at der var givet ham et haanligt Svar; men ſom han var en meget ſnedig Mand, ſaa lod han ſom han ikke agtede paa denne Tale, og dog udtænkte han ſamme Aften den Gjengjeldelſe for dette, ſom ſiden blev iværkſat.

Kong Siggeirs og Signes Hjemreiſe.

4. Nu er det at berette, at Kong Siggeir gik i Seng til Signe denne Aften; men da Veiret næſte Dag var godt, ſagde Kong Siggeir, at han vilde reiſe hjem, og ikke tøve, indtil Veiret blev ſlettere, eller Søen uſeilbar.

Der tales ikke om, at Kong Vølſung eller hans Sønner ſøgte at holde paa ham, allerhelſt da de ſaae, at han var beſtemt paa at forlade Gildet. Da ſagde Signe til ſin Fader: „Ei har jeg Lyſt til at drage bort med Kong Siggeir, og ei kan jeg glæde mig ved ham, thi jeg veed af min Fremviisdom og vor Slægts medfødte Klogſkab, at der vil af dette Ægteſkab komme ſtor Ulykke over os, om det ikke bliver ſnart brudt igjen." „Ei ſkal du tale ſaa, Datter!" ſagde han, „thi det vilde være ſtor Skam baade for ham og for os, om vi bryde vort Ord mod ham, medens han er uſkyldig, og da viſe vi hverken Tro eller Venſkab imod ham, om dette bliver brudt; og vil han ilde gjengjelde os det, ſaa meget det ſtaaer i hans Magt, og det ſømmer ſig ene fra vor Side, at holde det Indgangne." Nu beredte Kong Siggeir ſig til Hjemreiſen, og da de droge fra Gjæſtebudet, bød han ſin Svigerfader Vølſung og alle hans Sønner hjem til ſig i Gotland til et anſeeligt Gjæſtebud, paa tre Maaneders Friſt, med alt det Følge, ſom han vilde have med ſig og ham paſſende kunde være; Kong Siggeir vilde nu gjengjelde den Mangel, der var i Bryllupsglæderne, da han, ganſke mod Folks Sædvane, ikke vilde forblive der mere end een Nat; Kong Vølſung lovede at komme paa den beſtemte Dag; derpaa ſkiltes Svogrene, og Siggeir drog hjem med ſin Kone.

Kong Vølſungs Fald.

5. Der fortælles nu om Kong Vølſung og hans Sønner, at de droge paa den faſtſatte Tid til Gotland efter deres Svogers, Kong Siggeirs, Indbydelſe; de havde tre Skibe ud fra Landet, alle vel udruſtede. De havde en heldig Reiſe, og kom med deres Skibe til Got-

land. Det var ſilde om Aftenen, og ſamme Aften kom Kong Vølſungs Datter Signe, og kaldte ſin Fader og ſine Brødre til en hemmelig Samtale; hun fortalte dem nu om Kong Siggeirs Forehavende, at han havde trukket en betydelig Hær ſammen, og at hun troede, at han agtede at ſvige dem. „Nu beder jeg eder," ſagde hun, „at I drage ſtrax tilbage til eders Rige, og ſamle ſaa meget Folk ſammen ſom muligt, og drage da ſelv hid, og hævne eder ſaa; men gaaer ei i denne Fare! thi I undgaae ikke hans Svig, hvis I ikke ville følge det Raad, ſom jeg giver eder." Da ſagde Kong Vølſung: „Det monne alle Folkefærd til Berømmelſe ſige, at jeg talte et Ord, før jeg blev født, og gjorde jeg det høitidelige Løfte, at jeg ſkulde hverken flye Ild eller Jern for Rædſels Skyld, og det har jeg holdt hidindtil; og hvi ſkulde jeg ei opfylde det nu paa min gamle Alder? og ei ſkulle Møer bebreide mine Sønner i Lege, at de frygtede for Døden, thi een Gang ſkal dog enhver døe, og Døden kan ingen undgaae; nu er det derfor mit Raad, at vi ingenlunde flye, men kæmpe paa det mandigſte; jeg har nu ſtredet hundrede Gange, og har haft ſtundum mere Mandſkab, ſtundum mindre, og jeg har ſtedſe haft Seier, og det ſkal ei ſpørges, at jeg flyer eller beder om Fred." Nu græd Signe ſaare, og bad, at hun maatte lade være at drage tilbage til Kong Siggeir; men Vølſung ſagde: „Du ſkal tilviſſe drage hjem til din Mand, og forblive hos ham, hvordan det end gaaer med os." Signe gik da hjem, men de beredte ſig om Natten; og om Morgenen, ſaaſnart det dagedes, bød Kong Vølſung alle ſine Mænd ſtaae op, gaae i Land, og berede ſig til Kamp. Da ginge alle i fuld Ruſtning i Land, og det varede nu ei længe, før

Kong Siggeir kom med hele ſin Hær; der blev en meget haard Kamp imellem dem, og Kongen opmuntrede ſine Folk paa det hidſigſte til Fremgang; det er ſagt, at Kong Vølſung og hans Sønner ginge otte Gange igjennem Kong Siggeirs Fylkinger den Dag, og hug til begge Sider. Og da de agtede end at gjøre ſaa, da faldt Kong Vølſung midt i ſin Slagorden, og med ham alle hans Folk, undtagen hans ti Sønner, fordi de havde at gjøre med langt ſtørre Overmagt, end de kunde modſtaae. Nu bleve alle Vølſungs Sønner tagne til Fange, ſatte i Baand, og førte bort. Signe fik da at vide, at hendes Fader var dræbt, men hendes Brødre fangne og beſtemte til Døden; og hun kaldte nu Kongen til Samtale med ſig: „Jeg vil bede dig," ſagde hun, „at du ei lader mine Brødre ſaa haſtig dræbe, men lad dem hellere ſætte i Fjæder, thi det gaaer mig, ſom Ordſproget ſiger, at Øiet ynder, ſaa længe det ſkuer, men jeg beder ikke for dem længere, da jeg veed, at det ei vil nytte." Da ſvarede Kong Siggeir: „Afſindig eſt du og galen, at du beder mere Modgang over dine Brødre, end at de blive dræbte; men dog ſkal dette tilſtaaes dig, thi des bedre tykkes mig, jo ſtørre Lidelſer de udſtaae, og jo længere Kval de have, førend de døe." Han lod det da være, ſom hun bad, og der blev tagen en ſtor Fjæder eller Træbøile, og lagt paa Fødderne af de ti Brødre etſteds i Skoven, hvor de nu ſade hele den Dag til Natten. Men om Midnat kom der fra Skoven en gammel Elg eller Elsdyr, baade ſtor og grum, derhen hvor de ſade i Fjæder; den bed een af Brødrene til Døde, aad ham heelt op, og foer ſiden bort. Morgenen derefter ſendte Signe den Mand, ſom hun troede bedſt, til ſine Brødre, for at faae at vide, hvordan det gik dem, og da han kom tilbage, berettede han hende, at een af dem var død; det ſyntes hende haardt, om det ſkulde gaae dem alle ſaa, uden at hun kunde hjælpe dem; men kort er derom at fortælle, den ſamme Elg kom i ni Nætter efter hinanden om Midnat, bed een ad Gangen ihjel, og opaad ham, og blev ved, indtil de alle vare opædte, ſaa at Sigmund var den eneſte, der var tilbage; og før den tiende Nat ſendte Signe nu den Mand, til hvem hun ſatte Tiltro, til ſin Broder Sigmund, gav ham Honning, og bød ham at ſmøre Sigmunds Anſigt dermed, og lægge noget i Munden paa ham; han gik nu til Sigmund, og gjorde, hvad ham var budet, og drog derpaa hjem. Om Natten derefter kom den ſamme Elg, ſom ſædvanlig, og agtede at bide ham ihjel, ligeſom hans Brødre; men nu fornemmer den Lugten af ham, der hvor han var overſmurt med Honning, og ſlikker hele hans Anſigt med ſin Tunge, og rækker ſiden Tungen ind i Munden paa ham; han benyttede Leiligheden, og bed den i Tungen; den ſtod faſt imod, og rykkede haardt til ſig, og ſparkede Foden imod Fjæderen, ſaa at denne kløvedes heelt ſønder, men han holdt ſaa faſt, at Tungen gik af Elgen oppe ved Tungerødderne, og ſaaledes fik den ſin Bane. Men det er ſomme Mænds Sagn, at den ſamme Elg var Kong Siggeirs Moder, og at hun ved ſin Trolddom og Hexeri havde paataget ſig denne Skikkelſe.

Sigmund dræber Kong Siggeirs Sønner.

6. Nu var Fjæderen brudt, og Sigmund løs, og han opholdt ſig nu der i Skoven. Men Signe ſendte Bud derhen, for at faae at vide, hvordan det gik, og om Sigmund var i Live; og da de kom, fortalte han

dem hele Tildragelſen, hvorledes det var gaaet med ham og Elgen, og de droge hjem, og fortalte Signe, hvad der var ſkeet. Hun drog nu ud til ſin Broder, og de fattede den Beſlutning, at han ſkulde indrette en Hule under Jorden i Skoven. Der forløb nu ſaaledes en Tid, i hvilken Signe ſkjulte ham der i Skoven, og ſendte ham, hvad han behøvede, men Kong Siggeir ſtod i den Formening, at alle Vølſungerne vare døde. Kong Siggeir havde to Sønner med ſin Kone, og der fortælles nu, at, da den ældſte Søn var ti Aar, ſendte Signe ham til Sigmund, at han ſkulde yde ham Biſtand, om han vilde forſøge paa at hævne ſin Fader. Drengen drog da til Skoven, og kom ſilde om Aftenen til Sigmunds Hule; Sigmund tog vel imod ham, og ſagde, at han ſkulde lægge Dei til deres Brød: „Jeg vil," ſagde han, „imidlertid gaae at hente Brænde;" og han gav ham en Meelbælg, men gik ſelv at hente Brændet. Men da han kom tilbage, havde Drengen ikke lagt Brødet; og da Sigmund ſpurgte, om Brødet var færdigt, ſvarede han: „Jeg tørde ikke røre ved Meelbælgen, thi der laae noget Levende i Melet." Da tyktes Sigmund, at denne Dreng ikke beſad ſaa meget Mod, at han kunde være tjent med ham, og da han igjen traf Signe, ſagde han til hende, at han var ikke bedre hjulpen, uagtet han havde denne Dreng hos ſig. „Dræb ham da!" ſagde Signe, „thi han bør da ikke leve længere;" og ſaa gjorde han. Nu forløb den Vinter, og Vinteren derpaa ſendte hun ſin yngſte Søn til Sigmund, og tør man ikke at forlænge Fortællingen herom, det gik ſom før, at han dræbte ogſaa denne Dreng efter Signes Raad.

Sinfjøtles Ophav.

7. Det hændte ſig engang, da Signe ſad i ſit Kammer, at der kom en meget troldkyndig Seidkone[1] til hende; Signe tiltalte hende ſaaledes: „Jeg vil at vi ſkifte Ham;" hvorpaa hun ſvarede: „Derfor maa du raade;" og nu gjorde hun ſaa ved ſin Kunſt, at de ſkiftede Udſeende, og Seidkonen ſatte ſig i Signes Sæde, efter hendes Raad, og lagde ſig i Sengen hos Kongen om Aftenen, og han mærkede ikke andet, end det var Signe. Men om Signe er det at fortælle, at hun drog til Hulen til ſin Broder, og bad ham om Natteherberge, „Jeg har forvildet mig i Skoven," ſagde hun, „og veed ei, hvor jeg er kommen hen." Han ſagde, at hun kunde blive der, og at han ei vilde nægte en Kvinde Huusly, da han troede at kunne være vis paa, at hun ikke vilde ſaaledes lønne ham den gode Modtagelſe, at hun vilde forraade ham. De ginge da ind i Hulen, og ſatte ſig ned at ſpiſe; han kaſtede ofte Øinene paa hende, og fandt Kvinden væn og fager. Men da de vare mætte, ſagde han til hende, at han ønſkede at de begge ſkulde ligge i een Seng om Natten; hun ſatte ſig ikke derimod, og han havde hende der i tre Nætter, hvorefter hun drog hjem til Seidkonen igjen, og bad at de atter ſkulde ſkifte Udſeende, hvilket denne ogſaa bevirkede. Men da Tiden var omme, fødte Signe et Drengebarn, og denne Dreng blev kaldt Sinfjøtle, og da han voxte op, blev han baade ſtor og ſtærk og ſkjøn af Udſeende; han ſlægtede meget Vølſungerne paa, og var ikke fuldt ti Vintre, da Signe ſendte ham til Hulen til Sigmund. Hun havde gjort den Prøve paa ſine førſte Sønner, før hun ſendte dem til Sigmund,

---

[1]) ſee foran S. 11.

at hun ſyede Kjortelen faſt paa Armene i Hud og Kjød; de udholdt det ilde, og ſkrege derved; ſaaledes gjorde hun nu ogſaa ved Sinfjøtle, men han ſkiftede ikke Mine derved. Hun ſlagede da Kjortelen af ham, ſaa at Huden fulgte med Ærmerne, og ſagde, at det vilde blive ham ſmertefuldt; men han ſagde: „Saadan Smerte agte Volſunger ringe.” Drengen kom nu til Sigmund; da bød Sigmund ham at ælte Dei af deres Meel, medens han opſøgte Brænde, og han gav ham en Bælg, og gik efter Brændet; men da han kom tilbage, var Sinfjøtle allerede færdig med Bagningen. Da ſpurgte Sigmund, om han havde fundet noget i Melet; han ſvarede: „Jeg havde Mistanke om, at der maatte være noget Levende deri, ſaaſnart jeg begyndte at ælte, og jeg har nu æltet det med, ſom var deri.” Sigmund ſagde, og loe derad: „Ei tillader jeg dig at æde af dette Brød i Aften, thi deri har du æltet den værſte Edderorm.” Sigmund var ſaa drabelig en Mand, at han kunde æde Gift, uden at det ſkadede ham; Sinfjøtle taalte vel, at Edder kom uden paa ham, men han udholdt ikke at æde eller drikke det.

Sigmunds Hævn og Helges Fødſel.

8. Det fortælles nu, at Sigmund holdt Sinfjøtle endnu for ung til at deeltage i Hævnen, og vilde førſt vænne ham til nogle beſværlige Foretagender; derfor droge de om Sommeren ud vidt omkring i Skoven, og dræbte Folk, for at forhverve ſig Bytte. Da fandt Sigmund, at han ſlægtede Volſungerne paa, dog tænkte han, at han maatte være Kong Siggeirs Søn, og ſyntes, at han havde noget af ſin Faders Ondſkab, men Volſungernes Kæmpemod, og holdt for, at han vilde

blive ſine Frænder meget lig. Han mindede ofte Sigmund om Hævnen efter ſin Fader, og tilſkyndte ham at dræbe Kong Siggeir. Nu hændte det ſig engang, da de droge ud i Skoven for at forhverve ſig Gods, at de fandt et Huus og to Mænd ſovende derinde med tykke Guldringe paa; de vare Kongeſønner, og en Uſkjæbne havde rammet dem, thi Ulvehamme hang over Huſet over dem, og kun hvert tiende Døgn kunde de komme ud af Ulvehammene. Sigmund og Sinfjøtle fore i Hammene, og kunde ei komme ud af dem igjen, thi de havde end den ſamme Egenſkab ſom før, og de tudede nu ſom Ulve, og begge forſtode Stemmen. Nu holdt de ſig til Skovene, og hver af dem foer ſin Vei; men de gjorde den Aftale imellem ſig, at de ſkulde vove Anfald, om der endog vare ſyv Mænd for dem, dog ei flere; men den, der blev anfaldet med Ufred, ſkulde lade Ulveglammet høre. „Lad os ei bryde denne Aftale," ſagde Sigmund, „thi du er ung og fuld af Driſtighed, og man vil ſnart forſøge paa at gjøre Jagt efter dig." Enhver af dem drog nu ſin Vei, og da de vare adſkilte, traf Sigmund paa nogle Mænd, og lod Ulveglammet lyde; og da Sinfjøtle hørte det, foer han til, og dræbte dem alle. De adſkilte ſig atter, og da Sinfjøtle var kommen længere frem i Skoven, fandt han elleve Mænd, og det gik ſaa, at han dræbte dem alle. Nu blev han mødig, gik hen under en Eg, for at hvile ſig der. Siden kom Sigmund til, og ſagde: „Hvi kaldte du ikke?" „Ei vilde jeg kalde dig til Hjælp, for at dræbe elleve Mænd," ſvarede Sinfjøtle. Da ſprang Sigmund ſaa haardt ind paa ham, at han vaklede og faldt. Sigmund bed ham foran i Struben, men den Dag kunde de endnu ikke komme ud af Ulvehammene; han lagde ham derfor paa ſin Ryg, og bar ham hen i Hytten, og ſad over ham, og bad Troldene tage Ulvehammene; Sigmund ſaae da en Dag to Væſeler, af hvilke den ene bed den anden i Struben, hvorpaa den løb til Skoven, og tog et Blad, og lagde det over Saaret, og Væſelen ſprang ſtrax helbredet op. Sigmund gik ud, og ſaae da en Ravn komme flyvende med Bladet og bringe ham det; han lagde det over Sinfjøtles Saar, og denne ſprang ſtrax op, ſom om han aldrig havde været ſaaret; derefter gik de til Hulen, og bleve der, indtil de ſkulde fare ud af Ulvehammene; disſe toge de da, og opbrændte dem i Ilden, og gjorde det Ønſke, at de ei mere ſkulde vorde nogen til Meen. I denne Uſkjæbne øvede de mange Heltegjerninger i Kong Siggeirs Rige, og da Sinfjøtle havde naaet ſin modne Alder, troede Sigmund, at han havde prøvet ham tilſtrækkelig. Det varede da ei længe, før Sigmund vilde ſøge at hævne ſin Fader, om det vilde lykkes ham. De droge da en Dag bort fra Hulen, og kom til Kong Siggeirs Gaard ſilde om Aftenen; de gik ind i Forſtuen, ſom var foran Hallen; der vare Ølkar inde, bag hvilke de ſkjulte ſig. Dronningen vidſte, hvor de vare, og gik til dem; og da de kom ſammen, toge de det Raad, at ſøge Faderhævnen, ſaaſnart det nattedes. Signe og Kongen havde to unge Børn, ſom gik og legede med Guldringe paa Gulvet, kaſtede dem langs Gulvet i Hallen, og løb dernæſt efter dem. En Guldring ſprang ud i Forſtuen, hvor Sigmund og Sinfjøtle ſade, men Drengen løb efter, for at opſøge den; han ſaae da to Mænd ſidde der, ſtore og barſke af Udſeende, ſom havde ſide Hjelme og hvide Brynier, og han løb nu ſtrax ind i Hallen til ſin Fader, og ſagde ham, hvad han havde ſeet. Kongen fattede Mistanke om, at der maatte være Svig under; men da Signe hørte, hvad de ſagde, ſtod hun op, tog begge Børnene, gik ud i Forſtuen med dem, og ſagde, at de ſkulde vide, at de havde aabenbaret dem, „og raader jeg eder, at I dræbe dem," føiede hun til. „Ei vil jeg dræbe dine Børn, om de end have forraadt mig," ſagde Sigmund, Sinfjøtle derimod lod ingen Tid forløbe, men trak ſit Sværd, dræbte begge Børnene, og kaſtede dem ind i Hallen for Kong Siggeir. Kongen ſtod da op, og eggede ſine Folk til at gribe de Mænd, ſom havde ſkjult ſig i Forſtuen om Aftenen. Kongens Mænd løb ſtrax ud, og vilde gribe dem, men de værgede ſig mandigen, og den ſyntes at være værſt faren, ſom var dem nærmeſt. Omſider bleve de dog overmandede, fangne og ſatte i Baand og Fjæder, og ſaaledes ſade de der hele denne Nat. Nu overveiede Kongen, hvilken Dødsmaade han ſkulde tillægge dem, at de kunde føle den ſaa længe ſom muligt, og om Morgenen derpaa lod han nu gjøre en ſtor Høi af Steen og Tørv, og da Høien var færdig, lod han ſætte en ſtor flad Steen i Midten af den, ſaa at den ene Kant af Stenen vendte op, den anden ned, og den var ſaa ſtor, at den deelte Rummet i to Dele, ſaaledes, at man ikke kunde komme fra den ene til den anden. Derpaa lod han Sigmund og Sinfjøtle tage og ſætte dem i Høien, hver paa ſin Side, efterſom det ſyntes ham værre for dem, om de ei begge vare ſammen, men dog kunde høre til hinanden. Men da Folkene nu vare ifærd med at tildække Høien med Græstørv, kom Signe dertil, og havde et Halmknippe i Armen, kaſtede det i Høien til Sinfjøtle, og bad Trællene ei lade Kongen det vide, hvilket de lovede, og derpaa blev Høien tillukket. Da nu Natten kom, ſagde Sinfjøtle til Sigmund: „Ei venter jeg, at der for det førſte en Tid vil mangle os Mad; thi her har Dronningen kaſtet Flæſk ind i Høien og viklet Halm derom.” Nu følte han atter paa Flæſket, og mærkede, at Sigmunds Sværd var indſtukket deri, hvilket han kjendte paa Fæſtet, da det var mørkt i Høien; dette fortalte han Sigmund, og de glædede ſig begge derover; Sinfjøtle ſkød nu Odden af Sværdet ind over Stenen, og ſtødte haardt paa det, Sværdet bed i Stenen; Sigmund tog nu ved Odden, og de riſtede derpaa imellem ſig, og de lode ei af at riſte, før det var fuldendt, ſom kvædet er:

Kraftfulde Sigmund
og Sinfjøtle
Riſted den ſtore
Steen med Sværdet.

Nu vare de løſe, og begge ſammen i Høien, og riſtede baade Stene og Jern, og ſaaledes kom de ud af Høien. De ginge nu hen til Hallen igjen, og da laae alle Mand i Søvn. De bare Ved til Hallen, og ſatte Ild i Veddet, men de, ſom vare inde, vaagnede ved Røgen, og ſaae Hallen brænde over ſig. Kongen ſpurgte, hvo der raadede for Ilden. „Her ere vi, jeg og min Søſterſøn Sinfjøtle,” ſagde Sigmund, „og agte at lade dig vide, at Vølſungerne ere ei alle døde.” Han bad dernæſt ſin Søſter at gaae ud og modtage hæderlig Medfart af ham, og vilde han ſaa bøde hende for den Harm, hun havde haft. Men hun ſvarede: „Nu ſkal du vide, om jeg har huſket Kong Siggeir for Vølſungs Drab: jeg lod dræbe vore Børn, fordi de vare for ſene til at hævne min Fader, og jeg drog i Skoven til dig i en Spaakvindes Skikkelſe, og er Sinfjøtle vor Søn; og han har ſaa meget Kæmpemod, fordi han baade er Konning Vølſungs Sønneſøn og Dotterſøn; jeg har nu anvendt alle Midler, for at Siggeir ſkulde være Døden vis, og jeg har gjort mig ſaa megen Umage for, at Hævnen kunde vorde fuldbragt, at jeg nu ei længere kan leve; og ſkal jeg nu lige ſaa villig døe med Kong Siggeir, ſom jeg nødig levede med ham." Derpaa kysſede hun ſin Bröder Sigmund og Sinfjøtle, bød dem Farvel, og gik ind i Ilden; der døde Signe og Kong Siggeir og alle hans Hofſinder. Frænderne ſamlede nu Mandſkab og Skibe, og Sigmund begav ſig hjem til ſit fædrene Rige, og fordrev derfra den Konge, ſom havde bemægtiget ſig Regjeringen der efter Kong Vølſung. Sigmund blev nu en mægtig Konge, berømmelig og viis, vældig og daadfuld; han havde en Kone, ved Navn Borghild, og med hende to Sønner, Helge og Hamund. Da Helge var født, kom Spaakvinder til, og forudſagde hans Skjæbne, ſigende, at han ſkulde blive den navnkundigſte af alle Konger. Sigmund var da kommen fra Kampen, og gik med et Løg[1] imod ſin Søn, og hermed gav han ham Navnet Helge, og i Navnefæſte Ringſtad[2] og Solfjeld og et Sværd, og ønſkede ham at voxe op i Hæder, og ſlægte Vølſungerne paa; han blev høimodig og venneſæl, og i alle Færdigheder overgik han de fleſte andre. Det fortælles, at da han var femten Aar gammel, drog han ud paa Krigstoge. Helge var Konge over Hæren, men Sinfjøtle var ſat ham til Medhjælp, og de anførte begge Krigsfolket.

---

[1] Løg var høit anſeet af de gamle Nordboer, ſom ſatte Tillid til dets lægende Kræfter, iſær ogſaa dets Virkning til at betage Maden den Gift, ſom maatte indeholdes i ſamme.
[2] ſandſynlig Ringſted i Sjælland.

Helge fælder Kong Hødbrod, og ægter Sigrun.

9. Det ſiges, at Helge paa ſine Krigstoge traf paa en Konge, ſom hed Hunding; han var en mægtig Konge, havde en talrig Hær, og raadede over Lande[1]. Det kom til et Slag imellem dem, og Helge gik heftig frem, og ſaa endtes Kampen, at Helge vandt Seier, men Kong Hunding faldt tilligemed en ſtor Deel af hans Folk. Nu holdt Kong Helge for, at han havde gjort ſtor Fremgang, da han havde fældet ſaa mægtig en Konge. Men Kong Hundings Sønner udbøde en Hær imod ham, og vilde hævne deres Fader; de holdt et haardt Slag, og Kong Helge gik igjennem Brødrenes Slagorden, trængte frem til Kong Hundings Sønners Banner, og fældte der Hundings Sønner Alf og Eiolf, Hervard og Hagbard, og vandt en berømmelig Seier. Og da Helge drog fra Slaget, traf han i en Skov paa flere Kvinder, alle hæderlige af Udſeende, dog overgik een de øvrige; de rede pyntelig ſmykkede. Kong Helge ſpurgte den Fornemſte om Navn, og hun kaldte ſig Sigrun, og ſagde, at hun var Kong Høgnes Datter. Han ſagde da til hende: „Farer hjem med os, og værer os velkomne!” „Andet ſtaaer os nu for,” ſvarede hun, „end at drikke med dig.” „Hvad er det, Kongedatter?” ſagde Kong Helge, hun ſvarede: „Kong Høgne har lovet mig til Hødbrod, Kong Granmars Søn, men jeg har lovet, at jeg ikke vil have ham hellere end en Krageunge; men dog vil dette faae Fremgang, om du ei forhindrer det, gaaer med din Hær imod ham, og bortfører mig; thi med ingen Konge vil

---

[1] ifølge Edda over Hundland, formodentlig Hundborg og flere Herreder i Aalborg Stift, hvor end mange Stedsnavne pege paa lignende Afſtamning, f. E.: Hundborg, Hundſtrup, Hunetorp, Hune, Hundslund, nu Dronninglund.

jeg hellere bygge og boe, end med dig." „Stil dig tilfreds, Kongedotter!" ſagde han, „thi vi ſkulle prøve vor Styrke, og forſøge, til hvem Seiren vil vende ſig, førend du ſkal blive gift med ham; og derpaa vil jeg vove mit Liv." Derefter udſendte Helge Mænd med ſtore Gaver, at kalde Folk til ſig, og han ſtævnede alt Krigsfolket ſammen til Rødebjerg[1]. Der tøvede Kong Helge, indtil en ſtor Hær kom til ham fra Hedinsø[2]; da kom ogſaa til ham mange Hjælpetropper fra Nørveſund[3] med ſkjønne og ſtore Skibe. Kong Helge kaldte til ſig ſin Skibsſtyrmand, ſom hed Leif, og ſpurgte, om han havde talt deres Mandſkab; men han ſvarede: „Ei er det let, Herre! at tælle de Skibe, ſom ere komne fra Nørveſund; paa dem ere tolv tuſinde Mand, og det øvrige Mandſkab er dog Hælften mere." Da ſagde Kong Helge, at de ſkulde ſtyre til den Fjord, ſom hedder Varinsfjord, og ſaa gjorde de. Da kom der ſaa ſtor Storm og ſaa høi en Søgang over dem, at, naar Bølgerne knugede paa Skibsbordene, var det ligeſt at høre, ſom om Bjerge ſtødte ſammen; men Helge bad dem ei at forfærdes, og ei ſtryge Seilene, hellere ſætte hvert høiere end før; det var da nærved, at Bølgerne ſloge over Skibet, før de naaede Land. Da kom Sigrun, Kong Høgnes Datter, oppe fra Landet med meget Mandſkab, og anviſte dem en god Havn, ſom hed Gnipelund. Dette rygtedes blandt Landsfolket, og oppe fra Landet kom

---

[1] ſandſynlig Kullen. [2] maaſkee Store Hedinge eller Landsbyen Lille Hedinge, dannet ligeſom Odenſe af Odinsey, eller ogſaa den lille Ø Hiddenſee nær Rygen. [3] nogle læſe her Njørvaſund, ſom er Gibraltarſtrædet, Edda har Jorfaſund, ſom ſynes at være Øreſund.

Kong Hødbrods Broder, ſom herſkede over Svarinshøi[1]; han raabte til dem, og ſpurgte, hvo der ſtyrede denne ſtore Hær; Sinfjøtle ſtod op, og havde Hjelm paa Hovedet, ſkinnende ſom Glar, og en Brynie, hvid ſom Snee, Spyd holdt han i Haanden med et ypperligt Banner, og et guldrandet Skjold foran ſig; han forſtod at tale med Konger: „Sig ſaa," ſagde han, „naar du har givet Sviin og Hunde at æde, og du træffer din Kone, at her ere Vølſungerne komne, og at Konning Helge vil træffes her i Hæren, hvis det lyſter Hødbrod at møde ham, og det er hans Gammen at vinde Hæder i Kamp, medens du ſidder ved Ilden, og kysſer Trælkvinder." Granmar[2] ſagde: „Ei veed du meget Hæderligt at tale og gamle Fortællinger at berette, efterſom du lyver en Høvding paa; ſandere er det, at du længe har opholdt Livet ude i Skovene ved Ulveføde og dræbt dine Brødre, og det er underligt, at du tør komme i Hær med gode Mænd, du, ſom har ſuget Blodet af ſaa mange kolde Aadſler." Sinfjøtle ſvarede: „Ei mon du nu klart mindes, da du var en Vala[3] paa Varinsø, og ſagde at du vilde tage dig en Mand, og udkaarede mig til at beſætte den Plads, at være din Mand; men ſiden blev du Valkyrie[4] i Asgaard[5], og det var nærved, at alle vilde ſlaaes for din Skyld, men jeg avlede med dig ni Ulve paa Lagenæs, og var jeg Fader til dem alle." Granmar ſvarede: „Meget kan du lyve, jeg mener at du ingens Fader kunde være, ſiden du af Jettens Døttre paa Thorsnæs blev gjort uſkikket til Sligt; du er Kong Siggeirs Stedſøn, og laae ude i Skovene blandt Ulve, og alle Slags Uheld kom paa een Gang over dig; du dræbte dine Brødre, og gjorde dig bekjendt ved Udaad." Sinfjötle ſvarede: „Mon du mindes, at du var Hoppe hos Hingſten Grane, og at du travede under mig paa Braavalle[1]; ſiden blev du Jætten Golners Gededreng." Granmar ſagde: „Før vil jeg mætte Fuglene med dit Aadſel, end trættes længere med dig." Da ſagde Kong Helge: „Klogere var det af eder at ſlaaes, end at tale ſligt, ſom det er en Skam at høre; og ei ere Granmars Sønner mine Venner, dog ere de drabelige Mænd." Granmar red nu bort og til Solfjeld til Kong Hødbrod; deres Heſte hede Svipud og Svegjud[2]; de mødte ham i Borgporten, og forkyndte ham Rygtet om Krig. Kong Hødbrod var i Brynie, og havde Hjelm paa Hovedet. „Hvo ere de?" ſpurgte han, „og hvi ere de ſaa forbitrede?" Granmar ſvarede: „Her ere Volſungerne komne, og have tolv tuſinde Mand ved Land og ſyv tuſinde ved den Ø, ſom hedder Sok[3], men den ſtørſte Magt ligger dog ved Grinderne[4], og troer jeg, at Helge vil ſlaaes." Kongen ſvarede: „Vi lade Bud udgaae over hele vort Rige, og drage imod dem, og ſidde ingen hjemme, ſom ſtride vil! ogſaa ſende vi Bud til Rings Sønner og Konning Høgne og Alf hin Gamle, thi de ere ſtore Krigere." De ſtødte ſammen ved Frekeſteen, og det kom til et haardt Slag; Helge gik frem igjennem Rækkerne, ſaa der blev et betydeligt Mandefald. Da ſaae de en ſtor Skjoldmøſkare, der var ſom en Lue at ſee til; det var Sigrun Kongedatter. Kong Helge trængte frem imod Kong Hødbrod, og denne faldt under Banneret; da ſagde Sigrun: „Hav Tak for denne Stordaad, nu ere Landene under en anden, og er dette mig en ſtor Lykkesdag, og du vil faae Hæder og Berømmelſe af, at du har fældet ſaa ſtor en Konge." Dette Rige tog nu Kong Helge, og han opholdt ſig der længe, og fik Sigrun tilægte, og blev en navnkundig og berømmelig Konge; men der tales ikke mere om ham i denne Saga.

---

[1]) diſſe ſidſtnævnte Steder vare ſandſynlig beliggende i Weſter-Gotland. [2]) ſkal formodentlig være Granmars Søn, ſom i Edda kaldes Gudmund. [3]) ſee foran S. 10. [4]) Valkyrier vare Møer i Valhal, ſom Odin ſendte til hver Strid, at udkaare dem, ſom ſkulde falde; de raadede for Seiren. I Valhal var deres Forretning, at bære Drik omkring, og at have Opſyn med Bordtøi og Bægere, og til ſlige lavere Syſler ſigter naturligvis Sagaen her. Edda har her en ond Valkyrie. [5]) Hovedſtaden i Aſernes Stammeland, ſom maa ſøges i Nærheden af Kaukaſus.

---

[1] Sletten, hvor det navnkundige Slag ſtod mellem Harald Hildetand og Sigurd Ring. [2] den fyrige og den ſmidige. [3] ſandſynlig har Sagaens Forfatter her forfeilet Meningen af Eddas Ord, ſom bemærke: ude paa Havet. [4] formodentlig Ankerpladſe nær Gøteborg.

Borghild ſviger Sinfjøtle.

10. Nu reiſte Vølſungerne hjem, og havde atter forøget deres Berømmelſe meget. Sinfjøtle drog paa ny ud paa Krigstoge; da ſaae han en fager Kvinde, og han fik ſtor Lyſt til at ægte hende; til denne Kvinde beilede ogſaa en Broder til Kong Sigmunds Dronning Borghild; de afgjorde Sagen ved Kamp, og Sinfjøtle fældede denne Konge. Han hærjede nu vide om Land, holdt mange Slag, og havde ſtedſe Seier, og blev herved den berømteſte og navnkundigſte af Mænd, og kom hjem om Hoſten med mange Skibe og ſtort Bytte. Han fortalte ſin Fader hin Tildragelſe, og denne underrettede igjen Dronningen derom; hun bad ham at drive Sinfjøtle i Landsflygtighed, og ſagde, at hun ikke vilde ſee

ham for ſine Øine. Sigmund ſagde, at han ei vilde lade ham drage bort, og tilbød hende at bøde for ham med Guld og mange Eiendele, uagtet han aldrig tilforn havde bødet til nogen, og ſagde, at man havde ingen Ære af at gaae i Rette med Kvinder. Da hun nu ſaae, at hun ikke kunde faae ſin Henſigt ſat igjennem, ſagde hun: „I ſkal da raade herfor, Herre! thi ſaa bør det at være." Hun gjorde nu med Kongens Samtykke et Arveøl efter ſin Broder, tilberedte dette Gjæſtebud med de herligſte Anretninger, og indbød mange Stormænd dertil. Borghild bar Drikke for Mændene; hun kom for Sinfjøtle med et ſtort Horn, og ſagde: „Drik nu, Stedſøn!" han tog ved Hornet, ſaae i det, og ſagde: „Uklar er Drikken;" da ſagde Sigmund: „Ræk mig Hornet!" og han tog ved det, og drak deraf; Dronningen ſagde: „Hvi ſkulle andre Mænd drikke for dig?" Hun kom anden Gang med Hornet: „Drik nu!" ſagde hun, og tilſkyndte ham med mange Ord; han tog ved Hornet, og ſagde: „Svigefuld er Drikken;" Sigmund ſagde: „Ræk mig den!" Tredie Gang kom hun, og bød ham drikke det ud, om han havde Volſungers Mod; Sinfjøtle tog ved Hornet, og ſagde: „Edder er i Drikken;" Sigmund ſagde: „Lad os ſie den igjennem Læberne, Søn!" Da var Kongen meget drukken, og derfor talte han ſaa. Sinfjøtle drikker, og ſtyrter ſtrax til Jorden. Sigmund reiſte ſig da op, og græmmede ſig næſten tildøde; han tog Liget i ſin Favn, og gik til Skoven, og kom tilſidſt til en Fjord; der ſaae han en Mand paa en liden Baad; han ſpurgte, om han vilde ſætte ham over Fjorden; Manden tilſtod hans Forlangende; Skibet var ſaa lidet, at det ei kunde bære dem alle paa een Gang, og derfor blev Liget førſt ført over, men Sigmund gik imidlertid langs med Fjorden, og da forſvandt pludſelig baade Skib og Mand for Sigmunds Øine. Han gik derpaa hjem, og forſkød Dronningen, ſom kort efter døde. Sigmund beſtyrede fremdeles ſit Rige, og agtes for at have været den ſtørſte Kæmpe og Konge efter Fortids Begreber.

Sigmund ægter Hjørdis, Kong Eylimes Datter.

11. Der var en mægtig og berømt Konge, ved Navn Eylime, han havde en Datter, ſom hed Hjørdis, og var en meget fager og forſtandig Kvinde. Kong Sigmund ſpurgte, at hun var efter hans Sind, om han ſkulde have nogen Kone; og han beſøgte da Kong Eylime. Denne anrettede til et ſtort Gjæſtebud for ham, i Tilfælde af, at han ikke kom med Ufred did. Der gik nu Sendebud imellem dem, ſom berettede, at han kom med Venſkab og ei med Vaaben. De bedſte Tilberedelſer bleve da gjorte til Gjæſtebudet, og meget Folk indbudet. Allevegne vare der gjorte Forberedelſer til at lette Kong Sigmund Reiſen. De kom nu til Gjæſtebudet, og begge Konger toge Sæde i een Hal. Kong Lynge, en Søn af Kong Hunding, var ligeledes kommen der, ogſaa han ønſkede at træde i Svogerſkab med Kong Eylime. Denne mærkede nu, at de begge havde eet Ærende, og forſtod tillige, at Ufred var at vente af den, ſom fik Afſlag; da talte Kongen ſaaledes til ſin Datter: „Du er en forſtandig Kvinde, og da jeg har ſagt, at du ſelv maa vælge din Mand, ſaa vælg nu een af disſe to Konger, og er din Beſlutning i denne Henſeende ogſaa min.” Hun ſvarede: „Vanſkelig tykkes mig denne Sag, dog kaarer jeg den, ſom er den navnkundigſte, nemlig Kong Sigmund, endſkjønt han

allerede er noget til Alders;" og ham blev hun nu given. Kong Lynge drog bort, men Sigmund holdt Bryllup, og ægtede Hjørdis, og der bleve gjorte ſtørre Anrettelſer og med mere Iver den ene Dag end den anden. Derefter reiſte Sigmund hjem til Huneland, og hans Svigerfader, Kong Eylime, med ham, og han pasſede nu ſit Rige. Men Kong Lynge og hans Brødre ſamlede ſig en Hær, og droge mod Kong Sigmund; thi ſkjønt de ingenſinde tilforn havde haft Lykken paa deres Side, ſaa gik dette dem dog meſt til Hjerte; de vilde derfor nu nedkue Volſungernes Kæmpemod, og kom til Huneland. De ſendte deres Hilſen til Kong Sigmund, og udfordrede ham til Kamp; men de vilde ei ſkjæle ſig paa ham, og forſtode vel, at han heller ikke vilde flye. Kong Sigmund ſagde, at han ſkulde komme til Slaget, og trak en Hær ſammen. Hjørdis blev kjørt ud i en Skov tilligemed en Trælkvinde og meget Gods; der var hun, medens de holdt Slag. Vikingerne ginge i Land med en overordentlig ſtor Hær. Kong Sigmund og Eylime opſatte deres Bannere, og der blev blæſt i Lurerne; Kong Sigmund lod nu anblæſe ſit Horn, ſom hans Fader havde eiet, og han tilſkyndte ſine Mænd til Fremgang, men han havde meget mindre Mandſkab. Nu begyndte et haardt Slag, og ſkjønt Sigmund var gammel, ſtred han dog vældig, og var ſtedſe fremmerſt blandt ſine Mænd; hverken Skjold eller Brynie holdt Stand imod ham, og han gik ſtedſe om Dagen midt igjennem ſine Fjenders Rækker, og ingen kunde ſee, til hvis Side Seiren vilde vende ſig; mange Spyd og Pile fløi da i Luften, men ſaaledes beſkjermede hans Skytsgudinder ham, at han ikke blev ſaaret; og ingen kunde tælle, hvor mange Mænd der faldt for ham, og han havde begge Armene blodige op til Skuldrene. Da nu Slaget havde varet en Tid, kom en Mand til Striden med en ſid Hat paa og en blaa Kofte; han havde kun eet Øie og et Spyd i Haanden; denne Mand gik imod Kong Sigmund, og ſvang Spydet i Veiret imod ham, og da Sigmund hug ſtærkt til, traf Sværdet paa Spydet, og braſt i to Stykker. Da vendte Mandefaldet ſig, og Lykken var nu vegen fra Sigmund, og der faldt meget af hans Folk. Kongen ſkaanede ſig ikke, og opmuntrede ivrig Folket, men dog ſkete det, ſom man ſiger, at een ikke kan ſtaae imod mange; i dette Slag faldt Kong Sigmund og hans Svigerfader Eylime i Spidſen af Fylkingen, og den ſtørſte Deel af hans Hær.

Sigmund Volſungſons Dod.

12. Kong Lynge ilte nu til Kongsgaarden, og ventede at tage Kongedatteren til Fange, men det ſlog ham feil, og han fik der hverken Kone eller Gods. Han drog nu over Landet, og deelte Riget ud til ſine Mænd; han troede da at have tilintetgjort hele Volſungernes Æt, og tænkte, at han nu for Eftertiden ei behøvede at være mere i Frygt. Natten efter Slaget gik Hjørdis hen paa Valen, kom did, hvor Kong Sigmund laae, og ſpurgte, om han ſtod til at læges; han ſvarede: „Mange leve op ved liden Forhaabning, men Lykken er nu vegen bort fra mig, ſaa at jeg ei vil lade mig helbrede; ikke vil Odin, at vi ſkulle længere ſvinge Sværd, ſiden dette gik i Stykker; jeg har holdt Slag, ſaa længe det behagede ham.“ Hun ſagde: „Intet mangler jeg, tykkes mig, om du vorder helbredet, og hævner min Fader.“ „En anden er det beſtemt,“ ſvarede Kongen, „du gaaer frugt-

ſommelig, med et Drengebarn, opdrag det vel og omhyggelig, og vil denne Dreng blive den ypperſte og berømteſte i vor Æt; forvar vel Stykkerne af Sværdet, deraf ſkal gjøres et godt Sværd, ſom ſkal kaldes Gram; det ſkal vor Søn bære, og dermed udøve mangt et Storværk, ſom aldrig ſkal glemmes, og ſaa længe Verden ſtaaer, ſkal hans Navn leve i Hæder; trøſt dig ved det; men mig gjøre Saarene afmægtig, og jeg ſkal nu beſøge mine henfarne Frænder.” Hjørdis ſidder nu over ham, indtil han døer, og da begyndte det at lyſe ad Dag. Dronningen ſaae nu, at der vare komne mange Skibe til Land, og ſagde til ſin Trælkvinde: „Vi ville bytte Klæder, og du ſkal nævne dig med mit Navn, og udgive dig for Kongens Datter;” og de gjorde ſaa. Vikingerne fik nu at ſee det ſtore Mandefald, og ſaae, hvorledes Kvinderne ilte til Skoven, og forſtode, at det tydede paa ſtore Tildragelſer; de ſprang derfor af Skibene; men denne Flaade ſtyrede Alf, Kong Hjalpreks Søn af Danmark, han havde faret langs med Landet med ſine Skibe. De kom nu paa Valpladſen, og ſaae det ſtore Mandefald. Han bød at opſøge Kvinderne, og hans Befaling blev opfyldt; han ſpurgte da, hvo de vare; men det gik ei, ſom man ſkulde troe; Trælkvinden førte Ordet for begge, og fortalte dem Kongerne Sigmunds og Eylimes og mange andre Stormænds Fald, og hvo der havde bedrevet denne Gjerning. Alf ſpurgte, om de vidſte, hvor Kongens Skat var ſkjult; Pigen ſvarede: „Det kan man vente, at vi vide,” og hun viſte dem til Skatten; og de fandt en ſtor Rigdom, ſaa at ingen tyktes før at have ſeet ſaa meget Guld eller flere Koſtbarheder ſamlede paa eet Sted; dette bare de til Kong

Alfs Skibe. Hjørdis fulgte ham tilligemed Trælkvinden, og han begav ſig nu paa Hjemreiſen til ſit Rige, og yttrede, at de navnkundigſte blandt Konger vare der faldne. Kongen ſatte ſig ved Styret paa Skibet, men Kvinderne ſade i Forrummet; han talte med dem, og ſyntes vel om deres Tale. Han kom nu hjem til ſit Rige med meget Gods; Alf var den mandigſte af Mænd. Og da de havde været en kort Tid hjemme, ſpurgte Dronningen ſin Søn Alf: „Hvi har den fagrere Kvinde færre Ringe og ſlettere Klædning, jeg formener, at den af dem maa være den fornemſte, ſom I have holdt mindſt i Anſeelſe." „Ogſaa mig forekommer det," ſagde han, „ſom hun ei har Trælkvindeſæder, thi da vi kom ſammen, ſkikkede hun ſig godt i at tage imod fornemme Folk, og herpaa ville vi anſtille en Prøve." Da de nu engang ſade ved Drikkebordet, gav Kongen ſig i Tale med dem, og ſagde: „Hvilke Mærker have I paa, hvad Tid det er, naar Natten lider, naar det ikke er ſtjernelyſt?" Hun ſvarede: „Det Mærke have vi herpaa, at i min Ungdom var jeg vant til at drikke meget tidlig i Morgenſtunden, og ſiden jeg lod af med det, vaagnede jeg dog paa ſamme Tid; dette er mit Mærke." Kongen ſmiſede derad, og ſagde: „Slet var Kongedotteren vant." Nu udfritter han Hjørdis, og ſpørger hende om det ſamme; hun ſagde: „Min Fader gav mig en liden Guldring, ſom beſidder den Egenſkab, at den kjølner mig paa Fingrene i Morgenſtunden; det er mit Mærke herpaa." Da ſvarede Kongen: „Overflødighed af Guld var der da, om Trælkvinder det bare, og have I nu længe holdt eder ſkjulte for mig, men ſaa har jeg dog beſtandig anet om dig, ſom om vi begge vare lige gode Kongebørn, ſkjønt du ei har ſagt det, og du ſkal nu blive holdt mere i Anſeelſe, thi du ſkal vorde min Kone, og ſkal jeg give dig Morgengave, ſaaſnart du har født dit Barn." Hun fortæller ham nu Sandheden om ſin Skjæbne; og da kom hun i megen Anſeelſe og blev holdt for den hæderligſte Kvinde.

Sigurd Fafnersbanes Ophav.

13. Det fortælles nu, at Hjordis fødte et Drengebarn, og Drengen blev ført til Kong Hjalprek; Kongen blev glad ved de hvaſſe Øine, ſom han bar i Hovedet, og ſagde, at han ikke vilde finde ſin Lige eller Jevnlige, og der blev øſt Vand paa ham[1], og givet ham Navnet Sigurd; om ham ſige alle eet, at i Adfærd og Væxt var ingen hans Lige; han blev med megen Omhu opdragen af Kong Hjalprek, og naar alle de berømteſte Mænd og Konger blive nævnte i Fortidens Sagaer, da ſkal Sigurd have Forrangen i Styrke og Tapperhed, Kæmpemod og Færdigheder, ſom han har beſiddet fremfor andre Mænd i den nordre Verdensdeel; Sigurd voxte nu op hos Kong Hjalprek, og hvert Barn elſkede ham; han fæſtede Hjordis til Kong Alf, og gav hende Morgengave. Regin hed Sigurds Foſterfader, og var Reidmars Søn; han lærte ham Idrætter, Brætſpil og Runer[2], og at tale mange Tungemaal efter Kongeſønners Brug i de Tider, og desuden mange andre Ting. Engang, da de vare ene, ſpurgte Sigurd, om han vidſte, hvor ſtor en Skat hans Fader havde eiet, og hvo der forvarede den;

---

[1] Det bemærkes, at Daab eller Overøsning med Vand allerede var i Brug her i Norden før Kriſtendommens Indførelſe.

[2] Runer, de Gamle Skrifttegn, ſom troedes at beſidde overnaturlige Kræfter, bemærker ogſaa i Almindelighed hemmelighedsfulde Videnſkaber.

han ſvarede og ſagde, at Kongerne forvarede den. Da ſagde Regin: „Troer du dem fuldkommen vel?" „Det ſømmer ſig," ſvarede Sigurd, „at de forvare den, indtil det er paaſſende for mig; thi de kunne bedre beſkytte den end jeg." En anden Gang kom Regin i Tale med Sigurd, og ſagde: „Underligt er det, at du vil blive Kongernes Heſtedreng, eller fare ſom Løber for dem." „Det er ei ſaa," ſvarede Sigurd, „thi jeg raader over alle Ting med dem, og det ſtaaer mig frit for at tage, hvad jeg ønſker." „Bed da Kongen at give dig en Heſt!" ſagde Regin. Sigurd ſvarede: „Den kan jeg ſtrax faae, naar jeg vil." Sigurd gik nu til Kongen. Da ſagde denne til ham: „Hvad ønſker du at erholde af mig?" „En Heſt at fornøie mig med," ſvarede Sigurd. Kongen ſagde, „Vælg dig ſelv en Heſt, og hvad du ellers ønſker dig af min Eiendom." Dagen efter gik Sigurd til Skoven, og mødte en gammel Mand med ſidt Skæg, ſom var ham ubekjendt; denne ſpurgte, hvorhen Sigurd agtede ſig; han ſvarede: „Jeg vil udſøge mig en Heſt, vær paa Raad med mig!" Han ſagde da: „Lad os gaae, og drive Heſtene til Aaen Buſiltjørn!" De dreve dem ud paa Dybet af Aaen, og de lagde ſig alle ſtrax til Land, undtagen een Heſt, og den tog Sigurd; den var graa af Farve, ung af Alder, ſtor af Væxt og ſkjøn af Bygning; ingen Mand havde endnu ſiddet paa dens Ryg. Den ſkæggede Mand ſagde: „Denne Heſt nedſtammer fra Sleipner[1], og den ſkal opfødes omhyggelig, thi den vil overgaae enhver anden Heſt;" derpaa forſvandt Manden; Sigurd kaldte Heſten Grane, og den har været den fortrinligſte af Heſte; det var Odin, ſom var kommen til ham. End ſagde Regin til Sigurd: „Alt for lidet Gods eier du; det bedrøver mig, at du løber ſom en Bydreng, men jeg veed at give dig Anviisning paa en ſtor Skat, og der er ſtort Haab om Ære ved at ſøge den, og Berømmelſe, om du erholder den." Sigurd ſpurgte, hvor den var, og hvo der forvarede den? „Han, ſom forvarer den," ſagde Regin, „hedder Fafner, og ligger ei langt borte herfra paa Gnitehede; og naar du kommer der, maa du ſande, at aldrig ſaae du mere Gods og Guld paa eet Sted, og ei behøver du mere, om du end bliver den ældſte og navnkundigſte af alle Konger." Sigurd ſvarede: „Skjønt jeg er ung, kjender jeg dog denne underfulde Orm, og jeg har ſpurgt, at ingen tør vove ſig imod den formedelſt dens Størrelſe og Grumhed." „Det er ei ſaa," ſvarede Regin, „den ligner Lyngorme eller Snoge i Væxten, og der har gaaet ſtørre Ry af den, end den kan ſvare til; ſaa vilde dine henfarne Frænder have tænkt, og ſkjønt du er af Volſungers Æt, ſaa har du dog ei deres Sind, thi de ere regnede for de førſte til enhver Bedrift." „Kan vel være," ſvarede Sigurd, „at jeg endnu ikke har meget af deres Kæmpemod og Snille, men ei behøves det at bebreide mig Mangel derpaa, thi jeg er endnu kun lidet kommen over Barnealderen; men hvi ophidſer du mig ſaa meget?" „Herom er en Fortælling," ſvarede Regin, „og den vil jeg berette dig." „Lad mig høre!" ſagde Sigurd.

---

[1] Odins ottebenede Heſt, hvis Lige ikke fandtes.

Regin fortæller om ſin Broder Fafner.

14. Det er Begyndelſen til denne Fortælling, at min Fader hed Reidmar, og var en mægtig og rig Mand; Fafner hed hans Søn, en anden hed Oter, og jeg var

den tredie, og den ringeſte af dem i Legemsfærdighed og Udſeende; dog forſtod jeg at arbeide i Jern, Sølv og Guld, og af enhver Deel gjorde jeg noget Nyttigt. Min Broder Oter havde en anden Beſkjeftigelſe, og var af anden Natur; han var en ſtor Fiſker, og overgik heri andre Mænd, og var daglig i en Odders Skikkelſe beſtandig i Aaen, og trak Fiſke op med Munden; Fangſten bragte han til ſin Fader, ſom deraf havde ſtor Fordeel; han havde for det meſte en Odders Skikkelſe paa ſig, og naar han kom hjem fra Fiſkefangſten, levede han i Eenſomhed, og aad Fiſke med tillukkede Øine, da han ikke kunde ſee paa det Tørre. Men Fafner var den ſtørſte og grummeſte, og vilde tilegne ſig alt, hvad der var. Der var en Dverg," vedblev Regin, "ved Navn Andvare; han var beſtandig i den Fos, ſom efter ham hedder Andvarefos, i en Gjeddes Skikkelſe, og hentede der ſin Føde; thi i Foſſen var der en ſtor Mængde Fiſke. Min Broder Oter foer ogſaa beſtandig i denne Fos, og hentede Fiſke op i Munden, og lagde een ad Gangen paa Landet. Odin, Loke og Hæner[1] kom paa deres Vei til Andvarefos; Oter havde da fanget en Lax, og aad den med tillukkede Øine paa Flodbredden; Loke tog en Steen, og ſlog Odderen ihjel; Aſerne holdt det for en heldig Fangſt, og flaaede Bælgen af Odderen; ſamme Aften kom de til Reidmar, og viſte ham Fangſten; da toge vi dem til Fange, og fordrede af dem ſom Bøder og Løſepenge, at de ſkulde fylde Bælgen med Guld, og bedække den udvendig med røden Guld. De ſendte da Loke ud, for at ſkaffe Guldet tilveie. Han kom til Ran[2], og fik hendes Næt, drog ſaa til Andvarefos, og kaſtede Nættet for Gjedden, ſom løb deri. Da ſagde Loke:

---

[1] tre af Aſerne eller de øverſte Guder. [2] Havets Gudinde, Havguden Ægers Huſtru.

Hvad er det for Fiſke,
Som i Floden gaae,
Kunne ſig for Vaande ei vogte;
Løs fra Hel[1]
Du dit Hoved ud,
Og ſkaf mig Flodens Flamme[2]!

Andvare kvad til Svar:

Andvare jeg hedder,
Oin hed min Fader;
Har mangen Fos jeg befaret;
Mig en ublid Norne
Fra Ophav beſtemte,
At jeg ſkulde i Vandet vade.

Loke ſaae nu det Guld, ſom Andvare eiede; men da han havde udleveret Guldet, havde han beholdt en liden Ring, men den tog Loke af ham. Dvergen gik da ind i Klippen, og ſagde, at denne Ring ſkulde blive til Død for enhver, ſom eiede den, og ligeſaa alt Guldet. Aſerne overgave Reidmar Guldet, udſtoppede Odderbælgen dermed, og ſtillede den ſiden paa Fødderne; derpaa ſkulde Aſerne ſtable Guld op ved den, og tildække Bælgen udvendig. Men da det var gjort, gik Reidmar frem, og ſaae et Mundhaar, og bød dem ſkjule det. Odin tog da Ringen, ſom havde tilhørt Andvare, frem, og bedækkede Haaret; da kvad Loke:

Guld er dig nu givet,
Gjengjeld du haver
Herlig for mit Hoved;

---

[1] Dødens Gudinde. [2] Guldet.

Din Søn er ingen
Lykke beſkaaren,
Det er eder begge til Bane.

Siden myrdede Faſner ſin Fader Reidmar," vedblev Regin, „og jeg fik intet af Skatten. Han blev ſaa ond, at han drog bort fra andre Folk, og forundte ingen at nyde godt af Skatten uden ſig ſelv, og blev ſiden den ſtørſte Orm, og ruger over denne Skat. Derpaa drog jeg til Kongen, og blev hans Smed, og er dette Indholdet af min Fortælling, at jeg miſtede min Fædrenearv og Bøderne for min Broder. Guldet er ſiden paa Grund heraf kaldt Odderboden eller Bøder for Oter." „Meget har du tabt," ſagde da Sigurd, „og meget onde have dine Frænder været imod dig. Gjør mig nu et Sværd med din Kunſtfærdighed, ſaa godt, at intet ſaadant før har været ſmedet, at jeg dermed kan udføre Storværker, om Modet ſtaaer mig bi, hvis du vil, at jeg ſkal dræbe denne hin ſtore Drage." Regin ſvarede: „Det ſkal jeg ſikkert gjøre, og med dette Sværd vil du kunne dræbe Faſner."

Regin ſmeder Sværdet Gram.

15. Regin ſmedede nu et Sværd, og gav det til Sigurd; Sigurd tog ved Sværdet, og ſagde: „Dette er din Smedning, Regin!" og han hug i Ambolten, og Sværdet braſt; han kaſtede da Klingen bort, og bad ham ſmede et andet bedre Sværd. Regin gjorde et andet Sværd, og rakte Sigurd det; han ſaae paa det. „Dette maa behage dig," ſagde Regin, „ſkjønt det er en vanſkelig Sag at ſmede for dig." Sigurd prøvede dette Sværd, og det gik i Stykker ligeſom det førſte; da ſagde Sigurd til Regin: „Du maa være lig dine gamle Frænder,

og ikke ſtaae til at troes." Han gik nu til ſin Moder, hun tog vel imod ham, de ſatte ſig til at drikke, og talte med hinanden; da ſagde Sigurd: „Har jeg ſpurgt ret, at Kong Sigmund overgav dig Sværdet Gram i tvende Stykker?" „Ja!" ſagde hun: „Det er ſandt." Da ſagde Sigurd: „Giv mig det, jeg ønſker at eie det." Hun ſagde, at han tegnede til at ſlægte ſine Fædre paa i berømmelig Færd, og gav ham Sværdet. Sigurd gik nu til Regin, og bad ham at gjøre ſig deraf et Sværd, ſaa godt han formaaede. Regin blev vred, og gik til Smedien med Sværdſtykkerne, og ſyntes, at Sigurd foruroligede ham idelig med Smedning. Regin gjorde nu et Sværd, og da han bar det fra Eſſen, forekom det Smedeſvendene, ſom Ild brændte fra Eggen; han bad Sigurd modtage det, ſigende, at han intet Sværd kunde gjøre ham, om dette gik ſønder. Sigurd hug i Ambolten, og kløvede den ned i Foden, men Sværdet hverken braſt eller brødes; han roſte det meget, gik til en Aa med en Tot Uld, og kaſtede den imod Strømmen, og den ſkares itu, da den drev ind paa Sværdet, ſom han holdt for den. Da gik Sigurd glad hjem. Regin ſagde: „Fuldføre maa du nu dit Løfte, og angribe Fafner, da jeg nu har ſmedet Sværdet." Sigurd ſvarede: „Fuldføre vil jeg det, men andet maa jeg udføre førſt, nemlig hævne min Fader." Sigurd blev alt mere yndet af Folket, ſom han blev ældre, ſaa at hvert Barn elſkede ham med inderlig Kjærlighed.

Griper beretter Sigurd ſin Skjæbne.

16. Griper hed en Mand, ſom var Sigurds Morbroder. Kort før Sværdet var færdigt, reiſte Sigurd til ham, thi han var fremviis, og vidſte forud Menne-

ſtenes Skjæbne. Nu ſpurgte Sigurd, hvorledes det vilde gaae ham i Livet. Griper var længe uvillig til Svar, men berettede dog tilſidſt, efter Sigurds indſtændige Bøn, Udfaldet af hans Fremtids Skjæbne, ſaaledes ſom det gik ſiden. Og da Griper havde kundgjort ham disſe Ting efter hans Forlangende, red han hjem. Kort derefter talte han med Regin; da ſagde denne til ham: „Dræb Fafner, ſom du lovede!" „Gjøre ſkal jeg det", ſvarede Sigurd, „men dog andet førſt, nemlig hævne Kong Sigmund og mine andre Frænder, ſom faldt i hint Slag."

Sigurd hævner ſin Fader paa Hundings Sønner.

17. Sigurd gik nu til Kongerne, og ſagde til dem: „Her har jeg nu været en Tid hos eder, og er eder al Tak ſkyldig for den Kjærlighed, Ære, og ſtore Anſeelſe, ſom I have viiſt mig; men nu vil jeg drage ud af Landet, og gaae imod Hundings Sønner, for at de ſkulle vide, at Vølſungerne ikke ere alle døde, og hertil ønſker jeg mig eders Biſtand." Kongerne lovede at ville forſtrække ham med alt, hvad han bad om. Nu blev en ſtor Hær ydruſtet, og alt paa det bedſte ſat i Stand, baade Skibe og hele Krigsruſtningen, ſaa at hans Færd nu kunde blive anſeeligere end tilforn. Sigurd ſtyrede den Drage[1], ſom var ſtørſt og ypperligſt; ogſaa deres Seil vare meget kunſtig virkede og fortræffelige at ſkue. De afſeilede nu med god Bør, men efter faa Dages Forløb opkom et ſtort Uveir med Storm, ſaa at Søen ſtod i eet Skum. Sigurd bød, at man ei ſkulde

---

[1] Drager vare Krigsſkibe, ſaaledes benævnte af deres Dannelſe ſom Drager eller Slanger, ſaa at Gallionen dannede Hovedet eller Forkroppen og Bagſtavnen Svandſen eller Halen.

ſtryge Seilene, om de end revnede, hellere heiſe dem høiere end tilforn. Da de ſeilede frem forbi en Klippepynt, raabte en Mand hen til dem paa Skibet, og ſpurgte, hvo der ſtyrede Skibe og Folk. Ham blev ſvaret, at deres Høvding var Sigurd Sigmundſøn, ſom nu var den kjækkeſte af alle unge Mænd. Da ſagde Manden: „Om ham ere alle enige, at ingen Kongeſøn kan ſættes i Ligning med ham, og beder jeg eder at ſtryge Seilene paa eet af Skibene, og tage mig om Bord." De ſpurgte ham om Navn. Han ſvarede:

Hnikar[1] hed jeg
Da jeg Hugin[2] glædede,
Unge Volſung!
Og ſtredet jeg havde;
Nu kan du kalde
Gubben paa Bjerget
Feng eller Fjølner[3],
Fart vil jeg begjere.

De ſtyrede nu i Land, og toge Gubben op i Skibet. Da lagde Veiret ſig, og de fore, indtil de kom i Kong Hundings Sønners Rige. Da forſvandt Fjølner. De droge ſtrax frem med Ild og Sværd; de dræbte Folk, og brændte Bygderne, og ødelagde alt, hvor de fore frem. En Mængde flyede da bort til Kong Lynge, og berettede ham, at der var kommen en Hær i Landet, ſom foer frem med mere Voldſomhed, end man hidtil havde ſeet; de ſagde, at Hundings Sønner ei vare langſynede, da

---

1) eet af Odins Tilnavne, ſom bemærker den Seirende. 2) een af Odins Ravne, ſom her ſtaaer for Ravne i Almindelighed. 3) ogſaa tvende af Odins Tilnavne, ſom bemærke den Erhvervende eller Fangende, og den Mangfoldige eller Mangeformede.

de broutede af, at de ikke frygtede for Vølſungerne; men nu ſtyrede Sigurd Sigmundſøn denne Hær. Kong Lynge lod Opbud til Krig udgaae over hele ſit Rige; ikke vil han undſtye; thi ſtævner han til ſig alle de Mænd, ſom vilde yde ham Hjælp; han rykkede derpaa frem imod Sigurd med en meget ſtor Hær, og hans Brødre med ham, og det kom til et haardt Slag imellem dem. Der kunde man ſee mange Spyd og Pile, haardt ſvungne Øxer, ſplittede Skjolde og bruſtne Brynier, ſlengede Hjelme, kløvede Hjerneſkaller og mangen Mand ſtyrtet til Jorden. Og da Slaget havde ſtaaet ſaaledes meget længe, trængte Sigurd ſig frem for Banneret, førte Sværdet Gram i Haanden, og nedhug baade Mænd og Heſte. Med begge Armene blodige op til Skuldrene ſtyrter han gjennem Rækkerne, og Folket viger, hvor han ſætter Fod; hverken Brynie eller Hjelm holdt Stand, og ingen tyktes før at have ſeet ſaadan en Kæmpe. Slaget varede længe uafgjort under hidſigt Angreb og betydeligt Mandefald. Det gik dog af, ſom ſjelden kan hændes, naar Landsfolket beſtandig ſtøder til Hæren, at alt var forgjeves; der faldt ſaa mange paa Hundingernes Side, at ingen vidſte Tallet paa dem. Tilſidſt foer Sigurd fremmerſt i Fylkingen, og da kom Kong Hundings Sønner imod ham; han hug da til Kong Lynge, ſaa han kløvede hans Hjelm og Hoved og brynieklædte Krop; derpaa hug han hans Broder Hjørvard ſønder i tvende Dele; og dræbte da alle Hundings Sønner, ſom endnu levede, og ſtørſte Delen af deres Folk. Nu drog Sigurd hjem med en fager Seier og meget Bytte og Berømmelſe, ſom han havde vundet paa dette Tog. Der blede da anſtillede Høitideligheder hjemme i Riget ved hans Ankomſt. Og da Sigurd havde været hjemme en kort Tid, kom Regin for at tale med ham, og ſagde: „Nu maa du, ſom du har lovet, afſtøde Fafners Hjelm; thi nu har du hævnet din Fader og dine andre Frænder." Sigurd ſvarede: „Udføre ſkal jeg det, ſom jeg har lovet, og ei gaaer det mig af Minde."

Sigurd dræber Fafner.

18. Nu rede Sigurd og Regin op ad Heden paa den Vei, ad hvilken Fafner var vant at krybe, naar han drog til Vands, og det berettes, at den Klippe, han laae paa, var tredive Favne fra Vandet, af hvilket han drak. Sigurd ſagde: „Du fortalte mig, at denne Drage ei var ſtørre end en Lyngorm, men mig ſynes at Sporet af den er overmaade ſtort." „Gjør en Grøft," ſagde Regin, „og ſæt dig deri, og naar Ormen kryber til Vands, ſting den da til Hjertet, og dræb den ſaaledes! derved vil du vinde megen Berømmelſe." Sigurd ſvarede: „Men hvorledes ſkal jeg beſkytte mig, om Ormens Blod overſvømmer mig." „Ei kan man give dig Raad„ ſvarede Regin, „hvis du forfærdes for enhver Ting, og ei ſlægter du dine Frænder paa i Heltemod." Nu red Sigurd hen paa Heden, men Regin ſneg ſig forfærdet bort. Som Sigurd nu var i Færd med at gjøre en Grøft, kom en gammel Mand med ſidt Skæg til ham, og ſpurgte, hvad han der foretog ſig. Sigurd fortalte ham, ſom det var. Da ſagde den gamle Mand: „Dette er uforſigtigt, gjør flere Grave, og lad Blodet løbe deri, men ſæt dig ſelv i den ene, og ſting Ormen i Hjertet!" Derpaa forſvandt denne Mand; men Sigurd gjorde Gravene, ſom han havde raadet. Og da nu Ormen krøb til Vands,

blev der ſaa ſtort et Drøn, at al Jorden ſitrede i Nærheden, og Ormen ſprudede Edder trindt omkring ſig; men Sigurd blev ei bange ved dette Gny, og da Ormen krøb over Grøften, ſtang Sigurd den under den venſtre Bov, ſaa Sværdet gik ind lige til Fæſtet. Derpaa ſprang han op af Grøften, og rykkede Sværdet til ſig, ſaa han fik begge Armene blodige op til Skuldrene.[3] Og da nu den ſtore Orm følte ſit Baneſaar, da ſlog den med Hovedet og Halen, ſaa at alt det, ſom kom for den, braſt ſønder. „Hvo er du", ſpurgte Fafner, da han fik Saaret, „og hvo din Fader, og af hvad Æt ſtammer den, der har Mod til at anfalde mig med Vaaben?" Sigurd ſvarede: „Min Æt er ukjendt for Folk, og jeg er et fornemt Dyr, der hverken har Fader eller Moder, og har vanket om i Eenſomhed." Fafner gjentog: „Har du hverken Fader eller Moder, ved hvilket Under er du da avlet? og hvis du ſiger mig ikke dit Navn paa min Dødsdag, da veed jeg, at du lyver." Da ſvarede han: „Mit Navn er Sigurd, og min Fader var Sigmund." Nu ſpurgte Fafner videre: „Hvo ophidſede dig til denne Gjerning, og hvi lod du dig ophidſe dertil? har du ikke ſpurgt, hvorledes alle Folk frygtede for mig og min Skrækkehjelm[1]? Men, ſkarpøiede Ungerſvend! du ſtammer fra en tapper Fader." „Mit ſtærke Mod," ſvarede Sigurd, „tilſkyndte mig til denne Daad, og, at den blev fuldbragt, dertil hjalp denne faſte Haand, og dette ſkarpe Sværd, ſom du nu følte; og Alderen gjør ſjelden haard før den, ſom er blødagtig i Barndommen." „Jeg vidſte vel," ſagde Fafner, „at, om du var voxen op hos dine

---

[1] Ægishjelm eller Skrækkehjelm bemærker et Tegn, eller Mærke, ſom troedes at indjage Rædſel.

Frænder, vilde du være barſk i Strid; men dette er mere at undres over, at en bunden Krigsfange ſkal have driſtet ſig til at anfalde mig, thi fangne Mænd ere ſjelden tapre til Kamp." Sigurd ſagde: „Bebreider du mig, at jeg har været fjernt fra mine Frænder? men, uagtet jeg er fangen, ſaa er jeg dog ikke bunden, og det fandt du, at jeg var løs." Da ſagde Fafner: „Med bittre Ord ſvarer du paa alt, hvad jeg ſiger, men viid, at det Guld, ſom jeg har eiet, ſkal volde dig Døden." Sigurd ſvarede: „Enhver vil have Formue til den ſidſte Dag, men tilſidſt ſkal dog enhver døe." „Lidet vil du handle efter mit Raad," ſagde Fafner, „men drukne maa du, om du farer uvarlig paa Søen, og vent hellere paa Landet, indtil Havet bliver ſtille!" Sigurd ſagde: „Siig mig det Fafner, om du er meget kyndig, hvilke ere de Norner, ſom løſe Foſtret af Mødrene?" Fafner ſvarede: „Mange ere de, og af forſkjelligt Slags; nogle ere af Aſers Æt, nogle af Alfers Æt, og nogle ere Dvalins Døttre[1]." Sigurd ſagde: „Hvad hedder den Holm[2], hvor Surtur[3] og Aſerne blande Sværdvædſken ſammen[1]?" Faſner ſvarede: „Den hedder Uſkabt[2]. „Fremdeles ſagde Faſner: „Min Broder Regin volder min Død, og ſkal det glæde mig, om han volder ogſaa din Død, og da gaaer det, ſom han ønſker." „Jeg bar Skrækkehjelm," vedblev Faſner, „imod alt Folket, ſiden jeg laae paa min Broders Arv; da ſprudede jeg Edder fra mig til alle Sider, ſaa at ingen torde komme mig nær, og for ingen Vaaben ræddedes jeg, og aldrig fandt jeg ſaa mange Mænd imod mig, at jeg jo troede mig ſtærkere, thi alle ræddedes for mig." Sigurd ſvarede: „Den Skrækkehjelm, ſom du taler om, giver ikke mange Seier, thi enhver, ſom kommer i Kaſt med mange, maa engang omſider ſande, at ingen er beſtandig den Seirende." Faſner ſvarede: „Nu raader jeg dig, at du tager din Heſt, og rider bort, ſaaſnart ſom mueligt, thi det hænder ſig ofteſt, at den, ſom faaer Baneſaar, hævner ſig ſelv." Hertil ſvarede Sigurd: „Dette er dit Raad, men andet vil jeg gjøre; jeg vil ride til dit Leie, og tage der det meget Guld, ſom dine Frænder have eiet." Faſner ſvarede: „Ride vil du, indtil du finder ſaa meget Guld, at der ſættes Maal for dine Levedage; thi dette ſamme Guld volder din Bane, og enhver andens, ſom kommer til at eie det." Sigurd ſtod op, og ſagde: „Hjem ſkulde jeg ride, og give ſlip paa dette meget Guld, om jeg vidſte, at jeg ſkulde aldrig døe, men enhver kjæk Mand vil eie Formue, alt indtil hin ene Dag. Men du, Faſner! krymp du dig i Dødskampen, til Hel henter dig!" og da døer Faſner.

---

[1] Aſer, Odins Frænder og Følge, ſom her i Norden nøde guddommelig Dyrkelſe; Alfer, ſandſynlig en Folkeſtamme, ſom fra ældre Tider har boet her i Norden; ſenere hen forbandtes med Navnet Begrebet af Aander eller overnaturlige Væſener, et Slags Mellemvæſener imellem Guder og Mennesker. Dvalin er Navnet paa en vis Dværg, formodentlig den ſom foreſtaaer Søvnen eller Natten; Dvalins Døttre ſtaaer altſaa iſtedet for Dværges Æt. [2]) eller Kampplads. [3]) Surtur, Herſker i Muspelheim og uforſonlig Fiende af Aſerne; ved Ragnarøk eller Verdens Undergang ſkulde han tilligemed Muspels Sønner drage i Kamp mod Aſerne, overvinde dem, kaſte Ild over Jorden og opbrænde hele Verden.

---

[1] en poetiſk Omſkrivning paa at ſtride. [2] formodentlig: den fra Evighed beſtemte.

Sigurd dræber Regin, og ſpiſer Fafners Hjerte.

19. Derefter kom Regin til Sigurd, og ſagde: „Hil være dig, min Herre! en ſtor Seier har du vundet, at du har dræbt Fafner, paa hvis Vei ingen før har driſtet ſig til at ſidde, og denne berømmelige Daad vil ihukommes, ſaalænge Verden ſtaaer." Nu ſtod Regin lang Tid, og ſtirrede ned paa Jorden; efter dette udbrød han med megen Harme: „Min Broder har du dræbt, og neppe kan jeg være uſkyldig i denne Daad." Derpaa tog Sigurd Sværdet Gram, tørrede det paa Græsſet, og ſagde til Regin: „Fjernt var du, da jeg udførte denne Daad, og prøvede dette ſkarpe Sværd med min Haand og min Styrke; jeg ſtred imod den ſtærke Orm, medens du laae bag en Lyngbuſk, og vidſte hverken, hvor Himmel eller Jord var." Regin ſvarede: „Denne Orm har længe kunnet ligge i ſit Leie, om du ei havde benyttet dette Sværd, ſom jeg forfærdigede dig med min egen Haand, og hverken du eller nogen anden havde ene udført dette." Sigurd ſvarede: „Naar Folk komme til Kamp, da gjelder mandigt Hjerte mere end ſkarpt Sværd." Da ſagde Regin med ſtor Bekymring: „Du har dræbt min Broder, og neppe er jeg uſkyldig i denne Gjerning." Da ſkar Sigurd Hjertet ud af Ormen med Sværdet Ridil[1], men Regin drak Fafners Blod, og ſagde: „Tilſtaa mig en Bøn, ſom er let for dig at udføre, gak til Ilden med Hjertet, og ſteg det, og giv mig det at æde!" Sigurd gik bort, og ſtegte det paa et Sped, og da Saften ſydede ud, tog han med ſin Finger paa det, og ſtak Fingren i Munden, for at ſmage, om det var ſtegt, og da Ormens Hjerteblod kom paa hans

---

[1] d. e. det ſom let kan ſvinges.

Tunge, forſtod han Fuglenes Stemme. Da hørte han, at Svaler kviddrede paa Buſken ved Siden af ham: „Der ſidder du, Sigurd!" ſagde een, „og ſteger Fafners Hjerte; det ſkulde han ſelv æde, da vilde han blive viſere end enhver anden;" en anden ſagde: „Der ligger Regin, og vil ſvige den, ſom ham troer;" en tredie ſagde: „Han bør hugge Hovedet af ham, og vil han da ene kunne raade over det meget Guld;" en fjerde ſagde: „Viſere er da Sigurd, om han gjør det, ſom I raade ham, og derpaa rider til Fafners Leie, tager den Mængde Guld, ſom der er, og ſiden rider op paa Hindarfjeld[1], hvor Brynhild ſover; der vil han kunne lære megen Viisdom; forſtandig var han, om han fulgte eders Raad, og tænkte paa ſin egen Redning; thi Ulven er nær, naar man ſeer dens Øre;" en femte ſagde: „Ei er han ſaa betænkſom, ſom jeg troede, om han ſkaaner Regin, da han dog før dræbte Broderen;" en ſjette ſagde: „Det var et ſnildt Foretagende, om han dræber ham, og raader ene over Skatten." Da ſagde Sigurd: „Ei ſkal ſaadan Ulykke hændes, at Regin ſkal blive min Banemand, før ſkulle begge Brødrene fare een Vei," og han trækker nu Sværdet Gram af Balgen, og hugger Hovedet af Regin, og derefter æder han et Stykke af Ormens Hjerte, og et Stykke gjemmer han hos ſig. Siden ſprang han paa Heſten, og red efter Sporret af Ormen Fafner til dens Leie. Han fandt Boligen aaben; alle Dørre vare af Jern, ligeſaa Dørkarmene og alle Pillerne, der vare nedgravede i Jorden. Sigurd fandt der en ſtor Mængde Guld og Sværdet Hrotte, og han tog der Skrækkehjelmen og Guldbrynien og mange ſtore Koſtbarheder; ſaa meget Guld fandt han der, at det forekom ham, at to eller tre Heſte ei kunde bære mere; alt dette Guld tog han, og lagde det i to ſtore Kiſter, derpaa tog han ſin Heſt Grane i Tømmen, men Heſten vilde ikke gaae, og ei hjalp det, at pidſke den frem; han mærkede nu, hvad Heſten vilde, ſprang paa Ryggen af den, og ſtødte den med Sporerne; da løb den, ſom den var uden Byrde.

---

[1]) maaſkee, efter von der Hagens Mening, Brunhildenſtein ved Feldberg i Heſſen, hvorom der gaaer det Sagn, at der om Natten gaaer en Lue op deraf, at det er Brynhilds Straffeſted, og at hendes Skikkelſe ſkal være ſynlig i Luen.

Sigurd kommer til Brynhild Budlesdatter.

20. Sigurd red nu en lang Vei, indtil han kom op til Hindarfjeld, og tog Veien ſønderpaa til Frakland[1]. Paa Fjeldet foran ſig ſaae han en ſtor Klarhed, ſom om der brændte Ild, og det ſtraalede deraf mod Himlen; men da han kom dertil, ſtod der for ham en Skjoldborg[2] med et Banner oven paa. Sigurd gik op paa Skjoldborgen, og ſaae, at der ſov et Menneſke, ſom laae i fuld Vaabenruſtning; han tog førſt Hjelmen af Hovedet, da ſaae han, at det var en Kvinde; hun var iført en Brynie, ſom ſad ſaa faſt om hende, ſom om den var voxet til Kjødet; da riſtede Sigurd den forſigtig oppe fra Hovedet heelt ned, og langs med begge Arme, og ſkar den ſønder ſom Klæde. Sigurd ſagde, at hun havde ſovet altfor længe; hun ſpurgte: „Hvad er ſaa mægtigt, at det ituſkærer Brynien og forjager min Søvn, eller mon her er kommen Sigurd Sigmundſøn, ſom har Fafners Hjelm og hans Bane[3] i Hænde?"

---

[1] Frankenland ved Rhinfloden. [2] et Bryſtværn, ſammenſat af Skjolde. [3] Sværdet Gram, hvormed Sigurd havde dræbt Fafner.

„Den er af Vølſungers Æt," ſvarede Sigurd, „ſom har udført dette Værk; jeg har ſpurgt, at du er en mægtig Konges Dotter, og med ſamme Berømmelſe er der fortalt mig om din Skjønhed og ligeſaa om din Viisdom, hvilken jeg nu lyſter at prøve." Brynhild ſagde: „To Konger ſloges, den ene hed Hjalmgunnar, han var gammel og en ſtor Kriger, og Odin havde lovet ham Seiren, men den anden hed Agnar eller Audes Broder; jeg fældte Hjalmgunnar i Striden, men Odin ſtak mig til Straf derfor med en Søvntorn[1] i Hovedet, og ſagde, at jeg aldrig i de kommende Dage ſkulde faae Seier, og at jeg ſkulde giftes; men jeg gjorde det høitidelige Løfte derimod, at jeg ingenſinde vilde gifte mig med nogen, ſom kunde ræddes. Sigurd ſagde: „Lær mig Viisdom i høie Ting!" „Du maa vel bedre vide ſligt," ſvarede hun, „men med Glæde vil jeg lære dig, om der er noget, ſom jeg veed, der kan behage dig, i Runer[2] eller andre Ting, ſom i paakommende Tilfælde kunde anvendes; lad os nu drikke begge ſammen, og give nu Guderne os en lykkelig Dag, at du kan erholde Klogſkab og Berømmelſe af min Lærdom, og mindes, hvad vi tale." Brynhild fyldte et Bæger, bar det til Sigurd, og ſagde:

Øl bringer jeg dig,
Bryniethings[3] Høvding!
Med Styrke blandet
Og ſtraalende Hæder;
Fuldt er det af Lindring

---

[1] En Torn, ſom troedes at frembringe Dvaleſøvn. [2] Runer bemærker hemmelighedsfulde Videnſkaber og Characterer. [3] Bryniernes Thing d. e. Kampen.

Og Læge-Runer,
Goden Galder
Og Glædes Taler.

Seier-Runer ſkal du kunne,
Om du vilt Snilde have,
Og riſte paa Sværdets Fæſte,
Nogle paa Bæltet,
Og paa Boilen,
Og nævne to Gange Tyr[1].

Brændings-Runer ſkal du gjøre,
Om du vilt bjerget have
Paa Søen Seilets Heſte[2];
Paa Stavnen ſkal de riſtes,
Og paa Styrets Flade,
Aaren med Ild ſkal mærkes[3];
Saa brat er ingen Brænding,
Og ei ſaa blaa er Voven,
Frelſt dog du ſlipper fra Søen.

Maal-Runer ſkal du kunne,
Om du vil, at ingen dig
Med Hævn ſkal Harm[4] gjengjelde;
Dem omvinde ſkal du,
Dem omvæve,
Dem omſætte alle ſammen
Paa det Thing,
Hvor Mænd ſkulle
Til Domſlutning drage.

---

[1]) een af Aſerne, der dyrkedes ſom Krigsgud. [2]) Skibene. [3]) Runerne nemlig indbrændes paa Aaren. [4]) Vrede over Forurettelſe.

Øl-Runer ſkal du kunne,
Vilt du, at ikke Kvinden,
Som du troer, ſkal Troſkab ſvigte;
Dem ſkal du paa Hornet
Og bag paa Haanden riſte,
Og mærke paa Neglen Naud[1].

Øllet ſkal du ſigne,
Og afvende Faren,
I Drikken lægge Løg;
Da jeg det veed,
At dig vorder aldrig
Meenblanden Mjøden.

Hjælp-Runer ſkal du kunne,
Om hjulpet du vil faae
I Barſelkvide Kvinden;
I Luven[2] dem du riſte,
Og om Ledet dem ſpænde,
Og bede om Diſers[3] Biſtand!

Green-Runer ſkal du lære,
Om Læge du vilt vorde,
Og kunne Saar beſee;
Paa Barken ſkal de riſtes,
Og paa Træets Kviſte,
Hvis Løv[4] mod Øſten lude.

Sinds-Runer ſkal du kunne,
Om du i Sindrighed
Vilt andre overgaae;

---

[1] Naud, d. e. Nød, Nødvendighed, er Navnet paa en Rune, ſom ſvarer til vort N. [2] Haandens indvendige Flade. [3] Skytsgudindernes. [4] eller Grene.

Dem førſt raadede,
Dem førſt riſtede,
Dem udtænkte Hropter[1]
Af den Vædſke,
Som var runden
Af Heiddraupners Hoved[2]
Og af Hoddropners Horn[3].

Paa Fjeldet ſtod han,
Med flammende Sværd,
Og Hjelm paa ſit Hoved;
Da mælte Mimers Hoved[4]
Kyndig det førſte Ord,
Og ſagde ſande Runer:

Paa Skjoldet de vare riſtede,
Som ſtaaer for den ſkinnende Gud[5],
Paa Arvakers Øre
Og paa Alſvins Hov[6],
Og paa Hjulet, ſom ruller
Under Røgners Vogn[7],

---

[1] eet af Odins Navne, maaſkee den Raabende. [2] Efter Magnuſens ſindrige Giſning Ymers Hoved d. e. Himmelen. [3] Maaſkee Himmelhjörten Eykthyrners Horn. [4] Mimer var en Jætte, der var ſendt af Aſerne ſom Gidſel til Vanerne, for ved ſin Viisdom at gaae dem til Haande med kloge Raad. De dræbte ham, og ſendte Aſerne Hovedet, hvilket Odin balſamerede; og det beſad da endnu ſin forrige Viisdom, og meddeelte Odin hemmelige Kundſkaber. [5] Solens Skjold Svalin. [6] Arvaker, den aarle Vaagne, og Alſvid, den Altfortærende eller den Hurtige, vare Solens Heſte. Ved Arvakers Øre menes ſandſynligviis Morgenrøden og ved Alſvins Hov Aftenrøden. [7] d. e. Odins Vogn, hvorved, efter Magnuſens Formodning, menes Karlsvognen, ſom tilegnedes ham eller Thor.

Paa Sleipners[1] Tømmer,
Op paa Slædens Liner;

Paa Bjørnens Lap
Og paa Brages[2] Tunge,
Paa Ulvens[3] Kløer
Og paa Ørnens Næb,
Paa blodige Vinger
Og paa Broens Ende[4],
I den Løſendes Lave
Og den Lindrendes Fjed;

Paa Glar og paa Guld
Og paa goden Sølver,
I Viin og i Urt[5]
Og paa Valaens[6] Sæde,
I Mandens Hud,
Paa Gungners[7] Od
Og paa Gigians[8] Bryſt,
Paa Nornens Nægl
Og paa Næbet af Uglen.

Alle bleve afſkaarne,
Som paariſtede vare,
Og tværede i den hellige Mjød,
Og ſendte paa vide Veie;
De ere hos Alfer,

---

[1] Odins Heſt. [2] een af Aſerne, udmærket ved Viisdom, Veltalenhed og Sprogkyndighed, og en Meſter i Skjaldſkab. [3] maaſkee paa Odins Ulves. [4] ſandſynlig Himmelbroen Bifrøſts. [5] Øl, ſom endnu ikke har været underkaſtet Gjæring. [6] Spaakvindens. [7] Odins Landſes d. e. en Landſes i Almindelighed. [8] Jættekvindens.

Nogle hos Aſer,
Og hos de viſe Vaner,
Somme have Menneſkers Børn.

Det er Bog-Runer,
Og Hjælpe-Runer,
Og alle Øl-Runer,
Og Kraft-Runer klare;
Hvo, ſom kan dem, uforvildede
Og ufordærvede,
Sig dem til Held kan have;
Nyd dem, om du dem næmmed,
Til Magterne opløſes[*]!

Nu ſkal du vælge,
Medens Valget dig er budet,
Hvasſe Vaabens Svinger!
Tale eller Taushed;
Hav dig ſelv i Hu!
Hele Sagen er begrundet.

Sigurd ſvarede:
Ikke vil jeg flye,
Om end min Død du vidſte,
Ei er jeg født med Feighed;
Dine Venneraad
Vil jeg alle følge,
Saalænge ſom jeg lever.

Brynhild giver Sigurd gode Raad.

21. Sigurd ſagde: „Aldrig finder man en viſere Kvinde i Verden end dig; lær mig derfor flere kloge

---

[*]) Til Verdens Undergang.

Raad!" Hun ſagde: „Billigt er det, at opfylde din Villie, og give dig nyttige Raad formedelſt din Videbegjerlighed og Klogſkab." Da begyndte hun ſaaledes: „Vær kjærlig mod dine Frænder, og vær ei let til at hævne deres Fornærmelſer, men bær over med dem med Taalmodighed, ſaa har du derfor langvarig Berømmelſe! Tag dig vare for onde Ting, Elſkov til Møer og gifte Kvinder, thi deraf kommer ofte Ondt! Tab ei din Fatning mod uviſe Mænd i folkerig Forſamling! de tale ofte værre, end de ere underrettede, og du bliver da ſtrax af een eller anden udraabt for en frygtſom Mand, og man troer, at det er ſagt med Sandhed; dræb ſaadan een Dagen efter, og gjengjeld ham ſaaledes hans fornærmende Ord! Om du drager en Vei, hvor der boe onde Vætter, da tag dig vel vare, og tag dig ei Herberge nær Veien, om end Natten kommer over dig; thi ofte lure de onde Aander der, for at føre Menneſkene vild. Lad dig ei forlokke af fagre Kvinder, om du end ſeer dem ved Gjæſtebud, ſaa at det hindrer din Søvn, og du faaer Sindsuro derover! forfør dem ei med Kys eller andre Kjærtegn! Om du hører uforſtandige Ord af drukne Mænd, giv dig ei i Trætte med dem, ſom ere drukne af Vinen, og have tabt deres Samling! ſaadanne Ting blive mange til Sorg eller Bane. Slaaes hellere med dine Uvenner, end du ſkulde være kvindagtig, og ſværg ikke falſk Eed! thi ſkrækkelig Hævn følger paa Fredsbrudet! Handl veltænkende imod døde Mænd, hvad enten de ere døde af Sygdom, eller paa Søen, eller for Vaaben; ſtæd deres Lig omhyggelig til Jorde! Tro dig ei ſikker for den, hvis Fader eller Broder eller andre

Frænder du har fældet, om han end er ung; thi en Ulv kan ofte boe i en ung Søn! Vogt dig med Omhu for dine Venners ſvigefulde Anſlag! Men lidet formaaer jeg at forudſee af dit Liv, dog frygter jeg, at dine Svogres Had vil komme over dig." Sigurd ſagde: „Ei findes der forſtandigere Kvinde end du, og det ſværger jeg, at jeg vil ægte dig, da du er ganſke efter mit Sind." Hun ſvarede: „Dig ønſker jeg mig helſt, om jeg end maatte vælge blandt alle Mænd," og de bekræftede dette med Ed indbyrdes.

Om Sigurds Vaabenruſtning, Udſeende og Sæder.

22. Nu red Sigurd bort; hans Skjold var beklædt med flere Lag, og overtrukket med røden Guld; og paa det ſtod malet en Drage, foroven mørkebruun, men lyſerød forneden; ſamme Mærke var paa hans Hjelm, Sadel og Vaabenkappe; han bar en Guldbrynie, og alle hans Vaaben funklede af Guld, og vare mærkede med en Drage, for at han, hvor han drog frem, ſtrax kunde være kjendelig for enhver, der havde ſpurgt, at han dræbte den ſtore Drage, ſom Væringerne[1] kalde Fafner; hans Vaaben vare ſmykkede med Guld, og brune af Farve, fordi han langt overgik andre Mænd i Høflighed og Anſtand, og næſten i alle Ting; og naar alle de ſtørſte Kæmper og berømteſte Høvdinger opregnes, da bliver han altid ſat i Spidſen, og hans Navn nævnes i alle Tunger nordenfor Grækelands Hav, og ſaa ſkal det være, ſaalænge Verden ſtaaer. Hans Haar var bruunt af Farve, og fagert at ſkue, og faldt i ſtore Lokker, Skægget var tykt og kort, og af ſamme Farve, Næſen høi, og Anſigtet ſtort og fyldigt; hans Øine vare ſaa

---

[1] Nordboer, ſom tjente i Keiſerens Livvagt i Conſtantinopel.

ſkarpe, at faa torde ſkue ham under Brynene; hans Skuldre vare ſaa brede, ſom om man ſaae to Mænd; hans Legeme var, i Forhold til hans Høide og Tykkelſe, ſærdeles vel dannet, og det er Mærket paa hans Høide, at, naar han, omgjordet med Sværdet Gram, ſom var ſyv Spand langt, gik igjennem en fuldgroet Rugager, da naaede Dopſkoen paa Sværdet til Toppen af den ſtandende Sæd; men hans Styrke var dog ſtørre end hans Vext. Han beſad Færdighed i at ſvinge Sværd, ſkyde Spyd, kaſte Skaft, holde Skjold, ſpænde Bue og ride Heſt, og mange Slags ridderlige Øvelſer lærte han i ſin Ungdom. Han var en viis Mand, ſaa at han vidſte forud tilkommende Ting; han forſtod Fugleſtemme, og derved kom faa Ting uforvarendes over ham. Han talte længe og vel, ſaa at, naar han begyndte at tale en Sag, hørte han ingenſinde op, uden at alle fandt, at det ikke kunde være anderledes, end han havde talt. Det var ham en Glæde at yde ſine Mænd Hjælp, og forſøge ſig ſelv i ſtore Foretagender, vinde Bytte fra ſine Fjender, og give det til ſine Venner. Ei manglede ham Mod, og aldrig blev han forfærdet.

Sigurd kommer til Brynhild, og ſværger hende Troſkabsed.

23. Sigurd red nu, indtil han kom til en ſtor Stad, i hvilken der herſkede en mægtig Høvding, ſom hed Heimer; han var gift med Brynhilds Søſter Bekhild[1]; hun havde ſiddet hjemme, og lært kvindelige Haandſysler, men Brynhild foer med Hjelm og Brynie, og drog

---

[1]) Bekkhild bemærker Bænkhild, hvilket Navn henpeger paa hendes Lyſt til kvindelige Syſler.

i Krigen, og derfor blev hun kaldt Brynhild. Heimer og Bekhild havde en Søn, ved Navn Alkvid, en meget beleven Mand. Der gik Folk udenfor og legede, og da de ſaae, at en Mand kom ridende lil Byen, ſtandſede de Legen, og undrede ſig over ham, thi de havde aldrig ſeet ſaadan Mand; de ginge ham imøde, og toge vel imod ham. Alſvid bød ham blive hos ſig, og tilbød, at han ſkulde faae, hvad han vilde ønſke; han modtog Tilbudet, og der blev beviiſt ham al Hæder og Tjenſtfærdighed; fire Mænd løftede Guldet af Heſten, den femte tog imod den; der kunde man ſee mange gode og ſjældne Koſtbarheder, og man havde en Fornøielſe af at ſkue Brynierne, Hjelmene, de ſvære Ringe, de ſælſomt ſtore Guldbægere, og alſkens Krigsvaaben. Sigurd opholdt ſig der længe i ſtor Anſeelſe; da ſpurgtes den Heltedaad til alle Lande, at han havde dræbt den frygtelige Drage. Sigurd og Alſvid elſkede hinanden inderligen, og vare oprigtige Venner, og det var deres Lyſt at tilberede deres Vaaben, at ſkæfte Pile, og at jage med Høge.

24. Brynhild, Heimers Foſterdatter, var da ogſaa hjemkommen, og ſad i en adſkilt Stue med ſine Møer; hun beſad flere Færdigheder end andre Kvinder; hun indvævede Tæpper af Guld, og bordyrede i dem de Underværker, ſom Sigurd havde udøvet: Ormens Drab, Skattens Bortførelſe og Regins Død. En Dag fortælles der nu, at Sigurd red til Skoven med ſine Hunde og Høge og et ſtort Følge, og da han kom hjem, fløi hans Høg op paa et høit Taarn, og ſatte ſig i et Vindue. Sigurd ilte efter Høgen, og ſaae da en fager Kvinde, og kjendte, at det var Brynhild; alt tyktes ham ſærdeles herligt, baade hendes Skjønhed og hendes

Arbeide. Siden kom han i Hallen, men vilde ikke deeltage i nogen Skjemt; da ſagde Alſvid: „Hvi er du ſaa taus? det bedrøver os, dine Venner; og hvi vil du ikke være glad? dine Høge ſørge, og ligeſaa Heſten Grane, ſeent ſaae vi det godt igjen." Sigurd ſvarede: „Gode Ven! hør hvad jeg tænker paa: min Høg fløi i et Taarn, og da jeg tog den, ſaae jeg en fager Kvinde, hun ſad ved et guldvirket Tæppe, og bordyrede deri mine fremfarne Bedrifter." Alſvid ſagde: „Du har ſeet Brynhild Budlesdotter, den mandigſte blandt Kvinder." Sigurd ſvarede: „Det maa ſaa være, men naar kom hun hertil?" Alſvid ſvarede: „Kort før du kom her." Da ſagde Sigurd: „Det vidſte jeg for faa Dage ſiden; den Kvinde har jeg elſket høieſt i hele Verden." „Vær ei bekymret for en Kvinde!" ſvarede Alſvid: „for en ſaadan Mand ſom dig er det ilde, at ſørge over det, man ei kan faae." Da ſagde Sigurd: „Hende vil jeg beſøge, og give hende Guld, og naae hendes gjengjeldende Gunſt." Alſvid ſvarede: „Ei fandtes den Mand endnu i Verden, ſom hun tilſtædte Plads hos ſig, eller vilde give Øl at drikke; men det er hendes Lyſt, at omgaaes med Vaaben, og at udøve berømmelig Daad." Sigurd ſagde: „Ei veed jeg, om hun ſvarer mig, og forunder mig Plads hos ſig." Den følgende Dag gik Sigurd til hendes Stue, men Alſvid ſtod udenfor, og ſkæftede ſine Pile. Sigurd ſagde: „Hil være dig, Kvinde! Hvorledes lever du?" Hun ſvarede: „Jeg lever vel med mine Frænder og Venner, men derpaa kommer det an, hvad Held man bærer til ſin ſidſte Dag." Han ſatte ſig nu ned hos hende. Der ginge da ind fire Kvinder med ſtore Guldbægere, fulde af den bedſte Viin, og ſtode for dem.

Da ſagde Brynhild: „Dette Sæde bliver indrømmet ſaa undtagen min Fader, naar han kommer.“ „Men nu“ ſvarede han, „er det indrømmet den, hvem jeg ønſker det helſt.“ Salen var betrukken med de koſtbareſte Tæpper, og hele Gulvet belagt med Klæde. Sigurd vedblev: „Nu er det opfyldt, hvad du har lovet mig.“ Hun ſvarede: „Velkommen være du mig!“ Derpaa reiſte hun ſig op, og de fire Kvinder med hende, gik for ham med et Guldbæger, og bød ham at drikke. Han rakte Haanden imod Guldbægeret, og tog hendes Haand tillige, og ſatte hende hos ſig. Han tog om hendes Hals, kysſede hende, og ſagde: „Ei er nogen fagrere Kvinde kommen til Verden.“ Brynhild ſagde: „Det er et klogt Raad, ei at ſætte ſin Tiltro til Kvinder, thi de bryde ofte deres Løfter.“ Han ſagde: „Det vilde være mig den lykkeligſte Dag, naar vi kunde faae hinanden.“ Brynhild ſvarede: „Ei er det af Skjæbnen beſtemt, at vi ſkulle boe tilſammen; jeg er en Skjoldmø, og bærer Hjelm blandt Hærkonger, og dem maa jeg yde Hjælp, og ei er jeg bleven kjed af at ſtride.“ „Da vare vi de lykkeligſte,“ ſagde Sigurd: „om vi boede ſammen, og det er ſværere at taale den Sorg, ſom beroer herpaa, end ſkarpe Vaaben.“ Brynhild ſvarede: „Jeg maa endnu mønſtre Krigeres Rækker, men du ſkal ægte Gudrun Gjukesdotter.“ Sigurd ſagde: „Ei ſviger mig en Kongedotter, og ei har jeg to Ønſker om det, og det ſværger jeg ved Guderne, at jeg ſkal eie dig eller ingen Kvinde.“ Hun ſvarede ham paa ſamme Maade, Sigurd takkede hende for ſit Løfte, og gav hende en Guldring, og de ſvore nu Ed paa ny. Derpaa gik han bort til ſine Mænd, og dvælede der en Tid i megen Fryd og Herlighed.

Gudrun Gjukesdatters Drøm, og Brynhilds Samtale med hende.

25. Gjuke hed en Konge, ſom herſkede over et Rige ſøndenfor Rhinen; han havde tre Sønner, hvis Navne vare Gunnar, Høgne og Guttorm, og en Datter, der hed Gudrun, og var en ſaare berømt Kvinde. Disſe Børn overgik andre Kongebørn i Skjønhed og Væxt; de laae beſtandig ude paa Krigstoge, og udførte mange berømmelige Bedrifter. Gjuke var gift med Grimhild den Tryllekyndige. Der var en anden Konge, ved Navn Budle, og, ſkjønt Gjuke var mægtig, var Budle dog endnu mægtigere. Brynhilds Broder hed Atle[1]; han var en grum Mand, ſtor og ſortladen, men anſeelig og den ſtørſte blandt Krigere; ogſaa Grimhild var grum i Sind. Gjukes Rige var i ſtort Flor, meſt ved hans Børn; thi de bare Fortrinet for de Fleſte i de Tider. Engang ſagde Gudrun til ſine Møer, at hun var ilde tilmode; een af Kvinderne ſpurgte hende da, hvad der forſtyrrede hendes Glæde. Hertil ſvarede hun: „Uheldſpaaende Drømme tynge mit Hjerte med Sorg; ſiden du ſpørger mig, vil jeg ſige dig Drømmen." Kvinden ſagde: „Fortæl mig den da, men vær ei bedrøvet, thi ofte drømmer man for Uveir!" Gudrun gjentog: „Drømmen tyder intet Uveir; jeg drømte, at jeg ſaae en fager Høg paa min Haand; dens Fjædre vare af gylden Farve." Kvinden ſagde: „Mange have ſpurgt om din Skjønhed, Viisdom og Belevenhed; een eller anden Kongeſøn vil beile til dig." Gudrun vedblev: „Ingen Ting ſyntes mig bedre end Høgen, og alle mine Eiendomme vilde jeg hellere lade end den." Kvinden ſvarede: „Den, ſom du faaer, maa

---

[1] Upaatvivlelig den navnkundige hunniſke Konge Attila.

være vel dannet, og vil du elſke ham meget." „Det ængſter mig," ſagde Gudrun, „at jeg ei veed, hvo han er, og vi ſkulle beſøge Brynhild, hun maa vide det." De gjorde ſig nu færdige med Guld og ſtor Pragt, og Gudrun reiſte med ſine Møer, indtil de kom til Brynhilds Hal, ſom laae paa et Bjerg, og var ſkjønt prydet med Guld. Da man blev deres Ankomſt vaer, fortalte man Brynhild, at mange Kvinder kom kjørende i forgyldte Vogne til Borgen. „Det maa være Gudrun Gjukesdotter," ſagde Brynhild, „efterdi jeg drømte om hende i Nat, og vi ville gaae hende imøde; ſmukkere Kvinder beſøge os aldrig." De ginge hende imøde, og bøde hende velkommen. Derpaa ginge de ind i den ſkjønne Hal; Salen var malet indvendig og meget prydet med Sølv; et Tæppe var bredt under deres Fødder, og mange vare der til Opvartning; der anſtilledes nu alſkens Lege. Gudrun talte kun lidet; da ſagde Brynhild: „Hvi vil du ei være vel til Mode, det maa du være; lad os alle fornøie os ſammen, og tale om mægtige Konger og deres Storværker!" „Det ville vi gjøre," ſvarede Gudrun, „ſig mig, hvilke Konger holder du for de fortrinligſte?" Brynhild ſvarede: „Hakes Sønner og Hagbard; de udførte paa Krigstoge mangen berømmelig Daad." Gudrun vedblev: „Store vare de og berømte; dog har Sigar bortført deres Søſter, og brændt inde de andre, og de ere ſene til at hævne ſig; og hvi nævner du ei mine Brødre, ſom nu holdes for de ypperſte Mænd?" „Det har god Tid," ſagde Brynhild, „thi endnu ere de ikke meget forſøgte, og jeg veed een, ſom overgaaer dem, det er Sigurd, Konning Sigmunds Søn; han var endnu Barn, da han dræbte Kong

Hundings Sønner, og hævnede ſin Fader og ſin Morfader Eylime.“ Gudrun ſagde: „Hvad var til Mærke paa det? ſiger du, at han var fød, da hans Fader faldt?“ Brynhild ſvarede: „Hans Moder gik paa Valpladſen, og fandt Konning Sigmund ſaaret, og tilbød at forbinde hans Saar, men han ſagde, at han var for gammel til mere at ſtride, og bad hende tænke paa, at hun ſkulde føde den ypperligſte Søn, og det gik i Opfyldelſe. Derefter døde Konning Sigmund, og efter hans Død drog hun med Kong Alf, og hos ham blev Sigurd opdragen i ſtor Anſeelſe, og der forløb ingen Dag, at han jo udførte Heltedaad, ſaa at han er den berømteſte Mand i Verden.“ Gudrun ſvarede: „Af Elſkov har du udſpurgt Efterretning om ham; men derfor kom jeg hid, at jeg vilde fortælle dig mine Drømme, ſom volde mig ſaa ſtor Bekymring.“ „Lad Drømme ei ængſte dig,“ ſvarede Brynhild, „men vær blandt dine Venner, ſom alle ville glæde dig!“ „Det drømte jeg,“ ſagde Gudrun, „at vi ginge fra Stuen mange tilſammen, og ſaae en ſtor Hjort, ſom bar Fortrinet for alle andre Dyr; dens Haar vare af Guld; alle vilde vi tage Dyret, men jeg ene naaede det; og det tyktes mig bedre end alle andre Ting; ſiden fældte du Dyret i mit Skjød, og det var mig ſaa ſtor en Sorg, at jeg neppe kunde bære den; derpaa gav du mig en Ulvehvalp, ſom beſtænkte mig med mine Brødres Blod.“ Brynhild ſvarede: „Jeg vil forklare Fremtidens Hændelſer, ſaaledes ſom de ville indtræffe: Sigurd vil komme til dig, han ſom jeg udkaarede til min Mand; Grimhild giver ham ſvigblanden Mjød, og den vil bringe os alle i ſtor Strid; ham kommer du til at eie, men ſnart at miſte; derpaa ſkal du faae Konning Atle, men du ſkal miſte dine Brødre, og da vil du dræbe Atle." Gudrun ſvarede: „Til ſtor Sorg er det os at vide ſaadant." Og de reiſte nu bort og hjem til Kong Gjuke.

Sigurd ægter Gudrun Gjukesdatter.

26. Sigurd drog nu bort med det meget Guld, og de ſkiltes ſom Venner; han red paa Grane med al ſin Ruſtning og Byrde, og red, indtil han kom til Kong Gjukes Hal. Da han nu red ind i Borgen, ſaae een af Kongens Mænd ham, og ſagde, „Det ſynes mig, ſom her kommer ridende een af Guderne; ſee denne Mand, hvor prydet med Guld, og hvor ſkinnende hans Vaabendragt, hans Heſt langt ſtørre end andre Heſte, og ſelv overgaaer han langt andre Mænd." Kongen gik da ud med ſine Hofſinder, og tiltalte Sigurd ſaalunde: „Hvo eſt du, ſom rider lige ind i min Borg; det har ingen endnu vovet uden mine Sønners Tilladelſe?" „Mit Navn er Sigurd," ſvarede han, „og jeg er en Søn af Konning Sigmund." Kong Gjuke ſagde: „Velkommen ſkal du være her hos os, og du ſkal faae alt, hvad du ønſker." Han gik nu ind i Hallen, og alle vare lave ved Siden af ham; alle viſte ſig tjenſtvillige imod ham, og han var der i ſtor Anſeelſe. De rede alle tilſammen, Sigurd, Gunnar og Høgne, men Sigurd overgik dem i alle Færdigheder, ſkjønt de dog alle vare drabelige Mænd. Grimhild mærkede, hvor høit Sigurd elſkede Brynhild, og hvor ofte han talte om hende, og hun tænkte ved ſig ſelv, at det vilde være ſtor Lykke, om han ſatte ſig der faſt, og ægtede Kong Gjukes Datter; hun ſaae, at ingen kunde ſættes i Ligning med ham, og at han var meer bemidlet, end man hidtil havde kjendt nogen, og til hvor ſtor Biſtand han kunde være dem. Kongen be-

handlede Sigurd ſom ſine Sønner; men de anſaae ham langt over ſig. En Aften, ſom de ſade ved Drikkebordet, reiſte Dronningen ſig op, og gik for Sigurd, tiltalte ham, og ſagde: „Glæde have vi af dit Ophold her, og alt Godt ville vi beviſe dig, tag her ved dette Horn, og drik!" Han tog imod det, og drak deraf. Hun tilføiede derpaa: „Konning Gjuke ſkal være din Fader og jeg din Moder, men Gunnar og Høgne dine Brødre; og naar I alle ere forbundne med Ed, da ville I ei finde nogen eder voxen." Sigurd tog det vel op, og ved denne Drik glemte han Brynhild; han opholdt ſig der en lang Tid. Engang gik Grimhild for Kong Gjuke, ſlyngede ſine Arme om hans Hals, og ſagde; „Her er nu kommen den ſtørſte Kæmpe, ſom kan findes i Verden; han er os til ſtor Styrke; giv ham din Dotter med meget Gods og ſaa ſtor en Deel af Riget, ſom han ønſker, ſaa at han kan være her med Glæde!" Kong Gjuke ſagde: „Sælſomt er det at byde ſine Døttre frem, men dog ſømmer det ſig mere, at byde hende til ham, end om andre bade om hende." Og en Aften ſkjenkede Gudrun for Gjæſterne; Sigurd ſaae da, at hun var en ſkjøn Kvinde, og meget beleven i alle Ting. Fem Halvaar var Sigurd der; de levede alle i Venſkab, og indlagde ſig Berømmelſe, og Kongerne raadſloge med hinanden indbyrdes; Kong Gjuke ſagde: „Meget Godt beviſer du os, Sigurd! og høilig har du ſtyrket vort Rige." Gunnar ſagde: „Alt ville vi anvende paa at bevæge dig til at forblive her længere, baade Riget og vor Søſter tilbyde vi dig, og ikke ſkulde en anden erholde diſſe, om han end bad derom." Sigurd ſagde, „Haver Tak for den Hæder, I gjøre mig, dette ſkal jeg modtage." De tilſvore hinanden nu Broderſkab, ſom om de vare ſambaarne Brødre; der blev da holdt et anſeeligt Gilde, ſom ſtod mange Dage, og Sigurd drak Bryllup med Gudrun. Der kunde man ſee megen Gammen og Glæde, og den ene Dag blev Høitiden ſtørre end den anden. De droge nu vide om Land, og udførte mange berømmelige Bedrifter, dræbte mange Kongeſønner, ſaa at ingen bedrev ſlige Manddomsgjerninger, ſom de; og derpaa droge de hjem med meget Bytte fra Krigen. Sigurd gav Gudrun at æde af Fafners Hjerte, og efter den Tid var hun meget gruſommere og klogere end tilforn; de havde en Søn, ſom fik Navnet Sigmund. Engang gik Grimhild til ſin Søn Gunnar, og ſagde: „Din Forfatning er mig heel ønſkelig, kun fattes dig en Kone; beil til Brynhild! det er det anſeeligſte Giftermaal du kan gjøre, og til hende vil Sigurd følge dig." Gunnar ſvarede: „Viſt er hun ſkjøn, og dertil er jeg ei uvillig;" han talte nu derom med ſin Fader og Brødre og med Sigurd, og alle tilſkyndte ham dertil.

Gunnar beiler til Brynhild, og faaer hende.

27. De gjorde ſig nu omhyggeligen færdige til Reiſen, og rede over Fjelde og Dale til Kong Budle, og beilede til Brynhild. Kongen optog deres Ærende vel, og lod Afgjørelſen ſtaae til hende; thi, ſagde han derhos, hun var ſaa ſtolt, at hun ſelv vilde raade for, hvem hun vilde tage til Mand. Derpaa rede de hen til Lindale; Heimer tog vel imod dem, og Gunnar ſagde ſit Ærende; Heimer ſagde, at det ſtod til hendes Valg, hvem hun vilde ægte, og han underrettede dem om, at hendes Hal var ikke langt derfra, og at hun vilde ægte den allene, ſom red igjennem den brændende Ild, ſom trindt omgav hendes Sal. De kom nu til Salen, og ſaae, hvor Bor-

gen glimrede af Guld, og hvor Ilden ſlog ſine Flammer trindt omkring den. Gunnar red paa Gote, og Høgne paa Holkne; Gunnar ſporede ſin Heſt mod Ilden, men Dyret veg tilbage. Da raabte Sigurd: „Hvi viger du tilbage, Gunnar?" Gunnar ſvarede: „Ei vil Heſten frem i Ilden," og han bad Gunnar at laane ſig Grane. „Det ſtaaer dig frit for," ſagde Sigurd. Gunnar red da mod Ilden, men Grane vilde ikke gaae frem, hvorfor Gunnar maatte opgive ſit Forſæt. Da ſkiftede Sigurd og Gunnar Udſeende, hvilket Grimhild lærte dem, og Sigurd red frem paa Grane; Guldſporer ſade om hans Fødder, og da Grane følte Sporernes Braade, foer den frem igjennem Ilden. Da blev der et ſtort Gny, Ilden bluſſede høit, Jorden ſkjælvede, den røde Lue ſtod imod Himlen; dette torde ingen gjøre før; det ſortnedes for hans Øine, ſom om han red i Mørke; derpaa ſagtnedes Ilden, Sigurd ſprang da af Heſten, og traadte ind i Salen; ſaa er kvædet:

Ilden da bluſſed,
Jorden dundrede
Høit ſig hæved
Mod Himlen Luen;
Der driſted ſig faa
Drottens Kæmper
Gjennem Ilden at ride,
Eller over den ſtige.

Sigurd Grane
Slog med Sværdet,
Ilden da ſluktes
For Ædlingen,

Luen ſig for Ærens
Elſker lagde,
Da glindſed Sadlen,
Som Regin eiet havde.

Og da Sigurd kom indenfor Luen, fandt han der en fager Bolig, og der ſad Brynhild. Hun ſpurgte, hvad for en Mand han var, og han kaldte ſig Gunnar Gjukeſøn, og ſagde: „Du er beſtemt til min Kone med din Faders og Foſterfaders Jaord, efter dit eget Tilſagn, ſaafremt jeg red igjennem din Tryllelue.” Hun ſagde: „Ei veed jeg, hvorledes jeg ſkal ſvare dertil.” Sigurd ſtod opret paa Gulvet, og, ſtøttende ſig paa Sværdets Fæſte, ſagde han til Brynhild: „Dig vil jeg give en ſtor Morgengave af Guld og koſtbare Klenodier.” Derpaa ſvarede hun tungſindig, ſiddende paa ſit Sæde, ſom en Svane paa Bølgen, med Sværd i Haand, Hjelm paa Hovedet, og Brynie om Bryſtet: „Gunnar!” ſagde hun, „tal ei ſaadant til mig, hvis ikke du er ypperligere end enhver anden Mand, og da ſkal du dræbe dem, ſom have beilet til mig, om du har Mod dertil. Jeg var i Strid med Garndernes[1] Konge, og vore Vaaben bleve farvede i Mandeblod, og derefter længes jeg endnu.” Han ſvarede: „Mangen Stordaad har du udøvet, men mindes nu det Løfte, ſom du gjorde, om der blev reden igjennem denne Ild, at du vilde være den Mands Kone, ſom det gjorde.” Hun fandt nu, at han talte Sandheds Ord, ſtod op, og modtog ham kjærlig. Der dvælede han tre Nætter, og de deelte Seng tilſammen, men han lagde Sværdet Gram blottet imellem dem. Hun ſpurgte da, hvi han gjorde det, hvortil han ſvarede, at det var ham beſtemt, at han ſaaledes ſkulde holde ſit Bryllup med ſin Kone, ellers blev det hans Død. Han tog da af hende Ringen, ſom havde tilhørt Andvare, og ſom han for havde givet hende, men gav hende i dens Sted en anden Ring af Fafners Arv. Derefter red han bort over den ſamme Ild til ſit Følge, og de ſkiftede atter Udſeende; ſiden rede de til Lindale, og berettede, hvorledes det var gaaet. Den ſamme Dag drog Brynhild hjem til ſin Foſterfader, og ſagde ham i Fortrolighed, at der var kommen en Konge til hende, „og han red," ſagde hun, „igjennem min Trylleluе, og ſagde, at han var kommen for at ægte mig, og nævnte ſig Gunnar; men jeg ſagde, at det kunde Sigurd ene gjøre, ham ſom jeg ſvoer Ed paa Fjeldet; og han er min førſte Elſker." Heimer ſvarede, at det nu maatte forblive derved. „Min og Sigurds Dotter Aslaug ſkal opdrages her hos dig," ſagde da Brynhild, og hun drog dernæſt til ſin Fader. Kongerne droge nu hjem, og Grimhild modtog dem vel, og takkede Sigurd for hans Biſtand; der anrettedes nu et Gjæſtebud, og en ſtor Mængde Gjæſter bleve indbudne; Kong Budle kom der da med ſin Datter og ſin Søn Atle, og dette Gilde varede i mange Dage; men da det var til Ende, mindede Sigurd ſig alle de Eder, han havde ſvoret Brynhild; dog lod han, ſom intet var. Gunnar og Brynhild ſade nu i Fryd og Gammen, og tømmede den gode Viin.

---

[1]) Indbyggerne i Garderige d. e. Rußland.

Brynhilds og Gudruns Trætte.

28. Det hændte ſig en Dag, at de ginge til Rhinſtrømmen, at tvætte ſig, da vadede Brynhild længſt ud paa Strømmen; Gudrun ſpurgte, hvad det ſkulde betyde. Brynhild ſvarede: „Hvi ſkulde jeg ligne dig heri

mere end i andre Ting? Jeg holder for, at min Fader er mægtigere end din Fader, og at min Mand har udført mange Heltegjerninger og redet igjennem brændende Ild, medens din Mand kun var Kong Hjalprefs Træl.” Gudrun ſvarede med Vrede: „Da er du klogere, om du tier, end at du laſter min Mand; thi deri ere alle enige, at ingen, ſom i nogen Ting kan maale ſig med ham, er nogenſinde kommen til Verden, og ei anſtaaer det dig vel, at laſte ham, thi han var din førſte Elſker, og han dræbte Fafner, og red igjennem Tryllen luen, da du troede, at det var Kong Gunnar, og han laae hos dig, og tog af din Haand Ringen, ſom har tilhørt Andvare, og kan du nu her kjende den! Brynhild ſaae nu Ringen, kjendte den, og blev bleg ſom et Lig. Hun drog derpaa hjem, og talte ikke et Ord om Aftenen, og da Sigurd kom i Sengen, ſpurgte Gudrun: „Hvi er Brynhild ſaa ſorrigfuld?” Sigurd ſvarede: „Ei veed jeg det nøie, men det aner mig, at vi ſnart maae faae det nøiere at vide.” Gudrun vedblev: „Hvi er hun ikke fornøiet med ſin Rigdom og alles Priis, og med at hun har faaet den Mand, hun ønſkede?” Sigurd ſpurgte: „Hvor var hun, da hun ſagde, at hun ſyntes at have en berømmelig Mand, og den, hun helſt ønſkede at eie?” Gudrun ſvarede: „J Morgen ſkal jeg ſpørge hende om, hvem hun helſt vil eie.” Sigurd ſvarede: „Det fraraader jeg dig, thi angre vil du, om du gjør det.” Om Morgenen ſade Kvinderne i deres Kammer, og Brynhild var taus. Da ſagde Gudrun: „Vær munter, Brynhild! bedrøver dig vor Samtale, eller hvad ſtaaer din Glæde i Veien?” „Idel Ondſkab bringer dig til ſaa at ſpørge,” ſagde Brynhild, „du har et gruſomt Hjerte." „Tro ei ſaa," ſagde Gudrun: „men ſig det heller!" Brynhild ſvarede: „Spørg heller om det, der er dig nyttigere at vide, og ſom ſømmer fornemme Kvinder; du har godt ved at være fornøiet med det Gode, da alt gaaer dig efter Ønſke." Gudrun ſvarede: „Altfor tidlig var det, om jeg bryſtede mig heraf, og dette er viſt et ondt Forbud; hvad ophidſer dig imod mig? jeg gjorde dig intet til Bedrøvelſe." Brynhild ſvarede: „Det ſkal du undgjelde, at du fik Sigurd, thi jeg under dig ikke at eie enten ham eller hans meget Guld." Gudrun ſvarede: „Ei vidſte jeg eders Aftale, og vel maatte min Fader ſørge for mit Giftermaal, endſkjønt du ei blev adſpurgt derom." Brynhild ſvarede: „Ei have vi haft lønlig Samtale, og desuden have vi ſvoret hinanden Ed, og I vidſte vel, at I bedroge mig, og det ſkal jeg hævne." Gudrun ſvarede: „Du er bedre gift, end du fortjener, og dit Overmod vil faae en ſlet Ende, og det ville mange undgjelde." „Fornøiet var jeg," ſagde Brynhild, „om du ei havde berømmeligere Mand end jeg." Gudrun ſvarede: „Du har en ſaa berømmelig Mand, at det er uviſt, hvo af dem, der er den ſtørſte Konning, og har ſtørſt Rigdom og Magt." Brynhild ſvarede: „Sigurd dræbte Fafner, og denne Daad er mere værd end hele Kong Gunnars Rige, ſaaſom kvædet er:

Sigurd vog Ormen,
Og det ſiden vil
Aldrig glemmes,
Medens Folk leve;
Men din Broder

Hverken torde
I Ilden ride,
Eller over den ſtige."

Gudrun ſagde: „Grane vilde ei løbe i Ilden, ſaalænge Kong Gunnar ſad paa den, men han ſelv torde vel ride, og man bør ei bebreide ham Mangel paa Mod." Brynhild ſvarede: „Lad os ei fordølge det, jeg troer ei din Moder Grimhild vel." Da ſagde Gudrun: „Bagtal ei hende, thi hun er imod dig ſom imod ſin Dotter." Brynhild ſvarede: „Hun er Ophav til al den Modgang, ſom nager mig; hun gav Sigurd ondt Øl, ſaa at han ei mindedes mit Navn." „Mange falſke Ord taler du," ſagde Gudrun: „og dette er en ſtor Løgn." Brynhild ſvarede: „Nyd ſaa viſt Sigurds Kjærlighed, ſom du har mig ei ſveget; thi ikke have I fortjent at boe ſammen, og gid det maa gaae dig efter mit Ønſke!" Gudrun ſvarede: „Bedre maa jeg nyde hans Kjærlighed, end du ønſker; og ingen kan ſige, at han nogenſinde har nydt for meget Godt af mig." Brynhild ſvarede: „Ilde taler du, og de Ord, ſom undſlippe dig, ville fortryde dig, naar din Hidſighed ſætter ſig; og lad os ei vexle hadefulde Ord!" Gudrun ſvarede: „Du tiltalte mig førſt med bittre Ord, og nu ſtiller du dig an, ſom om du vil gjøre det godt igjen; men du ſkjuler Grusomhed derunder." „Lad os ophøre med denne unyttige Samtale," ſagde Brynhild, „jeg taug længe med den Harm, ſom boede i mit Bryſt; men jeg elſker alligevel din Broder, og lad os derfor tale om noget andet!" Gudrun ſvarede: „Langt ſeer din Aand ind i Fremtiden;" og ſaaledes opkom der ſtor Ulykke af, at de gik til Floden, og af at hun kjendte Ringen, hvilket gav Anledning til deres Tviſt.

Brynhild Budlesdatters Harme.

29. Efter denne Samtale lagde Brynhild ſig til Sengs, og det blev Gunnar berettet, at Brynhild var ſyg. Han gik da til hende, og ſpurgte, hvad der var gaaet hende imod; men hun ſvarede intet, og laae ſom død. Og da han trængte faſt ind paa hende, ſagde hun: „Hvad gjorde du af den Ring, ſom jeg gav dig, den ſom Kong Budle gav mig ved ſidſte Afſked, da du og Kong Gjuke kom til ham, og truede med at hærje og brænde, naar du ei erholdt mig? Siden tog han mig tilſide, og ſpurgte, hvem jeg udkaarede af de ankomne Mænd, men jeg bød mig til at værge Landet, og være Høvding over Trediedelen af Folket; der vare da to Vilkaar for Haanden, at jeg ſkulde gifte mig med den, han ønſkede, eller i andet Fald blive arveløs, og miſte hans Venſkab; og han lagde til, at hans Venſkab dog vilde gavne mig mere end hans Vrede. Da overtænkte jeg hos mig ſelv, om jeg ſkulde gjøre hans Villie eller dræbe mange Mænd, og ſyntes dog, at jeg var afmægtig til at ſtride mod ham. Da kom det ſaa vidt, at jeg lovede mig til den Mand, ſom red Heſten Grane med Fafners Arv, og red igjennem min Tryllelue, og dræbte de Mænd, ſom jeg nævnte. Nu trøſtede ingen ſig til at ride uden Sigurd; han red igjennem Ilden, thi han manglede ikke Mod dertil; han dræbte Ormen og Regin, og fem Konger, men det gjorde du ikke, Gunnar! thi du blev bleg ſom et Lig, og du er ingen Konge eller Kæmpe. Det Løfte gjorde jeg hjemme hos min Fader, at jeg ſkulde elſke den allene, ſom var den berømteſte af Fødſel; men det er Sigurd; nu er jeg en Meenederſke, fordi jeg ikke eier ham, og der-

for ſkal jeg ſøge at faae dig bragt af Dage, og jeg har Grimhild ondt at lønne; der gives ei hjerteløſere Kvinde end hun." Gunnar ſvarede, ſaa at faa hørte det: „Mange Falſkheds Ord har du talt, og du er en ondſkabsfuld Kvinde, at du bagtaler hende, ſom langt overgaaer dig; ei er hun mistrøſtig ved ſin Forfatning, ſaaledes ſom du er, og ei kvalte hun døde Mænd, og ingen myrdede hun, men lever med Berømmelſe." Brynhild ſvarede: „Ei har jeg gaaet ſkjult til Værks, og ingen Udaad har jeg bedrevet; ſaa er mit Sind ikke; men nu har jeg ſtor Lyſt til at bringe dig af Dage." Derpaa vilde hun dræbe Kong Gunnar, men Högne ſatte hende i Lænker. Gunnar ſagde: „Ei vil jeg, at hun ſkal ligge i Lænker." „Hav ingen Bekymring derfor," ſvarede hun, „thi aldrig ſeer du mig glad i din Hal, og ei at drikke eller ſpille Brætſpil, eller med Glæde at tale, eller at indvirke Guld i koſtelige Klæder, eller at give eder Raad." Hun ſagde, at det var hendes ſtørſte Sorg, at hun ei havde Sigurd tilægte. Derpaa reiſte hun ſig op, ſlog ſin Broderramme, ſaa den gik ſønder, og bad dem ſaa at lukke Stuedøren op, at man kunde høre hendes Jammerklage lang Vei bort. Der var da ſtor Graad, ſaa at man kunde høre det over hele Borgen. Gudrun ſpurgte ſine Kammermøer, hvi de vare ſaa bedrøvede og ſorrigfulde: „Hvad ſkader eder!" ſagde hun, „hvi fare I om ſom vidløſe Mennesker, og hvad Under er kommet over eder?" Da ſvarede en Hofkvinde, ſom hed Svafrlød: „Dette er en Ulykkes Dag, vor Hal er fuld af Jammer." Da ſagde Gudrun til ſin Selſkabskvinde: „Staa op, vi have længe ſovet; væk Brynhild, lad os gaae til Bords, og være muntre!" „Det tør jeg ikke gjøre," ſagde hun,

„enten vække hende eller tale til hende; i mange Dage har hun ei ſmagt Mjød og Viin, og hun har faaet Gudernes Vrede.” Da ſagde Gudrun til Gunnar: „Gak du at beſøge hende, og ſig, at hendes Kummer bedrøver os!” „Det er mig forbudet,” ſagde han, „at beſøge hende eller tage vare paa hendes Sager.” Desuagtet gik han dog til hende, og ſøgte paa mange Maader at faae hende til at tale, men fik intet Svar. Han gik da bort, og til Høgne, og bad ham tale med hende, og ſkjønt han var utilbøielig dertil, gik han dog; men fik intet Svar. Derpaa gik man til Sigurd, og bad ham at beſøge hende. Han ſvarede intet, og derved forblev det om Aftenen. Dagen derefter, da Sigurd kom fra Dyrejagt, gik han til Gudrun, og ſagde: „Det har anet mig, at denne Forvirring vil fremſkynde ſtore Ting, og at Brynhild vil døe.” Gudrun ſvarede: „Min Herre! ſtort Under er kommet over hende, hun har nu ſovet ſyv Døgn, uden at nogen har tordet vække hende.” „Ei har hun ſovet!” ſvarede Sigurd, „ſnarere har hun ſtore Raadſlagninger for imod os.” Da ſagde Gudrun grædende: „Det er en ſtor Sorg at vide din Død, drag heller hen og beſøg hende, og ſee, om hendes Hidſighed kan formindſkes, giv hende Guld, og ſtil ſaa hendes Vrede!” Sigurd gik ud og fandt Salen aaben, han troede hun ſov, løftede Klæderne af hende, og ſagde: „Vaagn op, Brynhild! Solen ſtaaer ~~høit over~~ Borgen, du har ſovet for længe, ryſt Sorgen af dig, og bliv glad!” Hun ſagde: „Hvi er du ſaa driſtig at beſøge mig? Mig bar ingen værre i denne Svig.” Sigurd ſagde: „Hvi taler du ei med nogen, og hvad bedrøver dig?” Brynhild ſvarede: „Dig ſkal jeg fortælle Aarſagen til min Vrede.” Sigurd ſagde:

„Fortryllet eſt du, om du troer, at mit Sind er grumt imod dig, og han er din Mand, ſom du udkaarede." „Nei;" ſagde hun, „ei red Gunnar igjennem Ilden til mig, og ei gav han mig til Morgengave en Valplads af ſlagne Fjender; jeg undredes over den Mand, ſom kom i min Sal, og det ſyntes mig, at jeg kjendte dine Øine, dog kunde jeg ei ſkjelne det med Vished formedelſt det Trylleſkjul, ſom laae for min Skjæbne." Sigurd ſvarede: „Ei er jeg ypperligere Mand end Kong Gjukes Sønner, de dræbte Danekongen og den ſtore Høvding, Kong Budles Broder." Brynhild ſvarede: „Meget Ondt er jeg dem ſkyldig, og mind mig ei paa min Harm! Du, Sigurd! overvandt Ormen, og red igjennem Ilden, og det for min Skyld, men det formaaede ikke Kong Gjukes Sønner." Sigurd ſvarede: „Ei blev jeg din Mand, og du var ikke min Kone, men en berømmelig Konge gav dig Morgengave." Brynhild ſvarede: „Ei kjendte jeg ſaaledes Gunnar, at mit Hjerte glædedes ved ham, og grum er jeg ham, endſkjønt jeg dølger det for andre." „Det er underligt," ſagde Sigurd, „ei at elſke ſlig en Konge, eller hvad bedrøver dig meſt? Mig ſynes at hans Kjærlighed maatte være dig bedre end Guld." Brynhild ſvarede: „Sigurd! det er det ſmertefuldeſte i min Sorg, at jeg ikke kan faae det ſat igjennem, at et ſkarpt Sværd bliver farvet i dit Blod." Sigurd ſvarede: „Klag ei derover, thi ei længe vil det vare, inden et ſkarpt Sværd ſtaaer i mit Hjerte, og kan du ikke ønſke dig det værre, thi du vil ei overleve mig, og faa ville vore Fremtids Levedage blive." Brynhild ſvarede: „Store Varsler indeholde dine Ord; ſiden du ſveg mig for al min Glæde, bekymrer jeg mig ei om Livet." „Lev du!"

vedblev Sigurd, „og elſk Kong Gunnar og mig! og alle mine Eiendomme vil jeg opofre, for at du ei ſkal døe." Brynhild ſvarede: „Ei kjender du nøie mit Sind, du overgaaer alle Mænd, men ingen Kvinde har været dig mere forhadt end jeg." Sigurd ſvarede: „Andet er ſandere, jeg elſker dig høiere end mig ſelv, endſkjønt jeg maatte bukke under for Svigen, og kan det nu ikke forandres; thi hver Gang, jeg kom til mig ſelv, bedrøvede det mig, at du ei var min Kone; dog overvandt jeg mig, ſaa meget jeg kunde, naar jeg var i Kongehallen, og fornøiede mig ved, at vi dog vare alle tilſammen; kan og hændes, at det ſkal gaae i Opfyldelſe, ſom forud er ſpaaet, og ei ſkal man frygte derover." Brynhild ſvarede: „Det er for ſilde, at du ſiger, at min Sorg bedrøver dig, ingen Liſe tilſtædes mig mere." Sigurd ſvarede: „Gjerne ønſkede jeg, at vi ſtege i een Seng begge, og at du blev min Kone." Brynhild ſvarede: „Ei ſømmer ſig ſaadan Tale, og ei vil jeg have to Konger i een Hal, og før ſkal jeg lade mit Liv, end jeg ſkal ſvige Kong Gunnar; og mindes nu det, vi talte paa Fjeldet, og den Ed vi ſvore, men nu er det alt brudt, og jeg vil derfor ikke leve!" „Ei mindedes jeg dit Navn," ſagde Sigurd, „og ei kjendte jeg dig, førend du var gift, og dette er min ſtørſte Sorg." Da ſagde Brynhild: „Jeg ſvor den Ed, at ægte den Mand, ſom red igjennem min Tryllelue, men den Ed vil jeg holde, eller i andet Fald døe." „Heller end du ſkal døe, vil jeg dig ægte, og forlade Gudrun," ſagde Sigurd, og ſaaledes opſvulmede hans Sider, at hans Brynieringe gik ſønder. „Ei vil jeg have dig," ſagde Brynhild, „og ingen anden." Da gik Sigurd bort; ſaa ſiges der i Sigurds Kvad:

Ud gik Sigurd
Fra Samtalen,
Konningers Ven,
Af Kummer nedſlaaet,
Saa at ſønder braſt
Fra den ſtridslyſtne
Kæmpes Sider
Jernvævet Brynie.

Og da Sigurd kom i Hallen, ſpurgte Gunnar, om han vidſte, hvad der gik hende imod, og om hun havde ſit Mæle. Sigurd ſagde, at hun kunde tale. Nu gik Gunnar til hende anden Gang, og ſpurgte, hvad der gik hende til Hjerte, og om der gaves nogen Lindring for hendes Kummer. „Jeg vil ei leve," ſagde Brynhild, „thi Sigurd har bedraget mig, og ei mindre dig, da du lod ham gaae i min Seng. Nu vil jeg ei have to Mænd i een Hal, og dette ſkal være Sigurds Bane, eller din eller min; thi han har fortalt det alt til Gudrun, og hun ſpotter mig derover."

Guttorm dræber Sigurd.

30. Efter dette gik Brynhild ud, ſatte ſig under ſin Stuevæg, og opløftede ſtor Jammerklage; hun ſagde, at alt var hende kjedſommeligt, baade Land og Rige, da hun ikke eiede Sigurd. Og nu kom Gunnar atter til hende; da ſagde Brynhild til ham: „Du ſkal baade lade Rige og Gods, Livet og mig, og ſkal jeg fare hjem til mine Frænder, og ſidde der i Sorg, hvis du ei dræber Sigurd og hans Søn, den Ulvehvalp, ei værd at opføde." Gunnar blev meget mismodig, og ſyntes ei at vide, hvad Udfald alt dette vilde faae; han var forbunden i Ed med Kong Sigurd, og var vankelmodig i Sin-

det, dog ſyntes ham det meſt Skjendſel, om hans Kone forlod ham. „Brynhild er mig kjærere end alt," ſagde Gunnar, „hun ſom er den fagreſte af alle Kvinder, og før ſkal jeg Livet lade, end tabe hendes Kjærlighed;" han kaldte derpaa ſin Broder Høgne til ſig, og tiltalte ham ſaaledes: „I ſtor Vaande er jeg ſtædt; jeg vil dræbe Sigurd; thi han har ſveget mig i Tro, og kunne vi da raade over Guldet og hele Riget." Høgne ſvarede: „Ei ſømmer det os, at bryde Eden med Ufred; vi have ogſaa ſtor Biſtand af ham, og ingen Konger ere os voxne, ſaalænge denne hunniſke Konge lever; ſlig en Svoger faae vi aldrig; derfor troer jeg, at det i enhver Henſeende er godt, at vi beholde ſaadan Svoger og Søſterſøn. Jeg ſeer vel, hvorfra dette kommer; det har Brynhild opvakt, og hendes Raad bringer os ſtor Beſkæmmelſe og Skade." Gunnar ſvarede: „Dette ſkal iværkſættes, og jeg ſeer Maaden at udføre det paa; lad os ophidſe vor Broder Guttorm dertil, han er ung og ubeſindig og uden al Ed." Høgne ſvarede: „Den Beſlutning ſynes jeg ilde om, og hvis den fuldbyrdes, da ville vi faae Gjengjeld, for at have ſveget ſaadan en Mand." „Sigurd ſkal døe," ſagde Gunnar, „eller jeg i andet Fald," og han bad nu Brynhild at ſtaae op, og være fornøiet. Hun ſtod op, og ſagde derhos, at Gunnar ei ſkulde komme i hendes Seng, før det var fuldbyrdet. Brødrene raadſloge nu med hinanden; Gunnar ſagde, at dette var en gyldig Dødsaarſag, at have krænket Brynhilds Uſkyld; derfor ville vi ophidſe Guttorm til at udføre denne Daad, og kalde ham til os, og byde ham Guld og et ſtort Rige, for at udføre denne Gjerning." Og de toge en Orm og noget Ulvekjød, lode det koge, og gave ham det at æde, efterſom Skjalden kvad:

Træets Fiſk[1] de ſtegte,
Toge Ormens Aadſel,
Guld til Guttorm
Gave nogle,
Lagde i Øllet
Ulvekjød
Og mange andre
Tryllede Sager.

Ved denne Spiſe og ved Brynhilds Overtalelſer blev han ſaa ophidſet og gjerrig, at han lovede at udføre dette Værk; de lovede ham ſtor Hæder derfor. Sigurd tænkte ikke paa dette Forræderi, han formaaede da heller ikke at modſtaae Skjæbnen eller overſkride Livets faſtſatte Grændſer; han var ſig ogſaa bevidſt, at han ikke fortjente at ſviges af dem. Guttorm gik ind til Sigurd om Morgenen, ſom han laae i ſin Seng, og da han ſaae til ham, tørde Guttorm ikke anfalde ham; og gik ud igjen; ſaa gik det ogſaa anden Gang, thi Sigurds Øine luede ſaa ſkarpt, at faa udholdt at ſee imod dem; tredie Gang var Sigurd ſovet ind; da blottede Guttorm Sværdet, og ſtødte det i Sigurd, ſaa at Odden fæſtede ſig i Dynen under ham. Sigurd vaagnede ved Saaret, og da Guttorm ſøgte til Døren, greb Sigurd Sværdet Gram, og kaſtede det efter ham; det traf ham over Ryggen, og tog ham ſønder paa Midten, ſaa at hans Fødder faldt til den ene Side i Stuen, og Hoved og Hænder til den anden. Gudrun, ſom var indſovet i Sigurds Favn, vaagnede med uudſigelig Sorg, flydende i hans Blod, og hun hylede ſaaledes med Graad og Jammerklage, at Sigurd hørte det, reiſte ſig op ved Hovedpuden, og ſagde: „Græd ikke, dine Brødre leve dig til Gammen, men en ung Søn har jeg, ſom ei kan tage ſig vare for ſine Fjender; og ſlet have de iagttaget deres Gavn, thi ei faae de en Svoger, ſom ſaaledes rider i Kampen med dem, og heller ingen Søſterſøn lig med ham, om det blev ham forundt at voxe op; nu er det fuldbyrdet, ſom forlængſt er ſpaaet, og ſom jeg hidtil har fordulgt, thi ingen kan ſtaae mod ſin Skjæbne. Men dette forvolder Brynhild, hun ſom elſker mig frem for enhver anden Mand, og det maa jeg ſværge, at Gunnar fornærmede jeg aldrig; jeg holdt vore Eder, og aldrig overſkred min Kjærlighed til hans Kone, hvad jeg ſkyldte ham. Havde jeg vidſt dette før, og ſtod jeg nu paa Fødderne med mine Vaaben; mange ſkulde miſte deres Liv, førend jeg faldt, og alle disſe Brødre ſkulde blive dræbte; og vanſkeligere ſkulde det have været dem at dræbe mig, end den ſtørſte Bøffel- eller Vildorne.” Kongen lod nu ſit Liv, men Gudrun udſtødte ſvære Suk. Dette hørte Brynhild, og hun loe, da hun hørte hendes Hulken. Da ſagde Gunnar: „Ei leer du nu, fordi dit Hjertes Glæde er opfyldt! Hvi ſkifter du Farve, du er meget oprørt i Sindet, og det ſeer ud til, at Døden er dig nær; intet havde du bedre fortjent, end at ſee Kong Atles Blod flyde for dine Fødder, og at du maatte ſtaae over ham, ſaaledes ſom vi nu maae ſidde over vor Svoger og Broders Banemand. Hun ſvarede: „Ingen vil paaſtaae, at dette ikke er fuldelig Hævn; men Kong Atle bekymrer ſig ikke om eders Trudsler og Vrede, og han vil leve længere end I, og have ſtørre Magt.” Høgne ſvarede: „Nu er det fuldbyrdet, ſom Brynhild ſpaaede, og denne onde Gjerning, ſom vi aldrig faae afſonet." Gudrun ſvarede: „Mine Frænder have dræbt min Mand; nu maae I ride i Krigen førſt, og naar I komme i Slag, da ſkulle I ſande, at Sigurd ei mere ſtaaer ved eders Side, han ſom var eders Held og Styrke, og havde han en Søn, ham ſelv lig, da ſkulde hans Afkom og Frænder igjen give eder Styrke."

---

[1] Slangen.

Sigurds og Brynhilds Lig brændes paa et Baal.

31. Ingen kunde nu ſee, om Brynhild glædede ſig eller ſørgede herover. Hun ſagde: „Jeg drømte, Gunnar! at jeg havde en kold Seng, men at du red i dine Uvenners Vold, og at det vil gaae hele eders Æt ilde, da I ere Edbrydere, og glemte, at Sigurd og du have blandet Blod ſammen[1], den Gang du lod ham myrde, og lønnede ham ſaaledes for alt det Gode, ſom han har viiſt imod dig, i det han lod dig være den Fornemſte, og holdt ſin Ed, da han kom til mig, og lagde mellem os det ſkarpe Sværd, ſom var hærdet i Edder; og tidlig forbrøde I eder med ham og mod mig, da jeg ſad hjemme hos min Fader, og havde alt, hvad jeg ønſkede, og tænkte ikke, at nogen af eder ſkulde vorde min, da I tre Konger kom ridende til Borgen; ſiden kaldte Atle mig til ſig, og ſpurgte, om jeg vilde eie den, ſom red paa Grane; han var dig ikke lig, og jeg lovede mig til Kong Sigmunds Søn, men til ingen anden, og ei vil det gaae eder værre, om jeg end døer." Da reiſte Gunnar ſig op, ſlyngede ſine Arme om hendes Hals, og bad, at hun ſkulde modtage Forſoningsbøder og leve;

---

[1] De gamle Nordboer pleiede, ved at indgaae Foſtbrødrelag, at lade deres Blod flyde ſammen i en Huling i Jorden.

ogſaa alle de andre vilde forhindre hendes Død; men hun ſtødte enhver fra ſig, ſom nærmede ſig hende, og ſagde, at hendes Beſlutning var urokkelig, og ethvert Forſøg at hindre den forgjeves. Derpaa kaldte Gunnar paa Høgne, ſpurgte ham om Raad, og bad ham at gaae til hende, og forſøge, om han kunde formilde hendes Sind; og ſagde, at det nu var den høieſte Tid, om man kunde faae hendes Sorg lindret." Høgne ſvarede: „Lad ingen hindre hendes Død, thi hun bliver os aldrig til Held, og intet Menneſke, ſiden hun kom her." Hun bød nu, at der ſkulde fremtages meget Guld, og at alle ſkulde komme, ſom ønſkede ſig Gods; derpaa greb hun et Sværd, og ſtak ſig under Armen, ſaa hun ſegnede hen over Dynen, og udbrød: „Tager nu Guld, hver ſom tage vil!" Alle taug. Brynhild ſagde: „Tager nu Guldet, og nyder det vel!" Endnu ſagde Brynhild til Gunnar: „Nu vil jeg i Korthed ſige, hvad herefter vil ſkee: Snart vil du blive forligt med Gudrun ved den tryllekyndige Grimhilds Hjælp; Sigurds og Gudruns Dotter ſkal hedde Svanhild, og hun ſkal vorde den fagreſte af Møer. Gudrun ſkal blive gift med Atle imod ſin Villie. Oddrun[1] ſkal du ønſke dig, men Atle vil forhindre det; da ville I begge have lønlige Sammenkomſter, og hun vil elſke dig; men Atle ſkal ſvige dig, og ſætte dig i en Ormegaard. Derefter vil Atle og hans Sønner blive dræbte; Gudrun vil dræbe dem, og ſiden ville ſtore Bølger bære hende til Konning Jonakers Borg, og der vil hun føde berømmelige Sønner; Svanhild vil blive ſendt ud af Landet, og blive gift med Konning Jormunrek; men hende vil Bikkes

---

[1] Atles Søſter.

Forræderi ramme, og er da al eders Æt tilintetgjort, og Gudruns Kvide forøget." „Nu beder jeg dig, Gunnar! den ſidſte Bøn: lad gjøre et ſtort Baal paa aaben Mark for os alle, for mig og Sigurd, og dem ſom bleve dræbte med ham, ſlaa derover et Telt, farvet med rødt Menneſkeblod, og lad mig brændes der paa den ene Side af denne hunniſke Konge, men mine Mænd paa den anden Side, to ved Hovedet, to ved Fødderne, og derhos to Høge; da er det ligelig fordeelt; lægger der imellem os et blottet Sværd, ligeſom forhen, da vi ſtege i een Seng; da kunne vi kaldes Ægtefolk, og Døren falder ham da ikke paa Hælene, naar jeg følger ham, og er Henfarten da ei ynkelig at ſkue, naar fem Trælkvinder følge ham, og de otte Tjenere, ſom min Fader gav mig, og de brændes der tillige, ſom bleve dræbte med Sigurd. Mere ſkulde jeg tale, om jeg ikke var ſaaret; men nu ſagtnes mit Aandedræt, og mit Saar aabner ſig; dog ſagde jeg ſandt." Der blev nu beredt om Sigurds Lig efter Fortids Skik, og der blev gjort et ſtort Baal, og da det var antændt og blusſede op, blev Sigurd Fafnersbanes Lig lagt ovenpaa det tilligemed hans tre Aars gamle Søns, hvilken Brynhild lod dræbe, og Guttorms. Og da Baalet overalt luede, gik Brynhild ud derpaa, og ſagde til ſine Kammermøer, at de ſkulde nu tage det Guld, ſom hün vilde give dem. Derefter opgav hun Aanden, og blev der brændt tilligemed Sigurd; ſaaledes endte de deres Liv.

Kong Atle ægter Gudrun.

32. Enhver, ſom hører disſe Tidender, vil ſige, at aldrig vil der komme til Verden en Mand ſom Sigurd, og ſaalænge Verden ſtaaer, ſkal hans Navn ei ældes i

den tydſke Tunge eller glemmes i Nord. Det fortælles, at da Gudrun ſad en Dag i ſin Stue, ſagde hun: „Bedre var Livet, da jeg eiede Sigurd; han overgik alle Mænd ligeſaa meget, ſom Guld overgaaer Jern, eller Løg andre Urter, eller Hjorten andre Dyr; men mine Brødre misundte mig ſaadan en Mand, ſom overgik alle; ei kunde de ſove, før de fik ham ryddet af Veien. Stor Larm gjorde Grane[1], da den ſaae ſin Herre ſaaret; ſiden talte jeg med den ſom med et Menneſke, men den lod Hovedet ſynke, og vidſte at Sigurd var død." Derpaa undveg Gudrun til Skoven, og hørte trindt omkring ſig Ulvetuden, og ønſkede ſig da hellere Døden end Livet. Gudrun drog, indtil hun kom til Kong Halfs Borg, og ſad der i ſyv Halvaar hos Thora Hakonsdatter i Danmark, hvor hun nød ſtor Ære. Hun vævede et Tæppe, og bordyrede deri mangen Stordaad og fagre Lege, ſom vare brugelige i de Tider, Sværde og Brynier og alſkens Kongeruſtninger, Kong Sigmunds Skibe, ſom ſeilede langs med Landet, og de Kampe, da Sigmund og Siggeir ſloges ſønder paa Fyen. Sligt var deres Gammen, og dermed trøſtede Gudrun ſig meget i ſin Sorg. Nu ſpurgte Grimhild, hvorhen Gudrun var kommen; og hun kaldte ſine Sønner for ſig, og ſpurgte, hvorledes de vilde bøde til Gudrun for hendes Søn og Mand, og ſagde, at de vare ſkyldige dertil. Gunnar ſagde, at han vilde give hende Guld til Erſtatning for hendes Sorg; de ſendte nu Bud efter deres Venner, og tilberedte deres Heſte, Hielme, Skjolde, Sværde og Brynier, og alſkens Krigsruſtninger, ſaa at

---

[1] Dette paſſer bedre med Eddas Fortælling, ifølge hvilken Sigurd blev dræbt under aaben Himmel.

Reiſen beredtes paa det anſeeligſte; ingen Kæmpe med Mod ſad nu hjemme; deres Heſte vare brynieklædte og hver Rytter bar en forgyldt eller ſkinnende Hjelm. Grimhild begav ſig paa Veien med dem, og ſagde at deres Ærende allene kunde fuldkommen udføres, naar hun ikke ſad hjemme; de havde i alt fem hundrede Mand med ſig; ogſaa anſeelige Mænd fulgte dem, der var Valdemar af Danmark og Eymod og Jarisleif; de ginge ind i Hallen til Kong Half; der vare Longobarden og Franker og Saxer! de droge i fulde Krigsruſtninger, og havde røde Peltſe over ſig, ſom kvædet er:

Stumpe Brynier,
Støbte Hjelme,
Omgjordede med Sværde,
Og havde brune Lokker.

De bragte gode Gaver til deres Søſter, og tiltalte hende mildt, men hun troede ingen af dem. Derpaa gav Gunnar hende en ſvigefuld Drik, hvilken hun modtog, og mindedes ſiden intet af det, ſom var foregaaet. Denne Drik var blandet med Tryllekraft, med Søvand og hendes Søns Blod, og i Hornet vare viſtede forſkjellige Slags Runer, beſtrøgne med Blod, ſaaſom her ſiges:

Der vare i Hornet
Alſkens Runer,
Riſtede, rødfarvede,
Raade dem jeg ei kunde:
Haddingers Lands
Lange Øgle,
Et uſkaaret Ax,
Dyrs Indgange[1].

---

[1] Sandſynlig ere, efter Prof. von Hagens ſindrige Gisning,

Der var i Øllet
Meget Ondt ſammen:
Saft af alſkens Træer
Og brændte Agern,
Arnens Dug[1],
Offerdyrs Indvolde,
Soden Svinelever,
Thi det døver Hadet.

Efterat Enigheden ſaaledes var tilveiebragt, modtoges de kjærlig, og da Grimhild ſaae Gudrun, ſagde hun: „Hil være dig, Dotter! jeg giver dig Guld og alſkens Koſtbarheder at eie efter din Fader, gyldne Ringe, og Tæpper, forfærdigede af de kunſtfærdigſte hunniſke Møer; dermed er der bødet til dig for din Mand. Siden vil jeg gifte dig med Kong Atle hin Mægtige, og da ſkal du ogſaa raade over hans Rigdom, thi ei bør du for en Mands Skyld forlade dine Frænder, men gjør hellere, hvad vi bede om!" Gudrun ſvarede: „Aldrig vil jeg eie Kong Atle, og ei ſømmer det ſig, at vi leve ſammen." „Ei ſkal du nu tænke paa heftigt Had!" ſagde Grimhild, „men lad, ſom Sigurd og Sigmund endnu levede, om du faaer Sønner med Kong Atle!" Gudrun ſvarede: „Ei kan jeg ham glemme, thi han overgik alle andre." „Denne Konge er dig beſtemt," vedblev Grimhild, „og ingen ſkal du i andet Fald eie." „Byd mig ei denne Konge," ſagde Gudrun, „fra hvem idel Ulykke vil opſtaae over denne Slægt; og han vil til Uheld opføde ſine Sønner, og ſkræk-

---

diſſe her forekommende Omſkrivninger Benævnelſer paa Runer, ſom brugtes ved Trylleri, og derfor forandredes noget fra den almindelige Form.

[1] Sod, ſom fordum brugtes til Trolddomskunſter.

kelig Hævn vil dernæſt komme over ham!" Grimhild blev ilde tilmode ved hendes Tale, og ſagde: „Gjør ſom vi bede, og du ſkal derfor faae ſtor Hæder og vort Venſkab, ſamt Stæderne Vinborg og Valborg." Hendes Ord virkede ſaa kraftig, at det ſkete, ſom hun ønſkede, ſaa at Gudrun ſagde: „Det maa nu være ſaa, ſkjønt imod min Villie, og det vil kun blive os lidet til Glæde, men mere til Sorg." Siden ſtege de paa deres Heſte, og deres Kvinder ſatte ſig i Vognene. De droge nu fire Dage til Heſt, og andre fire til Skibs, og de næſte fire atter landveis, indtil de kom til en høi Hal. Der gik meget Folk Gudrun imøde, og et koſteligt Gjæſtebud blev anrettet, efterat Bud forhen var gaaet imellem dem; hun drog frem med megen Anſtand og Pryd. Paa dette Gjæſtebud drak Kong Atle ſit Bryllup med Gudrun, men aldrig glædedes hendes Sind ved ham, og med liden Kjærlighed levede de ſammen.

Kong Atles Drøm og Sendebud efter Gjukungerne.

33. Nu fortælles det, at Kong Atle vaagnede en Nat, og talte til Gudrun: „Jeg drømte," ſagde han, „at du ſtødte et Sværd igjennem mig." Gudrun udtydede Drømmen. „Det betyder Ild," ſagde hun, „om man drømmer om Jern, og den Daarſkab, at du anſeer dig for taprere end alle andre!" Atle ſagde: „End drømte jeg, at her vare opvoxede tvende Rørſtængler, og jeg vilde ikke beſkadige dem; ſiden bleve de oprevne med Rod, farvede i Blod, baarne frem paa Bordet, og budne mig at ſpiſe. Endvidere drømte jeg, at to Høge fløi af mine Hænder, de vare hungrige, og bleve ombragte. Deres Hjerte ſyntes mig blandet med Honning, og jeg aad deraf; ſiden forekom det mig, ſom fagre Hvalpe

laae foran mig, og tudede høit, og jeg aad deres døde Kroppe imod min Villie.” Gudrun ſvarede: „Ei ere disſe Drømme gode, dog ſkulle de gaae i Opfyldelſe; dine Sønner ville omkomme, og mange tunge Hændelſer komme over os.” „End drømte jeg,” ſagde han, „at jeg laae i et Bad, og min Død var beſtemt.” Tiden led nu frem, og de levede ikke meget vel ſammen. Kong Atle grundede paa, hvorhen det meget Guld maatte være kommet, ſom Sigurd havde eiet, men det vidſte Kong Gunnar og hans Broder; Atle var en ſtor Konge, mægtig, forſtandig og rig paa Folk; han holdt Raad med ſine Mænd, hvorledes man vel ſkulde gaae til Værks. Det vidſte han, at Gunnar og Høgne eiede mere Guld, end at noget Menneſke deri kunde lignes med dem; thi fattede han den Beſlutning, at ſende Mænd til disſe Brødre, at byde dem til Gjæſtebud, og paa mange Maader beviſe dem Hæder. De Udſendtes Formand hed Vinge. Dronningen fik imidlertid Underretning om deres lønlige Samtale, og fattede Mistanke om, at der maatte være Forræderi i Værk imod hendes Brødre; hun riſtede da Runer, og tog en Guldring, knyttede et Ulvehaar i den, og overgav den til Kongens Udſendinge. De droge dernæſt bort, efter Kongens Bud, men før de ſtege i Land, beſaae Vinge Runerne, og riſtede paa anden Viis, ſaa Meningen forandredes, ſom om Gudrun i Runerne tilſkyndte dem at komme did. De kom nu til Kong Gunnars Hal, hvor de bleve vel modtagne; ſtore Ildſteder bleve antændte for dem, og derpaa tømmede de glade den bedſte Drik. Da ſagde Vinge: „Konning Atle ſender mig hid, han ønſker, at I beſøge ham, og I ville faae af ham megen

Hæder, Hjelme og Skjolde, Sværde og Brynier, Guld og gode Klæder, Krigsfolk og Heſte, og et ſtort Lehn; thi eder vil han helſt forunde ſit Rige." Da ryſtede Gunnar med Hovedet, og ſagde til Høgne: „Hvorledes ſkulle vi optage dette Budſkab; han byder os at modtage et ſtort Rige, men jeg kjender ingen Konger, der eie ſaa meget Guld ſom vi, thi vi have alt det Guld, ſom laae paa Gnitehede, og eie ſtore Kamre fulde af Guld og de bedſte Hugvaaben og alſkens Krigsruſtninger; jeg veed, at ingen Heſt kan lignes ved min, intet Sværd er ſaa hvaſt, intet Guld ſaa herligt ſom mit." Høgne ſvarede: „Hans Budſkab undrer mig; thi ſaa har han ſjelden viiſt ſig; uraadeligt vil det være, at drage til ham i Beſøg; og det undrede mig, da jeg ſaae de Koſtbarheder, ſom Kong Atle ſender os, at ſee et Ulvehaar knyttet i en Guldring; kan hændes at Gudrun troer, at han bærer Ulveſind imod os, og at hun ikke ønſker, at vi drage did." Vinge viſte ham nu de Runer, ſom Gudrun, efter hans Sigende, ſendte; nu gik Mængden til Sengs, men de bleve tilbage med nogle Mænd, og ſatte ſig til at drikke; da kom Høgnes Kone, ved Navn Koſtbera, en meget fager Kvinde, frem, og ſaae paa Runerne; Gunnars Kone hed Glaumvør, og var en mandig Kvinde. De ſkjenkede i, og Kongerne bleve ſnart drukne; det mærkede Vinge, og ſagde: „Ei er det at dølge, Kong Atle er for langſom og gammel til at værge ſit Rige, men hans Sønner unge og endnu ikke duelige til noget; nu vil han give eder Vælde over Riget, medens de ere ſaa unge, thi eder under han bedſt at nyde det." Tvende Ting begunſtigede nu Sagen for ham, at Gunnar var drukken, og et ſtort Rige blev tilbudt ham; heller ikke mægtede han at modſtaae ſin Skjæbne; han lovede da at reiſe, og underrettede ſin Broder Hogne derom. Denne ſvarede: „Din Tilſagn maa ſtaae ved Magt, og følge ſkal jeg dig, men utilbøielig er jeg til denne Reiſe."

Koſtbera fortæller Hogne ſin Drøm.

34. Og da de havde drukket ſaa meget dem behagede, ginge de til Sengs; men Koſtbera begyndte at betragte Runerne, og tydede Bogſtaverne; hun ſaae, at noget var paariſtet over det, ſom ſtod underneden, og at Runerne vare forandrede; dog udfandt hun ved ſin Klogt den rette Mening; derefter gik hun til Sengs til ſin Mand. Og da de vaagnede, ſagde hun til Hogne: „Du agter at reiſe herfra, men det er uraadeligt; drag heller en anden Gang, og ei maa du forſtaae dig nøie paa Runer, om du troer, at din Søſter har budet dig denneſinde; jeg fortolkede Runerne, og undrede mig over, om en ſaa viis Kvinde havde riſtet vildſomt, men underneden læſes, hvad der tyder paa eders Død; enten er det ſaa, at hun ikke har forſtaaet at riſte, eller ogſaa andre have forandret det, thi nu ſkal du høre min Drøm. „Jeg drømte," ſagde hun, „at jeg ſaae en meget ſtrid Aa ſtrømme herind, ſaa at Søilerne i Hallen oprykkedes." Han ſvarede: „I ere ofte i ſlet Stemning, og ikke ſtaaer mit Sind til at opføre mig ilde imod nogen, ſaalænge han ei har fortjent det; men han vil modtage os vel." Hun ſvarede: „I ville komme til at prøve det, og ei vil Venſkab følge denne Indbydelſe. Og endvidere drømte jeg, at en anden Aa ſtyrtede herind, og den bruſte frem med raſende Bulder, ſaa at alle Bænke ſkylledes bort i dens Fart, og begge I Brødres Fødder brødes ſønder; det maa vel tyde paa noget." Han ſvarede: „Der maa være

Agre, hvor det forekom dig, at der løb en Aa, og i det vi gaae over Ageren, ville ſtore Stakke ſtinge vore Fødder." „Derefter drømte jeg," ſagde hun, „at dit Sengelagen brændte, ſaa at Ilden luede op over Hallen." Han ſvarede: „Jeg ſeer nøie, hvorpaa dette tyder: vore Klæder ligge her, for at farves, og ſkulle de maaſkee under Farvningen brændes, ligeſom det forekom dig med Lagnene." „En Bjørn ſaae jeg at komme herind," vedblev hun, „ſom ſønderbrød Kongens Høiſæde, og kradſede ſaaledes med Kløerne, at vi bleve alle bange, og den tog os alle paa een Gang i Munden, ſaa at vi mægtede Intet, men ſtor Forfærdelſe kom over os." „Der vil komme et ſtort Uveir," ſvarede han, „det holdt du for en Hvidbjørn." „Endvidere," ſagde hun, „ſyntes mig en Ørn at flyve herind, og flagre langs igjennem Salen; den beſtænkede mig og os alle med Menneſkeblod; dette maa viſt betyde noget Ondt, thi det forekom mig, ſom det var Kong Atles Ham." Han ſvarede: „Ofte ſlagte vi raſkt væk, og dræbe ſtort Kvæg til vor Fornødenhed; og det betyder en Oxe, naar man drømmer om en Ørn; men Atle bærer et oprigtigt Sindelag imod os;" og hermed endte de denne Samtale.

Gjukungernes Reiſe til Kong Atle.

35. Nu fortælles der om Gunnar, at det gik ham ligeſaa, da han vaagnede, i det nemlig hans Kone Glaumvør fortalte ham ſine mange Drømme, der ſyntes at tyde paa Svig; men Gunnar udlagde dem alle til det Modſatte. „Dette var een af dem," ſagde hun, „det forekom mig, ſom et blodigt Sværd blev baaret her ind i Hallen, og du blev gjennemſtungen med Sværdet, og Ulve hylede ved begge Sværdets Ender;" Gunnar ſva-

rede: „Smaahunde ville bide os der, thi blodfarvede Vaaben betyde ofte Hundeglam.” „Fremdeles,” ſagde hun, „ſaae jeg nogle Kvinder, mørke af Udſeende, komme herind, og udkaare dig til Mand; det maa have været dine Diſer[1]. Han ſvarede: „Vanſkeligt bliver det mig nu at udtyde Drømme, men ingen kan undgaae ſin Skjæbne; og er det ikke uſandſynligt, at vi kun ville leve kort Tid. Og om Morgenen ſprang de op, og vilde drage afſted, men de andre ſøgte at holde dem tilbage. Siden ſagde Gunnar til en Mand, ſom hed Fjørner: „Stat op, og giv os at drikke god Viin af ſtore Kander, thi det kan hændes, at dette bliver vort ſidſte Gilde; og døe vi, da vil den gamle Ulv faae Guldet, og denne Bjørn vil ikke ſpare, at bide med ſine Stridstænder.” Siden ledſagede Folket dem ud med Graad; Høgnes Søn ſagde: „Farer vel, og haver godt Held!” Den ſtørſte Deel af deres Følge blev tilbage. Solar og Snævar, Høgnes Sønner, droge med, og en ſtor Kæmpe, ſom hed Orkning, og var Broder til Bera. Folket fulgte dem til Skibene, og alle fraraadede dem denne Reiſe, men det var forgjeves.” Da ſagde Glaumvør: „Vinge! ſandſynlig vil din Ankomſt hertil drage ſtor Ulykke efter ſig, og ſtore Begivenheder ville hændes paa din Reiſe.” Han ſvarede: „Det ſværger jeg, at jeg farer med Sandhed, og mig tage en høi Galge og alle Underverdenens Rædſler, om jeg lyver noget Ord;” men han regnede det ikke ſaa nøie med ſaadanne Ord. Da ſagde Bera: „Farer vel og med god Lykke!” Høgne ſvarede: „Værer muntre, ihvordan det end gaaer med os!” Der ſkiltes de nu for ſidſte Gang. Siden roede de ſaa faſt, og med ſaa ſtor

---

[1] Skytsaander.

Styrke, at næſten det Halve af Kjølen gik løs fra Skibet; de ſvang Aarerne med ſaa ſtore Tilbageſlag, at baade Haandfang og Roertolle braſt. Da de kom til Land, faſtgjorde de ikke Skibene, men beſteg ſtrax deres ſtolte Gangere, og rede en Tid igjennem en mørk Skov, og da de vare komne frem i den, fik de Øie paa Kongens Hær; de hørte ſtort Gny og Vaabenlarm, og ſaae en ſtor Mængde Folk og megen Udruſtning, thi hele Borgporten var fuld af væbnede Mænd. De rede til Borgen, men fandt den tillukket. Høgne brød Porten op, og de rede nu ind i Borgen. Da ſagde Vinge: „Dette maatte du have ladet ugjort, men venter nu her, imedens jeg ſøger eder et Galgetræ! med Venlighed bad jeg eder komme hid, men Forſtillelſe boede derunder, og ſkal det ei vare længe, førend I blive ophængte." Høgne ſvarede: „Ei give vi efter, og lidet frygte vi, hvor det gjelder Strid, ei heller ſkal det lykkes dig at ſkrække os, og det ſkal komme dig haardt at ſtaae;" de ſtødte ham derpaa til Jorden, og ſloge ham med Øxehamre til Døde.

Kong Atle ſtrider med Gjukungerne.

36. De rede nu til Kongehallen. Kong Atle ſtillede ſit Folk op til Strid, og Rækkerne ſvingede ſaaledes, at en aaben Plads blev imellem dem: „Værer velkomne hos os," ſagde Atle, „og overdrager mig det meget Guld, ſom os tilkommer, den Skat, ſom Sigurd eiede, og ſom altſaa nu tilhører Gudrun!" Gunnar ſvarede: „Aldrig faaer du den Skat, og dygtige Mænd ſkulle I her finde for eder, førend vi lade Livet, om I byde os Ufred; kan hændes, at du tilbereder dette Gjæſtebud prægtigen til ringe Sorg for Ørne og Ulve." „For længe ſiden havde jeg i Sinde at berøve eder Livet," ſagde Atle,

„for at raade over Guldet, og lønne eder det Nidingsværk, da I ſvege eders bedſte Svoger, og ham vil jeg hævne." Høgne ſvarede: „Det kommer eder værſt at ſtaae, at I ſaa længe har ruget over denne Beſlutning, og ere dog endnu ikke beredte." Der begyndte nu en haard Kamp og førſt med Skydevaaben; Tidenden herom kom for Gudrun, og, da hun hørte dette, blev hun beſtyrtſet, kaſtede Kappen af ſig, og gik dernæſt ud, og hilſte de Ankomne, kyſte ſine Brødre, og beviſte dem Kjærlighed; dette var deres ſidſte Hilſen. „Jeg troede," ſagde hun, „at have truffet Foranſtaltning til, at I ikke ſkulde komme her, men ingen kan undflye ſin Skjæbne." „Mon det baader noget, at ſøge om Forligelſe?" ſagde hun derpaa, men alle nægtede det reent ud. Hun ſaae nu, at man tog haardt afſted med hendes Brødre, og fattede da en alvorlig Beſlutning, iførte ſig Brynie, tog Sværd i Haand, og ſtred ved ſine Brødres Side; hun gik frem ſom den raſkeſte Kriger, og alle ſagde eenſtemmig, at man ikke ſaae et mandigere Forſvar end der hvor hun var. Der ſkete et ſtort Mandefald, og Brødrene gjorde god Fremgang; Slaget ſtod længe paa, ligetil hen over Middag; Gunnar og Høgne gik frem igjennem Kong Atles Rækker, og hele Sletten, beretter Sagnet, ſtrømmede i Blod. Høgnes Sønner ginge haardt frem. Kong Atle ſagde: „Vi have meget og tappert Folk og vældige Kæmper, men nu ere mange af os faldne, og vi have eder Ondt at lønne; I dræbte her nitten af mine Kæmper, og ſex allene ere nu tilbage." Nu blev der en Stilſtand i Kampen; da ſagde Kong Atle: „Fire Brødre vare vi, og jeg er nu ene tilbage; jeg kom i mægtigt Svogerſkab, og ventede mig ſtor Forfremmelſe deraf; jeg havde en Kone, væn og viis, ſtormodig og ſtræng, men ei kan jeg nyde Godt af hendes Viisdom; thi ſjelden vare vi enige; I have nu dræbt mange af mine Frænder, ſveget mig fra mit Rige og mine Eiendomme, og bragt min Søſter af Dage, hvilket harmer mig meſt." „Hvi taler du om Sligt?" ſvarede Høgne: „du brød jo førſt Freden, da du tog min Frændekvinde[1], ſultede hende ihjel, for at bemægtige dig Skatten, og ſkjulte hendes Drab, og det var ei kongeligt. Og latterligt tykkes det mig, at du opregner din Kvide; og Guderne vil jeg takke, naar det gaaer dig ilde."

Gunnars og Høgnes Drab.

37. Kong Atle eggede nu Folket til at gjøre et haardt Anfald; da ſtrede de paa det drabeligſte, men Gjukungerne trængte ſaa heftig frem, at Kong Atle veg tilbage ind i Hallen, og de kæmpede nu derinde, og Striden var meget haard. Mandefaldet var ſtort, og Kampen endtes ſaa, at alle Brødrenes Mænd faldt, ſaa at de to ſtode ene tilbage, efterat mangen Mand var faret til Hel for deres Vaaben. Nu trængte man ind paa Kong Gunnar, og ved Overmagten blev han taget fangen, og ſat i Fjæder. Siden kæmpede Høgne med megen Tapperhed og Manddom, og fældte tyve af Kong Atles ſtørſte Kæmper; han kaſtede mange i den Ild, ſom var anrettet i Hallen, og alle vare deri enige, at hans Lige vanſkelig vilde findes, men dog blev ogſaa han tilſidſt overmandet og taget fangen. Da ſagde Kong Atle: „Et ſtort Under er det, hvor mange Mænd her ere blevne for ham; ſkærer nu Hjertet ud af ham, og lad det være hans Bane!" Høgne ſvarede: „Gjør ſom dig behager,

---

[1] Ifølge Eddas Beretning hans Moder Grimhild.

og med Glæde vil jeg taale, hvad I ville gjøre, og det ſkal du ſee, at ei er mit Hjerte rædt; forſøgt har jeg tilforn haarde Ting, og altid var jeg rede til at aflægge Prøver paa Manddom, ſaalænge jeg ikke var ſaaret; men nu, da vi ere haardt ſaarede, kan du raade os imellem." Da ſagde Kong Atles Raadgivere: „Jeg veed en bedre Raad, lad os heller tage Trællen Hjalle, men ſkaane Høgne; denne Træl er beſtemt til Døden, og ſaalænge han lever, bliver han en elendig Karl." Trællen hørte dette, raabte høit, og undløb et Sted hen, hvor han ventede at kunne ſkjule ſig, og ſagde, at deres Ufred kom ham haardt at ſtaae, og at det var en Ulykkes Dag, da han ſkulde døe, bort fra ſine gode Kaar og Svinevogtning, men de grebe ham, og droge Kniven imod ham; han ſkreg høit, førend han følte Odden. Da viſte Høgne ſig, ſom faa pleie, naar de ere ſtædte i Livsfare; han bad for Trællens Liv, og ſagde, at han ikke vilde høre det Skrig, og at det tyktes ham mindre, ſelv at fremme denne Leg. Trællen blev da ſkjenket Livet. Nu bleve baade Gunnar og Høgne ſatte i Fjæder; da ſagde Kong Atle til Kong Gunnar, at han ſkulde ſige dem, hvor Guldet var, om han vilde beholde Livet. Han ſvarede: „Før ſkal jeg ſee min Broder Høgnes Hjerte blodigt." Og nu grebe de Trællen anden Gang, ſkare Hjertet ud af ham, og bare det for Kong Gunnar. Han ſagde: „Hjalle hin Feiges Hjerte kan man her ſee, og det er uligt Høgne hin Modiges Hjerte, thi nu ſkjælver det meget, men Hælften mere, da det laae i hans Bryſt." Nu ginge de, efter Kong Atles Tilſkyndelſe, til Høgne, og ſkare Hjertet ud af ham; men ſaa ſtor var hans Standhaftighed, at han loe, medens han led denne Kval, ſaa at alle undrede ſig over hans Sindsſtyrke, og det er ſtedſe ſiden blevet med Berømmelſe ihukommet. De viſte Gunnar Hjertet; han ſagde: „Dette er Høgne hin Modiges Hjerte, og ulige er det Hjalle hin Feiges; thi nu bæver det lidet, men mindre, medens det laae i hans Bryſt; men ligeſom vi nu lade vort Liv, ſaa ſkal du, Atle! engang lade dit, og nu veed jeg ene, hvor Guldet er; ei kan Høgne nu ſige dig det. Jeg bar endnu Tvivl i Sindet, da vi levede begge, men nu ſtaaer det allene i min Vold; nu ſkal Rhinen raade Guldet, før Hünnerne ſkulle bære det paa deres Hænder." Kong Atle ſvarede: „Drager bort med den Lænkebundne!" og ſaa blev gjort. Gudrun kaldte nu nogle Mænd til ſig, gik til Atle, og ſagde: „Gid det nu gaae dig ilde, og efterſom du har holdt Ord imod mig!" Kong Gunnar blev nu ſat i en Ormegaard, hvori der var en Mængde Orme, og hans Hænder blev faſtbundne. Gudrun ſendte ham en Harpe, og han viſte ſin Færdighed, og ſlog Harpen med megen Kunſt, ſaa at han ſlog Strengene med Tæerne, og ſpillede ſaa ſkjønt og henrivende, at faa ſyntes at have hørt ſpille ſaaledes med Hænderne, og ſaa vidt bragte han det med ſin Kunſt, at alle Ormene ſov ind, undtagen en Øgle, ſtor og ſkrækkelig; den krøb til ham, og gravede ſig ind med ſin Braad, indtil den ſtak i hans Hjerte, og ſaaledes lod han ſit Liv med meget Heltemod.

Kong Atle og hans Sønners Død.

38. Kong Atle tyktes nu, at han havde vundet en ſtor Seier, og ſagde til Gudrun, ſom for at ſpotte hende eller roſe ſig ſelv: „Gudrun!" ſaa talte han, „miſtet har du nu dine Brødre, og det har du ſelv forvoldt." Hun ſvarede: „Du finder nu en Fornøielſe i at fortælle

mig disſe Drab, men hændes kan det, at du angrer det, naar du erfarer, hvad der kommer efter, og det vil være den langvarigſte Arvelod, ikke at tabe Gruſomhed af Erindring, og ſkal det ikke gaae dig vel, ſaalænge jeg lever." Han ſvarede: „Vi ville nu forliges, og jeg vil bøde til dig for dine Brødre med Guld og dyre Koſtbarheder efter din egen Beſtemmelſe." Hun ſvarede: „Længe har jeg været mild at komme til Rette med, men det kunde endda gaae, ſaalænge Høgne levede; du kan heller ikke nogenſinde give mig ſaadan Bod for mine Brødre, ſom jeg ønſker; men ofte blive vi Kvinder undertrykte ved eders Vold; nu ere mine Frænder alle døde, og kan du nu ene raade over mig; det Vilkaar vil jeg imodtage, at vi anrette et ſtort Gjæſtebud, og vil jeg ſaa gjøre Arveøl efter mine Brødre og dine Frænder." Hun begyndte nu at tale mildere, men i Hjertet tænkte hun anderledes; han var let at overtale, og troede hendes Ord, da hun nu tiltalte ham med Mildhed. Gudrun gjorde nu Arveøl efter ſine Brødre, og Kong Atle ligeledes efter ſine Mænd, og dette Gjæſtebud blev anrettet med ſtor Pragt. Nu tænkte Gudrun paa ſin Harm, og grundede paa at tilføie Kongen ſtor Skændſel, og om Aftenen greb hun ſine og Kong Atles Sønner, ſom de løb og legede ved Bænken; Drengene bleve forſærdede, og ſpurgte, hvad de ſkulde; hun ſvarede: „Spørger ikke derom, dræbe vil jeg eder begge!" De ſvarede: „Raade maa du over dine Børn, ſom du vil, det ſkal ingen forhindre dig, men det er dig en Skændſel, at gjøre dette." Hun ſkar derpaa Halſen over paa dem. Kongen ſpurgte, hvor hans Sønner vare; hun ſvarede: „Jeg ſkal ſige dig det, og glæde dit Hjerte, du opvakte en ſtor Harm hos mig, da du dræbte mine Brødre; nu ſkal du høre min Tale: du har miſtet dine Sønner, og begge deres Hjerneſkaller ere her ſom Bordbægere, og ſelv drak du deres Blod, blandet med Viin. Siden tog jeg deres Hjerter, og ſtegte dem paa et Spid, og du aad dem." Kong Atle ſvarede: „Grum eſt du, at du myrdede dine Sønner, og gav mig deres Kjød at æde, og der er ikke langt imellem, at du gjør Ondt." Gudrun ſvarede: „Det var min Henſigt at tilføie dig ſtor Skændſel og Skade, og ei kan man fare ilde nok afſted imod ſaadan en Konge. Kongen ſagde: „Værre har du handlet, end man har nogenſinde hørt, og der er megen Uklogſkab i ſaadan haard Fremfærd; du havde derfor vel fortjent, at du blev brændt paa Baal, og først ſtenet ihjel, ſaa havde du det, ſom du leder efter." Hun ſvarede: „Du ſpaaer det dig ſelv, men jeg maa lide en anden Død;" de vexlede ſaaledes mange hadefulde Ord. Høgne efterlod ſig en Søn, ſom hed Niflung; han havde ſtort Had til Kong Atle, og ſagde til Gudrun, at han vilde hævne ſin Fader. Hun optog det vel; de raadſloge derom, og hun kaldte det en ſtor Lykke, om det blev iværkſat. Og om Aftenen, da Kongen havde drukket, gik han til Sengs, og da han var indſovet, kom Gudrun og Høgnes Søn ind. Gudrun tog et Sværd, og ſtak det i Kong Atles Bryſt, og de vare begge behjælpelige, Gudrun og Høgnes Søn. Kong Atle vaagnede ved Saaret, og ſagde: „Ei behøves det at forbinde mig, eller indſvøbe Saaret, men hvo har tilføiet mig dette Saar?" Gudrun ſvarede: „Jeg har min Deel i denne Gjerning, og Høgnes Søn har ogſaa ſin." Kong Atle ſagde: „Ei anſtod det dig at gjøre ſaadant, om du end havde nogen Aarſag dertil, thi du blev gift med mig efter dine Frænders Raad, og jeg gav dig til Morgengave tredive gode Ryttere, og tyve hæderlige Møer, og mange andre Folk; og dog lod du dig ei nøie dermed, uden at du maatte raade over de Lande, ſom Kong Budle havde eiet; og din Svigermoder lod du ofte ſidde med Graad." „Meget Uſandt har du talt," ſvarede Gudrun, „og ikke agter jeg derpaa, og ofte bar jeg Sorg i mit Sind; men du forøgede den meget. Her har ofte været ſtore Uroligheder i din Gaard, og ofte ſloges Frænder og Venner, og den ene bar Mistro til den anden. Bedre vare mine Kaar, da jeg var hos Sigurd; vi dræbte Konger, raadede over deres Eiendomme, og gave dem Fred, ſom det begjerede, og Høvdinger ginge os til Haande, og vi berigede dem, ſom ønſkede det. Siden miſtede jeg ham, og det var lidet at bære Enkenavn; men det harmer mig meſt, at jeg kom til dig, da jeg før havde haft den berømteſte Konge, men du kom aldrig fra Krigen, uden ſom den Tabende." Kong Atle ſvarede: „Ei taler du Sandhedens Ord, og ved ſlige Bebreidelſer forbedres i ingen Henſeende vor Forfatning, thi vi have gjort Skaar i vor Lykke. Behandl mig nu ſømmelig, og ſtæd mit Lig hæderlig til Jorde!" Hun ſvarede: „Det ſkal jeg efterkomme, lade dig gjøre en ærefuld Grav og en hæderlig Steenkiſte, ſvøbe dig i fagre Lagen, og ſørge for enhver Fornødenhed." Derefter døde han, og hun gjorde, ſom hun lovede. Siden lod hun ſætte Ild i Hallen, og Hofſinderne vaagnede med Forfærdelſe; de vilde da ikke indebrænde der, men hug hverandre gjenſidig ihjel; der endte Kong Atle og alle hans Hofſinder deres Liv. Gudrun ønſkede nu ikke at overleve denne Gjerning, men hendes Time var endnu ikke kommen. Vølſungerne og

Gjukungerne have, efterſom der berettes, været de heltemodigſte og vældigſte Mænd, og ſaa fortælles det i alle Oldtids Kvad. Paa denne Viis og efter Forløb af disſe Begivenheder blev Ufreden ſtillet.

Gudrun giftes med Kong Jonaker.

39. Gudrun havde en Datter ved Sigurd, ſom hed Svanhild; hun var en deilig Mø, og havde ſkarpe og tindrende Øine, ligeſom hendes Fader, ſaa at faa torde ſkue hende under Brynene; hun overgik ligeſaa meget andre Kvinder i Skjønhed, ſom Solen med ſin Glands fordunkler Himlens øvrige Stjerner. Gudrun gik engang til Søen, tog Stene i ſit Skjød, og ſprang ud i Søen, i den Henſigt at drukne ſig. Da hævede ſtore Bølger hende hen over Havet, og hun bevægedes frem ved deres Kraft, og kom omſider til Kong Jonakers Borg; han var en mægtig Konge, og rig paa Folk; han ægtede Gudrun, og deres Børn vare Hamder, Sørle og Erp. Der blev Svanhild opdraget.

Kong Jormunrek beiler til Svanhild.

40. Der var en Konge, ved Navn Jormunrek, en mægtig Konge paa den Tid, hans Søn hed Randver. Kongen kaldte Sønnen for ſig, og ſagde: „Du ſkal drage med min Raadgiver Bikke paa mine Vegne til Kong Jonaker; hos ham opdrages Sigurd Fafnersbanes Datter Svanhild, der, ſom jeg har ſpurgt, er den fagreſte Mø under Verdens Sol; hende ønſker jeg helſt at eie, og til hende ſkal du beile for mig.” Han ſvarede: „Skyldighed er det, Herre! at jeg drager i eders Ærende.” Kongen lod nu gjøre hæderlige Tilberedelſer til deres Reiſe, og dernæſt begave de ſig paa Veien. De kom til Kong Jonaker, ſaae Svanhild, og fandt hende overor-

dentlig ſkjøn. Randver gik for Kongen, og ſagde: „Kong Jormunrek tilbyder eder ſit Svogerſkab; han har ſpurgt om Svanhild, og vil udkaare hende til ſin Kone; og det kan man vente, at hun ikke vil kunne gives til nogen mægtigere Konge, end han er." Kongen ſagde, at det var et hæderligt Giftermaal, og at han var meget navnkundig. „For vanſkelig er Lykken at lide paa," ſvarede Gudrun, „og jeg frygter, at den her vil briſte." Dog blev efter Kongens Tilſkyndelſe, og ved alt, hvorpaa det beroede, dette beſluttet; og Svanhild drog nu til Skibs med hæderligt Følge, og ſad i Løftingen hos Kongeſønnen. Da ſagde Bikke til Randver: „Paſſende var det, at du, men ei ſaa gammel en Mand, havde en ſaa ſkjøn Kone." Det behagede ham vel, og han talte til hende, og de talte gjenſidigen ſammen med Venlighed; de kom nu i Land, og droge hjem til Kongen. Bikke ſagde: „Det bør ſig, Herre! at du kjender, hvad der har hændet ſig, endſkjønt det er haardt at aabenbare; det er nemlig den Svig, at din Søn har faaet Svanhilds fulde Kjærlighed, og hun er hans Frille; og lad ſligt ei være uſtraffet!" Mange onde Raad havde han tilforn bragt paa Bane, ſkjønt dette overgik dem alle, og Kongen adlød hans mange onde Raad. Kongen kunde ikke ſtille ſin Vrede, men ſagde, at man ſkulde gribe Randver og hænge ham op i en Galge. Og da han blev ført til Galgen, tog han en Høg, plukkede alle Fjædrene af den, og ſagde, at man ſkulde viſe hans Fader den. Da nu Kongen ſaae Høgen, ſagde han: „Der kan man nu ſee, at det ſynes ham, at jeg paa ſamme Maade er berøvet al Hæder, ſom Høgen er berøvet ſine Fjædre," og han bød at nedtage ham af Galgen; men Bikke havde imidlertid maget det ſaa, at han allerede var død. Endvidere ſagde Bikke: „Intet Menneſke har du værre at lønne end Svanhild; lad hende døe med Beſkæmmelſe!" Kongen ſvarede: „Det Raad ſkal iværkſættes;" derpaa blev hun bunden i Borgporten, og man førte Heſte til, at de ſkulde træde paa hende; men da hun ſlog Øinene op, torde Heſtene ei trampe hende. Og da Bikke ſaae det, ſagde han, at man ſkulde trække en Bælg over hendes Hoved; det blev gjort, og ſaaledes lod hun ſit Liv.

Gudrun ophidſer ſine Sønner til at hævne Svanhild.

41. Da Gudrun ſpurgte Svanhilds Død, ſagde hun til ſine Sønner: „Hvi ſidde I ſaa ſtille, og tale Glædes Ord, da dog Konning Jormunrek myrdede eders Søſter, og lod hende nedtræde under Heſtefødder med Beſkæmmelſe; ikke have I Gunnars eller Høgnes Sind, thi de ſkulde have hævnet deres Frænke." Hamder ſvarede: „Lidet priſte du Gunnar og Høgne, da de dræbte Sigurd, og du farvedes i hans Blod, og ilde bleve dine Brødre hævnede, da du dræbte dine Sønner; bedre ſkulde vi alleſammen dræbe Konning Jormunrek; og ei kunne vi udholde dine Tilſkyndelſes Ord, ſaa haardt ſom vi ere ophidſede." Gudrun gik leende, og fyldte ſtore Bægere, ſom hun gav dem at drikke; derefter udvalgte hun dem ſtore og gode Brynier og anden Ruſtning. Da ſagde Hamder: „Her ſkulle vi nu ſkilles for ſidſte Gang; ſørgelige Tidender ſkal du ſpørge, og da ſkal du drikke Arveøl efter os og Svanhild." Derefter droge de bort, men Gudrun gik til ſin Stue meget ſorrigfuld, og ſagde: „Med trende Mænd var jeg gift: førſt med Sigurd Fafnersbane, og han blev ſnigmyrdet, og er det min ſtørſte

Sorg; ſiden blev jeg gift med Konning Atle, men ſaa grumt var mit Hjerte imod ham, at jeg dræbte vore Sønner i Harme; derefter ſtyrtede jeg mig i Søen, men Bølgerne bare mig til Land, og da blev jeg gift med denne Konning. Siden giftede jeg Svanhild bort af Landet med et ſtort Udſtyr, og det er den bittreſte af mine Sorger, næſt efter Sigurds Mord, at hun blev traadt under Heſtefødder; ſkjønt det ogſaa nedtynger mit Sind med ſvær Kummer, at Gunnar blev ſat i en Ormegaard, og at Hjertet blev udſkaaret af Høgne. Bedre var det, at Sigurd kom mig imøde, og jeg foer med ham. Her er nu hverken Søn eller Datter tilbage at trøſte mig. Mindes nu, Sigurd! om det, vi talte, da vi ſtege i een Seng, at du vilde beſøge mig, og hente mig fra Hel;" og ſaaledes endte hendes Jammerklager.

Gudruns Sønners Død.

42. Nu fortælles der om Gudruns Sønner, at hun havde ſaaledes tilberedt deres Ruſtning, at Jern ikke bed paa dem, og hun bad dem at vogte ſig for Stene og andre ſtore Ting, tilføiende, at det vilde vorde dem til ſtor Meen, om de ei gjorde ſaa. Da de nu vare komne paa Veien, traf de deres Broder Erp, og ſpurgte, hvorledes han vilde hjælpe dem; han ſvarede: „Ligeſom Haanden hjælper Haanden, eller Foden Foden."[1] Det forekom dem ingen Hjælp at være, og de dræbte ham derfor. Nu droge de Veien frem, og det varede kun kort Tid, før Hamder ſnublede, og ſtak Hænderne ned. Da ſagde han: „Erp maa have ſagt Sandhed, thi nu vilde jeg have faldet, hvis jeg ei ſtøttede mig med Hænderne." Lidt efter ſnublede Sørle; han gled med den

ene Fod, men Fod dog. Da ſagde han: „Faldet havde jeg, om jeg ei havde ſtøttet mig paa begge Fødderne." De ſagde da, at de havde handlet ilde imod deres Broder Erp. De droge nu, indtil de kom til Kong Jormunrek; de ginge ind, og gjorde ſtrax Anfald paa ham; Hamder afhug begge hans Hænder, og Sørle begge hans Fødder. Da ſagde Hamder: „Afhugget ſkulde nu Hovedet, hvis vor Broder Erp, ſom vi dræbte paa Veien, endnu levede, og for ſeent indſee vi det; ſaa ſom kvædet er:

Af var nu Hovedet,
Om Erp leved,
Broder vor, tapper i Strid,
Som vi paa Veien vog.

Ikke havde de agtet paa deres Moders Bud, men havde ſlaaet med Stene. Folk trængte nu ind paa dem, men de værgede ſig vel og mandigen, og mange faldt for deres Hænder, men Jern bed ikke paa dem; da kom en Mand til, der kun havde eet Øie, og var noget til Alders: „Ikke ere I viſe Mænd," ſagde han, „at I ikke kunne dræbe diſſe Mænd." „Giv os Raad dertil, om du kan!" ſagde Kongen. Han ſagde: „I ſkulle ſlaae dem ihjel med Stene," og ſaa blev gjort. Da fløi der Stene fra alle Sider imod dem, og paa denne Maade endte de deres Liv.

Om Heimer og Aslaug.

43. Heimer i Lindale ſpurgte denne Tidende, at Sigurd og Brynhild vare døde. Da var deres Datter Aslaug, ſom opfoſtredes hos ham, tre Aar gammel. Heimer forudſaae nu, at man vilde ſøge efter Møen, for at ombringe hende ligeſom al hendes Æt. Saa ſtor Sorg bar han over ſin Foſterdatter Brynhild, at han hverken

agtede paa ſit Rige eller paa ſine Eiendomme. Og da han ſaae, at han ikke kunde ſkjule Møen der lod han gjøre en Harpe ſaa ſtor, at han lagde Aslaug deri tilligemed mange Koſtbarheder i Guld og Sølv, og drog derpaa bort, vide om Land, og omſider hid til de nordiſke Lande. Saa kunſtig var hans Harpe indrettet, at man kunde tage den fra hinanden, og ſætte den ſammen i Fældingerne, og han pleiede ſtundum, naar han kom til et Vandfald, ſom ei laae i Nærheden af noget beboet Sted, at tage Harpen fra hinanden, og toe Møen. Han havde et Løg, ſom han gav hende at æde, og dette Løg havde den Egenſkab, at man kunde længe leve af det, om man end ikke havde anden Føde. Men naar Møen græd, da ſlog han Harpen, og da taug hun; thi Heimer beſad megen Færdighed i de Idrætter, ſom den Tid vare brugelige. Han havde ogſaa mange koſtbare Klæder i Harpen og meget Guld. Og nu drog han, til han kom til Norge til en liden Gaard, ſom kaldes Spangerhede[1]. Der boede en Olding, ſom hed Aage; han havde en Kone ved Navn Grima, og der vare ikke flere Menneſker end de to. Den Dag var Oldingen ude i Skoven, men Kærlingen var hjemme. Hun hilſte Heimer, og ſpurgte, hvo han var; han ſagde, at han var en Tigger, og bad om Huus. Hun ſvarede, at der kom ei flere, end at hun kunde tage vel imod ham, om han ſyntes om at blive der. Da han havde været der noget, ſagde han, at han trængte meſt til, at der blev tændt Ild for ham, og at han ſaa ſiden blev fulgt til et Sovehuus, hvor han kunde udhvile ſig. Da nu Kærlingen havde antændt Ilden, ſatte han Harpen op i Sædet hos ſig, men Kærlingen var meget ſnakſom. Ofte ſaae hun hen til Harpen, fordi Fligen af et koſtbart Klædemon ſtak frem af den; og da han varmede ſig ved Ilden; blev hun vaer, at en koſtbar Guldring kom frem under hans Pjalter; thi han var ſlet klædt. Da han nu havde varmet ſig, ſaa meget han behøvede, holdt han Nadvere, og bad dernæſt Kærlingen følge ſig derhen, hvor han ſkulde ſove om Natten. Da ſagde hun, at det var bedre for ham, at være ude end inde: „thi jeg og min Mand," ſagde hun, „tale ofte meget ſammen, naar han kommer hjem." Han bad hende raade. De ginge derpaa ud; han tog Harpen, og bar den med ſig; Kærlingen gik til en Byglade, fulgte ham derind, og ſagde, at han ſkulde tillave ſit Leie der, da hun haabede, at han der kunde ſove i Ro. Nu gik Kærlingen bort, at beſørge ſine Sysler, men han lagde ſig til at ſove. Gubben kom hjem ud paa Aftenen, men Kærlingen havde kun tilberedt lidet af hvad hun ſkulde. Han var mødig, da han kom hjem, og da alt var uberedt, hvad hun ſkulde beſørge, blev han ilde tilfreds, og udbrød, at deres Ulykke var ſtor, da han arbeidede hver Dag mere, end han kunde udholde, men hun vilde intet tage ſig for, ſom var til Gavn. „Vær ei vred, min Mand!" ſagde hun, „thi det kan hændes, at du kan i kort Tid arbeide ſaa meget, at vi kunne have nok alle vore Levedage." „Hvad er det?" ſagde Gubben. Kærlingen ſvarede: „Her er kommen til Herberges hos os en Mand, og jeg troer, at han har ſtore Eiendomme at fare med, og han er temmelig til Alders; rimeligviis har han været en ſtor Kæmpe, men nu er han overvældet af Træthed; ikke tykkes mig, at jeg før har ſeet hans

---

[1] ſandſynlig beliggende paa Landtungen Spangareide, nær Lindesnæs.

Lige; dog troer jeg, at han nu er mødig og ſøvnig." Da ſagde Gubben: „Det ſynes mig uraadeligt, at ſvige de faa, ſom komme her." Hun ſvarede: „Hvi vil du længe være ſaa ringe en Mand, at alt bliver ſtort for dine Øine. Vælg nu een af Delene, enten at du dræber ham, eller at jeg tager ham til min Mand, og da ville vi jage dig bort; og berette kan jeg dig de Ord, ſom han talte til mig i Gaar Aftes; men ilde tykkes dig det, der ligger Lag paa, om han end har talt med Elſkov til mig; og det er vel derfor det klogeſte Raad for mig, at jeg tager ham til Mand, men driver dig bort eller dræber dig, om du ei udfører min Villie." Og det er ſagt, at Gubben ſtod under Konens Herredømme, og hun bragte det endelig ſaa vidt, at han gav efter for hendes Tilſkyndelſer. Han tog da ſin Øxe, og hvæsſede den ſaa ſkarp ſom muligt. Og da han var færdig, fulgte Kærlingen ham hen, hvor Heimer ſov. Denne ſnorkede høit; da ſagde Kærlingen til Manden, at han ſkulde anfalde ham paa det hurtigſte, og derpaa ſkynde ſig at løbe bort; „thi du kan ikke holde Stand mod hans Bryden og Raab, om han faaer fat paa dig." Hun tog imidlertid Harpen, og løb bort med den. Nu gik Manden hen, hvor Heimer ſov; han hug til ham, og det blev et ſtort Saar, og Øxen ſlap ud af hans Haand. Han ilte nu bort ſaa hurtig, ſom han kunde. Heimer vaagnede ved Saaret, men det var ſnart ude med ham, og det er ſagt, at der blev et ſaa ſtort Gny i hans Dødskamp, at Stolperne under Huſet ginge ud, ſaa at hele Huſet ſtyrtede ſammen, og Jorden ryſtede under dem; og der endte Heimer ſit Liv. Nu kom Gubben til Kærlingen, og fortalte, at han havde dræbt ham. „Dog var det en lang

Tid," ſagde han, „at jeg ei vidſte, hvorledes det vilde gaae, thi denne Mand var en ſærdeles drabelig Kæmpe; men nu haaber jeg dog, at han er hos Hel." Kærlingen takkede ham for hans Gjerning."" „Nu haaber jeg," ſagde hun, „at vi have Eiendomme nok; lad os nu underſøge, om jeg har ſagt ſandt!" De tændte nu Ild an; Kærlingen tog Harpen, og vilde oplukke den, men der var ikke andet for, end at hun maatte bryde den op, thi hun forſtod ſig ikke paa Oplukningen. Endelig fik hun Harpen opbrudt; hun ſaae da et Møbarn, ſaa deiligt, at hun ei før havde ſeet dets Lige, og desuagtet vare der mange og koſtbare Sager i Harpen. Da udbrød Kærlingen: „Det kunde vel hændes, ſom oftere ſkeer, at det ilde lykkes, at ſvige den, ſom een troer, og det ſynes mig, at vi her have faaet et Barn at forſørge." Manden ſvarede: „Ei er dette, efterſom jeg troede, dog ſkal man ei klage derover," og nu ſpurgte han, af hvad Æt hun var; men Barnet ſvarede intet, ſom om hun aldrig havde lært at mæle. „Nu gaaer det, ſom jeg frygtede, at vort Forehavende vilde faae et ſlet Udfald," ſagde Gubben, „vi have begaaet en ſtor Misgjerning; hvorledes ſkulle vi nu forſørge dette Barn?" „Klart er det at indſee," ſagde Grima, „hun ſkal efter min Moder hedde Kraka." „Men hvorledes," vedblev Gubben, „ſkulle vi opføde dette Barn?" Kærlingen ſvarede: „Jeg ſeer et godt Raad dertil; vi ſkulle give hende ud for vor Datter, og ſaaledes opføde hende." „Det vil ingen troe," ſagde Manden, „dette Barn er meget ſkjønnere end vi; vi ere jo meget uſkjønne begge; og der vil ingen Sandſynlighed være for, at vi ſkulde have ſaadant et Barn, ſaa hæslige, ſom vi ere." Nu ſagde Kærlingen: „Ei veed du, om jeg ikke kan finde paa nogen Liſt, ſaa at det ei vil holdes for uſandſynligt, at vi jo eie et ſaadant Barn. Jeg vil rage Haaret af hende, og beſmøre Hovedet med Tjære og andet, hvorved man kan være meſt ſikker paa, at Haaret kun ſeent vil voxe ud igjen. Hun ſkal have en ſid Hat, og være ſlet klædt; da vil hun ligne os af Udſeende. Kan ſkee at Folk ſaa troe, at jeg har været meget ſmuk i mine unge Dage; desuden ſkal hun ſættes til det værſte Arbeide." Det tænkte Manden og Kærlingen, at hun ikke kunde tale, da hun aldrig ſvarede dem. De gjorde nu, ſom Kærlingen beſtemte, og Aslaug voxte der op i ſtor Fattigdom.

Kong Ragnar Lodbroks
og
hans Sønners
Saga.

Ragnar Lodbroks og hans Sønners Saga.

Om Thora Borgarhjorts Lindorm.

Herrød hed en mægtig og berømt Jarl i Gotland; han var gift, og havde en Datter, ved Navn Thora; den ſkjønneſte af Kvinder, og vel øvet i alſkens nyttige Haandarbeider. Med Tilnavn kaldte man hende Borgarhjort eller-Hinden i Borgen, fordi hun i Skjønhed ligeſaa meget overgik alle andre Kvinder, ſom Hjorten heri overgaaer de øvrige Dyr. Jarlen lod bygge en Skemme eller adſkilt Stue til ſin Datter i Nærheden af Kongehallen med en Skigaard[1] omkring; og ſom han elſkede hende høit, pleiede han hver Dag, for at glæde hende, at ſende hende en Foræring; og ſaa, ſagde han, vilde han vedblive. Han lod nu en Dag, fortæller man, bringe hende en liden Lindorm, ſom var ſærdeles fager. Denne Orm holdt hun for en god Eiendom, ſatte den i ſin Æſke, og lagde Guld under den. Den voxte tilliges med det underliggende Guld, ſaa at det ei varede længe, inden Rummet blev den for ſnævert i Æſken, og da lagde den ſig i en Ring uden om den; og omſider kom det endog ſaa vidt, at der ikke var Rum til den i Stuen; og ligeſom Ormen tiltog i Størrelſe, ſaaledes voxte ogſaa Guldet under den. Nu laae den uden om Stuen, ſaa at Hale og Hoved naaede ſammen; farlig var den at komme i Kaſt med, og af Skræk for den torde ingen komme til Stuen, uden den Mand allene, ſom bragte den Føde; og den behøvede en Oxe i Maalet. Jarlen holdt dette for en ſtor Skade, og gjorde det høitidelige Løfte, at han vilde give ſin Datter til den Mand, hvo han end var, ſom dræbte Ormen, og at Guldet, ſom laae under den, ſkulde følge hende ſom Medgift. Denne Tidende ſpurgtes vide om Land, men dog fandtes ingen, ſom troede ſig i Stand til at faae Bugt med denne ſtore Orm.

---

[1] d. e. et Gjerde eller en Indhegning af Planker eller Træſplinter, ſaaledes ſom endnu er Brug i Norge.

Om Ragnar Lodbrok.

2. Paa den Tid herſkede over Danmark Sigurd Ring, en mægtig Konge, ſom iſær er bleven berømt af det Slag, han holdt mod Harald Hildetand paa Braavalle, hvor Harald faldt for ham, ſom bekjendt er blevet over hele Verdens nordre Deel. Sigurd havde en Søn, ſom hed Ragnar; han var ſtor af Væxt, ſkjøn af Udſeende og vel begavet med Forſtand; høimodig var han mod ſine Mænd, men grum mod ſine Uvenner. Saaſnart hans Alder tillod det, ſkaffede han ſig Mandſkab og Krigsſkibe, og han blev den ſtørſte Kriger, ſaa at hans Lige neppe fandtes. Han ſpurgte det Løfte, Herrød Jarl havde givet, men lod, ſom han ei agtede derpaa, ja ſom om han ei engang vidſte det. Han lod ſig gjøre en Klædning af underlig Beſkaffenhed, det var lodne Buxer og en loden Kappe; og da de vare færdige, lod han dem ſyde i Beg, og dernæſt hærdede han dem. Det hændte ſig nu en Sommer, at han ſtyrede med ſin Flaade til Gotland, og lagde Skibene ind i en Lonvig, ei langt fra Jarlens Hovedſæde. Og da Ragnar havde været der een Nat, vaagnede han tidlig om Morgenen,

reiſte ſig op, og iførte ſig den før omtalte Vaabenklædning, tog et ſtort Spyd i ſin Haand, og gik eenſom bort fra Skibene hen paa et ſandet Sted, hvor han væltede ſig i Sandet. Før han gik bort, tog han Bladnaglerne ud af Spydet, og dernæſt gik han ganſke ene til Porten paa Jarlens Borg, hvor han kom ſaa tidlig paa Dagen, at alle endnu laae i deres dybe Søvn. Han ſtyrede nu lige til Stuen, og da han kom i Skigaarden, hvor Ormen var, ſtak han til den med ſit Spyd, og rykkede det dernæſt til ſig igjen. Anden Gang ſtak han til den, og det Stik kom i Ormens Ryg, og nu krympede den ſig ſaa haardt, at Spydet gik af Skaftet, og ſaa ſtort et Gny lød der i dens Dødskamp, at hele Stuen ſkjalv. Derpaa vendte Ragnar ſig, og drog bort; da traf en Blodſtraale ham mellem Skuldrene, men den Klædning, han var iført, beſkyttede ham ſaaledes, at han fik ingen Skade deraf. De, ſom vare i Stuen, vaagnede ved Gnyet, og ginge ud. Thora ſaae da en ſtor Mand gaae bort fra Stuen, og ſpurgte ham om Navn, og om, hvem han ſøgte efter. Han ſtandſede, og kvad denne Viſe:

Vovet jeg har nu Livet,
Viſe og fagre Kvinde!
Jordefiſken[1] jeg angreb
Femten Vintre gammel;
Snart vil Døden mig ramme,
Hvis ei Jernet kryber
Haardt den ringomlagde
Hedelax til Hjerte.

Nu gik han bort, og talte ei mere med hende; Spydet lod han blive ſtaaende i Saaret, men Skaftet tog han med ſig. Da hun havde hørt denne Viſe, forſtod hun klart, hvad han ſagde om ſit Ærende, og hvor gammel han var; og hun overveiede nu hos ſig ſelv, hvo han vel maatte være, vidſte dog ei ret, om han var af Menneſkeſlægt eller ei, fordi hans Væxt forekom hende i Forhold til den Alder, han havde, ſaa ſtor, ſom Sagnet ſkildrer os Uvætternes[1]. Hun gik nu tilbage i Stuen, og lagde ſig til at ſove. Da nu Folk om Morgenen kom ud, bleve de vaer, at Ormen var død, og at den var gjennemſtukken med et ſtort Spyd, ſom endnu ſtod faſt i Saaret. Jarlen lod det nu tage bort derfra, og det var ſaa ſtort, at faa kunde føre det; og han tænkte nu paa, hvad han havde lovet den Mand, ſom blev Ormens Bane; men det ſyntes ham, ſom han ei var vis paa, om et Menneſke eller maaſkee et andet Væſen havde udført denne Daad. Han raadſlog nu med ſine Venner og ſin Datter, hvorlunde han ſkulde udforſke dette. Imidlertid holdt han det for ſandſynligt, at den, ſom havde udført dette Værk, ogſaa vilde ſøge at naae Belønningen. Thora tilraadte da, at lade ſammenkalde et Thing ſaa folkerigt ſom mueligt, og byde, at alle ſkulde komme did, ſom ei vilde have Jarlens Vrede, og ſom paa nogen Viis kunde ſøge Thingeſtevne; og om der var nogen, ſom vedgik Ormens Baneſaar, da ſkulde han føre med ſig det Skaft, ſom havde ſiddet i Spydet. Dette Raad bifaldt Jarlen, og han lod nu ſtevne til Thinge; og paa den beſtemte Dag kom Jarlen og mange andre Høvdinger ſammen, ſaa at der blev en meget talrig Forſamling.

---

[1] d. e. Ormen, ſom laae paa Jorden i en Ring eller Kreds om Thoras Skemme.

---

[1] d. e. onde overnaturlige Væſeners.

Ragnar faaer Thora Borgarhjort.

3. Det ſpurgtes nu til Ragnars Skibe, at deri Nærheden var ſtevnet til Thinge; thi drog Ragnar næſten med hele ſit Hær fra Skibene til Thinget. Da de kom did, toge de Plads noget fra andre Mænd, efterſom Ragnar ſaae, at der var kommen en langt ſtørre Forſamling af Folk, end ſædvanligt var. Da ſtod Jarlen op, paabød Taushed, og talte: han takkede Folk, fordi de ſaa vel havde fulgt hans Ombud, og ſagde dem derpaa Anledningen til dette Thingeſtevne; førſt fortalte han dem Løftet, han havde givet den Mand, ſom blev Ormens Bane; derpaa, at Ormen nu var død, og at Udføreren af denne Stordaad havde ladet Spydet blive ſiddende i Saaret; „og om der nu er nogen kommen her paa Thinget,“ tilføiede han, „ſom har Skaftet, ſom pasſer til dette Spyd, da bære han det frem, og ſande ſaaledes ſit Udſagn! og jeg ſkal fuldbyrde alt det, jeg har tilſagt, hvad enten han er af høiere eller lavere Herkomſt;“ og han ſluttede nu Forhandlingerne med, at han lod bære Spydet for hver Mand, ſom var paa Thinget, og bød dem ſige, om der var nogen, ſom kunde vedgaae denne Daad, og havde det Skaft, ſom pasſede til Spydet. Saa ſkete nu, men der fandtes ingen, ſom havde Skaftet. Omſider kom man derhen, hvor Ragnar ſtod, og viſte ham Spydet. Han vedgik, at det var hans, og Spyd og Skaft pasſede til hinanden, ſaa at der var Syn for Sagn, at det var ham, der havde tilføiet Ormen Bane; og af denne Daad blev han ſærdeles navnkundig over hele Norden. Han beilede derpaa til Thora; Jarlen optog hans Begjering vel, og man gjorde

Anrettelſer til et ſtort Gilde med de bedſte Midler, ſom fandtes i Riget. Ragnar holdt ſaaledes ſit Bryllup, og drog, efterat Høitiden var endt, hjem til ſit Rige, hvor han dernæſt opholdt ſig en Tid. Han elſkede Thora høit; de havde to Sønner; den ældſte hed Erik, den yngſte Agnar; de vare ſtore af Væxt og ſkjønne af Udſeende. De lærte alſkens Idrætter, og af Datidens Helte fandtes faa deres Lige i Styrke. Thora faldt omſider i en Sygdom, af hvilken hun døde. Dette gik Ragnar ſaa nær til Hjerte, at han ikke vilde foreſtaae Regjeringen, men tog andre Mænd til at beſtyre Riget i Forening med ſine Sønner. Selv tog han til ſin gamle Bedrift; han drog ud paa Krigstoge, og Seier fulgte hans Færd.

Ragnar drager til Norge, og finder der Aslaug[1].

4. En Sommer ſtyrede Ragnar med ſine Skibe til Norge, thi han havde der mange Frænder og Venner, ſom han agtede at beſøge. Om Aftenen lagde han Skibene ind i en liden Havn i Nærheden af en Gaard, ſom hed Spangarhede. I den Havn laae de om Natten. Da Madſvendene Morgenen derpaa droge i Land, at bage Brød, ſaae de en Gaard i Nærheden, og det forekom dem da beleiligere at drage did, for der at fuldføre deres Arbeide. Saaſnart de kom til denne lille Gaard, traf de paa en Kærling, og ſpurgte hende, om hun var Huusmoderen, og hvad hun hed. Det førſte bejaede hun, og føiede til: „Uſædvanligt er mit Navn, thi jeg hedder Grima; men hvo ere I?" De ſvarede, at de vare Ragnar Lodbroks Tjeneſtemænd, og at de ønſkede at ud-

---

[1] Jfr. Vølſunga-Saga, ovenfor S. 217.

føre deres Syſſel der, og bade hende være dem behjælpelig. Kærlingen ſvarede, at hendes Hænder nu vare altfor ſtive dertil; „men den Tid har været,“ tilføiede hun, „at jeg kunde regne mig i Kvinders Tal baade i Skjønhed og Færdigheder, og vel kunde udføre min Gjerning; men jeg har en Datter, ſom maa være eder til Hjælp. Hun vil ſnart komme hjem; hun hedder Kraka, men det er nu kommet ſaa vidt, at hun neppe vil lyde mine Bud.“ Kraka var om Morgenen ude at vogte Faar, og da hun ſaae, at der vare komne mange ſtore Skibe til Land, tog hun ſig for, at toe ſig, ſkjønt Kærlingen havde forbudet hende det, for at forhindre, at man ſkulde blive hendes Skjønhed vaer, thi hun var den fagreſte af alle Kvinder, og hendes Haar ſaa langt, at det naaede til Jorden, og ſaa fagert ſom den deiligſte Silke. Da Madſvendene havde gjort Ild, kom Kraka hjem. Hun ſaae nu, at der vare komne Mænd, ſom hun aldrig før havde ſeet. Hun betragtede dem, og de igjen hende, og de ſpurgte nu Grima: „Er denne fagre Mø din Dotter?“ „Ei er det løiet,“ ſagde Grima, „at hun er min Dotter.“ „Meget ulige ere I da,“ ſagde de, „ſaa ſtyg ſom du er, men vi have endnu aldrig ſeet ſaa deilig en Mø, og ikke den fjerneſte Lighed med dig finde vi hos hende; thi du er ret en ſkrækfuld Skabning.“ Grima ſvarede: „Ei maa man ſee paa mig nu; forandrede ere mine Anſigtstræk fra det, de forhen vare.“ De aftalte nu, at hun ſkulde hjælpe dem med Arbeidet. Kraka ſpurgte, hvad hun ſkulde gjøre. De bade hende ælte Deien; ſelv vilde de bage Brødet. Hun tog nu til ſin Forretning, og udførte den vel; men deres Øine vare aldrig fra hende, ſaa at de ei paaſſede deres Syſſel, men brændte Brødet. Da de havde fuldført deres Gjerning, droge de tilbage til Skibene; men da de toge Maden frem, ſagde alle, at de havde aldrig tilforn udført deres Gjerning ſaa ſlet, og at de derfor burde ſtraffes. Da ſpurgte Ragnar, hvi de havde ſaaledes bagt Brød. De undſkyldte ſig med, at de havde ſeet en Kvinde ſaa deilig, at hun i den Grad havde fængſlet deres Øine, at de ikke havde agtet paa deres Syſſel. De lagde til, at der i hele Verden ikke kunde findes fagrere Mø. Da de nu talte ſaa meget om hendes Skjønhed, ſagde Ragnar, at han dog var vis paa, at hun ei var ſaa ſkjøn, ſom Thora havde været. De ſagde, at hun gav hende intet efter i Skjønhed. Da ſagde Ragnar: „Nu vil jeg ſende ſaadanne Mænd, ſom have Øie for ſligt, og om det er ſaa, ſom I fortælle, da ſkal denne Mangel paa Agtſomhed være eder tilgivet; men om Kvinden i høien Henſeende ikke er ſaa ſkjøn, ſom I have berettet, da ſkal ſtor Straf og Hævn ramme eder." Han bød nu Mænd at drage til denne fagre Mø, men en ſtærk Modvind forhindrede dem at komme i Land den Dag. Ragnar bød da ſine Afſendinge ſaaledes: „Om denne unge Mø ſynes eder ſaa deilig, ſom man har berettet os, beder hende da at drage til mig! thi jeg vil da træffe hende, og hun ſkal vorde min. Hverken vil jeg, at hun ſkal være klædt eller uklædt; hverken mæt eller umæt; ei ſkal hun fare eenſom, og ſkal dog intet Menneſke følge hende." De droge nu Veien til Gaarden. De betragtede Kraka med Opmærkſomhed, og hun forekom dem at være ſaa deilig, at man forgjæves vilde ſøge hendes Lige. Da forkyndte de deres Herre Ragnars Ord, og hvorledes hun ſkulde være beredt. Kraka overtænkte, hvad Kongen havde talt, og hvorlunde hun ſkulde gjøre ſig færdig, men Grima holdt det for ugjørligt, og troede fuldt og faſt, at denne Konge ikke maatte være klog. Kraka ſvarede: „Det maa han have talt, at det lader ſig ſaalunde udføre, hvis vi ellers forſtaae, hvad han har ſigtet til; dog! viſt er det, at i Dag vil jeg ikke drage med eder, men i Morgen tidlig ſkal jeg komme til eders Skibe.“ Derpaa droge de bort, og fortalte Ragnar deres Ærendes Udfald, og at hun vilde komme til dem. Den Nat forblev Kraka hjemme, men om Morgenen tidlig ſagde hun til Gubben, at hun nu vilde drage til Ragnar, „men dog vil jeg førſt,“ ſagde hun, „gjøre nogen Forandring i min Klædning. Du har et Ørtenæt, det vil jeg vikle om mig, og uden paa det lader jeg mit Haar falde, og er jeg da ingenſteds bar; men jeg vil ſmage paa et Løg, thi vel er det kun ringe Mad, men man kan dog mærke, at jeg da har nydt noget; og jeg vil lade din Hund følge mig, da farer jeg ikke eenſom, ſkjønt dog intet Menneſke følger mig.“ Da Kærlingen hørte hendes Beſlutning, fandt hun, at hun havde truffet alt meget nøie.

Ragnar faaer Aslaug.

5. Da nu Kraka var færdig, drog hun til Skibene; hun var deilig at ſkue, og hendes Haar hang frit ned, og ſkinnede ſom Guld. Nu kaldte Ragnar paa hende, og ſpurgte, hvo hun var, og hvem hun vilde træffe. Hun ſvarede med denne Viſe:

Bryde dit Bud jeg ei torde,
Da du bød mig at komme,
Ei en Konnings Bønner
Uopfyldte lade;

Ikke om Mad jeg mindes,
Min Hud er ei nøgen,
Fuldgodt Følge jeg haver,
Farer end jeg eenſom.

Han ſendte nu Mænd imod hende, at ledſage hende til Skibene, men hun ſagde, at hun ei vilde drage did, uden man gav hende og hendes Reiſefælle Løfte paa fredelig Behandling. Man ledſagede hende nu til Kongens Skib; da hun kom i Forrummet, rakte Kongen ſin Haand imod hende, men Hunden bed ham i den. Ragnars Mænd løb da til, og dræbte Hunden. De ſloge en Bueſtreng om dens Hals, og kvalte den ſaaledes; og bedre end ſaa holdt man ikke den Fred, man havde lovet hende. Ragnar førte hende derpaa ind i Løftingen til ſig. Hun ſtod ham vel an; han talte kjærlig til hende, og behandlede hende med Blidhed. Han kvad denne Viſe:

Hun vil viſt med aabne
Arme imod mig komme,
Naar af Kongen den milde
Mø med Venlighed hilſes.

Hun kvad:

Vanærefri du lade,
Hvis du Freden vil hævde,
Heden mig fare, Konning!
Hjemſøgt har jeg en Fyrſte.

Han ſagde nu, at hun ſtod ham vel an, og at hun endelig maatte drage med ham. Det nægtede hun. Da fremkom han med det Ønſke, at hun ſkulde blive der paa Skibet Natten over. Hun ſagde, at det ei ſkulde ſkee, før han kom hjem fra den Færd, han havde beſluttet; „og kan maaſkee hændes," tilføiede hun, „at eders Sind da er forandret." Da kaldte Ragnar paa ſin Skatmeſter, og bød ham fremtage den overalt guldbordyrede Kjole, ſom Thora havde eiet. Den bød Ragnar Kraka med diſſe Ord:

Vil du tage denne
(Vel den kan dig klæde)
Særk med Sølv udſyet,
Som Thora Hjort har eiet;
Fore hendes hvide
Hænder om diſſe Sømme,
Kjær var Folkenes blide
Konning hun til Døden.

Kraka kvad til Svar:

Ei tør jeg tage denne
(Standsklæder mig ei paſſe)
Særk med Sølv udſyet,
Som Thora Hjort har eiet;
Thi er jeg Kraka kaldet,
At i kulſorten Vadmel
Har jeg paa Gruus omgaaet,
Geder langs Søen drevet.

"Og vil jeg viſt ei modtage Kjolen," ſagde hun, "jeg vil heller ikke iføre mig prægtige Klæder, ſaalænge jeg er her hos Gubben; kan være, dig ſynes bedre om mig, naar jeg klæder mig bedre. Og nu vil jeg drage hjem; men om du ved din Tilbagekomſt er af ſamme Sind, og ønſker, at jeg ſkal drage med dig, da kan du ſende Mænd efter mig." Ragnar ſvarede, at hans Sind ei vilde forandres. Hun drog derpaa hjem, men de begave ſig paa den beſtemte Reiſe, ſaaſnart de fik Bør, og Ragnar fuldførte det Ærende, ſom han havde beſluttet. Da han kom tilbage, landede han i den ſamme Havn, hvor Kraka før kom til ham. Han ſendte ſtrax ſamme Aften Mænd til hende, at forkynde i Kongens Navn, at hun nu ſkulde drage bort med alle. Kraka ſagde, at hun ei kunde drage derfra før om Morgenen. Hun reiſte ſig nu aarle op, gik til Gubbens og Kærlingens Seng, og ſpurgte, om de vare vaagne. De bejaede det, og ſpurgte, hvad hun vilde. Hun ſagde, at hun agtede ſig bort derfra, og ei at være der længer. „Jeg veed,” tilføiede hun, „at I dræbte min Foſterfader Heimer, og intet Menneſke har jeg værre at lønne end eder, men fordi jeg nu har været her en Tid, vil jeg dog ikke lade eder tilføie noget Ondt. Men det vil jeg ønſke eder ſom beſtemt, at den ene af eders Fremtids Dage vil blive værre end den anden, men den ſidſte den værſte; og maae vi nu ſkilles.” Derpaa gik hun Veien ned til Skibene, hvor man imodtog hende vel. De fik god Bør. Da man ſamme Aften ſkulde rede Sengene, ſagde Ragnar til Kraka, at han ønſkede, hun ſkulde ſove ved hans Side. Hun ſagde, at det ikke maatte være ſaa, og jeg vil, tilføiede hun, at du drikker Bryllup med mig, naar du kommer hjem i dit Rige, thi det tykkes mig hæderligſt, ſaavel for dig og mig, ſom for vore Arvinger, om vi faae nogle. Han tilſtod hende ſin Bøn. Reiſen gik lykkelig for dem; og ſaaſnart Ragnar nu var kommen hjem i ſit Land, blev et koſteligt Gjæſtebud anrettet for dem, og man drak ſtrax hans Velkomſts Øl og Bryllup. Førſte Aften, da Ragnar og Aslaug kom i Seng, vilde han favne ſin Kone, men hun unddrog ſig; „thi,” ſagde hun, „Jeg ſiger dig, at det ikke vil gaae godt, om jeg ei maa raade.” Ragnar ſagde, at han ei fæſtede Tro til det, og at Gubben og Kærlingen ei vare fremviſe. Han ſpurgte, hvor længe det ſkulde vare. Da kvad hun:

Rolige ſkulle vi vente,
Skjønt vi Sengen dele,
Trende Nætter i Hallen,
Før til Guder vi ofre;
Ellers vil langlig Skade
Paa mit Foſter vorde;
Altfor ſnar du begynder
Den, ſom Been ei haver.

Og ſkjønt hun kvad dette, gav Ragnar dog ikke Agt derpaa, men fulgte ſine Raad.

Om Ragnars Sønner.

6. Tiden led nu frem, og de levede ſammen med Glæde og ſtor Kjærlighed. Omſider følte Kraka ſig ſyg, nedkom, og fødte et Drengebarn. Drengen blev overøſt med Vand, og givet Navnet Ivar. Men denne Dreng var beenløs, og det var ſom Bruſk, hvor der ſkulde være Been. I hans Ungdom var hans Væxt ſaa ſtor, at ingen vare hans Jævnlige. Han var af alle den ſkjønneſte af Udſeende, og ſaa forſtandig en Mand, at man bærer Tvivl om, at der har været nogen ſtørre Viismand til end han. De fik end flere Børn: deres anden Søn hed Bjørn, den tredie Hvitſerk, den fjerde Røgnvald. Saaſnart deres Alder tillod det, lærte de alſkens Idrætter, og bleve ſtore og djærve Mænd. Hvor de droge frem, lod Ivar ſig bære paa Stænger, thi han kunde ikke gaae; og han ſkulde være deres Raadgiver, i hvad de toge ſig for. Den Gang vare Ragnars førſte Sønner, Erik og Agnar, drabelige Mænd, ſaa at deres Jævnlige vanſkelig fandtes; hver Sommer laae de ude med Krigsſkibe,

og vandt Berømmelſe af deres Krigstoge. En Dag ſpurgte Ivar ſine Brødre Hvitſerk og Bjørn, hvor længe det ſkulde ſaaledes gaae, at de vilde ſidde hjemme, uden at indlægge ſig nogen Ære. De ſvarede, at de vilde følge hans Raad i dette, ſom i andet. „Nu vil jeg,” ſagde Ivar, „at vi anholde om veludruſtede Skibe og Mandſkab; ſiden ville vi erhverve os Gods og Berømmelſe, om det ſaa vil lykkes.” Da de nu indbyrdes havde overlagt dette, bade de Ragnar at give dem Skibe og ſaadant Mandſkab, ſom var prøvet i Krigsfærd, og vel udruſtet med alt. Dette deres Ønſke opfyldte han. Og da nu Hæren var udruſtet, droge de af Landet; men hvorſomhelſt de holdt Træfning, finge de ſtedſe Overmagten, og formerede deres Tropper og Eiendele. Da ſagde Ivar, at han holdt det for retteſt at drage didhen, hvor ſtørre Overmagt var at kæmpe imod, for ſaaledes at forſøge deres Tapperhed. De ſpurgte, hvor han ventede at dette kunde opnaaes. Nu nævnte han dem en Stad, ſom hed Hviteby[1]. Det var et ſtort Offerſted, og mange havde forſøgt at vinde denne Bye, men Seiren var endnu ikke falden i nogens Lod. Ogſaa Ragnar var kommen did, men maatte vige derfra med uforrettet Sag. „Er der da ſaa ſtor og tapper en Beſætning,” ſpurgte de, „eller er der anden Vanſkelighed at kæmpe imod?” Ivar ſvarede dem, at baade var Folket talrigt, og Offerſtedet ſtort, og dette havde været til alles Undergang, ſaa at ingen havde kunnet holde Stand. Da ſagde de, at han ſkulde raade for, om de ſkulde ſtyre did eller ikke; men han ſagde, at han vilde gjøre et Forſøg paa, om deres Tapperhed eller Landsfolkers Ofringer formaaede meſt.

---

[1] Maaſkee Withby paa Northumberlands Øſtkyſt.

Ragnars Sønner indtage Hviteby, og der falder deres Broder Røgnvald.

7. De ſtyrede nu did, og da de naaede Landet, beredte de ſig til Opgang. Imidlertid fandt de det raadeligt, at noget Mandſkab holdt Vagt ved Skibene, og da deres Broder Røgnvald var ung, ſaa at de troede ham ikke voxen en ſaa farlig Prøve, ſom de der ventede ſig, lode de ham med en Deel af Mandſkabet holde Vagt ved Skibene. Før de droge op paa Land, ſagde Ivar, at Borgfolket havde to Kvienød, ſom indjoge Folk en ſaadan Skræk, at de ikke kunde ſtaae for deres Brølen og Trolddom. „Holder eder," vedblev han, „ſom det egner ſig Mænd, om der end kommer nogen Frygt over eder, thi andet er her ikke at gjøre!" De fylkede nu deres Hær, men da de nærmede ſig Borgen, bleve Stadens Beboere dem vaer, og grebe ſtrax til at udløſe de Nød, ſom de troede paa. Da nu Kvierne vare løsladte, løb de ſtærkt frem, og brølede frygtelig. Dette ſaae Ivar fra Skjoldet, hvorpaa han blev baaren, og bad, at man ſkulde give ham en Bue. Saaſnart han fik den, ſkød han til begge disſe Troldkvier, ſaa de ſtyrtede døde ned, og ſaaledes var nu den Ufred fra Haanden, ſom man frygtede meſt. Nu tog Røgnvald til Orde ved Skibene, og talte til ſit Mandſkab, at de Mænd vare lykkelige, ſom kunde have ſaadan Skjemt, ſom hans Brødre havde, „og," tilføiede han, „ei andet bevægede dem til at forlange, at jeg ſkulde blive tilbage, end at de ene vilde høſte Berømmelſe deraf, thi ſkulle vi nu gange op alle ſom een Mand!" Saa gjorde de, og da de indhentede Hæren, gik Røgnvald djærvt frem i Kampen, men faldt, efterat have ſtredet tappert en Stund.

De andre Brødre trængte nu ind i Borgen; der begyndte en ny Drabning, og Enden blev, at Borgfolket tog Flugten, men hine forjoge de Flygtende. Da de kom til Borgen, kvad Bjørn denne Viſe:

Høit vi hævede Raabet,
Sandheds Ord jeg beretter,
Vore Sværde bed meer i
Snipefjord end deres;
Udfor Hviteby kunde
Hvo ſom vilde ved Kjækhed
Hæder vinde; ei Sværde
Svende i Kampen ſpare!

Da de kom tilbage til Byen, brændte de hvert Huus, og de nedbrøde hele Borgmuren, men alt løſt Gods toge de med ſig, og ſtyrede nu derfra med deres Skibe.

Ragnars Færd til Sverrig.

8. Over Sverrig herſkede en Konge, ved Navn Eyſtein. Han var gift, og havde en Datter; hun hed Ingeborg, og var den ſkjønneſte og fagreſte af alle Kvinder. Kong Eyſtein var mægtig og rig paa Folk, ond, men dog en viis Mand. Han havde ſit Hovedſæde i Upſal, og var en ſtor Afgudsdyrker. Til de Tider var i Upſal ſaa ſtort et Offerſted, at det ikke har haft ſin Lige her i Norden. De troede paa en Ko, og kaldte hende Sibilja[1]. Man ofrede ſaa meget til hende, at ingen kunde holde ſig for hendes Brøl; og derfor pleiede Kongen, naar en fjendtlig Hær var ivente, at lade denne ſamme Ko gaae foran Fylkingen. Saa ſtor Djævelskraft beſad hun, at Fjenderne bleve forvirrede, ſaaſnart de hørte hendes Brøl, ſaa at de ſloges indbyrdes, og toge

---

[1] d. e. den idelig brølende.

ſig ikke ſelv i Agt; og for den Sags Skyld var Sverrig i den Tid ikke udſat for fjendtligt Indfald; thi ingen driſtede ſig til at kæmpe mod ſlig en Overmagt. Kong Eyſtein havde Venſkab med mange Mænd og Høvdinger. Der var ogſaa i den Tid, fortæller man, godt Venſkab mellem ham og Ragnar. De havde derfor den Skik, at de ſkiftedes til hver Sommer at drage til hinanden til Gilde. Det hændtes nu, at Ragnar ſkulde gjæſte Kong Eyſtein, og da han kom til Upſal, blev han og hans Hær vel modtagne. Da de første Aften drak, lod Kongen ſin Datter ſkjenke for ſig og Ragnar. Da talte Ragnars Mænd indbyrdes, at det var meſt paſſende, at Ragnar beilede til Kong Eyſteins Datter, og ei længere beholdt Gubbens Datter tilægte. Nu gav een af hans Mænd ſig til at andrage dette for ham, og det endtes med, at hun blev ham trolovet; dog ſkulde hun ſidde en lang Tid ſom Fæſtemø. Da Gildet var til Ende, begav Ragnar ſig paa Hjemreiſen; den gik heldig af, og der er intet fortalt om hans Færd, før hans Vei, i Nærheden af Borgen, faldt gjennem en Skov. Da de kom til en aaben Plads i Skoven, lod Ragnar ſin Hær gjøre Holdt, og paabød Taushed; han bød nu alle dem, ſom havde været med paa denne Reiſe til Sverrig, at ingen af dem maatte aabenbare den Beſlutning, han havde taget om Giftermaal med Kong Eyſteins Datter. Saa ſtrængt forbød han dette, at om der var nogen, ſom aabenbarede det, da ſkulde han uden al Skaanſel miſte Livet. Efter ſaalunde at have talt, drog han hjem til Borgen. Det glædede Folket atter at ſee ham, og Ølbægeret tømmedes paa hans Velkomſt. Ragnar ſatte ſig i ſit Høiſæde, men havde ei ſiddet der længe, før Kraka kom ind i Hallen, ſatte ſig paa hans Knæ, ſlyngede Armene om hans Hals, og ſpurgte, hvad Tidender han bragte; hvortil han ſvarede, at han ingen havde at fortælle. Ud paa Aftenen begyndte man at drikke, og derefter ſøgte man Hvile i Søvnens Arme. Som nu Kraka laae ved Ragnars Side, ſpurgte hun ham endnu engang om Tidender. Han ſagde, at han vidſte ingen. Hun vilde nu ſnakke om mange Ting, men han ſagde, at han var ſøvnig og mødig af Reiſen. „Da vil jeg ſige dig Tidender," ſagde hun, „om du vil mig ingen ſige." Han ſpurgte, hvilke de vare. „Det kalder jeg Tidender," ſagde hun, „om en Konning har fæſtet ſig en Huſtru, og Folk dog vil ſige, at han havde ſig en anden tilforn." „Hvo har fortalt dig dette?" ſagde Ragnar. „Beholde ſkulle dine Mænd Liv og Lemmer," vedblev hun, „thi ingen af dine Mænd have ſagt mig det; men I maa have ſeet, at der ſade tre Fugle i Træet hos eder; de fortalte mig disſe Tidender. Men det beder jeg, at du ei reiſer, at fuldføre det Giftermaal, ſom du har ſat dig før; thi jeg vil nu fortælle dig, at jeg er en Konnings og ei en ringe Bondes Dotter; min Fader var ſaa berømmelig en Mand, at hans Lige ei fandtes, men min Moder var den ſkjønneſte og viſeſte af alle Kvinder, og hendes Navn vil leve i varigt Minde, ſaalænge Verden ſtaaer." Han ſpurgte nu, hvo hendes Fader da var, om hun ei var den fattige Gubbes Datter paa Spangarhede. Hun ſagde, at hun var en Datter af Sigurd Fafnersbane og Brynhild Budlesdatter. „Det tykkes mig uſandſynligt," ſagde han, „at deres Dotter ſkulde hedde Kraka, og være opvoxen i ſaadan Fattigdom, ſom der var paa Spangarhede." Da ſvarede hun: „Derom ſkal Sagaen vidne," og nu fortalte hun, og begyndte Fortællingen dermed, at Sigurd og Brynhild traf ſammen paa Fjeldet, da hun blev avlet, „og da Brynhild nedkom med mig," vedblev hun, „blev der givet mig Navn, og jeg blev kaldt Aslaug." Dernæſt fortalte hun alt, ſom var hændtes, ſiden hun kom til Gubben. Da ſvarede Ragnar: „Denne underfulde Fortælling om Aslaug finder jeg ſaare mærkværdig!" „Du veed," vedblev hun, „at jeg er frugtſommelig, og det vil være et Drengebàrn, jeg gaaer med; paa denne Dreng vil ſees det Mærke, at det ſynes ſom en Orm ligger om Drengens Øie; hvis dette nu gaaer i Opfyldelſe, beder jeg dig, ei at drage til Sverrig, at ægte Kong Eyſteins Dotter; men derſom det ſlaaer feil, drag da, hvorhen du vil! og ønſker jeg, at denne Dreng ſkal opkaldes efter min Fader, hvis, ſom jeg haaber, dette Hædersmærke findes i hans Øie." Nogen Tid derefter blev hun ſyg, og nedkom med et Drengebarn. Huusfolkene toge Drengen, og viſte hende ham; hun bød dem nu at bære ham til Ragnar, og lade Kongen ſee ham. Han blev da baaren ind i Hallen, og lagt i Ragnars Kappeſkjød. Da denne nu betragtede Drengen, ſpurgte man ham, hvad han ſkulde hedde. Han kvad denne Viſe:

Sigurd Svenden ſkal nævnes,
Slag han vil holde mange,
Meget ligne ſin Moder,
Faders Søn dog kaldes;
Han den førſte af Odins
Æt ſkal vorde nævnet,
Orm i Øie har den, ſom
Anden Bane tildeelte.

Nu trak han en Guldring af ſin Haand, og gav Drengen den i Navnefæſte; men da han rakte Haanden med Ringen frem, rørte den ved Drengens Ryg, hvilket Ragnar udlagde, ſom om han ringeagtede Guldet; og nu kvad han denne Viſe:

Tindrende Øine og Hjerte
Trofaſt ſynes Folket
Brynhilds dyrebare
Datterſøn at have;
Denne Budles Ætmand,
Som ſlux Guldet hader,
Vil ved Styrke alle
Overgaae i Kampfærd.

Og fremdeles kvad han:

Seer man paa ingen Svende,
Sigurd ene undtagen,
Midt i Øieſtenen
Ormen i Bugter ligge;
Denne Dag ham af Skovens
Dyr[1] en Ring tildeelte,
Thi maa af Øie-Ormen
Øgenavn han erholde.

Han bød nu, at Drengen ſkulde bæres ud i Sidebygningen, og da afſtod han fra Reiſen til Sverrig. Det kom nu op, hvad Æt Aslaug var af, ſaa at hvert Menneſke vidſte, at hun var en Datter af Sigurd Fafnersbane og Brynhild Budlesdatter.

Ragnars Sønner Agnars og Eriks Død i Sverrig, og Aslaugs Opmuntring til Hævn.

9. Da nu den beſtemte Tid, at Ragnar ſkulde

---

[1] d. e. Slangen.

drage til Hvidd i Upſal, var forløben, og han ei kom, tyktes Kong Eyſtein, at der var ſkeet ham og hans Datter en Vanære, og Kongernes Venſkab var dermed brudt. Da Ragnars Sønner Erik og Agnar ſpurgte dette, aftalte de indbyrdes, at ſamle ſig ſaa ſtor en Hær ſom mueligt, og dernæſt hærje paa Sverrig. De trak nu en ſtor Hær ſammen, og udruſtede Skibe. Man holdt den Tid for, at det var et godt Forvarſel, om det lykkedes vel med at trække Skibene i Søen. Men da Agnars Skib blev ſtudt af Rullerne, hændte det ſig, at der ſtod en Mand i Veien, ſom blev dræbt. Denne Hændelſe kaldte de Rulle-Varſel. Skjønt dette ikke ſyntes at være nogen god Begyndelſe, vilde de dog ikke for den Sags Skyld opgive deres Reiſe, men droge, da Hæren var udruſtet, til Sverrig. Saaſnart de kom i Kong Eyſteins Rige, fore de frem med Hærſkjold. Da Landsfolket blev det vaer, ilte man til Upſal, og underrettede Kong Eyſtein om, at en fiendtlig Hær var kommen i Landet. Kongen lod Budſtikken udgaae over hele ſit Rige, og trak en frygtelig ſtor Hær ſammen. Med den rykkede han frem til en Skov, hvor han opſlog ſine Telte. Ogſaa Koen Sibilja havde han med ſig, men man maatte ofre hende meget, forinden hun vilde drage afſted. Som de nu vare i Skoven, talte Kong Eyſtein ſaalunde: „Spurgt har jeg, at Ragnars Sønner ere paa Sletterne her foran Skoven, og det er mig med Sandhed ſagt, at de have ikke en Trediedeel Mandſkab imod os. Nu ſkulle vi ordne Rækkerne til Kamp, og ſkal Trediedelen af vor Hær drage imod dem; thi ſaa modige ere de, at de da ſtrax troe, at have vor Skjæbne i deres Hænder; men dernaar ſkulle vi pludſelig anfalde dem fra alle Sider. Koen ſkal gaae foran Hæren, og jeg haaber, at de ikke ville kunne holde ſig for hendes Bral." Saa ſkete nu. Saaſnart Brødrene ſaae Kong Eyſteins Hær, ſyntes de, at de her ikke havde med Overmagt at gjøre, og ſtode i den Formening, at der ikke var mere Mandſkab. Men ſtrax derpaa kom hele Hæren ud af Skoven, og Koen blev løsladt. Hun løb foran Hæren, og brølede frygtelig, og der opkom et ſaa ſtort Gny og ſaadan Forvirring over Krigsfolkene, ſom hørte det, at de ſloges indbyrdes. Kun begge Brødrene kunde holde ſig. Men denne onde Aand ſtangede mangen Mand ihjel med ſine Horn, og endſkjønt Ragnars Sønner vare drabelige Mænd, kunde de dog ikke holde Stand baade imod ſaa ſtor Overmagt og imod Trolddommen. Desuagtet gjorde de dog en haard Modſtand, og værgede ſig vel og mandigen til megen Beundrelſe. Erik og Agnar vare ſtedſe fremmerſt i Fylkingen, og ofte ginge de igjennem Kong Eyſteins Rækker. Nu faldt Agnar, og da Erik ſaae det, kæmpede han paa det drabeligſte, og agtede ei paa, om han ſlap derfra med Livet eller ikke. Tilſidſt blev han overmandet, og taget fangen. Da bad Kong Eyſtein at ſtandſe Striden, og tilbød Erik Fred, og det vil jeg desuden tilſtaae dig, ſagde han, at jeg vil give dig min Dotter tilægte." Erik ſvarede med denne Viſe:

Bod ſom min Broder jeg ikke
Tager, ei Mø jeg vil kjøbe,
Ei heller Eyſtein vorde
Agnars Bane nævnet;
Mig ei begræder en Moder;
Mænd mit Gravøl vil drikke.

Thi lader Spydeſtangen
Stande tvært mig igjennem!

Nu gik han derhen, hvor Eyſtein var, og ſagde, at han ønſkede, at de Mænd, ſom havde fulgt ham, finge Fred, og kunde fare, hvorhen de vilde; „men jeg vil,“ ſagde Erik, „at man tager ſom fleſt Spyd, og ſtinger dem her ned i Jorden; op paa dem vil jeg lade mig hæve, og der ende mit Liv.“ Da ſvarede Kong Eyſtein, at man ſkulde opfylde hans Begjering, uagtet han kaarede det, ſom var værſt for dem begge. Spydene bleve nu nedſatte, og Erik kvad denne Viſe:

Har af Kongeſønner
Ingen, ſaavidt jeg mindes,
Døet paa et dyrere Leie
Til Davre for Ravne;
Snart nu ogſaa over
Broderens Blod den ſorte
Aadſelravn ſkal klukke,
Skjønt den ham ilde lønner.

Han gik nu did, hvor Spydene vare nedſatte, og tog en Ring af ſin Haand, kaſtede den til ſine Mænd, ſom nu havde faaet Fred, bad dem bringe den til Aslaug, og kvad denne Viſe:

Bud ſkal I bringe Aslaug,
(Bane fik vore Kæmper!)
At min Ring den ſmækre
Kvinde ſkal nu have;
Da vil med megen Sorrig,
Naar min Død det ſpørges,
Taus min Stedmoder ſige
Det til ſine Sønner.

Han blev nu hævet op paa Spydene; da ſaae han, hvor en Ravn fløi; og endnu kvad han denne Viſe:

Over mit Hoved Ravnen
Glad nu ſkriger, og Ørnen,
Glemmende Kampens Minder,
Kræver Heltens Øine;
Veedſt du, hvis af mit Hoved
Mine Øine de hugge,
Lønne de mig ilde
Al den Føde, jeg gav dem.

Han lod derpaa ſit Liv med megen Tapperhed, men hans Afſendinge droge hjem, og lode ei af, før de kom til Ragnars Hovedſæde. Han var den Gang dragen til Kongeſtevne. Ragnars øvrige Sønner vare heller ikke hjemkomne fra Krigstogene. De vare der nu tre Nætter, før de ginge til Aslaug. Da de kom for hendes Høiſæde, hilſte de hende med Ærbødighed, og hun tog vel imod deres Hilſen. Hun havde et Linklæde over ſine Knæer, havde løſt Haaret, og vilde til at kæmme ſig. Hun ſpurgte, hvo de vare; thi hun havde ikke ſeet dem før. Den, ſom førte Ordet for dem, ſagde, at de havde tjent i Ragnars Sønner Eriks og Agnars Hær. Da kvad hun denne Viſe:

Hvad have I fra eders
Nyt om Konger at ſige:
Ere de Svenſke i Landet
Eller ere de borte?
Spurgt har jeg, at de reiſte,
Mere dog veed jeg ikke;
Dankonger fremtrak Skibe,
Søndenfra de fore.

Han kvad en Viſe til Svar:

Dig fortælle vi dines
Død, det er haardt, o Kvinde!
Alder gav mange Bane,
Kampen Thoras Sønner;
Onde Tidender ikke
Andre end dem vi vide,
Budſkab har jeg nu fremført,
Fløi over Ligene Ørnen.

Hun ſpurgte derpaa, hvorlunde det var gaaet til, og da kvad han den Viſe, ſom Erik havde kvædet, da han ſendte hende Ringen. De ſaae nu, at hun fældte Taarer, men de vare ſom Blod at ſee til, og haarde ſom Hagelkorn; det var baade den førſte og ſidſte Gang, noget Menneſke ſaae hende fælde Taarer. Omſider ſagde hun, at hun ei kunde udføre Hævnen, førend enten Ragnar eller hans Sønner kom hjem; „I ſkulle imidlertid forblive her," vedblev hun, „og ei ſkal jeg undlade at egge til Hævn over dem, ligeſaa fuldt ſom de havde været mine egne Sønner." De forbleve nu der, men ſaa traf det ſig, at Ivar og Aslaugs øvrige Sønner kom hjem før Ragnar. Ei forløb da lang Tid, forinden Aslaug drog til dem. Sigurd var den Gang tre Vintre gammel; han drog med Moderen. Da hun nu kom i Brødrenes Hal, modtoge de hende med Glæde, og de ſpurgte hinanden om Tidender. De fortalte hendes Søn-Rognvalds Fald, og hvorledes det var gaaet til dermed. Det tog hun ſig ikke meget nær, men kvad denne Viſe:

Mig lod mine Sønner,
Maagevangs[1] Heltene, længe

---

[1] Maagernes Vang d. e. Søen.

Sørge, ſnart I ikke
Søge Hjemmet atter;
Røgnvald i Mandeblodet
Rødnede Skjoldets Flade,
Frygtdjærv foer han til Odin
Førſt af mine Sønner.

„Jeg kan ikke ſee," ſagde hun, „at han kunde have levet til mere Berømmelſe." Nu ſpurgte de, hvad Tidender hun havde at fortælle. Hun ſvarede: „Eders Brødres og mine Stedſønners, Eriks og Agnars Fald, de, ſom jeg holdt for de drabeligſte Mænd; og er det umandigt, om I taale ſligt, og det vil jeg bede eder, og dertil i alle Maader yde eder min Biſtand, at deres Drab paa det haardeſte vorder hævnet." Da ſagde Ivar: „Det er viſt, at til Sverrig kommer jeg aldrig, at kæmpe mod Kong Eyſtein og den Offertrolddom, ſom dér er." Hun trængte nu haardt ind paa dem, men Ivar førte Ordet, og vægrede beſtandig Toget. Da kvad hun denne Viſe:

Ei I vilde længe
Uden Hævn da være,
Ikke et Halvaar efter,
Om før dem I døde,
(Det jeg ei tør dølge)
Da, hvis Liv end havde
Erik eller Agnar,
Om end ei mine Sønner.

„Ei er det viſt," vedblev Ivar, „at det hjælper noget, om du end kvæder den ene Viſe efter den anden, og veed du vel, hvor faſt en Vold der er for?" „Ei veed jeg det viſt," ſagde hun, „men veed du noget at fortælle, hvad Vanſkelighed der er?" Ivar ſvarede: „Der er ſaa ſtor

Offertrolddom, at dens Lige ingenſteds findes, og denne Konning er baade mægtig og ond." „Hvad troer han da meſt paa ved ſine Ofringer?" ſpurgte hun videre. „Det er," ſvarede Ivar, „en ſtor Ko, ſom kaldes Sibilja; hun er ſaa fortryllet, at, ſaaſnart hun udſtødte ſine Brøl, har ingen af hans Fiender kunnet holde ſig, og neppe har man med Menneſker allene at ſtride, men man maa førſt ſøge at bekæmpe Trolddommen, inden man møder Kongen; i denne Fare vil jeg hverken vove mig eller mine Folk." Hun ſvarede: „Det maa du ſee hen til, at du kan ei baade kaldes en vældig Kæmpe, og ingen Daad udøve." Men da hun nu havde opgivet alt Haab, og vilde til at drage bort, efterſom de ei ſyntes at agte meget paa hendes Ord, ſagde Sigurd Orm i Øie: „Sige maa jeg dig, Moder! hvad jeg har i Sinde, dog kan jeg ei raade over deres Svar." „Høre vil jeg det," ſagde hun. Nu kvad han denne Viſe:

Skal om trende Nætter,
Da du ſørger, Moder!
(Langen Vei vi have)
Leding udruſtet være;
Skal i Upſal ikke,
Om end Gods han byder,
Hvis ſaa Diſer hjælpe,
Konning Eyſtein raade.

Og da han havde kvædet denne Viſe, forandredes Brødrenes Sind noget. Da ſagde Aslaug: „Klart viſer du nu, min Søn! at du vil gjøre min Villie, men dog kan jeg ei indſee, at vi faae dette udrettet, hvis vi ikke have dine Brødres Biſtand; men ſaaledes maae vi berede os, at vi kunne faae Hævnen paa det bedſte udført; og jeg maa ſige, min Søn! at du opfører dig vel!" Da kvad Bjørn denne Viſe:

Due vil i den Tapres
Varm dog Hu og Hjerte,
Om end Manden mindre
Mæler om ſin Kjækhed;
Os ſtaaer ei i Øine
Orm, ei ſpillende Snoge,
Mine Brødre mig glæded,
Mindes jeg dine Sønner.

Og nu kvad Hvitſerk denne Viſe:

Tænke vi maae paa Hævnen,
Før fra Hjemmet vi drage,
Agnars Bane vi lade
Meget Ondt forſøge!
Skib paa Bølgen vi ſkyde,
Hugge Is for Stavnen,
Snart vi nu maae ſøge
Snekkerne at berede!

Hvitſerk talte nemlig om, at der ſkulde hugges Is, fordi det frøs ſtærkt, og deres Skibe vare indefrosne. Og nu tog Ivar til Orde, og ſagde, at det nu var kommet ſaa vidt, at han maatte have nogen Deel deri, og derpaa kvad han denne Viſe:

Mod vi ſkulle have,
Driſtighed tillige,
Det vil da behøves,
At der meget følger;
Bære ſkulle I høit mig
Beenløſe frem for Folket,

At jeg kan begge mine
Hænder til Kampen nytte!

„Og er det nu det bedſte," ſagde Ivar, „at vi gjøre os al muelig Flid med at udruſte Skibe og ſammentrække Mandſkab; thi vi ville nu komme til at behøve, ikke at ſpare noget, om vi her ſkulle faae Seier." Aslaug gik derpaa bort.

Ragnars Sønners og Aslaugs Hærfærd til Sverrig.

10. Sigurd havde en Foſterfader; denne paatog ſig, paa ſin Foſterſøns Vegne, baade at udruſte Skibe og at ſamle Mandſkab, ſaa at alle Skibene kunde blive vel beſatte; og det gik ſaa hurtig for dem, at den Hær, ſom Sigurd ſkulde udruſte, var færdig efter tre Dages Forløb, og han havde fem Skibe, alle vel bemandede. Og da fem Dage vare forløbne, havde Hvitſerk og Bjørn udruſtet fjorten Skibe, men Ivar havde ti Skibe, og Aslaug desuden ti, da ſyv Dage vare forløbne fra den Tid, de talte derom, og Brødrene lovede Toget. Alle kom nu ſammen, og enhver fortalte, hvor meget Mandſkab han havde faaet. Da ſagde Ivar, at han havde ſendt en Rytterhær landveis. „Om jeg vidſte," ſvarede Aslaug, „at den Hær kunde komme til Nytte, ſom drager landveis, da kunde jeg have ſendt en ſtor Hær." „Ei ſkal Tiden nu dermed forhales," ſagde Ivar, „men vi ville nu begive os paa Veien med den Hær, ſom vi have ſamlet." Aslaug ſagde da, at hun vilde drage med dem, „for at jeg kan vide," tilføiede hun, „hvor meget I beſtræbe eder for at hævne eders Brødre." „Det er viſt," ſagde Ivar, „at du kommer ei paa vore Skibe, men, om du endelig vil drage med, da ſkal du ſtyre den Hær, ſom drager landveis." Dette lod hun ſaa være. Man forandrede nu hendes Navn,

og hun blev kaldet Randalin[*]. Begge Hære droge derpaa bort, og Ivar faſtſatte forud, hvor de ſkulde mødes. Reiſen gik lykkelig for dem begge, og de mødtes paa det beſtemte Sted, og hvor de kom i Sverrig i Kong Eyſteins Rige, fore de frem med Hærſkjold, ſaa at de brændte alt, hvad der kom for dem, dræbte hvert Menneſkes Barn, og ſaa vidt dreve de det, at de dræbte for Fode alt, hvad levende var.

Strid i Sverrig, og Kong Eyſteins Fald.

11. Imidlertid undkom nogle Mænd til Kong Eyſtein, og fortalte ham, at der var kommen en ſtor Hær i hans Rige, ſom foer ſaa frygtelig frem, at den ſkaanede intet, og at den havde ødelagt alt, ſaa vidt den var kommen, ſaa at der ikke ſtod et Huus mere tilbage. Da nu Kong Eyſtein hørte dette, troede han at kunne vide, hvad Vikinger det maatte være, og han lod Budſtikken udgaae over hele ſit Rige, og ſtevnede alle de Landets Mænd til ſig, ſom kunde bære Skjold, og vilde yde ham Hjælp. „Vi ſkulle have Koen Sibilja, vor Gudinde, med os," ſagde han, „og lade hende løbe foran Hæren; da haaber jeg, at det vil gaae ligeſom før, at de ei kunne udſtaae hendes Brøl. Jeg vil opmuntre hele min Hær til den tappreſte Modſtand, for at vi kunne fordrive denne ſtore og onde Hær." Saa ſkete nu, at Sibilja blev løsladt. Da Ivar ſaae hendes Færd, og hørte de grumme Brøl, ſom hun udſtødte, bød han, at hele Hæren ſkulde gjøre en ſtor Ulyd, baade med Vaabenbrag og Krigsraab, for at Folket ſaa lidt ſom muligt ſkulde høre Brølet af dette lede Trolddyr, ſom foer imod dem. Ivar bad ſine Bærere, at de ſkulde bære ham

---

[*] d. e. den ſkjoldbærende, Skjoldmø.

imod hende, ſaa langt frem ſom muligt, „og naar denne Ko kommer til os,“ ſagde han, „kaſt mig da hen paa hende! og da ſkal eet af to ſkee, enten ſkal jeg lade mit Liv, eller hun ſkal døe. Nu ſkulle I tage et ſtort Træ, ſkære det i Form af en Bue, og Skyderedſkaber ſom paſſe dertil.“ De bragte ham da denne ſtærke Bue og de ſtore Pile, og disſe Vaaben ſyntes ikke at kunne føres af nogen anden. Nu eggede Ivar hver Mand til at viſe ſig brav, og deres Hær rykkede da frem med ſtor Heſtighed og Gny, og Ivar blev baaren foran Fylkingen. Men da Sibilja begyndte at brøle, blev der ſaa ſtort et Gny, at det var ſom hele Hæren taug og ſtod ſtille. Dette virkede ſaaledes paa Folket, at hele Hæren begyndte at ſlaaes indbyrdes, Brødrene allene undtagne. Medens dette Under ſkete, ſaae de, ſom bare Ivar, at han ſpændte ſin Bue, ſom om det kun var en ſvag Elmekviſt. Det forekom dem endog, ſom om han trak Piilſpidſen indenfor Buens Krumning, og nu hørte de Strengen hvine, ſaa deres Øren aldrig før havde fornummet ſaadan Lyd, og Pilene fløi ſaa haardt, ſom om de vare ſkudte af den ſtærkeſte Laasbue, og ſaa lige, at hver Piil kom i ſit Øie paa Sibilja. Hun faldt da, og ſtyrtede derefter hovedkulds frem, og nu vare hendes Brøl meget værre end tilforn. Da hun nu kom til dem, bød Ivar ſine Bærere, at kaſte ham paa hende. Han blev da ſaa let for dem, ſom om de kaſtede et lidet Barn, ſaa de naaede Koen, ſkjønt den ei var ganſke nær. Men da han kom paa Sibiljas Ryg, blev han ſaa tung, at det var ſom en Klippe faldt paa hende, ſaa at hvert Been brødes i hende, og hun fik deraf ſin Bane. Han bød nu ſine Mænd tage ham op ſaa hurtig ſom muligt. Det ſkete, og da var hans Stemme ſaa gjennemtrængende, at det forekom enhver i Hæren, naar han talte, ſom om han var nær ham, om han end var fjernt borte. Den ſtørſte Lydighed blev viiſt hans Bud, ſaa at han ved ſin Tale ſtandſede al den Ufred, der var kommen mellem Folkene indbyrdes. Imidlertid havde denne dog ikke gjort ſtor Skade, da de kun havde ſtredet en føie Stund. Derpaa eggede Ivar dem til at gjøre et haardt Anfald paa Fjenden, „og nu troer jeg," ſagde han, „at den grummeſte Modſtander er af Veien, da Koen er dræbt." Paa begge Sider fylkede de nu Hæren, og Kampen begyndte, og den var ſaa haard, at alle de Svenſke ſagde, at de ingenſinde før havde været ſtædte i ſaadan Fare. Brødrene Hvitſerk og Bjørn ginge ſaa djærvt frem, at ingen Fylking holdt Stand imod dem, og nu faldt ſaa mange af Kong Eyſteins Folk, at den mindſte Deel ſtod tilbage; dog undkom enkelte ved Flugt. Kampen endtes da med, at Kong Eyſtein faldt, men Brødrene finge Seier, og gave dem Fred, ſom vare tilbage. Da ſagde Ivar, at han ei længere vilde føre Krig der i Landet, efterſom Landet var høvdingeløſt, „og vil jeg hellere," ſagde han, „at vi ſtyre derhen, hvor vi kunne vente os mere Overmagt." Men Randalin drog hjem med en Deel af Hæren.

Ragnars Sønner indtage Viſilsborg.

12. De overtalte nu indbyrdes, at ville hærje paa Syderrige[1], og fra den Tid af var Sigurd Orm i Øie med ſine Brødre paa hvert Krigstog. Paa denne Færd lagde de til alle ſtore Borge, og ingen holdt Stand imod dem. Og nu fik de Underretning om en Borg, ſom

---

[1] Derved forſtaaes Frisland, Gallien, Italien og flere ſydlige Lande.

baade var ſtor og ſtærk og vel beſat med Folk; mod den beſluttede Ivar at drage; det er ogſaa fortalt, hvad Borgen hed, og hvo der beherſkede den; dens Høvding hed Vifil, og efter ham kaldtes Borgen Vifilsborg[1]. De fore nu frem med Hærſkjold, og ødelagde alle Borge, ſom de traf paa, indtil de kom til Vifilsborg. Høvdingen var den Gang ikke hjemme i ſin Borg, men var dragen bort, og havde meget Folk med ſig. De opſloge deres Telte paa Sletterne omkring Borgen, holdt ſig den førſte Dag rolige, og underhandlede med Beboerne. De bøde dem vælge, om de enten vilde overgive Borgen, da ſkulde alle Mand gives Fred, eller forſøge deres Kræfter og Tapperhed, da ſkulde ingen Mand gives Fred. Svaret var ſtrax paa rede Haand, at den Borg fik de aldrig indtaget, hvorfor man heller ikke behøvede at overgive den, „og maae I førſt," tilføiede de, „forſøge eder, og viſe eders Tapperhed, Styrke og Mandemod." Natten forløb, og næſte Dag forſøgte Brødrene at indtage Borgen, men udrettede intet. De beleirede den nu en halv Maaned, og gjorde hver Dag Forſøg paa at indtage den med forſkjellige Krigspuds, men det gik dem værre, jo længere de forſøgte; thi agtede de nu at drage derfra. Da nu Borgmændene mærkede det, ginge de ud paa Borgmuren, og udbredte over hele Muren de koſtbareſte Tapeter og Klæder, ſom vare i Borgen, og fremviſte Guld og koſtelige Klenodier for dem. Derpaa tog een af dem til Orde; „Vi troede," ſagde han, „at diſſe Mænd vare Ragnars Sønner, og deres Mandſkab tappert, men det maae vi ſige, at det er ei gaaet dem bedre end andre." Derefter raabte de Krigsraab, ſloge paa Skjoldene, og eggede dem paa det hidſigſte til Strid imod ſig. Da nu Ivar hørte dette, gik det ham nær til Hjerte, og han blev deraf ſaa ſyg, at han neppe kunde røre ſig; og de maatte derfor tøve, til det enten bedredes med ham, eller han døde. Han laae hele Dagen ligetil Aftenen, uden at mæle et Ord. Da bød han endelig de Mænd, ſom vare hos ham, at ſige til Hvitſerk, Bjørn og Sigurd, at de ſkulde komme til ham med alle de viſeſte Mænd. Da nu alle Hærens ſtørſte Høvdinger vare ſamlede paa eet Sted, ſpurgte Ivar dem, om de havde udtænkt noget Raad, hvorved de med ſtørre Sandſynlighed kunde vente ſig Seier, end ved dem, ſom de tilforn havde forſøgt. Men alle ſvarede, at de havde ei Klogſkab til at udtænke et ſaa godt Krigspuds, at de derved kunde vente Seier; „men det er nu, ſom det ofteſt var," tilføiede de, „at dine Raad komme os meſt til Nytte." Da ſvarede Ivar: „Mig er et Raad kommet i Hu, ſom vi ikke endnu have forſøgt: her er en ſtor Skov i Nærheden, og naar nu Natten kommer, da ſkulle vi lønligen drage til Skoven, men vore Telte ſkulle ſtaae tomme tilbage. Naar vi nu komme til Skoven, ſkal hver Mand binde ſig en Dragt Brænde, og dermed ſkulle vi drage mod Borgen, lægge Ved paa alle Sider om den, og antænde Veddet; da vil der blive et ſtort Baal, og Borgmurene ville da for denne Ild tabe deres Kalk; dernæſt ſkulle vi føre Valſlynger[1] frem mod Borgen, og forſøge, hvor længe den kan holde ſig." Det blev nu udført; de ginge til Skoven, og forbleve der, ſaalænge Ivar fandt det tjenligt. Dernæſt droge de, efter hans Beſtemmelſe, til Borgen, og da de antændte den Mængde Ved, blev der ſaa ſtort et Baal, at Murene ikke kunde holde længer, men gave ſig. De angrebe nu Borgen med Valſlynger, og gjorde flere Aabninger paa Muren. Da begyndte den egentlige Kamp, og, da nu Stridskræfterne vare lige, faldt de fleſte af Borgens Beboere, og Reſten undflyede, og Kampen endtes med, at de dræbte hvert Menneſkes Barn, ſom var i Borgen. De borttoge alt Godſet, men brændte Borgen, før de fore bort.

---

[1]) St. Wiflisburg (Avenche, Aventicum) ligger i Schweitz nær Murtenſø.

---

[1] d. e. Træmaſkiner til at udkaſte Stene med.

Ragnars Sønner agte at beſtorme Romeborg.

13. De ſtyrede nu derfra, og ſtandſede ei deres Færd, før de kom til den Borg, ſom hed Luna[2]. Da havde de næſten ødelagt hver Borg og hvert Kaſtel i hele Syderrige, og vare da ſaa navnkundige over al Verden, at der ei fandtes ſaa lidet et Barn, at det jo kjendte deres Navn. De beſluttede nu, ei at lade af, før de naaede Romeborg, efterſom de havde hørt den Borg berømme for ſin Størrelſe og Folkemængde, Rigdom og Navnkundighed. Imidlertid vidſte de ei nøie, hvor lang Vei der var did, og da de ikke havde tilſtrækkelig Føde til deres betydelige Mandſkab, forbleve de en Tid i Luneborg, og talte over om deres Færd. Da kom der en gammel og graahærdet Mand til dem; de ſpurgte, hvo han var; han ſvarede, at han var en Tigger, og havde hele ſin Levetid faret Landet rundt. „Du maa kunne fortælle os mange Tidender," ſagde de, „ſom vi ønſke at vide." Den gamle Mand ſvarede: „Ei formoder jeg, at I ſkulle ſpørge mig om noget Land, hvorom jeg ei veed at fortælle eder." „Det ønſke vi," ſagde de, „at du ſiger os, hvor lang Vei der er herfra til Romeborg!" Han ſva-

---

[2]) En By i Etrurien.

rede: „Jeg kan ſige eder noget til Mærke, I kunne her ſee disſe Jernſko, ſom jeg har paa Fødderne; de ere nu gamle, og de andre, ſom jeg har paa min Ryg, ere nu opſlidte; men da jeg drog derfra, bandt jeg disſe opſlidte, ſom jeg nu har paa Ryggen, paa mine Fødder, og paa Veien derfra har jeg været ſiden.” Da den gamle Mand havde ſagt dette, fandt de, at de maatte opgive den beſluttede Færd til Rom, hvorpaa de ſtyrede bort med hele Hæren, og indtoge mangen Borg, ſom aldrig tilforn havde været indtagen, og deraf ſees endnu Mærke den Dag i Dag.

Ragnar begynder ſin Hærfærd til England.

14. Imidlertid ſad Ragnar hjemme i ſit Rige, og vidſte hverken, hvor hans Sønner eller hans Kone Aslaug vare. Dog gik der blandt hans Mænd lydeligt Ry om hans Sønners berømte Bedrifter, ſaa at han indſaae, at ingen kunde maale ſig med dem i Navnkundighed. Han tænkte nu over, hvad Berømmelighed han kunde indlægge ſig, ſom ikke vilde mindes i kortere Tid. Det blev da hans Beſlutning, at han ſkaffede ſig Tømmermænd, lod fælde ſtore Træer, og deraf bygge to ſtore Skibe. Da de vare færdige, ſaae man, at det var to Knorrer[1], ſaa ſtore, at før den Tid havde der aldrig været byggede ſaadanne her i Norden. Derhos lod han gjøre ſtor Vaabenudruſtning over hele Riget. Ved disſe Tilberedelſer forſtode Folk, at han agtede ſig paa nogen Hærfærd ud af Landet. Dette ſpurgtes vide omkring i Nabolandene; derfor frygtede alle Folk og alle Konger, ſom havde Land at herſke over, at være udſatte for at blive forjagede fra deres Lande og Riger; thi lod enhver

---

[1] d. e. Førſelsſkibe, ophøiede ved begge Stavnene.

af dem holde Vagt i ſine Lande, om Ragnar ſkulde faae i Sinde at gjøre Anfald did. Engang ſpurgte Aslaug Ragnar, hvilken Færd han havde beſluttet. Han ſagde hende, at han agtede ſig til England, og det alene med to Skibe og ſaa meget Mandſkab, ſom de kunde rumme. Da ſagde Aslaug: „Denne Færd, ſom du nu agter dig paa, ſynes mig uoverlagt; raadeligere vil det dog være for dig, at have flere og mindre Skibe.” „Det er ei berømmeligt,” ſagde han, „om man end kan indtage et Land med mange Skibe, men dertil har man endnu ingenſinde hørt Mage, at et Land, ſom England, er blevet indtaget med to Skibe; og ſkulde Seiren ikke falde i min Lod, da er det bedre, jo færre Skibe jeg har haft med mig fra Hjemmet.” Da ſvarede Aslaug: „Mig ſynes, at det bliver ikke mindre Bekoſtning, inden disſe Skibe ere udruſtede, end om du havde mange Langſkibe til denne Færd. Du veed ogſaa, at det er vanſkeligt at anløbe England, og om ſaa ſkeer, at dine Skibe forliſe, ſaa ere Folkene, om de end komme i Land, dog ikke i Stand til Modværn, naar Landshæren kommer til; men lettere er det dog at anløbe Havnene med Langſkibe end med Knørrer.” Nu kvad Ragnar denne Viſe:

Guldet ingen ſkal ſpare,
Om han vil Helte eie,
Værre en Konning anſtaaer
Ringes end Kæmpers Mængde;
Ikke en Høvding det ſømmer,
At han ved Guld ſig viſer,
Mangen Konning jeg veed, ſom
Bort fra ſin Rigdom døde.

Og han lod nu ſine Skibe udruſte, og ſamlede ſig Mandſkab, ſaa at Knørrerne bleve vel bemandede. Man havde mange Meninger om hans Beſlutning; da kvad han endnu denne Viſe:

Hvad er det for en Murrèn
Her blandt Folket? med Guld jeg
Eder beriged, nu ikke
Ud paa Søen I ville;
Dog, ved eders Vægring
Ubekymret, ſkal jeg
Vente, om Guder ville,
Søens Farer med Raſkhed.

Skibene vare nu udruſtede, og Mandſkabet, ſom ſkulde følge ham, færdigt, og da Veiret blev gunſtigt, ſagde han, at han nu vilde drage om Bord. Aslaug ledſagede ham til Skibene; og før de ſkiltes, ſagde hun, at hun nu vilde gjengjelde ham den Kjole, han havde givet hende. Han ſpurgte, paa hvad Maade hun vilde det. Hun rakte ham da et Klædemon, og kvad denne Viſe:

Dig jeg under den ſide
Særk, ſom ei er ſyet,
Men med hellige Ønſker
Vævet af fine Traade;
Egge vil dig ei bide,
Vunder ikke bløde,
I den hellige Kappe,
Den var Guderne ſignet.

Derpaa ſagde han, at han nu vilde fuldbyrde ſin Beſlutning; men da de ſkiltes, kunde man tydelig ſee, at Skilsmisſen gik hende nær til Hjerte.

Om Ragnars Død.

15. Ragnar ſtyrede nu med Skibene, efter ſin Beſtemmelſe, til England; men der reiſte ſig ſaa heftig en Storm, at begge Knørrer ſønderſloges mod Landet. Dog kom hele Hæren i Land med Behold af Klæder og Vaaben. Hvor han nu traf paa Landsbyer, Borge og Kaſteller, indtog han dem. Den Konge, ſom da herſkede over England, hed Ella. Han havde ſpurgt, at Ragnar var dragen bort fra ſit Rige; derfor havde han ſat Folk til Vagt, at han kunde ſtrax faae Underretning, hvis Hæren kom did til Landet. Disſe droge nu til ham, og gave ham Efterretning om Fjendens Ankomſt; thi lod han Bud udgaae over hele ſit Rige, og bød hver Mand komme til ſig, ſom Skjold kunde bære og ride Heſt, og ſom havde Mod til Strid; og han traf en ſtor og frygtelig Hær ſammen. De beredte ſig nu til Kamp. Kong Ella bød ſine Folk ſaalunde: „Hvis vi ſeire i dette Slag, og I blive Ragnar vaer, da ſkulle I ikke bære Vaaben paa ham; thi han efterlader ſig ſaadanne Sønner, at de aldrig ville undlade at angribe os, om han falder.“ Ogſaa Ragnar beredte ſig til Kamp; iſtedenfor Brynie var han iført det Klædemon, Aslaug gav ham ved Skilsmisſen, og i ſin Haand førte han Spydet, hvormed han dræbte Ormen, ſom laae om Thoras Sal, den ingen anden torde angribe; og han havde ingen Dækningsvaaben uden en Hjelm. Saaſnart de nu ſtødte ſammen, begyndte Slaget. Ragnars Hær var langt mindre, ſaa at Striden ei ſtod længe paa, førend der faldt mange af hans Folk. Men hvor han foer frem, veg Fjenden for ham; han gik igjennem Fylkingerne, og hvor hans Hug eller

Stik ramte Skjolde, Brynier eller Hjelme, da ſkete det med ſaadan Kraft, at intet kunde holde ſig. Men aldrig blev der hugget eller ſkudt til ham, ſaa at noget Vaaben gjorde ham Skade, og han fik intet Saar, men dræbte en Mængde af Kong Ellas Folk. Saa blev dog Kampens Udfald, at hele Ragnars Hær faldt, hvorpaa han blev indeſluttet mellem Skjoldene og taget fangen. Man ſpurgte ham nu, hvo han var, men han ſvarede aldeles intet. Da ſagde Ella: „Denne Mand maa ſættes i en ſtørre Prøve, om han ei vil ſige os, hvo han er. Nu ſkal man kaſte ham i en Ormegaard, og lade ham der ſidde en Tid; og om han ſiger ſit Navn, og vi kunne ſkjønne, at det er Ragnar, da ſkal han optages paa det hurtigſte. Man fulgte ham nu did; og han ſad der længe, og ikke en Orm hæftede ſig paa ham. Da lød Ordet: „Dette er en drabelig Mand, Vaaben bed ikke paa ham i Dag, og nu kunne Ormene ikke ſkade ham.” Da Kong Ella hørte dette, bød han, at man ſkulde trække Overklædningen af ham. Saa blev gjort, og da hæftede Ormene ſig ved ham paa alle Sider. Da ſagde Ragnar: „Grynte vilde nu Griſene, om de vidſte, hvad den Gamle lider.” Og om han end talte ſligt, vidſte de dog ikke nøie, om det var Ragnar eller en anden Konge. Nu kvad han denne Viſe:

Een og femti Slag jeg
Holdt, ſom længe vil mindes,
Vide mangen Mand jeg
Meen tilføied i Kampfærd;
Ei jeg tænkte, at Orme
Skulde min Bane vorde,

Meget ofte det hændes,
Hvad man mindſt ſelv venter.

Og end kvad han:

Grynte vilde de Griſe,
Om Galtens Kaar de vidſte,
Meen mig volder Ormes
Biden, høit de hvisle,
Gnave med deres Braade
Ind, og have mig ſuget,
Bleg jeg ligger, blandt Orme
Livet jeg ſnart ſkal ende.

Han lod nu der ſit Liv, og førtes ſiden bort derfra. Nu fandt Kong Ella Syn for Sagn, at det var Ragnar, ſom der havde ladet ſit Liv, og han overtænkte hos ſig ſelv, hvorlunde han ſkulde bedſt vende ſin Sag, ſaa at han kunde beholde ſit Rige, ſamt faae Kundſkab om, hvorledes Sønnerne vilde optage Efterretningen om deres Faders Død. Han tog da den Beſlutning, at han lod udruſte og vel bemande et Skib, og ſætte derover en Mand, ſom baade var viis og tapper. Han ſagde da, at han vilde ſende Bud til Ivar og Brødre, for at forkynde dem deres Faders Fald; men denne Reiſe ſyntes alle ſaa farlig, at faa havde Lyſt til at fare. Kongen bød de Udſendte, at de ſkulde nøie lægge Mærke til, hvad Indtryk denne Tidende gjorde paa enhver iſær af Brødrene. „Farer da,” ſagde han, „ſaaſnart I faae Bør!” Han lod nu udſtyre deres Færd, ſaa at der intet fattedes dem; de droge bort, og Reiſen gik lykkelig for dem.

Om Ragnars Sønner.

16. Imidlertid havde Ragnars Sønner hærjet omkring i Sydexrige, og vendte nu tilbage til Norden

igjen, og agtede at beſøge deres Faders Rige. De vidſte intet om hans Hærfærd, mindſt hvad Ende den havde taget, og dog vare de meget begjerlige efter at vide, hvorledes det var tilgaaet. De droge nu ſøndenfra over Land, men alleſteds, hvor man ſpurgte, at disſe Brødre vilde komme, ødelagde Folkene ſelv deres Borge, førte deres Gods bort, og flygtede, ſaa at hine neppe finge Føde til deres Mandſkab. Det var en Morgen, at Bjørn Jernſide vaagnede, og kvad denne Viſe:

Raſk hver Morgen flyver
Ravnen her over disſe
Borge, og lader ſom den
Karſk af Hunger døde;
Syd over Heden den fare!
Og hvor vi Krigere fældte,
Der kan den ſuge Dug af
Dødes aabne Vunder.

Det var før da i Kampens
Færd vi begyndte at drage,
Ingen Fjende imod os
Drog i Rommernes Rige;
Heftig over Valen
Ørnen ſkreg, da Sværdet
I den rædſomme Kamp jeg
Svang mod Krigeres Pander.

Det traf ſig imidlertid ſaa, at de kom til Danmark før Kong Ellas Udſendinge, og holdt ſig nu i Rolighed med deres Hær. Sendemændene kom til deres Borg, juſt ſom de ſade ved Gilde; de ginge ind i Drikkehallen, og frem for Høiſædet, hvor Ivar laae. Sigurd Orm i Øie og Hvitſerk den Raſke ſade ved Brætſpil, men Bjørn

Jernſide ſkravede et Spydſkaft paa Hallens Gulv. Da de nu kom for Ivar, hilſte de ham med Ærbødighed. Han optog deres Hilſen vel, og ſpurgte, hvo de vare, og hvad Tidender de havde at forkynde. Deres Formand ſvarede, at de vare engelſke Mænd, og at Kong Ella havde ſendt dem i det Ærende, at forkynde dem deres Fader Ragnars Død. Sigurd og Hvitſerk lode nu Brættet falde, og lagde meget nøie Mærke til denne Fortælling. Bjørn ſtod paa Hallens Gulv, og ſtøttede ſig ved ſit Spydſkaft. Nu ſpurgte Ivar nøie efter Omſtændighederne ved hans Død; men de fortalte alt, ſom det var tilgaaet, fra den Tid, han kom til England, og til han lod ſit Liv. Og da nu Fortællingen kom dertil, at han havde ſagt dette: „Grynte vilde Griſene," fattede Bjørn med ſin Haand ſaa faſt om Spydſkaftet, at der ſad Kjende i det, hvor Haanden havde holdt; og da de ſluttede deres Fortælling, ſvang Bjørn Spydet ſaa haardt, at det ſprang i to Stykker; Hvitſerk holdt en Tavlbrikke, ſom han havde ſlaaet, og kryſtede den ſaa faſt, at Blodet ſprang ud af hver Negl paa hans Haand; og Sigurd Orm i Øie holdt paa en Kniv, og ſkravede ſin Negl, og da disſe Tidender bleve fortalte, hørte han ſaa nøie derefter, at han ei tog ſig i Agt, før Kniven ſtod lige ind i Benet, og dog kunde ingen mærke det paa ham. Men Ivar ſpurgte paa det nøieſte om alt, og hans Anſigtsfarve var ſtundum rød, ſtundum blaa, men ſtundum var han bleg, og ſaa opſvulmet, at hans Yderhud var ganſke opblæſt af den Harme, der var i hans Bryſt. Nu tog Hvitſerk til Orde, og ſagde, at Hævnen kunde ſnareſt begynde, ved at de dræbte Kong Ellas Udſendinge. Ivar ſvarede: „Det ſkal ikke ſkee, de ſkulle fare i Fred, hvor hen de ville, og om dem fattes nogen Ting, da ſkulle de ſige det til mig, og ſkal jeg da ſkaffe dem det." Da de nu havde endt deres Ærende, ginge de igjen ud af Hallen og til deres Skib. Og ſaaſnart Børen blev god, begave de ſig paa Veien, og Reiſen gik heldig for dem, ſaa at de ſnart naaede Kong Ella, og fortalte ham, hvad Indtryk Tidenden havde gjort paa enhver af Brødrene. Da Kong Ella hørte dette, ſagde han: „Det kan man vente, at enten behøve vi at frygte for Ivar, eller i andet Fald for ingen, efterſom I fortælle om ham; de ville ikke blive fjendtlig ſtemte, og for dem holde vi vel nok Riget." Nu lod han ſætte Vagthold over hele ſit Rige, ſaa at en fjendtlig Hær ei kunde komme uforvarendes over ham.

Ragnars Sønners Hærfærd til England.

17. Men da Kong Ellas Udſendinge vare borte, holdt Brødrene Raad ſammen, hvorlunde de ſkulde udføre Hævnen efter deres Fader Ragnar. Da ſagde Ivar: „Ingen Lod vil jeg have deri, og ei give Mandſkab dertil; thi det gik med Ragnar, ſom jeg kunde have tænkt forud; han beredte ſlet ſin Sag i Begyndelſen, thi han havde ingen Aarſag til at angribe Konning Ella, og er det ofte ſkeet, om nogen med Uretfærdighed agter at udøve Vold, at det da har taget en lidet hæderlig Ende. Derfor vil jeg modtage Pengebøder af Konning Ella, om han vil tilſtaae mig dem." Men da hans Brødre hørte dette, bleve de forbittrede, og ſagde, at aldrig vilde de begaae den Nedrighed, i hvad han ſaa vilde; „og ville det mange mæle," tilføiede de, „at vi ei ligne os ſelv, om vi ikke hævne vor Fader, vi ſom have faret vide om i Verden med Hærſkjold, og dræbt mangen ſagløs Mand; og ſkal det aldrig ſkee. Nu ſkal paa det hurtigſte hvert

Skib udruſtes, ſom i Danmark er tjenligt til Søfærd, og ſaa iøvrigen ſkal der ſamles Folk, at hver, ſom kan bære Skjold, ſkal drage til Kamp mod Konning Ella." Ivar ſagde, at de Skibe, ſom han raadede over, ſkulde blive tilbage, det undtagen, ſom han ſelv eiede. Men da det ſpurgtes, at Ivar ikke tog ſig af Sagen, fik de mindre Mandſkab, men droge ikke deſtomindre afſted. Saaſnart de kom til England, fik Kong Ella Underretning derom, og lod derpaa Luren gjalde, og bød til ſig alle Mand, ſom vilde følge ham. Han fik nu ſaa ſtor en Hær, at intet Menneſke vidſte Tallet paa den, og med denne rykkede han imod Brødrene. Da de nu ſtødte paa hinanden, deeltog Ivar ikke i Slaget; derfor maatte Ragnars Sønner tage Flugten. Kong Ella fik Seier, og ſom han nu var ved at fordrive de Flygtende, ſagde Ivar, at han agtede ei at vende om til ſin Hær, „men jeg vil forſøge," ſagde han, „om Kongen vil tilſtaae mig nogen eller ingen Hæder, og tykkes det mig bedre, at tage imod Bøder af ham, end at gjøre flere ſaadanne uheldige Tog, ſom dette vi nu gjøre." Hvitſerk ſagde, at han ei vilde have Lod i denne hans Beſlutning; han kunde forfølge ſin Sag, ſom han vilde, „men aldrig ſkulle vi," ſagde han, „tage Bøder efter vor Fader." Ivar ſvarede, at de da maatte ſkilles, og bød dem raade over det Rige, ſom de alle eiede tilfælles, „men I ſkulle," tilføiede han, „ſende mig, hvad Løsøre, jeg forlanger." Da Ivar nu havde talt dette, bød han dem Farvel, og tog Veien tilbage til Kong Ella. Da han kom for ham, hilſte han Kongen med Ærbødighed, og begyndte ſaalunde at tale: „Jeg er kommen til dig, og agter at underhandle om Forlig; thi da jeg ſeer, at jeg ikke er dig voxen, ſynes det mig bedre, at modtage den Hæder, ſom du vil tilſtaae mig, end at lade mine Mænd og mig ſelv gaae til Grunde." Da ſvarede Kong Ella: „Det vil Folk ſige, at det er ikke raadeligt at troe dig, og at du taler ofte ſkjønt, naar du tænker ſvigefuldt, og vil det være os vanſkeligt, at forſøge os med dig eller dine Brødre." Ivar ſvarede: „Mine Fordringer til dig ere ikke ſtore, og om du vil opfylde dem, ſkal jeg derhos ſværge dig, at jeg aldrig ſkal ſtride imod dig." Nu ſpurgte Kongen, hvad han forlangte i Bøder. „Jeg vil," ſagde Ivar, „at du giver mig ſaa meget af dit Land, ſom en Oxehud kan omfatte, og derudenom ſkal det tillades mig at gjøre en Grundvold; mere vil jeg ei forlange af dig, men det ſeer jeg, at du ingen Hæder vil unde mig, om du nægter dette." „Ei indſeer jeg," ſagde Kongen, „at det kan blive os til Skade, at du faaer ſaa meget af mit Land; thi vil jeg viſt tilſtaae dig det, om du vil ſværge mig, at du ei vil ſtride imod mig, thi ei frygter jeg for dine Brødre, om du er mig tro." De toge nu indbyrdes den Beſlutning, at Ivar ſvor ham den Ed, at han ſkulde aldrig ſtride mod ham, eller anlægge Planer til hans Skade; og at han ſkulde have ſaa ſtor en Deel af England, ſom den ſtørſte Oxehud, der var at faae, kunde omfatte.

Ivar anlægger Lunduneborg, og om Kong Ellas Død.

18. Ivar ſkaffede ſig nu en Hud af en gammel Oxe, og lod den vel bløde og tre Gange udſpænde. Derpaa lod han den ſkære i ſaa ſmalle Remme ſom mueligt, og ſiden Haarſiden adſkille fra Kjødſiden, og da dette var færdigt, var det ſaa overordentlig lang en Tvinge, at ingen havde tænkt, at det havde ladet ſig gjøre. Der-

paa lod han den udbrede om en Slette, men det var ſaa viid en Strækning Land, at en ſtor Borg der kunde faae Rum. Derudenom lod han mærke en Grundvold, ſom til en ſtor Borgmuur. Han ſkaffede ſig nu en Mængde Arbeidsfolk, lod bygge Huſe paa denne Slette, og der gjøre en ſtor Borg, ſom fik Navnet Lunduneborg, og ſom er den ſtørſte og berømteſte af alle Borge i hele Norden. Da Borgen nu var færdig, havde han udgivet ſit Løsøre; thi han var ſaa rund og gavmild, at han uddeelte med begge Hænder. Forſtandig var han tillige, og man gjorde ſaa meget af hans Viisdom, at Folk ſøgte i vanſkelige Sager hans Raad, og ſaaledes afgjorde han alle Sager, ſom enhver ſyntes ſig tjenligſt. Han blev derved venneſæl, ſaa at han havde hver Mands Venſkab. Ogſaa Kong Ella havde ſtor Biſtand af ham ved hans ſindrige Raad; thi Kongen lod ham foreſtaae og udføre mange Sager og Beſlutninger, og han behøvede da ikke at være ſelv tilſtede. Da Ivar nu havde drevet ſin Sag ſaa vidt, at han troede ingen Vanſkeligheder længer at møde, ſendte han Mænd til ſine Brødre i det Ærende, at de ſkulde ſende ham ſaa meget Guld og Sølv, ſom han forlangte. Da disſe Mænd nu kom til Brødrene, fortalte de deres Ærende, og ligeledes, hvor vidt det var kommet med ham; men da ingen ſyntes at vide, hvilke liſtige Anſlag han pønſede paa, troede Brødrene derfor, at han ei længere havde det Sindelag, ſom han pleiede at have. De ſendte imidlertid ſaa meget Gods, ſom han forlangte, og da Ivar erholdt dette, gav han det altſammen til de ſtørſte Mænd i Landet, og drog derved Folket fra Kong Ella, ſaa at alle lovede, at de vilde ſidde ſtille, om han end gjorde et Krigstog imod Kongen.

Da Ivar nu ſaaledes havde ſkaffet ſig en Hær, ſendte han Bud til ſine Brødre, at de ſkulde udbyde Leding over alle de Lande, ſom ſtode under dem, og udæſke hver Mand, ſom de kunde faae. Da denne Ordſending kom til Brødrene, indſaae de ſtrax, at han nu havde god Forhaabning om, at Seiren vilde falde i deres Lod; thi ſamlede de Tropper over al Danmark og Gotland og alle de Riger, ſom de havde Vælde over, og droge en uovervindelig Hær ſammen til en almindelig Leding. Derpaa ſtyrede de med Skibene til England, og reiſte baade Dag og Nat, for at forhindre, at der ikke gik noget Nys forud for dem. Krigstidenden blev da bragt Kong Ella, og han ſamlede ſig Tropper, men fik faa, efterſom Ivar havde draget Mængden fra ham. Ivar drog nu til Kong Ella, og ſagde, at han vilde fuldkomme det, han havde ſvoret, „men ei kan jeg raade for," tilføiede han, „hvad mine Brødre foretage ſig. Det vil jeg dog gjøre, drage til dem, og forſøge, om jeg kan formaae dem til at ſtandſe deres Hær, og ikke gjøre mere Ondt, end de alt have gjort." Ivar drog nu til ſine Brødre, men ſkyndte dem til at rykke frem paa det mandigſte, og til ſnareſt at lade det komme til Slag, efterſom Kongen havde meget mindre Mandſkab. De ſvarede, at han ikke behøvede at ophidſe dem, thi de havde ſamme Hu ſom tilforn. Ivar drog nu til Kong Ella, og ſagde ham, at de vare altfor hidſige og raſende til at lyde hans Raad. „Da jeg vilde mægle Fred mellem eder," vedblev han, „raabte de imod; thi vil jeg nu opfylde mine Eder, ſaa at jeg ikke vil ſtride imod dig, men tilligemed min Hær være rolig Tilſkuer, og gaae da Striden af mellem eder, ſom den kan!" Kong Ella og hans Folk fik nu Øie paa

Brødrenes Hær, ſom foer frem med forfærdelig Heftighed. Da ſagde Ivar: „Det er nu bedſt, Konning Ella! at du fylker din Hær, thi jeg aner, at de ville gjøre et haardt Anfald paa dig." Saaſnart nu Hærene ſtødte ſammen, kom det til et ſtort Slag, og Ragnars Sønner ginge haardt frem gjennem Kong Ellas Fylkinger, og ſaa hidſige vare de, at de tænkte allene paa, at gjøre ham ſaa meget Afbræk ſom muligt. Dette Slag, ſom baade var haardt og langvarigt, endtes da med, at Kong Ella og hele hans Hær tog Flugten, og han blev taget fangen paa Flugten. Da var Ivar der i Nærheden, og ſagde, at man nu ſkulde tage en Beſlutning om hans Død, „og i den Henſeende maae vi," tilføiede han, „mindes den Dødsmaade, han voldte vor Fader. Nu ſkal den Mand, ſom er meſt færdig i at ſtinge med Od, mærke en Ørn[1] ſaa dybt ſom muligt i hans Ryg, og den Ørn ſkal rødnes med hans Blod." Den Mand, ſom valgtes til denne Beſtilling, gjorde nu, ſom Ivar bød ham. Kong Ella var haardt ſaaret, forinden dette ſkete; han lod nu der ſit Liv, og da ſyntes de, at de havde hævnet deres Fader Ragnar. Ivar ſagde, at han vilde give dem det Rige, ſom de alle eiede tilfælles, men ſelv vilde han raade over England.

Ragnars Sønners Død.

19. Derefter droge Hvitſerk, Bjørn og Sigurd hjem til deres Rige, men Ivar blev tilbage, og herſkede over England. Fra den Tid af drog hver ſærſkilt med ſin Hær, og hærjede paa forſkjellige Lande. Deres Moder Aslaug blev da en gammel Kone. Men da Hvitſerk

---

[1] Denne Straf beſtod i, at Ribbenene bleve huggede fra Rygbenet, og bøiede ud ad ligeſom en Ørns Vinger.

engang hærjede i Øſterleden, kom ſaa ſtor en Overmagt imod ham, at han ikke kunde holde Stand, men blev taget fangen. Da valgte han ſig den Dødsmaade, at der ſkulde gjøres et Baal af Mandehoveder, og at han derpaa ſkulde brændes. Paa den Maade lod han ſit Liv. Da Aslaug ſpurgte dette, kvad hun denne Viſe:

Een i Øſtervegen[1]
Omkom af mine Sønner,
Hvitſerk var han nævnet,
Ei han pleied at flygte;
Brændt han blev paa faldne
Kæmpers Hoveddynge,
Slig en Død den kjække
Konning for ſig valgte!

Og end kvad hun:

Mange Hoveder Fyrſten
Under ſig lod kaſte,
Luen op af Faldnes
Hoveddynge ſpilled;
Og hvad bedre Seng vel
Skulde Kæmper rede,
Tung er en Konnings Død, naar
Ei med Hæder han falder!

Men fra Sigurd Orm i Øie nedſtammer en ſtor Æt. Hans Datter hed Aslaug, Moder til Sigurd Hjort. Sigurd Hjort var Fader til Ragnhild, Harald Haarfagers Moder, han, ſom var den førſte, der herſkede ene over hele Norge. Ivar herſkede over England, lige til ſin Dødsdag, og døde af Sygdom. Da han laae paa ſin Dødsſeng, ſagde han, at man ſkulde jorde ham der, hvor Riget var meſt udſat for fjendtligt Overfald, thi han haabede, at de, ſom landede der, da ikke vilde faae Seier. Da han nu var død, blev der gjort, ſom han havde budet, og han blev høilagt paa ſamme Sted. Og det fortælle mange, at da Kong Harald Sigurdſøn kom til England, landede han der, hvor Ivar laae jordet; og han faldt paa dette Tog[1]. Men da Wilhelm Baſtard[2] kom til Landet, drog han did, opbrød Ivars Høi, og ſaae ham ligge uforraadnet. Han lod da gjøre et ſtort Baal, og lod Ivar der brænde, hvorefter han gik i Land, og fik Seier. Fra Bjørn Jernſide nedſtamme mange Mænd. Fra ham nedſtammer den ſtore Høvding Thord paa Høfde i Høfdeſtrand. Men da alle Ragnars Sønner vare døde, adſpredtes den Hær, ſom havde fulgt dem, til forſkjellige Sider, og alle de, ſom havde været hos Ragnars Sønner, ſyntes ikke om at være hos andre Høvdinger. Iblandt dem vare to Mænd, ſom droge vide om Land, for at ſøge efter, om de kunde finde nogen Høvding, hvem de troede at kunne tjene uden Vanære; dog droge de ikke begge ſamme Vei.

---

[1] Øſterſøens øſtlige Kyſtlande.

Om to Mænd, ſom havde været hos Ragnars Sønner.

20. Det tildrog ſig i Udlandene, at en Konge, ſom havde to Sønner, blev ſyg og døde; men hans Sønner vilde drikke Arveøl efter ham, og udſendte Indbydelſe til denne Høitid, ſaa at alle kunde komme did, ſom i de tre nærmeſte Aar ſpurgte dette. Rygtet herom udbredte ſig vide om Land, og i disſe tre Aar gjorde de Tilberedelſer til Gildet. Da nu den Sommer, da Arveøllet ſkul-

---

[1] I Slaget ved Strandfordbridge, 1066. [2] Eller Erobreren, ſamme Aar.

de drikkes, og den Tid, ſom var beſtemt, var for Haanden kom der ſaa ſtor en Mængde Menneſker did, at ingen vidſte Tallet paa dem, og de optoge mange ſtore Haller og desuden mange Telte under aaben Himmel. Da det var langt ud paa Aftenen den førſte Dag, kom en Mand til Hallen; han var ſaa ſtor, at ingen var hans Lige i Størrelſe, og af hans Klædedragt kunde man ſee, at han havde været hos fornemme Folk. Da han kom i Hallen, gik han for Brødrene, hilſte dem, og ſpurgte dem, hvor de vilde viſe ham til Sæde. De ſyntes vel om ham, og bade ham ſidde paa den øverſte Bænk. Han behøvede to Mænds Plads. Saaſnart han nu havde ſat ſig ned, blev der baaren Drik for ham, ſom for andre Mænd, men intet Horn var ſaa ſtort, at han jo drak det ud i een Drik, og alle fandt, at han ſaae enhver anden over Skuldrene. Det traf ſig, at endnu en anden Mand kom til Gildet; han var endnu drabeligere end den førſte. Begge disſe Mænd havde ſide Hatte paa Hovedet. Da nu denne Mand kom for de unge Kongers Heiſæde, hilſte han dem med Anſtand, og bade dem viſe ſig til Sæde. De ſagde, at han ſkulde ſidde nedenfor den førſte paa den øverſte Bænk. Han gik da til ſit Sæde, og de optoge begge tilſammen ſaa ſtort et Rum, at fem Mænd havde rømmet Sæde for dem. Dog var den førſtkomne den ringeſte af dem til at drikke; men den ſidſtkomne drak ſaa hurtig, at han næſten hældte hvert Horn i ſig, og man kunde dog ikke mærke paa ham, at han blev drukken; ſnarere viſte han ſig fraſtødende mod ſine Sidemænd, og vendte dem Ryggen. Den, ſom kom førſt, bad, at de ſkulde have Gammen, og vilde han begynde. Han rakte Haanden mod den anden, og kvad denne Viſe:

Fortæl om dine Bedrifter!
Derom vil jeg dig ſpørge,
Hvor ſaae du Ravn paa Grene
Mættet af Kampens Vædſke[1]?
Oftere blev du ved anden
Syſſel i Hallen funden,
End du traf blodig Krop for
Valens Fugle i Dalen.

Nu ſynes den, ſom ſad yderſt, at der ved ſlig Tiltale blev ſat Prøve paa ham, og han kvad denne Viſe til Svar:

Ti du, Hjemfødning kaldet!
Hvad har du Usling at ſige?
Ingenſinde ved Daad har
Mig du overgaaet;
Ikke i Sværdes Leg du
Fedede ſultne Ulve,
Boven du aldrig pløied,
Hvi kan du vældig drikke?

Da ſvarede den, ſom førſt kom:

Havets Heſte vi lode
Haarden Brænding beſtryge,
Medens Blodet paa Brynjer,
Blanke og ſide, drypped,
Ulven fik nok at æde,
Øret randt paa Nakken,
Og i Kæmpeblodet
Haarde Sværde vi rødned.

Og nu kvad den, ſom ſidſt kom:

---

[1] d. e. Blodet.

Ingen ſaae jeg af eder
Der Hvor foran den hvide
Maageveiens Heſt[1] vi
Fandt den gabende Rovfugl,
Og under Lyd af Luren
Foran Landet da over
Røden Havn vi det rige
Ravnens Klæde[2] heiſte.

Og end kvad den, ſom førſt kom:

Os i Høiſædet ikke
Anſtaaer det at trættes,
Hvo af os der har kæmpet
Kjækkere end den anden;
Du ſtod, hvor Bølgen bragte
Bjælkehjorten[3] til Sundet,
Jeg ſad, hvor Raaen flytted
Røden Stavn til Havnen.

Nu ſvarede den, ſom ſidſt kom:

Bjørn i hver en Kamp vi
Begge fulgte, der vare
Prøvede Helte, dog ſtundum
Ragnar vi ogſaa tjente;
Jeg var i Bolgareland[4], hvor
Kæmper freidigen ſtrede,
Thi bær jeg Saar paa Siden,
Sid du inderſt, Grande!

Om en Træmand.

21. Øgmund hed en Mand; han blev kaldt Øgmund hin Danſke. Han foer engang med fem Skibe,

---

[1] Søens Heſt, d. e. Skibet. [2] ſandſynlig ſigtes her til Ragnars Fane, ſom kaldtes Ravnen. [3] d. e. Skibet. [4] Bulgarien.

og laae ved Samsø i Munarvig. Det fortælles, at Madſvendene droge i Land, at lave Maden, men de andre droge til Skoven, at fornøie ſig. Der fandt de en gammel Træmand, ſom var fyrretyve Alen i Høide, og bevoxen med Mos. De ſaae dog hele hans Beſkaffenhed, og talte indbyrdes om, hvo der vel havde ofret til denne ſtore Gud. Da kvad Træmanden:

Det var længe ſiden
Da i Leding føre
Heklings Sønner
Med Rullers Tunger[1]
Frem ad Ørters
Salte Veie[2],
Da blev jeg Herſker
Her i Torpen.

Der mig ſatte
Syd ved Havet
Ledingsdjærve
Lodbroks Sønner;
For Kæmpers Død man
Til mig da ofred
Her paa Samsøs
Søndre Kyſter.

Der bød de ſtande,
Medens Stranden taalet,
Manden ved Tjørnen
Mos bevoxen;

---

[1] Bankeſtokkens Tunger, d. e. Skibene. [2] d. e. Havet.

Nu ſtyrte paa mig
Skyers Taarer,
Hverken ſkjermer mig
Kjød eller Klæde.

Det tyktes dem underligt, og de fortalte det ſiden til andre.

Krakas Maal

ſom nogle kalde

Lodbroks Kvad.

1.

Svunge vi med Sværdet!
Svandt ei mange Tider,
Siden Gotland vi ſøgte,
Slangen ſin Død at give;
Thora til Brud vi toge,
Tilnavn Kæmper mig gave,
Lodbrok, da jeg den lede
Lyngaal[1] gjennemborede,
Stak jeg til ſtærken Drage
Staalets rungende Tunge.

2.

Svunge vi med Sværdet!
Saare ung jeg et Maaltid
Ulven øſterpaa i
Øreſund tildeelte;
Guulbenet Fugl[2] vi gave
Goden Føde i Mængde,
Hvor mod de høie Hjelme
Haarde Sværde ſunge;
Svullen var Valens Vove,
Vaded Ravnen i Blodet.

---

[1] Ormen. [2] Ørnen.

3.

Svunge vi med Sværdet!
Svævede høit vore Spyd, da
Tyve Aar vi talte,
Tumled i Strid os vide;
Otte Jarler vi ſloge
Øſter i Dynas Munding;
Ulvene fuldt af Føde
Finge i denne Drabning;
Sved[1] faldt i den ſvulne
Sø, og Kæmper døde.

4.

Svunge vi med Sværdet!
Svigted ei Hedins Kone[2],
Da til Herians Haller[3]
Helſinger hjem vi kræved;
Op i Iva vi lagde,
Odden[4] kunde da bide;
Rødnede Vunders varme
Vove hele Floden;
Branden[5] klingred i Brynjer,
Bruſte for Øxen Skjolde.

5.

Svunge vi med Sværdet!
Saae man da ingen flygte,
Førend paa Heſlers Heſte[6]
Herrød faldt i Striden;
Ikke kløver med Egils[7]

---

[1] den røde Sved, d. e. Blod. [2] Hilde, Stridens Gudinde. [3] Odins Sale. [4] Piilſpidſen. [5] det flammende Sværd. [6] Vikinge-Anførerens Heſte, d. e. Skibene. [7] Søkongens.

Aarer berømtere Høvding
Siden paa lange Skibe
Søfugls Mark[1] til Havnen;
Haardt bar Helten vide
Hjertet frem i Kampen.

6.

Svunge vi med Sværdet!
Svendene kaſted Skjolde,
Udſendt, Aadſeldyret[2]
Ilte mod Kæmpers Bryſter;
Bed paa Skarpaſkær da
Skærejernet[3] i Kampen,
Rødnet blev Randemaanen[4],
For Rafn Konning fældtes;
Flod af Heltes Hjerner
Hed paa Brynier Sveden[5].

7.

Svunge vi med Sværdet!
Sælſomt tudede Kaarder,
Førend paa Ullarager[6]
Eyſtein Konning fældtes;
Pryded med Guld de ginge,
Graadige Falk at mætte;
Liglys[7] de røde Skjolde
Riſted i Hjelmemøde[8],
Viin af Nakkens Vunder[9]
Vædede Hjernens Kløfter.

---

[1] Havet. [2] det af Buen udſkudte Sværd. [3] Landſen. [4] Skjoldet. [5] den røde Sved, d. e. Blodet. [6] i Upland nær Upſala. [7] Spydene. [8] Kampen. [9] Viin af Vunder, d. e. Blod.

8.

Svunge vi med Sværdet!
Svælge kunde da Ravne
Ud for Einderis Øer;
Overflødig Føde;
Falas Heſte[1] finge
Foder da i Mængde;
Vanſkeligt var det ſig at
Vogte, ved Solens Opgang
Strengmøer[2] ſaae jeg ſtige,
Stødte paa Hjelmen Malmen.

9.

Svunge vi med Sværdet!
Skjolde med Blod vi væded,
Vundeboret[3] vi bøied
For Borgundarholmen[4];
Regnſkyer ſlede Ringe[5],
Rendte fra Buen Pilen;
Vulner faldt paa Valen,
Var ei en Konning ſtørre;
Lig laae ſtrøed ved Stranden,
Staal gav Ulven Maaltid.

10.

Svunge vi med Sværdet!
Saae man Striden at raſe,
Inden Freyr Konning fældtes
I Flæmmingers Rige[6];
Ved den blaae og haarde

---

[1] Troldkvindens Heſte, d. e. Ulve. [2] Møerne, ſom danſe paa Bueſtrengen, d. e. Pilene. [3] Sværdet. [4] Bornholm. [5] d. e. Regnen af Pilene ſønderſled Brynieringene [6] Flandern.

Blodige Saargravſtikke[1]
Heftig i Høgnes gyldne
Harniſk[2] i Kampen fordum;
Mø græd for Morgenſtriden,
Mødig blev Ulven af Føde.

11.

Svunge vi med Sværdet!
Saare mange jeg fandt da,
Ei langt fra Englenæs paa
Einefers Skier[3] at ligge;
Dage vi ſeiled i ſex til
Slag, før Hæren fældtes;
Mænd holdt Oddes Meſſe[4],
Medens Solen oprandt,
Maatte for vore Vaaben
Valthjof i Striden falde.

12.

Svunge vi med Sværdet!
Sydede Dug[5] af Kaarder
Bradt i Bardefjord, da
Blege Lig fik Høge;
Smældede Buen, da Pile
Svølners Skjorter, med Hamren
Valkede[6], heftig bede
I den haarde Træfning;

---

[1] Sværdet. [2] Hildes Faders Harniſk, d. e. Brynie i Almindelighed. [3] Søkongens Skier, d. e. Skibene. [4] Striden, ſaaledes kaldt med et foragteligt Sideblik paa den kriſtelige Religion. [5] Blod. [6] Odins Skjorter, ſmedede med Hamren, d. e. Jernbrynier.

Ormen[1] ikke til Bunder,
Edderhvas, ſprængt med Blodet.

13.

Svunge vi med Sværdet!
Svævede Hlakas Telte[2]
Høit i Hildes Lege[3]
Foran Hedningevigen;
See da Kæmper kunde
Kløvede ſtærke Skjolde,
Heltes Hjelme i Landſers
Haarde Møde[4] ſlebne;
Det var ei paa bløden Bolſter
Brud at favne hin prude.

14.

Svunge vi med Sværdet!
Stormede Regn[5] mod Skjolde,
Lig i Nordhumberland da
Laae paa Jorden ſtrøede;
Man ei nødtes den Morgen
Mænd til Strid at egge,
Der hvor ſkarpe Kaarder
Skare Hjelmens Flade;
Kampmaaner[6] ſaae jeg kløves
Kæmperne miſted Livet.

15.

Svunge vi med Sværdet!
Skjenket da Herthiof blev i
Selve Syderøer[7]

---

[1] Pilen. [2] Valkyriens Telte, d. e. Skjoldene. [3] Krigsgudindens Leg, d. e. Kampen. [4] Kampen. [5] Pileregn. [6] Skjolde. [7] Hebriderne.

Geir over vore Kæmper;
Maatte i Randeregnen[1]
Røgnvald for ham falde,
Høieſt Harm kom da over
Helte i Sværdeblæſten[2];
Hvaſt de haarde Pile
Hjelmens Ryſter[3] faſted.

16.

Svunge vi med Sværdet!
Sank Mand over anden,
Haab ved Slagets Hylen
Høgens Broder glæded;
Malm og Skjolde mødtes;
Marſtein, han, ſom ſtyred
Irland, lod ei Ulven,
Ikke Ørnene hungre;
Blev i Vedrafjord til
Valføde Ravnen faldet.

17.

Svunge vi med Sværdet!
Saae jeg i Pikes Trætte[4]
Mangen Mand at falde
Morgenſtund for Kæmpen;
Tidlig Skedetornen[5]
Traf min Søn paa Hjertet;
Egil den uforſagte
Agnar Livet røved;
Kaarder paa Hamders Kjortel[6]
Klingrede, Banre glindſed.

---

[1] Skjolderegnen, d. e. Kampen. [2] Kampen. [3] nemlig her Røgnvald. [4] Kampen. [5] Sværdet. [6] Søkongens Kjortel, d. e. Brynien.

18.

Svunge vi med Sværdet!
Saae jeg for Ulne hugge
Endils ordholdne Sønner[1]
Ikke ſmaat med Sværde;
Ei i Vigen ved Skæde
Viin og Kvinder frembar,
Ikke faa af Ægers
Æsler[2] ryddede vare;
Skaaret var Skoguls Kappe[3]
I Skjoldungers[4] Kampgny.

19.

Svunge vi med Sværdet!
Sunge en Morgen vi Kaarders
Leg[5], ud for Lindesøre,
Med Lofdunger[6] trende;
Faa kunde fryde ſig over,
Frelſte bort at komme,
Aad da Ulven mange,
Ørnen ſled Kjød med Høgen,
Irers Blod den blanke
Bølgeflade rødned.

20.

Svunge vi med Sværdet!
Saae jeg, at haarfagre Kæmpe,
Møernes Helt, en Morgen
Maatte af Vaaben vige;
Det var ei, ſom varmen Vædſke

---

[1]) Søkongens Sønner, d. e. djærve Søkrigere. [2]) Søgudens Æsler, d. e. Skibe. [3]) Valkyriens Kappe, d. e. Brynien. [4]) d. e. Kongers. [5]) d. e. holdt Kamp. [6]) Konger.

Viinkarrets Mø os frembar,
Inden Ørn Konning faldt paa
Alaſund i Kampen;
Ei det var, ſom ungen Pige
I Haiſæde at kyſſe.

21.

Svunge vi med Sværdet!
Svart bed Kaarder i Skjolde,
Klart mod Hildes Klædning[1]
Klang de ſkinnende Landſer,
Det vil paa Angulsøen
Aldre igjennem ſkues,
Hvor vi Helte fremginge
Heftig i Sværdelegen;
Rødnet var ud for Næſſet
Aarle Vynders Drage[2].

22.

Svunge vi med Sværdet!
Svæver for Kæmpen vel Døden
Nærmere, om han i Oddes
Uveir[3] end ſtilles forreſt?
Dem, ſom aldrig ængſtes,
Ofte Livet begræder;
Ondt er det at egge
Usling til Hildes Lege[4];
Blodhjertede i Barmen
Vaader aldrig Modet.

---

[1] Krigsgudindens Klædning, d. e. Brynien. [2] Pilen. [3] Pilenes Uveir eller Regn, d. e. Striden. [4] Krigsgudindens Leg, d. e. Kampen.

23.

Svunge vi med Sværdet!
Slig Færd jeg kalder billig,
At i Sværdets Samtog
Svend gaaer imod Svenden;
Vige ek Karl for Karlen,
Det var Kæmpers Lov længe;
Møernes Elſker ile
Altid freidig til Kampen.

24.

Svunge vi med Sværdet!
Synes mig, at det viſes,
At vi Ødet følge;
Undgaaes ei Norners[1] Love;
Ei tiltænkte jeg Ella,
Over min Død at raade,
Da Blodfalken[2] jeg feded,
Førte Kjøl gjennem Søen,
Føde i Skotlands Fjorde
Fuldelig gav vi da Ulve.

25.

Svunge vi med Sværdet!
Saare fryder det mig, at
Balders Faders[3] Bænke
Bredte jeg veed for Gjæſter,
Snart af Hoveders Krumtræer[4]
Øl vi ſkulle drikke,
Kæmpen ei klager ved Død i
Koſtelige Fjølners[5] Bolig,

---

[1]) Skjæbnens Gudinders. [2]) Ravnen. [3]) Odins. [4]) Dyrehorn, ſom de Gamle brugte ſom Drikkekar. [5]) Odins.

Ikke jeg kommer med Angſtens
Ord til Vidrers[1] Borde.

26.

Svunge vi med Sværdet!
Snart nu Aslaugs Sønner
Vilde med ſkarpe Vaaben
Vække Hildes Lege,
Hvis kun nu de vidſte
Vore ſtore Kvaler,
At en Flok af Orme
Edderfulde mig ſlide;
Moder gav jeg mine Børn, ſom
Modige Helte fødte.

27.

Svunge vi med Sværdet!
Saare mod Døden det lider,
Ængſter mig voldſomt Ormen,
Øglen mit Hjerte bebygger!
Venter jeg, at Vidrers
Vaand[2] ſlux Ella træffer;
Svulne af Sorg vil mine
Sønner ved Faderens Bane,
Ei ville kjække Kæmper
Kaare roligt Sæde.

28.

Svunge vi med Sværdet!
Samlet til een og femti
Hovedkampe har jeg
Hære ved Piles Ombud[3];

---

[1] Odins. [2] Odins Vaand, d. e. Spydet. [3] Udbud ved Budſtikken eller Krigspilen.

Mindſt blandt Mænd jeg vented
Mere ſtærk i Kampen
Anden Konning at finde,
Ung jeg Pilen rødned;
Os monne Aſer byde,
Ei ſkal Døden begrædes.

29.

Ønſke vi nu at ende!
Indbyde hjem mig Diſer,
Som fra Herians[1] Haller
Har mig Odin tilſendt;
Glad ſkal jeg Øl med Aſer
I Høiſæde drikke,
Ledne er Livets Timer,
Leende gaaer jeg i Døden!

---

[1] Odins.

Fortælling

om

Norna-Geſt.

Fortælling
om
Norna-Geſt.

Norna-Geſt kommer til Kong Olaf.

Det fortælles, at, medens Kong Olaf Tryggveſøn engang opholdt ſig i Trondhjem, hændte det ſig, at en Mand hen paa Eftermiddagen kom til ham, og hilſte ham med Anſtand. Kongen tog vel imod ham, og ſpurgte, hvo han var? Han ſagde, at han hed Geſt. „Gjæſt ſkal du her være," ſagde Kongen, „i hvad du end hedder." Geſt ſvarede: „Sandt ſiger jeg dig om mit Navn, Herre! men gjerne vil jeg gjæſte hos dig, om det tilſtædes mig." Kongen ſagde, at det ſtod ham frit for, men efterſom det var langt hen paa Eftermiddagen, vilde Kongen ikke tale videre med Geſt, thi han ſkyndte ſig da til Aftenſang, og gik ſiden til Bords og dernæſt til Hvile. Samme Nat vaagede Kong Olaf i ſin Seng, og læſte ſine Bønner, men alle de andre i ſamme Herberge ſov. Da forekom det Kongen, at en Alf eller Aand kom ind i Huſet, ſkjønt dog alle Dørre vare lukkede; den kom for hver Mands Seng, ſom der ſov, og tilſidſt kom den til en Mands Seng, ſom ſtod yderlig. Da ſtandſede Alfen, og ſagde: „Meget ſtærke Laaſe ere her for tomt Huus, og er Kongen i ſaa Henſeende ikke ſaa viis, ſom Folk troe, at han ſkulde være den viſeſte af alle, efterſom han nu ſover ſaa haardt;" derefter forſvandt den gjennem de lukte Dørre. Men tidlig om Morgenen derpaa ſendte Kongen ſin Skoſvend, for at udforſke, hvo der havde ligget i denne Seng om Natten, og fik da at vide, at Gjæſten havde ligget der. Kongen lod ham kalde for ſig, og ſpurgte, hvo han var. Han ſvarede: „Thord hed min Fader, og blev kaldt med Tilnavn Tingbit, en Danſker af Æt; han boede paa den Gaard i Danmark, ſom hedder Græning. „En raſk Mand er du," ſagde Kongen. Denne Gjæſt var djærv i Ord, ſtørre end Folk er fleſt, ſtærk, men dog temmelig til Aarene. Han bad Kongen om Lov til at blive i nogen Tid ved Hoffet. „Er du døbt?" ſpurgte Kongen; Geſt ſagde, at han var primſignet[1], men ei døbt. Kongen ſagde, at det vel maatte tillades ham at være blandt Hofſinderne, „imidlertid," føiede han til, „maa du ikke være lang Tid hos os, uden at døbes." Men Alfen havde talt om Laaſen, fordi Geſt korſede ſig om Aftenen ſom andre Kriſtne, men var dog egentlig en Hedning. Kongen ſpurgte: „Øver du nogen Idræt?" Han ſagde, at han ſpillede paa Harpe, og fortalte Sagaer, ſaa at Folk deraf kunde have Gammen. „Ilde gjør Konning Svend," ſagde Kongen, „at han lader udøbte Mænd drage ud af ſit Rige Landene imellem." „Ei maa Danekonningen tilregnes det," ſagde Geſt, „thi jeg drog bort fra Danmark lang Tid førend Keiſer Otto lod brænde Danevirke, og tvang Kong Harald Gormſøn og Hakon Blotjarl til at antage Kriſtendommen." Kongen ſpurgte Geſt om mange Ting, og han ſkilte ſig vel og viſelig ved Svarene. Det var, fortælles der, i Kong Olafs tredie Regjerings Aar[1], denne Geſt kom til ham. Samme Aar kom ogſaa til ham to Mænd, ſom hed Grimer, og vare ſendte fra Godmund paa Glæſisvold; de bragte Kongen to Horn, ſom Godmund gav ham, hvilke ogſaa kaldtes Grimer. De havde ogſaa flere Ærender til Kongen, om hvilke ſiden ſkal tales[2]. Geſt opholdt ſig nu hos Kongen, og der blev anviiſt ham Sæde yderſt paa Gjæſtebænken; han var en Mand af gode Sæder, og blev derfor yndet og hædret af de fleſte.

---

[1] d. e. betegnet ved Korſets Tegn.

Ulf hin Røde giver Kongen Ringen Nitud.

2. Kort før Juul kom Ulf hin Røde hjem med ſit Følge. Han havde om Sommeren været i Kongens Ærende, thi han var ſat til Landeværn om Hoſten i Vigen mod de Danſkes Indfald. Han pleiede ſtedſe at være hos Kong Olaf om Høivinter, og bragte nu Kongen mange koſtbare Sager, ſom han havde forhvervet om Sommeren; deriblandt var en Guldring, ſom hed Nitud; den var nættet ſammen paa ſyv Steder, og hvert Stykke havde ſin Farve; den var af meget bedre Guld, end andre Ringe. En Bonde, ved Navn Lodmund, havde givet Ulf Ringen, ſom forhen havde tilhørt Kong Half, hvem Halfs Kæmper fulgte og ere opnævnte efter; Ringen havde disſe fratvunget Kong Halfdan i Ylfing. Lodmund havde til Gjengjeld udbedet ſig af Ulf, at han vilde udvirke hos Kong Olaf, at han maatte beholde ſin Gaard; hvilket Ulf lovede. Kongen opholdt ſig i Trondhjem, og holdt nu Juul med rigelige Anrettelſer, og paa Julens ottende Dag gav Ulf hin Røde Kong Olaf Ringen Nitud. Kongen takkede ham for Gaven, og al den troe Tjeneſte, ſom han beſtandig havde viiſt ham. Denne

---

[1] altſaa Aar 998. [2] See Oldnordiſke Sagaer, 3 B. S. 124.

Ring gik rundtomkring i Herberget[1], hvor Folk ſade og drak; thi i de Tider vare endnu ingen Haller byggede i Norge. Den ene viſte nu Ringen til den anden, og ingen tyktes at have ſeet ſaa godt Guld, ſom det der var i den. Tilſidſt kom den til Gjæſtebænken, og til den nysankomne Gjæſt; han kaſtede Øiet paa den, og gav den igjen fra ſig tvært over den Haand, hvormed han holdt i et Horn. Han ſyntes ikke meget om den, og lod ikke et Ord falde om denne Koſtbarhed, men blev ved at ſnakke med ſine Sidemænd. En Herbergesſvend, ſom ſkjenkede ude ved Gjæſtebænken, ſpurgte nu, „Synes eder vel om Ringen?" „Meget vel," ſagde de, „undtagen den nys ankomne Gjæſt; ham ſtaaer den ikke an, men han har vel ikke Forſtand paa at ſee, efterſom han ikke ændſer ſaadanne Ting." Herbergesſvenden gik nu ind for Kongen, og fortalte ham disſe Gjæſternes Ord, og hvorlunde den nys ankomne Gjæſt ikke lod et Ord falde, da dette koſtbare Stykke blev ham viiſt. „Den nys ankomne Gjæſt maa vide flere Ting, end I formode," ſagde Kongen, „og han ſkal komme til mig i Morgen, og fortælle mig een eller anden Saga. Gjæſterne talte nu ſammen ude paa Bænkene, og ſpurgte den nys ankomne Gjæſt, om han havde ſeet ſaa godt eller endog bedre Guld, end det der var i Ringen? „Efterſom det ſynes eder underligt," ſvarede Geſt, „at jeg taler ſaa lidet om den, da vil jeg ſige eder, at jeg viſt har ſeet det Guld, ſom ingenlunde er ringere, men ſnarere bedre." Nu loe Hofſinderne meget, og ſagde, at det ſaae ud til, at man kunde vente ſig en ſtor Skjemt, „og mon du," ſagde de, „vil ſlaae til Veds med os, at du har ſeet ſaa godt Guld, ſom dette er, ſaa at du formaaer at ſande dit Udſagn, da ſkulle vi derpaa ſætte fire Mark gangbart Sølv, men du din Kniv og dit Bælte; og ſkal Kongen dømme os imellem." „Ei ſkal nu begge Dele ſkee," ſvarede da Geſt; „at jeg har givet mig i Kaſt med eder, og ikke ſkulde antage det Vilkaar, ſom I byde mig; thi ſkal jeg viſt vedde herom, og ſætte ſaa meget imod, ſom I have beſtemt, men Kongen ſkal dømme os imellem." Dermed endte de deres Samtale. Geſt tog da ſin Harpe, og ſlog vel og længe om Aftenen, ſaa at alle fandt Behag i at høre derpaa; han ſlog Gunnars Slag fortrinligſt, og tilſidſt ſlog han det gamle Kvad om Gudruns Liſt, hvilket Folk ikke havde hørt før; og derefter gik Folk til Sengs.

---

[1] d. e. en Bygning, hvori man baade ſov og drak.

3. Kongen ſtod tidlig op om Morgenen, og da han havde hørt Meſſen, gik han til Bords med ſine Hofſinder. Da han nu var kommen i Høiſædet, gik Gjæſteſlokken tilligemed Geſt ind for ham, og fortalte ham hele deres Aftale og det Veddemaal, ſom de havde gjort. „Lidet tykkes mig om eders Veddemaal," ſagde Kongen, „at I udſætte eders Penge mod Geſt, I maae vel den Gang have haft Drik i Hovedet; thi er det mit Raad, at I gjøre det til intet; allerhelſt om Geſt vil indvillige deri." „Nei," ſvarede Geſt, „jeg vil, at hele vor Aftale ſkal holdes." Da ſagde Kongen, „ſaa ſynes mig om dig, Geſt! ſom mine Mænd ere komne til kort ved denne Aftale, ſnarere end du; dog vil det nu ſnart viſe ſig." De ginge derpaa bort, og man ſatte ſig til at drikke; og da Drikkebordene vare borttagne, lod Kongen Geſt kalde for ſig, og talte ſaaledes til ham: „Nu er du ſkyldig at komme frem med noget Guld, om du har det, ſaa at jeg kan fælde Dommen om eders Vedde-

maal." „Det er eders Villie, Herre!" ſagde Geſt, og greb da til en Pung ſom han havde hos ſig, tog deraf et Knytte, løſte noget ud af det, og rakte det til Kongen. Kongen ſaae, at det var et Stykke af et Sadelſpænde, og at det var meget godt Guld; han bad nu fremtage Ringen Nitud, og ſaa blev gjort, hvorpaa Kongen ſammenholdt Guldet med Ringen, og ſagde derpaa: „Viſt ſynes mig dette bedre Guld, ſom Geſt har frembaaret, og ſaa ville flere ſynes, naar de ſee paa det." Mange ſandede denne Kongens Kjendelſe, hvorpaa han tildømte Geſt Veddepengene. Gjæſterne ſyntes da, at det var gaaet ud over dem. Imidlertid ſagde Geſt: „Tager ſelv eders Penge, thi jeg behøver dem ikke, men vedder ei oftere med ukjendt Mand! thi ei vide I, om I have den for eder, ſom baade har hørt og ſeet flere Ting end I; men takke vil jeg eder, Herre! for Kjendelſen." Kongen ſagde: „Nu vil jeg, at du ſiger, hvorfra du fik dette Guld, ſom du her har." „Nødig er jeg til det," ſagde Geſt, „thi det vil tykkes de fleſte utroligt, hvad jeg derom har at fortælle." „Dog ville vi høre det," ſagde Kongen, „efterſom du har lovet at fortælle os dit Levnetsløb." Geſt ſagde: „Om jeg fortalte eder, hvorlunde det er gaaet med Guldet, da aner det mig, at I ville høre andre Sagaer i Forbindelſe hermed." „Kan vel være," ſagde Kongen, „at du i dette aner ret."

Norna=Geſt kommer til Frakland.

4. „Da vil jeg begynde min Fortælling derfra," ſagde Geſt, „at jeg drog ſydpaa til Frakland[1]; jeg var nemlig begjerlig efter at kjende Kongeſæder, og det ſtore Berømmelſes Rygte, ſom gik om Sigurd Sigmundſøns

---

[1] Frankenland ved Rhinen.

Skjønhed og Kjækhed. Ei hændtes mig noget Mærkværdigt, før jeg kom til Frakland til Konning Hjalprek; han havde mange Hofſinder om ſig; der var den Gang Sigurd, en Søn af Sigmund Vølſungſøn og Hjørdis Eylimesdotter. Sigmund faldt i Kampen for Hundings Sønner, men Hjørdis blev gift med Kong Hjalpreks Søn Half; der voxte Sigurd op i ſin Barndom, og alle Kong Sigmunds Sønner, ſom langt overgik andre Mænd i Styrke og Væxt, nemlig Sinfjøtle og Helge, ſom dræbte Kong Hunding, hvorfor han blev kaldt Hundingsbane, en tredie hed Hamund; Sigurd var dog den fortrinligſte og mandigſte af alle Brødrene, ſaaſom det er almindelig bekjendt, at Sigurd har af alle Hærkonger[1] været den gjeveſte og ypperligſte efter Fortids Viis. Til Kong Hjalprek var da ogſaa kommen Regin Reidmarsſøn, en ſaare kunſtfærdig Mand, en Dværg af Væxt, og derhos kløg, gruſom og tryllekyndig. Regin lærte Sigurd mange Ting, og elſkede ham meget." Geſt fortalte nu om ſine Forældre og de underlige Hændelſer, ſom havde tildraget ſig der, „og da jeg havde været der en føie Stund," ſagde han, „gav jeg mig i Sigurds Tjeneſte, ſom ſaa mange andre; alle elſkede ham meget, thi han var baade blid, nedladen og gavmild imod os."

Om Sigurd Sigmundſens Tapperhed.

5. „Det hændte ſig en Dag, at vi kom til Regins Huſe. Sigurd blev der vel imodtagen; da kvad Regin denne Viſe:

Hid er kommen
En Kæmpe raadſnar,
Søn af Sigmund,

---

[1] d. e. Konger, ſom ſtyrede en Krigshær.

Til Sale vore;
Mere Kraft han har
End jeg gamle,
Men den hidſige Ulv
Hilde ſkal jeg.

Og end kvad han:

Jeg ſkal opdrage
Djærven Konning,
Nu er Yngves Frænde
Til os kommen;
Vældigſt under Solen
Vorder den Konning,
Trindt om Lande ſkal
Tone hans Rygte.

Sigurd opholdt ſig fra den Tid beſtandig hos Regin, og denne fortalte ham meget om Fafner, hvorledes han laae paa Gnitehede i Ormeham, og at han var underlig ſtor af Væxt. Regin gjorde Sigurd et Sværd, ſom hed Gram; det var ſaa ſkarpegget, at han ſtak det i Floden Rhin, og lod en Uldtot drive ned med Strømmen paa det, og det ſkar Totten ſønder; ſiden kløvede Sigurd Regins Ambolt med Sværdet. Nu tilſkyndte Regin Sigurd, at han ſkulde dræbe hans Broder Fafner, men Sigurd kvad denne Viſe:

Høit vilde lee nu
Hundings Sønner,
De ſom Eylimes
Liv forkorted,
Om det lyſter mig
Meer at ſøge

Røde Ringe
End Faderhævnen.

Derefter beredte Sigurd ſin Færd, og agtede at angribe Hundings Sønner. Kong Hjalprek gav ham meget Mandſkab og nogle Krigsſkibe. Paa dette Tog var Sigurds Broder Hamund med ham, ligeſom ogſaa Regin; jeg var ogſaa med, og de kaldte mig da Norna-Geſt. Kong Hjalprek havde faaet mig at kjende, da han var i Danmark med Sigmund Vølſungſøn. Sigmund var da gift med Berghild, og de ſkiltes ſaaledes, at Berghild dræbte Sigmunds Søn Sinfjøtle med Gift. Siden ægtede Sigmund ſønder nede i Frakland Hjørdis, en Datter af Eylime, hvem Hundings Sønner dræbte, ſaa at Sigurd altſaa havde baade ſin Fader og Morfader at hævne. Helge Sigmundſøn, ſom kaldtes Hundingsbane, var Broder til Sigurd, ſom ſiden fik Navnet Fafnersbane. Helge havde dræbt Kong Hunding og hans tre Sønner Eyulf, Herrød og Hjørvard. Lyngve undkom, og to af hans Brødre, Alf og Heming; de vare fortrinlige i alle Manddoms Prøver, og Lyngve var den ypperſte af Brødrene, ogſaa vare de meget tryllekyndige; de havde underkuet mange Smaakonger, dræbt mange Kæmper, brændt mange Borge, og anrettede med væbnet Haand ſtore Ødelæggelſer i Spanieland og Frakland; men da ſtrakte Keiſerriget ſig endnu ikke hid nordenfor Fjeldet[1]. Hundings Sønner havde underlagt ſig det Rige, ſom Sigurd havde eiet i Frakland, og opholdt ſig der med betydeligt Mandſkab.

---

[1] nemlig Mundiafjeld, d. e. Alperne.

Slaget imellem Sigurd og Hundings Sønner; Fafners og Regins Død.

6. Sigurd beredte ſig nu til Kamp mod Hundings Sønner; han havde faaet meget og vel væbnet Mandſkab; det var fornemmelig efter Regins Raad Hæren ſtyredes. Denne havde ſmedet ſig et Sværd, ſom kaldtes Ridil[1]; Sigurd bad Regin laane ſig Sværdet; han gjorde ſaa, og bad ham dræbe Fafner, naar han kom tilbage fra dette Tog, hvilket Sigurd lovede ham. Siden ſeilede vi ſydefter langs Landet; da kom der et fremtryllet Stormveir over os, hvilket mange tilſkreve Hundings Sønner. I det vi da ſeilede nærmere op under Landet, ſaae vi en Mand paa en Bjergpynt, ſom rakte frem af Havets Klipper; han var klædt i en grøn Kofte og blaae Buxer, og havde Skoe, knappede op over Fødderne, og et Spyd i ſin Haand; denne Mand tiltalte os med dette Kvad:

Hvo mon ride her
Ræfils Heſte[2]
Paa høie Bølgers
Buldrende Veie;
Eders Seil ere
Søbeſprængte,
Ei Vovens Heſte[3]
Vinden udholde.

Regin kvad til Svar:

Her er vi med Sigurd,
Paa Søen komne,
Os til Bane ſelv

---

[1] d. e. det ſom let kan ſvinges. [2] Vikingeanførerens Heſte, d. e. Skibe. [3] Skibe.

Bør er nu given,
Den ſteile Søgang
Over Stænger gaaer,
Rulledyr[1] ſynke,
Hvo ſpørger om det?

Koſtemanden kvad:

Hnikar[2] hed jeg
Da jeg Hugin[3] glæded,
Unge Volſung!
Og ſtredet jeg havde;
Nu kan du kalde
Gubben paa Bjerget
Feng eller Fjølner[4],
Fart vil jeg begjere.

Da ſtyrede vi til Land, og Veiret ſagtnedes ſtrax; Sigurd bad da Gubben gaae om Bord paa Skibet; han gjorde ſaa, og Veiret lagde ſig pludſelig, og det blev den bedſte Bør. Gubben ſatte ſig ned for Sigurds Fødder, og var meget oprømt; han ſpurgte, om Sigurd vilde begjere noget Raad af ham; Sigurd bejaede det, og tilføiede, at han maatte vel kunne give gode Raad, om han vilde gavne Folk; Sigurd kvad til den koſteklædte Mand:

Siig du mig det, Hnikar!
Da du baade veed
Folks og Aſers Øde,
Hvilke er de bedſte,

---

[1] Dyrene, ſom drives ud af Rullerne eller Bænkeſtokken, d. e. Skibene. [2] eet af Odins Tilnavne, bemærker den Seirende. [3] een af Odins Ravne, ſom her ſtaaer for Ravne i Almindelighed. [4] Odins Tilnavne, bemærke den Erhvervende og den Mangeformede.

(Om ſtrides ſkal)
Tegn for Sværdesvingning[1]?

Hnikar kvad:

Mange er gode
(Om Mænd dem kjendte)
Tegn for Sværdesvingning:
Tro jeg finder være
Følget af den ſorte
Ravn for Kampens Fører.

Det er et andet,
Om du eſt udkommen
Og til Bortreiſe ruſtet:
To du ſiner
Talende ſtande
Ærekjære Kæmper.

Det er det tredie
Om du tude hører
Ulv under Æſkens Grene;
Seier dig da under
Ødet i Kampen,
Seer du dem foran fare.

Ei ſkal Manden
Sin Fjende møde,
Naar Maanens Søſter[2]
Silde lyſer;
Seier have de,
Der ſee kunne,

---

[1] Varsler for Kampen. [2] Solen.

I Sværdsleg at kæmpe,
Eller Kilen ſylke[1].

Det er megen Fare,
Om din Fod ſnubler,
Naar du at kæmpe gaaer;
Falſke Diſer[2] ſtande
Dig paa begge Sider,
Og ville dig ſaaret ſee.

Kæmmet og toet
Skal Kæmpen ſig viſe,
Og om Morgenen mættet;
Thi uviſt er,
Hvor om Aften han kommer,
Ondt er det for Skjæbnen at falde.

Og efter det ſeilede vi ſøndenfor Holſeteland og øſtenfor Frisland, og landede der. Strax ſpurgte Hundings Sønner vor Færd, ſamlede Folk, og fik ſnart et talrigere Mandſkab end vi. Da vi nu ſtødte ſammen, begyndte der en haard Kamp, og Lyngve var den førſte af Brødrene til at gaae frem, og de trængte dog alle faſt frem. Sigurd ſtyrtede ſaa haardt imod dem, at alt veg for ham; thi Sværdet Gram bed godt, og ei manglede Sigurd Mod; og da han og Lyngve mødte hinanden, ſkiftede de mange Hug, og kæmpede djærvelig; der blev da en Standsning i Striden, thi Mændene betragtede denne Enekamp; det varede en lang Tid, inden nogen af dem kunde tilføie den anden Saar; ſaa færdige vare de i Fegtning. Siden trængte Lyngves Brødre haardt frem, og dræbte mange Mænd, og dreve nogle paa Flugt. Da vendte Sigurds Broder Hamund ſig imod dem, og jeg med ham, og der blev da nogen Modſtand; men ſaa endtes Sigurds og Lyngves Strid, at Sigurd tog ham til Fange, og han blev ſat i Jern. Men da Sigurd kom til os, blev der ſnart en Omſkiftning paa Tingene; Hundings Sønner faldt med al deres Hær, og nu begyndte det at mørkne ad Nat. Men da det blev lyſt om Morgenen, var Koſtemanden forſvunden, og ſaaes ei ſiden; derfor troede Folk, at det har været Odin. Man overlagde nu, hvad Dødsmaade Lyngve ſkulde have; Regin raadede, at der ſkulde riſtes en Blodørn paa hans Ryg; Regin tog da Sværdet af mig, og riſtede dermed Lyngves Ryg, ſaa at han ſkar Ribbenene fra Ryggen, og drog Lungen der ud; ſaaledes døde Lyngve med ſtort Heltemod; da kvad Regin:

---

[1] d. e. opſtille Krigerne i kileformet Slagorden. [2] Diis er et almindeligt Navn paa enhver nordiſk Gudinde; dog forſtod man ved dette Navn iſær de Gudinder, ſom havde Menneſkene under deres Beſkyttelſe.

Nu er en blodig Ørn,
Med breden Kaarde
Sigmunds Bane
Paa Bagen riſtet;
Faa blandt Kæmper
Fandtes ſtørre,
De, ſom Jorden rødned,
Og Ravnen glæded.

Der var meget Bytte, hvilket Sigurds Mænd tog alt ſammen, efterſom han intet vilde have; det var meget Gods, beſtaaende af Klæder og Vaaben. Siden dræbte Sigurd Fafner og tillige Regin, ſom vilde ſvige ham; da tog Sigurd Fafners Guld, og red bort med det, og fra den Tid kaldtes han Fafnersbane. Derefter red han op paa Hindarhede, og fandt der Brynhild, og gik deres Skifte da ſaa, ſom der fortælles i Sigurd Fafnersbanes Saga.

Slaget imellem Gandalfs Sønner og Gjukungerne; Sigurd ſlaaer Stærkod.

7. Siden ægtede Sigurd Gudrun Gjukesdotter, og han var da en Tid hos Gjukungerne, ſine Svogre. Jeg var med Sigurd nord i Danmark; jeg var ogſaa med ham, da Kong Sigurd Ring ſendte Gandalfs Sønner, ſine Svogre, imod Gjukungerne Gunnar og Høgne, at fordre, at de ſkulde yde ham Skat eller friſte Kampens Skjæbne, om de vilde værge deres Land. Da haſlede[1] Gandalfs Sønner Gjukungerne en Valplads ved Landemærket, og droge derpaa tilbage. Men Gjukungerne bade Sigurd Fafnersbane drage til Kamp med dem; han lovede det. Jeg var endnu den Tid hos Sigurd; vi ſeilede da nord op til Holſeteland, og landede ved Jarnemoder; ei langt fra Havnen vare opſatte Haſſelſtænger, der hvor Slaget ſkulde ſtaae; vi ſaae da mange Krigsſkibe komme nordfra ſeilende, hvilke Gandalfs Sønner ſtyrede. Begge Parter droge nu imod hinanden. Sigurd Ring var ikke tilſtede, thi han maatte værne om ſit Land Sverrig, efterſom Kurer og Kvæner hærjede derpaa. Sigurd var da meget gammel. Hærene ſtødte nu ſammen, og der blev et ſtort Slag, og mange faldt; Gandalfs Sønner ginge faſt frem, thi de vare baade ſtørre og ſtærkere end andre Mænd. I deres Hær ſaae man

---

[1] d. e. mærkede eller afpælte med Haſſelſtænger en Plads til Slaget.

en ſtor og ſtærk Mand; denne Mand dræbte Folk og Heſte for Føde, thi han lignede mere en Jætte end et Menneſke. Gunnar bad Sigurd drage mod denne frygtelige Mand, og lagde til, at det ellers ikke vilde gaae godt. Sigurd gik nu tilligemed nogle andre imod den ſtore Mand; dog vare de fleſte uvillige dertil. Vi traf da ſnart Kæmpen, og Sigurd ſpurgte ham om Navn, og hveden han var; han ſagde, at han hed Stærkod Storverkſøn, og var nordenfra Fenring i Norge. Sigurd ſagde, at han havde hørt tale om ham, og ofteſt til det Onde; „Slige Mænd ſkal man ei ſpare at tilføie Meen," lagde han til. Stærkod ſagde: „Hvo er denne Mand, ſom med ſine Ord ſaa meget ſøger at nedværdige mig?" Sigurd ſagde, hvo han var. Stærkod ſpurgte: „Er det dig, ſom bærer Tilnavnet Fafnersbane?" „Saa er det," ſagde Sigurd. Stærkod ſøgte da at undkomme, men Sigurd ilte efter ham, ſvang Sværdet Gram i Luften, og kvæſtede ham med Fæſtet paa Tandgjerdet, ſaa at to Kindtænder gik ud; det var et ulægeligt Skamhug. Sigurd bød da Mandhunden trække ſig bort derfra, men jeg tog den ene Kindtand til mig; den veier ſyv Ører, og ſidder nu i en Klokkeſtreng i Lund i Danmark til Skue for nysgjerrige Menneſker. Efter Stærkods Flugt flyede Gandalfs Sønner, og vi toge meget Bytte, og Sigurd drog derpaa hjem til ſit Rige, og ſad der ſtille en Tid.

Geſt fortæller, hvorlunde han fik det Guld, ſom han havde fremviiſt.

8. Kort efter hørte vi fortælle Stærkods Nidingsværk, at han dræbte Kong Ale i et Bad. En Dag hændte det ſig, da Sigurd Fafnersbane red til et Møde, at han

red i en ſumpig Grøft, og Heſten Grane løb op ſaa haardt, at Bryſtgjorden gik ſønder, og Spændet faldt ned; men da jeg ſaae, hvor det gloede i Dyndet, tog jeg det op, og rakte det til Sigurd, men han gav mig det; det var det ſamme Guld, ſom I nu for kort ſiden have ſeet. Da ſprang Sigurd af Heſtens Ryg, men jeg ſtriglede Heſten, og toede Snauſet af den, og tog da en Lok af Halen til Tegn paa dens Længde." Geſt fremviſte derpaa Lokken, og den var ſyv Alen lang. „Gammen tykkes mig det er," ſagde Kong Olaf, „at høre paa dine Sagaer." Alle roſte nu hans Fortællinger og Raſkhed. Kongen ønſkede, at han vidtløftigere fortſatte Fortællingen om hans Frænders Hændelſer; Geſt fortalte dem da mange videværdige Ting lige til Aften, da Folk gik til Sengs. Men om Morgenen efter lod Kongen Geſt kalde, og vilde endnu tale mere med ham. Kongen ſagde: „Det er mig noget uforklarligt med din Alder; hvad Sandſynlighed det kan have, at du er ſaa gammel, at du har været tilſtede ved disſe Begivenheder; thi maa du nu fortælle en anden Saga, for at vi kunne erholde endnu fuldſtændigere Kundſkab om disſe Ting." „Det vidſte jeg vel forud," ſvarede Geſt, „at I vilde høre en anden Fortælling af mig, om jeg ſagde, hvorlunde det var gaaet med Guldet." „Viſt maa du fortælle!" ſagde Kongen.

Om Sigurds og Brynhilds Død.

9. „For da at fortſætte min Fortælling, drog jeg nord op til Danmark, og nedſatte mig der i min Fædrenearv, thi min Fader døde ſnart. Kort efter ſpurgte jeg Sigurds og Gjukungernes Død; og det tyktes mig

en ſtor Tidende." „Hvorlunde døde Sigurd?" ſpurgte Kongen. Geſt ſvarede: „Det er de fleſtes Sagn, at Guttorm Gjukeſøn gjennemſtak ham med et Sværd, ſom han laae og ſov i Gudruns Seng; tydſke Mænd derimod berette, at Sigurd er bleven dræbt ude i Skoven; men Svaterne ſagde ſaa, at Sigurd og Gjukes Sønner vare redne til et Thing, hvor de da dræbte ham. Imidlertid ere dog alle enige i, at de anfalde ham liggende og uberedt, og ſvege ham i Troſkab." „Hvorlunde teede Brynhild ſig da?" ſpurgte en Hofſinde. Geſt ſvarede: „Da dræbte Brynhild ſine ſyv Trælle og fem Trælkvinder, gjennemſtak ſig ſelv med et Sværd, og lod ſig kjøre med diſſe Ledſagere til et Baal, og brænde der ved Siden af Sigurd. Og ſaa blev gjort; der blev eet Baal beredt for hende og eet for Sigurd, og han blev førſt brændt. Men Brynhild blev kjørt i en Vogn, ſom var tjeldet med koſtbare Tæpper og Purpur, og ſaa forgyldt at alt ſkinnede af Guld, og ſaaledes blev hun brændt." Da ſpurgte Folk Geſt, om Brynhild havde kvædet noget efter ſin Død; han bejaede det; de bade ham kvæde det, om han kunde; da ſagde Geſt: „Da Brynhild førtes til Baalet, kom hun paa Veien til Hel forbi nogle Klipper; der boede en Gygie eller Jættekvinde; hun ſtod udenfor Hulens Dør, var klædt i en Skindkjortel og ſort af Udſeende; hun havde en lang Kjep i Haanden, og ſagde: „Med denne vil jeg forøge dit Baal, Brynhild! og var det bedre, at du blev levende brændt for dine Ugjerninger, i det du lodſt dræbe ſaa berømmelig en Mand, ſom Sigurd Fafnersbane; ham tænkte jeg ofte med Kjærlighed paa; derfor ſkal jeg nu ſjunge om dig ſaadanne Hævnens Ord, at du ſynes afſkyeligere for alle, ſom høre ſligt ſagt om dig.". Efter dette ſunge Brynhild og Jættekvinden imod hinanden; Jættekvinden kvad:

Ikke igjennem
Gange ſkal du
Min paa Stene
Støttede Bolig;
Bedre dig ſømmed
Borden at væve,
End en andens
Mand beſøge.

Hvi vil du hid fra
Valland komme,
Uſtadige Hoved!
Til Huſe mine?
Du haver Ulve,
Som dig gjæſted,
Mange til Maaltid
Mandsblod givet.

Derpaa kvad Brynhild:

Bebreid du ikke mig,
Brud fra Klippen!
At jeg haver
Hærfærd øvet;
Af os jeg vil
Ypperſt tykkes
For dem ſom mine
Tanker kjende.

Jættekvinden kvad:

Du blev, Brynhild,
Budles Dotter!
I en Ulykkes Stund

Til Verden baaren;
Du haver ødet
Gjukes Afkom,
Og deres gode
Gammen ſtandſet.

Brynhild kvad:

Jeg vil ſige dig
Sande Taler,
Liſtige Hoved!
Om dig lyſter vide;
Hvi mig gjorde
Gjukes Sønner
Elſkovsløs
Og Edbryder.

Af Harme lod den
Hufulde Konning
Atles Søſter
Under Eg bygge;
Vintre tolv jeg var,
Om vide du lyſter,
Da ungen Fyrſte
Eden ſvor jeg.

Jeg lod den gamle
Gygiens[1] Broder
Hjalmgunnar næſt
Helvei[2] gange;
Seier gav jeg Adas
Unge Broder,

---

[1] Jættekvindens. [2] Veien til Hel, Dødens Gudinde.

Da blev mig Odin
Uforſonlig.

Han i Skatelund med
Skjolde mig omgav,
Røde og hvide,
Og i Søvn mig dysſed;
Den ſkulde ene
Søvnen bryde,
Han, ſom ingenſteds
Ængſtes kunde.

Lod om min Sal han
Imod Sønden
Bluſſe en høi og
Blinkende Lue;
Der bød han en Ædling
Over at ride,
Han, ſom førte mig
Fafners Dyne[1].

God red paa Grane[2]
Guldets Deler,
Did hvor min Foſter-
Fader herſked;
Der tyktes ene
Daners Viking
Alle i Hæder at
Overgange.

---

[1] Guldet, ſom Fafner laae paa; her menes iſær den forhen Andvare tilhørende Ring, ſom Sigurd forærede Brynhild. [2] Sigurds Heſt.

Da ſov vi med Fryd paa
Samme Leie,
Som han min Broder
Havde været;
Om den anden
Arme ſlynged
Ingen af os
Otte Nætter.

Thi dadler mig Gudrun
Gjukes Dotter,
At i Sigurds Arm jeg
Sovet haver;
Da fik jeg vide
Det jeg vilde ei,
At de mig ſvege
Ved Giftermaalet.

Til megen Kummer
Mænd og Kvinder,
Alt for længe
Livet gives;
Tiden vi nu ſkulle
Sammen leve,
Jeg og Sigurd;
Synk du, Gygje!

Da udſtødte Jættekvinden et forſkrækkeligt Skrig, og løb ind i Bjerget." Nu ſagde Kongens Hofſinder: „Gammen er dette, fortæl du mere!" Men Kongen ſagde: „Ei behøves det at ſige mere om ſlige Ting." „Var du hos Lodbroks Sønner," ſpurgte Kongen fremdeles. „Kort

Tid var jeg hos dem," ſagde Geſt, „jeg kom til dem, da de hærjede paa Mundiafjeld[1], og ødelagde Viſilsborg; alle frygtede dem da, thi de havde Seier, hvor de fore frem, og de agtede da at drage til Romeborg. En Dag kom en Mand for Kong Bjørn Jernſide, og hilſte paa ham; Kongen tog vel imod ham, og ſpurgte, hveden han var kommen; han ſagde, at han var kommen ſøndenfra Romeborg. „Hvor langt er did?" ſpurgte Kongen. Han ſvarede: „Her kan du ſee, Konning! mine Skoe, ſom jeg har paa Fødderne." Han tog da Jernſkoe af ſine Fødder; de vare heel tykke foroven, men meget ſlidte underneden; „ſaa lang er Veien herfra til Romeborg," vedblev han, „ſom I nu kunne ſee paa disſe Skoe, hvor haardt de have udholdt det." „Forfærdelig lang Vei er det at fare," ſagde Kongen, „og ville vi vende om igjen, og ikke hærje paa Romerrige." Saa gjorde de, men Hæren fandt det underligt, at forandre ſit Sind ſaa hurtig ved en Mands Ord, da de allerede tilforn havde taget faſt Beſlutning derom. Lodbroks Sønner droge derpaa igjen hjem til Norden, og hærjede ikke længer der ſønder paa." „Indlyſende er det," ſvarede Kongen, „at de hellige Mænd i Romeborg ikke ønſkede Voldſomhed did, og er da en Aand ſendt af Gud, efterſom de ſaa hurtig forandrede deres Beſlutning, for ikke at udſætte Jeſu Kriſti helligſte Stad Romeborg for deres Plyndringer."

Norna=Geſts Fortællinger om forſkjellige Kongers Sæder.

10. End ſpurgte Kongen Geſt: „Hos hvilke af de Konger, hvor du er kommen, har det tykkets dig bedſt at

---

[1] Alperne.

være?" Geſt ſvarede; „Meſt Glæde fandt jeg hos Sigurd og Gjukungerne, men Lodbroks Sønner vare af de frieſte Sæder, ſaa at man kunde leve der efter eget Tykke; men hos Erik i Upſal var den ſtørſte Lykke; men af alle fornævnte Konger lagde Harald Haarfager meſt Vind paa Hofſæder. Jeg var ogſaa hos Kong Lodver i Saxland, og der blev jeg primſignet, thi jeg maatte ellers ikke være der, da Kriſtendommen der blev vel overholdt; og der fandt jeg det i alle Henſeender bedſt." Kongen ſagde: „Mange Tidender maa du kunne ſige, om vi ville ſpørge." Kongen ſpurgte nu om meget; men Geſt fortalte det alt, ſom det var ſkeet, og omſider tog han til Orde: „Jeg maa dog nu fortælle eder, hvi jeg er kaldt Norna-Geſt." Kongen ſagde, at han vilde høre det.

Om Norna-Geſts Fødſel, og hvorlunde han fik det Navn Norna-Geſt.

11. „Det ſkete, da jeg blev opfødt hos min Fader paa det Sted, ſom hedder Grønning. Min Fader var rig paa Penge, og boede godt. Der fore da om Landet Spaakoner, ſom kaldtes Vølver eller Valaer, og ſpaaede Folk deres Alder; derfor bød man dem hjem til ſig, anrettede Gilder for dem, og gav dem Gaver ved Skilsmiſſen. Min Fader gjorde ligeſaa; de kom til ham med ſtort Følge, og ſkulde ſpaae min Skjæbne. Da dette ſkulde gaae for ſig, laae jeg i en Vugge, og to Lys brændte over mig. De mælte da til mig, og ſagde, at megen Lykke ſkulde vorde mig til Deel, langt mere end mine Forældre eller Høvdingſønner der i Landet, og de forſikrede, at det i alle Henſeender ſkulde gaae mig ſaa. Der vare tre Vølver; den yngſte Norne troede ſig tilſideſat af

de to, efterdi de ikke ſpurgte hende til Raads i ſlig en Spaaning, ſom var af ſaa megen Værd. Der var ogſaa en Flok urolige Hoveder, ſom kaſtede hende af ſit Sæde, ſaa hun faldt til Jorden. Derved blev hun meget opbragt, raabte høit og med Vrede, bedende hine, at holde op med ſaa gode Spaadomme om mig; „thi jeg vil forvolde ham," vedblev hun, „at han ei ſkal leve længer end dette Lys brænder, ſom ſtaaer der tændt ved Drengen!" Da tog den ældſte Volva Lyſet, ſlukte det, og bad min Moder gjemme det, og ikke antænde det før paa min ſidſte Levedag. Derefter droge Spaakvinderne bort, bandt den unge Norne, og førte hende ſaaledes med ſig; og min Fader gav dem gode Gaver ved Skilsmisſen. Da jeg var fuldvoxen, gav min Moder mig dette Lys at gjemme, og jeg har det endnu hos mig." Kongen ſpurgte: „Hvi drog du nu hid til os?" Geſt ſvarede: „Det faldt mig ſaa ind, og jeg ventede mig af eder nogen Lykke, efterſom I har været meget berømmet for mig af gode og viſe Mænd." Kongen ſagde: „Vil du nu tage mod den hellige Daab?" Geſt ſvarede: „Det vil jeg gjøre efter eders Raad." Saa blev nu gjort, og Kongen tog ham i ſin Kjærlighed, og gjorde ham til ſin Hirdmand. Geſt var meget gudfrygtig, og fulgte vel Hofſæder; han var desaarſag ogſaa vennesæl af Mennesker.

Om Norna-Geſts Kerte og hans Død.

12. En Dag ſpurgte Kongen Geſt: „Hvor længe vil du nu leve, om du raader?" „Føie Stund fra denne Tid," ſvarede Geſt, „om Gud vil det ſaa." Kongen ſagde: „Hvorledes vil det nu gaae, om du fremtager dit Lys." Geſt tog nu Lyſet op af ſit Harpegjemme. Kongen bød, at det ſkulde antændes, og da det ſkete, brændte

det hurtig. „Hvor gammel er du nu?" ſpurgte Kongen. „Nu har jeg fyldt tre hundrede Vintre," ſagde Geſt. „Meget gammel er du," ſagde Kongen. Geſt lagde ſig da ned, og bad dem olie ſig. Det lod Kongen gjøre, og da det var ſkeet, var lidet tilbage af Lyſet. Man fandt da, at Døden efterhaanden nærmede ſig Geſt; og i ſamme Øieblik ſom Lyſet var udbrændt, døde ogſaa Geſt; alle fandt hans Død mærkelig, og Kongen lagde megen Værd paa hans Sagaer, og holdt det for ſandt, hvad han havde fortalt om ſin Alder; og her ſlutter Fortællingen om Norna-Geſt.

Fortælling

om

Ragnars Sønner.

Her fortælles om Ragnars Sønner, og hvorledes mange Konger nedſtamme fra dem.

Efter Kong Rings Død tog hans Søn Ragnar hans Kongedømme over Sverrig og Danmark. Da anfulde mange Konger Rigerne, og underlagde ſig dem. Men efterdi han var ung, og ſyntes dem lidt ſkikket til Beraadſlagninger og Rigets Styrelſe; var der en Jarl ved Navn Herrød i Veſter-Gotland; han var Kong Ragnars Jarl, den viſeſte blandt Mænd, og en ſtor Kriger. Han havde en Datter, ſom blev kaldt Thora Borgarhjort, og var den ſkjønneſte af alle Kvinder, ſom Kongen havde faaet Efterretning om. Jarlen, hendes Fader, havde givet hende en liden Orm i Morgengave, hvilken hun førſt opfødte i ſin Æſke; men denne Orm blev omſider ſaa ſtor, at den laae i en Kreds om hendes Stue, og bed ſig i Halen. Den blev da ſaa raſende, at ingen torde nærme ſig Stuen, undtagen de ſom gave den Mad eller tjente Jarlens Datter, og den aad en Oxe om Dagen. Folket forſkrækkedes meget, og indſaae, at den vilde gjøre megen Skade, ſaa ſtor og raſende ſom den var bleven. Jarlen gjorde da det Løfte ved Brages fulde Bæger, at han ſkulde gifte ſin Datter Thora til den Mand allene, ſom dræbte Ormen, eller torde gaae til Samtale med hende for Ormen. Da Kong Ragnar ſpurgte denne Tidende, drog han til Veſter-Gotland, og da han kom i Nærheden af Jarlens Gaard, iførte han ſig et ſammenhængende Klædningsſtykke, beſtaaende af Buxer, en Kappe med Ærmer paa og en Hætte foroven; disſe Klæder vare valkede med Sand og Tjære. Han tog et ſtort Spyd i ſin Haand, og var omgjordet med et Sværd, og gik ſaaledes eene fra ſine Mænd til Jarlens Gaard og Thoras adſkilte Stue. Saaſnart Ormen ſaae, at der var kommen en ukjendt Mand, reiſte den ſig op, og blæſte Edder imod ham; men han ſtød Skjoldet imod, gik djærvelig ind paa den, og gjennemſtak dens Hjerte med Spydet; ſiden trak han Sværdet, og hug Hovedet af Ormen, og det gik da, ſom det fortælles i Kong Ragnars Saga, at han ſiden ægtede Thora Borgarhjort. Derefter drog han ud paa Krigstoge og fredede hele ſit Rige. Med Thora havde han to Sønner; den ene hed Erik, den anden Agnar; da de vare nogle Aar gamle, blev Thora ſyg og døde. Siden fik Ragnar Aslaug, ſom nogle kalde Randalin, en Datter af Sigurd Faſnersbane, og Brynhild Budlesdatter. De havde fire Sønner: Ivar Beenløs var den ældſte, dernæſt Bjørn Jernſide, dernæſt Hvitſerk, og endelig Sigurd, i hvis Øie var et Mærke, at det var ſom en Orm laae om Øieſtenen, og deraf var han kaldt Sigurd Orm i Øie.

2. Da nu Ragnars Sønner vare voxne, hærjede de vide om Land; Brødrene Erik og Agnar droge andensteds hen, men den tredie Vei drog Ivar og hans yngre Brødre med ham; han ſtyrede for dem, thi han var en ſærdeles viis Mand. De underlagde ſig Sjælland og Reidgoteland, Eygoteland og Øland og alle Smaalande

i Havet. Ivar tog da med ſine yngre Brødre ſit Sæde i Leire i Sjælland, hvilket dog ſkete mod Kong Ragnars Villie. Alle hans Sønner droge ud paa Krigstoge; thi de vilde ikke være mindre navnkundige end deres Fader Kong Ragnar. Denne fandt ſig ei godt i, at hans Sønner vare imod ham, og bemægtigede ſig hans Skattelande mod hans Villie. Han ſatte over det Øverſte af Sverrig en Konge, ſom hed Eyſtein Bele, og bød ham beſtyre dette Rige paa hans Vegne, og værge det for hans Sønner, om de gjorde Fordring paa det. Det hændte ſig en Sommer, ſom Kong Ragnar var dragen med ſin Hær i Øſtervegen, at hans Sønner Erik og Agnar kom til Sverrig, og holdt med deres Skibe op i Løgen[1]. De ſendte da Bud til Upſal til Kong Eyſtein, at han ſkulde komme til dem; og da de nu kom ſammen, ſagde Erik, at han vilde at Kong Eyſtein ſkulde lægge Sverrig under Brødrene, og at han da vilde ægte hans Datter Borghild, og lagde til, at de da vel kunde holde dette Rige imod Kong Ragnar. Eyſtein ſagde, at han vilde foredrage denne Sag for Høvdingerne der indenlands, og ſaaledes ſkiltes de. Men da nu Kong Eyſtein kom frem med dette Andragende, blev hele Landsfolket enigt i at værge Landet mod Ragnars Sønner. Der blev da ſammendragen en betydelig Hær, og Kong Eyſtein drog mod Ragnars Sønner, og da de mødtes, kom det til et ſtort Slag. Lodbroks Sønner bleve nu overmandede, og ſaa mange faldt af Brødrenes Hær, at kun faa ſtode tilbage; da faldt ogſaa Agnar, men Erik blev taget fangen. Kong Eyſtein bød Erik Fred og ſaa meget Gods af Upſalavælde, ſom han ſelv vilde, i Bøder for ſin Broder Agnar, og derhos ſin Datter, ſom han tilforn havde beilet til. Erik vilde ikke tage nogen Pengebøder, heller ikke Kongedatteren, men ſagde, at han ikke vilde leve efter den Uſeir, ſom han havde faaet; men det, ſagde han, vilde han bede om, at han maatte ſelv kaare ſig ſin Dødsmaade. Og da nu Kong Eyſtein ikke kunde faae Erik til at indgaae noget Forlig, tilſtod han ham hans Forlangende. Erik bad, at de ſkulde opløfte ham paa Spydsodde, og ſaaledes hæve ham op over hele Valen; ſaa kvad Erik:

---

[1] d. e. Mælaren.

Bod for min Broder jeg ikke
Tager, ei Mø jeg vil kjøbe,
Ei høre Eyſtein vorde
Agnars Bane nævnet;
Mig ei begræder en Moder,
Døe jeg ſkal øverſt paa Valen;
Thi lader Spydeſtangen
Stande tvært mig igjennem!

Og før han blev hævet op paa Spydene, ſaae han een af Mændene ride meget; da kvad han:

Bud ſkal I bringe Aslaug,
(Øſtfarterne endtes)
At min Ring den ſmækre
Kvinde ſkal nu have;
Da vil med megen Sorrig,
Naar min Død der ſpørges,
Sine milde Sønner
Min Stedmoder det fortælle.

Det blev nu ſaa gjort, at Erik blev løftet op paa Spydsoddene, og han døde ſaaledes oppe over Valen. Og da denne Tidende ſpurgtes til Sjælland til Aslaug, da drog hun ſtrax til ſine Sønner, og fortalte dem det; Bjørn og Hvitſerk ſpillede Brætſpil, men Sigurd ſtod foran dem; da kvad Aslaug:

Ei I vilde længe
Uden Hævn da være,
Ikke et Halvaar efter,
Om før dem I døde;
Det jeg tør ei dølge,
Da, hvis Liv end havde
Erik eller Agnar,
Om end ei mine Sønner.

Da ſvarede Sigurd Orm i Øie:

Skal om trende Uger,
Da du ſørger, Moder!
(Langen Vei vi have)
Leding udruſtet være;
Skal i Upſal ikke,
Om end Gods han byder,
Hvis ſaa Diſer hjælpe,
Konning Eyſtein raade.

Da kvad Bjørn Jernſide:

Due vil i den Tapres
Barm dog Hu og Hjerte,
Om end Manden mindre
Mæler om ſin Kjækhed;
Os ſtaaer ei i Øine
Orm, ei ſpillende Snoge,
Mine Brødre mig glæded,
Mindes jeg dine Sønner.

Da ſvarede Hvitſerk:

Lad os, før vi love,
Tænke paa Hævnens Fremgang,
Agnars Bane vi lade
Meget Ondt forſøge;
Skib paa Bølgen vi ſkyde,
Hugge Is for Stavnen;
Snart vi nu maae ſøge
Snekkerne at berede.

Da kvad Ivar Beenløs:

Mod I ſkulle have,
Driſtighed tillige,
Det vil da behøves,
At der meget følger;
Bære ſkulle I høit mig
Beenløſe fremfor Folket,
At jeg til Hævnen mine
Hænder begge kan nytte.

Derefter ſammendroge Ragnars Sønner en overordentlig Hær, og da de vare færdige, droge de med en Flaade til Sverrig, men Dronning Aslaug drog med femten hundrede Ryttere landveis, og dette Mandſkab var ſærdeles vel udruſtet. Selv bar hun Krigsruſtning, og var Anfører for denne Hær, og blev kaldt Randalin. De mødtes i Sverrig, og røvede og brændte, hvor de fore frem. Dette ſpurgte Kong Eyſtein, og ſamlede imod dem en Hær af alle de Mænd, ſom i hans Rige vare duelige til at bære Vaaben; og da de mødtes, kom det til et ſtort Slag, og Lodbroks Sønner ſeirede, men Kong Eyſtein faldt; dette ſpurgtes vidt og bredt, og blev meget berømmet. Ogſaa Ragnar ſpurgte dette der, hvor han var paa Krigstoge. Han var meget ilde tilfreds med, at hans Sønner ikke havde opſat Hævnen til hans Hjemkomſt. Da han nu kom tilbage til ſit Rige, ſagde han til Aslaug, at han vilde udøve en ikke mindre berømmelig Daad, end hans Sønner havde udført. „Jeg har nu,” ſagde han, „underlagt mig igjen ſtørſte Delen af det Rige, ſom mine Forfædre have eiet, undtagen England, og derfor har jeg nu ladet gjøre to Knorrer[1] i Lide paa Veſtfold;” thi hans Rige ſtrakte ſig fra Dovrefjeld til Lindesnæs. Aslaug ſvarede: „Mange Langſkibe kunde I have ladet gjøre for det, disſe Knorrer have koſtet; I vide ogſaa, at det er vanſkeligt at lande med Storſkibe paa England formedelſt Strøm og Udgrunde, og dette er en uklog Beſlutning. Ikke deſto mindre drog Kong Ragnar med disſe Knorrer veſter over til England, hvor de begge gik under, men han ſelv og hele hans Hær kom uſkadt i Land. Han begyndte nu at hærje, hvor han kom frem.

3. I denne Tid herſkede over Nordhumberland en Konge, ſom hed Ella. Da han ſpurgte, at der var kommen en Hær i hans Rige, ſamlede han ſig mange Tropper, og drog mod den med en betydelig Hær, og det kom til et ſtort og haardt Slag. Kong Ragnar havde uden paa ſine andre Klæder en Silkeſkjorte, ſom Aslaug ved Skilsmisſen havde givet ham. Men da Landets Hær var ſaa ſtor, at ingen kunde holde ſig imod den, faldt næſten alle hans Folk, men ſelv gik han fire eller vel endog flere Gange gjennem Kong Ellas Fylking, og intet Jern bed paa hans Silkeſkjorte. Dog blev han omſider taget fangen, og ſat i en Ormegaard, men Ormene vilde ikke nærme ſig ham. Kong Ella havde ſeet, at Jern ikke

---

[1] et Slags Kjøbmandsſkibe.

bed paa ham om Dagen, da de ſloges, og nu vilde Ormene ikke ſkade ham; derfor lod han trække det Klædemon, ſom han havde haft udenpaa om Dagen, af ham, og ſtrax hængte Ormene ſig paa alle Sider ved ham, og han lod der ſit Liv med megen Mandighed. Og da Kong Ragnars Sønner ſpurgte denne Tidende, droge de over til England, og ſloges med Kong Ella. Men fordi Ivar og hans Folk ikke vilde deeltage i Slaget, og Landets Hær var betydelig ſtor, finge de Uſeir, flyede til Skibene, og droge, efter ſaaledes udført Sag, hjem igjen til Danmark; men Ivar blev tilbage i England, drog til Kong Ella, og begjerede af ham Bøder for ſin Fader. Og da Kong Ella ſaae, at Ivar ikke vilde ſlaaes med ſine Brødre imod ham, holdt han for, at han uden Fare kunde indgaae Forlig med ham. Ivar bad Kongen give ham i Bøder for hans Fader ſaa meget af Landet, ſom han kunde bedække med den ſtørſte Oxehud; han lagde til, at det ikke vilde være ham trygt at drage hjem for hans Brødre. Ella fandt det ikke utroligt, og paa diſſe Vilkaar indgik de Forlig. Ivar tog nu en raa Hud, og lod den udſtrække ſaa meget muligt; derpaa lod han den ſkære i en meget ſmal Snor; ligeledes adſkilte han Haarſiden fra Kjødſiden. Denne Snor lod han drage om en Slette, og deruden om lod han mærke en Grundvold, hvorpaa han byggede ſtærke Borgmure, og den Borg kaldes nu Jorvik[1]. Han indgik Venſkab med alt Landsfolket og meſt med Høvdingerne, og det kom ſaa vidt, at alle Høvdinger lovede ham og hans Brødre Troſkab. Siden ſendte han Bud til ſine Brødre, at underrette dem om, at de nu kunde have mere Haab om at hævne deres Fader, hvis de nu kom med en Hær til England. Da de ſpurgte det, udbøde de en Hær, og ſtyrede til England, og da Ivar blev det vaer, drog han ſtrax til Kong Ella, og ſagde, at han ei vilde dølge ham ſlig Tidende; og lagde til, at han ei kunde ſtride mod ſine Brødre, men dog vilde drage til dem, og ſøge om Fred. Kongen modtog dette Tilbud. Ivar kom til ſine Brødre, og tilſkyndte dem at hævne deres Fader, og drog ſiden tilbage til Kong Ella, og fortalte ham, at de vare ſaa raſende og afſindige, at de ikke vilde lade ſig afholde fra at ſlaaes. Kongen holdt for, at Ivar havde beviiſt ham den ſtørſte Troſkab, og drog nu mod Brødrene med ſin Hær. Da de mødte hinanden, vendte mange Høvdinger ſig fra Kongen, og droge til Ivar. Kongen blev da overmandet, ſaa at en ſtor Deel af hans Hær faldt, men ſelv blev han fangen. Ivar og Brødre mindedes nu, hvorledes deres Fader var bleven piint; de lode da riſte en Ørn paa Ellas Ryg og derpaa med et Sværd ſkære alle Ribbenene ud af Ryggen, ſaa at Lungen blev trukken ud der; ſaa ſiger Sigvat Skjald i Knudsdrape:

---

[1]) d. e. York.

Paa Ellas Ryg
Riſte lod Ivar,
Yorks Beherſker,
Ørnens Tegn.

Efter dette Slag blev Ivar Konge over den Deel af England, ſom hans Frænder havde før eiet. Han havde da to uægte Brødre, den ene hed Yngvar, den anden Huſto. De piinte Kong Edmund hin Hellige efter Ivars Befaling, hvorefter denne underlagde ſig hans Rige. Lodbroks Sønner gjorde Krigstoge til mange Lande, England og Valland, Frakland og lige ud til Lombardiet. Men det fortælles, at ſaa vidt kom de frem, at de indtoge den Borg, ſom hedder Luna; ja engang agtede de endogſaa at drage til Romeborg, og indtage den; og deres Hærfærd var meget navnkundig over alle de nordiſke Lande, hvor den danſke Tunge tales. Da de kom tilbage til deres Rige i Danmark, ſkiftede de Landene mellem ſig; Bjørn Jernſide tog Upſalarige og hele Sverrig og det, ſom der hører til; men Sigurd Orm i Øie havde Sjælland og Skaane og Halland, hele Vigen og Agderne til Lindesnæs og Hoveddelen af Oplandene; men Hvitſerk havde Reidgoteland og Vindland[1]. Sigurd Orm i Øie ægtede Blæja, Kong Ellas Datter; deres Søn var Knud, ſom var kaldt Hørde-Knud, og tog Regjeringen efter ſin Fader i Sjælland, Skaane og Halland; men Vigen affaldt da fra ham. Han havde en Søn, ſom hed Gorm; han var opkaldt efter ſin Foſterfader, Knud Fundnes Søn. Han beſtyrede hele Ragnars Sønners Rige, medens de vare ude paa Krigstoge. Gorm Knudſøn var en ſaare ſtor og ſtærk Mand, og beſad den ſtørſte Færdighed i alſkens Øvelſer, men han var dog ikke ſaa viis, ſom hans forrige Frænder havde været.

Om Kong Gorm.

4. Gorm tog Kongedømmet efter ſin Fader; han ægtede Thyre, ſom blev kaldt Danmarksbod[2], en Datter af Klak-Harald, ſom var Konge i Jylland; men da Harald var død, tog Gorm hele dette Rige under ſig. Kong Gorm drog med en Hær over hele Jylland, og til

---

[1] Venden, d. e. Pommern og flere Kyſtlande ved Øſterſøen.

[2] I Runeindſkriften paa Jellingeſtenen fører hun ſamme Tilnavn.

intetgjorde alle Næskongerne lige ſønder ned til Sles; ogſaa indtog han en ſtor Deel af Vindland. Han holdt mange Slag med Saxerne, og blev en meget mægtig Konge. Han havde to Sønner; den ældſte hed Knud og den yngſte Harald; Knud var den fagreſte Mand, man havde ſeet; Kongen elſkede ham fremfor enhver anden Mand, ligeſom ogſaa hele Folket, og han blev kaldt Dana-Aſt, det er de Danſkes Kjærlighed; Harald ſlægtede ſin Mødreneæt paa, og hans Moder elſkede ham ikke mindre end Knud. Ivar hin Beenløſe var længe Konge i England; han havde ingen Børn, thi hans Natur var ſaaledes, at han ikke havde nogen Lyſt til Kvinder eller Elſkov, men ei manglede han Viisdom og Haardførhed. Han døde af Alderdom i England, og blev der høilagt. Da vare alle Lodbroks Sønner døde. Efter Ivar tog Adelmund, Edmund hin Helliges Broderſon, Kongedømmet i England, og kriſtnede vide Landet. Han tog Skat af Nordhumberland, efterſom det var hedenſk. Efter ham tog hans Søn Adelbrigt Kongedømmet; han var en god Konge, og blev gammel. I Slutningen af hans Dage kom en Hær af Danſke til England under Anførſel af Gorms Sønner Knud og Harald; de underlagde ſig et ſtort Rige i Nordhumberland, det nemlig, ſom Ivar havde beſiddet. Kong Adelbrigt drog imod dem, og de ſloges nordenfor Kliſland, hvor der faldt mange af de Danſke; noget ſildigere landede de Danſke ved Skardeborg, ſloges der, og ſinge Seier; derpaa droge de ſønderpaa til Jorvik, og alt Folket underkaſtede ſig dem, og da troede de ſig ſikre. Men en Dag, da det var hedt Veir, gik Folkene ud at ſvømme, og medens Kongeſønnerne ſvømmede mellem Skibene, løb der Folk til ovenfra Landet, og ſkøde paa dem. Knud blev da gjennemſkudt med en Piil til Døde; de toge Liget, og bragte det ud paa Skibet. Da nu Indbyggerne hørte dette, ſamlede de ſig ſammen, ſaa at de Danſke ſiden ikke formaaede at gjøre Landgang formedelſt de ſamlede Landsfolk, og derpaa droge igjen hjem til Danmark. Kong Gorm var da i Jylland, og da han ſpurgte denne Tidende, ſtyrtede han tilbage, og braſt af Sorg ſamme Time Dagen derefter. Da tog hans Søn Harald Kongedømmet over Danmark; han var den førſte af ſine Ætmænd, ſom antog Troen og Daaben.

Sigurd Hjorts Fald.

5. Sigurd Orm i Øie, Bjørn Jernſide og Hvitſerk havde hærjet vide om Frakland; derpaa vendte Bjørn hjem til ſit Rige. Efter dette ſlogs Keiſer Ørnulf med Brødrene, og da faldt hundrede tuſinde af de Danſke og Nordmændene; der faldt da Sigurd Orm i Øie og en anden Konge, ſom hed Gudrød; han var en Søn af Olaf, Rings Søn, Ingjalds Søn, Inges Søn, Rings Søn, efter hvilken Ringerige er opkaldt, ſom igjen var en Søn af Dag og Thora Drengemoder. De havde ni Sønner, fra hvilke Døglingernes Æt nedſtammer. Helge Hvasſe hed Gudrøds Broder; han førte med ſig bort fra Slaget Sigurd Orm i Øies Fane og hans Sværd og Skjold. Han drog hjem til Danmark med ſin Hær, og traf der Sigurds Moder Aslaug, og fortalte hende denne Tidende. Da kvad Aslaug denne Viſe:

Ravnen ei ſidder, men ſøger
Spiſe paa Valens Høie[*],

---

*) d: e. Faldnes Dynger.

Sorg det er, at den ſjeldne
Sigurds Færd er til Ende;
Over ham dygtige Mænd i
Dødningehornet blæſe;
Altfor tidlig lod Odin
Valmøers Alf[1] gaae i Døden.

Men fordi Hørde-Knud var ung, var Helge der tilligemed Aslaug længe til Landets Værn. Sigurd og Blæja havde en Datter, Tvillingſøſter til Hørde-Knud; Aslaug gav hende ſit Navn, opdrog og foſtrede hende; hende ægtede Helge Hvasſe; deres Søn var Sigurd Hjort; han var den ſkjønneſte, ſtørſte og ſtærkeſte af alle de Mænd, man havde ſeet; Gorm Knudſøn og Sigurd Hjort vare lige gamle. Men da Sigurd var tolv Aar gammel, dræbte han i Enekamp en Berſærk, ſom hed Hildebrand, tilligemed dennes tolv Stalbrødre. Efter dette giftede Klak-Harald ham ſin Datter, ſom hed Ingeborg; de havde to Børn Guttorm og Ragnild. Da ſpurgte Sigurd, at hans Farbroder, Kong Frode, var død, hvorfor han drog nord op til Norge, og blev Konge over ſin Fædrenearv Ringerige. Om ham er en lang Saga, thi han udførte mange Slags Mandoms-Gjerninger. Men det er at ſige om hans Endeligt, at han red ud i øde Skove at jage Dyr, ſom han pleiede, og der kom imod ham Hade-Berſærken[2] Hake med tre hundrede fuldt væbnede Mænd, og ſlogs med ham; der faldt Sigurd, dog førſt efter at have dræbt tolv Mænd, og ſkilt Kong Hake ved ſin høire Haand, og desuden tilføiet ham tre andre Saar. Efter dette red Kong Hake med ſine Mænd til Stein i Ringerige, ſom var Sigurds Sæde, og borttog hans Datter Ragnild og hans Søn Guttorm og desuden meget Gods, og førte dem hjem med ſig til Hadeland; og kort derefter lod han berede til et ſtort Gilde, og agtede at gjøre ſit Bryllup, men der ſkete Ophold dermed, da hans Saar ikke vilde begynde at læges. Ragnild var da femten, men Guttorm fjorten Aar gammel. Saaledes led Høſten og Vinteren frem til Juul, at Hake laae af Saarene. Da var Kong Halfdan Svarte paa ſine Gaarde i Hedemarken; han ſendte Harek Gand og med ham hundrede Mand; de droge en Nat over Mjøſen til Hadeland, og kom i Dagbrækningen til Kong Hakes Gaard, bemægtigede ſig alle Dørrene til Skalen, hvori Hofſinderne ſove, ginge ſiden til Kong Hakes Soveſtue, og toge Ragnild og hendes Broder Guttorm og alt det Gods, ſom der var, og førte det bort med ſig, brændte Skalen og deri alle Hofſinderne, og droge ſiden bort. Men Kong Hake ſtod op, væbnede ſig, og gik efter dem en Stund, og da han kom paa Søens Iis, vendte han Sværdfæſtet ned, ſtyrtede ſig paa Odden, og døde ſaaledes, og er der høilagt paa Søens Bred. Kong Halfdan ſaae, at de kjørte over Iſen med en tjældet Vogn, og troede at deres Ærende maatte være blevet udført efter hans Ønſke; han lod da ſende Bud over hele Bygden, og indbød alle Stormænd i Hedemarken, og beredte ſamme Dag et ſtort Gilde, og gjorde Bryllup med Ragnild, og de vare ſiden ſammen lang Tid. Deres Søn var Kong Harald Haarfager, ſom førſt var Enevolds-Konge over hele Norge.

---

[1] den for ham af Valkyrierne udkaarede Kriger. [2] Berſærken fra Hadeland.

Saga-Brudſtykke
om
nogle Oldtids Konger
i
Danmark og Sverrig.

Saga-Brudſtykke om nogle Oldtids Konger i Danmark og Sverrig[1].

…Kongen ſvarede: „Jeg ſeer, at det er fornødent ved denne Frierſag, at man, ſaa meget ſom mueligt, holder den ſkjult; thi det var for Kongedøttres Sædvane, at lade tre eller flere Beilere komme, og ikke juſt tage den førſte; og der ere flere veldannede Konger til end Helge." „Det er kun for Skins Skyld, at du ſpørger mig om min Villie i denne Sag!" ſvarede Aude, „thi jeg veed, at du har forud faſt beſluttet, at det ſkal gaae anderledes end efter min Villie; og det er ikke ſandſynligt, at du vil unde mig ſaa godt et Giftermaal, thi andet har du viſtnok beſtemt mig." Kongen ſtod op, og ſvarede: „Det var et ſandt Ord, du der talte; aldrig ſkal du faae Koning Helge, og det ſaa meget mindre, jo ſtørre Lyſt du har til ham." Han gik derpaa til Kong Helge, og ſagde at han havde foreſtillet denne Sag for ſin Datter, og lagde til, at han havde gjort ſig al Flid derfor, men hendes Svar forekom ham deſto ugunſtigere, jo længer de talte derom; ja ſaa ſtort var endog hendes Overmod, at hun erklærede reent ud, at der var ingen Kongeſøn, ſom hun tyktes fornem nok for hende. Imidlertid vilde han dog endnu engang tale Sagen paa hans Vegne, men for denneſinde nyttede det ikke. Helge drog da hjem; og hans Broder Rorik ſpurgte ſnart, hvad der var ſkeet. Ogſaa Rorik blev tilſkyndet af ſine Venner til at gifte ſig, og da han ſelv fandt Lyſt dertil, raadede de ham at beile til Kong Ivars Datter; thi Ivar var den berømteſte Konge paa den Tid. Da han nu meente, at han ikke kunde vente at gjøre en ſaadan Lykke, ſom hans Broder, der i enhver Henſeende var fortrinligere, alt var gaaet glip af; opmuntrede de ham ved at ſige, at han ikke vilde naae nogen høi Lykke, om han ei attraaede den, og de føiede til, at det var ham ingen Skam, om han end fik Afſlag. Han fremførte da Sagen for ſin Broder, og ſpurgte ham til Raads; denne ſagde, at da kunde man ſige, han havde Lykken med ſig, om han fik hende, og at han kunde priſe ſig lykkelig, i hvo det end var, der fik hende tilægte. Nu bad da Rorik Helge om at drage hen, og beile til Kvinden for ham; denne lovede at drage, men ſagde, at han dog ikke ventede, at det vilde nytte mere end før. Helge drog til Sverrig til Kong Ivar, og blev der vel modtagen ligeſom før. Han havde ikke været der lang Tid, før han foredrog Sagen, og beilede til Aude paa ſin Broders Vegne. Kongen vilde neppe ſvare derpaa, men ſagde, at det var et uforſtandigt Andragende, og at man ikke kunde gjøre ſig noget Haab derom; „og det undrer jeg mig over," ſagde han til, „at du farer med det Ærende; da hun ikke vilde ægte dig, hvi ſkulde hun da ville ægte een, der er langt mindre berømt." Helge ſagde, at hans Broder i ingen Henſeende var mindre berømt end han, men at Aarſagen til, at han ikke var ſaa navnkundig, og at der ikke gik ſaa mange Sagn om ham, var, at han ſtedſe opholdt ſig hjemme i Riget; og han bad nu Kongen fremføre Sagen for Aude." Denne yttrede, at han var uvillig dertil, og ſagde, at han vidſte, at hendes Svar vilde falde ſlet ud nu ſom før. Dagen efter kaldte han dog ſin Datter til ſig til en Enetale, og ſagde, at Kong Helge var kommen der, og beilede til hende paa ſin Broders Vegne, og at han ønſkede at vide hendes Svar paa denne Sag. Hun ſvarede, at hun ikke kunde optage dette Andragende ſaa vel ſom det forrige, thi ikke vilde hun i den Grad beſkæmme Helge, at hun giftede ſig med hans Broder Rørik. „Dine Svar ere ikke værde at agte paa," ſagde Kongen, „og ikke veed jeg, hvad Beſlutning du har i Henſeende til Ægteſkab, da du ſiger nei til hver Konning, ſom beiler til dig. Jeg troer, at du bliver os ſnart uſtyrlig, da du ikke vil følge vort Raad." „Det gjøres ei nødig denne Gang mere end før," ſvarede hun, „at tale til mig om Giftermaal, da du jo forud har faſt beſluttet, med hvem jeg ſkal giftes, og det kan ogſaa ganſke være det ſamme, hvad enten jeg bliver gift til Rørik eller en anden Mand, da dog et ſlet Giftermaal vil falde i min Lod, naar du ſkal beſtemme det." Kongen gik nu bort, og traf Helge, ſom ſpurgte om, hvad Udfald Sagen havde faaet. Kongen ſvarede, at han i ſine Tanker om ſin Datter havde taget ganſke feil. „Det Ord gaaer," ſagde han, „at min Dotter er den viſeſte af Kvinder, men var hun end den ſtørſte Tosſe, vilde hun ikke have gjort andet Valg i dette, end at ſige nei til ſaadan en Kongning ſom dig, der forekommer mig langt fortrinligere end Rørik, men det bliver vel dog det retteſte, at hun faaer den, hun helſt ønſker," og de ſluttede denne Underhandling ſaa, at han lovede Rørik ſin Datter. Da hun nu var færdig, droge de deres Vei, og da de kom ud af Sverrig, talte de indbyrdes om, hvorledes denne Sag var gaaet, og hvad Kong Ivar havde talt for enhver af dem. De kom nu hjem til Riget til Sjælland. Da Rørik fik det at vide, lod han ſende Heſte og meget Mandſkab imod dem; han lod anrette til et Gilde, og paa dette Gilde ægtede han Aude. Helge opholdt ſig hjemme i Sjælland den Vinter; men Sommeren derpaa drog han paa Krigstoge, ſom han pleiede. Rørik havde en Søn ved ſin Kone; han hed Harald, og havde det Særkjende, at hans Fortænder vare ſtore og guldfarvede; ſtor og ſkjøn var han af Udſeende, og da han var tre Aar gammel, var han ſaa ſtor ſom en ti Aars Dreng.

---

[1] I Membranfragmentet er ingen Overſkrift, men denne er tagen af Papirsafſkrifter, ſom desuden tilføie: Ivar Vidfadme, Rørik, Helge hin Hvaſſe, Harald Hildetand tilligemed Bravalle-Slaget og noget om Sigurd Ring, efterſom det findes ſkrevet paa nogle forrevne Smudsblade. Om Helge hin Hvaſſes Frierreiſe til Aude hin Grundrige, Ivar Vidfadmes Datter i Sverrig, og Ivars Svar. Begyndelſen fattes. Audes Ord til ſin Fader, ſom med Liſt fremførte Helges Andragende.

Helge hin Hvasſes-Drab.

2. Det hændte ſig en Sommer, at Kong Ivar kom med ſin Flaade ſeilende øſtenfra Sverrig, og agtede ſig til Reidgoteland. Han lagde da med hele Hæren ind under Sjælland, og ſendte Bud til ſin Svigerſøn Rørik, at han ſkulde komme til ham. Dette fortalte Kongen ſin Kone Aude; hun ſpurgte da, om han agtede at drage til ſin Svigerfader, og byde ham op i Land til Gjæſtebud. Og da Kong Rørik om Aftenen vilde gaae til Sengs havde Aude ladet oprede midt paa Gulvet en ny Seng med nye Klæder, og hun bad Kongen at ſove deri, og lægge Mærke til, hvad han drømte, og ſige hende det om Morgenen; ſelv ſov hun ene i en

anden Seng. Og om Morgenen kom Aude hen til ham, og ſpurgte om hans Drøm. „Jeg drømte," ſagde han, „at jeg var ſtædt nær en Skov, hvorved der laae en jævn og fager Slette; og der ſaae jeg en Hjort ſtaae paa Sletten. Da løb der en Leopard fra Skoven, og dens Man forekom mig ſom Guld at ſee til, og Hjorten ſtak Hornene under Dyrets Bov, ſaa det faldt dødt ned. Dernæſt ſaae jeg en ſtor flyvende Drage, der fløi derhen, hvor Hjorten laae, greb den ſtrax fat i ſine Kløer, og ſønderſled den. Derefter ſaae jeg en Bjørninde, og med den fulgte en Unge, ſom Dragen vilde tage, men Bjørninden værgede den, og da vaagnede jeg." „Det er en betydningsfuld Drøm," ſagde hun, „og vaer du dig for min Fader Konning Ivar, at han ikke ſviger dig, naar du kommer til ham; thi der har du ſeet Kongers Fylgier[1] at holde Kamp; og jeg vilde ønſke, at du ikke ſelv var den Hjort, ſom du drømte om, men det ſynes mig rimeligſt." Den ſamme Dag drog han med mange Mænd til Kong Ivar, og gik om Bord paa Kongeſkibet og hen for Løftingen, og hilſte Kong Ivar. Men denne ſvarede intet, og lod ſom om han ikke ſaae ham. Da ſagde Rørik, at han havde ladet berede et Gjæſtebud for ham, og vilde byde ham til ſig. Kongen ſvarede og ſagde, at han havde ilde bortgiftet ſin Datter, og at det ikke var at undres over, om hun end opførte ſig ſlet imod ham. Han ſagde, at han var vel fornøiet med Giftermaalet, og at hun heller ikke var ilde tilfreds dermed; da ſvarede Kongen med Vrede, og ſagde, at han ikke var nøie underrettet om, hvorledes Helge og Aude førte ſig op imod ham, uagtet det dog var i hver Mands Mund, at Harald var Kong Helges Søn, og Drengen lignede ham ogſaa aldeles. Han ſagde nu, at han var kommen, for at lade ham vide denne Svig, efterſom han ikke ſyntes om, at de ſkulde have hende begge; „og heller vil jeg," føiede han til, „at du giver hende til din Broder, end at det gaaer ſaaledes længer, uden at du hævner det." Rorik ſagde, at han ikke havde hørt det, men at han for ingen Ting vilde miſte ſin Kone, og han bad derfor Kong Ivar at give ham Raad; men denne ſagde, at han ikke kunde give ham andet Raad, end at han ſkulde dræbe Helge; efterſom det aldrig før vilde blive godt imellem dem; hvis han ikke vilde det, da ſkulde han overlade Helge Kvinden, og han tilføiede, at det var uſømmeligt, at det gik ſaa. Rorik ſagde, at han aldrig vilde miſte ſin Kone, og heller vilde han tage Hævn. Han red derpaa bort med ſine Mænd, men Kongen foer ſyd til Reidgotland. Om Høſten da Helge kom hjem, var Rorik ſaa ſørgmodig, at intet Menneſke kunde faae et Ord af ham, men Aude lod anrette et koſteligt Gilde for ham; paa dette Gilde anſtilledes mange Slags Lege, og det tyktes nu Helge ſtor Skade, at hans Broder var ſaa ſørgmodig, thi bad han ham at lege med ſig; men denne ſagde, at han ikke kunde lege, ſom Sagerne nu ſtode. Han bad ham da at være munter; „Lad os tage vore Heſte," ſagde han, „og ride i Turnering, ſom vi pleie!" Da ſprang Rorik op, gik taus til ſine Mænd, tog ſine Vaaben, Hjelm og Brynie, Sværd og Spyd, og red ud; de andre Mænd rede efter med Turneerſtænger. Hans Broder Helge kom nu imod ham med en Turneerſtang, men da gjennemſtak Rorik ham under Armen med Spydet, ſaa at han faldt død ned af Heſten. Nu rede alle de, ſom vare nærværende til, og ſpurgte, hvi han havde bedrevet denne onde Gjerning; han ſagde, at han havde tilſtrækkelig Grund dertil, da han havde ſpurgt for viſt, at Helge havde beſkæmmet hans Kone. Alle benægtede det, og ſagde, at det var en ſtor Løgn. Og da Aude ſpurgte dette, ſagde hun, at hun vidſte, at det var hendes Faders Raad, og at alt, hvad han agtede, ikke endnu var udført, men dog ſnart vilde viſe ſig. Hun tog da ſin Søn Harald, og red bort med mange Mænd, men Rørik drog paa Gjæſteri, ſom han pleiede. Kort Tid derefter kom Kong Ivar tilbage ſøndenfra; og da Rørik ſpurgte dette, red han imod ham. Men da Kong Ivar fik at vide, at Helge var dræbt, ſagde han, at dette var et ſtort Nidingsværk, og han bød ſit Mandſkab hurtig at væbne ſig, og hævne hans Ven Helge. Da han nu ſpurgte, at Rørik agtede at beſøge ham, beredte han ſit Mandſkab til Kamp; de droge derpaa op i Land og ind i en Skov, ſom laae paa den Vei, ad hvilken man kunde vente, at Rørik vilde fare, naar han drog derned. Da denne nu kom ned til Søen, gik Kong Ivar ſelv i Land med det Mandſkab, ſom var tilbage ved Skibene, og lod ſætte ſit Banner op, og gik imod Rørik. Og da de, ſom vare i Skoven, hørte Kong Ivars Lure gjalde, løb de ud af Skoven efter Rørik og hans Hær, og da de kom til dem, ſloges de; og der faldt Rørik og hele hans Hær. Da fordrede Kong Ivar, at Riget ſkulde overgives til hans Beſiddelſe, og alle de, ſom vare nærmeſt, underkaſtede ſig ham. Kort derefter kom hans Datter Aude hin Dybſindige oppe fra Landet med hele den Hær, ſom hun havde kunnet faae ſamlet.

---

[1] Skytsaander.

Og efterſom Kong Ivar ikke havde ſaa ſtor en Hær, at han kunde indlade ſig i Slag med Landshæren denneſinde, foer han bort til Sverrig. Samme Vinter ſamlede Aude til ſig alt det Guld og de koſtbare Sager, ſom hun kunde faae i det Rige, ſom Kong Rørik havde eiet, og ſendte det til Eygoteland; og ſaaſnart det blev Vaar, begav hun ſig paa Reiſen, og havde ſin Søn Harald med ſig. Ogſaa mange Stormænd droge med hende; og hun havde med ſig alt det Gods, ſom hun kunde føre. Hun drog førſt til Eygoteland og ſiden øſter over til Garderige. Derover herſkede til den Tid en Konge, ſom hed Radbard; han tog vel imod hende og hendes Folk, og bød hende og hele hendes Mandſkab, at opholde ſig hos ham, og nyde god Behandling i hans Land; dette Tilbud modtog hun. Kong Ivar underlagde ſig hele det Rige, ſom Brødrene havde eiet. Men Kong Radbard beilede til Aude, og efterſom hun var landflygtig fra Sjælland med ſin Søn, ſyntes hun, at hun kunde behøve nogen Støtte, ſom kunde være hendes Søn til Hjælp, naar han voxte op; og efterdi Radbard var en mægtig Konge, giftede hun ſig med ham efter Haralds Raad, men Kong Ivar blev ikke adſpurgt derom.

Kong Ivars Endeligt.

3. Og da Kong Ivar ſpurgte denne Tidende, at Aude var gift, tyktes det ham, at det var forunderlig dumdriſtigt af Kong Radbard, at ægte hende uden hans Forlov. Han ſamlede derfor en ſtor Hær over hele ſit Rige Sverrig og Danmark, og ſaa ſtor en Flaade fik han ſamlet, at man ikke kunde tælle, hvor mange Skibe han havde. Med denne Flaade ſtyrede han Færden til

Øſterrige[1] imod Kong Radbard, og ſagde, at han vilde ødelægge og brænde hele hans Rige. Kong Ivar var da meget gammel. Og da han kom med Flaaden øſter i Karidlabotn[2], og agtede at gaae op fra Skibene med Hæren, der hvor Kong Radbards Rige begyndte, ſkete det en Nat, da Kongen ſov i Løftingen paa ſin Drage, at (det ſyntes ham, ſom) der langt ude fra Havet kom flyvende en ſtor Drage, hvis Farve var guul ſom Guld, og det funklede af den imod Himlen, ſom om Gniſter fløi fra en Eſſe, ſaa at Lys opgik over alle omliggende Lande; og efter den fløi der ſaa ſtor en Skare af Fugle, at det forekom ham, ſom alle nordiſke Landes Fugle der vare ſamlede. Og da ſaae han paa et andet Sted, at der trak en ſtor Sky op fra Nordvoſt, med hvilken der fulgte ſaa megen Regn og hvaſt Veir, at det forekom ham, ſom alle Skovene og alt Landet ſtod i det Vand, ſom regnede ned. Dermed fulgte ogſaa Torden og Lynild. Og da den ſtore Drage fløi fra Søen i Land, da kom Regnen og Uveiret med ſaa ſtort et Mørke imod den, at han dernæſt ikke mere kunde ſee enten Dragen eller Fuglene, men hørte dog ſtort Gny af Tordenen og Uveiret; og det gik ſaa ſønder og veſter over Landet og ſaa vidt, ſom hans Rige ſtrakte ſig. Og da tyktes han ſee derhen, hvor Skibene vare, og de vare alle blevne til Hvaler, og løb ude i Havet. Og derpaa vaagnede han, og han lod ſin Foſterfader Hørd kalde, fortalte ham Drømmen og bad ham udlægge den. Hørd ſagde, at han nu var for gammel til at udlægge Drømme. Han ſtod da oppe paa en Klippe ovenfor Bryggens Ende, men Kongen laae i

---

[1] d. e. Øſterſøens øſtlige Kyſtlande. [2] d. e. den finſke Bugt.

Løftingen, og løsnede Teltſkjødene, medens de talte ſammen. Kongen var meget tungſindig, og ſagde: „Gak her ud paa Skibet og raad min Drøm!" Hørd ſagde, at han ikke vilde gaae derud; „og behøver jeg ikke at raade din Drøm," lagde han til, „ſelv kan du vide, hvad den har at betyde; og det kan man ſnareſt vente, at der vil kun gaae kort Tid hen, inden Rigerne Sverrige og Danmark ville undergaae en Forandring; og er der nu kommen dødvarſlende Herſkelyſt over dig, i det du vil underkaſte dig alle Riger. Men du vedſt ikke, at det Modſatte vil indtræffe, at du ſkal døe, og dine Fjender ſkulle faae Riget." Kongen ſagde: „Gak hid og ſig din onde Spaadom!" Hørd ſvarede[1]:

Her vil jeg ſtande,
Og heden tale.

Kongen ſagde: „Hvo var Halfdan Snilde blandt Aſer?" Hørd ſvarede:

Han var blandt Aſer
Balder, hvem alle
Guder begræd,
Og dig ulig.

„Vel taler du," ſagde Kongen, „kom hid og forkynd Tidender!" Hørd ſvarede:

Her vil jeg ſtande,
Og heden tale.

Kongen ſpurgte: „Hvo var Rørik blandt Aſer?" Hørd ſvarede:

---

[1] Kun noget af det, ſom her er udtrykt i Vers, er i Originalen Vers, men i det Øvrige gjenkjender man dog Verſene paa de tilbageblevne Bogſtavriim.

Han var Hæner,
Frygtſomſt blandt Aſer,
Fiendſk dog mod dig.

„Hvo var Helge hin Hvasſe blandt Aſer?" ſpurgte Kongen; Hørd ſvarede:

Han var Hermod,
Modigſt af alle,
Og dig til Skade.

Kongen ſagde: „Hvo var Gudrød blandt Aſer?" Hørd ſvarede:

Heimdal var han,
Hoved dummeſt
Af Aſer alle,
Ond dog mod dig.

Kongen ſagde: „Hvo er jeg blandt Aſer?" Hørd ſvarede:

Mon du være
Hin værſte Slange,
Som Mænd kalde
Midgardsormen.

Kongen ſvarede meget vred: „Om du ſiger mig min foreſtaaende Død, da ſiger jeg dig, at du ſkal ikke leve længer, thi jeg har dig i Sigte, hvor du ſtander, din opblæſte Thusſel! Saa faer du nu nær Midgardsormen, og lad os prøve hinanden!" Da ſprang Kongen op fra Løftingen, og han var ſaa vred, at han løb ud gjennem Teltſkjødene, men Hørd ſtyrtede ſig fra Bjerget og ud i Søen. Og det ſaae de Mænd, ſom holdt Vagt paa Kongeſkibet; og aldrig mere ſaae de enten Kongen eller Hørd, thi ingen af dem kom op ſiden. Efter denne Tildragelſe, blev Hæren blæſt til Landgang at holde Thing. Denne Tidende ſpurgtes nu over hele Hæren, at Kongen var død, og man raadſlog nu om, hvad man ſkulde gjøre med denne ſtore Hær. Det forekom dem, at de ingen Aarſag havde til Strid mod Kong Radbard, men at de alle, da nu Kong Ivar var død, ſkulde fare hjem, ſaaſnart de fik god Bør. Den Beſlutning blev tagen, at Ledingen ſkulde være hævet, og enhver ſkulde ſeile hjem til ſit Land. Men da Kong Radbard ſpurgte dette, ſatte han ſin Stedſøn Harald over Hæren. Harald foer da med Hæren til Sjælland, og der blev han tagen til Konge. Dernæſt drog han til Skaane til det Rige, ſom hans mødrene Frænder havde eiet, og han blev der vel imodtagen, og ſtyrket med Mandſkab. Derpaa drog han op i Sverrig, og underlagde ſig hele Sverrig og Jotland, ſom hans Morfader Ivar havde eiet. Han indſatte igjen mange Fylkeskonger, hvilke Kong Ivar forhen havde frataget deres Riger. Kong Harald ſtyrede Landet med Virkſomhed og Kraft i den førſte Deel af ſine Dage. Formedelſt hans Ungdom ſyntes mange, hvem Rigerne vare fratagne af Kong Ivar eller Kong Ingjald, at det nu var en let Sag, at tage deres Fædrenearv tilbage.

Om Harald Hildetand og hans Regjering.

4. Harald var femten Aar gammel, da han blev udnævnt til Konge, og eftersom hans Venner vidſte, at han formedelſt ſin Ungdom vilde blive udſat for mange fjendtlige Overfald, tog man det Raad, at anrette en ſtor Seid[1], og der blev da ſeidet for Kong Harald, ſaa Jern ikke kunde bide paa ham. Og fra den Tid brugte han aldrig Dækningsvaaben i Kampen, og dog fæſtede intet Vaaben paa ham. Han blev ſnart en ſtor

---

[1] ſaa kaldtes det værſte Slags Trolddom.

Kriger, og holdt ſaa mange Slag, at der var ingen Mand i hans Æt, ſom har haft ſaadan Krigsurolighed i ſin Regjering ſom han, og derfor blev han kaldt Harald Hildetand. Han underlagde ſig med Kamp og Krigstoge alle de Riger, ſom Kong Ivar havde eiet; og det udførte han end mere, at der var ingen Konge i Danmark eller Sverrig, ſom jo betalte ham Skat, og alle bleve hans Mænd. Han underlagde ſig ogſaa den Deel af England, ſom Halfdan Snille og ſiden Kong Ivar havde eiet. Han indſatte Konger og Jarler, og bød dem yde Skat. Han ſatte ſaaledes Hervard Ylfings Søn Kong Hjørmund over Øſter-Gotland, ſom hans Fader og Kong Granmar havde eiet. . . . .

Om Hildes Kiv.

5. I den Tid, da Kong Harald Hildetand kom til Regjeringen i Sverrig og Danmark, var der en Konge i Reidgoteland, ſom hed Hildebrand, og var en mægtig Konge og ſtor Kriger; men da han begyndte at ældes, opholdt han ſig hjemme i ſit Rige. Han havde to Børn, en Søn ved Navn Hilder, og en Datter, ſom hed Hilde. Hun var den ſkjønneſte af alle Møer og meget ſtormodig. Og da Kongen var meget gammel, faldt han i en dødelig Sygdom, og da det nærmede ſig hans Endeligt, kaldte han ſin Søn til ſig, og gav ham mange gode Raad: for det førſte, ſagde han, ſkulde han gifte ſin Søſter langt bort, og for det andet, ſkulde han ikke tilſtaae hende nogen Jordlod i ſit Land, og for det tredie, ſkulde han ikke give hende ſaadanne Tjeneſtemænd, ved hvem hun kunde faae nogen Indflydelſe. „Skal nu vort Samliv ophøre," ſaa vedblev han, „men behold du de ſamme Venner, ſom jeg har haft, da du er ung og

behøver Ledere til at ſtyre Riget!" Kongen døde, men Landets Folk ſtævnede til et talrigt Thing efter Landsloven, og paa Thinget ſatte de Kongens Søn Hilder i Høiſædet, og gave ham Kongenavn; og de ſvore ham Lydighed, men han dem, at holde over Landsloven. Og derefter gjorde han et ſtort Gilde og Arveøl efter ſin Fader og Høitidsøl for ſine Venner; alle ſine Venner og Stormænd gav ham ſamme Navnbod[1], ſom de før havde hos den gamle Konge. Og da Riget var ordnet paa denne Maade, gik Kongedatteren Hilde for ſin Broder, bukkede ſig for ham, og hilſte ham med blide Ord og fager Tale, og ſagde . . . .

. . . .

6. . . . . . paa Krigstoge. Og en Høſt drog han at beſøge ſin Farbroder Kong Harald, og fandt der god Modtagelſe, og blev der en Tid vel behandlet. Og eftersom Kong Harald begyndte at ældes, ſatte han ſin Frænde Ring over ſin Hær, at værne hans Lande; og Ring opholdt ſig hos Harald i lang Tid. Men da Kongen begyndte meget at ældes, da ſatte han ſin Frænde Ring til Konge over Upſal, og gav ham hele Sverrig og Veſter-Gotland at raade over; men han ſelv havde Styrelſen over hele Danmark og Øſter-Gotland. Kong Ring fik Alfhild, en Datter af Kong Alf, ſom eiede Landet imellem de tvende Elve Gøtelv og Raumelv, hvilket ogſaa da kaldtes Alfheim; det var ſtore Skovlande. Ring havde en Søn ved ſin Kone; han hed Ragnar. Kong Harald havde to Sønner ved ſin Kone: den ene var Rørik Slyngebauge[2], den anden Thrand Gamle.

---

[1] d. e. Titel. [2] d. e. Ringſlynger eller den Gavmilde.

Braavalle=Slaget imellem Kong Harald Hildetand og Sigurd Ring.

7. Og da Kong Harald Hildetand var bleven ſaa gammel, at han havde tilbagelagt halvandet hundrede Vintre, da holdt han Sengen, og kunde ikke gaae; og nu gjorde Vikinger med væbnet Magt Anfald vide om i hans Rige. Og da tyktes hans Venner, at det gik Riget ildt, eftersom Landets Styrelſe begyndte at ſvækkes; og mange tyktes ogſaa, at han var gammel nok. Nogle Stormænd toge det Raad, da Kongen var i Karbad, at lægge Grene over, og kaſte Stene derpaa, at de kunde drukne ham i Badet. Men da han mærkede, at de vilde dræbe ham, bad han dem føre ham bort af Badet: „Vel veed jeg," ſagde han, „at jeg tykkes eder for gammel, det er ogſaa ſandt; men jeg har dog fortjent at døe paa en ordentlig Maade, og ei ønſker jeg at omkomme paa en ſaadan Maade, at kvæles i et Bad, nei langt kongeligere vil jeg ende mine Dage!" Da kom hans Venner til, og toge ham bort. Og kort derefter ſendte han Mænd op til Sverrig til ſin Frænde Kong Ring med den Ordſending, at han ſkulde ſamle en Hær over hele det Rige, ſom han værnede, og komme imod ham ved Landegrændſen, og ſlaaes med ham; og tillige lod han ham ſige alt, hvad der var foregaaet, hvorledes de Danſke havde fundet ham for gammel. Kong Ring ſamlede da Mandſkab over hele Sverrig og Veſter=Gotland; ja endogſaa fra Norge fik han meget Mandſkab; og der fortælles, at da de Svenſke og Nordmændene fore med Hæren over Stokkeſund, vare der fem og tyve hundrede Skibe. Men Kong Ring red med ſin Huustrop og Veſtgoterne oven om Øreſund, og rykkede veſterpaa landveis til Skoven

Kolmark, ſom adſkiller Sverrig og Øſter-Gotland. Og da Kong Ring kom veſter ud af Skoven til det Sted, ſom hedder Braavig, da mødte hans Skibshær ham, og Kong Ring ſlog der ſine Telte paa Braavalle imellem Skoven og Vigen. Kong Harald ſammendrog nu en Hær fra hele Danmark. Ogſaa en ſtor Hær kom fra Øſterrige[1] og Kænegaard og Saxland. Og da hans Hær var kommen ſammen fra Sjælland til det Sted, ſom hedder Søgia[2], kunde man gaae over til Skanøre fra Landøre paa eneſte Skibe, og hele Søen ſyntes bedækket med Skibene af hans Flaade. Han ſendte nu en Mand, ſom hed Herleif, og med ham Saxernes Hær, til Kong Ring, at lade hasle ham en Valplads, og vælge Kampplads for dem begge, og at erklære ham tillige, at Sikkerhed og Fred nu var endt imellem dem. Kong Harald drog derefter med Hæren i ſyv Dage, før han kom øſter til Braavig, og da beredte begge ſig til Slag, og ſylkede deres Hær.

Deres Kæmpers Tal.

8. Saa fortælles, at i Kong Haralds Hær var der en Høvding, ſom hed Brune; han var den viſeſte af alle de Mænd, ſom vare med Harald. Kongen lod Brune ſylke Hæren og ordne Høvdingerne under Bannerne. Kong Haralds Banner ſtod i den midterſte Fylking, og hans Huustrop var om hans Banner. Disſe Kæmper vare med Kong Harald: Svend, Sam, Snepe hin Gamle, Gard, Brand, Blæng, Teit, Tyrving, Hjalte; de vare Kong Haralds Skjalde og Kæmper. Disſe vare hjemme af Kong Haralds Huustrop; Hjort, Borgar, Bele, Barre, Beigad, Toke; der var Skjold-

---

[1] Øſterſøens øſtlige Kyſtlande. [2] eller vel rettere Sogia.

møen Viſma, og en anden ved Navn Heide, og begge vare komne med en ſtor Hær til Kong Harald. Viſma har hans Banner; med hende vare disſe Kæmper: Karre og Milva. Vebjørg hed en Skjoldmø, ſom kom til Kong Harald med en ſtor Hær ſaudenfra Gotland; og hende fulgte mange Kæmper; af alle dem vare de ſtørſte og berømteſte: Ubbe hin Friſiſke, Brat Irſke, Orm Engelſke, Bue Bramaſøn, Are Eenøie, Geiralf. Med Skjoldmøen Viſma fulgte en ſtor Hær af Vender; de vare lette at kjende paa deres lange Sværde og Buklere, og paa deres uſædvanlig korte Skjolde. Og i Kong Haralds ene Fylkingfløi var Skjoldmøen Heide med ſit Banner, og hun havde med ſig hundrede Kæmper; disſe vare hendes Berſærker: Grim, Geir, Holmſtein, Eyſødul, Hedin Smækre, Dag Liflænder, Harald Olafſøn; der vare mange Høvdinger med Heide i Fløien. I den anden Fylkingfløi var en Høvding, ſom hed Hake Hoggvinkinne[1], og for ham blev Banneret baaret; med ham vare mange Konger og Kæmper; der vare disſe: Alfar og Alfarin, Kong Gandalfs Sønner, ſom tilforn havde været Kong Haralds Hirdmænd og Huusfolk. Kong Harald var i en Vogn, da han ikke var vaabenfør, ſaa at han kunde gaae i Slaget. Kongen ſendte Brune og Heide at ſee, hvorledes Ring havde fylket ſin Hær, og om han var beredt til Kamp. Brune ſagde: „Saa forekommer det mig, ſom Ring og hans Hær maae være beredte til Strid; han har underligen fylket, thi han har ſvinfylket ſin Hær; og ikke vil det blive let at ſlaaes med ham." Da ſagde Kong Harald: „Hvo mon har lært Ring i Kileform at fylke, det jeg tænkte ingen kunde uden jeg og Odin, eller mon Odin vil nu holde op at forunde mig Seier? det har aldrig før været Tilfældet; og end beder jeg ham, at han denne Gang vil tilſtaae mig den. Men vil han nu ikke opfylde denne Bøn, og ikke ſkjenke de Danſke Seier, nu ſom før, da lade han mig falde i Kampen med hele min Hær! og alle de, ſom falde paa Valen, giver jeg Odin." Saa var det, ſom Brune havde ſagt, at Ring havde ſvinfylket hele ſin Hær. Uagtet Fylkingen forekom ſaa tyk, i det man ſaae over den, der hvor Trynen var i Bryſtet, var den dog ſaa lang, at den ene Fløi naaede ligetil den Aa, ſom hed Vataa, men den anden Fløi til Braavig. Kong Ring havde med ſig til Kampen mange Konger og Kæmper; den øverſte Mand, der var med ham, var en Konge ved Navn Ale hin Frækne, ſom havde en meget talrig Hær, og mange andre berømmelige Konger og Kæmper med ſig. Med ham var ogſaa den Kæmpe, ſom har været den berømteſte i gamle Sagaer: Stærkod hin Gamle, Storværks Søn, ſom var opfødt i Norge i Hørdeland paa Øen Fenring, og havde faret vide om Land, og været hos mange Konger. Mange andre Kæmper vare komne fra Norge til dette Slag: Thrand Thrønſke, Thorer Mørſke, Helge hin Hvide, Bjakne, Haf, Finn Firdſke[1], Sigurd, Erling Snog fra Jæder, Saga-Erik, Holmſtein Hvide, Einar fra Agde, Hrut Vave[2], Odd Vidførle, Einar Thrjug, Ivar Skage. Diſſe vare Kong Rings ſtore Kæmper: Aage, Eyvind, Egil Skjalge, Hilder, Gaut Gudi, Tollus, Stein af Væner, Styr hin Stærke. Diſſe havde endnu en Trop for ſig: Rane Hildeſøn, Svend Uppſkere, Lømbode og Soknar-Sote, Rokkel Hækia[3], Rolf Kvindekjær. Hertil kom disſe: Dag hin Tykke, Gerdar Glade, Duk Blindverſke, Glum Vermſke veſtenfra Elven, Saxe Fletter, Sale frá Gotland. Oppe fra Sverrig vare disſe: Nore, Hake, Karl Kekkja, Krokar fra Aker, Gunfaſt, Glismak Gode. Fra Sigtuna vare disſe: Sigmund Køpangskæmpe, Tolu-Froſte, Adils hin Høimodige fra Upſal; han gik frem for Banneret og Skjoldene, og var ikke i Fylkingen; Sigvald, ſom var kommen til Kong Ring med elleve Skibe; Tryggve og Tvivivil vare komne med tolv Skibe; Læſer havde en Skeid[1], og alle heel beſatte med Kæmper. Erik Helſing havde en ſtor Drage, vel beſat med Krigere. Der vare ogſaa komne Mænd til Kong Ring fra Tellemarken; de vare Kæmper, dog vare de mindſt anſeete, fordi de vare langſomme i at ſnakke og ikke ret behændige; derfra vare disſe: Thorkel Stivſind, Thorleif Gote, Hadd Haarde, Gretter Skjæve, Roald Taa. Endnu var kommen til Kong Ring en Mand, ſom hed Røgnvald Høie eller Radbard Næve, den ſtørſte af alle Kæmper; han var den forreſte i Trynen, og næſt ham vare Tryggve og Læſer, og ud fra dem Alreks Sønner og Yngve; ſiden kom Thillerne[2], ſom alle mindſt ønſkede i Nærheden, da de anſaae dem for lidet duelige. Dog vare de ſtore Bueſkytter.

---

[1] d. e. med Skramme paa Kinden.

---

[1] d. e. fra Fjordene. [2] d. e. Tvivlſomme. [3] d. e. Krykkegænger.

Slaget paa Braavalle.

9. Og da denne Hær var heel beredt til Kamp, lode de paa begge Sider blæſe i Lurerne, og raabte dernæſt Krigsraab. Da ginge Fylkingerne ſammen; og Slaget var ſaa heftigt og haardnakket, at der i alle gamle Sagaer fortælles, at intet Slag i de nordiſke Lande kan

---

[1] d. e. et Slags langt Skib. [2] d. e. de fra Tellemarken.

opviſe ſaa ſtort og herligt et Udvalg af vældige Kæmpere. Og da Kampen havde varet en kort Stund, trængte den Kæmpe, ſom hed Ubbe Friſer frem i Kong-Haralds Hær, og trængte lige imod Trynen paa Kong Rings Fylking, og havde den førſte Kamp med Røgnvald Radbard, og deres Skifte var meget haardt, og frygtelige Hug fik man at ſee paa det Sted i Hæren, hvor disſe vældige Helte mødte hinanden. Enhver tilføiede ſin Modſtander mange og ſtore Hug; men ſaa ſtor en Kæmpe var Ubbe, at han ikke holdt op, før deres Enekamp ſkiltes ſaa, at Røgnvald faldt for Ubbe, ſom dernæſt løb imod Tryggve, og gav ogſaa ham Baneſaar. Og da Alreks Sønner ſaae, hvor frygtelig han foer frem i Hæren, gik de imod ham, og ſloges med ham; men ſaa mandig var han, og ſaa ſtor en Kæmpe, at han dræbte dem begge, og derefter dræbte han ogſaa Yngve; og da foer han ſaa gyſelig frem i Hæren, at alt veg for ham, og han fældte alle dem, ſom ſtode fremmerſt i Trynen, undtagen dem, ſom gik imod andre Kæmper. Da nu Kong Ring ſaae dette, tilſkyndte han Hæren, at de ikke maatte lade een Mand overgaae dem alle, da de vare ſaa udmærkede i Tapperhed. „Men hvor er Kæmpen Stærkod?" ſagde han, „hvem Kampens Lykke endnu aldrig har ſvigtet; vind os nu Seier!" „Nok er her for os at gjøre, Herre!" ſvarede Stærkod, „men vi ſkulle ſee at vinde den Seier, ſom vi formaae; men mod ſaadan en Mand, ſom Ubbe er, kan man komme i en fuld Prøve." Paa Kongens Tilſkyndelſe løb han da frem i Hæren imod Ubbe; og en ſvær Kamp opſtod imellem dem, og de gave hinanden ſtore Hug, da begge vare vældige Kæmper. Saaledes gik det en Tid; Stærkod gav Ubbe et ſtort Saar, hvorimod

Stærkod igjen fik ſex Saar, der alle vare ſtore og dybe, og det tyktes ham, at han ingenſinde havde været i ſaa farlig en Kamp mod een Mand; men efterſom Fylkingerne vare ſaa ſtærke, kom de fra hinanden, og ſaaledes endtes denne Enekamp. Siden dræbte Ubbe en Kæmpe, ſom hed Agnar, og ryddede beſtandig Veien foran ſig, i det han hug til begge Sider, ſaa han havde Armene blodige til Skuldrene; og derpaa ſøgte han imod Thillerne, men da de ſaae ham, ſagde de: „Nu behøve vi ikke at ſøge frem andenſteds i Hæren, thi førſt maae vi en Stund prøve vore Pile paa denne Mand, før han ſkal ſeire; og jo mindre Folk agte vor Duelighed, deſto mere ville vi nu anſtrænge os, og viſe os ſom raſke Mænd!" Da begyndte de tapreſte af Thillerne, Hadd Haarde og Roald Táa, at ſkyde paa ham, og disſe vare ſaa fortrinlige Skytter, at de ſkøde tvende Tylfter Pile imod ham lige i hans Bryſt, thi der hørte meget til at faae Livet af ham. Disſe Mænd gave ham ſaaledes Bane, efterat han forud havde dræbt ſex Kæmper, og desuden tilføiet elleve Kæmper ſtore Saar, og dræbt ſexten Mand af de Svenſke og Goterne, ſom ſtode fremmerſt i Fylkingen. Og i ſamme Stund ſøgte Skjoldmøen Vebjørg haardt frem imod de Svenſke og Goterne. Hun ſøgte frem imod den Kæmpe, ſom hed Sóknar-Sote, og ſaaledes havde hun vant ſig til at føre Hjelm og Brynie og Sværd, at hun var fortrinligſt i Ridderſkab, ſom Stærkod hin Gamle ſiger. Hun gav Kæmpen ſtore Hug, og angreb ham længe, og et Hug gav hun ham over Kinden, ſaa hun ſønderſkar Kjæven og afhug Hagen, men han ſlog ſig da Skægget i Munden, og bed i det, og holdt ſaaledes

Hagen op til ſig. Mange ſtore Bedrifter udførte hun ſaaledes i Striden; men omſider mødte Thorkel Stivſind, Kong Rings Kæmpe, hende, og de havde en haard Strid ſammen, og den endtes med, at han dræbte hende, efterat hun var bleven overvældet af Saar, og havde udviiſt megen Kjækhed. Nu ſkete der mange ſtore Begivenheder i en kort Stund, og Fylkingerne ſeirede vexelviis; der fik mangen Mand af begge Hære ſaa meget, at han enten aldrig kom hjem mere, eller i det mindſte blev ſkamhugget. Nu trængte Stærkod frem imod de Danſke; han traf der imod den Kæmpe, ſom hed Hunn, og de havde en Kamp ſammen, hvilken endte med, at Stærkod dræbte ham, og kort efter een, der vilde hævne ham, ſom hed Ella. Og dernæſt ſøgte han imod een, ſom hed Borgar, og de havde en haard Kamp ſammen, ſom ſluttede med, at han ogſaa dræbte ham. Stærkod løb nu igjennem Fylkingerne med draget Sværd, og nedhug den ene efter den anden; og dernæſt nedhug han een, ſom hed Hjort. Og da mødte Skjoldmøen Viſma, ſom bar Kong Haralds Banner, ham; Stærkod gjorde et haardt Anfald paa hende; hun ſagde da til Stærkod: „Nu er Dødninge-Raſeri kommen over dig, og nu ſkal du Thusſe døe!" „Før ſkal du dog nødes til at ſænke Kong Haralds Banner," ſvarede han, og han ſvang da ſit Sværd ſaa drabelig, at han afhug hende den venſtre Haand; og da kom der en Mand, ſom hed Brae, Sækalfs Fader, imod ham, for at hævne hende, men Stærkod ſtak ham igjennem med ſit Sværd; og vide omkring paa Valpladſen ſaae han nu Dynger af døde Kroppe. Noget derefter kom en ſtor Kæmpe, ved Navn Gnepia, imod Stærkod, og de havde en haard Strid ſammen, inden

Stærkod gav ham Baneſaar, og dernæſt dræbte han en Kæmpe, ſom hed Hake, og da fik han der mange ſtore Saar i et Øieblik. Han havde faaet et Hug paa Halſen ved Skuldrene, ſaa at man kunde ſee ind i Huulheden, og foran paa Bryſtet havde han et ſtort Saar, ſaa at Lungen faldt ud, og han havde miſtet en Finger paa den høire Haand. Da nu Kong Harald ſaae ſaa ſtort et Mandefald af ſin Huustrop og ſine Kæmper, da reiſte han ſig op paa Knæerne, og tog to Saxe eller korte Sværd, pidſkede Heſten, ſom var for Vognen, haardt frem, og ſtak med eet Sax i hver Haand, og tilføiede ſaaledes mangen Mand Bane med ſine Hænder, uagtet han mægtede ikke at gaae eller ſidde til Heſt. Saa gik nu Kampen en Tid, at Kongen udførte mange ſtore Bedrifter, men da denne Kamp havde varet noget, blev Kong Harald Hildetand ſlaaet med en Kjølle i Hovedet, ſaa at Hjerneſkallen revnede ſønder, og det var hans Baneſaar, og det var Brune, ſom dræbte ham. Da nu Kong Ring ſaae Kong Haralds Vogn tom, og kunde vide, at Kongen maatte være falden, lod han blæſe, og raabte, at man ſkulde ſtandſe Striden. Da de Danſke bleve dette vaer, ſtandſede de Slaget, og Kong Ring bød hele Kong Haralds Hær Fred, hvilken de alle modtoge. Den følgende Dag om Morgenen lod Kong Ring Valpladſen beſee, og ſin Frænde Kong Haralds Lig opſøge, og der var falden en ſtor Mængde Mænd, ſaa at døde Kroppe laae dyngeviis over det, og det varede til Middag, inden Liget fandtes, og Valpladſen blev ryddet. Da lod Kong Ring tage ſin Frænde Kong Haralds Lig, og toe Blodet af det, og berede hæderlig om det efter Fortids Skik; han lod Liget lægge i den Vogn, ſom Kong Harald havde kjørt paa i Kampen; og dernæſt lod han opkaſte en ſtor Høi, og lod nu Kong Harald kjøre i den ſamme Vogn og med ſamme Heſt, ſom han havde i Slaget, og lod ham ſaa kjøre ind i Høien; og ſiden blev Heſten dræbt, og Kong Ring lod tage Sadelen, ſom han ſelv havde redet i, og gav den til ſin Frænde Kong Harald, og bød ham gjøre, hvad han vilde, ride til Valhal eller kjøre did. Han lod dernæſt anrette et ſtort Gilde, og gjøre ſin Frænde Kong Haralds Ligfærd. Og før Høien lukkedes, bød Kong Ring alle Stormænd, og alle tilſtedeværende Kæmper at gaae til, og kaſte i Høien ſtore Ringe og gode Vaaben til Kong Harald Hildetands Hæder; og derefter blev Høien tillukket omhyggelig.

Om Sigurd Ring.

10. Sigurd Ring var Konge over Sverrig og Danmark efter Kong Harald Hildetand, og hans Søn Ragnar voxte op ved ſin Faders Hof; han var den ſtørſte og ſkjønneſte af alle de Mænd, ſom nogen havde ſeet, og han lignede i Udſeende ſin Moder og hendes Æt, thi det er bekjendt af alle gamle Fraſagn, at det Folk, ſom hedder Alfer, var langt ſkjønnere, end enhver anden Slægt i de nordiſke Lande; thi alle hans Moder Alfhilds Forfædre og hele Slægten nedſtammede fra Alf hin Gamle, hvis Slægt blev kaldt Alfernes Æt. Efter ham opkaldtes de to Hovedaaer, ſom begge ſiden kaldtes Elve: den ene adſkilte hans Rige fra Gotland, den blev derfor kaldt Gøtelv; den anden udſprang i det Land, ſom nu hedder Romerige, og den hedder Romelv. Ragnar lignede i Væxt ſin Fader og fædrene Frænder, nemlig Kong Harald Hildetand og Ivar Vidfadme. Da nu Kong Ring begyndte at ældes, og blive tung af Aar, begyndte

ogſaa hans Rige at formindſkes, iſær den Deel af Riget, ſom var længſt borte. Der var en Konge, ſom hed Adelbrikt, og nedſtammede fra Kong Ella, ſom Halfdan Ylfing havde dræbt, den Gang han underlagde ſig den Deel af England, ſom hedder Nordhumberland; den Deel havde Kong Ring og tilforn Kong Harald beſiddet. Kong Adelbrikt herſkede over dette Rige i mange Tider; hans Sønner hed Ama og Ella, ſom vare Konger i Nordhumberland efter deres Fader. Da Sigurd Ring var gammel, ſkete det en Høſt, da han var reden igjennem ſit Rige Veſter-Gotland for at dømme Folk efter Landsloven, at hans Svogre Gandalfs Sønner kom ham imøde, og bade ham at yde dem Hjælp, da de vilde ride imod en Konge, ſom hed Eyſtein, ſom herſkede over det Rige, ſom da hed Veſtmøre, men nu hedder Veſtfold. Paa den Tid holdtes der Ofringer i Skiringsſal, hvortil Folk ſøgte fra hele Vigen; . . . .

Fortælling om Sørle

eller

Hedins og Høgnes Saga.

Her begynder Hedins og Høgnes Saga.

Landet øſtenfor Vanakviſl eller Donfloden i Aſien kaldtes Aſieland eller Aſieheim, Folket, ſom boede der, Aſer, og Hovedborgen Asgaard; der var et ſtort Offerſted. Kongen derover hed Odin; han ſatte Njørd og Frey til Offerguder nærmeſt ſig ſelv. Njørds Datter hed Freya; hun opholdt ſig hos Odin, og var hans Frille. I Aſien vare til den Tid nogle Mænd, af hvilke een hed Alfrig, den anden Dvalin, den tredie Berling, den fjerde Grer; de boede i Nærheden af Kongens Hal; de vare ſaa kunſtfærdige, at de kunde forarbeide alſkens Sager; ſaadanne Mænd, ſom de vare, kalder man Dværge. De boede i Klipper, men havde den Gang mere Samfærdſel med Menneſker end nu. Odin elſkede Freya høit, og hun var ogſaa den ſkjønneſte af Kvinder paa den Tid. Hun havde en Skemme eller adſkilt Stue, ſom baade var ſmuk og ſtærk, ſaa Folk ſige, at naar Dørene vare lukkede i Laas, kunde intet Menneſke komme ind uden Freyas Tilladelſe. Det hændte ſig nu en Dag, at Freya gik hen til den Klippe, hvor de ovennævnte Dværge boede. Den var aaben, og Dværgene vare i Færd med at ſmede et Guldſmykke, ſom da næſten var færdigt. Freya ſyntes vel om Smykket, Dværgene ſyntes ogſaa vel om Freya. Hun ſpurgte dem, om de vilde ſælge Smykket, og bød dem derfor Guld og Sølv og andre gode Koſtbarheder. De ſagde, at de ikke behøvede Guld, men hver af dem vilde ſælge ſin Deel af Smykket, og vilde ikke have andet derfor, end at hun ſkulde ligge een Nat hos hver af dem; og hvad enten hun nu ſyntes bedre eller værre om dette, indgik hun dog Betingelſen, og efter fire Nætters Forløb og Vilkaarets Opfyldelſe, overgave de Freya Smykket. Hun drog dernæſt hjem til ſin Bolig, og holdt ſig ſtille, ſom om intet var foregaaet.

2. Der var en gammel Mand, ved Navn Farbaute, han var gift med en Kone, ſom hed Laufey; hun var baade ſmækker og let at omfavne, og blev derfor kaldt Naal. Disſe Folk havde en Søn, ved Navn Loke; han var ikke ſtor af Væxt, men af et raſkt Udſeende; fræk var han i ſin Tale, og beſad fremfor nogen den Slags Viisdom, ſom man kalder Snedighed. Allerede i ſin unge Alder var han meget liſtig, og han blev derfor kaldt Loke den Trædſke; han drog til Odin i Asgaard, og gav ſig i hans Tjeneſte. Odin ſmigrede ham beſtandig, i hvad han tog ſig for, men ofte paalagde han ham ogſaa beſværlige Forretninger, og han udførte dem alle bedre, end man ventede det. Næſten intet, ſom gik for ſig, undgik hans Opmærkſomhed, og alt, hvad han vidſte, fortalte han til Odin. Det fortælles nu ogſaa, at Loke fik Nys om, at Freya havde faaet Smykket, og ligeſaa, hvad hun havde givet derfor; dette fortalte han nu Odin. Da Odin fik dette at vide, ſagde han, at Loke ſkulde hente ham Smykket. Loke ſagde, at det neppe var muligt, fordi ingen kunde komme ind i Stuen uden Freyas Tilladelſe; men Odin bød, at han ſkulde drage efter Smykket, og ikke komme tilbage, førend han havde faaet det. Loke gik da ſkrigende bort, men de fleſte vare glade ved, at det gik ham ilde. Han gik nu til Freyas Stue, men

den var tillaaſet; han forſøgte at komme ind, men formaaede det ikke. Det var koldt ude, og han begyndte at fryſe ſtærkt. Han forvandlede ſig da til en Flue, og fløi omkring ved alle Laaſe og langs alle Fældinger, men kunde ingenſteds finde ſaa ſtor en Aabning, at han kunde komme ind ad den; endelig ſandt han dog lige oppe ved Spidſen af Gavlen et lille Hul, ſom ikke var ſtørre, end at man kunde ſtinge en Naal derigjennem; ad dette Hul ſtød han ſig ind. Da han nu var kommen indenfor, havde han Øinene aabne, og lagde Mærke efter, om nogen vaagede, men han ſaae, at alle ſov i Stuen. Han fløi nu ind til Freyas Seng, og bemærkede da, at hun havde Smykket om Halſen, og at Spændet vendte ned ad; han forvandlede ſig nu til en Loppe, ſatte ſig paa Freyas Kind, og ſtak ſaaledes, at hun vaagnede derved og vendte ſig, men ſov atter ind. Loke drog nu Loppehammen af ſig, liſtede derpaa Smykket fra hende, lukkede Dørene op, drog bort, og bragte Odin Smykket. Freya vaagnede om Morgenen, og ſaae, at Dørene vare aab[illegible] uden dog at være opbrudte, og at det koſtbare Smykke var borte. Hun troede nu at vide, hvad Liſt der maatte være foregaaet, og gik, ſaaſnart hun var paaklædt, ind i Hallen for Kong Odin, og talte til ham om, at han havde ladet udføre en ond Gjerning, i at ſtjæle hendes koſtbare Klenodie fra hende, og bad ham at give hende det tilbage. „Nei," ſagde Odin, „aldrig ſkal du faae det igjen, ſaa ſlet er du kommen til det, med mindre du faaer det udrettet, at ſaadanne to Konger, ſom hver have tyve Konger under ſig, blive uenige og ſlaaes med hinanden, under ſaadan Trolddoms Beſtemmelſe, at de efterhaanden, ſom de ere faldne, ſkulle atter ſtaae op, og ſlaaes, ſaalænge indtil nogen kriſten Mand bliver ſaa raſk, og i den Grad har ſin Herres Lykke med ſig, at han tør gaae i deres Kamp og dræbe disſe Mænd med ſine Vaaben; da førſt ſkal deres Uſkjæbne endes, hvilken Høvding det ſaa bliver til Deel, at løſe dem fra deres farlige Idræts Møie og Beſværlighed." Dette tilſtod Freya, og hun fik nu Smykket tilbage.

3. Den Tid, da 24 Aar vare forløbne fra Fredfrodes Fald, herſkede over Oplandene i Norge en Konge, ſom hed Erling. Han havde en Dronning og to Sønner med hende; af hvilke den ældſte hed Sørle den Stærke, den yngſte Erlend; de vare begge haabefulde Mænd, men Sørle var den ſtærkeſte af dem. Saaſnart de havde Alder dertil, droge de ud paa Krigstoge. De ſloges i Elfarſkjær med Vikingen Sindre, en Søn af Søkongen Hakons Søn Sveiger; der faldt Sindre og hele hans Hær, og i ſamme Slag faldt ogſaa Erlend Erlingſøn. Derefter ſtyrede Sørle ind i Øſterſøen, hærj[illegible] der, og udførte ſaa mange ſtore Bedrifter, at det vil blive vidtløftigt, at opſkrive dem alle.

4. Kong Halfdan hed en Konge, ſom herſkede over Danmark, og havde ſit Sæde i den Stad, ſom hedder Roeskilde; han var gift med Hvedna den ældre, og havde med hende Sønnerne Høgne og Hakon, der vare Mænd, udmærkede i Vext og Styrke og i alſkens Færdigheder. Ogſaa de droge ud paa Krigstoge, ſaaſnart de vare voxne. Nu er der at fortælle om Sørle, at han en Høſt ſtyrer til Danmark. Kong Halfdan agtede ſig den Gang i et Kongeſtævne; han var allerede meget til Alders, da dette foregik; han havde et Drageſkib ſaa fortrinligt, at der i Henſeende til Styrke og god Indret-

ning ikke fandtes dets Lige i Norden; det ſtod for Touget i Havnen, men Kong Halfdan var i Land, for at lade ſit Reiſeøl brygge. Da nu Sørle ſaae Dragen, blev han betagen af en ſaa ſtor Haveſyge, at han for al Ting vilde eie den, og det er ogſaa de fleſtes Sagn, at der ikke i de nordiſke Lande har været ypperligere Skib med Undtagelſe af Dragerne Ellide, Gnod og Ormen hin Lange. Han talte nu til ſine Mænd, at de ſkulde berede ſig til Slag: „thi vi ville dræbe Halfdan," ſagde han, „og bemægtige os Dragen." Paa hans Tale ſvarede en Mand ved Navn Sævar, ſom var hans Stavngjemmer og Staller: „Det er ikke raadeligt, Herre!" ſagde han, „thi Halfdan er en ſtor Høvding og navnkundig Mand; han har ogſaa ſaadanne to Sønner, at de ſikkert ville tage Hævn efter ham, thi de ere meget berømte." „Lad dem end overgaae Guderne ſelv!" ſagde Sørle, „ligefuldt vil jeg holde Slag mod ham." De beredte ſig da til Strid. Kong Halfdan fik nu Nys derom, han gjorde ſig da i Haſt færdig, og drog til Skibene med alle ſine Mænd, og de beredte ſig ſtrax til Slag. Nogle foreſtillede da Halfdan, at det, formedelſt Forſkjellen paa Mandſkab, ikke var raadeligt at holde Slag, og at han burde flye; men Kongen ſagde, at, før han ſkulde tage Flugten, ſkulde den ene af hans Mænd falde tværs over den anden. De beredte ſig nu paa begge Sider, og det kom til et meget haardt Slag, ſom endtes med, at Kong Halfdan og hele hans Mandſkab faldt, hvorpaa Sørle bemægtigede ſig Dragen med alt, hvad der paa ſamme var af nogen Værdi. Siden ſpurgte Sørle, at Høgne var kommen hjem fra Krigstogene, og laae ved Odinsø; did ſtyrede da Sørle med ſine Skibe, og, ſaaſnart han traf Høgne, fortalte han ham hans Fader Halfdans Fald, og bød ham Forlig og Selvdom og tillige Foſtbrødrelag, men Høgne afſlog det alt. Siden ſloges de, ſom det fortælles i Sørles Kvad; Hakon gik vel frem, og dræbte Sørles Bannerfører og Stavngjemmer Sævar; derefter dræbte Sørle Hakon, men Høgne dræbte Sørles Fader Kong Erling. Derpaa ſloges Høgne og Sørle, og Sørle faldt for Høgne af Udmattelſe og Saar, men Høgne lod ham ſiden helbrede, hvorpaa de ſvore ſig i Foſtbrødrelag, og holdt det vel, ſaalænge de begge levede; men Sørle levede korteſt af dem, og faldt i Øſtervegen for Vikinger, ſom det fortælles i Sørles Kvad ſaaledes:

Barſk den Kamplyſtne
Kjække Anfører
Faldt i Øſtervegen
Død paa Valpladſen;
Kjendt for Vikinger
Var ved Miſkundhed
Og ved Heltedaad
Han i Orlogsfærd.

Da Høgne ſpurgik Sørles Fald, hærjede han i Øſtervegen ſamme Sommer, og havde alleſteds Seier, og han blev Konge over disſe Lande; og man ſiger da, at der vare tyve Konger ſkatſkyldige under ham, og ſtode under hans Overherredømme. Høgne blev ſaa navnkundig af ſine ſtore Bedrifter og Krigstoge, at hans Navn var ligeſaavel bekjendt nord oppe ved Finnernes Boliger, ſom ude i Paris og alleſteds derimellem.

5. Der var en Konge, ved Navn Hjarande, ſom herſkede over Serkland[1]; han havde en Dronning, og

---

[1]) Saracenernes Land, d. e. Afrika.

med hende en Søn, ſom hed Hedin, der udmærkede ſig tidlig ved Styrke, Væxt og Færdigheder. Han drog i ſin Ungdom ud paa Krigstoge, blev Søkonge, og hærjede vidt omkring i Spanien, Grækland og alle nærliggende Riger; han gjorde tyve Konger ſkatſkyldige under ſig, ſaa at alle havde deres Lande i Lehn af ham. Om Vinteren opholdt han ſig hjemme i Serkland. Det fortælles, at Hedin engang drog ud i Skoven med ſin Huustrop, og, ſom han var ganſke ene paa en aaben Plads, ſaae han en Kone, ſtor af Væxt og ſkjøn af Udſeende, ſidde der paa en Stol; hun hilſte høflig paa Hedin; han ſpurgte hende om Navn, og hun kaldte ſig Gøndul. De talte dernæſt videre ſammen; hun ſpurgte ham om hans ſtore Bedrifter, han fortalte hende alt ligefrem, og ſpurgte, om hun vidſte nogen Konge, ſom var ham lig i Tapperhed og Manddom, Raſkhed og Navnkundighed. Hun ſagde, at hun kjendte een, ſom ikke gav ham noget efter, og under hvem der ligeſaavel ſtode tyve Konger, ſom under ham, og at han hed Høgne, og boede nord oppe i Danmark. „Viſt er det da," ſvarede Hedin, „at vi to ſkulle prøve, hvo af os der er Overmanden." „Det er nu Tid," ſagde Gøndul, „at du gaaer til dine Mænd, de ville lede efter dig;" og derpaa ſkiltes de; han gik til ſine Mænd, men hun blev ſiddende der tilbage. Strax i Vaarens Begyndelſe bereder Hedin ſig til Færden; han havde en Drage, og paa den tre hundrede Mand. Han ſtyrede nordpaa i Verden, ſeilede denne Sommer og den paafølgende Vinter, og kom ved Vaarens Begyndelſe til Danmark.

6. Kong Høgne opholdt ſig den Gang hjemme,

og da han ſpurgte, at en berømt Konge var kommen til hans Land, bød han ham hjem til et anſeeligt Gjæſtebud. Hedin modtog Indbydelſen, og da de ſade ved Drikkebordet, ſpurgte Høgne, hvad Ærende Hedin havde, efterſom han havde faaet Lyſt til at drage ſaa langt nordpaa i Verden. Hedin ſvarede, at hans Ærende did var, at de ſkulde prøve hinanden i Mod og Tapperhed, Idrætter og alſkens Færdigheder; Høgne ſagde, at han var beredt dertil; aarle den paafølgende Dag droge de nu ud at prøve Svømning og Skydefærdighed; de forſøgte ogſaa Turnering og Fægtning og alſkens andre Idrætter, og vare ſaa lige i dem alle, at ingen kunde ſee, at nogen af dem overgik den anden. Efterat dette var forſøgt, ſvore de ſig i Foſtbrodrelag, og ſkulde være halvt om alt. Hedin var ung og ugift, men Høgne var noget ældre; han var gift med Hervør, en Datter af Hjørvard, ſom igjen var en Søn af Heidrek Ulfſøn. Høgne havde en Datter, ved Navn Hilde, en ſaare ſmuk og forſtandig Kvinde; han elſkede ſin Datter høit, og hun var hans eneſte Barn.

7. Det fortælles, at Høgne nogen Tid derefter drog ud paa Krigstoge, men Hedin blev tilbage, og ſkulde pasſe Riget. Det hændte ſig nu en Dag, da det var ſmukt Veir, at Hedin drog ud i Skoven, at fornøie ſig. Han kom ogſaa den Gang bort fra ſine Mænd, og traf paa en aaben Plads; der ſaae han ſidde paa en Stol den ſamme Kone, ſom han før ſaae i Serkland, og det forekom ham, ſom hun nu var meget ſkjønnere, end forrige Gang han ſaae hende. Hun hilſte ham igjen førſt, og tiltalte ham med Venlighed; hun holdt paa et Horn med et Laag over; Kongen fattede Kjærlig-

hed til hende; hun bød ham at drikke af Hornet, og da Kongen var bleven varm, og tørſtede, tog han mod Hornet, og drak. Men da han havde drukket, blev det meget underligt for ham, thi han kunde ikke mindes nogen Ting, ſom forhen var foregaaet; han ſatte ſig da ned, og de talte ſammen. Hun ſpurgte, om han havde faaet nogen Prøve paa Høgnes Idrætter og Haardførhed, hvorom hun forhen fortalte ham. „Det er ſandt," ſagde han, „thi han ſtod ikke i nogen Færdighed tilbage for mig, da vi prøvede hinanden, og derfor have vi faldt hinanden lige." „Ei ere I dog lige," ſagde hun. „Hvorfor ikke det?" ſpurgte han. „Derfor," ſvarede hun, „fordi Høgne har en Dronning af ſtor Herkomſt, men du har ingen Kone." „Det gjør ingen Forſkjel," ſvarede han, „thi Høgne gifter mig ſnart ſin Datter Hilde, ſom jeg vil beile til, og da er jeg ikke ringere gift end han." „Forringes vil da din Anſeelſe," ſagde hun, „om du anholder Høgne om Svogerſkab; men ſnarere ſkulde du, hvis du ikke fattes Mod og Tapperhed, ſom du lader til, bortføre Hilde, og dræbe Dronningen paa den Maade, at tage hende og lægge hende ned foran Forſtavnen paa Dragen, og lade denne ſkære hende ſønder, naar den bliver fremſat." Og ſaaledes var Hedin af det Øl, ſom han havde drukket, bleven betagen af Ondſkab og Glemſel, at han ſyntes, at der var ikke andet at gjøre end dette, og han mindedes ikke, at han og Høgne vare Foſtbrødre. De ſkiltes dernæſt, og Hedin gik til ſine Mænd; dette var ved Sommerens Slutning. Hedin ſatte nu ſine Folk til at gjøre Dragen i Stand, ſigende, at han vilde hjem til Serkland. Siden gik han til Fruerſtuen, tog Dronningen og Hilde, hver med ſin Haand, og gik ud med dem; hans Mænd toge Hildes Klæder og Koſtbarheder; og der var ingen tilſtede i Riget, ſom vovede at ſætte ſig imod Hedin og hans Mænd, thi han var meget barſk. Hilde ſpurgte Hedin, hvad han agtede, og han ſagde hende det. „Gjør ikke ſaa!" ſagde hun, „thi min Fader vil gifte mig med dig, naar du vil beile til mig." „Ikke vil jeg det gjøre," ſagde Hedin, „beile til dig." „Ja, om det nu end er ſaa," vedblev hun, „at du har beſtemt foreſat dig at bortføre mig, ſaa vil du og min Fader dog blive forligte for den Sags Skyld; men hvis du handler ſaa ilde og umandig, at du ombringer min Moder, da ville I aldrig blive forligte; og ſaaledes have mine Drømme været, ſom om I ſkulle ſlaaes, og dræbe hinanden, og dog ſkal en anden end tungere Skjæbne komme over eder, og det vil være mig en ſtor Sorg, om jeg ſkal ſee paa min Fader, at han ſkal være underkaſtet Meen og Trolddom, og lige ſaa lidet kan jeg finde nogen Glæde i, at ſee dig at lide Trængſel og Beſvær." Hedin ſagde, at han aldrig brød ſig om, hvad der vilde ſkee derefter, men at han ligefuldt vilde udføre ſit Forſæt. „Ei kan du nu gjøre derfor," ſagde Hilde, „thi du raader dig ikke ſelv." Derpaa gik Hedin til Stranden; Dragen blev da fremſat, og han kaſtede Dronningen ned foran Stavnen, og hun lod der ſit Liv, men Hedin gik ud paa Dragen. Da han var ganſke færdig til Afreiſe, fik han Lyſt til at gaae ene i Land hen til den Skov, hvori han før var; og da han kom til den aabne Plads, ſaae han Gøndul ſidde der paa Stolen. De hilſte paa hinanden ſom Bekjendtere. Hedin fortalte hende nu, hvad han havde foretaget ſig, hun yttrede ſin Tilfredshed dermed. Hun havde end det ſamme Horn ſom før, og bød ham at drikke deraf. Han tog imod det og drak, og da han havde drukket, overfaldt der ham en Søvn, og han lænede ſit Hoved paa hendes Knæ. Da han nu var ſovet ind, trak hun ſig bort fra hans Hoved, og ſagde: „Nu maner jeg dig under alle de Beſtemmelſer og Vilkaar, ſom Odin foreſagde, og ligeſaa maner jeg Høgne og alt eders Mandſkab. Dernæſt vaagnede Hedin, og ſaae et Glimt af Gøndul, i det hun drog bort, og hun forekom ham nu ſort og ſtor. Nu mindedes han igjen alt, og fandt, at en ſtor Ulykke havde rammet ham; og han agtede nu at drage etſteds langt bort, at han ikke ſkulde dagligen høre Bebreidelſe for ſine onde Gjerninger. Han begav ſig da om Bord, lod hurtig løſe fra Land, og da Børen var gunſtig, ſeilede han ſtrax bort med Hilde.

8. Høgne kom nu hjem, og fik da at vide, at Hedin var ſeilet bort med Hilde og den fra Halfdan tagne Drage, og at Dronningen laae der død tilbage. Høgne blev derover meget vred, og bad ſine Mænd, at gjøre ſig i Haſt færdige, og ſeile efter Hedin. De gjorde nu ſaa, og havde den ønſkeligſte Bør; de naaede beſtandig om Aftenen til den Havn, hvorfra Hedin Morgenen forud var ſeilet. Endelig ſkete det en Dag, da Høgne ſtyrede til Havnen, at Hedins Seil end vare at ſee ude paa Havet. Høgne ſtyrede da ſtrax efter ham, og det er med Sikkerhed fortalt, at Hedin da fik Modvind, men Høgne beholdt den ſamme Bør. Hedin lagde da op til den Ø, ſom kaldes Haa, og lagde ſig der til Leie. Høgne fulgte ſtrax efter ham, og da han naaede ham, hilſte Hedin ham med Venlighed, og ſagde: „Jeg maa nu ſige dig, Foſtbroder! at der er gaaet en ſaa ſtor Ulykke over mig, at in-

gen kan gjøre det godt igjen uden du: jeg har bortført din Datter og din Drage og dræbt din Dronning, men dog ikke bevæget af egen Ondſkab, men af onde Spaadomme og Beſtemmelſer. Jeg ønſker nu, at du ene afgjør Sagen og dømmer os imellem; ogſaa vil jeg tilbyde dig, at tilbagegive baade Hilde og Dragen, alle Folkene og alt Godſet, og drage ſaa langt ud i Verden, at jeg aldrig ſkal komme til Norden igjen eller dig for Øine, ſaa længe ſom jeg lever." „Jeg vilde have gift dig Hilde," ſvarede Høgne, „om du havde beilet til hende, og om du end havde bortført hende, ſaa vilde vi dog være blevne forligte igjen for den Sags Skyld; men nu, da du har bedrevet ſaa ſtor en Udaad, at du har ſkændigen behandlet Dronningen og dræbt hende, nu kan det ikke ventes, at jeg vil tage imod Forlig; men vi ſkulle nu prøve ſtrax paa Stand, hvo af os der kan hugge ſtørſt." „Da er det bedſt," ſvarede Hedin, „om du beſtemt vil ſlaaes, at vi to forſøge hinanden indbyrdes, thi her har du ikke Sag mod nogen, uden mod mig, og det anſtaaer ikke, at Uſkyldige ſkulle undgjelde for min Brøde og Udaad." Deres Mænd ſvarede alle med een Mund, at før ſkulde den ene falde for Fødderne af den anden, end det ſkulde tilſtædes dem at ſkifte ene Hug. Da Hedin nu ſaae, at Høgne beſtemt vilde ſlaaes, bød han ſine Mænd at gaae i Land. „Nu vil jeg ikke længer give efter for Høgne," ſagde han, „eller undſlaae mig for Strid, og hjælpe nu enhver, efter ſom han har Mod og Mandighed!" De gik da i Land, og ſloges; Høgne var meget heftig, men Hedin hug baade med Behændighed og Styrke. Det fortælles med Sandhed, at ſaa ond en Beſtemmelſe var forbunden med denne Uſkjæbne, at, om de end kløvede hinanden ned i Skuldrene, ſtode de dog oppe ſom tilforn, og ſloges. Hilde ſad i en Lund, og ſaae paa denne Kamp. Denne Trængſel og Beſvær vedvarede lige fra den Tid, da de begyndte at ſlaaes, og til den Tid, da Olaf Tryggveſøn blev Konge i Norge, og man ſiger, at det varede 143 Aar, inden Skjæbnen beſtemte, at denne berømte Mands, Kong Olafs, Hofſinde ſkulde løſe dem fra dette beklagelige Uheld og denne onde Prøve.

9. Det fortælles, at Kong Olaf i det førſte Aar af ſin Regjering kom til Øen Haa, og lagde ſig der til Leie en Aften. Ved denne Ø pleiede forhen Vagtmændene hver Nat at forſvinde, ſaa at ingen vidſte, hvad der blev af dem. Ivar Ljome ſkulde holde Vagt denne Nat; og da alle vare ſovede ind paa Skibet, iførte Ivar ſig alle ſine Vaabenklæder, tog det Sværd, ſom Jernſkjold havde eiet, og ſom dennes Søn Thorſtein havde givet ham, og gik op paa Øen. Da han var kommen derop, ſaae han en Mand komme gaaende imod ſig; han var ſtor af Væxt, ganſke blodig, og ſaae meget ſorgmodig ud. Ivar ſpurgte denne Mand om Navn; han ſagde, at han hed Hedin, og var Hjarandes Søn, og var kommen ude fra Serkland. „Jeg maa ſige dig," ſaa tiltalte denne Mand ham, „at det, at Vagtmændene ere blevne borte her, maa tilregnes mig og Høgne Halfdanſøn, thi vi og vore Mænd ere blevne underkaſtede ſaa ond en Uſkjæbne, at vi ſlaaes baade Nætter og Dage, og dette har varet ſaa i mange Menneſkealdre; Høgnes Dotter Hilde ſidder og ſeer derpaa; og dette har Odin lagt paa os, og beſtemt det allene til vor Forløſning, at nogen kriſten Mand ſkal ſlaaes med os; da ſkal den, ſom han dræber, ikke ſtaae op, og da er enhver af os løſt fra

ſin Uſkjæbne. Nu vil jeg bede dig, at du drager til Kamp med os, thi jeg veed, at du er en god Kriſten, og tillige, at den Konge, hvem du tjener, har megen Lykke, og jeg aner, at vi ville af ham og hans Mænd nyde noget Godt." Ivar tilſtod at drage med ham. Derved blev Hedin glad, og han ſagde nu: „Du ſkal tage dig i Agt for, ikke at gaae frem mod Høgne, og ligeſaa ſkal du vogte dig for, at dræbe mig for Hogne, thi det ſtaaer ikke i noget Menneſkes Magt, at gaae imod Høgne fortil, og dræbe ham, naar jeg forud er død, da han har fortryllende Øine, og ſkaaner ingen; og derfor er det den eneſte Maade at faae Bugt med ham paa, at jeg gaaer frem mod ham fortil, og ſlaaes med ham, og du da gaaer bagtil, og giver ham ſaaledes ſit Baneſaar, thi det vil være dig en let Sag at dræbe mig, om jeg end lever længſt af os alle. De gik dernæſt til Slaget, og Ivar ſaae, at dette var alt ſandt, hvad Hedin havde ſagt ham. Han gik da bag til Hogne, hug ham i Hovedet, og kløvede ham ned i Skuldrene. Hogne faldt da død paa Stedet, og ſtod aldrig op mere. Siden dræbte han alle de Mænd, ſom vare der i Slaget, og tilſidſt Hedin, og det var ham en let Sag. Derpaa gik han til Skibene, og da lyſte det af Dag. Han gik til Kongen, og fortalte ham alt, ſom det var foregaaet. Kongen yttrede ſin Tilfredshed med hans Gjerning, og ſagde, at han havde haft Lykke med ſig. Dagen efter gik de i Land, og hen hvor Slaget havde ſtaaet, men de ſaae intet Spor til de Begivenheder, ſom der vare foregaaede, men Blod ſaaes paa Ivars Sværd til Mærke, og aldrig forſvandt Vagtmænd der paa Øen ſiden. Kongen drog efter dette hjem i ſit Rige.

Hervørs
og
Kong Heidreks
Saga.

Her begynder Hervørs og Kong Heidreks Saga.

Det berettes i gamle Bøger, at Landene nordpaa ved Sandvig kaldtes Alfheimar, og Landet mod Sønden mellem dem og Halogeland kaldtes Ymisland. Førend Tyrker og Aſiens Folk kom til Norden, beboede Riſer og Halvriſer de nordiſke Lande; der ſkete da megen Sammenblandelſe af Folkene, i det Riſerne toge ſig Koner fra Mannheim, og nogle giftede igjen deres Døttre derhen. I Jotunheim var en Konge, ved Navn Godmund; hans Gaard hed Grund og Herredet, hvori den laae, Glæſisval; han var en mægtig Mand, og baade han ſelv og alle hans Mænd vare ſaa gamle, at de levede mange Mænds Aldre, og derfor troede Hedningerne, at Udødelighedens Ager maatte ligge i hans Rige; det Sted nemlig er ſaa ſundt et Opholdſted, at Sot og Alderdom bortvige fra enhver, ſom kommer der, ſaa at ingen der kan døe. Det berettes, at Folket, efter Godmunds Død, ofrede til ham, og kaldte ham ſin Gud. Kong Godmund havde en Søn, der hed Høfund, ſom baade var forudſeende og viis; han var ſat til Dommer over alle de Lande, ſom laae i Nærheden, og dømte aldrig nogen urigtig Dom; ingen hverken torde eller turde at afvige fra hans Dom. Der var en Mand, ved Navn Arngrim, en Riſe og Bjergboer; han røvede fra Ymisland Alma Ymisdatter, og tog hende tilægte; deres Søn var Hergrim, ſom blev kaldt Halvtrold; han opholdt ſig ſtundum blandt Bjergriſerne, ſtundum blandt Menneſkene;

han beſad Styrke lige med Jætter, var ſærdeles troldkyndig og en ſtor Berſærk. Han røvede fra Jotunheim Øgn Alfaſprenge[1], og tog hende tilægte; deres Søn hed Grim. Ved Alafos boede da en Mand, ſom hed Starkad; han nedſtammede fra Thusſerne, og lignede dem ogſaa i Styrke og hele ſit Væſen; hans Fader hed Størkvid. Øgn Alfaſprenge var Starkads Fæſtemø, men Hergrim tog hende fra ham, da han engang var dragen nordpaa over Elivoge. Da Starkad kom tilbage, udfordrede han Hergrim til at kæmpe om Møen i Tvekamp. De ſtrede ved den øverſte Fos paa Eid; Starkad havde otte Hænder, og hug med fire Sværde paa een Gang; han fik der Seier, og Hergrim faldt. Øgn var tilſtede ved deres Tvekamp, og da Hergrim var falden, ſtak hun ſig igjennem med et Sværd, og vilde ikke ægte Starkad. Starkad bemægtigede ſig nu alt det Gods, ſom Hergrim havde eiet, og førte det med ſig tilligemed hans Søn Grim, der nu voxte op hos Starkad; Grim blev baade ſtor og ſtærk, da han voxte til. Over Landet imellem Gøtelv og Romselv, ſom da kaldtes Alfheim, herſkede den Gang en Konge, ved Navn Alf, ſom havde en Datter, der hed Alfhild. Hos Kong Alf blev der en Høſt anrettet et ſtort Diſeoffer, og Alfhild tog Deel i Ofringen; hun var den fagreſte af alle Kvinder, og hele Folket i Alfheim var ſkjønnere end alle andre Folk paa de Tider. Men ſom hun nu om Natten var i Færd med at overſmøre Gudebillederne med Blod, bortrøvede Starkad Aladreng hende, og førte hende hjem med ſig. Kong Alf gjorde Løfter til Thor, for at han ſkulde lede efter Alfhild, hvorpaa Thor dræbte Starkad, og lod Alfhild drage hjem til ſin Fader, og med hende Hergrims Søn Grim. Da Grim var tolv Aar gammel, drog han ud paa Krigstoge, og blev en ſtor Kriger, og han ægtede Alfhilds og Starkads Datter Bauggerde. Grim ſlog ſin Bopæl op paa Øen Bolm ved Halogeland, og blev ſiden kaldt Eygrim Bolm. Arngrims og Bauggerdes Søn var Berſærken Arngrim, ſom boede paa Bolm efter dem; han var en meget berømt Kriger.

---

[1] d. e. den ſom nedſtammede fra Alferne.

2. Medens dette foregik, kom Aſiæmænd og Tyrker fra Øſten, og boſatte ſig i de nordiſke Lande. Deres Anfører hed Odin; han havde mange Sønner, der alle bleve ſtore og mægtige Mænd. Een af hans Sønner hed Sigurlame; ham gav Odin det Rige, ſom nu kaldes Garderige; han blev en ſtor Høvding i dette Rige, og tillige var han den ſkiønneſte Mand, man kunde ſee. Sigurlame ægtede Kong Gylfes Datter Heid; de havde ſammen en Søn, der hed Svafurlame. Sigurlame faldt i et Slag, ſom han holdt med Jætten Thjaſſe. Da nu Svafurlame ſpurgte ſin Faders Fald, tog han Beſtyrelſen af hele det Rige, ſom hans Fader havde beſiddet, og blev en mægtig Mand. Det hændte ſig en Gang, at Kong Svafurlame red ud paa Jagt i en Skov, og ſatte længe efter en Hjort, og naaede den ikke førend næſte Dag ved Solens Nedgang; han havde da redet ſaa langt ind i Skoven, at han ikke vidſte, hvor han var. Ved Solens Nedgang ſaae han en ſtor Klippe, ved hvilken der ſtode to Dværge; han forhexede dem med et Maaljern[1] ſaaledes, at de ikke kunde komme ind i Klippen; han ſvang dernæſt Sværdet over dem. De bade ham om, at de maatte løſe deres Liv; Svafurlame ſpurgte

---

[1] d. e. et Jern, forſynet med magiſk Paaſkrift.

dem om Navn; den ene kaldte ſig Dyrin, den anden Dvalin. Da Svafurlame vidſte, at de vare de kunſtfærdigſte af alle Dværge, paalagde han dem, at de ſkulde gjøre ham ſaa fortrinligt et Sværd, ſom de mægtede; Fæſtet og Haandfanget ſkulde være af Guld, Skeden og Beltet ſkulde de ogſaa beſlaae med Guld; han forlangte, at dette Sværd aldrig ſkulde brydes, og aldrig blive ruſtent, og bide baade Jern og Stene ligeſom Klæde, og have Seier i Slag og Enekampe, hvo der end bar det; dermed ſkulde de løſe deres Liv; de tilſtode hans Forlangende, og Kongen red hjem. Paa den beſtemte Dag kom Svafurlame til Klippen; Dværgene gave ham da Sværdet, ſom var ſærdeles ſkiønt; men ſom Dvalin ſtod i Indgangen til Klippen, ſagde han: „Dette Sværd, Svafurlame! ſkal blive en Mands Bane, hver Gang det bliver trukket, og med dette Sværd ſkulle tre ſtore Nidingsværker blive udførte; det ſkal ogſaa blive din Bane." Da hug Svarfurlame efter Dværgen, ſaa at begge Sværdets Egge ſkjultes i Klippen, men Dværgen løb i det ſamme ind i den. Svafurlame førte nu dette Sværd, og kaldte det Tyrfing, og han bar det i Slag og Enekampe, og havde beſtandig Seier. Han fældte i Enekamp ſin Faders Banemand Jætten Thjaſſe, og tog hans Datter Frid, og ægtede hende ſiden; de havde ſammen en Datter, ſom hed Eyvor, en meget ſmuk og forſtandig Kvinde.

3. Nu maa fortælles, hvorledes Berſærken Arngrim var i Viking, og ſtyrede en ſtor Hær; han hærjede paa Svarfurlames Rige, og holdt et Slag med ham, hvori de kom til at ſkifte Hug med hinanden. Arngrim havde et ſtort og udmærket Skjold, beſat med ſtore Jern-

plader; Svafurlame hug i Skjoldet, og ſkar det heelt igjennem, ſaa at Sværdet ſtod faſt i Jorden; da ſvang Arngrim Sværdet mod Svafurlames Haand, ſaa det tog den af, hvorefter Arngrim tog Tyrfing, og hug til Svafurlame, og kløvede ham langs igjennem, ſaa at Sværdet ſtod faſt i Jorden. Siden tog Arngrim der meget Bytte og Svafurlames Datter Eyvør, og førte bort med ſig. Arngrim drog derpaa hjem til Bolm, og holdt Bryllup med Eyvør. De havde tolv Sønner: Angantyr var den ældſte, den anden Hervard, den tredie Seming, den fjerde Hjørvard, den femte Brane, den ſjette Brame, den ſyvende Barre, den ottende Reytner, den niende Tind, den tiende Bue, den ellevte og tolvte to Haddinger; begge disſe udførte Arbeide lige med een af hine, thi de vare Tvillinger og de yngſte; men Angantyr udførte to Mands Gjerning; han var Hovedet høiere end de andre; alle vare de ſtore Berſærker. De fore ud paa Krigstoge ſtrax i deres unge Alder, og hærjede vide om Land, og traf ingen, der havde Styrke eller Driſtighed til at ſtaae dem imod; derved bleve de ſeierſælle og meget navnkundige; de vare ikke flere ſammen paa Skibet end de tolv Brødre, dog havde de ofte flere Skibe i Krigsfærd. Deres Fader havde paa Krigstoge, hvor han havde ſtredet, bemægtiget ſig de berømteſte Vaaben: Angantyr fik Tyrfing, Hervard Hrotte, Seming Miſteltein, dette hentede Thrain ſiden i hans Høi; de havde alle berømte Holmgangsſværde. Det var deres Sædvane, naar de vare ene med deres Mænd, og de fandt, at Berſærkegangen kom over dem, at de ginge op paa Land, og hug i ſtore Stene eller Træer; thi det Uheld var hændet dem, da Berſærkegangen engang kom over dem, at de havde dræbt deres Mænd og ryddet deres Skibe. Aldrig kom de til nogen Kamp, at de jo havde Seier i den, og derfor var deres Rygte vidt udbredt. Der fandtes ingen Konge, ſom jo gav dem, hvad de vilde have, for at undgaae deres Anfald. En Tid henløb ſaaledes, at de vare paa Krigstoge om Sommeren, men opholdt ſig om Vinteren hjemme paa Bolm hos deres Fader.

4. Paa Bolmø hændte det ſig en Juleaften, at man, ſom Skik og Brug var, begyndte at gjøre Løfter ved Bragebægeret[1]. Da gjorde Arngrims Sønner Løfter: Hjørvard gjorde det Løfte, at han ſkulde faae en Mø, ved Navn Ingeborg, en Datter af den ſvenſke Kong Yngve i Upſal, ſom var den ſkjønneſte og forſtandigſte af alle Kvinder, ſom talte det danſke Tungemaal; ingen anden Kvinde vilde han have, og fik han ikke hende, vilde han falde i Kampen for hende. Om flere af deres Løfter er intet fortalt. Samme Vaar gjorde alle tolv Brødre i Forening en Reiſe til Upſal, og gik for Kongens Bord; Kongens Datter ſad ved hans Side; Hjørvard ſagde Kongen ſit Løfte og Ærende, og alle de Tilſtedeværende hørte derpaa; Hjørvard bad Kongen, hurtig at ſvare ham paa hans Andragende. Kongen tænkte over denne Sag, vel vidende, hvor drabelige disſe Brødre vare, og at de vare af berømmelig Herkomſt. Hos Kong Yngve vare da de tvende Kæmper og Landværnsmænd, Hjalmar hin Modige og Odd hin Vidtfarne, ſom ogſaa kaldtes Ørvar-Odd. Da Hjalmar hørte, hvad Berſærkerne talte, traadte han frem for Bordet, og ſagde

---

[1] et Bæger, helliget Digtekunſtens og Veltalenhedens Gud Brage.

til Kongen: „Kom i Hu, Herre! hvor megen Hæder jeg har ſkaffet eder, ſiden jeg kom i dette Land, og hvor mange Slag jeg holdt, for at vinde Lande under eder; jeg har forøget eders Rige til det Dobbelte, og holdt Landeværn for det; derhos har jeg fra Krigstoge hjemført eder mange Koſtbarheder, og været i mange Farer for eders Skyld, og desuden ydet eder min Tjeneſte; nu beder jeg eder, at I viſer mig Hæder, og giver mig eders Datter, til hvem mit Sind ſtedſe har ſtaaet; og er det tilbørligt, at I heller tilſtaaer mig denne Bøn end Berſærkerne, ſom kun have bedrevet Ugjerninger baade i eders og mange andre Kongers Riger." Nu grundede Kongen endnu langt mere herpaa, og tyktes, at det var en meget vanſkelig Sag, da disſe to Høvdinger ſaa ivrig vare hinandens Medbejlere til hans Datter; Kongen ſvarede da med disſe Ord: „Enhver af eder er ſaa ſtor og velbaaren en Mand, at jeg ingen af eder vil nægte Svogerſkabet, og beder Møen ſelv kaare, hvem hun vil have." Hun ſvarede, at det var en afgjort Sag, at, om hendes Fader vilde gifte hende bort, da vilde hun have den, ſom hun kjendte til det Gode, og ikke den anden, ſom hun allene kjendte af Rygter, der alle vare onde, ſaadanne ſom der gik om Arngrims Sønner. Da Hjørvard hørte hendes Ord, udfordrede han Hjalmar til Holmgang[1] ſønder paa Samsø, og bød ham være hver Mands Niding, om han ægtede Møen, forinden denne Enekamp var forſøgt. Hjalmar ſagde, at han ſkulde ikke tøve. Holmgangs Tiden blev nu berammet, hvorefter Arngrims Sønner fore hjem, og fortalte deres Fader Ærendets

---

[1] d. e. Tvekamp paa en Holm eller afmaalt Plads.

Udfald og om Enekampen. Arngrim ſvarede: „Aldrig har jeg før nu været i Frygt for eders Færd, thi ingenſteds kjender jeg Hjalmars Lige i Mod og Haardførhed; ham følger ogſaa en Kæmpe, der gaaer ham nærmeſt i Styrke og Mod.“ Mere talte de nu ikke herom.

5. Over Aldeigeborg herſkede da en Jarl, ſom hed Bjartmar; han var meget mægtig og en ſtor Kriger; han var en god Ven af Arngrims Sønner, og de havde der ſtedſe Tilholdſted. Nu droge Brødrene i Beſøg hos Bjartmar Jarl; han anrettede et ſtort Gilde for dem, paa hvilket Angantyr beilede til Jarlens Datter, ſom hed Svafa; han fik ſtrax Ja, og Gildet blev da forøget, og deres Bryllup drukket; denne Høitid varede i en halv Maaned, og paa dette Gilde bleve Angantyr og Bjartmar Jarls Datter Svafa førte i een Seng. Da Gildet var forbi, tiltraadte Arngrims Sønner deres Færd til Samsø; men den ſidſte Nat, før de fore afſted, drømte Angantyr en Drøm, og fortalte den til Jarlen: „Mig tyktes,“ ſagde han, „at vi Brødre vare paa Samsø, og fandt der mange Fugle, og dræbte dem alle. Siden forekom det mig, at vi droge til den anden Side af Øen; da fløi imod os tvende Ørne, og det forekom mig, at jeg havde en haard Kamp med den ene; vi ſatte os tilſidſt begge ned, og vare da ganſke afmægtige; men den anden Ørn ſtred imod mine elleve Brødre, og tyktes mig, at han var dem alle overlegen.“ Jarlen ſvarede: „Saadan en Drøm behøver ikke at udtydes, den er Forbud paa mægtige Mænds-Fald, og troer jeg, at det nærmeſt henthyder paa eder Brødre.“ De ſagde, at de ikke frygtede derfor. „Alle maae fare, naar Døden falder,“ ſagde Jarlen, og dermed ſluttede de deres Samtale. Efterat

Hoitiden var endt, droge Brødrene hjem, men Svafa blev tilbage hos Jarlen. De beredte ſig nu til Holmgangen; deres Fader ledſagede dem til Skibs, og gav dem alle gode Vaaben og Ruſtninger. „Jeg troer,“ ſagde han, „at I ville komme til at behøve gode Vaaben, da I ſkulle ſtride mod de tapreſte og modigſte Kæmper.“ De ſkiltes derpaa, og han ønſkede dem Held paa Reiſen. Nu ſeilede de, indtil de kom til Samsø, hvor de toge Havn i Munarvaag. Da Brødrene nu kom op paa Øen, kom Berſærkegangen over dem, og de hug i Træerne efter deres Sædvane. Men om Hjalmar berettes det, at han landede med ſine Skibe paa den anden Side af Samsø i den Havn, ſom hedder Unavaag; han havde to Skibe, ſom begge kaldtes Aſke, og paa hvert hundrede Mand af de raſkeſte Folk. Da Arngrims Sønner bleve diſſe Skibe vaer, og havde Formodning om, at det maatte være Hjalmars og Odd hin Vidtfarnes, eller, ſom han ogſaa kaldtes, Ørvar-Odds, blottede de Sværdene og bede i Skjolderandene, og Berſærkegangen kom over dem; de vendte ſig ſtrax til Skibene, og gik ſex ud paa hver Aſk. Der begyndte da en heftig Kamp, men der vare raſke Folk inden Borde, ſom alle toge deres Vaaben, og ikke een ſkyede fra ſin Plads, eller talte Angeſtord. Berſærkerne gik frem med det ene Bord og tilbage med det andet, og dræbte hvert Menneſkes Barn; ſiden gik de brølende i Land; da ſagde Hjørvard: „Den Gang gik vor Fader Arngrim i Barndom, da han ſagde os, at Hjalmar og Odd vare de tapreſte Kæmper, men nu ſaae jeg ingen af dem at overgaae de andre.“ Angantyr ſvarede: „Lad os ei beklage os over, at vi ikke have ſamdet vore Lige; kan ogſaa hændes, at Odd og Hjalmar endnu ikke ere døde." Om Hjalmar og Odd fortælles, at de vare gangne op paa Øen, for at faae at vide, om Berſærkerne vare komne, og da de nu kom frem fra Skoven, gik Arngrims Sønner op paa Land fra deres Skibe med blodige Vaaben, og blottede Sværde, og da havde Berſærkegangen forladt dem, og i den Mellemtid vare de mindre ſtærke, ligeſom efter noget Slags Sygdom. Odd kvad:

Da førſte Gang
Frygt betog mig,
Da de brølende
Ginge af Aſke,
Og hylende
Øen beſtege,
Brynieløſe de vare,
Og tolv ſammen.

„Det kan du ſee," ſagde Hjalmar, „at vore Mænd ere faldne, og det ſynes mig rimeligt, at vi ville alle komme til at gjæſte i Valhal i Aften;" det var det eneſte Angeſtord, Hjalmar talte. „Ei har jeg nogenſinde ſeet ſaadanne Djævle," ſvarede Odd, „og det er næſten mit Raad, at vi undflye i Skoven; vi to ville ikke mægte at ſtride mod tolv, ſom have dræbt de tolv tapreſte Mænd i Sverrige." „Nei," ſagde Hjalmar, „aldrig ville vi flye for vore Fjender, heller føle deres Vaaben, og jeg vil gaae til at ſtrides med Berſærkerne." „Ei ſkal jeg gjæſte hos Odin i Aften," ſvarede Odd, „og alle disſe ſkulle være døde, inden Aftenen kommer; men vi to ſkulle leve." At de have talt dette med hinanden, kan ſees af de Viſer, ſom Hjalmar kvad:

Tapre Kæmper fore
Af Krigsſkibe,
Tolv Mænd ſammen
Brynieløſe;
Vi ſkulle i Aften
Odin gjæſte,
To modige,
Men de tolv leve.

Odd ſvarede:

Det Ord vil jeg
Til Svar give:
De ſkulle i Aften
Odin gjæſte,
Tolv Berſærker,
Men vi to leve.

Hjalmar og Odd ſaae da, at Angantyr havde Tyrfing i ſin Haand, thi det lyſte fra det ſom Solens Straaler. Hjalmar ſagde: „Vil du heller ſtride mod Angantyr ene eller mod hans elleve Brødre?" „Jeg vil ſtride mod Angantyr," ſvarede Odd, „han vil give ſtore Hug med Tyrfing, men jeg troer bedre min Skjorte end din Brynie til Bedækning." Hjalmar ſagde: „Hvor kom vi til nogen Kamp, hvori du gik frem foran mig; du vil nu ſtride mod Angantyr, fordi det ſynes dig at være en ſtørre Heltedaad; men nu er jeg Hovedmanden i denne Holmgang, og derhos kongebaaren til Riget; derfor har jeg at raade for os; andet lovede jeg Kongens Dotter i Sverrige, end at lade dig eller nogen anden gaae i denne Enekamp for mig, og jeg vil ſtride mod Angantyr." Odd ſagde, at han valgte det, ſom vilde lede til det ſletteſte Udfald; men det kom dog til at være, ſom Hjalmar vilde; han ſvang da Sværdet, og gik frem mod Angantyr, og de viſte nu hinanden til Valhal. Angantyr tog da til Orde: „Det vil jeg," ſagde han, „om nogen af os kommer bort herfra, da ſkal ingen berøve den anden hans Vaaben, og jeg vil have Tyrfing i Høien med mig, om jeg døer, ligeſaa ſkal ogſaa Odd have ſin Skjorte, og Hjalmar ſine Vaaben, og de Overlevende ſkulle ikke drage bort, inden de have opkaſtet en Høi over de Døde." Hjalmar og Angantyr gik nu mod hinanden, og kæmpede med den ſtørſte Hidſighed, og man behøvede ikke at ophidſe nogen af dem til Anfald eller Forſvar; de hug baade haardt og tidt, og trene i Jorden indtil Knæerne, og naar Staalene mødtes, ſaae det ud ſom et luende Baal; ingen af dem ſtræbte efter andet end at hugge ſaa tidt ſom muligt; men af deres Kamp ſkjælvede Jorden, ſom om den hang i en Traad; de ſtrede ſaaledes længe, indtil deres Skjolde begyndte at forhugges, og de gave hinanden mange og ſtore Saar, og ud af deres Næſer og Munde ſtod der en Røg, ſom af en brændende Ovn. Ofte har Odd ſiden ſagt, at aldrig vilde ſees mandigere Angreb eller ſkjønnere Vaaben end i denne Enekamp, og det er omtalt vidt omkring i Sagaerne, at der have været faa Mænd til, ſom have været taprere eller ſtredet mere mandig. Da Odd og de andre længe havde ſeet herpaa, gik de hen et andet Sted, og beredte ſig til Kamp; Odd ſagde til Berſærkerne: „I ville vel følge Krigeres Skik og ikke Trælles, og ſkal een af eder ſtride mod mig ad Gangen, og ikke flere, ſaafremt I ikke mangle Mod." De tilſtode dette. Da gik Hjørvard frem, og Odd vendte ſig imod ham; Odd havde ſaa godt et Sværd, at det bed Staal, ſom det kunde være

Klæde. De begyndte nu Kampen med ſtore Hug, og det varede ikke længe, inden Hjørvard faldt død til Jorden; da de andre ſaae det, ſkiftede de heftig Mine, og bede i Skjolderandene, og Fraaden ſtod dem ud af Munden. Derpaa ſtod Hervard op, og gik imod Odd, men det gik ligeſom før, at han faldt død ned; ved dette Tilfælde hylede Berſærkerne, rakte Tungerne ud, og ſkare Tænder, brølende ligeſom gale Tyre, ſaa at det gjenlød i Klipperne. Seming ſtyrtede derpaa frem, han var den ſtørſte af alle de elleve, og gik nærmeſt Angantyr; han trængte ſaa heftig ind paa Odd, at denne havde nok med at værge ſig for ham; de ſtrede ſaaledes længe, og man kunde ikke ſee, hvo der vilde gaae af med Seiren; hele Brynierne huggedes af dem, men Odds Skjorte holdt ſig ſaa godt, at intet ſkadede ham; da blev Seming ſaaret, men han gav ſig ikke derved, førend næſten alt hans Kjød var hugget af Benene; Odd ſaae intet Sted paa hans hele Krop, der jo ſvømmede i Blod; og da alt hans Blod var rundet ud af Aarerne, faldt han med megen Tapperhed, og var ſtrax død. Derpaa ſtod den ene op efter den anden, men det endtes med, at Odd fældte dem alle; han var da ſærdeles mødig, men ikke ſaaret. Siden gik han derhen, hvor Angantyr og Hjalmar havde kæmpet; Angantyr var da falden, men Hjalmar ſad ved en Tue, og var bleg ſom et Lig. Odd gik da til ham, og kvad:

Hvad er det, Hjalmar!
Du har Farve ſkiftet,
Jeg ſeer dig mattet
Af mange Vunder;
Din Hjælm er kløvet

Og Brynien ſleden,
Nu det ude er
Med dit Liv.

Hjalmar kvad:

Saar har jeg ſexten
Og ſleden Brynie,
Det ſortner mig for Øiet,
Seer jeg ei at gaae;
Paa Hjertet mig ſtødte
Angantyrs Sværds
Hvasſe Spidſe,
Hærdet i Edder.

Og end kvad han:

Fem Gaarde ſammen,
Eied jeg i Landet;
Dog det kjeded mig
Der at være;
Nu maa jeg ligge
Liv berøvet,
Med Sværdet ſaaret,
Paa Samsø.

Huuskarle drikke
Mjød i Hallen,
Meget ypperlige,
Hos min Fader;
Mangen matter
Møens Øl,
Men mig Egges Spor
Paa Øen plager.

Fulgte mig den hvide
Kongedotter
Yderſt ud paa
Agnafit;
Det Ord var ſandeſt,
Som hun ſagde mig,
At atter komme
Ikke monne jeg.

Drag du mig hin røde
Ring af Haanden,
Bring den til ungen
Ingeborg!
Volde vil det hende
Vældig Kummer,
At jeg ei atter
Til Upſal kommer.

Foer jeg fra Møers
Fagre Sange
Villig til Gammen
Øſter med Sote;
Færden jeg paaſkyndte,
Og foer til Hæren
Sidſte Gang fra
Hulde Venner.

En Ravn flyver øſten
Fra det høie Træ,
Og hannem Ørnen
Efter følger;

Det er den ſidſte
Ørn jeg mætter;
Den af mit eget
Blod ſkal drikke.

Derefter døde Hjalmar. Odd var der om Natten. Om Morgenen bar han alle Berſærkerne ſammen, og begyndte derpaa at opføre en Høi; Øens Beboere ſammenførte efter Odds Anviisning ſtore Træer, og kaſtede Stene og Sand derover; det var et ſtort Helteværk og faſt gjort; Odd arbeidede derpaa i en halv Maaned; ſiden lagde han Berſærkerne med deres Vaaben deri, og kaſtede derpaa Høien til. Dernæſt tog Odd Hjalmars døde Legeme, bar det ud paa Skibet, og førte det til Sverrig, fortællende denne Tidende til Kongen og hans Datter. Hun tog ſig Hjalmars Død ſaa nær, at hun ſprængtes ſtrax af Sorg, og hun og Hjalmar bleve da lagte i een Høi, og Arveøl blev drukket efter dem. Odd blev der i nogen Tid, men om ham fortælles nu ikke mere i denne Saga.

6. Nu vender Sagaen ſig til Bjartmar Jarl; ſaaſnart han ſpurgte Arngrims Sønners Fald, tyktes det ham en ſtor Skade. Hans Datter Svafa var da frugtſommelig; hun ſørgede meget over ſin Mand Angantyrs Fald, men Jarlen trøſtede hende beſtandig. Men da Tiden led frem, fødte hun et ſtort og ſkjønt Møbarn; mange raadede til, at Barnet ſkulde tages af Dage, og ſagde, at der neppe kunde være Kvindeſind i hende, om hun kom til at ſlægte ſine Fædrenefrænder paa. Bjartmar ſaae paa Møen, og ſagde, at han haabede det vilde være bedre, at hun beholdt Livet, og lagde til: „Det bør mig ogſaa at hjælpe Arngrims Sønner efter Evne; det vil

viſe ſig, om hun kommer til Alderen, at Arngrims Sønner ere ikke aldeles døde; thi jeg troer, at af hende vil fødes ſtore Ætter og anſeelige Mænd;" hun blev ſiden overøſt med Vand og kaldt Hervør. Hun opfødtes hos Jarlen, og var ſtærk ſom en Dreng; og ſom hun kom noget til Kræfter, vænnede hun ſig mere til at bruge Bue, Skjold og Sværd, end til at ſye og bordyre; hun gjorde ogſaa oftere Ondt end Godt; og da Jarlen irettesatte hende derfor, løb hun ud i Skovene, og gjorde ſig der en Skale[1], og dræbte Folk, for at ſkaffe ſig Gods. Da Jarlen ſpurgte dette, drog han ud i Skoven med ſin Hær, og tog Hervør fangen; hun dræbte dog mange Mænd af hans Hær, inden de fik hende fat; han førte hende nu hjem med ſig, og hun opholdt ſig derpaa en Tid hos ham. Det hændte ſig engang, at Hervør var udenfor, hvor der vare nogle Trælle og Arbeidsfolk, og hun tilføiede dem Ondt ligeſom andre. Da ſagde en Træl: „Du, Hervør! vil allene gjøre Ondt, og Ondt kan man vænte ſig af dig, og Jarlen forbyder Folk at ſige dig, hvo der er din Fader, fordi det tykkes ham en Skam, at du veed det, thi Folk vide meget vel, at en Svinehyrde laae hos Kongens Datter, og at du er deres Barn." Hervør blev heftig forbittret over diſſe Ord, gik ſtrax for Jarlen, og kvad:

Slægtens Hæder
At roſe ei turde jeg,
Om hun[2] har faaet
Frodmars Yndeſt;
En hæderlig Fader
Troed jeg at have,

---

[1] en eenlig liggende Bygning. [2] nl. min Moder.

Men nu er ſagt mig,
En Svinehyrde.

Jarlen kvad:

Løiet er for dig
Meget forringet,
Frækn var blandt Kæmper
Din Fader anſeet;
Strøet med Muld
Stander Angantyrs
Sal paa Samsøes
Søndre Kyſter.

Hun kvad:

Nu lyſter mig,
Foſterfader!
Mine henfarne
Frænder at beſøge;
Eie monne de
Megen Rigdom,
Den ſkal jeg tage,
Om jeg Livet ei miſter.

Nu hurtig ſkal man
Berede det ſine
Linned, før heden
Bort jeg drager;
Det er vigtigt,
Da man i Morgen ſkal
Skære mig baade
Skjorte og Kappe.

Derpaa ſagde Hervør til ſin Moder, og kvad:

Udſtyr mig med alt,
Som du hurtigſt mægter,
Prude Kone!
Som en Søn det var;
Sandt er det, ſom ſynes
I Søvne for mig,
Fryd for det førſte
Faaer jeg her ikke.

7. Da hun var udſtyret, drog hun nu eenſom bort, og tog ſig Mandsklæder og Vaaben; hun drog til nogle Vikinger, og kaldte ſig da Hjørvard; med dem gav hun ſig i Følge, og da Hærens Høvding kort efter døde, antog hun Hærens Anførſel. Denne Hjørvard hærjede nu vide om Land, og ſtyrede tilſidſt til Samsø, og da Vikingerne havde taget Havn, forlangte Hjørvard af ſine Folk, at han vilde gaae op paa Øen, og ſagde, at man der kunde vente ſig Gods i Høien; alle Folkene talte imod, og ſagde, at der gik alle Dage ſaa ſtore onde Vætter, at der var værre om Dagen, end mange andre Steder om Natten. Dog udvirkede han omſider, at der blev kaſtet Anker, for at ligge der Natten over. Men Hjørvard tog ſig en Baad, og roede i Land, og landede i Munarvaag, paa den Tid da Solen var ved at gaae ned. Siden gik han op paa Land; der traf han en Mand, ſom vogtede en Hjord; han ſpurgte ham om Tidender; han ſvarede: „Du er ubekjendt her paa Øen, gak hjem med mig, thi her baader det intet Menneſke, at være ude efter Solens Nedgang, og jeg vil ſtrax gaae hjem." Hjørvard ſagde: „Siig mig, hvor Hjørvards Høie ere." Manden ſvarede: „Du er ilde faren, at du vil ſpørge om det ved Nattetid, ſom faa tør ſpørge efter

midt om Dagen, thi en brændende Ild ſpiller derover, ſaaſnart Solen gaaer ned.", Hjørvard ſagde, at han beſtemt vilde beſøge Høiene. Fæhyrden ſagde da: „Jeg ſeer, at du er en modig Mand, ſkjønt uforſtandig; jeg vil give dig min Halskjæde, for at du ſkal følge mig hjem." „Nei!" ſvarede Hjørvard, „om du end giver mig alt, hvad du eier, faaer du mig ikke opholdt." Men da Solen var gaaet ned, hørtes der en ſtærk Dundren ude paa Øen, og Høiildene luede i Veiret; da blev Fæhyrden forſkrækket, og tog til Beens, og løb ind i Skoven, ſaa hurtig han mægtede, og ſaae aldrig tilbage. Om deres Samtale er dette kvædet. Fæhyrden kvad:

Hvad er du for en Mand,
Som til Øen er kommen,
Sak, det er ſilde,
Til Natteherberge!

Hjørvard kvad:

Ei vil jeg gange
Til Natteherberge,
Thi af Øens Folk
Ingen jeg kjender;
Siig du hurtig,
Før heden du ſlyer,
Hvilke ere Hjørvards
Høie kaldte?

Fæhyrden kvad:

Spørg ei om det,
Klog eſt du ikke,
Vikingers Ven!
Du eſt ilde faren;

Fare lad os hurtig,
Som Fødderne mægte!
Alt er ude
Paa natlig Færd.

Hjørvard kvad:

Lad os ei frygte
Saadan Bragen,
Om Ild over hele
Øen end brændte!
Lad ei ſaa hurtig
Hedengangne
Kæmper os ſkrække!
Samtale vi ville.

Fæhyrden kvad:

Dum tykkes mig
Den, ſom heden
Eenſom færdes
I Nattens Mørke;
Ild ſpiller om Een,
Aabnes Høie,
Brænde Jord og Sump,
Lad os ile!

Han løb nu hjem til Gaarden, og dermed ſkiltes de. Hervør ſaae dernæſt, hvor Høiildene brændte ude paa Øen, og Høibeboerne ſtode udenfor, og hun gik derhen, og ræddedes ikke, uagtet alle Høiene brændte paa hendes Vei, og hun vadede da frem ligeſom i en mørk Taage, indtil hun kom til Berſærkernes Høie; da vendte hun ſig til den ſtørſte Høi, og kvad:

Vaagn du, Angantyr!
Vækker dig Hervør,

Eneſte Dotter af
Dig og Svafa;
Giv mig af Høien
Det hvaſſe Sværd, ſom
Dværgene ſmeded
Til Svafurlame.

Hjørvard! Hervard!
Rane! Angantyr!
Eder alle jeg vækker
Under Skovens Rødder,
Ruſtede med Skjolde
Og ſkarpe Sværde,
Med Hjelm og Brynie
Og blodig Landſe.

I ere blevne,
Arngrims Sønner,
Mægtige Kæmper!
Til Muld forvandled,
Da ingen vilde
Af Eyvørs Sønner
Med mig mæle
I Munarvaagen.

Hjørvard! Hervard!
Rane! Angantyr!
Saa gaa det eder
Alle i Barmen,
Som om i ſmulned
I Myrers Tue;

Om Sværdet I ei giver mig,
Det ſom Dvalin ſmeded,
Bør ei Drauger[1]
Dyrt Vaaben bære.

Da kvad Angantyr:

Hervør, min Dotter!
Hvi raaber du ſaa
Rædſelsfulde Ord?
Farer du ilde;
Gal eſt du vorden
Og uden Samling,
Vildt tænkende,
Vækker du Døde.

Ei Fader begrov mig
Eller Frænder andre;
Tyrſing medtog de
To, ſom leved,
Blev det dog eiends
Een omſider.

Hun kvad:

Sandt du ei ſiger,
Saa lade Odin dig
Uſkadt i Høien ſidde,
Som du haver
Ikke Tyrſing,
Træg eſt du til
Arv at yde
Eneſte Barn.

---

[1] de Dødes Gjenfærd.

Da aabnedes Høien, og det ſaae ud, ſom luende Ild var over hele Høien; ſaa kvad Angantyr:

Sjunken er Dødsporten,
Høie aabnes,
Hele Økyſten
I Ild ſig viſer;
Og alt er ude,
Om at ſee ſig;
Skynd dig, Mø, om du kan,
Til Skibe dine!

Hun ſvarede:

Ikke I brænde ſaa
Baal om Nætter,
At jeg ved eders
Ilde ræddes;
Skjelver ei Møens
Modige Hjerte,
Om hun end Draugen ſeer
I Døren ſtande.

Da kvad Angantyr:

Siger jeg dig, Hervør!
Hør til imedens,
Viſe Dotter!
Hvad der ſkal hændes:
Denne Tyrfing vil,
Om du troer mig,
Næſten hele din
Æt udſlette.

En Søn vil du føde,
Der ſiden ſkal
Tyrfing bære,

Og troe paa ſin Styrke;
Ham ville Folk
Heidrek kalde,
Vældigſt under Himlen
Vil han blive.

Da kvad Hervør:

Jeg troller eder ſaa,
Døde Kæmper!
At I ſkulle
Alle ligge
Døde med Drauger
Og i Dysſen raadne;
Om ei du giver mig, Angantyr!
Ud af Høien
Den for Skjolde farlige
Hjalmars Bane[1].

Han qvad:

Unge Mø! du ligner
Ikke Menneſker,
Da du paa Høie
Vanker om Natten,
Med udgravet Spyd
Og med gotiſk Sværd,
Med Hjelm og Brynie
For Hallens Dør.

Hervør kvad:

En Mand jeg tyktes
Saa fuldt ſom nogen,
Inden jeg beſøgte

---

[1] Sværdet, hvormed Hjalmar havde faaet ſit Baneſaar.

Eders Sale;
Ræk du mig af Høien
Den ſom haver Brynier;
Dværges Arbeid,
Nytter det ei den at ſkjule.

Da kvad Angantyr:

Under mine Skuldre ligger
Hjalmars Bane,
Den er ganſke af
Ild omgiven;
Ingen Mø jeg kjender
Oven for Jorden,
Som dette Sværd tør
I Hænder tage.

Hun kvad:

Jeg vil gjemme,
Og i Hænder tage
Det hvasſe Sværd,
Om jeg kan faae det;
Ikke jeg frygter
Ild brændende,
Naar Luen ſagtnes,
Som jeg ſeer over.

Da kvad Angantyr:

Gal eſt du, Hervør!
Skjønt heltemodig,
Da du med aabne Øine
I Ild ſtyrter;
Heller vil jeg give dig
Sværdet af Høien,

Mø hin unge!
Kan jeg dig ei nægte.

Sværdet blev da kaſtet ud i Hervors Haand; da kvad hun:

Vel gjorde du,
Vikingers Søn;
At du Sværdet
Af Høien gav mig;
Bedre tykkes mig,
Fyrſte! det være,
End om jeg hele
Norrig eied.

Angantyr kvad:

Ikke veed du,
Arme Kvinde!
Ubeſindig,
Hvad der glæder dig;
Denne Tyrfing vil,
Om du troer mig,
Næſten hele din Æt
Ødelægge.

Hun ſvarede:

Jeg vil gange til
Søens Heſte[1],
Nu er Fyrſtens Mø
Ved freidig Hu;
Lidt mig bekymrer,
Fyrſteſøn!
Hvad Sønner mine
Siden dele.

---

[1] Skibene.

Han kvad:

Du ſkal den eie
Og ynde længe,
Hold du i Balgen
Hjalmars Bane!
Rør ei ved Eggene,
Edder er i begge;
Sværdet er værre
End andet Meen.

Farvel, Dotter!
Snart jeg giver dig
Tolv Mænds Liv,
Om du troe vil,
Styrke og Raſkhed,
Alt det Gode, ſom
Arngrims Sønner
Efterlode.

Hun kvad:

Bo I alle,
(Bort jeg længes)
Uſkadte i Høien,
Heden vil jeg ile;
Snareſt jeg tyktes
I yderſte Fare,
Da Ilde brændte
Trindt omkring mig.

Hervør gik nu ned til Stranden, og da det dagedes, ſaae hun, at Skibene vare borte; Vikingerne vare nemlig blevne forſkrækkede, da de hørte Drønnene, og ſaae Ildene brænde paa Øen. Hun blev nu paa Samsø, indtil hun kunde komme bort med et andet Skib. Om hendes Færd fortælles intet, førend hun kom til Kong Godmund paa Glæſisval, hvor hun opholdt ſig om Vinteren; hun kaldte ſig da endnu Hervard, og udgav ſig for en Kæmpe; hun blev der ſærdeles vel imodtagen. Kong Godmund havde mange Menneſker om ſig; han var da ſaa gammel, at det var Folks Sagn, at han intet manglede i hundrede Vintre, dog var han fuldkommen ſtærk og raſk. Hans Søn Høfund havde hele Beſtyrelſen over Riget. Da nu Godmund en Dag ſpillede Skak, traf det ſig ſaa, at han var uheldig i Spillet, og det gik ſaa ſlet for ham, at han blev næſten mat. Kongen ſpurgte, om nogen kunde underſtøtte ham med Raad, og hjælpe paa Spillet; da gik Hjørvard til, og gav i kort Tid Raad, og han havde ikke ſtyret Spillet længe, inden det ſtod bedre med Godmunds Sager. Hjørvard havde lagt Tyrfing i ſit Sæde, medens han gik til Spillet; en Mand tog Sværdet op og blottede det; han ſyntes ſærdeles vel om det, og det lyſte af det, ligeſom Solens Straaler. Dette ſaae Hjørvard, og greb Sværdet ud af hans Haand, og dræbte ham, og gik derpaa ud. De andre vilde løbe efter ham, at hævne deres Stalbroder; men da ſagde Godmund: „Værer ſtille! det er ei ſaa meget værdt at tage Hævn over Manden, ſom I troe, thi I vide ikke, hvo han er, og jeg troer, det er en Kvinde; men med det Vaaben, ſom hun har, vil denne Kvinde blive eder dyrt kjøbt, inden I faae Livet af hende." Der blev da ikke ſat efter hende. Hun gav ſig nu atter i Følge med Søvikinger, og kaldte ſig fremdeles Hjørvard. Siden var hun paa Krigstoge en lang Tid, og var meget ſeierſæl; og da hun blev kjed af det, drog hun til ſin Morfader

Bjartmar Jarl. Da teede hun ſig ſom andre Møer, og gav ſig til at bordyke og lægge ſig efter andre kvindelige Syſler. Nu begyndte hun at blive venneſæl, og gavmild paa Penge, og der gik ogſaa et ſtort Ord af hendes Skjønhed. Dette ſpurgte Godmunds Søn Høfund, og lagde ſig det meget paa Hjerte. Engang kom han at tale med ſin Fader, og ſagde ham, at han havde i Sinde at gifte ſig, og bad ham at give ham Raad, hvor han ſkulde ſøge ſig en Kone. Kongen ſagde: „Det er mit Raad, at du beiler til Hervor hin Vene, Angantyrs Dotter; hun er det bedſte Parti, ſom jeg har ſpurgt om." Siden ſendte de tolv Mænd til Bjartmar Jarl, at beile til Kvinden; Jarlen optog det vel, og fremførte denne Sag for Hervor; hun gav ikke noget Afſlag, og bad ham raade for hendes Giftermaal. Udfaldet af Sagen blev da, at hun blev fæſtet til Høfund; Kong Godmund holdt deres Bryllup hjemme paa Glæſisval med megen Pragt; og paa dette Gilde gav han Høfund Kongenavn, Guld og Rige; ſiden bleve de førte i een Seng; denne Høitid varede en fuld Maaned; og da Gildet var endt, droge Høvdingerne hjem, og fik anſeelige Gaver med paa Reiſen. Kong Høfund og Hervor elſkede hinanden høit; de havde to Sønner, den ældſte hed Angantyr efter ſin Morfader, den yngſte Heidrek; de vare begge ſtore og ſtærke Mænd, viſe og væne. Angantyr lignede ſin Fader i Sindelag, og vilde hver Mand Godt, og baade Kongen og hele Folket elſkede ham høit. Men ſaa meget Godt, han end gjorde, ſaa gjorde Heidrek endnu mere Ondt; han elſkede Hervor høieſt. Da han voxte lidt til, ſendte Høfund ham til Opfoſtring hos en Mand, ſom hed Giſſur, og var en viis Mand og ſtor Kæmpe; hos ham opdroges

Kongeſønnen, indtil han var atten Aar gammel, og lærte alſkens Idrætter og derhos Ridderſkab; han var ſaa ſtærk og tapper, at man ingenſteds fandt hans Lige; i alle Idrætter var Gisſur ham nærmeſt; Heidrek holdt ved med det ſamme Sind.

8. Engang holdt Kong Hofund et ſtort Gilde, og indbød dertil alle Stormænd i hele ſit Rige undtagen Heidrek og hans Føſterfader Gisſur. Opbragt herover ſagde Heidrek, at det var herligt at gjøre noget Afbræk i Gildet i hans Faders Hal. Gisſur raadede ham derfra, og ſagde, at der var andet, der var bedre, end at drage did til Strid imod hans Fader; han foer alligevel afſted, og ſagde, at han vilde gjøre ham noget Ondt. Og da han kom ind i Hallen, hilſte han ſin Fader og ſin Moder; Kongen tog ikke meget kjærlig imod ham, men hans Moder glædede ſig meget ved hans Ankomſt. Angantyr ſtod op imod ham, og førte ham til Høiſædet, og gav ham Plads ved ſin Side; der blev lyſtelig drukket. Kong Hofund gik tidlig til Sengs om Aftenen, men Gjæſterne bleve ſiddende at drikke. Heidrek var ikke munter; han ſad længe ved Drikningen denne Aften. Da nu Angantyr engang gik bort, ſteg Heidrek ned fra Høiſædet, ſatte ſig paa den lavere Bænk; og talte med de Mænd, ſom vare ham nærmeſt, og bragte det ved ſin Tale til, at de bleve uenige og gave hinanden onde Ord. Da kom Angantyr tilbage, og bad dem tie, og førte Heidrek til hans Sæde. Da Angantyr en anden Gang var gaaet ud, mindede Heidrek dem om, hvad de havde ſamtalt; det kom da ſaavidt, at een af dem ſlog den anden med den knyttede Næve. Da kom Angantyr til, og bad dem være enige til om Morgenen. Da Angantyr tredie Gang

gik bort, ſpurgte Heidrek den, ſom havde faaet Hugget, om han ei torde hævne ſig; og ſagde, at det ei ſømmede ſig for en feig Mand at drikke Viin; ved ſin Overtalelſe bragte han det da til, at den, ſom var ſlaaet, ſprang op, og dræbte ſin Sidekammerat. Heidrek lo derad, og ſagde: at Gildet var deſto anſeeligere, naar den røde Vædſke randt over Dugene. I det ſamme kom Angantyr i Hallen, og harmedes ſig meget derover; han førte da Heidrek til Sengs. Men da Kongen om Morgenen ſpurgte, hvad der var ſkeet, blev han meget opbragt, og ſagde: „Ei vil jeg afvige fra den retfærdige Dom, ſkjønt Heidrek er mig nærpaarørende, og han ſkal gjøres landflygtig, ligeſom enhver anden, der volder Manddrab inden Hallen hos os.“ Angantyr og Hervør bade for Heidrek, men det hjalp ikke; de forkyndte nu Heidrek ſin Landflygtighed, men han brød ſig kun lidt derom. „Gaaer I for min Fader,“ ſagde han, „og ſiger, at jeg beder ham give mig nogle gode Raad.“ De gjorde ſaa. Da ſagde Kong Hofund: „Faa Raad kan jeg give ham, thi jeg troer, at han vil kun ſlet følge dem, dog fordi I bede mig derom, da vil jeg give ham det førſte Raad: at han aldrig ſkal hjelpe den Mand, der har ſveget ſin retmæsſige Herre; det raader jeg ham for det andet: at han aldrig giver den Mand Fred, ſom har myrdet ſin Stalbroder; og det er det tredie Raad: at han ikke tillader ſin Kone ofte at beſøge ſine Frænder, uagtet hun beder derom; det er det fjerde: at han ikke ſiger ſin Frille alle ſine Hemmeligheder; det det femte: at han rider ikke den bedſte af ſine Heſte, om han behøver at ſkynde ſig ſtærkt; det det ſjette: at han aldrig foſtrer en anſeeligere Mands Barn, end han er ſelv; det det ſyvende: at han aldrig bryder ſit Løfte, naar han har givet nogen Fred; det det ottende: at han fører aldrig mange fangne Trælle med ſig; og om han følger alle diſſe Raad, da troer jeg at kunne haabe, at han vil blive en lykkelig Mand, ſkjønt han nu maa lide min Dom for hans Overtrædelſe af Lovene; men jeg troer det ſnarere, at han vil ikke holde dette." Derpaa gik Dronningen til ſin Søn Heidrek, og ſagde ham, hvad Kongen havde raadet ham. Heidrek ſagde, at han havde givet Raadene af ond Hu, og at han derfor ikke var ſkyldig at følge dem. Heidrek beredte ſig da til Bortreiſen, og gik ud; Dronningen og hans Broder Angantyr fulgte ham paa Veien. Hervør tog da Sværdet Tyrfing ud under fra ſin Kaabe, og gav Heidrek det, ſiden hilſte han ſin Moder Farvel, og bad Angantyr gaae længere med ham. Denne gjorde ſaa; han gav da Heidrek en ſtor Pengepung fuld af Guld; Heidrek takkede for Gaven, og ſagde ſiden: „Stor Forſkjel holder jeg for, at der er mellem Kong Høfund og min Moder, og ei veed jeg, naar jeg kan faae gjort ſaa ſtor Forſkjel paa min Fader og min Moder, ſom de gjøre i Henſeende til mig; min Fader gjorde mig landsflygtig, men min Moder gav mig Sværdet Tyrfing, ſom tykkes mig bedre end et ſtort Rige; jeg ſkal nu gjøre noget, ſom han vil ſynes værſt om," ſagde han; og han trak da Sværdet, og det lyſte meget af det, og funklede ſom Gniſter; han fnyſte da ſtærkt, og Berſærksgangen kom over ham; men efterſom Brødrene vare ene ſammen, og Tyrfing ſkulde være en Mands Bane hver Gang det blev trukket, da hug han ſin Broder Banehug, og bedrev ſaaledes det førſte Nidingsværk med Sværdet. Da Kong Høfund ſpurgte denne Tidende, ſørgede han meget over ſin Søn Angantyr; ogſaa mange andre begræd hans Død; Høfund lod ham høiſætte efter Datids Skik, og han bød nu, at man ſkulde ſætte efter Heidrek, for at han kunde blive dræbt, men Hervør forhindrede det, ſaa han undſlap i Skovene.

9. Det hændte ſig en Dag, da Heidrek gik frem ad en Vei, at der kom nogle Mænd imod ham med en lænkebunden Mand, ſom var beſtemt til Dødſtraf; Heidrek ſpurgte om, hvad han havde forbrudt ſig; de ſagde, at han havde ſveget ſin egen Herre; Heidrek ſpurgte, om de vilde tage Bøder for ham; de ſagde ja dertil; han gav dem en halv Mark Guld; de løde da den Bundne løs; og han tilbød Heidrek ſin Tjeneſte; denne ſvarede: „Hvorledes vil du kunne blive mig tro, da du ſveg din egen Herre, drag du bort fra mig!“ Kort efter traf Heidrek atter paa nogle Mænd, ſom førte een bunden med ſig; Heidrek ſpurgte, hvad Ondt denne havde gjort; de ſagde, at han havde myrdet ſin Stalbroder; han ſpurgte, om de vilde tage imod Bøder for ham, og bad dem tage derimod, de tilſtode hans Bøn; han gav dem en anden halv Mark Guld, og tog imod Manden; denne tilbød ham ſin Tjeneſte, men han afſlog det; dette gjorde han meſt for at overtræde ſin Faders Raad. Siden traf han nogle Søvikinger, og gav ſig i Følge med dem paa Krigstoge, og blev en meget grum Sørøver, og blev ſnart vidt berømt af ſin Seier og ſine Kampe.

10. I denne Tid herſkede over Reidgotaland en Konge, ſom hed Harald; han var da meget gammel, og havde et ſtort Rige at raade over. Han havde en Datter, der var hans eneſte Barn; hun hed Helga, og var en ſærdeles beleven Kvinde. To Jarler hærjede paa Kongens Rige, og han holdt nogle Slag imod dem, men

tabte ſtedſe; de indgik endelig Forlig paa de Vilkaar, at Kongen ſkulde betale dem Skat hver tolv Maaneder. Heidrek drog nu med ſine Skibe til Reidgoteland, og da Kongen ſpurgte det, indbød han ham til et anſeeligt Gilde, og tilbød ham at have der et Tilholdſted. Heidrek tog med Glæde derimod, og gik til Borgen med ſin Hær, og opholdt ſig der en Tid. Det traf ſig nu en Dag, at Kong Harald talte meget Sølv paa Bordet; og da Heidrek ſaae det, ſpurgte han: „Hvo ſkal have Sølvet, Herre! agter I maaſkee at kjøbe Koſt for det? jeg ſkal ſelv tillægge Betaling for mig og mine Mænd for den Tid, vi opholde os her." Kongen ſagde, at det hang ganſke anderledes ſammen: „Diſſe Penge ſkulle betales i Skat," ſagde han, „til to Jarler, ſom have hærjet paa mit Rige, og gjort det megen Skade." Heidrek ſagde da: „Dette ſynes mig at være en ſtor Vanære for en mægtig og vældig Konge, at betale Skat til lave og ringe Jarler; klogere vilde det være, at holde Slag imod dem." Kongen ſagde, at han havde forſøgt det, men var ſtedſe bleven overvunden; „men maaſkee du vover at ſtride paa mine Vegne, og tager Guldet og Sølvet i Løn derfor." „Om mig veed jeg intet noie," ſvarede Heidrek, „men ei havde mine Frænder for mig taget i Betænkning at drage i denne Færd; og vil jeg paa det Vilkaar paatage mig at ſtride imod Jarlerne, at I vil give mig eders Dotter." Kongen tog gunſtig derimod, og deres Samtale endtes med, at Jomfruen blev fæſtet til Heidrek. Heidrek beredte ſig ſiden til Kamp, og Kongen gav ham en ſtor og ſkjøn Hær; derpaa drog han imod Jarlerne, og da han kom i deres Rige, begyndte han at hærje og plyndre. Da Jarlerne ſpurgte dette, droge de imod ham med en ſtor

Hær, og da de mødtes, kom det til et meget haardt Slag. Heidrek var i Spidſen af Fylkingen, og bar Tyrfing i ſin høire Haand, og nedhug Jarlernes Mænd ſom Straa, og hverken Hjelm eller Brynie kunde ſtaae ſig for ham; han dræbte alle dem, ſom vare ham nærmeſt; han gik nu igjennem Hæren og fældte Folk for Fode, og det endte med, at begge Jarlerne faldt tilligemed den ſtørſte Deel af deres Folk, men de øvrige flyede; han fik der meget Bytte. Siden drog Heidrek giennem Landet, og gjorde det ſkatſkyldigt under Kong Harald, ligeſom det før havde været. Efter ſaa forrettet Sag drog han igjen tilbage; han havde da faaet en uhyre Mængde Rigdomme, og en ſtor Seier. Kong Harald tog med ſærdeles Glæde imod ham, og takkede ham med mange fagre Ord. Der blev da anrettet til Bryllupet, og Heidrek blev gift med Kongens Datter; Kong Harald holdt deres Bryllup med megen Pragt, og han gav Heidrek Kongenavn og Hælften af Riget til Beſtyrelſe. Han herſkede over Reidgoteland længe derefter, og vandt Berømmelſe for ſin Viisdom og Seierſælhed. Han havde med ſin Kone en Søn, ſom fik Navnet Angantyr. Kong Harald avlede ogſaa en Søn i ſin Alderdom, han blev kaldt Halfdan; de vare begge meget haabefulde og ſyntes at overgaae alle andre i Reidgoteland.

11. I den Tid indtraf et ſtort Uaar i Reidgoteland, ſaa at det tegnede til, at hele Landet vilde blive øde. Da bleve der foretagne Lodkaſtninger af viſe Mænd, og Ofringsſpaadomme fremſagte; men ſaa lød Gjenſvaret, at der aldrig vilde komme godt Aar i Reidgoteland, førend man ofrede den fornemſte Dreng der i Landet. Heidrek ſagde, at Haralds Søn var den fornemſte, men

Kong Harald ſagde derimod, at Heidreks Søn var fornemſt. Der blev ſiden ſtævnet til et Thing; og alle vare da enige i, at Heidreks Søn Angantyr var den fornemſte af dem i Henſeende til Slægt; men ingen torde fremføre denne Mening. Man tog da den Beſlutning, at lade Kong Høfund paa Glæſisval dømme i Sagen; de fornemſte Mænd ſkulde vælges til denne Færd; men alle undſloge ſig. Kong Harald og mange andre bade da Kong Heidrek at paatage ſig at udføre denne Forretning. Kongen ſagde, at det ſkulde ſkee, og han lod ſtrax et Skib udruſte til Afreiſe, og dette beſtege mange berømte Mænd med ham. Han ſeilede derpaa til Riſeland, men da Kong Høfund ſpurgte hans Ankomſt, vilde han ſtrax lade ham dræbe; men Dronning Hervør talte imod, og fik ſaaledes mæglet imellem dem, at Fader og Søn bleve fuldkommen forligte. Heidrek fremførte dernæſt ſit Ærende for Kongen, og bad ham dømme i denne Sag. Kong Høfund ſagde, at hans Søn var den fornemſte i Landet. Kong Heidrek ſkiftede da Mine, og ſyntes at hans Sag var i en ſlet Forfatning, og han bad da ſin Fader at give ham et Raad, ſom kunde hjælpe Drengen til at beholde Livet. Høfund ſagde da: „Naar du kommer hjem i Reidgoteland, ſkal du ſtævne Folk til Thinge, ſaavel af dit eget ſom af Kong Haralds Rige, og ſig der min Afgjørelſe om din Søn! du ſkal da ſpørge, hvormed de ville gjengjelde dig det, om du overgiver dem ham, til at ofre; ſig at du er en Udlænding, og at Land og Folk vil gaae fra dig, om det ſkal gaae i Udførelſe; gjør dem da det Forſlag, at hveranden af Haralds Mænd, der ere tilſtede paa Thinget, ſkal være i din Magt; paa anden Maade vil du ikke give Slip paa din Søn; og det ſkal ſtadfæſtes med Eder, og faaer du det ſat igjennem, behøver jeg ikke ſiden at raade dig, hvad du ſkal gjøre." Heidrek hilſte ſiden ſin Fader og Moder Farvel, og ſeilede bort fra Riſeland.

12. Da nu Heidrek kom tilbage til Reidgoteland, lod han ſtævne til Thinge; Heidrek tog ſaa til Orde: „Det er min Fader Kong Høfunds Kjendelſe, at min Søn er den fornemſte her i Landet, og udvalgt til Offer, men derimod vil jeg have i min Magt hveranden af Kong Haralds Mænd, der ere komne til dette Thing, og jeg vil at I ſkulle ſtadfæſte dette med Ed." Saa ſkete nu, og da de ſiden ſamledes i hans Hær, bade Bønderne, at han ſkulde overgive dem ſin Søn og ſaaledes forſkaffe dem gode Aaringer igjen. Men da Hærene havde ſkilt ſig ad, forlangte Heidrek Troſkabs Ed af ſine Mænd; de gjorde ſaa, og ſvore ham ſaadan Ed, at de vilde følge ham indenlands og udenlands til at udføre, hvad han fik i Sinde. Da ſagde han: „Saa ſynes mig, at der maa være bødet Odin nok for een Dreng, om Kong Harald og hans Søn og hele hans Hær komme iſteden for denne." Han bød da ſit Banner at reiſes, og at anfalde Kong Harald og dræbe ham og hele hans Hær. Derefter lod han blæſe i Lurer, og de gik imod Kong Harald og hans Mænd, hvem Kampen ſnart var uheldig, thi de havde en meget mindre Hær og vare derhos ikke beredte paa Strid; men da de ſaae, at de ikke kunde undſlippe, kæmpede de med megen Tapperhed, og dræbte Kong Heidreks Folk for Fode ſaa voldſomt, at det ſyntes uviſt, hvo der vilde gaae af med Seiren. Men da Kong Heidrek ſaae ſine Folk ſaaledes falde hobeviis, ſtyr-

tede han frem med Sværdet Tyrfing, og fældte den ene ovenpaa den anden, og det ſluttede med, at Faderen faldt med ſin Søn og en ſtor Deel af deres Hær, og Kong Heidrek blev ſin Svigerfaders og ſin Svogers Banemand, og det er regnet for det andet Nidingsværk, ſom efter Dværgens Beſtemmelſe ſkulde udføres med Tyrfing. Heidrek lod da Gudealterne beſtryge med Kong Haralds og Halfdans Blod, og overgav Odin alle dem, ſom vare faldne der, iſtedenfor ſin Søn Angantyr, for at Aaret ſkulde blive bedre. Men da Dronning Helga ſpurgte ſin Faders Død, tog hun ſig det ſaa nær, at hun hængte ſig i Diſardalen. Heidrek underlagde ſig nu hele Landet, og blev Konge derover; han blev vide navnkundig, og hans Lige fandt man neppe nogenſteds paa den Tid.

13. Engang drog Kong Heidrek med ſin Hær ſydpaa igjennem Huneland, og ſlogs med en Konge, ſom hed Humle. Han ſeirede, og Humle flyede; Heidrek bemægtigede ſig der meget Gods, og tog tillige Kong Humles Datter, ſom hed Sifka, og havde hende hjem med ſig; han tog hende ſiden til Frille, og havde hende en Tid hos ſig, men næſte Sommer ſendte han hende tilbage til ſin Fader. Hun var da frugtſommelig, og kort Tid efter fødte hun et Drengebarn; denne Dreng blev kaldt Lødver, var meget ſmuk, og ſyntes allerede i ſin unge Alder at overgaae andre; han voxte op i Huneland hos ſin Morfader Humle. En Sommer drog Heidrek til Saxland med ſin Hær; derover herſkede en Konge, ſom hed Aage; han ſkikkede Mænd imod Kong Heidrek, anrettede et Gilde for ham, og bad ham tage i hans

Rige, hvad han lyſtede, og lod ſige, at han ønſkede at holde Fred med ham. Dette Tilbud modtog Heidrek. Paa Gildet ſaae han Kongens Datter, ſom hed Oløf, og han ſyntes vel om hende, og beilede til hende; hun blev gift med ham; og Gildet blev da forøget, og deres Bryllup drukket; Kongen gav ſin Datter en Medgift i Guld og koſtbare Klenodier; Høitiden varede i tyve Dage, hvorefter Kong Heidrek drog hjem med ſin Kone Oløf og en overordentlig Mængde Rigdomme. Heidrek blev da en ſtor Kriger, og forøgede ſit Rige til mange Sider. Dronningen bad ofte om at maatte reiſe til Saxland, at beſøge ſine Frænder og Venner, og Kong Heidrek tillod hende det. Drengen Angantyr var beſtandig med hende. Da Kongen nu engang var ude paa Krigstoge, reiſte Dronningen ſom ſædvanlig til Saxland, at beſøge ſine Frænder; Kongeſønnen reiſte med hende. Da Kong Heidrek ſpurgte dette, ſtyrede han med ſine Skibe til Saxland i nogen Afſtand fra Kongens Hovedſæde. Derpaa gjorde han en Snekke i Stand, ſeilede til Havnen, og ſkjulte ſig i en Lønvig. Han gik i Land, og een Mand med ham; de kom om Natten til Kongsgaarden, og gik hen til den Skemme eller Udſtue, hvori hans Kone pleiede at ſove, og Vagtmændene bleve dem ikke vaer. De gik nu ind i Skemmen, og ſaae, at en Mand laae hos Dronningen; han havde et ſtort og fagert Haar; Kongen ſkar en Lok af hans Haar, og tog den med ſig. Manden, ſom var med ham, ſagde, at han ellers var vant at hævne ringere Forurettelſer. „Ei vil jeg hævne dette denneſinde," ſagde han. Han ſaae, hvor Angantyr laae i en anden Seng, og tog ham bort med ſig. Siden gik de til Skibs, og Kongen ſtandſede ikke, førend han kom til ſin Hær. Da Dronningen vaagnede om Morgenen, ſavnede hun Angantyr; hun blev da meget bange og bedrøvet, og fattede nu den Beſlutning, at hun klædte en Hund i Ligklæder, og ſagde, at Kongeſønnen var pludſelig død. Om Heidrek er det at fortælle, at han ſtyrede med ſine Skibe til Saxernes Konges Havn. Da Kongen blev det vaer, lod han anrette et Gilde, gik ſelv imod ham og mødte ham med aabne Arme. Heidrek drog til Borgen med hele ſin Hær, og ſatte ſig ved Drikkebordet. Da de havde drukket en Tid, gik Dronning Oløf til Drikkebordet, hilſte med Glæde paa Kong Heidrek, og ſlyngede begge Armene om hans Hals. Han tog derimod med Kulde; og ſaaledes forløb Natten. Om Morgenen ſpurgte han Dronningen om Drengen Angantyr; hun ſagde, at han var pludſelig død, og var begravet. Kongen bad, om han maatte ſee hans Lig; Dronningen ſagde, at det kun vilde forøge hans Sorg; han ſagde, at han ikke vilde tage ſig det ſaa nær. Heidrek fik da at raade, og man fulgte ham derhen; han lod ſtrax rydde Jorden af Graven; der fandtes da et ſammenlagt Klæde og en Hund inden i. Kong Heidrek ſagde: „Ilde er min Søn nu bleven forvandlet, om han er bleven til en Hund;" han lod derpaa Drengen føre frem, og ſagde, at han var ſkammelig bleven bedraget af Dronningen, og han fortalte nu alt, hvad der var ſkeet, og bad, at man ſkulde ſtævne til Thinge og ſamle der alle Mænd i Borgen, ſom mægtede at komme. Da nu den hele Mængde var kommen, talte Kongen ſaaledes: „Ei er endnu den Guldhaarede kommen;" da blev der ledt, og der fandtes en Mand i Kokkenet med et Bind om Hovedet; mange undredes over, at den ringe Træl ſkulde føres til Thinge. Men da han kom paa Thinget, ſagde Heidrek: „Her kunne I ſee den, ſom Kongens Datter heller vil have end mig;" han tog da Lokken frem, og ſatte den til Haaret, og de pasſede ſammen. Kongen lod ham nu fremſige Sandheden i denne Sag. Kong Aage blev da vred paa ſin Datter, og bød Heidrek at afſige, hvad Dom han vilde give i denne Sag. Heidrek ſvarede: „Du, Konning Aage! har ſtedſe gjort os Godt, og dit Rige ſkal derfor være i Fred for os, men din Datter vil jeg ikke eie længer, og vi ſkulle være ſkilte, og jeg tildømmer mig alt det Gods, ſom hende fulgte hjemmefra; men han, ſom har ligget hos hende, ſkal være landsforviiſt fra begge vore Riger, og bliver han truffen i dem, ſkal han dræbes." Man takkede ham for denne Kjendelſe, og ſyntes at den var retfærdig. Mellem Kongerne holdtes Venſkabet vedlige. Derefter ſkiltes de, og Kong Heidrek drog hjem til ſit Rige, og hans Søn Angantyr med ham. Han drog da fremdeles ud paa Krigstoge, og ſaaledes gik det en Tid. Engang hærjede han nord paa Finland, og udførte der ſtore Bedrifter. Der tog han en Mø, ſom ogſaa hed Sifka, ſaa ſmuk at ingen tyktes at have ſeet hendes Lige. Kongen gjorde meget af hende, og førte hende hjem med ſig, og hun blev hans Frille.

14. I den Tid herſkede over Garderige en Konge, ſom hed Rollaug; han var mægtig og raadede over mange Lande, derhos var han trofaſt og en ſtor Kriger; hans Dronning hed Herborg; de havde to Børn, en Søn, ſom hed Herlaug, og en Datter Hergerde; Drengen var, den Tid disſe her i Sagaen fortalte Begivenheder foregik, to Aar gammel, men Datteren var ældre. Kong

Heidrek drog nu til Garderige, og var der til Gilde; han gav megen Agt paa Kongens Børn, og ſyntes vel om dem; han fik nu i Sinde at handle tværtimod ſin Faders Raad, og bad om Kong Herlaugs Søn til Opfoſtring. Kongen ſagde, at det maatte man ikke vente, at han vilde overgive ſin Søn til en Mand, der var bekjendt for mange onde Ting, han ſom havde ſveget ſin Svigerfader Kong Harald og andre ſine Frænder og Venner. Da ſagde Dronningen: „Tal ikke ſaa, Herre! I har hørt, hvor ſtor og ſeierſæl en Mand han er; det er derfor klogere, at tage vel imod hans Tilbud, ellers ſtaaer dit Rige i ſtor Fare.” „Du vil have en vigtig Stemme i denne Sag,” ſvarede Kongen; Udfaldet blev da, at Drengen Herlaug blev overgiven Heidrek til Opfoſtring. Heidrek drog da bort fra Garderige og Drengen med ham; han drog nu fremdeles ud paa Krigstoge, og Drengen og hans Frille Sifka fulgte ham beſtandig, hvor han holdt Strid, og ſaaledes forløb fem Vintre. Engang ſtyrede Kong Heidrek med ſine Skibe til Garderige, og da Kong Rollaug ſpurgte hans Ankomſt, lod han berede et Gilde imod ham, og bød ham hjem med ſin Hær. Heidrek tog med Glæde mod Indbydelſen, og han bar ſig nu ſaaledes ad, at han ſkiftede ſin Hær i tre Flokke, den ene lod han paſſe Skibene, den anden lagde han i Skjul i Skoven, og med den tredie gik han ſelv til Borgen. Kong Rollaug modtog ham med al Venlighed, og førte ham til Hallen. Der begyndte nu et meget anſeeligt Gilde, ſom varede længe. Mændene morede ſig beſtandig med at ride ud paa Dyrejagt; og hver Gang Heidrek drog, fulgte Herlaug ham. Da nu Heidrek og Kongeſønnen engang red begge i Skoven, ſendte Kongen Drengen til ſin Hær, og bød ham opholde ſig der; ſiden red han hjem efter, og kom ſilde hjem om Aftenen. Sifka var ude, og hilſte ham med Høviſkhed, og da hun kunde ſee, at han ſaae ſorrigfuld ud, lagde hun Armene om hans Hals med megen Bekymring, og ſagde ſiden: „Siig mig, Herre! hvad der volder eder Sorg, og jeg ſkal ſnart gjøre det godt, om jeg kan." Heidrek ſvarede: „Dig ene tør jeg ſige det, men dog vil jeg, at du intet Menneſke aabenbarer det, thi mit Liv er tabt, om nogen faaer det at vide." Hun ſagde, at den Kvinde, ſom agtede at ſvige ham, burde brændes paa et Baal. Kongen ſagde da: „Jeg var paa Dyrejagt i Dag, og forfulgte en Vildorne, og der hændtes mig da den ſtore Ulykke, at jeg brød mit Spyd, jeg traf da Tyrſing, og dræbte Dyret; og det var udført, før jeg tænkte over, hvad der maatte ſkee, og nu kom Sværdets Egenſkab mig ihu, at det maatte ikke komme i Skeden uden med varmt Menneſkeblod paa ſig; der var da intet Menneſke tilſtede uden Herlaug, og jeg var altſaa nødt til at dræbe ham med Sværdet." Dernæſt gik Heidrek til Hallen, og gik kort efter til Sengs. Sifka gik nu til Dronningen, og lod tydelig mærke, at hun var meget bedrøvet; Dronningen ſpurgte om Aarſagen til hendes Sorg; hun ſagde, at hun torde ikke ſige det. Dronningen bad hende med blide Ord, og ſøgte at overtale hende til at ſige det. Sifka fortalte nu alt, ligeſom Heidrek havde fortalt hende. Dronningen gik nu til Sengs med megen Sorg. Kongen ſpurgte, hvad hun ſørgede over, og hun ſagde ham det. Kongen blev da baade bedrøvet og vred, og ſtod op tidlig om Morgenen. Han bød nu ſin Huustrop at væbne ſig og dræbe Kong Heidrek og alle hans Mænd; der var da ſtærk Vaabenbrag og Luregang; Heidrek beredte ſig til Modværn med det Mandſkab, ſom var hos ham, og det kom til en meget haard Kamp; men da Forſkjellen paa Folk var ſaa ſtor, faldt Kong Heidreks Mænd ſom Straa. Kong Heidrek ſelv værgede ſig paa det tapreſte, og dræbte med Tyrfing ſaa mange Mænd, at det vilde have været langſomt at tælle dem, og han foer igjennem Hæren ligeſom en Løve, naar den kommer i en Faareflok. Der blev da ſlaaet en Kreds om ham, men han ſlog alle dem ihjel, ſom han kunde naae med Sværdet. Rollaug bød da ſine Folk at ſtænge ham inde imellem Skjolde og Træer; det blev ſtrax gjort, og omſider blev Heidrek tagen fangen. Der gik da to Mænd til, og lagde med ſtor Voldſomhed Fjæder paa ham; og det ſige de fleſte, at det netop vare de to Fanger, ſom Heidrek forhen befriede fra Døden. Rollaug lod da Kong Heidrek føre til Skoven, og der ſkulde han brændes paa et Baal, men førend det ſkete, hørte de Luregang og Vaabenbrag; Kong Heidreks Hær var da kommen, og gjorde et meget heftigt Anfald paa Rollaug og hans Mænd, udfriede Kong Heidrek, og drev hine paa Flugten, og efterat have gjort et ſtort Bytte, droge de tilbage til deres Skibe. Kong Heidrek ſeilede derpaa hjem til Reidgoteland, ſamlede en ſtor Hær, og ſtyrede med hundrede Skibe til Garderige, hvor han gik i Land med Ild og Sværd, og anrettede ſtore Ødelæggelſer. Da Kong Rollaug ſpurgte dette, ruſtede han ſig til Modværn, og red ſtrax ud af Borgen med ſin Hær paa ſlet Mark imod Kong Heidrek. Han havde da ſpurgt, at hans Søn Herlaug var i god Behold hos Kongen, og ønſkede gjerne, at det kunde komme til Forlig imellem Kong Heidrek og ham; han lod da om Morgenen tidlig

Fredsſkjoldet hæve i Veiret, og bad Kong Heidrek gaae til Samtale med ham. Heidrek gjorde ſaa, og begge Hære ſkulde imedens ſtaae væbnede omkring dem. De gjorde nu omſider vitterligt, at de vare forligte, og Kong Rollaug ſkulde gifte Heidrek ſin Datter Hergerde; derover bleve Folkene glade, og gik dernæſt til Hallen; og Hergerde blev nu trolovet med Kong Heidrek. Siden beredtes der til et Gilde, og deres Bryllup blev drukket; ingen havde hørt om noget anſeeligere Gilde i disſe Lande; det varede en Maaned, og da det var endt, fik Høvdingerne Gaver med ſig paa Veien. Kong Rollaug gav ſin Datter en betydelig Medgift af Guld, Sølv og gode Koſtbarheder; ogſaa fik hun Vindland, ſom ligger nærmeſt Reidgoteland. Derefter ſeilede Kong Heidrek hjem med ſin Dronning, og de kom til at elſke hinanden høit. Han holdt nu aldeles op med at drage paa Krigstoge, men gav Love og Landsret. Han udvalgte de tolv viſeſte Mænd til at dømme i alle de Sager, ſom angik vigtige Ting i hans Rige, og ſtandſede al Ufred inden Rigets Grændſer. Han blev nu en ſtor og meget venneſæl Høvding. Kong Heidrek lod opføde en Galt, der var ſaa ſtor ſom den ſtørſte Oxe, men ſaa ſkjøn, at hvert Haar tyktes at være af Guld; Kongen lagde ſin ene Haand paa Hovedet af Galten og den anden paa Børſterne, og gjorde det Løfte, at ikke ſkulde noget Menneſke gjøre ham ſaa meget imod, at han jo ſkulde erholde en retfærdig Dom af hans retviſe Mænd; disſe tolv ſkulde pasſe Galten; og ſom det andet Vilkaar, at han ſkulde fremſætte ham ſaadanne Gaader, ſom han ikke kunde udlægge. Paa den Tid døde hans Moder Hervør, og hun blev hæderlig ſtædt til Jorden efter gammel Skik. Kort efter fødte Dronning Hergerde et Møbarn, og der blev givet hende Navn, og hun blev kaldt Hervør efter ſin Farmoder; hun lærte hurtig alle ridderlige Idrætter allerede i ſin unge Alder; Kongen ſendte hende til Opfoſtring hos en Jarl, ſom hed Ormar; hun var meget ſmuk.

15. Der var en Mand, ſom hed Geſt, og havde det Tilnavn hin Blinde, han var en mægtig Herſe der i Reidgoteland; han var ond, og tilføiede Folk mange Forurettelſer. Han havde tilbageholdt den Skat, Kong Heidrek ſkulde have, og der var ſtort Fjendſkab imellem dem. Kongen ſendte ham Bud, at han ſkulde komme til ham og underkaſte ſig hans retviſe Mænds Dom; vilde han ikke det, ſkulde han holde Slag imod ham. Intet af diſſe Vilkaar ſyntes Geſt godt, og han blev meget bekymret i Sindet, efterſom han vidſte ſig ſkyldig i meget Ondt; han tog da den Beſlutning, at han ofrede til Odin, for at han ſkulde hjælpe ham; han bad ham overveie hans Sag, og lovede ham en ſtor Betaling. En Aften ſilde blev der nu banket paa Døren; Geſt hin Blinde gik til Døren, og ſaae, at en Mand var kommen; han ſpurgte denne Mand om Navn, og han ſagde, at han hed Geſt. Siden ſpurgte de hinanden om de gængſe Nyheder; den Fremmede ſpurgte ham, om der var noget, ſom han ſørgede over; Geſt Blinde forklarede ham alt meget nøie; „Jeg vil," ſagde den Fremmede, „drage paa dine Vegne til Kongen, og forſøge, hvad jeg kan udrette; vi ville ſkifte Udſeende og Klæder;" og de gjorde ſaa. Bonden drog nu bort og ſkjulte ſig, men Geſt gik ind og var der om Natten, og alle tyktes at kjende, at det var Geſt hin Blinde. Dagen efter gjorde Geſt ſig færdig til at reiſe til Kongen; han drog afſted, og ſtandſede ikke, førend

han kom til Aarheim; han gik ind i Hallen, og hilſte paa Kongen. Kongen taug, og ſaae vredt til ham. „Herre!" ſagde han, „jeg kom herhid, fordi jeg vilde forliges med eder." Da ſvarede Kongen: „Vil du udſtaae mine retviſe Mænds Dom?" „Ere der ikke flere Maader at løſe ſig paa?" ſpurgte han. Kongen ſvarede: „Der ſkulle være flere: du ſkal fremſætte Gaader, ſom jeg ei kan raade, og dermed tilkjøbe dig Fred." „Dertil er jeg kun lidet duelig", ſagde Geſt, „men det vil være haardt at indgaae det andet Vilkaar." „Vil du da heller udſtaae de Retviſes Dom?" ſagde Kongen. „Nei!" ſvarede Geſt, det foretrækker jeg, at fremſætte nogle Gaader." Kongen ſagde, at det var godt. Der bleve nu tagne to Stole frem, og de ſatte ſig ned, og Folkene ventede med Glæde, der at ſkulle høre viſe Ord.

Da ſagde Geſt hin Blinde:

1. Have vilde jeg
Det, jeg i Gaar havde,
Tænk, hvad det kan være!
Folkets Mægler!
Ord det forhindrer,
Og Ord fremſkynder;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

2. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Øl ſtandſer Vrede,
Vækker Snakſomhed,

Men for andre[1] vikles Tungen om Tænder.

Derpaa ſagde Geſt:

3. Hjemmefra jeg foer,
Hjemmefra jeg færdedes,
Saae jeg paa Veien Veie,
Vei var under mig,
Vei var over mig,
Og Vei paa alle Sider;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

4. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Fuglen derover fløi,
Fiſken derunder ſvam,
Foer du paa en Bro.

Derpaa ſagde Geſt:

5. Hvad var det for en Drik,
Som jeg drak i Gaar?
Det var ej Vand eller Viin,
Ei Øl eller Mjød
Eller noget Slags Suppe,
Dog gik jeg tørſtløs deden;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

6. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!

---

[1] for de Drukne, ſom derved hindres i at ſnakke.

Gjettet er den:
Du gik i Solen,
Skjulte dig i Skygge,
Der faldt Dug i Dale,
Da tog du til dig
Af Natteduggen,
Køled dermed din Gane.

Derpaa ſagde Geſt:

7. Hvo er den Skingrende,
Som gaaer hadrde Veie,
Og haver dem før befaret?
Noget ſtærkt han kysſer,
Og haver tvende Munde,
Ganger paa Guld allene;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

8. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Paa Aaens Glød[1]
Ganger Hammeren,
Høit den lyder,
Naar den paa Ambolten kommer.

Derpaa ſagde Geſt:

9. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude ſaae
For Dellings Dørre[2]?

---

[1] Guldet. [2] Delling, d. e. Dagens Fader eller Solen; ude for hans Dørre, altſaa: ved Daggryet; eller maaſkee her en Dværg eller Jætte, og da udenfor Klippehuler.

Tvende Døde,
Aandeløſe,
Saarløg[1] de kogte;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

10. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Der er ei Aand eller Varme
I Smedes Bælge,
De have ei Liv eller Blod,
Dog kan ſmedes
Sværde for dem
Ved det Puſt, de give.

Derpaa ſagde Geſt:

11. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude ſaae
For Dellings Dørre?
Det har otte Fødder,
Og fire Øine,
Bær høiere Knæer end Bug;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

12. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Øſtenfra du gik
Til Huſets Dørre,

---

[1] d. e. Sværde.

Salene at ſee;
Du kom der, hvor
Vævernes Konning[1]
Væved af Tarme Væv.

Derpaa ſagde Geſt:

13. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude ſaae
For Dellings Dørre?
Sit Hoved det vender
Mod Hels Vei[2],
Men Fødderne mod Solen;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

14. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Hovedet paa Løgen
Vender mod Jordens Skjød,
Men Bladene mod Himlen.

Derpaa ſagde Geſt:

15. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude ſaae
For Dellings Dørre?
Haardere end Horn,
Sortere end Ravnen,
Blankere end Skjoldet,
End Skaftet ligere;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

---

[1] Edderkoppen. [2] Veien til Underverdenen.

Heidrek ſvarede:

16. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Du ſaae paa Veien
Ligge den ſorte Agat,
Glindſende mod Solen.

Derpaa ſagde Geſt:

17. Bare Piger,
Bleghaarede,
Tvende tilſammen,
Søbemad til Stuen;
Den var ei med Hænder æltet,
Ei med Hamre ſlaaet[1],
Den raſke, ſom det gjorde,
Var ude ved Øerne;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

18. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
En Ham bære Svaner
Med hvide Fjædre,
Nær ved Øer de
Paa Ved[2] ſidde,
Reder de bygged,
Hænder ei de havde,

---

[1] De forſkjellige Maader, ſom Drik tillavedes paa. [2] Den tildeels af Rødder og Grene byggede Rede.

Æg de lagde
Ved langhalſet Mage.

Derpaa ſagde Geſt:

19. Hvilke ere de ranke
Paa det høie Fjeld?
Kvinden føder ved Kvinden,
Møen Affkom
Avler ved Møen,
Og Mænd ei Vogterſker[1] have;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

20. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Fjeldkvanner[2] tvende
Fandt du ſtande,
Og den tredie unge;
Dem imellem.

Derpaa ſagde Geſt:

21. Fare jeg ſaae
Muldet af Jordens Beboer[3],
Og Øgle[4] ſad paa Lig,
Blind red paa Blind
Ad Bølgers Veie,
Da Heſten var livløs;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

---

[1] de ſom ſtaae paa Høiene ligeſom Vagter. [2] d: e. Angeliker. [3] en dunkel Omſkrivning paa Iſen. [4] En Ørn kan ifølge Skalda omnævnes ved en Øgle, da begge føre Navnet ari.

Heidrek ſvarede:

22. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den;
En død Heſt du fandt,
Paa et Isſtykke ligge,
Og en Ørn paa Aadſlet;
Det bar paa Iſen
Aaens Strøm
Til Stranden ſammen.

Derpaa ſagde Geſt:

23. Hvad er det for Mænd,
Som til Thinget ride,
Enige alle ſammen?
Deres Folk de ſende
Over Landene,
Boelſteder at bebygge;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

24. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Itrek og Øndot[1]
Gjennem Tiders Løb
Spille glade Skak,
Forligt er alt Folket[2],
Som i Poſen kommer,
Men de paa Ruderne vrede.

---

[1] tvende Jætter. [2] Brikkerne.

Derpaa ſagde Geſt:

25. Hvad er det for Møer,
Som deres Herre,
Vaabenløs, dræbe;
De ſorte ham beſkytte
Hele Tiden,
Men de fagre ham anfalde;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

26. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
De mørke Brikker hjælpe
I Haandtavl[1],
Men de hvide ſtride imod.

Derpaa ſagde Geſt:

27. Hvo er den ene værende,
Som ſover i Aſkedyngen,
Gjort han er af Stene,
Har ei Fader eller Moder
Hin ſkadelyſtne,
Der vil han ſin Alder dvæle;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

28. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Aſken nærer Ilden,

---

[1] Det Spil, ſom Islænderne kalde *kotra*.

Som paa Arnen ſkjules,
Flinteſtene den avled.

Derpaa ſagde Geſt:

29. Hvo er den mørke,
Som over Mulden farer,
Svælger Vand og Ved[1]?
For Storm han frygter,
Men for Folk ikke,
Og er i Kiv med Solen;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

30. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Taagen ſig hæver
Fra Gymers Seng[2],
Himmelen fordunkler;
Den kuer Solens
Klare Straaler,
Flyer ene Fornjots Søn[3].

Derpaa ſagde Geſt:

31. Hvad er det for et Dyr,
Som dræber Folkets Fæ,
Og er med Jern
Heel omgivet,
Otte Horn det haver
Men intet Hoved,

---

[1] indhyller Skove og Søer. [2] Havet. [3] Hler, ſom raadede for Vindene.

Og meget mange det følge;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

32. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Bjørnen det er
I Haandtavl,
Stærk og lumſk mod Fæ.

Derpaa ſagde Geſt:

33. Hvad er det for et Dyr,
Som Folk beſkytter,
Bær blodig Ryg,
Og Saar foran;
Møder Spyd,
Sætter ſit Liv i Fare,
Og ſit Legem lægger
Ved Luven[1] paa Folk?
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

34. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Skjolde i Kampen
Blodiggjøres,
Værge dem, ſom dem bære.

Derpaa ſagde Geſt:

35. Hvad er det for Hoppere,

---

[1] Haandens indvendige Muſkel.

Som over Lande ſvæve,
Lege meget med Lyſt?
Hvidt Skjold de
Om Vinteren bære,
Men om Sommeren ſort;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

36. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Ryper kalde
Folkets Sønner
Fjæderbeſkjermet Fugl;
Fjædrene ſortnes
Ved Sommertide,
Men bleges ved Bjørnens Nat[1].

Derpaa ſagde Geſt:

37. Hvad er det for Piger,
Som ſørgende gange
Efter Faders Beſtemmelſe?
Mange de have
Til Meen været,
Derved de Livet nære;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

38. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:

---

[1] d. e. om Vinteren.

Havets Møer,
Med Edder beſængte[1],
Ødelægge mange,

Derpaa ſagde Geſt:

39. Hvad er det for Møer,
Som gange mange ſammen
Efter Faders Beſtemmelſe?
Blege Haar de have,
Hvide Hovedtøi,
Mænd dem ei kan vogte;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

40. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Gymer[2] haver
Kloge Døttre
Avlet med Ran,
Bølger de hedde
Og Vover,
Vogte kan dem ingen.

Derpaa ſagde Geſt:

41. Hvad er det for Kvinder,
Som alle gange ſammen
Efter Faders Beſtemmelſe,
Sjelden ere blide
Mod Folkets Hær,
Og maae i Vinden vaage?

---

[1] de med Skum bedækkede Bølger. [2] en Havgud.

Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

42. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Det er ſtore Bølger,
Ægers Døttre,
Voldſomt frem de ſare.

Derpaa ſagde Geſt:

43. Efter Unger den voxne
Ræbgaas var meget
Lyſten, da hun ſammen
Gavntømmer bar;
Hende beſkjermed
Halmens Skæreknive,
Dog laae Drikkens
Drønnende Knokler[1] under;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

44. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
En And du ſaae
Paa Æg ligge,
Stedet[2] var taget
Under en Oxes Pande,
Kjæverne danned Gjerdet.

---

[1] Hornene, ſom ogſaa brugtes til at blæſe i. [2] nemlig til Reden.

Derpaa ſagde Geſt:

45. Hvo er den ſtore,
Som ſtyrer meget,
Vender Hælften mod Hel?
Folk han hjælper,
Men mod Jordſkorpen ſtrider,
Om han har ſig en trofaſt Ven;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

46. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Ankeret hjælper
Med tykke Touge
Flaadens Folk paa Søen,
Med Spidſen det griber
Ned i Jorden,
Vender ſig ſaa mod Hel.

Derpaa ſagde Geſt:

47. Hvo ere de Brude,
Som paa Brændingsſkjær gange,
Og hen ad Fjorden fare?
Haardt Leie have
Hvidkappede[1] Kvinder
Og lege i Havblik lidt;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

48. God er Gaade din,

---

[1] de ſom ere ſmykkede med hvidt Hovedtøi.

Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Bølger og Vover
Og Søgange alle
Tilſidſt paa Skjær ſig lægge,
Deres Leie ere
Klipper og Steendyns,
I Havblik de enige ere.

Derpaa ſagde Geſt:

49. Om Somren jeg ſaae
I Solen ude
En Trop at vaage,
Ei meget munter,
Drukke Jarler
Øl tiende,
Men ſkrigende
Ølkarret ſtod;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

50. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Griſe tiende
Af Soen drukke,
Men hun af Smerten gryntede.

Derpaa ſagde Geſt:

51. Hvo beboer høie Fjelde?
Hvo falder i dybe Dale?
Hvo lever aandeløs?
Hvo tier aldrig?

Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

52. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Ravnen beboer høie Fjelde,
Dug falder i dybe Dale,
Fiſken uden Aande
I Floden lever,
Men den rislende Fos
Aldrig tier.

Derpaa ſagde Geſt:

53. Møer jeg ſaae,
Mulden lige,
Stene dem tjente til Leie,
Svart og Sam,
Og Solvidja[1],
Men fagrere de,
Som de fødte af ſig;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

54. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
I Aſken gjemmes,
Paa Arnen hentæres
De Gløder, ſom du ſaae.

Derpaa ſagde Geſt:

55. Fire gange,

---

[1] ſandſynlig Kul, Aſke og Ild.

Fire hænge,
Tvende Veien viſe,
To bortholde Hunde,
Een dratter efter
Hele Tiden,
Den er ſtedſe ſmudſig;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

56. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Koen er det Dyr,
Som du kunde ſee,
Paa fire Fødder den ganger,
Fire Patte hænge,
Hornene den beſkjerme,
Halen hænger paa Bagen.

Derpaa ſagde Geſt:

57. Paa Seilet ſad jeg,
Saae jeg døde Mænd
Bære blodigt Kjød
J Birketræ;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

58. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Du ſad paa Veien,

Der ſaae du Falken[1] flyve,
Den en Edderfugl
I Kløerne[2] bar.

Derpaa ſagde Geſt:

59. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude ſaae
Foran Dellings Dørre?
Ti Tunger det haver,
Og tyve Øine,
Fyrretyve Fødder,
Frem ſkrider den Vætte;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

60. Viſere tykkes du mig nu,
End man vente kunde,
Om du eſt den, du ſiger,
Da du ſnakker om
Den So, ſom ude
Gik i Gaarden;
Den blev da ſlagtet
Efter Kongens Bud,
Og gik den med Griſe ni.

Derpaa ſagde Geſt:

61. Hvo ere de to,
Som til Thinge drage,
Trende Øine
Sammen de have,

---

[1]) Falken omnævnes her efter Skjaldebrugen ved dens Næring, Aadſler, da begge nævnes *valr*. [2]) Kløerne lignes ved Birketræets kløftede Grene.

Ti Fødder
Og een Hale begge,
Og ſvæver ſaa
Over Landene;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek ſvarede:

62. God er Gaade din,
Geſt hin Blinde!
Gjettet er den:
Det er Odin,
Da han paa Sleipner rider,
Eet Øie har han,
Men Heſten begge,
Med otte Fødder
Heſten traver,
Odin med to,
Heſten ene har Hale.

Derpaa ſagde Geſt:

63. Siig du mig det ene,
Da du være tykkes
Viſere end hver en Konning,
Hvad mælte Odin
I Øret paa Balder,
Før paa Baal han bares.

Heidrek ſvarede:

64. Under og Ondſkab
Og alſkens Feighed,
Gaader og Ordſpil,
Men ingen diſſe dine Ord

Uden du ſelv kan vide,
Onde, elendige Vætte!

65. Kongens Hu nu brændte,
Blotted han Tyrfing,
Og agted at hugge Geſt,
Men denne ſig flux
Til en Falk forvandled,
Og frelſte ſaa Livet.

66. Gjennem Vinduet flygted
Falken bort,
Men Kongen hug efter den,
Studſede Stjerten,
Stumpede Fjædrene,
Derfor bær den ſtudſet Hale.

Sværdet traf paa Gumpefjædrene, og tog dem af, og derfor er Falken beſtandig ſiden ſtudſet paa Stjerten. En Hofſinde var tilſtede, og han maatte falde for Sværdet. Da ſagde Odin: „Fordi du, Kong Heidrek! hug Sværdet efter mig og vilde dræbe mig, og ſelv overtraadte den Fred, du ſatte imellem os, da ſkulle de værſte Trælle blive din Bane.” Derpaa fløi Odin bort, og dermed ſkiltes de.

16. Noget derefter beredte Kongen ſig til at drage hjemmefra, og agtede at give ſit Rige Love. Han havde beſtemt at ville overnatte under de Fjelde, ſom kaldes Havadefjeldene. Folket ſyntes, at hans Dagreiſe var overordentlig lang; Kongen bød, at den hurtigſte Heſt ſkulde udvælges til ham at ride paa; til at reiſe med valgte han ſig ni Trælle, ſom vare tagne i Veſterviking i Skot-

land; der bleve givne dem de bedſte Rideheſte; de rede nu, tilligemed mange andre, med Kongen; Kongen red ſaa ſtærkt, at ingen kunde følge ham uden Trællene og ſaa andre; de naaede nu om Aftenen under Havadefjelde, og reiſte der deres Telte. Men da nu Kongen og hans Mænd vare indſovede, ſtode Trællene op, og dræbte hele Vagten; ſiden gik de ind i Teltet hen hvor Kongen laae; der toge de Tyrfing, trak det ud, og myrdede med det Kong Heidrek og alle dem, ſom vare derinde; og det er regnet for det tredie Nidingsværk, der efter Dværgens Forudſigen ſkulde udføres med Tyrfing; denne Sværdets Beſtemmelſe af Skjæbnen var altſaa nu fuldendt. Trællene førte nu Tyrfing bort med ſig, og tillige alt det af nogen Værdi, der var i Teltet. Om Morgenen efter kom Kong Heidreks Mænd, og fandt ham død; de ſendte da Bud hjem, at berette Angantyr denne Tidende; han lod ſtrax opføre en ſtor Høi under Havadefjelde paa det Sted, hvor Kongen var dræbt; denne Høi blev opført af Tømmer og bygget meget ſtærk; deri blev Heidrek lagt tilligemed de Mænd, ſom vare myrdede med ham. Siden blev ſtævnet til Thinge, og Angantyr tagen til Konge over alle de Riger, ſom Kong Heidrek havde beſiddet. Paa dette Thing gjorde han det Løfte, at han aldrig ſkulde ſætte ſig i ſin Faders Høiſæde, førend han havde hævnet ham. Kort efter drog Angantyr ene bort, uden at nogen vidſte deraf, og drog vidt omkring for at lede efter Trællene, der havde dræbt hans Fader. Engang gik han til Søen langs den Aa, ſom hedder Greipaa; der ſaae han tre Mænd paa en Baad, ſom ſade og fiſkede; dernæſt ſaae han, at een af Mændene trak en Fiſk op, og raabte til en anden, at han ſkulde række ham Fiſkekniven, at ſkære Hovedet af Fiſken med, men denne ſagde, at han ikke kunde undvære den. Hin ſagde derpaa: „Tag da Sværdet i Kahytten, og giv mig!" men denne tog og blottede det, og ſkar Hovedet af Fiſken, og da kvad han denne Viſe:

Det undgjaldt Gjedden
Foran Greipaas Munding,
At Heidrek blev veiet
Under Havadefjelde.

Angantyr kjendte ſtrax Tyrfing, gik da bort i Skoven, og ſkjulte ſig der. Fiſkerne roede ſiden i Land, og gik til et Telt, ſom de havde, og lagde ſig til at ſove. Men ſtrax ved Midnat kom Angantyr der, ſlog Teltet ind over dem, og dræbte dem alle ni, tog derpaa Tyrfing, og havde det til Mærke paa, at han havde hævnet ſin Fader. Angantyr drog dernæſt hjem; ſiden lod han anrette til et ſtort Gilde i den By i Aarheim, ſom hedder Dampſtad, og af nogle kaldes Ernarherred, det var til den Tid Hovedborgen i Reidgoteland; og han drak der Arveøl efter ſin Fader. Disſe Konger herſkede da over Landene:

Man ſagde, at Humle
For Hæren raaded,
Gisſur over Gøter,
Over Goter Angantyr,
Valdar over Daner,
Over Valler[1] Akjar,
Alfrek hin Frække
Over det engelſke Folk.

---

[1] de Franſke.

Kong Heidreks Søn Lodver opfødtes hos ſin Morfader Humle, ſom før blev berettet, og var en ſærdeles deilig og djærv Mand. I den Tid var det en gammel Talebrug at ſige, at en Mand var født med Vaaben eller Heſte, men Talen var her om de Vaaben, ſom vare gjorte til ham, da han blev født, ligeſom ogſaa Kvæg, Dyr og Heſte, om de vare fødte paa ſamme Tid, og det blev alt ſagt, da det anſaaes for en Hæder for fornemme Mænd, ligeſom her berettes om Lodver Heidrekſøn:

Lodver blev da født
I Huneland,
Med Sax[1] og Sværd
Og ſiden Brynie,
Med guldſmykket Hjelm
Og hvas Kaarde,
Med en Heſt vel tæmmet
I den hellige Skov.

Lodver ſpurgte nu ſin Faders Død, og tillige at hans Broder Angantyr var tagen til Konge over alle de Riger, ſom hans Fader havde beſiddet. Humle og Lodver vilde nu, at han ſkulde drage, at kræve Arv af ſin Broder Angantyr, førſt med gode Ord, ſom her berettes:

Lodver red fra Øſten,
Heidreks Arving,
Kom til Gaarden,
Der hvor Gøter boed,
Til Aarheim,
Arv at kræve;

---

[1] d. e. et kort Sværd.

Der drak Angantyr
Arveøl efter Kong Heidrek.

Nu kom Lødver til Aarheim med en ſtor Hær, ſom her fortælles:

En Mand traf han uden
For høien Sal;
Og ham, ſom ſilde var ude,
Siden tiltalte:
Ind gak du, Kæmpe!
I høien Sal,
Ved Angantyr
Gjenſvar mig give!

Denne gik ind for Kongens Bord, hilſte Kong Angantyr, og ſagde derpaa:

Her er Lødver kommen,
Heidreks Arvetager,
Broder din,
Som ei længe venter;
Stor er den Mand
Paa Heſtens Ryg;
Drotten vil nu
Med dig tale.

Da Kongen hørte dette, kaſtede han Kniven paa Bordet, og gik bort fra det; kaſtede en Brynie over ſig, og tog et hvidt Skjold i den ene Haand, og Sværdet Tyrfing i den anden; da blev der en ſtor Tummel i Hallen, ſom her fortælles:

Støi blev nu i Salen,
Folk ſig reiſte med Kongen,
Enhver vilde høre,
Hvad Lødver talte,

Og det ſom Angantyr
Gav til Gjenſvar.

Da ſagde Angantyr: „Velkommen her hos os, gak ind med os at drikke! Vi ville drikke Mjød efter vor Fader, til Hæder for os alle, og gjøre et Arveøl ſaa anſeeligt, ſom vi formaae det.“ Lødver ſvarede: „I anden Henſigt droge vi hid, end for at fylde vor Vom;“ da kvad Lødver:

Have vil jeg Hælften
Af det, ſom Heidrek eied,
Af Skjold og af Sværdet,
Af Skatten tillige,
Af Ko og af Kalv,
Og af den klaprende Kværn;

Af Trælle og Trælkvinder
Og deres Afkom,
Af den koſtbare Skov,
Som kaldes Myrkvid,
Af den hellige Grav,
Som er paa Folkets Vei;

Af den fagre Steen
I Dampſtad,
De halve Borge,
Som Heidrek eied,
Land og Folk
Og lyſe Ringe.

Angantyr kvad:

Briſte ſkal før, Broder!

Det bleghvide Skjold,
Og kolde Spyd
Komme mod hinanden,
Og mangen Kæmpe
I Græsſet bide,
Førend Tyrfing
I to jeg deler,
Eller dig, Humles Afkom!
Halv Arv jeg giver.

Og fremdeles kvad Angantyr:

Jeg vil byde dig
Koſtbarheder,
Og en Mængde Skatte,
Saa mange ſom jeg kan;
Tolv hundred Mand jeg giver dig,
Tolv hundred Heſte,
Tolv hundred Svende,
Som Skjold bære.

Hver Mand jeg giver
Gaver i Mængde,
Andet bedre,
End han ſelv kan ſkaffe,
Til hver en Mand
En Mø jeg giver,
Hver Mø jeg ſpænder
Et Smykke om Halſen.

Vil jeg dig ſiddende
Med Sølv omgive,

Og dig gangende
Med Guld indfatte,
Saa paa alle Sider
Dingle Ringe,
Trediedelen af Gotefolket,
Det ſkal du raade over.

17. Kong Heidreks Foſterfader, Giſſur Gertingers Hjælper, var da hos Kong Angantyr; han var den Gang meget gammel; da han hørte Angantyrs Tilbud, ſyntes han, at han bød fór meget, og ſagde:

Dette ſkal tages
Af Trælkvindbarnet,
Trælkvinders Datterſøn,
Om end avlet af en Konning;
Slegfredbarnet da
Paa Høien ſad,
Den Gang Fyrſten
Arven ſkifted.

Lødver blev nu meget vred, da han blev kaldt et Trælkvindbarn og et Slegfredbarn, om han modtog ſin Broders Tilbud. Han drog da bort derfra med alle ſine Mænd tilbage til Hunaland til ſin Morfader Kong Humle, og ſagde, at hans Broder Angantyr havde tilbudt ham Trediedelen til hans Part. Kong Humle ſpurgte nu hele deres Tale, og blev meget vred over, at hans Datterſøn Lødver blev kaldt en Trælkvindeſøn; han ſagde:

Sidde vi ſkulle i Vinter
Og vel leve,
Drikke og dømme
Om dyre Smykker,
Lære Hunner

Vaaben at gjøre,
Som vi driſtigen
Skulle frembære.

Og fremdeles kvad han:

Vel ſkal vi, Lødver!
Hæren ruſte
Og hidſigen
Kampen begynde;
Med tolv Vintres Drenge
Og to Vintres Foler
Saa ſkulle Hunners
Hære ſamles.

Kong Humle og Lødver ſade nu rolige denne Vinter; om Vaaren trak de Hæren ſammen, ſaa at Landet blev ganſke blottet for vaabenføre Mænd; alle Mænd maatte afſted fra det tolvte og lige til det treſindstyvende Aar. Det var ſaa ſtor en Hær, at den maatte regnes i Tuſinder, Fylkingerne beſtode ei af færre end Tuſinder; en Høvding var ſat over hvert Tuſinde, og et Banner var over hver Fylking, men i hver Fylking vare fem Tuſinder, af hvilke hvert indeholdt tretten Hundreder, og hvert Hundrede igjen fire Gange fyrretyve; men disſe Fylkingers Antal var tre og tredive. Da denne Hær var ſamlet, rede de ind igjennem den Skov, ſom hedder Myrkvid, den adſkiller Huneland fra Reidgoteland, men da de kom ud af Skoven, vare der aabne Marker og ſtore Bygder for dem, og paa Sletterne laae en ſkjøn Borg, hvorover Angantyrs og Lødvers Søſter Hervør raadede tilligemed hendes Foſterfader Ormar; de vare der ſatte til at beſkytte Landet imod Hunnernes Hær, og havde meget Mandſkab om ſig.

18. Som Hervør nu en Morgen ved Solens Opgang ſtod oppe paa et Kaſtel over Borgporten, blev hun ſaa ſtor en Støv af Heſte vaer ſyd paa imod Skoven, at Solen ofte ſkjultes af den; dernæſt ſaae hun ſkinne frem gjennem Støvet, ligeſom det klareſte Guld, deilige guldbeſlaaede Skjolde, forgyldte Hjelme og hvide Brynier; hun ſaae da, at det var Hunnernes Hær, og at der var en ſtor Magt. Hervør gik hurtig ned, og kaldte paa ſin Lureſvend, og bød ham blæſe Hæren ſammen. Siden tiltalte hun Folket ſaaledes: „Tager eders Vaaben, og bereder eder til Slag, og rid du, Ormar! imod Hunnerne, og byd dem til Kamp udenfor den ſøndre Borgport!" Ormar ſvarede: „Saa ſtor en Hær have Hunnerne, at vi ville ikke kunne ſtaae imod den; det er derfor mit Raad, at vi ſkynde os at undflye til din Broder Angantyr, og berette ham, hvor vidt det er kommet." „Gjør ſom jeg ſagde!" ſvarede hun; „og byd dem til Kamp." Ormar kvad:

Skal jeg viſt ride
Og Skjold bære,
For med Goters Folk
Kamp at holde.

Derpaa red Ormar ud af Borgen imod Hunnerne; han raabte da høit, og bød dem ride til Borgen, og udenfor den ſøndre Borgport. „Sønder paa Sletten byder jeg eder til Kamp!" ſagde han, „og hvo, ſom kommer der førſt, ſkal vente de andre." Ormar red derpaa tilbage til Borgen; Hervør og hele hendes Hær var da ganſke færdig til Strid. De rede derpaa med hele deres Hær ud af Borgen imod Hunnerne, der blev nu blæſt i Lurerne, og der begyndte da et ſtort Slag, og Mandefaldet vendte ſig ſnart paa Hervørs Side, thi Hunnerne havde mange flere Folk. Ormar red frem i Hunnernes Hær, og dræbte ſaa mange Mænd, at det vilde have været vanſkeligt at tælle dem; de, ſom han naaede med ſit Sværd, havde ikke Haab om at beholde Livet, og begge hans Arme vare blodige op til Skuldrene. Da nu Hervør ſaae, at hendes Hær faldt, blev hun meget forbittret, og nedhug til begge Sider baade Mænd og Heſte; hun dræbte beſtandig ſex Mænd i hvert Hug, og alt veg for hende; hun lignede mere en Løve end et Menneſke, og hun mødte ingen, der var ſaa tapper, at han jo ſtrax maatte omſkifte Livet med Døden; men tilſidſt kunde hun dog ikke ſtaae imod ſaadan Overmagt, ſom der var; der vare da faldne ti tuſinde paa hendes Side; hun raabte nu til Lødver og ſagde: „Kom du til Enekamp med mig, Lødver! om du har et djærvt Mandshjerte." Lødver ſvarede: „Ei tørſter jeg efter dit Liv, Søſter!" Han bød da ſine Mænd at tage hende fangen: „hun ſkal for det førſte være i vor Vold," lagde han til. Saaſnart Hervør hørte dette, ſkaanede hun intet, men dræbte alt, hvad der kom for hende, og ſaaledes gik det længe; Hæren trængte nu ind paa hende, men hun dræbte alle dem, ſom kom hende nærmeſt, lige til hun faldt død ned af Heſten; Blodet ſtrømmede hende da voldſomt ud af Munden, og alle troede, at hun var ſprungen af Udmattelſe; ingen tyktes at have hørt at ſige om nogen Kvinde, der havde ſtridet ſaa tappert. Siden lod Lødver hende høilægge med megen Pragt. Da Ormar ſaae Hervørs Fald, flyede han, haardt ſaaret, ud af Kampen, og ham fulgte alle de, ſom mægtede noget; Ormar red Dag og Nat, ſaa ſtærkt ſom han kunde, lige til Kong Angantyr i Aarheim; men det Folk, ſom var tilbage, flyede til Borgen. Da Ormar kom til Angantyr, tog Kongen med Venlighed imod ham, og ſpurgte ham om Tidender; Orm ſagde:

Søndenfra er jeg kommen
At ſige disſe Ulykker:
Hele Myrkvids Hede
Er meget ſveden,
Hele Goters Folk
Er blodbeſtænkt.

Og fremdeles kvad han:

En Mø jeg ſaae,
Heidreks Dotter,
Søſter din,
Segne til Jorden;
Hende Hunner
Have fældet
Og mange andre
Af eders Folk.

Lettere var hun
Til paa Marken
I Kampfærd at gange,
End til med en Beiler at tale
Eller til Bænk at drage
I Brudegang.

Da Angantyr hørte dette, ſkiftede han Mine, og tog ſeent til Orde, og ſagde dog omſider: „Ubroderlig blev du behandlet, herlige Søſter!" Han betragtede da ſin Huustrop, og der var ikke meget Mandſkab hos ham; da kvad han:

Meget mange vi vare,
Da Mjød vi drukke,
Nu ere vi færre,
Da vi flere ſkulde være.

Den jeg ei ſeer
I min Hær,
Om jeg end beder,
Og med Guld betaler,
Som vil ride
Og Skjold bære,
Og de Hunner
Til Kamp udæſke.

Gisſur Gamle ſagde:

Jeg vil ingen
Øre[1] kræve,
Og ei det klingrende
Røde Guld,
Dog ſkal jeg ride,
Og Skjold bære,
Hunners Folk
Til Kamp at byde.

Det var Kong Heidreks Lov, naar der kom en fremmed Hær i Landet, at Landets Konge ſkulde haſle en Kampplads og beſtemme Stedet til Striden; Vikingerne ſkulde da ikke hærje, førend Kamp var forſøgt. Gisſur udruſtede ſig nu med gode Vaaben, og ſprang paa ſin Heſt, ſom om han var ung. Derpaa ſagde han til Kongen:

Hvor ſkal jeg Hunner
Til Kamp æſke?

---

[1] et Slags Mynt.

Kong Angantyr kvad:

Æſk dem til Dylgja
Og til Dunhede
Og paa alle
Joſursfjelde,
Der ofte Goter
Kampe holdt,
Og tapre herlig
Seier vunde.

Nu red Gisſur bort, og ſtandſede ikke, førend han kom til Hunnernes Hær; han red ikke nærmere, end at han kunde tale med dem; da raabte han med høi Røſt, og kvad:

Frygtſom er eders Fyrſte,
Feig er eders Konning,
Dødſens er eders Høvding,
Vred er eder Odin.

Og fremdeles:

Men jeg byder
Eder til Dylgja
Og til Dunhede,
Til Kamp under
Joſursfjelde;
Æſker paa Liv og Død jeg
Eder til Kampen,
Og lade ſaa Odin
Spydene flyve,
Som jeg forudſiger.

Da Lødver havde hørt Gisſurs Ord, kvad han:

Tager I Gisſur,
Angantyrs Mand,
Som fra Aarheim er kommen!

Kong Humle ſagde:

Ikke vi ſkulle
Udſendinge,
Som eenſom fare,
Ødelægge.

Gisſur ſagde: „Ei gjøre Hunnerne os forſkrækkede, heller ikke eders Hornbuer.” Gisſur gav derpaa ſin Heſt af Sporerne, og red til Angantyr, gik for ham, og hilſte paa ham. Kongen ſpurgte, om han havde truffet Hunnernes Hær; Gisſur ſagde: „Jeg talte med dem, og ſtævnede dem til Kamppladſen paa Dunhede i Dylgjadale.” Angantyr ſpurgte, hvor ſtor en Hær de havde; Gisſur ſagde: „Meget ſtor er deres Mængde, der ere tre og tredive Fylker, i hvert Fylke ere fem Tuſinde, i hvert Tuſinde tretten Hundrede Mand, i hvert Hundrede fire Gange fyrretyve. Angantyr lod da Budſtikken ſkære, og ſende til alle Sider ud fra ſig, og ſtævnede hver Mand til ſig, ſom vilde yde ham Hjælp, og kunde føre Vaaben. Derpaa rykkede han til Dunhede med ſin Hær, og havde 50 Tuſinde. Hunnernes Hær kom da imod ham, og det ſiges, at der i Førſtningen var ſaa ſtor Forſkjel paa Mandſkab, at der vare ſyv om hver af Angantyrs Mænd. De reiſte nu paa begge Sider deres Telte, og ſov om Natten.

19. Den følgende Morgen beredte de ſig paa begge Sider til Strid, og ordnede Fylkingerne. Der blev da blæſt i Lurerne, ſaa at det kunde høres tyve Mile bort til alle Kanter, men hele Jorden ſkjælvede, ſom den hang i en Traad; Rækkerne trængte nu ind paa hinanden; der blev førſt ſkudt med Spyd og Pile, Gaſloker og Fletteſkefter, Armbrøſte og Paalſtave[1], og alt fløi

---

[1] Gaſloker og Paalſtave vare forſkjellige Slags Kaſtevaaben; Fletteſkefter, et Slags Slynger, og Armbrøſte, Laasbuer.

igjennem Luften, hvad der kunde dræbe Folk; og ſaaledes gik det længe, men da de ikke havde mere at ſkyde med, blottede de Sværdene, og der begyndte da en heftig Hugſtrid, og de ſtrede hele den Dag; om Aftenen droge de til deres Telte, og af Angantyrs Folk var nu Trediedelen falden, men kun faa af Hunnerne. Der ſtrømmede da Folk til Angantyr fra alle Kanter baade Nat og Dag. Tidlig om Morgenen begyndte de igjen Kampen, og den var ikke mindre hidſig end den forrige Dag; mange Skjolde bleve da brudte, og Brynier ſlidte, og mangen god Ridder lod der ſit Liv; ſaaledes gik det hele Dagen; og da vendte Mandefaldet ſig igjen paa Angantyrs Side, og Natten adſkilte de Stridende; den tredie Dag gik det ligeſaa, at de ſtrede til Aften, og Hunnerne vare overſegne. Den fjerde Dag blæſte de hele Hæren til at rykke frem paa Kamppladſen, og begyndte Slaget med frygtelig Trommebulder og Lurelyd, og Folk faldt nu for Fode af Angantyrs Hær. Dette fik Giſſur den Gamle at ſee, og han ſyntes meget ilde derom; han red da frem i Hunnernes Hær, ſom om han var ung, og dræbte ſaa mangen Mand, at det vilde have været vanſkeligt at tælle dem; intet Skjold var ſaa haardt, intet Dækningsvaaben ſaa ſikkert, at det kunde holde mod hans Hug. Ormar ſtred ogſaa fortrinlig i Goternes Hær, ſkjønt de Saar, ſom han fik i forrige Træfning, endnu kun vare lidet lægte. Men hvor Angantyr foer frem i Kampen, der veg alt for ham, og de, ſom han naaede til med Tyrfing, kunde ikke vente at beholde Livet; der var nu ſaa meget Blod paa Kamppladſen, at det gik op til Bælteſtedet. Da Dagen var forbi, rykkede de tilbage til deres Telte, og forbandt de Saarede. Goterne vare da ilde ſtemte, thi det gik ſtedſe Hunnerne bedre. De rykkede dog atter til Kampen den femte Dag, og værgede ſig mandig, thi Angantyr udviſte beſtandig en udmærket Tapperhed. Henimod Aften hørte de Lurelyd og Trommebulder; Herlaug var da kommen Angantyr til Hjælp med treſindstyve Tuſinde Mand. Angantyr bød ham være velkommen og ſagde, at han havde hans Hjælp nødig; de reiſte derpaa deres Telte. Hele Hæren udhvilte ſig nu om Natten. Og da det var blevet lyſt om Morgenen, begyndte de igjen Striden, og der faldt ſaa mange den Dag, at ingen vidſte Tallet paa dem, og Heſtene vadede i Blod lige til Bryſtgjordene; der kunde da ikke ſtrides længer paa Kamppladſen for døde Kroppe, og det begyndte nu at gaae uheldig for Hunnerne. Den niende Dag ſendte Lødver Bud til Angantyr, og bad at de maatte hvile ſig den Dag, for at ſkæfte Spyd, og ſætte Skjoldene i Stand; dette tilſtod Angantyr. Alle Høvdingerne vare endnu i Behold. Angantyr havde nu ikke mindre Mandſkab end i Begyndelſen af Slaget, nemlig halvtredſindstyve Tuſinde, thi der havde beſtandig ſtrømmet Folk til ham baade Nat og Dag; men Lødver havde da ikke mere tilbage af hele ſin Hær end fyrretyve Tuſinde, og af hans Hær vare faldne tre Gange hundrede Tuſinde, tredive Tuſinde og vel otte Hundrede; men det omtales ikke, hvor mange Angantyr havde miſtet, og Fortids Beretninger nævne dette Slag ſom det ſtørſte, der nogenſinde har været holdt nordenfor Middelhavet. Men da nu den tiende Dag kom, ſkulde de prøve det Yderſte, ſaa at een af dem ſkulde gaae af med Seiren om Aftenen. Lødver ophidſede nu Hunnerne af alle Kræfter, og ſagde, at det vilde være haardt, at bede Goterne om

Fred: „Jeg ønſker," ſagde han til, „at træffe Giſſur den Gamle, inden dette Slag endes, thi vi have noget at tales ved om." Ogſaa Angantyr opmuntrede ſine Mænd, og tiltalte dem ſaaledes: „Lad os gaae mandigen frem, og forſvare vor Frihed og vort Fædreland." Herlaug ſagde, at han gjerne vilde følge ham, og at han burde hævne ſin Søſterdatter paa Hunnerne. Derpaa lode de paa begge Sider Lurerne gjalde, og blæſte til Strid, ſaa at Fjeldene gave Gjenlyd, og da de rede til Kampen, kunde det høres vel tyve Mile bort. De traf nu Sværdene, og begyndte Striden, og man behøvede da ikke at opmuntre nogen til at viſe Mod. Lødver red nu frem i Spidſen af ſine Mænd, og fældte Folk til begge Sider ſom den vildeſte Løve, og hvor han traf paa en tæt Fylking, hug han tolv ihjel i Hugget; der vare nu mange, ſom begyndte at blive ængſtelige, og ſagde at ingen i Hæren var hans Lige; han bar begge ſine Arme blodige op til Skuldrene, og vedblev med dette voldſomme Anfald, ligetil det nærmede ſig til Middag. Næſt efter Lødver gik Kong Humle bedſt frem i Hunnernes Hær, og de, ſom han naaede til med ſit Sværd, kunde ikke vente at beholde Livet. I Goternes Hær udviſte Kong Angantyr, Herlaug og Giſſur den Gamle den ſtørſte Tapperhed. Angantyr fældte beſtandig tolv i Hugget, naar han traf dem ſaaledes ſammen; Brødrene ſaae hinanden længe, men rede andenſteds i Kampen, ſaa at ingen af dem red mod den anden. Mangen tyk Hjelm var nu kløvet, og mangen ſtærk Brynie ſønderſlidt; og man kunde der ſee mangen Ridder gjennemboret og mangen Heſt at løbe løs med Sadel paa. Pile og Spyd fløi ſaa tykt, at man ikke kunde ſee Solen for dem, og Vaabenbraget var ſaa ſtort, at ingen kunde høre, hvad den anden talte; der ſkete da mange mærkelige Begivenheder i en Haandevending, ſkjønt her ere kun ſaa omtalte. Kong Humle og Ormar mødtes nu i Kampen, og havde et haardt Vaabenſkifte ſammen, ſom endtes med, at Ormar faldt død til Jorden. Dette fik Gisſur den Gamle at ſee, og han hug da igjen til Kong Humle; Sværdet traf ham over Skulderen, og ſkar Armen af fra Siden; Kongen faldt da død af Heſten. Dette ſaae Lødver, og han red da mod Gisſur, og hug til ham af alle Kræfter i Hjelmen, og kløvede Hovedet, Brynien og Bugen, Sadelen og Heſten midt igjennem, ſaa at Sværdet gik ned i Jorden. Herlaug var nær derved, og han red mod Lødver, og ſagde: „Jeg maa vove at dræbe denne Trold, eller faae af ham et Hug, ligeſom det Gisſur fik;“ han hug da af alle Kræfter til Lødver; Sværdet traf i Hjelmen, og ſkar af, hvad det traf paa; Sværdet ſprang da ud paa Skulderen, ſaa at Brynien beſkadigedes, og Lødver blev lidt ſaaret; han hug nu igjen til Herlaug, men han trak ſig tilbage, Sværdſpidſen traf dog i Bryſtet, og riſtede Brynien og Maven. Angantyr blev nu dette vaer, red frem imellem dem, og hug til Lødver med Tyrfing, men han holdt ſit Sværd imod, og Tyrfing ſkar det ſønder i Midten; deraf opſtod et ſtort Gny; de ſloges ſaaledes længe, uden at Angantyr kunde tilføie ham noget Hug eller Stik; Angantyr hug dog med Tyrfing begge Dækkepladerne af Fæſtet paa Lødvers Sværd, uden at Tyrfing derved blev ſløv. Nu hug Lødver til Angantyr i Hjelmen, ſom dog var ſaa haard, at den ingen Skade fik af Hugget, men Sværdet ſprang itu paa det Sted, hvor Tyrfing forud havde truffet paa det. Angantyr hug atter til Lødver;

men han holdt det tilbageværende Stykke af Sværdet imod; Tyrfing traf i Skulderen tæt ved Bryſtet, og Spidſen gik dybt ind; derved lod Angantyr det beroe, og de ſkiltes nu, og Kampen ſtandſedes ſtrax. Af Hunnernes Hær vare da ſaa mange faldne, at der ikke levede flere end tre Hundrede Mand af hele den ſtore Mængde, og diſſe faa vare dog alle ſaarede og mødige; men af Angantyrs og Herlaugs Folk vare der endnu femten Tuſinde. Angantyr bød nu Hunnerne Fred, og de modtoge den gjerne. Angantyr drog derpaa, at ſøge efter Herlaug, og fandt ham omſider; han var redet langt bort fra Kamppladſen til Teltene, og laae nær ved Kongens Telt, han havde ſvøbt Klæder om Livet, men han kunde ikke tale. Kongen førte ham hjem i ſit Telt, og ſyede Maven ſammen med en Silketraad, og lagde ham derpaa i en Silkeſeng; det var da blevet mørk Nat; Folk lagde ſig nu til Hvile, og ſov om Natten.

20. Den følgende Morgen lod Angantyr Valpladſen efterſee, og der fandtes ingen levende Mand, thi de, ſom ikke mægtede at komme bort fra Kamppladſen, vare alle druknede i Blodet. Kongen drog da omkring, at lede efter Lødver, og fandt ham død paa en høi Bakke, da kvad han dette:

Bød jeg dig, Broder!
Tvende Ønſker,
Gods og Folk i Mængde,
Saa meget ſom jeg kunde,
Nu har du ikke
Til Løn for Kampen, —

Lyſe Ringe
Og Land ei heller.

Og fremdeles kvad han:

Ondt har rammet os, Broder!
Jeg din Bane er vorden,
Det vil længe omtales;
Norners Dom er grusom.

Angantyr lod ham ſiden høilægge i den ſamme Banke, hvorpaa han var falden, og i ſamme lod han tilligemed ham lægge de tre andre fornemſte, ſom forhen ere nævnte. Men hele Mængden blev ført ſammen i ſtore Bunker, og der blev da kaſtet Jord over dem. Denne Valplads var otte Miil i Omkreds, ſaa vidt laae der Faldne, og man ſeer endnu den Dag i Dag Mærke til Høiene. Det berettes, at Reidgoteland og Huneland nu kaldes Tydſkland. Tydſkland er regnet for tolv ſaadanne Kongeriger ſom Norge. Det omtales ei, om Angantyr har underlagt ſig Huneland eller ikke. Men da Herlaug var helbredet af ſine Saar, drog han til Garderige, og anſaaes for en raſk Mand; om ham have vi dog ikke hørt videre fortælle. Angantyr regjerede Reidgoteland til ſin Dødsdag, og blev meget lig ſin Bedſtefader Høfund; hans Søn var Heidrek Ulvham, ſom kom til Regjeringen efter ſin Fader, og ſtyrede Riget i lang Tid; han havde en Datter, ſom hed Hilde, hun var Moder til Halfdan hin Snilde, Ivar Vidtfadmes Fader; Ivar hin Vidtfadme kom med ſin Hær til Sverrig, ſom fortælles i Kongeſagaerne; men Kong Ingjald hin Ildraade blev bange for hans Hær, og brændte ſig ſelv med hele ſin Huustrop paa den Gaard, ſom kaldes Ræning. Ivar hin Vidtfadme underlagde ſig da hele Sverrig; han erobrede ogſaa Danmark, Kurland, Saxland og Eſtland og alle øſtlige Riger lige til Garderige; han herſkede ogſaa over Veſter-Saxland og vandt ogſaa den Deel af England, ſom kaldes Nordhumberland. Han ſatte da Valdar til Konge over Danmark, og giftede ham med ſin Datter Alfhilde; deres Sønner vare Harald Hildetand og Randver, ſom ſiden faldt i England, men Valdar døde i Danmark, da tog Randver Daneriget, og blev Konge derover. Men Harald Hildetand lod ſig give Kongenavn i Gotland, og ſiden underlagde han ſig alle ovennævnte Riger, ſom Kong Ivar hin Vidtfadme havde beſiddet. Kong Randver fik Aſa, en Datter af Kong Harald Gotraud nord oppe i Norge; deres Søn var Sigurd Ring. Kong Randver døde en pludſelig Død; men Sigurd Ring antog Regjeringen i Danmark. Han ſtred med Kong Harald Hildetand paa Braavalle i Øſter-Gotland, og der faldt Kong Harald og en ſtor Deel af hans Hær. Dette Slag har været meſt omtalt i gamle Sagaer, ſom det, i hvilket der ſkete det ſtørſte Mandefald, ligeſom ogſaa det Slag, ſom Angantyr og hans Broder Lødver holdt paa Dunhede. Kong Sigurd Ring herſkede over Danmark til ſin Dødsdag, men efter ham hans Søn Kong Ragnar Lodbrok. Harald Hildetands Søn hed Eyſtein Ildraade; han antog Regjeringen over Sverrig efter ſin Fader, og herſkede derover, indtil Kong Ragnars Sønner fældte ham, ligeſom det fortælles i hans Saga. Kong Ragnars Sønner underlagde ſig da Sverrig. Men efter Kong Ragnars Død tog hans Søn Bjørn Jernſide Sverrig, Sigurd Danmark, Hvidſerk Øſterrige[1], Ivar

---

[1] Kyſtlandene ved Øſterſøen

Beenløs England. Bjørn Jernſides Sønner vare Erik og Refil, denne var Krigskonge og Søkonge, men Kong Erik herſkede over Sverrig efter ſin Fader, men levede kun en kort Tid; da kom Refils Søn Erik til Regjeringen; han var en ſtor Kriger og meget mægtig Konge. Bjørns Sønner vare Erik Upſale og Kong Bjørn; da kom Sverrig atter i Brødreſkifte, de toge Riget efter Erik Refilſøn. Kong Bjørn beſæſtede det Sted, ſom kaldes Haug, han blev kaldt Bjørn paa Haug; hos ham var Skjalden Brage. Kong Eriks Søn hed Ønund, han kom til Regjeringen over Riget i Upſal efter ſin Fader; han var en mægtig Konge. I hans Dage kom Harald hin Haarfagre til Regjeringen i Norge, og var den førſte Enevoldskonge i Norge af ſine Ætmænd. Kong Ønunds Søn hed Bjørn; han tog Regjeringen efter ſin Fader, og regjerede længe. Bjørns Sønner vare Erik hin Seierſælle og Olaf; de toge Rige og Kongedom efter deres Fader; Olaf var Fader til Styrbjørn hin Stærke; i deres Dage døde Kong Harald hin Haarfagre. Styrbjørn ſlogs med ſin Farbroder Kong Erik paa Fyrisval[1]; der faldt Styrbjørn. Siden herſkede Erik over Sverrig til ſin Dødsdag; han var gift med Sigrid hin Storraade; deres Søn hed Olaf, ſom blev tagen til Konge i Sverrig efter Kong Erik; han var den Gang et Barn, og de Svenſke bare ham med ſig, derfor kaldte de ham Skødkonning, men ſiden Olaf Svenſke; han var en mægtig Konge og regjerede længe; han var den førſte af de ſvenſke Konger, der antog Kriſtendommen, og i hans Dage kaldtes Sverrig Kriſtent. Kong Olaf Svenſkes Søn hed Ønund; han tog Kongedom efter ham, og døde af Sygdom; i hans Dage faldt Kong Olaf den Hellige paa Stikleſtad. Olaf Svenſkes anden Søn hed Eymund; i hans Dage overholdt de Svenſke ſlet Kriſtendommen. Eymund var kun en kort Tid Konge. Der var da en rig og høibyrdig Mand i Sverrig, ſom hed Stenkel, hans Moder hed Aſtrid og var en Datter af Niels, ſom igjen var en Søn af Finn hin Skjalge eller Skjæve i Halogeland, men hans Fader var Rognvald hin Gamle. Stenkel var førſt Jarl i Sverrig, men efter Kong Eymunds Død toge de Svenſke ham til Konge; da gik Kongedømmen i Sverrig bort fra de gamle Kongers Æt, ſom længe havde været i Beſiddelſe af den. Stenkel var en ſtor Høvding; han ægtede Kong Ønunds Datter; han døde af Sygdom i Sverrig omtrent ved ſamme Tid, da Kong Harald faldt i England. Stenkels Søn hed Inge, ham toge de Svenſke til Konge næſt efter Stenkel; Inge var længe Konge, han var venneſæl og en god Kriſten; han ſøgte at ſtandſe Afgudsofringerne i Sverrig, og bød alt Folket der at lade ſig kriſtne, men de Svenſke havde altfor ſtor Tro paa de hedenſke Guder, og holdt faſt ved den gamle Religion. Kong Inge ægtede en Kvinde, ſom hed Mær; hendes Broder hed Svend; Kong Inge gjorde ikke af nogen ſaa meget ſom af ham, og derfor blev Svend den mægtigſte Mand i Sverrig. De Svenſke ſyntes, at Kong Inge brød deres gamle Love, fordi han forandrede mange Ting, ſom Stenkel havde ladet ſtaae ved Magt. Paa et Thing, ſom de Svenſke holdt med Kong Inge, gjorde de ham to Vilkaar, om han enten vilde lade de gamle Love ſtaae ved Magt, eller opgive Regjeringen. Da ſagde Kong Inge, at han ei vilde aflægge den Tro, ſom var retteſt, hvorpaa de Svenſke ſkrege, ſloge ham med Stene, og dreve ham bort fra Thinget. Kongens Svoger Svend blev tilbage paa Thinget; han tilbød de Svenſke, at han vilde anrette Ofring for dem, om de vilde give ham Regjeringen; dette tilſtode de alle, og Svend blev tagen til Konge over hele Sverrig; en Heſt blev da fremledt paa Thinget og hugget i Stykker til at ſpiſes, og med Blodet farvede de Offertræet. Alle de Svenſke affaſtede da Kriſtendommen, og toge igjen til Afgudsdyrkelſen, men Kong Inge drev de bort, og han drog til Veſter-Gotland. Blot-Svend var tre Aar Konge over de Svenſke. Kong Inge drog da med ſin Hird og en lille Trop Folk, men havde en liden Hær; han red øſter over Smaaland, og ind i Øſter-Gotland, derpaa ind i Sverrig, red baade Dag og Nat, og kom uforvarendes over Kong Svend tidlig om Morgenen. De omringede Huſet, ſtak Ild i det, og brændte det Folk, der var derinde. Iblandt dem, ſom der bleve indebrændte var en Lehnsmand, ſom hed Thjof; han havde forhen fulgt Blot-Svend; Svend gik ud og blev ſtrax dræbt. Kong Inge tog da paa ny Regjeringen over de Svenſke, og ophjalp igjen Kriſtendommen, og raadede Riget til ſin Dødsdag; han døde af Sygdom. Kong Stenkels Søn hed Halſtein, han var Konge tilligemed ſin Broder Inge; Halſtein's Sønner vare Philippus og Inge, ſom kom til Regjeringen i Sverrig efter Kong Inge hin Gamle. Philippus var gift med Ingegerd, en Datter af Kong Harald Sigurdſøn; han var kun en kort Tid Konge.

---

[1]) en Slette nær Upſal.

Rettelſer. S. 4, L. 18: udi l. ude. 80, 31: have l. har. 103, 7: Tid l. Til. 104, 24: puren l. purt. 164, 4: lil l. til.